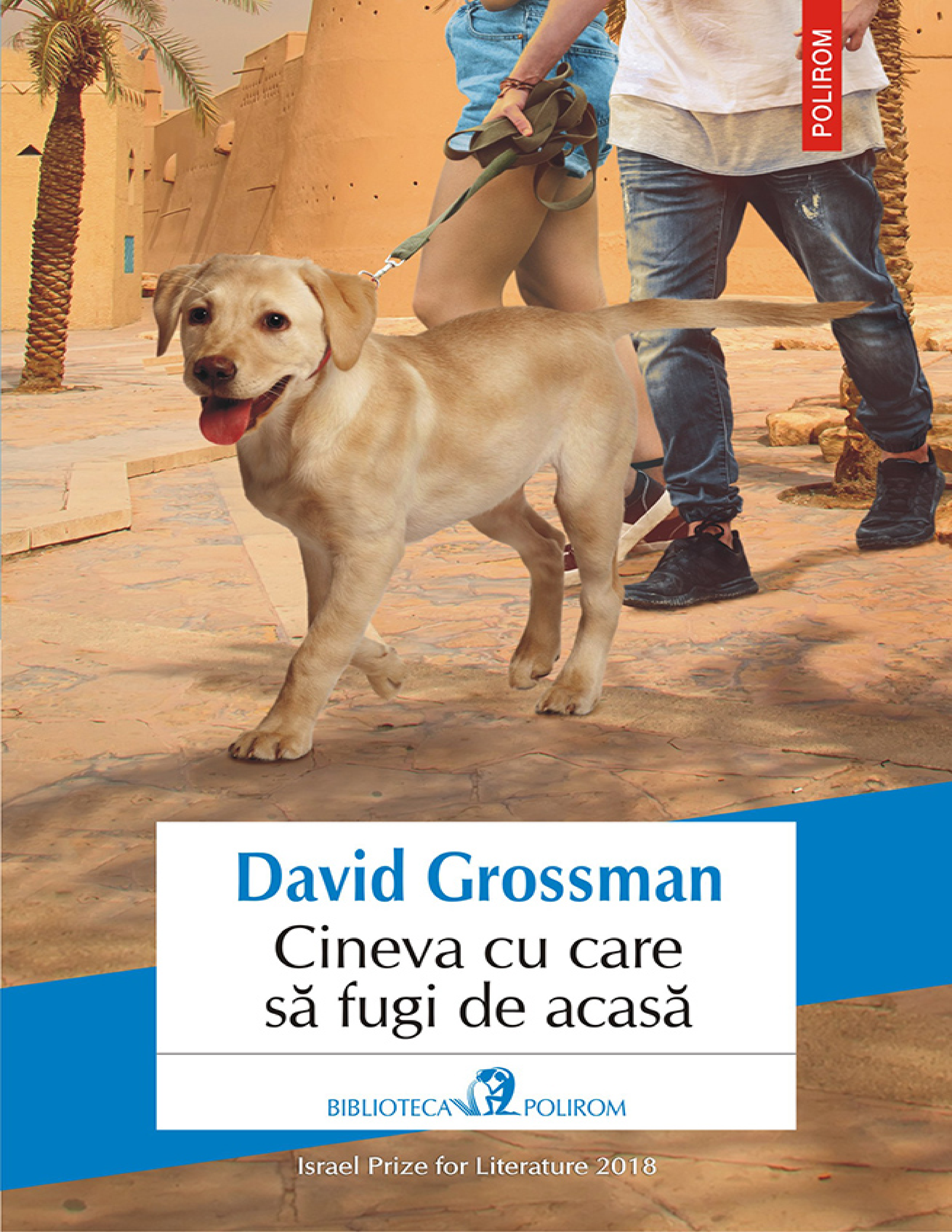


David Grossman

Cineva cu care să fugi de acasă

BIBLIOTECA POLIROM

Israel Prize for Literature 2018

David Grossman

Cineva cu care să fugi de acasă

Traducere din limba ebraică
de Ioana Petridean

POLIROM
2018

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-7252-3
ISBN PDF: 978-973-46-7253-0
ISBN print: 978-973-46-7211-0

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: © swissshippo, Artur Verkhovetskiy/Depositphotos.com, Eric Isselee/ Shutterstock.com

DAVID GROSSMAN (n. 1954) este unul dintre cei mai importanţi autori israelieni contemporani, cunoscut comentator al politicii Israelului faţă de Palestina şi militant pentru recunoaşterea Palestinei ca stat. A studiat filosofie şi teatru la Universitatea Ebraică din Ierusalim, iar după ce şi-a încheiat stagiul militar obligatoriu, a lucrat la postul de radio Vocea Israelului. A publicat mai multe cărţi de ficţiune, dar şi cîteva volume de reportaje şi interviuri. Printre romanele publicate de Grossman de-a lungul timpului se numără *Copii în zigzag* (1994), *Cineva cu care să fugi de acasă* (2000), *Pînă la capătul pămîntului* (2008, distins în 2009 cu Premiul Albatros, acordat de Fundaţia Günter Grass) şi *Căderea din timp* (2014), ultimele două fiind traduse şi la Editura Polirom. Volumele lui Grossman au fost premiate atît în Israel, cît şi în străinătate, şi pînă în prezent au fost traduse în peste treizeci de limbi. Printre numeroasele premii cu care a fost distins autorul israelian, amintim Médicis étranger (2011), Man Booker International Prize (2017) şi Israel Prize for Literature (2018). David Grossman este doctor *honoris causa* al Universităţii Catolice Leuven din Belgia şi cavaler al Ordinului Artelor şi Literelor, titlu acordat de Ministerul Culturii din Franţa.

Copiilor mei – Ionathan, Uri și Ruti

Umbra mea şi cu mine am pornit la drum[1]

Un câine goneşte pe străzi, iar în urma lui aleargă un tânăr. Îi uneşte o sfoară lungă, în care se împiedică picioarele trecătorilor şi ale oamenilor în vârstă, care bombăne iritaţi, iar tânărul murmură întruna: „Mă scuzaţi, mă scuzaţi“ şi printre şoapte îi strigă câinelui: „Opreşte-te! Stai!“, şi de prea mare ruşine îi scapă un „Huo!“, iar câinele o ia la fugă.

Străbate bulevardul aglomerat şi traversează pe culoarea roşie. Tânărul îi vede blana aurie apărând şi dispărând printre picioarele oamenilor, asemenea unor semnale contradictorii; „mai încet“, strigă şi se gândeşte ce bine ar fi dacă i-ar şti măcar numele, dar în sufletul său simte că animalul ar fi continuat să alerge chiar şi atunci, chiar dacă lesa i-ar fi fost strânsă de gât, gata să îl sugrume, ar fi gonit până ce ar fi ajuns în locul acela spre care aleargă acum astfel şi sper să fi ajuns deja acolo şi să mă lase în pace.

Nu este momentul potrivit pentru o asemenea întâmplare. Tânărul Asaf aleargă tot înainte, iar mintea îl poartă departe, nu vrea să se gândească la nimic, trebuie să se concentreze acum cu toate forţele asupra urmăririi câinelui şi simte cum gândurile se târăsc în urma lui ca un şir de cutii de conserve – de exemplu, cutia folosită de părinţii săi când pleacă într-o călătorie. Chiar în clipa aceasta ei

sunt deasupra oceanului, este pentru prima dată în viaţa lor când călătoresc cu avionul; de ce or fi plecat aşa, deodată; sau cutia surorii sale mai mari, la care îi este frică şi să se gândească, pentru că numai probleme ar ieşi de aici; şi mai sunt şi alte cutii, mici, mari, care se lovesc una de cealaltă în creierul său, iar în cele din urmă sfoara se răsuceşte şi răstoarnă cutia care atârna după el de două ore, iar sunetul conservei îl scoate din minţi şi strigă din toate puterile că a fost nevoit să se îndrăgostească nebuneşte de Dafi şi cât să mai aştepte; Asaf ştie că trebuie să se oprească o clipă, să pună un pic de ordine în convoiul enervant, dar câinele are alte planuri.

Cu o clipă înainte ca uşa să se deschidă şi să îl cheme să vadă câinele, gândurile îi hoinăreau în altă parte, la iubirea sa, Dafi. Simţea cum încet, încet ceva îi răscoleşte stomacul, iar o voce stinsă îi şopteşte întruna că el nu este de nasul lui Dafi asta, sarcastică şi batjocoritoare cu toată lumea, dar mai ales cu el; de ce ţii morţiş să continui mascarada aceasta puerilă, seară după seară? Iar în acel moment, când aproape reuşise să înăbuşe vocea neliniştitoare, se deschise uşa camerei în care şedea în fiecare zi de la opt la patru, iar în prag stătea Avram Danoh, slab şi negricios, director adjunct al spitalului din oraş, prieten cu tatăl său, într-o oarecare măsură, care îi găsise o slujbă pentru toată luna august şi i-a spus să meargă cu el jos, la adăpostul pentru câini, pentru că are să-i dea ceva de lucru.

Danoh păşea vioi şi îi spunea ceva despre un câine, dar Asaf nu îl asculta; i-a luat câteva secunde să treacă de la o stare la alta, iar acum se târa în urma lui Danoh, de-a lungul culoarelor primăriei, printre oamenii veniţi pentru a-şi plăti facturile sau pentru a da informaţii despre vecinii care îşi construiseră balcoane fără autorizaţie, şi coborî în urma sa pe scara de incendiu – până în curtea interioară, încercând să îşi dea seama dacă reuşise să

elimine până la ultimul gândurile potrivnice lui Dafi şi ce îi va spune diseară lui Roi, care îl va sfătui să pună capăt ezitărilor şi să înceapă să se poarte ca un bărbat. În depărtare auzea un lătrat neîntrerupt şi neruşinat, de parcă toţi câinii din lume lătrau deodată, un cor al câinilor care l-a smuls din reverie; au ajuns la etajul trei, aici lătra un singur câine. Danoh deschise o uşă cu gratii şi îi spuse ceva lui Asaf, dar acesta nu putu să înţeleagă nimic din cauza lătratului, deschise o a doua uşă cu gratii şi îi făcu semn să intre pe culoarul îngust dintre cuşti.

Nu putea să se fi înşelat. Era greu de crezut că Danoh îl adusese pe Asaf până aici pentru un câine. De regulă, erau câte opt sau nouă câini închişi într-o cuşcă, dar aici stătea unul singur, pe lângă care toţi ceilalţi păreau lipsiţi de vlagă şi chiar infirmi. Nu era foarte mare, dar părea puternic şi sălbatic, iar mai presus de orice, cuprins de disperare. Niciodată nu mai văzuse Asaf o disperare ca aceasta la un câine. Se izbea fără încetare de cuşcă şi fiecare gratie tremura şi huruia, şi atunci el scotea un sunet înalt şi înfiorător, un amestec de scâncet şi urlet. Ceilalţi câini stăteau în picioare sau întinşi, privindu-l în tăcere, uluiţi, chiar cu respect, iar Asaf avea un sentiment ciudat; ce ar face dacă ar vedea un asemenea comportament la un om, s-ar simţi obligat să îl elibereze imediat şi să îl ajute sau ar pleca de acolo pentru ca omul să rămână singur cu durerea sa?

În scurtele intervale dintre lătrături şi accese de isterie, Danoh vorbea în şoapte repezi.

— L-a găsit alaltăieri un inspector, alergând de colo până colo prin centrul oraşului, lângă Piaţa Ţion. Veterinarul s-a gândit la început că ar fi vorba despre o fază incipientă de turbare, dar nu prezintă asemenea simptome, iar în afară de murdărie şi câteva răni superficiale starea lui este foarte bună. Asaf văzu că Danoh vorbeşte din colţul gurii, ca şi când ar fi dorit să nu audă câinele ce îi

spunea: – Face aşa de mai bine de patruzeci şi opt de ore, zise, şi încă nu i s-au terminat bateriile. Ce zici? adăugă şi se întinse, în timp ce câinele îl privea insistent, nu este vagabond.

— Dar al cui este? întrebă Asaf şi se retrase, căci câinele se izbi din nou de cuşcă, iar aceasta începu să se clatine.

— Ei, asta-i, spuse Danoh pe nas şi se scărpină în cap, *tu* va trebui să găseşti răspuns la această întrebare.

— Cum adică eu? se sperie Asaf. Unde să caut? Iar Danoh zise că imediat ce câinele ăsta – îi spunea *câine* în arabă – se va potoli, îl va întreba. Asaf se uită la el fără să priceapă, iar Danoh îl lămuri că e mai simplu să procedeze aşa cum se face de obicei în asemenea cazuri; i se pune o lesă şi este scos la plimbare, noi mergem puţin în urma lui, o oră, două, iar el te va conduce singur, fără greş, la stăpânul său.

Asaf crezu că este o glumă, cine a mai auzit aşa ceva, însă Danoli scoase din buzunarul cămăşii o foaie de hârtie împăturită şi îi atrase atenţia că este foarte importantă.

— Înainte de a-i preda stăpânului câinele, îl punem să semneze acest formular, formularul 76, pune-l în buzunar, Asaf, şi ai grijă să nu îl pierzi, pentru că, să fiu sincer, îmi pari cam împrăştiat şi, foarte important, îi explici respectabilului proprietar că are de ales între amenda de 150 de şekeli şi proces – el plăteşte: 1. pentru că nu şi-a păzit cu atenţie câinele, poate data viitoare îşi pierde copilul, şi 2. ca o compensaţie mi-ni-ma-lă (Danoh se distra silabisind cuvintele în bătaie de joc) pentru deranjul provocat municipalităţii şi pentru pierderea de timp a unui om ca-pa-bil! Apoi îl bătu puternic pe umăr şi îi spuse că după ce îi va găsi pe stăpânii câinelui se va putea întoarce la Departamentul Apelor, să-şi piardă vremea până la sfârşitul vacanţei de vară.

— Dar cum să… se împotrivi Asaf, uită-te la el… parcă-i turbat…

S-a întâmplat în felul următor: câinele auzi vocea lui Asaf. Deodată se opri. Încetă să se mai agite prin cuşcă. Se apropie încet de gratii şi îl privi pe Asaf. Trupul îi fremăta încă, dar mişcările deveniseră domoale, iar ochii îi erau întunecaţi. Îşi întoarse capul într-o parte, ca şi când ar fi vrut să îl vadă mai bine, iar Asaf se gândea că acum va deschide gura şi îi va spune cu voce de om: „Nu eşti în toate minţile".

Câinele se aşeză pe burtă, îşi aplecă înainte capul şi îşi întinse picioarele din faţă printre gratiile cuştii, încercând să sape, cu o mişcare rugătoare, apoi scoase un sunet nou, stins şi blând, asemenea plânsetului unui pui sau al unui copil.

Asaf se aplecă dinaintea cuştii. Câinele nu reacţionă. Chiar şi Danoh, care era un om dificil şi nu îi încredinţase slujba cu prea mult entuziasm, zâmbi când îl văzu cum cade în genunchi. Asaf privi câinele şi îi vorbi calm.

— Al cui eşti tu? îl întrebă, ce s-a întâmplat cu tine? De ce eşti atât de furios? Îi vorbea rar şi îi lăsa timp să răspundă, privindu-l tot timpul în ochi. Ştia – prietenul lui Reli, sora sa, îl învăţase care e diferenţa între a-i vorbi unui câine şi a vorbi *cu* un câine. Animalul respiră precipitat şi se întinse, iar atunci, pentru prima dată, arătă obosit şi slab, şi mult mai mic decât păruse până atunci. În adăpostul pentru câini se aşternu încet-încet liniştea, ceilalţi câini începură să se învârtă prin cuşti, revenind la viaţă. Asaf întinse un deget printre gratii şi îi atinse capul. Câinele nu se mişcă. Apoi îi mângâie blana lipicioasă şi murdară. Câinele începu să scheaune repede şi panicat, fără încetare. Ca şi când ar fi trebuit să povestească ceva cuiva, pentru că nu mai putea să ţină totul în el. Limba roşie îi fremăta, iar ochii mari erau extrem de expresivi. Şi pentru că Asaf nu îi spunea nimic, Danoh se grăbi să profite de momentele de acalmie, intră în cuşcă şi îi legă de gât o lesă lungă.

— Ia-l! îi spuse Danoh pe un ton autoritar, acum te va plimba ca pe o marionetă, şi se retrase când animalul ieşi din cuşcă, arătând de parcă îşi scuturase de pe el într-o clipă toată oboseala şi supunerea şi privea când la dreapta, când la stânga, cuprins din nou de nerăbdare, amuşinând aerul, ca şi cum ar fi încercat să asculte o voce îndepărtată. Uite, deja vă înţelegeţi unul cu celălalt, încercă Danoh să îl convingă pe Asaf, dar şi pe sine, trebuie doar să ai grijă de tine când îl plimbi prin oraş, că i-am promis tatălui tău. Ultimele cuvinte i se opriseră în gât. Pentru că în clipa aceea câinele deveni atent şi tensionat. Privirile i se ascuţiră, iar pentru un moment căpătă aspectul unui animal sălbatic.

— Ascultă, murmură Danoh cuprins de îndoială, crezi că este bine să te trimit singur cu el? Asaf nu răspunse. Privea pur şi simplu uluit transformarea pe care o suferise câinele acesta, care se îndrepta către libertate. Danoh îl bătu din nou pe umăr: Eşti un băiat puternic, îmi pare că eşti mai înalt decât mine şi decât tatăl tău; vei reuşi să îl stăpâneşti, nu-i aşa? Asaf dorea să întrebe ce ar trebui să facă în cazul în care animalul nu îl va duce la stăpânul său, până când să meargă în urma lui în felul acesta (în sertarul biroului îl aşteptau cele trei sandviciuri pregătite pentru masa de prânz) şi ce se face dacă, de exemplu, câinele s-a certat cu stăpânul şi nu mai vrea să se întoarcă acasă…

Dar nu a rostit aceste întrebări nici atunci şi nici mai târziu. Nu s-a întors în ziua aceea să îl întâlnească pe Danoh şi nu a revenit nici în zilele următoare. Uneori este atât de simplu să localizezi în timp un moment anume – ca în viaţa lui Asaf, de exemplu – când începi să te schimbi ireversibil, pornind pe un drum fără întoarcere.

În momentul în care mâna lui Asaf apucă lesa, câinele se desprinse de pe locul său cu o smucitură puternică, trăgându-l după el. Danoh, cuprins de panică, ridică o mână în aer, făcu un pas sau

doi în urma lui Asaf cel răpit de câine, începu chiar să alerge după el, dar totul era în zadar. Asaf traversase deja în mare viteză curtea primăriei, coborâse treptele şi ieşise valvârtej în stradă. Fu mai apoi izbit de o maşină parcată, de un coş de gunoi şi de câţiva trecători. Iar câinele continua să alerge…

Coada mare şi stufoasă se mişcă dintr-o parte în alta, cu putere, prin faţa ochilor săi, şi mătură picioarele trecătorilor şi roţile maşinilor, iar Asaf, ca hipnotizat de ea, o urmează; uneori câinele se opreşte preţ de o clipă, îşi ridică puţin capul şi adulmecă, după care se întoarce către o stradă laterală aglomerată şi continuă să alerge, părând că ştie cu exactitate încotro se îndreaptă; aşadar, există o şansă ca această cursă să ia sfârşit foarte curând, câinele să ajungă acasă, iar acolo Asaf să îl predea stăpânului său şi cu asta, basta. Însă în timp ce aleargă se gândeşte la ce va face în cazul în care stăpânul câinelui va refuza să plătească amenda, iar el îi va spune: Domnule, datoria nu îmi permite să tratez acest caz cu flexibilitate. Ori plătiţi, ori vă dăm în judecată! Bărbatul începe deja să se certe cu el, iar Asaf îi răspunde cu argumente zdrobitoare; aleargă şi murmură înflăcărat, cu buzele încordate, dar ştie bine că nu va reuşi, discuţiile în contradictoriu nu au fost niciodată punctul lui forte; în cele din urmă, întotdeauna i se pare mai comod să renunţe şi să nu facă prea mare caz de situaţie; acest lucru se întâmplă seară de seară, în timpul discuţiilor cu Roi despre Dafi Kaplan, tocmai pentru a nu tulbura apele; abia se gândeşte la asta şi o şi vede în faţa ochilor pe Dafi cea înaltă şi graţioasă şi se urăşte pe sine din pricina slăbiciunii lui – când observă în faţa lui un bărbat înalt, cu sprâncene stufoase şi cu bonetă albă de bucătar, care îi pune o întrebare.

Asaf priveşte înainte, puţin încurcat. Faţa luminoasă a lui Dafi, cu veşnica ei expresie batjocoritoare, cu pleoapele transparente ca de

şopârlă, se metamorfozează într-un chip gras, morocănos, iar Asaf îşi ascute privirile, cuprins de panică, şi vede dinaintea sa o încăpere îngustă, care arată ca şi cum ar fi fost scobită în perete, iar în interiorul ei se află un cuptor încins; se pare că din anumite motive câinele se hotărâse să se odihnească lângă această pizzerie mică, în timp ce vânzătorul din spatele tejghelei îl întreabă pentru a doua sau poate a treia oară ceva despre o tânără doamnă.

— Unde este? vrea să ştie bărbatul. A dispărut, pur şi simplu, a trecut deja o lună de când nu am mai văzut-o.

Asaf priveşte în jur, poate că vânzătorul de pizza vorbeşte cu cineva din spatele lui. Dar nu, bărbatul vorbeşte cu el şi întreabă dacă ea este sora sau prietena lui, iar Asaf răspunde că da, pentru a câştiga timp. Din experienţa dobândită în timpul săptămânii în care lucrase la primărie, învăţase deja că oamenii care muncesc în centrul oraşului au un mod propriu de a vorbi şi, adesea, un simţ al umorului ciudat. Poate din pricina faptului că au de-a face cu tot felul de clienţi bizari şi cu turişti din ţări îndepărtate – s-au obişnuit să vorbească afectat, ca la teatru, ca şi când un public invizibil ar privi în permanenţă dialogul. Asaf vrea să plece de acolo şi să îşi continue cursa după câine, dar acesta din urmă stă culcat şi îl priveşte pe vânzătorul de pizza cu limba scoasă şi cu ochi plini de speranţă; bărbatul îl cheamă fluierând cu familiaritate, ca şi când s-ar cunoaşte, apoi cu o mişcare rapidă, ca a unui baschetbalist, duce la şold mâna pe care o ţinuse până atunci la spate – către câine zboară o felie groasă de caşcaval, iar animalul face un salt şi o prinde.

O prinde şi pe următoarea, apoi încă una şi încă una.

Vânzătorul de pizza are sprâncene stufoase, ca nişte tufişuri sălbatice, care parcă îl mustră pe Asaf. Bărbatul spune că nu a mai văzut-o pe căţea atât de flămândă.

— Căţea? întrebă Asaf în şoaptă, uluit. Până acum nu îi trecuse prin minte că ar putea fi căţea, se gândise la ea ca la un câine, din pricina mişcărilor sale rapide şi energice. În timpul cursei nebuneşti, pline de furie şi confuzie, fuseseră clipe în care lui Asaf îi plăcuse faptul că păreau a fi o echipă, el şi câinele său, uniţi printr-un legământ secret, masculin, iar acum – acum i se părea mai mult decât ciudat faptul că alergase în felul acesta după o căţea.

Vânzătorul îşi încruntă sprâncenele şi îi aruncă lui Asaf o privire întrebătoare, chiar suspicioasă.

— Să înţeleg că s-a hotărât să te trimită pe tine în locul ei? – Apoi începe să învârtă prin aer o farfurioară zburătoare din aluat subţire, pe care o aruncă şi o prinde cu multă precizie. Asaf, cu capul înclinat într-o parte, face un semn de confirmare, deşi mişcarea este undeva între da şi nu, pentru că nu doreşte să mintă, iar vânzătorul de pizza continuă să ungă aluatul cu sos de roşii – Asaf nu vede dacă în pizzerie mai sunt şi alţi clienţi în afară de el – şi presară pe cocă ceapă şi măsline, şi ciuperci, şi susan, iar din când în când se opreşte şi, fără să se uite măcar, ia din spatele său câte o bucată mică de brânză, iar căţeaua, care până în urmă cu câteva clipe era câine, o prinde din zbor, ca şi când ar fi anticipat ce urmează să se întâmple.

Asaf stă şi priveşte uluit la cele două mişcări coordonate cu atâta precizie şi se străduieşte să înţeleagă ce caută el acolo şi ce aşteaptă. În minte i se învârt multe întrebări şi nu ştie pe care dintre ele să i-o adreseze vânzătorului de pizza, ceva legat de tânăra aceea, care se părea că plecase de acolo împreună cu căţeaua, dar toate întrebările la care se gândeşte par ridicole şi atrag după ele explicaţii despre adăpostul pentru câini şi despre munca sa la primărie – încet, încet Asaf începe să înţeleagă enorma complexitate a misiunii care i-a fost încredinţată – va începe să întrebe fiecare om

de pe stradă dacă îl cunoaşte pe stăpânul căţelei? Şi asta face parte din îndatoririle lui? Cum se face, oare, că a acceptat slujba aceasta fără ca măcar să protesteze în faţa lui Danoh? În creier i se îngrămădesc cu repeziciune toate acele lucruri pe care ar fi trebuit să i le spună lui Danoh la adăpostul pentru câini; asemenea unui avocat inteligent şi puţin arogant, susţine o pledoarie strălucită împotriva propriei misiuni imposibile, dar în acelaşi timp trupul i se micşorează, iar capul i se afundă între umerii laţi, rămânând în aşteptare.

Şi era tulburat de supărări mari şi mici, ce răbufneau acum din lăuntrul său cu furie, împotriva lui Roi, care izbutise din nou să îl convingă să iasă în seara aceasta în patru, pentru a nu ştiu câta oară, şi îi mai explicase o dată că încetul cu încetul îşi va da seama că Dafi este sufletul său pereche şi aşa mai departe. Aşa îi spunea Roi şi îl privea lung, stăruitor, cu ochii aceia care îl supuneau, iar Asaf observa haloul, aura galbenă şi fină, plină de batjocură, ce îi înconjura pupilele şi se gândea deprimat că prietenia lor se transformase de-a lungul timpului în altceva, dar cum am putea, oare, numi acest altceva… Cuprins dintr-odată de panică, de parcă ar fi fost muşcat de şarpe, promisese că va mai veni şi în seara aceasta, iar Roi îl mai bătuse o dată pe umăr, spunându-i:

— Cât de mult te iubesc eu pe tine, frate. – Asaf plecase de lângă el şi se gândise că ar fi atât de bine dacă ar avea curaj să se întoarcă şi să îi arunce în faţă lui Roi ce gândea despre acel „suflet-pereche“, pentru că, de fapt, bunul său prieten nu avea nevoie decât ca Asaf şi Dafi să fie un fel de oglindă răsturnată, care să scoată în evidenţă strălucirea şi simplitatea relaţiei sale cu Meitel – în timp ce ei doi merg împreună şi se sărută la fiecare doi paşi, Asaf şi Dafi se târăşte în urma lor în tăcere, antipatizându-se reciproc.

— Ce ai? se înfurie vânzătorul de pizza. Cu tine vorbesc!

Asaf vede că pizza a fost deja tăiată în opt bucăţi şi pusă într-o cutie albă de carton, iar vânzătorul îi vorbeşte accentuând cuvintele, ca şi când i-ar fi fost lene să repete ceva ce mai spusese:

— Ascultă bine, am pregătit ca de obicei: două cu ciuperci, una cu anşoa, una cu porumb, două obişnuite şi două cu măsline, pedalează repede, să ajungi cu ea caldă, patruzeci de şekeli.

— Unde să pedalez? întreabă Asaf în şoaptă.

— N-ai bicicletă? întreabă vânzătorul uluit. Sora ta o punea în coş. Cum o s-o duci? Mai întâi dă-mi banii! – întinde către Asaf un braţ lung şi păros. Uimit, bagă mâna în buzunar, iar de aici izvorăşte o supărare care îi cuprinde toată fiinţa: părinţii săi îi lăsaseră destui bani înainte să plece, dar el îi va cheltui cu multă chibzuinţă şi în fiecare zi va sări peste masa de prânz de la bufetul primăriei, iar în felul acesta îi vor rămâne bani să cumpere încă un obiectiv pentru Canon-ul pe care părinţii i-l vor aduce din America – iar cheltuielile neprevăzute, precum aceasta, îl enervau foarte tare. Dar nu are de ales, îi este clar faptul că bărbatul pregătise pizza special pentru el, mai bine zis, special pentru cel care ajunge acolo însoţit de căţeaua aceasta. Dacă nu ar fi fost atât de furios, Asaf l-ar fi întrebat în cele din urmă, cu siguranţă, cine este stăpâna căţelei, dar fie din pricina supărării, fie din pricina sentimentului că întotdeauna altcineva hotărăşte pentru el şi alege în numele său ce trebuie făcut – plăteşte şi pleacă repede, mimând indiferenţa cu privire la banii de care era jefuit în felul acesta. Dar căţeaua nu mai are răbdare, ţâşneşte deodată din locul în care stă, iar lesa atârnă în urma ei, în timp ce Asaf aleargă după ea cu un strigăt surd, aplecându-se pentru a lua într-o mână cutia mare de carton, iar în cealaltă lesa şi numai printr-o minune reuşeşte să treacă printre oamenii de pe stradă fără a produce un incident neplăcut; cutia flutură în aer în mâna sa ridicată,

iar el ştie, nu mai are nici o iluzie în această privinţă, că acum arată exact ca un chelner dintr-o caricatură şi, colac peste pupăză, pizza începe să miroasă şi să se prelingă pe cutie, iar Asaf nu mâncase decât un sandvici de dimineaţă şi are, desigur, tot dreptul să mănânce din pizza aceasta, că doar a plătit pentru fiecare ciupercă şi măslină de pe ea, dar, pe de altă parte, simte că nu-i aparţine, ca şi când cineva ar fi cumpărat-o pentru altcineva prin intermediul lui, iar pe aceştia el nu îi cunoaşte.

În felul acesta, cu pizza într-o mână, a mai traversat în dimineaţa aceea şi alte străzi, pe culoarea roşie a semaforului. Niciodată nu mai alergase astfel prin oraş, niciodată nu mai încălcase atâtea reguli deodată şi din toate părţile oamenii îl fluierau, se izbeau de el, înjurau şi urlau, dar după numai câteva minute a încetat să îi mai pese de ei şi, cu fiecare pas pe care îl făcea, se curăţa de supărarea pe care o simţea faţă de el însuşi, fiindcă, în felul acesta neprevăzut, devenise un om liber, departe de biroul sufocant, eliberat de toate problemele, mari şi mici, care îl împovărau de câteva zile; era nestăpânit ca o stea care se abate de pe orbită, traversează cerul în toată lungimea lui şi lasă în urmă o dâră strălucitoare. Apoi nu mai gândea nimic şi nu mai auzea vocile oamenilor din jur, ci numai zgomotul paşilor săi, bătăile inimii şi respiraţia lui regulată; mergea şi se lăsa copleşit de un sentiment nou şi misterios, de plăcerea de a alerga spre necunoscut, iar sufletul lui, asemenea unei mingi bune, elastice şi umflate, a început să salte plin de bucurie, dorindu-şi ca aceste clipe să nu se termine niciodată.

Cu o lună înainte ca Asaf şi căţeaua să se întâlnească – pentru a fi mai exacţi, cu treizeci şi una de zile în urmă – pe o stradă lăturalnică ce şerpuieşte printr-una din văile care înconjoară Ierusalimul a coborât din autobuz o tânără. O fată micuţă şi fragilă.

Faţa aproape că nu i se vedea de sub coama de păr negru, cârlionţat. A coborât scările ghemuită sub greutatea rucsacului uriaş pe care îl purta în spinare. Şoferul a întrebat-o ezitant dacă are nevoie de ajutor, iar ea, speriată de felul în care o privea, s-a mai aplecat puţin şi a răspuns printr-o mişcare a capului: nu.

După aceea a aşteptat în staţia goală până ce autobuzul s-a îndepărtat. A continuat să aştepte şi după ce acesta dispăru după o cotitură a drumului. Stătea ţintuită locului, aruncând priviri cercetătoare în stânga şi în dreapta, iar la fiecare mişcare a capului razele soarelui sclipeau în cerceii ei albaştri.

Lângă staţie zăcea o pompă de benzină ruginită, plină de găuri. Pe un panou uzat de carton, prins pe un stâlp de înaltă tensiune, se putea citi „LA NUNTA LUI SIGHI ŞI MOTI", cu o săgeată îndreptată spre cer. Fata mai privi o dată în jur şi văzu că nu era ţipenie pe drum. Nici maşini nu treceau. Se întoarse încet şi părăsi staţia. Privi din nou în toate direcţiile. Era foarte atentă să nu îşi mişte capul, însă ochii îi zburdau dintr-o parte în alta, observând orice mişcare.

Cine ar fi văzut-o ar fi crezut că plecase într-o scurtă excursie. Exact aceasta era impresia pe care dorea să o lase. Dar dacă cineva ar fi trecut pe acolo cu maşina s-ar fi întrebat, cu siguranţă, cum de o fată singură coboară în valea aceea. Şi poate că s-ar mai fi gândit la un lucru ciudat – de ce o fată care iese la o plimbare scurtă de după-amiază într-o vale atât de aproape de oraş poartă în spinare un bagaj atât de mare, ca şi când ar pleca într-o lungă călătorie. Însă nici un şofer nu a trecut pe acolo, iar în vale nu era nici un om. Îşi croia drum printre tufele galbene de muştar, printre pietrele încinse şi dispărea după desişuri de stejari şi tufişuri ţepoase.

Înainta cu repeziciune, părând a fi obişnuită cu astfel de drumeţii, cu toate că greutatea pe care o ducea în spinare o făcea să se

clatine când înainte, când înapoi. Părul dezordonat îi flutura în jurul feţei. Gura ei frumoasă păstra încă expresia dură şi hotărâtă cu care îi spusese „nu“ şoferului de autobuz. După câteva clipe începu să respire cu dificultate. Inima îi bătea repede, iar gândurile rele începură să i se învârtă prin minte. Aceasta era ultima dată când mai venea singură aici, se gândea, iar data viitoare, data viitoare…

Dacă va mai fi o dată viitoare.

Ajunse jos, în fundul văii. Din când în când arunca priviri răvăşite către povârnişul dealului, lăsând impresia că se bucură de frumuseţea peisajului. Urmărea fascinată zborul corbilor şi cerceta linia orizontului. Acesta, de exemplu, este un loc în care se află complet expusă. Dacă cineva trece din întâmplare pe drum, în apropiere de staţie, ar putea să o vadă.

Şi poate că, tot din întâmplare, acelaşi cineva ar fi observat că mai coborâse aici şi ieri, şi alaltăieri.

De cel puţin zece ori în ultima lună.

Şi va putea să o prindă când va veni data viitoare…

Va fi, va fi o dată viitoare, trebuie să facă un efort şi să nu se mai gândească la ce se va întâmpla.

Ultima dată când s-a aşezat, pentru a-şi încheia şireturile sandalelor, nu s-a mişcat vreme de două minute. A cercetat toate pietrele, toţi copacii şi toate tufişurile.

Iar apoi, ca într-un basm cu zâne, a dispărut. Pur şi simplu s-a făcut nevăzută. Chiar dacă cineva ar fi urmărit-o, n-ar fi izbutit să-şi dea seama ce s-a întâmplat: în urmă cu un minut era încă acolo, îşi dăduse jos rucsacul din spinare şi respira adânc; apoi vântul puse în mişcare frunzele tufişurilor, iar valea rămase pustie. Alerga pe fundul râpei, nevăzută de nimeni, cu rucsacul în braţe, părând o minge care se rostogoleşte printre ierburi şi pietre. Se opri abia în faţa unui

stejar care se legănă şi scutură frunze uscate ce se sfărâmau în picături maronii şi roşiatice.

Dintr-un buzunar lateral al rucsacului scoase o lanternă. Cu mişcări iscusite dădu la o parte câteva tufişuri uscate, scoase din rădăcini, şi dezveli o intrare micuţă ca uşa unei case de spiriduşi. Doi, trei paşi cu mers aplecat. Urechile ciulite şi ochii mijiţi pentru a auzi şi pentru a vedea orice mişcare, orice umbră. Începu să adulmece în jurul ei, ca un animal, scrutând întunericul: fusese vreun străin aici? Şi dacă va descoperi pe cineva? Dacă acela se va năpusti asupra ei?

Vizuina se lărgi dintr-odată, devenind înaltă şi spaţioasă, puteai să te ridici în picioare şi chiar să faci câţiva paşi de la un perete la altul. O lumină slabă încadra intrarea în peşteră, provenind de undeva, din tavanul acoperit de tufişuri.

Împrăştie cu repeziciune conţinutul rucsacului pe podea. Cutii de conserve. O cutie cu lumânări. Pahare de plastic. Farfurii. Chibrituri. Baterii. Încă o pereche de pantaloni şi o cămaşă, pe care se hotărâse să o ia în ultima clipă. Suluri de hârtie igienică, integrame. Tablete de ciocolată. Ţigări Winston… Rucsacul era gol. Cumpărase conservele în după-amiaza aceea. Mersese până la Ramat Eşkol, pentru a evita întâlnirea cu vreun cunoscut, dar chiar şi acolo dăduse peste o femeie care lucrase odinioară cu mama ei în bijuteria hotelului Regele David*.* Femeia o ţinu de vorbă, plină de amabilitate şi o întrebă de ce cumpără atât de multe lucruri, iar ea, fără să roşească măcar, spuse că în ziua următoare va pleca într-o excursie.

Se mişcă rapid, aranjă şi sortă lucrurile pe care le adusese. Numără pentru a suta oară sticlele de apă minerală. Apa este esenţială. Mai avea deja acolo cincizeci de litri. Ar trebui să îi fie de ajuns pentru întreaga perioadă. Atât pentru zile, cât şi pentru nopţi.

Nopţile vor fi cele mai grele, iar ea va avea nevoie de multă apă. Mai mătură o dată praful de pe podea, încercând să se simtă în locul acesta ca acasă. Odată, în urmă cu un milion de ani – în urmă cu aproximativ o lună de zile –, acest loc reprezenta pentru ea o ascunzătoare mult iubită. Acum, gândul la ce o aştepta aici îi întorcea stomacul pe dos.

Întinse salteaua aproape de perete şi se aşeză pe ea, verifică dacă este comodă. Nici măcar acum, când stătea întinsă astfel, nu îşi permitea nici o clipă de slăbiciune. Creierul îi zumzăia fără încetare. Cum va fi când îl va aduce aici, în pădurea ei, la Restaurantul de la Capătul Lumii. Ce i se va întâmpla în acest loc. Singură, numai cu el.

Pe peretele de deasupra ei, jucătorii lui Manchester United jubilau după ce câştigaseră Cupa Campionilor. Era o mică surpriză pe care o pregătise pentru a-l face fericit. Dacă îi va da atenţie. Zâmbi pentru sine, fără motiv, dar odată cu zâmbetul acesta reveniră şi gândurile negre, iar teama îi răscolea din nou stomacul.

Se ridică şi merse de la un perete la altul, apăsându-şi cu putere mâinile pe piept; pe salteaua aceasta va sta el. Iar aici, pe scaunul acesta pliant, va sta ea. Pregătise şi pentru ea o saltea subţire, dar nu îşi făcea iluzii: nu va putea să închidă ochii nici măcar pentru o clipă în zilele acelea. Trei, patru sau cinci astfel de zile. Iată ce o sfătuise bărbatul acela fără dinţi din Grădina Independenţei:

— Nu-l scăpa din ochi nici o clipă, altfel va fugi. Privea deprimată la gura aceea ştirbă care îi zâmbea şi la ochii aceia care îi devorau din priviri trupul, dar mai ales la bancnota de douăzeci de şekeli pe care i-o întindea.

— Explică-mi, îi ceru ea, încercând să îşi ascundă tremurul vocii. Ce vrei să spui cu asta? De ce să fugă de mine?

Iar el, cu haina lungă, sfâşiată şi murdară, cu pătura din blană rară înfăşurată în jurul corpului pentru a-i ţine de cald, zâmbi, gândindu-se la naivitatea copilei:

— Ai auzit vreodată de magicianul acela, fata mea? Cel care putea scăpa din orice loc ar fi fost închis? Şi în privinţa lui lucrurile se vor petrece la fel, cu siguranţă. Pune-l într-o cutie cu o sută de lacăte, într-un seif de bancă, în pântecele mamei sale, iar el va evada. Va dispărea, pur şi simplu! Nici constrângerile legii nu îţi sunt de vreun folos!

Cum va trece ea peste acest lucru, nu avea idee. Poate că în momentul în care vor fi împreună aici, se vor trezi în ea forţe noi şi necunoscute. Numai pe acest lucru se putea bizui acum, pe speranţe plăpânde, precum aceasta. În orice caz, toate speranţele sunt deşarte, iar dacă va începe să gândească astfel, va aluneca în disperare. Panica atârna deasupra ei din tavanul peşterii. Să nu se mai gândească. Nu trebuie să gândească logic. Acum trebuie să fie puţin nebună. Asemenea unui soldat care porneşte într-o misiune sinucigaşă, fără a se gândi la ce îl aşteaptă. Verifică încă o dată, poate pentru a zecea oară, proviziile. Se întrebă din nou dacă mâncarea va fi de ajuns pentru toate zilele şi nopţile. Şedea pe scaunul pliant din faţa saltelei şi încerca să îşi imagineze cum va fi, ce îi va spune el, cum va începe să o urască din ce în ce mai mult de la o oră la alta şi ce va încerca să îi facă. Gândul acesta o făcu din nou să tresară. Alergă spre „cabinetul medical" al peşterii, iar acolo verifică pansamentele, plasturii şi iodul. Dar nu se linişti. Dădu la o parte o piatră mare şi dezveli o placă de lemn. Sub ea, într-o gaură mică săpată în pământ, erau aşezate, una lângă cealaltă, o pereche de cătuşe şi un aparat cu şocuri electrice, pe care le cumpărase dintr-un magazin cu echipamente de campanie.

Sunt nebună de legat, se gândea.

Înainte de a pleca se opri şi mai aruncă o privire acestui spaţiu, pe care timp de o lună întreagă îl pregătise cu multă grijă. Odată, poate în urmă cu sute de ani, oamenii locuiseră aici. Găsise dovezi. Şi animalele îşi găsiseră adăpost înăuntru. Acum era casa ei şi a lui. O casă de nebuni, un spital, se gândea ea, dar mai ales o închisoare. Gata. Trebuia să plece.

La o lună după această întâmplare, pe străzile Ierusalimului goneau un tânăr şi o căţea, străini unul de celălalt, uniţi de o lesă şi, chiar dacă refuză încă să recunoască faptul că sunt *împreună,* încep să descopere frumuseţea lucrurilor mărunte, de exemplu modul în care ţi se ciulesc urechile în momentele de maximă încordare, sunetul puternic al paşilor pe asfalt, mirosul plăcut al transpiraţiei şi toate emoţiile pe care le poate exprima coada unui câine, câtă putere îţi trebuie pentru a ţine în mână o lesă şi de câte resurse dispune un trup epuizat pentru a merge înainte… deja ieşiseră de pe strada principală, zgomotoasă, afundându-se pe străduţe laterale, şerpuitoare, dar căţeaua nu dădea încă semne de oboseală. Lui Asaf i se părea că e atrasă de un magnet puternic, iar pe el îl bântuia un sentiment ciudat – dacă ar înceta, pur şi simplu, să gândească, dacă ar renunţa la voinţa lui şi s-ar lăsa condus către ţinta ei… O clipă sau două după aceea tresări surprins, deoarece căţeaua se oprise în faţa unei porţi verzi, tăiate într-un gard înalt de piatră; cu o mişcare greoaie se ridică pe labele din spate, apăsă clanţa de fier şi deschise. Asaf privi în stânga, apoi în dreapta. Strada era pustie. Căţeaua mergea înainte, iar el o urmă, fiind înconjurat deodată de o linişte profundă, ca în adâncurile oceanului.

O curte mare.

Acoperită cu dale albe de piatră.

Pomi fructiferi, plantaţi pe mai multe rânduri.

O casă rotundă, mare şi impunătoare.

Asaf călca încet, cu mare atenţie. Paşii lui scârţâiau pe pietre. Era uluit de faptul că un loc atât de frumos şi de spaţios ca acesta se află atât de aproape de centrul oraşului. Trecu pe lângă o fântână rotundă. O găleată strălucitoare era legată de o funie, iar câteva căni mari de lut erau aşezate pe o buturugă, de parcă aşteptau pe cineva să bea din ele. Asaf aruncă o privire în fântână, lăsă o piatră să cadă înăuntru şi abia după un lung moment de aşteptare auzi sughiţul stins al apei. Lângă fântână era un colţişor umbros, acoperit cu viţă-de-vie deasă, unde erau aşezate cinci rânduri de bănci, iar în faţa fiecărei bănci se găsea câte o piatră mare, tăiată parcă special pentru a-ţi aşeza picioarele obosite.

Se opri şi privi casa aceea din piatră. O plantă agăţătoare cu flori violet îi acoperea zidurile, urcând până la turnul înalt care se ridica deasupra ei şi coborând apoi până la baza crucii din vârful acestuia.

Este o biserică, se gândi surprins, căţeaua m-a adus la o biserică. Se pare că este unul dintre animalele care se aciuează pe lângă asemenea locuri, încercă să se convingă pe sine, iar în clipa aceea izbuti chiar să îşi imagineze străzile Ierusalimului năpădite de o mulţime de câini agitaţi aparţinând diverselor biserici din oraş.

Căţeaua – fără ezitare, ca şi când într-adevăr ar fi locuit aici – se grăbeşte, trăgându-l după ea în spatele casei. În vârful turnului se află o fereastră mică, arcuită, ca un ochi deschis în inima plantei căţărătoare. Căţeaua îşi ridică privirile spre cer şi latră de câteva ori scurt şi puternic.

În primul moment nu se întâmplă nimic. Apoi Asaf auzi hârşâitul unui scaun, sunetul venea din vârful turnului. Cineva se mişca acolo. Mica fereastră se deschise, iar o voce de femeie sau de bărbat – era greu de spus, pentru că vocea era răguşită, ca şi când nu mai fusese folosită de multă vreme – îi strigă un singur cuvânt, poate

strigase numele căţelei; ea lătra întruna, şi vocea răguşită o strigă din nou, ascuţit, pătrunsă de uluire, ca şi cum nu i-ar fi venit să creadă că ce se întâmplă e adevărat. Asaf se gândea că aici se încheie scurta lui excursie împreună cu această căţea. Se întorsese acasă, la stăpânul ei din vârful turnului. Totul se termina atât de repede. Aştepta ca cineva să iasă la fereastră şi să-i spună să urce, însă, în loc de un chip, apăru o mână negricioasă şi subţire – pe moment crezu că este o mână de copil –, iar apoi un coşuleţ de nuiele legat cu o sfoară – panerul care se legăna la capătul funiei era asemenea coşuleţului lui Moise, plutind însă prin aer, de data aceasta; în cele din urmă se opri chiar în faţa lui Asaf.

Căţeaua nu mai avea răbdare. În timp ce coşuleţul cobora, continuă să latre şi să sape, alergând când spre poarta bisericii, când înapoi la Asaf. În coş găsi o cheie mare şi grea de fier. Avu o clipă de ezitare. Cheia de la poartă – ce îl mai aştepta acum? (Un test standard, era omul potrivit pentru a se ocupa de asemenea probleme. Avea în spate sute de ore de antrenament, care îl pregătiseră tocmai pentru acest gen de situaţii: cheie mare de fier, turn înalt, castel misterios. Aaa, da, şi sabia fermecată, inelul vrăjit, comoara şi dragonul care o păzeşte; şi aproape întotdeauna – trei uşi identice, dintre care trebuie să alegi una singură pe care să intri, pentru că în spatele a două dintre ele te aşteaptă o moarte chinuitoare.) Dar aici era o singură cheie şi o singură poartă, iar Asaf urmă căţeaua şi deschise uşa.

Stătea în pragul camerei mari şi întunecoase, sperând ca stăpânul casei să coboare la el din turn, însă acesta nu veni şi nici zgomot de paşi nu se auzea. Intră, iar uşa se închise încet în urma sa. Aştepta. Camera începu să se contureze în întuneric: erau acolo câteva dulapuri înalte, cufere, mese şi cărţi. Mii. Pe toţi pereţii, pe rafturi, pe dulapuri, pe mese şi în teancuri pe podea. Erau şi o

mulţime de ziare, legate în pachete subţiri, iar pe fiecare dintre ele era lipită câte o foaie de hârtie pe care erau trecute cifre: 1955, 1957, 1960. Căţeaua începu din nou să îl tragă după ea, iar el îşi târa picioarele în urma ei. Pe unul dintre rafturi văzu cărţi pentru copii, iar în clipa aceea se simţi încurcat şi chiar se sperie puţin. Ce caută cărţile pentru copii aici; de când citesc preoţii şi călugării cărţi pentru copii?

În mijlocul camerei era o cutie mare, iar el trecu pe lângă ea. Poate era un sarcofag, sau poate un altar. I se părea că aude de sus zgomot de voci, mişcare şi paşi uşori şi rapizi, chiar clinchet de furculiţe şi cuţite. Pe pereţi erau tablouri reprezentând bărbaţi în robe, cu capetele înconjurate de aureole, iar ochii lor îi aruncau lui Asaf priviri pline de reproş.

Camera aceea imensă răsuna la fiecare mişcare a sa şi a căţelei, răsuflarea şi sunetul paşilor stârneau ecouri. Căţeaua îl trăgea către o uşă de lemn, deşi el încerca să mai zăbovească acolo. Avea puternica senzaţie că aceasta era ultima lui şansă de a fugi şi, poate, de a scăpa de cineva. Dar căţeaua nu mai avea răbdare, nu-i mai tolera temerile, simţise mirosul unei persoane iubite, un miros care era peste tot, iar ea îi dusese dorul cu toată fiinţa ei câinească. Lesa era întinsă şi vibra. Ajunsese la uşă, se oprise şi o zgâria cu ghearele, scâncind. Când stătea aşa, ridicată pe două lăbuţe, era aproape la fel de înaltă ca el, iar în ciuda blănii murdare şi zbârlite, se putea vedea cât e de frumoasă şi agilă; inima îi tresări, pentru că nu avusese destul timp să o cunoască, toată viaţa îşi dorise un câine şi se rugase pentru asta, dar ştia că nu o poate îndupleca pe mama din pricina astmului ei, iar acum se simţea ca şi când ar avea o căţea, deşi pentru scurtă vreme şi mai mult pe fugă.

Ce fac eu aici, se întrebă Asaf şi apăsă clanţa. Uşa se deschise. Se trezi pe un coridor cotit, care părea să încercuiască biserica de

jur împrejur. Nu ar trebui să mă aflu aici, se gândea şi începu să alerge după căţeaua care făcea salturi mari înainte, trecu pe lângă trei uşi închise, asemenea vântului printre norii albi, până ce ajunse la nişte scări mari de piatră. Dacă i se va întâmpla ceva acum, se gândea – şi începu să şi-l imagineze pe căpitan ieşind îngândurat din cabină, îndreptându-se către părinţii săi, şoptindu-le apoi ceva la ureche – nimănui nu i-ar da prin cap să îl caute aici.

Sus, în capătul scărilor, mai era o uşă mică, albastră. Căţeauă lătra şi scâncea, aproape că *vorbea,* amuşina şi zgâria pragul, iar din spatele uşii se auzea o voce veselă şi fericită, care îi suna lui Asaf asemenea cântecului cocoşilor şi care spuse într-o ebraică veche:

— Vai, drăguţa de ea, aproape că a reuşit să deschidă singură. Vin îndată!

Cheia se răsuci în broască, iar când uşa fu deschisă, căţeaua se repezi înăuntru, către omul care stătea acolo. Asaf rămase afară, în spatele uşii care se închise. Într-un fel sau altul, lucrurile se termină întotdeauna astfel, gândi el cu amărăciune, întotdeauna el este cel care rămâne în spatele unei uşi închise. Apăsă puţin clanţa și privi înăuntru. Văzu o spinare încovoiată şi o cosiţă lungă, groasă şi neagră, iar în momentul acela se gândi că este vorba despre un copil sau, mai bine zis, despre o copilă, o persoană micuţă şi subţire, îmbrăcată într-o robă închisă la culoare; abia mai târziu observă că era o femeie scundă şi bătrână, ce râdea şi îşi ascundea faţa în blana de pe gâtul căţelei, dezmierdând-o cu mâinile sale fine, vorbindu-i într-o limbă necunoscută, iar Asaf aşteptă, fiindcă nu voia să întrerupă acest moment, până ce femeia dădu căţeaua la o parte râzând şi spunând:

— Gata, hai, ajunge, *scandalyarisa*! Hai să o salutăm şi pe Tamar. Apoi se întoarse, iar zâmbetul larg de pe chipul ei îngheţă pe dată. Dar cine… – făcu un pas înapoi – *cine* eşti tu? Scoase un

mormăit gros, încleştându-şi mâinile pe gulerul robei, iar pe faţa ei se putea citi un amestec de teamă şi dezamăgire:

— Şi ce cauţi aici?

— Nu ştiu, spuse el.

Călugăriţa mai făcu un pas înapoi şi se sprijini de peretele acoperit de crăpături. Căţeaua stătea între ei, privind când la unul, când la celălalt, cu o expresie de nefericire uimită. Lui Asaf i se părea că şi ea e dezamăgită; nu se aşteptase la o întâlnire ca aceasta în momentul în care îl adusese aici.

— Îmi cer scuze, ăăă… eu chiar nu ştiu ce caut aici, adăugă Asaf, simţind că în loc să explice nu făcea decât să complice şi mai mult lucrurile, ca de obicei, ca întotdeauna, când trebuie să exprime ceva cu ajutorul cuvintelor, şi nu ştia ce să facă pentru a o linişti pe călugăriţa care respira cu dificultate şi pentru a face ca ridurile de pe fruntea ei să nu mai fie atât de ameninţătoare.

— Aceasta este pizza, spuse cu blândeţe şi arătă din priviri cutia pe care o ţinea în mâini, sperând că asta o va mai linişti, fiindcă pizza era ceva tangibil, neechivoc. Dar ea se împinse şi mai tare în rafturile pentru cărţi, iar Asaf simţi că este supradimensionat, multiplicat şi înspăimântător şi că orice mişcare ar fi făcut era greşită, iar călugăriţa stătea înfricoşată lângă rafturi, ca o pasăre micuţă şi speriată, cu toate penele zbârlite pentru a-şi înfricoşa duşmanul.

Atunci observă că masa era pregătită: două farfurii şi două căni. Furculiţe mari de fier. Aştepta un oaspete. Dar nu înţelegea ce anume îi stârnise teama aceasta atât de mare şi o asemenea dezamăgire, atacul acesta de panică.

— Atunci eu plec, spuse el cu grijă. Mai era şi problema formularului şi a amenzii. Dar nu ştia cum se face un asemenea

lucru. Cum îi ceri unui om să îţi plătească amenda?

— Unde pleci? întrebă femeia ca la interogatoriu. Unde este Tamar? De ce nu a venit?

— Cine?

— Tamar, Tamar! Tamar a mea, Tamar *a ei*! Şi, cuprinsă de nerăbdare, indică de trei ori către căţeaua care urmărea din priviri, cu ochii larg deschişi, dialogul dintre cei doi şi se uita când la unul, când la celălalt, asemenea unui spectator la un meci de ping-pong.

— Nu ştiu, murmură Asaf, atent să nu se implice şi mai mult în această poveste. Pur şi simplu nu o cunosc. Jur.

Urmă o tăcere îndelungată. Asaf şi călugăriţa se priveau unul pe celălalt ca doi străini care au mare nevoie de cineva care să le traducă ce îşi spun. Căţeaua lătră deodată, iar ei tresăriră, ca şi când s-ar fi trezit dintr-o vrajă aruncată asupra lor. Un gând începu să se târască încet prin creierul lui Asaf: se părea că Tamar era „tânăra doamnă“ despre care îi vorbise vânzătorul de pizza, cea cu bicicleta. Poate că ea făcea livrările la biserici. Acum totul este clar, se gândea şi ştia că nimic nu este clar, dar asta nu era problema lui.

— Uitaţi, eu doar… – puse cutia albă de carton pe masă şi se retrase imediat, pentru ca ea să nu creadă că are intenţia să rămână la prânz, Doamne fereşte! – am adus pizza.

— Pizza, pizza! izbucni călugăriţa cu furie. Lasă pizza! Eu întreb de Tamar, iar el îmi povesteşte despre pizza! Unde ai întâlnit-o? Spune odată! – El stătea în picioare şi ridică din umeri, în timp ce frica de pe chipul ei dispăru cu repeziciune, iar întrebările pe care i le adresa una după cealaltă veneau ca nişte lovituri:

— Cum vine asta „nu o cunosc“? Şi nu eşti nici prietenul ei, nici amicul ei, nici vreo rudă? Alo, uită-te în ochii mei! – Îşi ridică ochii

spre ea şi îl încercă un sentiment de laşitate în faţa privirilor ei pătrunzătoare.

— Nu te-a trimis ea să mă înveseleşti puţin? Un moment! O scrisoare! Ce proastă sunt, desigur, o scrisoare! – Se uită la cutia de carton, o deschise şi începu să caute prin ea; ridică pizza, iar de sub ea scoase şi citi cu voce schimbată fluturaşul pizzeriei, ca şi când ar fi căutat un indiciu printre rânduri, iar faţa i se îngălbeni.

— Nici măcar un bileţel? şopti ea, aranjându-şi şuviţele argintii de păr care, din pricina agitaţiei, îi scăpaseră de sub boneta neagră de lână.

— Poate un mesaj? Ţi-a cerut să îţi aminteşti ceva anume? Încearcă, te rog, este foarte important pentru mine: sunt sigură că te-a rugat să îmi spui ceva, nu-i aşa? – Privirile ei rămăseseră suspendate pe buzele lui Asaf, ca şi când ar fi încercat, prin puterea întrebării sale, să îi smulgă de pe limbă cuvintele mult aşteptate.

— Poate ţi-a cerut pur şi simplu să mă informezi că totul decurge conform planului? Am dreptate? A trecut pericolul? Asta ţi-a spus? Nu asta?

Asaf ştia un singur lucru: cum stă aşa acolo, are faţa aceea despre care Reli, sora lui, spusese odată: „Mare noroc ai, Asaf; cu moaca asta a ta poţi să surprinzi oamenii numai cu lucruri bune“.

— Dar stai o clipă! – Ochii ei se micşorară – Poate că şi tu eşti unul dintre ei, Doamne păzeşte, unul dintre acei netrebnici? Vorbeşte, *eşti* unul dintre ei? Doamne, ajută-mă să nu mă tem! – Lovi cu piciorul înainte, iar Asaf se retrase.

— Ce e? Ţi-ai înghiţit limba? I-aţi făcut ceva? Cu mâinile astea două te voi face fărâme fie şi numai dacă o atingi pe copilă!

În clipa aceea căţeaua scoase pe neaşteptate un scâncet, iar Asaf, impresionat de sunetul pe care-l auzise, îngenunche lângă ea şi începu să o mângâie cu ambele mâini. Dar ea continuă să

scheaune, iar trupul îi tremura de frică; era asemenea unui copil prins la mijloc în cearta părinţilor săi, incapabil să mai îndure situaţia. Asaf se întinse lângă ea – imediat se întinse – şi o dezmierda şi o mângâia şi o îmbrăţişa, vorbindu-i la ureche, ca şi când ar fi uitat cu totul unde se află, ca şi când ar fi uitat de călugăriţă; se concentra cu totul asupra căţelei speriate şi supărate. Iar călugăriţa tăcea şi privea uimită la acest copil mare, studiindu-i preţ de o clipă chipul grav, cu părul negru căzut pe frunte, purtând rănile maturizării, mirată de şuvoiul neîntrerupt de afecţiune care curgea din trupul lui către căţea.

Însă abia acum îi răsunau lui Asaf în minte cuvintele care fuseseră rostite înainte, îşi ridică privirea şi întrebă:

— Este o fată?

— Ce? Cine? Da, fată, nu, tânără. Aproximativ… – Îşi căuta vocea pierdută, ştergându-şi faţa cu mişcări uşoare şi privea cum Asaf mângâie căţeaua, liniştind-o, înăbuşind cu multă blândeţe şi răbdare plânsetele ei, până ce încetară cu totul, iar strălucirea reveni în ochii căprui.

— Gata, gata, vezi, totul este bine, îi spuse Asaf căţelei și se ridică, privind în jur, amintindu-şi unde se găseşte și în ce complicaţie s-a băgat.

— Dar explică-mi, suspină călugăriţa – era un altfel de suspin, nu unul de dezamăgire –, dacă nu o cunoşti, cum de ai ştiut să aduci aici pizza de duminică? Şi cum de s-a lăsat căţeaua adusă în lesă? Nu există nici un om pe lumea aceasta, cu excepţia lui Tamar, desigur, care să o poată plimba astfel! Sau poate că eşti un mic Solomon și vorbeşti limba animalelor?

Îşi ridică spre el bărbia micuţă şi ascuţită, figura ei cerând un răspuns, iar Asaf, ezitând, îi spuse că nu, nu vorbeşte limba animalelor. Era, cum să explici aşa ceva… ca să fim sinceri, Asaf nu

înţelegea chiar tot ce îi spunea ea. Vorbea foarte repede, într-o ebraică ciudată, pronunţând foarte puternic sunetele „ayn“ şi „het“, aşa cum vorbeau oamenii din Ierusalim odinioară, şi apăsa unele consoane pe care Asaf nu le cunoştea, iar de multe ori aproape că nici nu aştepta răspunsurile lui, continuând să îi pună alte şi alte întrebări.

— Dar poate că vei începe să vorbeşti în cele din urmă, suspina nerăbdătoare. *Panaghia mu!* Cât mai poţi să taci?

Atunci el îi povesti pe scurt, în felul său, că lucrează la primărie şi că în dimineaţa aceea…

— Opreşte-te o clipă, îl întrerupse ea, ce te grăbeşti aşa? Nu înţeleg: tu nu eşti destul de mare ca să munceşti… – Asaf zâmbea în sine şi îi spuse că era o slujbă pentru perioada vacanţei, iar ea zise:

— Pentru vacanţă? Păi mai ai vacanţă acolo? Povesteşte-mi, cum ai găsit slujba asta minunată? – Iar Asaf îi explică: era, de fapt, pentru vacanţa mare, iar atunci ea îi surâse.

— Aha, vrei să spui pentru timpul liber; foarte frumos, dar cum ai obţinut o slujbă atât de interesantă? – Asaf era uluit de întrebare, cum rămâne cu această căţeluşă pe care i-o adusese, de ce o interesa ce se întâmplase înainte ca el să ajungă aici; dar se părea că o interesează chiar foarte mult. Ea îşi trase un balansoar mic şi se aşeză, apoi începu să se legene uşurel, cu picioarele puţin depărtate şi cu mâinile pe genunchi, descosându-l cu multă veselie despre munca lui acolo; Asaf îi spunea că nu e cine ştie ce, el ţinea o evidenţă a plângerilor primite de la populaţie legate de defecţiunile conductelor de apă pe bulevarde şi în locurile publice, însă cea mai mare parte a timpului pur şi simplu stătea şi visa…

— Visezi? tresări călugăriţa, ca şi când ar fi întâlnit un prieten în acest străin. Stai pur şi simplu şi visezi? Şi mai primeşti şi bani? Ia te uită că vorbeşti! Cine a spus că nu ştii să vorbeşti? Povesteşte – îşi

puse veselă un picior peste celălalt. Asaf era foarte stânjenit şi îi explică faptul că nu visa de-adevăratelea, numai aşa, vara, se gândea la tot felul de lucruri…

— Dar la ce fel de lucruri, asta e întrebarea! – Călugăriţa îşi deschise larg ochii, iar în ei se putea citi că are un scop anume; chipul îi era atât de serios, încât Asaf se simţi mai încurcat ca niciodată şi rămase tăcut, pentru că ce ar fi putut să îi povestească – despre cum visează el la Dafi şi se întreabă cum va reuşi să o rupă cu ea fără să se certe cu Roi? Se uita la femeie, iar ochii ei întunecaţi înfigeau priviri ascuţite în buzele lui, aşteptând să spună ceva şi într-o clipă de nebunie se gândi că îi va povesti un pic despre asta, dar nu va fi capabilă să înţeleagă nimic, pentru că se interpuneau mii de ani lumină între lumea lui şi a ei; dar călugăriţa zise:

— Ei bine? Te-ai oprit din nou, dragul meu? Te-au părăsit deodată puterile? Nu poţi să înăbuşi o poveste care tocmai se naşte!

Asaf bâlbâi că nu e decât o poveste prostească.

— Nu, nu, nu, protestă femeia bătând din palme, nu există aşa ceva – o poveste prostească. Ştii că toate poveştile sunt legate într-un mod profund de un mare adevăr, chiar dacă acesta rămâne de neînţeles pentru noi!

— Dar aceasta chiar este o poveste prostească, o asigură Asaf serios şi începu să zâmbească, pentru că buzele ei se mai strâmbaseră puţin, căpătând o expresie copilăroasă şi vicleană.

— Bine, spuse ea şi suspină, ducându-şi mâinile la piept, spune-mi povestea aceasta prostească a ta; dar de ce stai în picioare? Cine a mai pomenit aşa ceva? se întoarse uimită. – Gazda șade, iar oaspetele stă în picioare! Sări de la locul ei şi îi aduse un scaun mare şi impozant, cu spătar înalt.

— Ia loc, rogu-te, eu merg să aduc o carafă cu apă şi nişte gustări; ce zici, să tai şi un castravete şi o roşie proaspătă? – pronunţase *roşhie*, într-un fel ciudat. Doar nu îmi vine aici în fiecare zi un oaspete atât de important de la primărie! Şezi, Dinca, şi taci! Mult te mai plângi şi tu!

— Dinca? întrebă Asaf. Acesta este numele ei?

— Da, Dinca. Tamar îi spune Dinca. Şi eu – se aplecă spre căţea şi îşi frecă nasul de al ei – îi mai spun şi nesupusa, fiica revoltei, preaiubita, blăniţă de aur, *scandalyarisa* şi în alte o sută douăzeci şi unu de feluri, nu-i aşa, lumina ochilor mei?

Căţeaua o privea cu dragoste, iar urechile i se ridicau de fiecare dată când îşi auzea înşirate numele. O senzaţie ciudată, ca un gâdilat uşor şi foarte îndepărtat, se zvârcolea în sufletul lui Asaf: Dinca şi Tamar, Dinca lui Tamar, Tamar a Dincăi. Şi deodată le văzu pe amândouă în faţa lui, agăţate una de cealaltă. Dar asta chiar nu era problema lui, îşi aminti şi alungă hotărât această închipuire.

— Şi tu?

— Eu, ce?

— Cum te numeşti?

— Asaf.

— Asaf, Asaf, un psalm pentru Asaf… fredona pentru sine, grăbindu-se către bucătărie cu paşi repezi, aproape în fugă. O auzea robotind în spatele perdelei înflorate, pentru ca mai apoi să revină şi să pună pe masă o carafă mare de sticlă, în care pluteau felii de lămâie şi frunze de mentă, o farfurie cu roşii şi castraveţi tăiaţi, precum şi măsline şi bucăţele de brânză, toate cufundate într-un ulei gros. Apoi se aşeză în faţa lui, îşi şterse mâinile pe şorţul legat deasupra robei şi întinse o palmă către Asaf:

— Teodora, născută pe insula Lyxos, în Grecia. Ultimul vlăstar al acelei nefericite insule șade acum cu tine la masă. Mănâncă, rogu-

te, fiul meu!

Tamar zăbovi îndelung în faţa uşii micuţei frizerii din cartierul Rekhavia, dar nu îndrăznea să intre. Era seară, sfârşitul unei zile lungi şi plicticoase de început de iulie. Aproape o oră s-a plimbat înainte şi înapoi pe trotuarul din faţa frizeriei. În vitrina mare de sticlă se vedea pe ea însăşi, dar şi pe frizerul bătrân, care tunde, unul după celălalt, trei bărbaţi de aceeaşi vârstă cu el. O frizerie pentru bătrâni, gândi Tamar. Îmi convine. Aici nu mă cunoaşte nimeni. Alţi doi îşi aşteptau rândul. Unul dintre ei citea ziarul, iar celălalt, aproape chel – ce căuta aici? – un bărbat cu ochi rotunzi şi sticloşi, vorbea fără întrerupere cu frizerul. Părul ei cădea pe spate, ca o rugăminte. S-au împlinit deja şase ani, de la zece ani nu se mai tunsese; chiar şi în anii în care voise să uite cu desăvârşire că este fată, nu fusese în stare să renunţe la el. Era pentru ea o mască a stăpânirii de sine, dar şi un cort mic, în care se ascundea, iar uneori, când se încâlcea, devenind sălbatic şi dezordonat, era ca un strigăt de libertate. În ultimul timp, de câteva ori îşi făcuse cosiţe pe care şi le răsucea în vârful capului, simţindu-se matură, feminină, chiar frumoasă.

În cele din urmă deschise uşa şi intră. Simţi mirosurile puternice de săpun, dar şi toate privirile celor din cameră aţintite asupra ei. Se lăsă o tăcere adâncă. Se aşeză, curajoasă, ignorându-i pe ceilalţi. Geanta mare se odihnea la picioarele ei. Casetofonul negru, imens, îl puse pe scaunul de alături.

— Auzi – bărbatul cu ochi rotunzi încercă să reînnoade conversaţia cu frizerul – ce îmi spune fiica mea? Că pe micuţă, cea care s-a născut acum, s-au hotărât să o boteze Beverly. De ce? Aşa. Pentru că aşa vor surorile ei mai mari…

Dar cuvintele lui rămaseră suspendate şi golite de sens, planând deasupra camerei, asemenea norilor de furtună. Tăcu stânjenit şi îşi atinse chelia, ca şi când ar fi dorit să o acopere cumva. Bărbaţii o priveau pe fată, apoi se uitau unul la celălalt. Cu toţii erau de acord asupra unui lucru. Ceva nu este *bine* cu ea, nu se află în locul potrivit, ceva este în neregulă. Frizerul tăcea, ridicând din când în când capul spre ea. Îi văzu ochii albaştri, calzi, iar încheieturile degetelor i se relaxară deodată.

— Gata, Şimek, îi spuse el bărbatului, făcând un efort, îmi povesteşti după aceea.

Tamar îşi strânse părul. Şi-l trecu prin faţa nărilor şi a gurii, îl gustă, îl ascultă, îl sărută şi deja îi era dor de această atingere, de greutatea lui când era legat şi de sentimentul că părul ei este acela care o creşte şi care dă amploare vieţii şi existenţei ei în această lume.

— Tăiaţi-l pe tot, îi spuse ea frizerului, când îi veni în cele din urmă rândul.

— Pe tot?! întrebă el cu vocea gâtuită.

— Pe tot.

— Dar nu este păcat?

— V-am cerut să îl tăiaţi pe tot.

Doi bărbaţi în vârstă, care intraseră după ea, se ridicară în picioare. Al treilea, Şimek, avu un acces de tuse.

— Drăguţa mea, suspină frizerul, scoţându-şi ochelarii, poate ar trebui să te duci acasă şi să îi întrebi mai întâi pe mama şi pe tata.

— Ascultaţi-mă, ripostă ea imediat, cu tot corpul îndreptat spre el, sunteţi frizer sau educator? – Se văzu pentru o clipă în oglindă. Duritatea aceasta era ceva nou şi pentru ea şi nu îi era tocmai pe plac, de aceea se întoarse şi spuse:

— V-am rugat să îmi tăiaţi tot părul. Plătesc pentru asta, nu-i aşa?

— Dar aceasta este o frizerie pentru bărbaţi, încercă el să protesteze.

— Atunci, mă veţi rade în cap, spuse ea cu furie. Îşi puse mâinile pe piept şi închise ochii.

Neputincios, frizerul îi privi pe bărbaţii care şedeau pe scaunele din spate. Privirea lui spunea: „Voi ştiţi că am încercat să o împiedic. Tot ce se va întâmpla aici de acum înainte este numai din voinţa ei", iar bărbaţii încuviinţau din priviri. Îşi trecu mâinile prin părul rar şi ridică din umeri. Apoi luă foarfeca cea mare. Tăie aerul o dată şi încă o dată. Simţea că ceva nu este în ordine. Sunetul era sec şi slab. De aceea continuă să taie aerul din jur cu mai multă forţă, până ce, în cele din urmă, auzi sunetul potrivit, sunetul vesel al meseriei sale. Apoi îşi afundă degetele în cascada aceea unică de păr des, cârlionţat, negru ca tăciunele, scoase un suspin şi începu să taie.

Ea nu şi-a deschis ochii nici când frizerul a trecut la o foarfecă mai mică, nici când a început să folosească maşina de tuns, nici chiar la final, când, cu ajutorul unui brici ascuţit, i-a îndepărtat ultimele fire de păr. Aşa că nu a văzut privirile holbate ale bărbaţilor. Unul câte unul, puneau ziarele deoparte, aplecându-se încet şi privind la craniul acela golaş şi roz, asemenea unui pui lipsit de apărare. Pe podea zăceau şuviţe tăiate, iar frizerul era atent să nu calce pe ele. În cameră era foarte cald, dar ea simţea aerul rotindu-se în jurul capului său şi i se făcu frig. Poate că nu va fi chiar atât de rău, se gândi, iar în acel moment îi apăru pe buze un zâmbet, pentru că o şi auzea pe Halina, bătrâna profesoară de canto, care o certa adesea pentru că se neglijează:

— Şi părul are nevoie de îngrijire, draga mea Tamileh. Dacă îl îngrijeşti, tu însăţi te vei simţi mai bine, nu-i aşa? Nu este interzis un

strop de balsam, de cremă; nu este o ruşine să fii frumoasă…

— Gata, am terminat, spuse frizerul în şoaptă şi se duse să îşi cureţe briciul cu un tampon de vată îmbibat cu alcool, iar apoi continuă să îşi facă de lucru cu săculețul pentru foarfeci, aşteptând ca ea să deschidă ochii.

Îi deschise dintr-odată şi văzu o copilă micuţă şi urâtă, speriată, chiar înfricoşată. Văzu o copilă a nimănui, o copilă a străzii, o copilă nebună. Fata aceasta avea urechi foarte ascuţite, un nas exagerat de lung, ochi mari şi depărtaţi unul de celălalt într-un mod ciudat. Niciodată nu mai văzuse asemenea ochi. Acum o speriau privirile acelea goale şi dure. Primul gând care îi veni în minte fu că seamănă foarte mult cu tatăl ei, care începuse să îmbătrânească în ultimul an. Al doilea gând a fost acela că, dacă părinţii ei ar întâlni-o din întâmplare pe stradă, ar exista şanse mari ca nici măcar ei să nu o recunoască.

Nici un om nu se mişcase încă în frizerie. Ea se privea îndelung în oglindă, fără milă. Capul acesta dezgolit îi amintea de un buştean. Avea senzaţia că acum oricine îi putea citi gândurile.

— Te vei obişnui, îl auzi în depărtare pe frizer bâlbâindu-se, cuprins de milă; la vârsta ta părul creşte foarte repede.

— Nu-mi purtaţi de grijă, spuse ea, îndepărtând orice urmă de tandreţe, pentru că acest lucru ar putea să o zdrobească. Fără păr, chiar şi vocea ei i se părea diferită, mai ascuţită, de parcă ar fi fost divizată în mai multe tonuri, venită dintr-un loc necunoscut.

Îi plăti frizerului, iar acesta apucă banii cu vârful degetelor. Avea impresia că se teme de atingerea ei. Păşea încet, cu umerii drepţi, ca şi când ar fi purtat pe cap o carafă cu apă. Toate mişcările pe care le făcea îi stârneau senzaţii noi, iar acest lucru îi plăcea foarte mult. Tot aerul din lume dansa în jurul capului ei, ca şi cum s-ar fi apropiat să vadă cine este, apoi se retrăgea şi se apropia din nou.

Îşi puse rucsacul pe umăr, luă casetofonul şi ieşi. La uşă se opri o clipă. O artistă experimentată cum era ea ştia că se află în mijlocul unui spectacol, deşi, poate, unul puţin cam înspăimântător. Însă nu putea să reziste tentaţiei: îşi îndreptă umerii şi îşi aruncă deodată capul pe spate, scuturând o coamă de păr imaginară, iar mişcarea amplă şi furtunoasă era ca o ultimă bătălie, grandoarea unui suflet răvăşit de furtună; cu o clipă înainte să dispară, îşi ridică mâna sus de tot, o flutură în aer şi numai după aceea ieşi, trântind uşa.

1. Titlurile capitolelor reproduc versuri din cunoscute cântece ebraice (n.tr.).

Ciuperci sau măsline?

Nu ştia momentul exact în care se întâmplase: când încetă Teodora să îl suspecteze şi cum de ajunsese acum să şadă în faţa ei, cu o furculiţă mare în mână, pregătindu-se să mănânce pizza. Intuia doar vag că un asemenea moment existase, ceva se întâmplase în cameră în urmă cu câteva minute. Îl privea cu alţi ochi, ca şi când ar fi deschis o portiţă către el.

— Iar visezi?

Asaf spuse că vrea ciuperci şi ceapă. Ea chicoti pentru sine:

— Lui Tamar îi plac măslinele, ţie, ciupercile. Ei, caşcavalul, ţie, ceapa. Ea este mică, tu eşti mare. Ea vorbeşte, iar tu taci.

Asaf se îmbujoră.

— Acum povesteşte-mi, povesteşte-mi totul! Stăteai şi visai…

— Unde?

— La primărie! Unde! Şi nu mi-ai spus la ce visai.

Era uluit. Ridurile ei formau un desen care îl fascina. Fruntea îi era acoperită de cute, precum coaja unui copac, la fel şi bărbia, iar în jurul gurii ele erau rotunde; dar obrajii ei erau complet netezi, rotunzi şi curaţi; se îmbujora deodată din pricina privirii lui.

Acest lucru îl puse în încurcătură. Îşi îndreptă umerii şi se grăbi să reia conversaţia:

— Atunci, pot să las căţeaua aici, iar dumneavoastră i-o veţi da lui Tamar?

Îi era clar că ea se aşteaptă ca el să spună altceva, ceva legat de visele lui de vară, de exemplu. Clătină imediat din cap şi zise ferm:

— Nu, nu! Aşa ceva nu este posibil.

— De ce nu? întrebă el surprins, iar ea îi răspunse repede, puţin furioasă:

— Nu, nu! Mi-aş fi dorit să pot. Dar ascultă, rogu-te – vocea ei se înmuie, văzând dezamăgirea de pe chipul lui – mi-ar fi plăcut foarte mult să o laşi pe draga de Dinca aici, cu mine. Dar trebuie scoasă uneori, nu? Trebuie plimbată puţin prin grădină şi pe străzi, nu? Va dori, cu siguranţă, să iasă din nou şi să o caute pe Tamar, iar eu ce voi face atunci? Eu nu pot să ies de aici.

— De ce?

— De ce? dădu ea uşor din cap. Chiar vrei să ştii?

Asaf făcu semn că da. Poate că avea gripă, se gândi. Poate că era alergică la soare.

— Şi dacă apar deodată pelerinii din Lyxos? Ce se va întâmpla cu ei, dacă eu nu voi fi aici să îi primesc?

Fântâna, îşi aminti Asaf; şi băncile de lemn şi cănile de lut şi pietrele pe care să îţi odihneşti picioarele.

— Camera de odihnă ai văzut-o, înainte de a urca încoace?

— Nu. Pentru că Dinca alerga şi îl trăgea după ea atât de repede.

Acum şi Teodora aceasta. Se ridică şi îl luă de mână, avea braţe fine şi puternice; îl trase după ea, strigând-o pe Dinca şi coborâră scările repede-repede, toţi trei, iar Asaf observă o cicatrice mare, galbenă ca ceara, pe mâna ei.

În faţa uşii largi şi înalte se opri:

— Stai aici. Închide ochii, rogu-te.

El îi închise şi se întrebă cine o învaţă ebraică şi din ce secol e limba aceea. Auzi uşa deschizându-se:

— Acum deschide-i.

În faţa lui se afla o cameră rotundă, iar în ea se găseau zeci de paturi înalte de fier, aşezate pe două rânduri, unul în faţa celuilalt. Pe fiecare pat era pusă câte o saltea groasă, goală, iar deasupra ei, împăturite, se găseau aşternuturi de satin, o pătură şi o pernă. Iar peste toate acestea, precum punctul de la sfârşitul unei fraze, se odihnea o carte micuţă, neagră.

— Totul este pregătit pentru sosirea lor, spuse Teodora în şoaptă.

Se îndreptă spre centrul camerei. Cu mişcări şovăitoare trecea printre paturi, iar la fiecare pas al său, în aer se ridica o pulbere uşoară. Lumina se prelingea înăuntru prin câteva ferestre înalte. Deschise una dintre cărţi şi văzu că era scrisă într-o limbă necunoscută lui. Încercă să îşi imagineze camera plină cu pelerini emoţionaţi, însă aerul de aici era mai răcoros şi mai umed decât cel din camera călugăriţei, parcă te-ar fi *atins,* iar Asaf deveni neliniştit.

Când îşi ridică ochii, o văzu pe Teodora stând în picioare lângă uşă, dar în momentul în care o mai privi o dată, avu strania senzaţie că dacă ar încerca să ajungă la ea, nu ar reuşi niciodată. Ca şi când ar fi fost captiv într-un timp vrăjit şi nu se putea mişca. Tresări deodată şi se întoarse la ea aproape în fugă. Trebuia să pună o întrebare ce nu mai suferea nici un fel de amânare:

— Şi ei… pelerinii… – atunci văzu chipul speriat al călugăriţei şi îşi alese cuvintele cu grijă – ei când trebuie să vină? Mai bine spus, când îi aşteptaţi să vină, astăzi? Săptămâna aceasta?

Sec şi rece, ea se întoarse cu spatele, cu o mişcare ca de compas:

— Vino, dragul meu, hai să ne întoarcem la masă. Se răceşte pizza.

Urcă în urma ei confuz şi încurcat.

— Iar Tamar a mea, spuse şi sandalele ei de curele plescăiau în faţa ochilor lui – face curat aici, în dormitor; vine o dată pe săptămână, dar acum… s-a aşternut praful.

Se aşezară din nou la masă, dar ceva se schimbase, ceva nu era bine, iar Asaf nu ştia ce. Era înfuriat de ceva ce îi dădea târcoale, dar nu putea spune de ce. Gândurile călugăriţei erau în altă parte şi nu îl mai privea în ochi. Cum stătea aşa, cufundată în sine, cu obrajii ei care păreau şi mai rotunzi şi ochii mici şi alungiţi, lui Asaf i se părea că seamănă cu o chinezoaică bătrână. Cine ştie câtă vreme au mâncat aşa, în tăcere, cu privirile aţintite în farfurii. Deodată, Asaf se uită în jur: lângă ei era un pat micuţ, înconjurat de munţi de cărţi. Pe măsuţa din colţ stătea un telefon negru, foarte vechi, cu disc. Mai privi o dată în jur, iar ochii i se opriră asupra unui obiect ce părea a fi o statuetă reprezentând un măgar, făcută din sârmă încurcată şi ruginită.

— Nu, nu, nu! se supără deodată călugăriţa şi lovi cu palmele în masă, iar Asaf se opri din mestecat. – Cum este posibil aşa ceva? Să mănânci fără să vorbeşti? Să rumegăm ca două vaci? Fără să discutăm despre ce avem pe suflet? Şi ce gust are pizza dumneavoastră, domnul meu, fără conversaţie?! – Dădu la o parte farfuria din faţa ei.

El înghiţi repede dumicatul, neştiind cum să înceapă:

— Cu Tamar… – se opreşte puţin după ce rosteşte numele – cu ea vorbiţi, nu-i aşa? Vocea lui părea mai ascuţită şi mai artificială ca niciodată.

Ea înţelese încercarea lui nereuşită de a evita să vorbească despre sine şi îi aruncă o privire ironică. Dar el deschisese deja un subiect şi nu ştia cum să întoarcă discuţia în altă direcţie și, în general, nu era expert în conversaţii uşoare (uneori, când era cu Roi,

Meitel şi Dafi, când se impuneau discuţii uşoare, superficiale şi vesele, se simţea ca un om care trebuie să întoarcă un tanc într-o cameră).

— Deci ea… Tamar, ea vine la dumneavoastră în fiecare săptămână? Nu-i aşa?

El observă că nu se grăbea să îi răspundă, dar, cu toate acestea, rostirea numelui *Tamar* îi readusese strălucirea în priviri.

— S-a împlinit deja un an şi două luni de când vine aici, spuse cu o oarecare mândrie, atingându-şi cosiţa – munceşte pentru că are nevoie de bani, iar în ultimul timp, de foarte mulţi bani. Iar de la părinţii ei nu vrea să ceară, desigur – Asaf observă o strâmbătură uşoară din nas în momentul în care vorbea despre părinţii lui Tamar, însă nu întrebă nimic, pentru că nu îl privea –, iar la mine sunt multe de făcut, ai văzut: de pregătit dormitorul, de scuturat saltelele, de curăţat bucătăria și, o dată pe săptămână, de curăţat vasele cele mari…

— Dar pentru ce? izbucni el în timp ce ea vorbea. – Toate paturile acelea şi cănile… Când vin pelerinii, când? – Apoi făcu un lucru inteligent şi se opri. Simţea că acum trebuie să aştepte. Fu cuprins de o senzaţie bine cunoscută: în camera aceea întunecată trăia clipe minunate, în care tabloul începe să prindă culoare, iar liniile încep să capete contur. Şi lucrurile pe care le auzise şi altele pe care doar le ghicise se legau încet, încet. Încă un minut, încă două şi va înţelege totul.

— Iar după ce terminăm treaba, ne aşezăm amândouă, ne scoatem şorţurile, ne dăm mâna şi mâncăm pizza – chicoteşte – pizza! Numai de dragul lui Tamar am învăţat să mănânc pizza… şi povestim, desigur, despre orice. Despre lume şi imensitatea ei îmi vorbeşte, micuţa de ea – şi din nou i se păru că în vocea ei se strecoară acea urmă uşoară de mândrie, întrebându-se ce are

deosebit această Tamar, o fată de vârsta lui, de care Teodora este atât de mândră că îi este prietenă. – Iar uneori discutăm în contradictoriu, însă din prietenie – în acea clipă şi ea îi păru tânără –, o bună prietenie.

— Dar despre ce vorbiţi atâta? – Puse întrebarea repede, jenat, iar inima îi era zdrobită de gelozie; poate din cauză că îşi amintise ce îi spusese Dafi cu numai două zile înainte: că atunci când el începe să povestească ceva, simte tot timpul dorinţa de a se uita la ceas.

— Despre Dumnezeu? întrebă el plin de speranţă. Pentru că dacă vorbeau numai despre Dumnezeu, putea înţelege, era logic.

— Dumnezeu? se miră Teodora. De ce… sigur… desigur, am vorbit şi despre El din când în când, se poate altfel? – Ea îşi împreună mâinile în poală şi se întrebă dacă nu cumva se înşelase în privinţa lui, iar el ştia, ştia foarte bine această privire şi voia să sară şi să o înlăture din ochii ei.

— Adevărul este, dragul meu, că mie nu prea îmi place să vorbesc despre Dumnezeu… nu mai suntem aşa de buni prieteni ca pe vremuri, Dumnezeu şi cu mine. El cu ale Lui, eu cu ale mele. Dar despre oameni nu se poate vorbi? Despre suflet? Despre dragoste? Nu te-ai gândit niciodată la dragoste, tinere domn? Sau poate că ai rezolvat deja singur această necunoscută? (Asaf se îmbujoră şi făcu o mişcare puternică din cap, semn că nu.) Discutăm tot soiul de lucruri – scoase un sunet emoţionat, poate în greceşte, fluturându-şi uşor mâna – conversaţii despre câte-n lună şi în stele. Mă mai întrebi despre ce vorbim? (Asaf înţelese că trebuie să răspundă şi clătină energic din cap.) Despre ce nu vorbim? Despre bine şi rău – pe chip îi apăru un zâmbet provocator –, ne întrebăm dacă ne alegem singuri calea în viaţă sau dacă ea a fost aleasă pentru noi din capul locului şi în ce fel suntem conduşi pe această cale? Şi despre Iehuda Polikar vorbim, iar Tamar îmi aduce întotdeauna toate

casetele ei, toate cântecele noi! Le înregistrez pe casetofonul acesta Sony. Iar dacă, de exemplu, este un film foarte frumos la cinematograf, o chem imediat pe Tamar! Du-te, rogu-te, în locul meu, îţi dau eu bani, poate iei cu tine o prietenă, iar apoi întoarce-te repede şi povesteşte-mi totul, secvenţă cu secvenţă, iar în felul acesta şi eu câştig, şi ea se distrează.

În mintea lui Asaf se născu o întrebare:

— Aţi văzut vreodată un film cu ochii dumneavoastră?

— Nu, şi nici pe acesta nou, televizorul, nu l-am văzut niciodată.

Lucrurile începeau să se lege între ele.

— Dar dumneavoastră aţi spus că nu ieşiţi niciodată, nu-i aşa?

Ea încuviinţă din cap şi îl privi zâmbitoare, urmărind acel gând care se năştea în el.

— Asta înseamnă… că niciodată nu aţi ieşit de aici, spuse încă o dată, uimit.

— Din ziua în care am ajuns în Ţara Sfântă, zise ea cu mândrie. Eram o căpriţă de doisprezece ani când am venit aici. Au trecut cincizeci de ani de atunci.

— Şi timp de cincizeci de ani aţi stat aici? iar vocea lui sună deodată ca aceea a unui copil. – Şi niciodată nu…? Nici măcar pentru o clipă, în grădină?

Confirmă din nou printr-o mişcare a capului. El simţi atunci că nu mai poate îndura să zăbovească în locul acela. Voia să se ridice, să deschidă fereastra aceea largă şi să gonească spre strada aglomerată. O privi uluit pe călugăriţă şi se gândi că nici măcar nu este atât de bătrână. Nu era cu mult mai în vârstă decât mama lui. Numai din pricina vieţii retrase părea astfel. Părea o copilă care se trezeşte deodată bătrână, fără să-şi fi trăit viaţa.

Aştepta răbdătoare ca el să îşi contureze în minte toate acele gânduri legate de ea. După aceea spuse încet:

— Tamar a găsit pentru mine o propoziţie foarte frumoasă într-o carte: „Ferice de acela care poate sta închis cu sine între patru pereţi“. Conform acestei fraze, sunt un om fericit. Buzele i se închiseră încet. – Foarte fericit.

Asaf se foia în scaun. Privirea lui căuta uşa. Nu că el n-ar fi putut să stea singur în cameră, chiar mai multe ore… Dar cu condiţia ca acolo să fie şi un calculator performant, un joc nou şi nimeni altcineva care să îi dea indicaţii. Da, aşa putea să stea închis în cameră patru-cinci ore fără probleme; fără măcar să mănânce. Dar să trăieşti aşa tot timpul? Toată viaţa? Zi şi noapte, oră după oră, an după an? Cincizeci de ani?

— Mulţumesc pentru faptul că nu spui nimic, zise călugăriţa, tăcerea este un semn de înţelepciune…

Asaf nu ştia dacă acum ar fi fost cazul să întrebe ceva sau să rămână înţelept până la sfârşitul vizitei.

— Iar acum, spuse ea şi trase aer în piept – acum este rândul tău. Poveste contra poveste. Dar nu te mai opri la fiecare minut şi nu te mai teme atâta! *Panaghia mu!* De ce îţi este atât de frică să vorbeşti despre tine? Eşti chiar atât de important?

— Dar ce, ce să povestesc? întrebă el neliniştit, pentru că despre Dumnezeu nu voia să vorbească, despre Iehuda Polikar nu ştia prea multe, iar viaţa lui era atât de banală; de aceea nu îi plăcea să discute despre sine. Ce să îi spună?

— Dacă îmi spui o poveste despre sufletul tău, suspină ea, îţi voi spune şi eu una despre sufletul meu. Astfel zise şi îi zâmbi amar. Lui Asaf îi fu de ajuns.

Cu douăzeci şi opt de zile înainte ca Asaf să o întâlnească pe Teodora, când încă nu începuse să lucreze la primărie şi habar n-avea că există pe lume Teodora sau Tamar – Tamar ieşi pe stradă.

Ca întotdeauna în vacanţe, Asaf dormi în ziua aceea până la prânz. Apoi se trezi şi îşi pregăti un mic dejun uşor, trei, patru sandviciuri şi o omletă din două ouă, citi ziarul şi trimise un e-mail unui admirator olandez al echipei Huston Rockets, pentru ca mai apoi, timp de o oră, să se implice în misiunea „Quest for Glory“. În mijlocul acţiunii îl sună Roi sau un alt coleg de clasă (el nu suna niciodată pe nimeni) ca să încerce să stabilească un program pentru seara respectivă, dar nu ajunseră la nici o concluzie şi se înţeleseră să vorbească mai târziu. Îl sunase şi mama de la serviciu pentru a-i aminti să adune hainele, să pornească maşina de spălat vase şi să o ia pe Muki din tabăra de vară la ora două. Dar printre toate aceste lucruri şi-a găsit timp să se minuneze puţin de ce vedea pe National Geographic, să-şi facă exerciţiile fizice şi să se joace pe calculator, iar orele au trecut fără să se întâmple nimic deosebit.

Exact în acelaşi interval, Tamar se închidea într-o cabină mică, acoperită cu fraze şi desene grosolane, în toaleta publică din gara Egged. Îşi scoase repede hainele – blugii Levi's şi cămaşa indiană fină, pe care părinţii i-o cumpăraseră din Londra. Îşi scoase sandalele şi se aşeză pe ele. Rămase în chiloţi şi sutien, detestând mirosul murdar din cabină, care se grăbea să îi pătrundă în carne. Din rucsacul cel mare scoase o geantă mai mică, iar apoi un tricou şi o salopetă albastră, grosolană, pătată şi ruptă, care îi irita pielea. Te vei obişnui, îşi zise ea şi se îmbrăcă. Avu o clipă de ezitare, apoi își scoase de pe mână brăţara subţire de argint pe care o primise la bat miţvah. Era periculos: pe ea era scris numele ei întreg. Scoase apoi o pereche de tenişi şi se încălță cu ei. Prefera sandalele, dar avea senzaţia că în săptămânile care vor urma va avea mai multă nevoie de tenişi: o făceau să se simtă mai puternică, mai *matură,* dar şi pentru că va trebui să alerge cât mai repede, dacă o vor urmări.

Mai era şi jurnalul. Şase caiete cu coperţi groase, împachetate într-o pungă de hârtie groasă. Primul, de pe vremea când avea doisprezece ani, era cel mai subţire dintre ele, decorat cu desene colorate – orhidee şi Bambi, păsări şi inimioare frânte. Ultimele, cele cu coperţi curate, erau mult mai groase, iar paginile erau acoperite cu un scris mărunt. Îngreunau bagajul şi o neliniştea, dar fusese nevoită să le ia de acasă, fiindcă ştia că părinţii ei se vor grăbi să le citească. Le împinse la fundul sacului greu, dar peste o clipă nu mai putu să se abţină; ridică primul caiet şi răsfoi paginile acoperite cu scrisul de mână al unui copil. Zâmbi. Nu ar fi trebuit să o facă, dar se aşeză pe toaletă. Iată, aici era în clasa a şaptea, iar acesta era primul ei chiul de la şcoală, când plecase cu două prietene la Ţemah, să vadă un concert Tipex. Ce noapte avuseseră atunci! Continuă să întoarcă paginile. *Liat a venit la petrecere cu o rochie neagră cu paiete şi arăta trăznet. Liat a dansat cu Gili Papushado şi era atât de frumoasă, încât îmi venea să plâng.* Rănile vechi nu se vindecă niciodată cu adevărat, sunt gata să se redeschidă în orice moment (dar acum trebuia să iasă de aici şi să plece). Luă în mână un alt caiet, din urmă cu doi ani şi jumătate: *O supără faptul că este mare acum, „dezvoltată“ (urăsc acest cuvânt!!! Urăsc toate cuvintele lor!!!). Cine are nevoie de aşa ceva?* Se opri. Încerca să îşi amintească de ce scria despre sine la persoana a treia. Zâmbi cu amărăciune: desigur. Perioada aceea, antrenamentele nebune pe care le făcea pentru a se căli, pentru a-şi îngroşa cât mai mult pielea. Se antrena să reziste la gâdilat şi îşi scotea – în zilele cele mai friguroase – puloverul, haina şi cămaşa; sau mergea cu picioarele goale pe afară, pe străzi, pe câmpii. Şi scrisul la persoana a treia făcea parte din acest program: *Îi plac locurile mici şi strâmte, precum spaţiul dintre dulap şi perete din camera ei, în care, până în urmă cu o lună, încă putea să intre şi să se ghemuiască acolo ore*

întregi, iar acum o înnebuneşte gândul că niciodată nu va mai fi capabilă să se întoarcă în locul acela!!!

Pe pagina următoare, nu se ştie de ce, ca o pedeapsă la şcoală, scrisese de exact o sută de ori: *Sunt o fată superficială, sunt o fată superficială.*

Doamne, gândi ea şi îşi rezemă capul de clanţa uşii de la cabina de toaletă, nu pot să cred că eram chiar atât de jalnică.

Dar imediat după aceea găsi prima ei întâlnire cu cartea: *Şi pumnul a fost odată o palmă cu degetele întinse* de Iehuda Amichai şi o compătimi pe copila care scrisese următoarele: *Peştişorii nou-născuţi au deja un săculeţ cu icre. Iar eu ştiu că această carte va fi săculeţul meu cu icre pentru toată viaţa.* După o săptămână, cu hotărâre: *Jur ca începând de astăzi, pentru tot restul vieţii, să privesc lumea cu mirare.*

Zâmbi amar. În ultimul timp lumea chiar o forţase să o privească, mai întâi cu mirare, apoi cu furie, iar în cele din urmă cu disperare. Singurul lucru care o mai făcea să deschidă ochii mari era tocmai acest jurnal.

Răsfoia repede, tot înainte. Râse puţin, suspină puţin. Ce bine că se hotărâse să citească din jurnal înainte de a porni la drum. Se văzu pe sine, expusă şi vulnerabilă, ca şi când cineva i-ar fi proiectat un film compus din cadre separate, zile diferite ale vieţii ei. Trebuia neapărat să iasă de acolo, Lea o aştepta la restaurant ca să ia împreună masa de despărţire, ultimul festin, dar nu putea să plece, să iasă din nou pe stradă, să înfrunte privirile oamenilor. Cum se mai holbau la ea de când se răsese în cap! Aici, cel puţin, este protejată. Singură, înconjurată de ziduri. Iat-o la paisprezece ani; aici începuse deja să scrie din când în când pe dos anumite lucruri pe care dorea să le ascundă cu orice preţ: *Biata mama, atât de mult şi-a dorit o fată care să o ajute, cu care să împartă mici taine, căreia să îi*

împărtăşească secretele feminităţii, să îi spună cât este de frumos să fii femeie. Şi ce a primit? Pe mine.

Mama mea. Tatăl meu. Închise ochii, îi apăsă cu degetele, încercând să-i înfunde în orbite, dar ei rezistară. Sunt momente în viaţă în care omul trebuie să se descurce singur, spusese tatăl ei în timpul ultimei lor certe. Gata, trebuie să plece de aici; când totul se va termina va putea să se gândească la aceste lucruri; din punctul meu de vedere, subiectul este închis, spusese el, şi nu am de gând să mişc nici măcar un deget, iar apoi o privi cu o indiferenţă studiată şi numai umărul drept i se zbătea fără oprire, ca o creatură independentă de corpul său. Încet, cu un mare efort, îşi şterse din minte aceste lucruri. Nu are voie să se ocupe de ele acum. Nu făceau decât să o slăbească şi să o epuizeze. Ele nu existau pentru ea acum. Ridică la întâmplare un caiet – jurnalul de acum un an şi jumătate. Aici intraseră deja în viaţa ei Idan şi Adi, şi totul începuse să se schimbe în bine. Cel puţin, aşa gândea atunci. Citea şi nu îi venea să creadă că asemenea lucruri o preocupau atât de mult cu numai câteva luni înainte. Idan a făcut aşa, Idan a spus aşa; voia să îşi facă o tunsoare Franz Josef şi o luase cu el – nu o luase pe Adi – pentru a-l urmări pe frizer, pentru că tu eşti mai practică, îi spusese, iar ea nu ştia dacă, venind de la el, acest lucru era un compliment sau o insultă, dar era uimită de faptul că există cineva care consideră că ea este o persoană practică. Şi călătoria la festivalul de la Arad – cineva le furase bagajul în care erau portofelele tuturor. Le mai rămăseseră zece şekeli cu totul; Idan preluase iniţiativa: cumpărase dintr-o papetărie un carneţel cu nouă şekeli. Apoi le trimisese pe amândouă să adune donaţii pentru „Organizaţia împotriva Găurii din Stratul de Ozon".

Şi fericirea aceea ameţitoare pe care o simţise atunci încălcând legea, şi momentul în care i-au dus banii pe care îi câştigaseră şi ce

festin au făcut după aceea şi încă le mai rămăseseră şi bani ca să-şi cumpere iarbă; a fumat, dar nu a simţit nimic, însă Idan şi Adi nu se mai opreau din alergat, iar la întoarcere, în autobuz, Adi a stat împreună cu Idan pe al doilea rând din faţa ei şi au râs isteric tot drumul.

Nimicurile fără sens, remarcile prosteşti şi seci despre lucruri ce nu aveau nici o importanţă pentru ea atunci erau asemenea unor şoapte uşoare, care încet, încet se intensificară, transformându-se în strigăte: mama şi tata au descoperit că vechea carpetă afgană care atârna după uşă a dispărut. Au concediat-o imediat pe menajera care lucra la ei de şapte ani. După aceea au mai dispărut şi câteva sute de dolari din dulapul tatei, iar atunci l-au concediat şi pe grădinarul arab. A mai fost şi problema cu maşina, kilometrajul arăta că fusese îndelung folosită în timp ce părinţii erau plecaţi din ţară. Şi alte prostii pe care le făcuseră acasă, dar nimeni nu îndrăznise să îi pedepsească.

Cineva bătu puternic în uşă. Femeia de serviciu. Îi strigă că stătea deja acolo de o oră. Tamar urlă imediat, cu o voce ascuţită, că va rămâne acolo cât timp va dori. Respira greu, speriată de întreruperea bruscă şi violentă.

Când începu să citească din ultimul caiet, fu uluită de faptul că totul era scris aici în detaliu, cu sinceritate: planul, ascunzătoarea, listele de cumpărături, pericolele prevăzute şi neprevăzute. Caietul acesta, se gândi ea pe dată, trebuie să dispară, trebuie distrus. Nu îl poate lăsa nici în peşteră. Îl răsfoi repede. Văzu cu exactitate locul în care îşi permisese să simtă ceva – întâlnirea aceea scurtă din timpul nopţii, de lângă clubul Rif-Raf, cu un tânăr cu părul creţ şi priviri blânde, care îi arătase degetele rupte ale mâinii sale, iar apoi fugise de lângă ea, temându-se că şi ea ar fi putut să îi facă un lucru asemănător; de atunci devenise mai puternică şi mai nefericită,

scriind asemenea unei secretare dintr-o unitate armată secretă: misiuni, probleme, pericole. Ce a făcut şi ce mai trebuia făcut.

Închise caietul. Ochii i se opriră asupra unui desen grosolan de pe uşă. Cât de mult şi-ar dori să poată lua cu ea *acolo* jurnalul. Dar nu are voie. Cum se va descurca fără el? Cum să se înţeleagă pe sine, dacă nu scrie în el? Cu degetele golite de orice senzaţie, rupse prima pagină și o aruncă, printre picioare, în toaletă. După aceea încă una şi încă una. O secundă, ce este aici? *Odată plângeam mult şi eram plină de speranţă. Astăzi râd mult, râd şi sunt disperată. Se pare că mă îndrăgostesc întotdeauna de cineva care iubeşte pe altcineva. De ce? Aşa. Pentru că mă pricep să intru numai în situaţii fără ieşire. Fiecare are câte un talent.* O rupse. Rupse foile cu furie. Se ridică şi stătu o clipă în picioare, ameţită. Rămăseseră doar paginile din ultimele zile. Certurile infinite cu părinţii, strigătele ei, înţelegerea aceea îngrozitoare care îi sfâşia inima din momentul în care îşi dăduse seama că, într-adevăr, părinţii ei nu sunt capabili să facă nimic pentru a o ajuta, dar nici pentru a o împiedica să plece; erau neajutoraţi, aproape paralizaţi în faţa nenorocirii care li se întâmplase. Erau doar nişte forme, nişte fantome; acum doar ea mai putea face ceva, dacă va avea curaj.

Dar chiar şi în locul acela în care dorea să ajungă era posibil să îi fie cercetat trecutul; va veni momentul în care vor căuta informaţii sau îi vor cotrobăi prin lucruri, încercând să afle cine este. Cine sunt? Ce a mai rămas din mine? Trase apa şi privi bucăţile de hârtie învârtindu-se, înghiţite de şuvoi: nimic.

Fără jurnal şi fără Dinca, un suflet căzut.

Se pierdu repede în mulţimea care mişuna prin gară. Vedea privirile oamenilor reflectate în vitrina restaurantului, în gemuleţul vânzătorului de hotdogi. Observa cum îşi strâng buzele la vederea ei. Până ieri ar fi privit-o cu totul altfel. Dar tot de ieri a început să şi

încurajeze puţin aceste priviri; pentru că întotdeauna făcea cu ochiul sau îi aţâţa pe cei din jur prin ceea ce purta sau prin felul în care îi privea. Tamar ştia că aceasta era îndrăzneala cea mai ruşinoasă. Acea pornire îngrozitoare ce izbucnea din ea fără a putea fi controlată: ca atunci când purtase la petrecerea de sfârşit de an din clasa a cincea o cămaşă transparentă. Şi pantofii roşii, excentrici, pantofi ca ai lui Dorothy din *Vrăjitorul din Oz,* pe care i-a încălţat la recitalul de la Academie. Au mai fost şi alte asemenea întâmplări, în timpul oscilaţiilor între zilele de neglijenţă şi dezolare – Halina urlase odată la ea, spunându-i că îi interzice să se mai îmbrace cu hainele acelea de paiaţă – şi perioadele de maximă eleganţă, perioada purpurie, perioada galbenă, perioada neagră…

Depuse pe tejgheaua biroului de bagaje rucsacul cel mare şi scoase din el geanta mai mică. În curând, aceasta va deveni casa ei. Tânărul care lucra acolo îi aruncă o singură privire, asemenea frizerului care avusese grijă ca degetele lui să nu le atingă pe ale ei. Luă de pe tejghea un mic jeton pe care era trecut numărul de înregistrare al bagajului pe care tocmai îl lăsase.

Iată, la asta nu se gândise: unde pui jetonul, de exemplu? Îi venea să-şi râdă în nas – înţelesese că nu prevăzuse această situaţie: dacă îl vor găsi asupra ta, ce le vei spune? Şi dacă unul *dintre ei* va merge să ia bagajul de aici şi va căuta prin portofel şi prin jurnal? Eşti o tembelă, o megalomană.

Plecă de acolo. Îi plăcea să se biciuiască, pentru a-şi întări pielea în aşteptarea a ceea ce va urma. Dar cine ştie ce i se va întâmpla acolo, câte alte lucruri – la care nu se gândise şi pe care nu le putea prevedea –, o aştepta o viaţă nouă, care o va surprinde şi o va trăda, ca de obicei.

Iar atunci Asaf îi povesti; de la început, despre slujba de la primărie de care îi făcuse rost tatăl lui, mulţumită prieteniei sale cu Danoh, pentru că Danoh îi datora nişte bani în schimbul unei lucrări la instalaţia lui electrică, dar – dar Teodora îl opri din nou printr-o mişcare fermă a mâinii ei mici; ea voia să ştie mai multe despre mama lui şi despre tatăl lui, iar Asaf fu nevoit să se oprească şi îi spuse că părinţii săi şi sora lui cea mică probabil au aterizat deja în Arizona, în Statele Unite, şi insistă asupra faptului că plecaseră în mare grabă, pentru că sora sa cea mare, Reli, le ceruse să vină la ea imediat. Călugăriţa dorea să afle mai multe despre Reli şi de ce era atât de departe de casă, iar el trebui să îi povestească, mirat, şi despre Reli. A descris în câteva cuvinte cât era ea de deosebită, de frumoasă, că este o maestră în arta bijuteriei şi că acum produce o linie revoluţionară de bijuterii din argint, care au un mare succes în străinătate. Repetă cuvintele şi frazele lui Reli, simţind cât de ciudat sunau ele în gura lui, poate şi din cauză că acest succes pe care ea îl avea i se părea la fel de ciudat, dar mai ales pentru că ceva din această călătorie a ei în America îl înspăimânta; cuprins de resentimente, adăugă că uneori, când voia, putea să fie de-a dreptul insuportabilă şi îşi aminti de toate principiile ei cu privire la ceea ce făcea, ce mânca sau, mai bine zis, ce *nu* mânca şi ideile ei legate de relaţiile dintre arabi şi evrei şi ce atitudine trebuie să aibă statul; în final se dovedi că povestise cel mai mult despre Reli şi despre modul în care plecase din ţară în urmă cu un an, pentru că avea nevoie de *spaţiu;* lui nu îi plăcea deloc acest subiect şi de aceea se grăbea să îl schimbe, explicându-i repede că Reli simţea cum *se sufocă* aici, iar Teodora zâmbi pentru sine şi el înţelese imediat semnificaţia zâmbetului ei fără cuvinte; sunt oameni care nu se sufocă timp de cincizeci de ani într-o singură cameră, iar altora nu le ajunge o ţară întreagă; şi mai voia să ştie şi despre Muki, pe care părinţii o luaseră

cu ei pentru că era chiar imposibil să o lase aici – Asaf vorbi şi despre ea şi zâmbi; faţa i se îmbujora, pentru că în momentul în care rosti cuvântul *Muki*, simţi în nări – întotdeauna se întâmpla la fel – mirosul părului ei proaspăt spălat; râse şi zise că era înnebunit de faptul că deja, la vârsta de trei ani, îşi alesese un şampon anume şi era hotărâtă să îl folosească numai pentru ea – la trei ani –, de aceea firele părului ei erau moi ca aburul ceţii… părul ei blond… el râse din nou, şi Teodora zâmbi – şi stă cu orele în faţa oglinzii, admirându-se, sigură că toată lumea o iubeşte, iar când el sau Reli se înfuriau din pricina acestui cult al personalităţii, mama le spunea să o lase în pace; cel puţin, există în casa noastră o persoană care se iubeşte pe sine fără inhibiţii – iar Asaf, care îşi dădu deodată seama că vorbeşte fără întrerupere de câteva minute, se sperie şi spuse scurt că este vorba despre o familie obişnuită, fără nimic special, dar Teodora zise:

— O familie deosebită ai, dragul meu; sunteţi foarte, foarte fericiţi – iar el o văzu ghemuindu-se încă puţin şi nu înţelegea cum se întâmplase de vorbea cu ea atât de liber, încercă să îşi explice asta prin faptul că ea era izolată aici şi poate că de multă vreme nu mai vorbise cu nimeni, nu mai avusese o conversaţie adevărată cu cineva, iar apoi se întrebă, oare? Dar tu când ai avut ultima conversaţie de felul acesta?

După aceea îşi aminti, desigur, ce îl aştepta în seara aceea, la întâlnirea cu Roi şi Dafi, iar ea se aplecă puţin către el şi îl întrebă:

— Repede, repede, la ce te gândeşti acum, pentru că faţa ta, dragul meu, a fost umbrită de un nor mare?

— Nu este ceva important, zise el.

— Ba este important! spuse ea repede; avea o curiozitate fără margini pentru poveştile lui neînsemnate – sau poate că nu erau

chiar atât de neînsemnate, dacă cineva se arată atât de interesat de ele…

— Bine…, chicoti el şi se foi stânjenit în scaun. Chiar nu voia să ajungă la asemenea poveşti, cine s-ar fi gândit la aşa ceva înainte de a fi intrat în mănăstire; aproape că nu se cunosc unul pe celălalt. Era ca şi când un demon ar fi pătruns în trupul său, schimbându-l; călugăriţa îşi dădu capul pe spate şi izbucni într-un râs cristalin, iar el mai observă o dată cât de bătrână părea – are, totuşi, unele gesturi tinereşti, ca ale unei fete, poate din pricina faptului că nu avusese ocazia să le folosească la timpul potrivit, iar într-o clipă se gândi – iată ce mă face să îi povestesc: e drăguţă, izolată de lume şi îmi vine uşor să îi vorbesc.

Şi astfel îi povesti despre Dafi Kaplan şi despre Roi și Meitel a lui, iar călugăriţa îl asculta concentrată, privindu-i chipul; buzele ei se mişcau fără să scoată un sunet, urmărind povestea. Când era abia la început, după aproximativ cinci fraze, înţelese că Dafi nu e personajul principal. Asaf era uluit de faptul că ea îşi dăduse seama că acest subiect îl deranja:

— Dar las-o la o parte, rogu-te, pe această nefericită copilă – şi făcu un semn de nerăbdare cu mâna. Această fată este o floare fără miros. Esenţialul vreau să îl cunosc: povesteşte-mi despre băiat, despre Roi al tău, care deja nu mai este al tău, dacă nu mă înşel. – Ochii lui Asaf se închiseră pentru o clipă, căci ajunseseră la un punct dureros. Inspiră adânc, de parcă s-ar fi pregătit să facă o scufundare şi îi povesti despre prietenia lui cu Roi, care dura de când aveau patru ani, despre faptul că erau ca doi fraţi, despre cum dormeau nopţile când la unul, când la celălalt şi despre casa din copac. Pe vremea aceea Roi era cel mic şi slab, iar Asaf îl apăra de copiii mai mari, de aceea educatoarele spuneau că el este paznicul lui Roi;

lucrurile au decurs astfel până în clasa a şaptea, zise Asaf repede, sărind peste opt ani, apoi spuse cu tandreţe, dar şi cu fermitate:

— *Cum* a trecut vremea!? Dar ea voia să ştie şi el trebui să îi povestească despre întâmplările din şcoala elementară, când Roi era „lipit“ de el şi nu dorea să se împrietenească nici în ruptul capului cu alt copil, când îi dădea lui Asaf o mulţime de pedepse, fiindcă avea impresia că acesta din urmă trădează prietenia lor: una dintre ele a fost aceea a tăcerii, când vreme de mai multe săptămâni a refuzat să îi răspundă lui Asaf, dar, cu toate acestea, nu s-ar fi mişcat de lângă el; mai erau şi crizele lui de furie teribilă, ca atunci când Asaf a vrut să se înscrie în echipa cercetaşilor, iar în cele din urmă a trebuit să renunţe şi la acest lucru, cu durere în suflet; atunci se simţea flatat de faptul că cineva are nevoie de el şi îl iubeşte atât de mult. Tăcu o clipă. Îşi înghiţi saliva şi se gândi. Aşa s-au petrecut lucrurile până am ajuns la gimnaziu, iar aici aproape totul s-a schimbat; detaliile nu sunt importante.

— Sunt foarte importante, zise călugăriţa. – El ştia că va spune acest lucru şi chiar îi zâmbi puţin provocator; era un fel de joc al lor. Ea se duse în bucătărioară să pregătească apa pentru cafea, iar de acolo îi strigă să continue, şi Asaf îi povesti ce s-a întâmplat în clasa a şaptea, în urmă cu aproximativ trei ani: fetele au început să îi dea atenţie, pentru că Roi era o „bucăţică“, se înălţase şi se făcuse frumos, iar ele se îndrăgosteau de el; şi el le iubea pe toate, dar era mult joc în sentimentele lui, spuse Asaf şi făcu un efort pentru a nu părea ipocrit, iar călugăriţa, în bucătărie, zâmbi, cu faţa la tapetul roş-albastru. Însă fetele nu s-au supărat pe el din această cauză, zice Asaf uimit – îşi sprijină coatele de masă şi vorbeşte puţin cu el însuşi – din contră, se vede că încă se luptă pentru dragostea lui; stăteau în pauze şi vorbeau despre cum arată, despre ce îi place, despre tunsoarea lui, despre cum îşi mişcă trupul atunci când joacă

baschet; odată, cu totul întâmplător, Asaf era în curte, în spatele copacului fetelor şi nu îi venea să îşi creadă urechilor: vorbeau despre Roi ca şi când ar fi fost Dumnezeu sau cel puţin un star de cinema. Una dintre ele povestea cum plănuieşte, cu sânge rece, să rămână corigentă la matematică, numai pentru a fi în aceeaşi grupă cu el; alta spunea că se roagă adesea ca Roi să se îmbolnăvească puţin, numai cât să meargă la spital pentru un control, ca mai apoi să se întindă pe patul pe care a stat el!

Asaf o privi pe călugăriţă şi aştepta ca ea să râdă împreună cu el de aceste stupidităţi, însă Teodora nu râse, ci îl rugă doar să continue, iar el şi-ar fi dorit atât de mult să tacă, dar nu mai era capabil să domine ceea ce izbucnise înăuntrul lui, ca un vulcan care erupe; ani de zile nu vorbise astfel cu un străin, dar nici cu vreun cunoscut; probabil că acum i se întâmplă din pricina acestei mănăstiri, gândea el încurcat, sau din cauza acestei cămăruţe, care semăna cu un confesional pe care îl văzuse odată în biserica din Ein Karem. După aceea va redeveni el însuşi şi va uita că a stat o după-amiază întreagă într-o cameră din vârful unui turn şi i-a povestit călugăriţei necunoscute toate aceste întâmplări, iar Teodora zise:

— Asaf, aştept! – El îi povesti ce s-a întâmplat în clasa a opta, cum fetele îl vedeau pe Roi ca pe… cum să vă explic… Regele Clasei? Încercă să îi arate care era semnificaţia acestui lucru, dar ea mişcă nerăbdătoare din mână şi spuse:

— Da, da, da, Regele Clasei, ştiu ce înseamnă; continuă, rogu-te! – Asaf presupuse că mai auzise asemenea lucruri de la Tamar, poveşti cu fete şi băieţi şi se gândi că poate ei îi place să îl asculte şi pentru că acest lucru îi aminteşte puţin de întâlnirile cu Tamar; în timp ce se gândea astfel, simţi din nou înăuntrul lui acel gâdilat fierbinte şi necunoscut, închipuindu-şi că Tamar este cumva prezentă în cameră, vede totul, dar nu poate fi văzută. Stă pe podea,

alături de Dinca cea adormită, mângâind-o încet pe cap. Poate că îi vorbeşte acum şi ei, îi povesteşte cum Roi a devenit prietenul lui Rotem, primul Cuplu Regal al clasei a opta; asta se întâmpla în urmă cu mulţi ani, murmură Asaf, de atunci, în afară de Rotem, Roi a mai avut alte patru sau cinci prietene, iar astăzi ea se numeşte Meitel şi din cauza ei Roi îmi cere să o iubesc pe Dafi, pentru că aşa doreşte Meitel, iar Roi, în orice caz, îmi dă de înţeles că asta este condiţia ca prietenia noastră să continue; asta e, gata, nu are importanţă, zise Asaf cu indiferenţă, e o prostie, un detaliu nesemnificativ; se simţea din nou stânjenit şi confuz din pricină că spusese toate aceste lucruri.

— Are importanţă, foarte multă importanţă, zise călugăriţa blând, încă nu ai înţeles, *agori mu?* Cum să te cunosc altfel decât prin detalii? Cum să îţi spun povestea mea? – Când văzu că nu era convins, îi căută ochii şi îl forţă să îşi ridice privirile către ea:

— Nici Tamar nu voia la început să povestească totul, adică ceea ce este important şi interesant, dar eu, cu mari eforturi, am învăţat-o că nu există lucruri mai importante decât carafa cu apă, decât nasturii, decât bănuţul – toate lucrurile sunt la fel de importante. Şi să ştii că este o încăpăţânată mai mare decât tine!

Când auzi acest lucru, Asaf încetă să i se mai împotrivească, de parcă i-ar fi fost scoasă o greutate din gât, vocea i se înnoi şi povesti despre Dafi – totul la ea era măsurat şi calculat: banii, onoarea sau norocul, iar în timp ce vorbea îşi dădea seama de ce nu îi place să fie cu ea; întotdeauna se află în competiţie cu toată lumea, îşi verifică în permanenţă balanţa norocului şi a nenorocului, a pierderii şi câştigului; lângă ea ai senzaţia că într-adevăr fiecare om din lumea aceasta unelteşte ceva împotriva cuiva, se pregăteşte să o ia înaintea altcuiva şi să-l prade pe cel care se simte nevolnic…

— Sunt pe lume şi astfel de oameni, spuse călugăriţa şi avu senzaţia că lui nu îi plăcu răspunsul ei. – Dar mai sunt şi ceilalţi, nu-i aşa? Asta înseamnă că ar trebui să trăiască doar ultimii? – Asaf zâmbi şi îşi îndreptă fericit umerii, ca şi când puţinele ei vorbe ar fi rezolvat o problemă foarte complicată, care îl chinuia de multă vreme, şi apoi adăugă: dacă Dafi era altfel, tot nu s-ar fi îndrăgostit de ea, oricum, el crede că nu se va îndrăgosti niciodată, cel puţin nu înainte de armată, spuse, uluit de curajul său, pentru că asemenea lucruri nu i-ar fi încredinţat decât unui singur om de pe lumea aceasta, lui Karnaf, prietenul lui Reli, şi asta numai în anumite situaţii, extrem de rare, iar pe călugăriţă o cunoştea abia de o oră; ce se întâmplă cu el astăzi?

Deodată tăcu şi se priviră unul pe celălalt, ca şi când s-ar fi trezit dintr-un vis. Teodora îşi apăsă mâinile pe cap, vrând parcă să înăbuşe ceva înăuntrul ei. Cicatricea mare şi galbenă de pe mâna ei străluci în lumină. Pentru o clipă, în cameră se aşternu o tăcere adâncă. Se auzea doar respiraţia Dincăi.

— Iar acum, şopti Teodora cu un zâmbet extenuat, după toate acestea, poate că îmi vei spune cum ai ajuns la mine.

El îi povesti pe scurt cum venise Danoh şi îl dusese la adăpostul pentru câini, despre formularul 76 şi despre pizza, şi deodată întreaga situaţie i se părea extrem de comică – goana aceea nebunească, fără să ştie încotro se îndreaptă. Începu să zâmbească, iar apoi şi faţa Teodorei se lărgi într-un zâmbet, se priviră unul pe celălalt şi izbucniră în râs; căţeaua se trezi, îşi înălţă capul şi începu să mişte din coadă.

— Dar e minunat… suspină Teodora, relaxându-se… căţeaua te-a adus la mine… îl privi îndelung, ca şi când l-ar fi văzut deodată într-o lumină nouă… eşti nevinovat, ai venit fără să ştii… ochii ei străluceau, pur şi simplu… cine altcineva ar fi fost gata să alerge

după o căţea nebună, să-mi cumpere pizza din banii lui şi să renunţe la dorinţa sa în favoarea dorinţei mele? Ce inimă, *agori mu,* ce inimă bună şi curată ai…

Asaf se foi în scaun, stânjenit. Adevărul era că în cea mai mare parte a timpului se simţise de-a dreptul idiot, să alerge astfel după o căţea, iar această nouă semnificaţie a faptei lui îl surprindea puţin.

Călugăriţa îşi încrucişa braţele, încântată:

— Acum înţelegi de ce te-am rugat să îmi spui toate aceste poveşti? Iată, acum sunt mult mai liniştită, fiindcă inima îmi spune că, dacă există cineva care să o poată găsi pe scumpa mea, atunci acela eşti tu.

Asaf îi spuse că exact asta încercase să facă începând de dimineaţă, iar dacă ea îi va da adresa, o va găsi pe Tamar imediat.

— Nu, zise ea şi se ridică repede de pe scaun… îmi pare rău, dar nu se poate.

— Nu? De ce?

— Pentru că i-am jurat lui Tamar.

Nu îi dădu alte lămuriri şi refuză să îi răspundă la întrebări. Se întoarse cu faţa către cameră, puţin tensionată, murmură acel *po, po,* ca atunci când era emoţionată şi clătină din cap, nu, nu, nu, frecându-şi neajutorată mâinile:

— Crede-mă, dragul meu, speram ca tu… Nu! Taci, bătrâno! – Îşi frânse degetele cu furie. – Taci, femeie bătrână! Nu spune! – Se mai învârti o dată prin cameră ca o furtună, respirând greu, apoi se aşeză din nou în faţa lui: Pentru că Tamar m-a rugat şi nu îi va plăcea deloc asta; doar atât pot să îţi spun: ultima dată când a fost aici m-a rugat şi chiar m-a pus să jur că dacă în zilele următoare va veni cineva şi va întreba unde locuieşte sau, de exemplu, care este numele ei de familie şi cine sunt părinţii ei sau, pe scurt, dacă se va

interesa de ea, chiar dacă va fi cineva drăguţ şi dulce – nu a spus ea asta, o spun eu, – îmi este interzis să îi răspund!

— Dar de ce, de ce? se înfurie Asaf şi se ridică supărat. – De ce să fi spus aşa ceva? Ce i s-ar putea întâmpla dacă… Teodora începu să nege mişcându-şi capul dintr-o parte în alta, ca şi când s-ar fi temut că el va pleca, iar pentru o clipă ridicară amândoi vocea şi se îndreptară unul spre celălalt, până ce ea înălţă o mână autoritară către gura lui:

— Acum taci.

Asaf era uluit şi se aşeză la loc.

— Ascultă, rogu-te, nu am voie să vorbesc despre ea. Limba îmi e legată, am jurat. Dar hai să îţi spun o poveste, iar din ea poate vei înţelege esenţialul.

Şedea, lovindu-şi uşor genunchii cu palmele. Îl supăra faptul că acum va trebui să o ia de la capăt. Sau poate că ar fi mai bine să plece şi să nu mai piardă nici o clipă aici. Dar cuvântul „poveste“ funcţiona ca o baghetă magică asupra lui, şi gândul că va asculta o poveste din gura ei, despre frământările ei, cu strălucirea aceea jucăuşă din ochii ei…

— Ohohohh! Ai zâmbit, domnul meu! Nu mă poţi păcăli, bătrâna aceasta ştie ce înseamnă un astfel de zâmbet! Eşti un copil al poveştilor, am ştiut din prima clipă, exact ca Tamar a mea! Dacă aşa stau lucrurile, îţi voi spune una, ca răsplată pentru că mi-ai spus povestea ta.

— Pentru ce închinăm? întrebă Lea şi făcu un efort să zâmbească. Tamar o privi, ştiind că dacă va spune cu voce tare ce gândeşte, cuvintele sale o vor speria. Lea răspunse în locul ei:

— Pentru reuşita ta şi pentru întoarcerea voastră! A amândurora.

Ciocniră paharele, apoi se priviră ochi în ochi. Ventilatorul începu să se învârtă, răcorind aerul, dar un vânt fierbinte şi uscat îi pustia inima lui Tamar.

— Abia aştept să se termine, spuse ea, pentru că în aceste ultime zile – inspiră adânc, iar ochii i se măriră în mod neobişnuit în mijlocul capului ras –, de o săptămână, nu am mai dormit, nu mă pot concentra deloc. Tensiunea aceasta mă omoară.

Lea îşi întinse braţele puternice peste masă şi îşi împreunară degetele.

— Tami, draga mea, mai ai timp să te răzgândeşti, nimeni nu te va judeca, iar eu jur că nu voi spune nimănui nimic, niciodată, despre ideea aceasta nebunească a ta.

Tamar clătină din cap, înlăturând orice pornire spre concesie.

Samir se apropie şi îi şopti Leei ceva la ureche.

— Serveşte în farfuriile cele mari. Şi recomand Chablis. Poţi să aduci deja puiul. – Samir îi trimise lui Tamar un zâmbet larg, iar apoi se întoarse în bucătărie.

— Ce le-ai spus? întrebă Tamar. Ce le-ai spus celor de la bucătărie?

— Că sărbătorim ceva, stai o clipă – ce le-am spus despre asta? Că vei pleca într-o lungă călătorie. Aşteaptă să vezi ce ţi-am pregătit.

— Cât îmi va fi de dor! mormăi Tamar.

— Nu vei avea acolo mâncare ca asta.

— Acum fii atentă – figura lui Tamar deveni din nou gravă –, în plicurile acestea îţi las scrisorile. Au deja adresă şi timbre – Lea strâmbă din nas, supărată –, nu este un lucru important, Lea, nu e vorba de bani, am vrut ca totul să fie pregătit, să nu fie nevoie să mergi tu să le cumperi.

— Şi pentru că ai vrut să faci totul singură, ca de obicei, completă Lea şi făcu o mişcare din cap, care însemna „ce mă fac eu cu fata asta?“.

Tamar spuse:

— Hai, Lea, să lăsăm asta acum. Că tot veni vorba de scrisori… îţi aminteşti, nu?

Lea îşi dădu ochii peste cap, asemenea unui copil forţat să repete o lecţie pe care o urăşte:

— În fiecare marţi şi vineri. Le-ai pus şi numerele?

— Aici, pe margine, pe banda adezivă. Iar înainte să le trimiţi…

— Să scot banda adezivă, zise Lea. Ascultă, ce crezi tu despre mine? Că sunt chiar bătută în cap? O florăreasă din piaţă? Da! Izbucni într-un hohot de râs exagerat. – Aşa sunt eu.

Tamar ignoră această autoironie.

— Este îngrozitor de important să le trimiţi în ordine, pentru că poveştile au legătură una cu cealaltă şi conţin glume despre oamenii pe care se presupune că îi cunosc acolo; e o prostie, dar acest lucru îi va ţine departe o vreme şi nu mă vor deranja – îşi strânse buzele – o poveste bună, cu un subiect incendiar.

— Nu pot să cred. Până şi asta ţi-a dat prin cap. – Când rosti cuvântul „cap“, ochii Leei se opriră pe craniul ras, groaznic.

— În orice caz – continuă Tamar, mulţumindu-i din inimă Leei pentru că nu spusese nimic – acest lucru trebuie să îi ţină departe vreme de o lună; de atâta timp am nevoie. Până la jumătatea lui august. Iar în această perioadă ei vor fi două săptămâni plecaţi în străinătate. Vacanţa binecuvântată – zâmbi strâmb –, anul acesta explicaţia a fost că „viaţa trebuie să meargă mai departe, în ciuda tuturor problemelor“. Ea şi Lea se priviră o clipă una pe cealaltă, uimite, suspinară deodată, ridicară mirate din umeri, nevenindu-le să creadă că aşa ceva este posibil, dar Tamar spuse:

— Important este să nu mă deranjeze, să nu înceapă să mă caute.

— Nu mi se par prea nerăbdători să facă aşa ceva, murmură Lea. Se uită la plicuri şi citi cu buzele ei groase adresa şi numele părinţilor lui Tamar: Talma şi Avnar… au nume frumoase; zâmbi – ca din poveşti…

— Mai degrabă ca din telenovela care a devenit viaţa mea în ultimul timp.

Lea spuse:

— Îmi aminteşti de o frază pe care am văzut-o odată scrisă pe un zid: „O omor pe mama mea dacă mă mai naşte o dată“.

— Chiar aşa, râse Tamar.

Samir şi Aviva aduseră din bucătărie felul întâi. Când scoase capacul argintiu, Tamar văzu că de jur-împrejurul farfuriei erau frunze de viţă, iar deasupra, cu litere din cireşe negre, era scris numele ei.

— Asta este din partea noastră, a personalului de la bucătărie, cu dragoste, spuse Aviva roşind – să nu ne uiţi acolo.

Mâncară în tăcere. Stăteau nemişcate şi nici uneia nu îi era foame.

— Mă gândeam, spuse Lea în cele din urmă, dând farfuria la o parte, am un depozit micuţ. La două case de aici. – Tamar îl ştia. – Mă duc acolo să îţi las o saltea pe podea; să nu te împotriveşti! – Tamar tăcu. – Cheia o găseşti sub al doilea ghiveci. Dacă vrei să dormi în Parcul Independenţei, n-ai decât; dar dacă room-service-ul de acolo lasă de dorit, vino la mine, la depozit, să dormi şi tu o noapte ca omul, ce zici?

Tamar analiză repede toate pericolele care se puteau ivi de aici. Cineva ar fi putut să o vadă intrând în depozit, iar apoi ar fi oferit informaţii celor interesaţi. Desigur, Lea nu o va trăda, însă vreunul

dintre lucrătorii de la bucătărie ar fi putut să scape o vorbă, din întâmplare, iar în felul acesta îi vor descoperi identitatea şi îi vor dejuca planurile. Cu părere de rău, Lea urmări cutele ce şerpuiau pe fruntea netedă a lui Tamar. Îşi înăbuşi un suspin; ce se întâmpla cu ea în ultimul timp?

Dar, cu toate acestea, salteaua din depozit este o idee bună, se gândi Tamar. Chiar foarte bună. Trebuie doar să fie atentă ca nimeni să nu o vadă când intră. Nu i se va întâmpla nimic dacă va dormi acolo o noapte şi îşi va recăpăta aspectul uman. Zâmbi. Faţa ei ascuţită, imobilă şi congestionată se relaxă. Toată drăgălăşenia din lume se putu citi atunci pe chipul ei, pentru o clipă, iar Lea o imploră:

— Vino, mami, vino, ai şi o chiuvetă mică, te poţi spăla. Toaletă nu este.

— Consideră că m-am instalat deja.

— Ah, îmi face atât de bine că te pot ajuta puţin, se emoţionă Lea şi ştia deja că în fiecare dimineaţă va da fuga la depozit să vadă dacă Tamar a dormit acolo peste noapte. Îi va lăsa bileţele de încurajare.

— Dar promite-mi, îi ceru Tamar, văzând ochii umezi ai Leei – că dacă mă vezi pe stradă nu vii la mine, nici dacă lucrez, nici dacă stau, pur şi simplu, şi mă odihnesc în vreun colţ; nu te apropii de mine. Chiar dacă eşti sigură că nu mai e nimeni cu mine, nu vei arăta că mă cunoşti. Bine?

— Eşti dificilă, dificilă, spuse Lea, doar ţi-am zis, ţi-am zis. Dar explică-mi un lucru: cum să trec pe lângă tine fără să te îmbrăţişez? Fără să îţi aduc ceva de mâncare? Şi dacă Noa va fi cu mine în acel moment? Cum să fac să nu alerge la tine?

— Nu mă va recunoaşte.

— Da, spuse Lea în şoaptă, aşa nu te recunoaşte.

Tamar căută consolare în ochii ei:

— Este chiar atât de rău?

— Eşti… eşti atât de golaşă, că mi se rupe inima, ar fi vrut să spună. Pentru mine eşti frumoasă oricum, zise în cele din urmă; mama mea spunea că omul e frumos chiar şi când îi pui un pantof pe mutră. – Tamar îi zâmbi cu recunoştinţă, îşi puse o mână pe umărul ei mare şi o apăsă, plin de afecţiune. Zise:

— Dar nu ştiu cum mă voi stăpâni eu dacă o văd pe Noiku. Ştii la ce m-am gândit? Că este pentru prima dată când mă despart de ea pentru o perioadă atât de lungă.

— Ţi-am adus o fotografie cu ea, spuse Lea – o vrei?

— Lea… nu pot să iau nimic acolo, cu mine. – Luă fotografia în mână, iar faţa i se rotunji, înmuiată, ca un tablou în acuarele din care culorile se scurg, iar graniţele liniilor se şterg:

— Ce drăgălaşă; ştii cât de mult o iubesc!

Samir luă farfuriile şi le certă că nu mâncaseră tot. Privea încurcat la chelia lui Tamar. Ele aproape că nu îl observară: se uitau bucuroase la fotografie, împărtăşind o fericire sinceră.

— La grădiniţă, povesti Lea, au vorbit despre fraţi şi surori, iar când au întrebat-o dacă are fraţi sau surori, ce crezi că le-a răspuns?

— Că eu sunt… zâmbi Tamar, iar înăuntrul său fremăta o picătură de mândrie, precum vinul în cană. O mai privi o dată pe copila micuţă, cu pielea albă ca fildeşul şi ochi alungiţi. Încet-încet îşi aminti ce îi povestise Lea, când începuseră să fie din ce în ce mai apropiate: până la vârsta de treizeci de ani aproape că nu fusese femeie. Semăna cu un bărbat, nu cu o femeie. Şi nici nu aveam sentimentele unei femei, spunea ea. Deloc. Din copilărie fusesem altfel; nu eram pe de-a-ntregul nici fetiţă, nici copilă, nici femeie, nici mamă. Nu era nimic feminin în mine. Doar acum am devenit, la patruzeci şi cinci de ani, mulţumită lui Noa.

Un domn în vârstă, cu părul alb şi obrajii roşii, se aşeză cu mult zgomot la o masă aflată în camera din centru. S-a înfuriat pe Samir pentru că îi adusese vinul nu îndeajuns de rece, făcându-l prost şi ignorant. Lea se repezi într-acolo pe dată, ca un animal al cărui pui este atacat.

— Tu cine eşti? întrebă dispreţuitor bărbatul. Vreau să vorbesc imediat cu patronul acestui restaurant!

Lea îşi încrucişă mâinile puternice pe piept:

— Eu sunt. Care este problema, domnul meu?

— Mă faci să râd. Tu?

Tamar simţi că îi îngheaţă sângele în vine văzând furia Leei.

— De ce? întrebă Lea pierzându-şi răbdarea; buzele i se albiră, iar cicatricele de pe obrajii ei deveniră mai pronunţate. Crezi că şi patronul este trecut în *menu*?

Bărbatul se înroşi mai tare. Ochii i se întunecară. Femeia corpolentă de lângă el îşi puse o mână pe braţul său. Apoi Lea, cu puteri pe care Tamar nu le ştia, se stăpâni imediat, îl trimise pe Samir în bucătărie să aducă altă carafă şi spuse că vinul pe care i-l va aduce acum e din partea casei. Bărbatul mai mormăi puţin, apoi tăcu.

— Ce porc, spuse Tamar când Lea reveni la masă.

— L-am cunoscut pe bătrânelul acesta, zise Lea, în armată, era general sau aşa ceva. Crede că întreaga ţară este la cheremul lui. Tot timpul se ceartă cu cine apucă şi mituieşte pe toată lumea pentru a-şi acoperi urmele. – Îşi turnă un pahar de vin, iar Tamar văzu că mâna îi tremura.

— Nu mă pot obişnui cu asta, recunoscu Lea cu un uşor suspin.

— Nici să nu îndrăzneşti să îl bagi în seamă! încercă Tamar să o consoleze, ca de obicei. Aminteşte-ţi câte ai realizat în viaţă şi prin câte ai trecut, cum ai scăpat de acolo şi cum ai plecat singură în

Franţa şi cum ai studiat acolo trei ani de zile, în restaurant. – Lea o asculta, cu un amestec de blândeţe şi disperare, iar cicatricele alungite de pe obrajii ei pulsau ca şi când ar fi curs sânge prin ele. – Şi cum ai ridicat locul acesta, totul prin puterile tale. Şi cum o creşti pe Noiku, nu există o mamă mai bună decât tine în toată lumea; şi atunci de ce dai atenție unor vorbe de doi bani?

— Adesea mă gândesc, murmură Lea, dacă aş fi avut aici un bărbat care să se ocupe de astfel de lucruri… Așa, ca Bruce Willis…

— Sau ca Nick Nolte, râse Tamar.

— Dar care să aibă suflet bun! – şi Lea ridică degetul din mijloc.

— Hugh Grant este aşa, zise Tamar; el te va iubi şi te va răsfăţa.

— Nu, nu am încredere în el. E prea frumuşel. Şi tu trebuie să fii atentă. Ai o slăbiciune pentru asemenea bărbaţi. Am văzut eu… – Lea râse, iar lui Tamar îi creştea inima, pentru că mai reuşise o dată să o salveze pe Lea, chiar înainte de a se lăsa pradă depresiei. – Eu de Stallone am nevoie, dar cu sufletul lui Harvey Keitel. Așa cum l-am văzut în *Smoke.*

— Nu există aşa ceva, suspină Tamar.

— Trebuie să existe, spuse Lea; să ştii că şi tu ai nevoie de unul.

— Eu? Nu am ajuns în faza asta. Nu avea destulă putere să deschidă acest subiect. Asemenea gânduri legate de iubire îi erau interzise acum, erau prea periculoase. Lea o privea stăruitor şi se întreba de ce se chinuie singură în felul acesta. De ce este atât de reţinută, la vârsta ei. Deodată aproape că sări de pe scaun, Doamne, săptămâna asta va împlini şaisprezece ani. Nu-i aşa? Oare greşesc? Calculă repede în minte, sigur, săptămâna aceasta şi nu scoate o vorbă; va fi singură, pe străzi, cum este posibil, cum… îi stătea pe limbă să îi spună ceva, dar Zion veni din bucătărie cu felul al doilea, iar ea zise doar:

— Ce înseamnă asta? Azi ieşiţi cu toţii unul după celălalt? Zion râse.

— Totul în cinstea lui Tamar.

Tamar savură îngheţata cu miere şi levănţică şi îi părea rău că nu poate să şi-o îndese în trup şi să tot consume din ea, încet, încet, toată luna viitoare. O mâncă până la ultima linguriţă, iar Lea, în mod cu totul inconştient, îşi mişca buzele odată cu ea.

— Hai să vedem dacă am înţeles bine, spuse după aceea – când ieşi prima dată?

— Acum, după ce mănânc, spuse Tamar tremurând uşor. Imediat pornesc.

— Serios? – Lea nu reuşi să îşi înăbuşe un suspin. Când mă suni?

— În primul rând, nu voi suna pe nimeni toată luna, spuse Tamar şi îşi frecă mâinile cu putere – deci, peste aproximativ o lună, pe la mijlocul lui august; depinde de felul în care mă voi descurca acolo, iar dacă totul merge bine, te sun şi îţi spun să vii cu „buburuza“.

— Să te duc unde?

Tamar afişă un zâmbet fugar:

— Când va veni vremea, îţi voi spune.

— Eşti o mare figură, zise Lea clătinând din cap, gândindu-se la cât de mult îşi dorea ca totul să se termine şi Tamar *asta* să se întoarcă.

Se ridicară şi se duseră la bucătărie. Tamar le mulţumi tuturor pentru masa minunată şi se îmbrăţişă şi se sărută cu bucătarul şi cu bucătăreasa, cu ucenicii şi chelnerii. Propuseră să închine un pahar în cinstea ei, urându-i ca lunga călătorie ce o aşteaptă să fie una plină de succese. Băură. Cu toţii o priveau îngrijoraţi. Nu li se părea că arată ca o persoană care pleacă într-o excursie, ci mai degrabă ca un om ce urmează să sufere o grea operaţie.

Tamar, care ameţise din pricina vinului, se uita la bucătăria aglomerată şi plină de aburi şi la chipurile acelea dragi care o înconjurau. Se gândea la multele ore pe care le petrecuse aici – mâinile afundate până la cot în pătrunjelul tocat sau în frunzele de viţă umplute cu orez, ananas şi carne. În urmă cu doi ani, când avea doar paisprezece ani, se hotărâse să abandoneze şcoala şi să intre ucenic la bucătăria Leei. A lucrat acolo câteva săptămâni, până ce tatăl ei a aflat că nu se mai ducea la şcoală. A venit aici şi a făcut scandal, ameninţând că va aduce inspectorii de la biroul forţelor de muncă dacă Tamar mai intră vreodată în acel restaurant. Acum aproape că îi era dor de scena aceea jenantă: să îl vadă pe tatăl ei atât de furios, de hotărât şi sigur pe el, luptându-se pentru ea. S-a întors la şcoala mult urâtă, iar pe Lea o vizita numai acasă, când mergea să aibă grijă de Noa, draga de ea. Încă nu renunţase la ideea aceasta, pentru că deocamdată nu avea prea multe şanse în cealaltă carieră.

Lea o conduse afară. Pe alee plutea un miros fin de iasomie. O pereche îmbrăţişată trecu pe lângă ele, legănându-se uşor şi râzând. Se priviră una pe cealaltă şi ridicară din umeri. Lea îi spusese odată că fiecare pereche are un secret al ei, pe care numai cei doi îl cunosc. Dacă nu au un astfel de secret, nu sunt un cuplu.

— Ascultă, mami, spuse Lea, nu ştiu cum să-ţi spun, dar… nu te superi, bine?

— Să auzim, zise Tamar.

Lea îşi încrucişa mâinile pe piept:

— Dacă vrei, eu te pot scăpa de toată nebunia asta, o clipă, lasă-mă să termin…

Tamar o bătu pe umăr şi tăcu, însă ştia deja ce voia să spună.

— Uite, dau un telefon cuiva pe care îl cunosc de multă vreme. O va face pentru mine. – Tamar ridicase deja mâna pentru a o opri.

Ştia că Lea, printr-un efort deosebit, se eliberase de viaţa pe care o dusese înainte, renunţând la tot ce cunoscuse acolo – obiceiuri şi oameni – şi îşi amintea ce îi spusese odată; că orice contact cu lumea aceea îi va da din nou viaţa peste cap.

— Nu, mulţumesc. Dar se emoţiona foarte tare ascultând propunerea ei.

— Doar sun pe cineva, continuă Lea, încercând să pară entuziasmată de idee, sunt sigură că cel la care mă gândesc îi cunoaşte pe nenorociţi. Într-o oră merge la ei cu doi prieteni şi ţi-l aduce.

— Mulţumesc, Lea. Îi era interzis până şi să se gândească la aşa ceva, tentaţia era prea mare.

— Sunt oameni care abia aşteaptă să îi rog să facă ceva pentru mine, continuă ea tristă.

Tamar o îmbrăţişă, o strânse la piept, agăţându-se de ea.

— Ce inimă mare ai, spuse ea în şoaptă.

— Da? întrebă Lea. Păcat că sânii sunt prea mici. O îmbrăţişă şi ea pe Tamar, acoperindu-i trupul micuţ şi slab. Îi atinse cu părere de rău oasele proeminente ale umerilor. Rămaseră câteva clipe îmbrăţişate. Tamar se gândea că aceasta este ultima îmbrăţişare de care va avea parte înainte de a porni la drum, iar Lea simţea acelaşi lucru sau, cel puţin, intuia şi se strădui ca aceasta să fie cea mai frumoasă şi cea mai lungă îmbrăţişare dintre toate, o îmbrăţişare de mamă şi de tată, în acelaşi timp.

— Să ai mare grijă de tine, bâlbâi nedesluşit deasupra capului lui Tamar – pentru că acolo ştiu că nimeni altcineva nu va avea.

Tamar făcu un prim pas. Când ajunse la colţul ultimei case de pe alee, privi fără plăcere strada. Acesta era teritoriul ei, raza ei de acţiune şi nu avea putere să păşească înainte. Se simţea ca o actriţă sau o cântăreaţă care, pentru o clipă, înainte de premieră, priveşte

printr-o spărtură în cortină, încercând să ghicească ce o va aştepta în seara aceea, în faţa *lor.*

Deodată, singurătatea şi teama şi autocompătimirea intrară în conflict cu planul pe care îl întocmise timp de luni de zile, cu atâta precizie şi meticulozitate şi chiar cu sadism; se urcă în autobuz, fără păr, şi în timp ce mergea spre casă, iar apoi intra în curte, se ruga să nu fie văzută de cineva din cartier şi ca grădinarul să nu lucreze astăzi, deşi ştia că dacă ar fi văzut-o, nu ar fi recunoscut-o.

Imediat ce deschise poarta simţi că aerul din jurul ei se mai încălzeşte; la strigătul ei, ghemul de blăniţă aurie, plin de iubire şi dragoste de viaţă, făcu un salt către ea; limba fierbinte, mare şi aspră îi lingea faţa; între ele se strecură o clipă de uimire şi stânjeneală, iar apoi o senzaţie de siguranţă, un sentiment de uşurare deplină – căţeaua îi recunoscuse mirosul:

— Vai, Dincuş, nu pot să trec prin asta singură.

A fost odată, începu Teodora şi izbucni în râs, pentru că Asaf era uimit de sunetul glasului ei în timp ce povestea. Se așeză mai bine, luă o felie de lămâie pentru a-şi drege vocea, iar apoi, fluent, cu gesturi grăitoare, cu ochi expresivi, îi spuse povestea ei: o poveste despre ea însăși, despre insula Lyxos şi despre Tamar.

Odată, în urmă cu aproximativ un an, într-o duminică la ora la care Teodora se odihnea după prânz, a speriat-o de moarte o voce puternică, ce striga în faţa ferestrei sale; se auzeau tot felul de urlete şi fluierături, pînă ce sunetele se transformară într-o voce de fată, care o striga.

Nu o striga chiar pe ea, ci pe „respectabilul domn călugăr, care locuieşte în turn“.

Se ridică repede, se duse la geamul înconjurat de plante agăţătoare şi observă imediat că lângă gard, în curtea şcolii, era o canistră. Pe canistră stătea o fată micuţă, cu părul negru, des şi dezordonat, care ţinea în mână o portavoce şi vorbea prin ea.

— Dragă domnule călugăr, spuse ea politicoasă, dar se opri uimită, când înţelese că faţa ce apăru la fereastră era a unei femei. – Dragă doamnă călugăriţă, îşi repetă ea greșeala, ezitând. Vreau să vă spun o legendă pe care, poate, o cunoaşteţi.

Atunci Teodora îşi aminti: era aceeaşi fată pe care o văzuse în urmă cu câteva săptămâni în vârful splendidului ei smochin, cocoţată pe crengile groase şi notând ceva într-un caiet, iar la un moment dat, în mod cu totul neadecvat, începu să înfulece smochine, una după alta. Teodora îşi pregăti praştia pe care o folosea de obicei pentru a alunga păsările şi trimise spre fata-devoratoare-de-smochine un sâmbure de caisă.

O lovi. Pentru o clipă se simţi mândră. Se lămuri că nu uitase cum se ţinteşte; învăţase în copilărie, când era trimisă cu surorile ei să alunge din vie ciorile lacome. Teodora auzi apoi strigătul de uimire şi de durere al fetei, pe care sâmburele o lovise în gât. Îşi duse o mână către locul atins, dar îşi pierdu echilibrul şi căzu din creangă în creangă, până ce atinse pământul. Teodora fu cuprinsă de regrete. Ar fi vrut să alerge la ea şi să o ajute, să-şi ceară iertare pentru că o lovise şi să îi roage pe ea şi pe prietenii ei să nu îi mai fure fructele. Dar pentru că era închisă pe viaţă, nu se mişcă din loc; o văzu pe fată ridicându-se de jos dintr-o săritură, aruncându-i o privire cruntă, după care se întoarse cu spatele la ea – apoi, cu o mişcare bruscă, îşi dădu jos pantalonii şi-i arătă pentru o secundă funduleţul, şocând-o.

„A fost odată, într-o ţară îndepărtată, un sat micuţ, iar lângă el trăia un uriaş“, începu tânăra să povestească în portavoce, la o săptămână după incidentul de mai sus, iar călugăriţa asculta uluită şi inima i se umplu de fericire pentru că fata se întorsese. „Uriaşul avea o grădină mare, iar în ea, mulţi pomi. Erau caişi, peri, piersici, smochini, cireşi şi lămâi.“

Teodora îşi întoarse privirile către pomii ei. Vocea fetei îi plăcea mult. Nu era nici un pic de ostilitate în ea. Din contră, era ca o invitaţie la discuţie, iar Teodora simţi acest lucru imediat. Dar în vocea aceea nu era doar atât: fata îi vorbea ca şi cum ar fi spus o poveste unui copilaş, pe un ton cald şi blând, făcând-o să îşi amintească o mulţime de lucruri.

„Copiilor din sat le plăcea să se joace în grădina uriaşului“, continuă ea, „să se urce în copaci, să se zbenguie în râu, să stea pe iarbă“… scuzaţi-mă, nici nu v-am întrebat… înţelegeţi ebraica?

Teodora se trezi din dulcea reverie. Luă o foaie de hârtie de pe masă, o răsuci în formă de portavoce şi, cu o voce spartă, pentru că de mulţi ani nu mai vorbise pe un ton ridicat, o anunţă pe tânără că vorbeşte, scrie şi citeşte în ebraică foarte bine, dat fiind că învăţase de la domnul Eliasaf, profesor la liceul Tahkemoni, care oferea lecţii particulare pentru a-şi rotunji veniturile. Când îşi încheie micul discurs, i se păru că vede un prim zâmbet în ochii fetei.

— Nu ai văzut-o când zâmbeşte, îi şopti Teodora lui Asaf; cu gropiţa ei mică aici – îi atinse uşor obrazul, iar el se înfioră, ca şi cum ar fi simţit pe obrajii lui atingerea acelei fete, Tamar, cu care, în orice caz, el nu are nici o legătură, darămite cu gropiţele ei. Teodora gândi: roşeşti, domnul meu! Apoi spuse:

— Inima îţi iese din piept şi începe să zboare când zâmbeşte, nu când râde! Nu exagerez deloc! Inima iese şi bate din aripi!

„Dar uriaşul nu voia ca cei mici să se joace în grădina lui“, continuă fata, „nu dorea ca ei să îi mănânce fructele, să îi culeagă florile şi nici să se bălăcească prin micul său râu. De aceea a construit un zid împrejurul grădinii. Un zid înalt şi rezistent.“ Îşi întoarse ochii spre călugăriţă. Privirile ei erau tăioase, trădând multă maturitate, iar Teodora simţi că din ele răzbăteau, încet-încet, urme de tandreţe.

Asaf ascultă hipnotizat. Zâmbeşte fără să îşi dea seama, ca şi când ar fi văzut tabloul în faţa ochilor săi: călugăriţa cea micuţă stând la fereastră, grădina largă, încărcată de roade, iar apoi gardul – şi pe canistră stă fata. Ca să fim sinceri, el se temea puţin de fetele capabile să ridice o canistră şi să facă asemenea lucruri (adică, ce fel de lucruri? Acte de curaj, proteste, lucruri deosebite, *originale.* Da, ştia să le recunoască de departe și trecea pe lângă ele cu grijă; fete inteligente, viclene şi sigure pe ele; genul acela de fete care cred că întreaga lume este a lor, totul este pentru ele joacă şi distracţie. Şi sunt arogante cu băieţii ca el, puţin timizi şi plictisitori.)

Dar Teodora o privea pe copilă, iar în minte îi veniră alte gânduri. Trase la fereastră scaunul de lemn sculptat pe care nu mai şezuse de doi ani, scaunul acesta care aştepta să fie folosit. Pe el se găsea un teanc de cărţi; dintr-o singură mişcare le aruncă pe pat. Se aşeză pe el nemişcată şi puţin emoţionată. Însă după câteva clipe se chirci lângă geam; deasupra pervazului nu i se vedeau decât ochii, iar bărbia şi-o sprijinea în pumni.

Grădina Teodorei era înconjurată de un zid de piatră în partea dinspre stradă, însă între grădină şi şcoală nu era decât un gard de sârmă, înalt şi urât. Gardul acela nu împiedica invazia copiilor lacomi, îmbiaţi de mirosul fructelor. Dimineaţa veneau câţiva elevi de la şcoala primară, iar după prânz, câţiva copii de la cor, care studiau acolo. Nasrian, grădinarul ei armean, care era şi administrator –

aranja, sorta, trimitea multele ei scrisori – trebuia să peticească iar şi iar gardul, dar în fiecare dimineaţă erau noi găuri. Grădina, care în trecut îi oferea Teodorei atâta bucurie şi plăcere, îi dădea acum numai bătaie de cap, încât nu o dată se gândise să taie toţi pomii – nici ea, nici ei nu îi vor mai avea.

Acum, când îi vorbea tânăra aceasta, uită de supărare. Chiar nu ştia legenda pe care i-o povestea, dar ascultând vocea aceea cristalină, gândurile îi fugiră în altă parte: se gândi la mama ei, care era tot timpul ocupată şi obosită, în permanenţă cu un nou-născut legat în spate, niciodată nu avusese timp să stea singură cu Teodora, numai ele două. Iar atunci, poate pentru prima dată în viaţă, îşi dădu seama că mama ei nu îi spusese niciodată o poveste şi nu îi cântase nici un cântec; apoi fu copleşită de amintiri legate de sătucul din insula Lyxos – casele albe, plasele pescarilor, cele şapte mori de vânt, căsuţele cu ferestre mici, în formă de diamant, care fuseseră construite special pentru pescăruşii de pe insulă, caracatiţele întunecate agăţate în undiţe… de mulţi ani nu mai văzuse satul cu atâta claritate, curţile caselor şi aleile înguste. Erau acoperite de pietre rotunde, pe care locuitorii le numeau „capete de maimuţă“. Timp de aproape cincizeci de ani nu îşi amintise această poreclă. Timp de aproape cincizeci de ani şi-a interzis să se gândească la asta, chiar şi pentru o secundă; izolase locul acela între ziduri înalte, fiindcă ştia că inima îi va tânji îndoliată şi nu va putea face faţă dorului.

— Ia struguri, îi spuse în şoaptă lui Asaf, soi dulce, pentru că povestea devine acum amară.

Cu şapte ani înainte ca Teodora să se nască, Panarios, primarul satului, un om foarte bogat, învăţat şi umblat prin lume, se hotărî să-şi doneze întreaga avere comunităţii greceşti din Ierusalim, oraşul sfânt. Panarios însuşi a plecat în pelerinaj spre Ţara Sfântă,

împreună cu câteva sute de fermieri ruşi. Au fost săptămâni grele pentru el, în mijlocul unor oameni care nu îi înţelegeau limba şi ale căror obiceiuri şi purtări îi păreau primitive, chiar abominabile; era revoltat de felul în care ghizii abuzau de pelerinii naivi, uşurându-i de puţinii bani pe care îi aveau, iar când s-a îmbolnăvit, nu a găsit nici un doctor care să ştie ce are sau să înţeleagă ce-l doare. Întors în Lyxos, în cele din urmă, foarte bolnav, i-a dictat secretarului său, pe patul de moarte, ultima sa dorinţă: să se construiască un loc în Oraşul Sfânt unde să poată înnopta fiii insulei Lyxos când vor merge în pelerinaj în Ţara Sfântă; o casă unde să îşi întindă oasele şi să-şi odihnească frunţile obosite, unde să se spele după lunga călătorie, unde să-şi poată vorbi între ei în greceşte. Şi mai era ceva: acolo va locui tot timpul o călugăriţă, singură, o copilă dintre fetele insulei, care va merge şi ea în pelerinaj. Toată viaţa şi-o va petrece în casă şi nu va ieşi niciodată de acolo, sub nici un motiv, iar zilele ei vor fi sfinţite prin grija faţă de pelerini.

Fata continuă să povestească, însă Teodora fusese copleşită de acel potop mut de amintiri. Îşi amintea ziua în care bătrânii au intrat în casa nepotului lui Panarios pentru a anunţa – a treia oară de când se ridicase casa din Ierusalim – numele celei alese. Până atunci trimiseseră deja două fete: prima înnebunise după patru sau cinci ani; în locul ei fusese trimisă Amarilia, cea cu cosiţe aurii. Zvonurile spuneau că se îmbolnăvise, şi nu doar trupeşte. Atunci a fost necesar să o înlocuiască degrabă şi pe Amarilia. Exact la ora aceea, Teodora, o copilă de doisprezece ani, stătea întinsă, goală şi bronzată ca o prună, în golful ei secret. Cu ochii închişi, se gândea la un băiat care în ultimul timp începuse să o urmărească oriunde s-ar fi dus şi care râdea de faţa ei ascuţită şi de picioarele ei tot timpul julite, poreclind-o „fricoasă“ şi „fetiţă“. Ieri, când se întorcea singură

de la plajă, îi ţinuse calea şi îi ceruse să facă o plecăciune în faţa lui, pentru a o lăsa să treacă. Ea a sărit la el şi au început să se lupte în tăcere; numai suspinele şi respiraţia lor se auzeau. Îl zgâria, îl muşca şi îl scuipa, jurându-şi în sufletul ei că va lupta până la moarte. În cele din urmă, când aproape că o răpusese, auziră sunetul unor roţi de căruţă în apropiere. El a sărit în picioare şi a dispărut, însă în timp ce se ridica din praf, ea băgă de seamă că îi lăsase ceva: un măgăruş pe care îl modelase el dintr-o sârmă lungă de oţel.

Şi iată că, în timp ce stătea întinsă pe pietrele fierbinţi, întrebându-se ce îi va mai aduce astăzi şi amintindu-şi mirosul înţepător de transpiraţie pe care îl emana corpul lui în timp ce se luptau, auzi din depărtare voci care strigau. Se ridică în fund şi văzu o siluetă micuţă alergând şi strigând din toate puterile pe creasta muntelui; la început nu înţelegea ce strigă. Apoi i se păru că aude ceva cunoscut. Se aşeză în genunchi. Se părea că persoana aceea micuţă ieşise din casa nepotului lui Panarios. Teodora o urmări şi văzu că era un copil. Un băiat scund, pe jumătate dezbrăcat, care cobora alergând, dând din mâini şi urlând înnebunit.

Peste trei zile fu trimisă la drum. Nu exista nici o posibilitate de a se opune sau de a se împotrivi. Tatăl şi mama ei erau nefericiţi, desigur, la fel ca ea, dar nici nu le dădu prin minte să se împotrivească hotărârii luate de înţelepţii din Lyxos. Teodora îşi amintea acum de petrecerea de bun-rămas pe care i-o pregătiseră, de măgăriţa albă împodobită cu flori, de dulciurile în forma turnului din Ierusalim. Şi de săptămâna în care o puseseră să jure că niciodată, sub nici un pretext, nu va părăsi casa.

Nu-şi mai amintea exact cum erau formulate jurămintele, dar, ca într-un coşmar, vedea acum din nou chipul smolit şi bătrân al primarului, buzele cărnoase ale preotului, care a ridicat-o în braţe şi

a pus-o pe un piedestal din fier încins, sub privirile tuturor sătenilor. Ştia că îşi putea cumpăra libertatea cu un singur strigăt de durere sau cu o simplă tuse. Dar când îşi ridică ochii, undeva în depărtare întâlni privirile arzătoare ale acelui băiat, iar gâtul ei nu mai putu scoate nici un sunet.

Pe canistră, copila aceea ciudată continua să povestească. Teodora inspiră adânc, iar înăuntrul ei vibră parfumul călătoriei sale pe mare – prima şi ultima călătorie din viaţa ei – şi amintirea portului murdar de la Jaffa, apoi drumul lung până la Ierusalim, într-un autobuz vechi, dar şi senzaţia aceea de împlinire pe care o simţise plecând pentru prima dată de pe insulă. Iar la ora aceea din noapte, când au lăsat-o cu bagajele în faţa porţii mănăstirii, a înţeles că viaţa ei se încheiase. Sora Amarilia îi deschise poarta, iar Teodora se sperie când văzu figura aceea micşorată şi sticloasă, figura unui om îngropat de viu.

În cei doi ani pe care îi petrecuse împreună cu sora Amarilia, nu a venit la casa din Ierusalim nici măcar un pelerin. Teodora se maturiza, devenind frumoasă, iar de pe chipul Amariliei învăţa punct cu punct tot ce o va aştepta pe ea însăşi când va creşte şi apoi când va îmbătrâni. Aproape tot timpul Amarilia şi-l petrecea şezând pe scaunul cel înalt, lângă fereastra îndreptată spre vest, către portul Jaffa, şi aştepta. În timpul zecilor de ani pe care şi-i petrecuse aici, aproape că îşi uitase familia, literele alfabetului şi pe locuitorii satului din insula Lyxos, care o trimiseseră aici. Devenise o simplă formă cu priviri goale. O lună mai târziu, în timp ce se plimba prin grădina mănăstirii, vestea căzu ca un fulger: un cutremur se produsese în Marea Egee, marele cutremur din 1951. Insula a fost distrusă pe jumătate; din mare s-au ridicat valuri uriaşe, care în câteva clipe au măturat satul.

Dar nu, nu la asta trebuia să se gândească acum, când vocea cristalină şi îndrăzneaţă se auzea printre pomii ei, amintindu-i de copilăria îngropată sub cei cincizeci de ani petrecuţi aici şi sub multă apă. Nu ştia de ce se lasă sedusă de vocea aceasta, care şi atunci când vorbea, părea să cânte. Îşi strânse pumnii cu putere în faţa ochilor, ca şi când ar fi vrut să alunge imaginea tinerei de pe canistră, dar în spatele ochilor închişi se văzu pe sine, pe Teodora cea ironică, obraznică şi temperamentală, îmbrăţişându-se cu cele două prietene ale sale, iar acum – unde eşti tu, Alexandra cea veselă şi sprintenă ca o capră neagră, unde eşti tu, Katerina, tu care ştiai toate secretele mele? Oamenii din sat plecaseră în Creta, iar acum îi ciocănesc în pleoapele ochilor închişi, implorând-o să îşi amintească de ei: surorile ei, fraţii ei mai mari, doi fraţi gemeni, bebeluşii care orbiseră într-o zi, căci priviseră spre soare în timpul unei eclipse. Nici ei nu mai sunt. Şi nici tânărul acela de demult, prostuţ şi frumuşel.

Îşi şterse ochii umezi cu mâneca robei şi îşi întoarse privirile către fata de pe canistră, apoi către pomii din grădină, gândindu-se că se poartă ca o proastă, chiar josnic… Pomii erau aplecaţi sub greutatea fructelor, pentru că nimeni în afară de ea nu mănâncă din ele. Chiar şi în ciuda faptului că elevii le dijmuiau în fiecare zi, tot rămâneau destule care putrezeau pe ramuri. Se certa cu ei pentru că furau de la ea, iar acest lucru nu îi plăcea deloc; dacă le-ar fi dat voie să culeagă câteva, poate că războiul acesta urât ar fi luat sfârşit imediat…

Liniştea care se lăsă o trezi din reverie. Copila îşi terminase povestea, iar acum, din câte se părea, aştepta un răspuns. Acum, când portavocea nu îi mai acoperea jumătate din chip, Teodora văzu cât era de drăgălaşă. Pe faţa ei candidă şi frumoasă, în ochii ei întunecaţi şi timizi era ceva, o îndrăzneală şi o deschidere care o

făcură să ia portavocea improvizată din hârtie şi, făcând un efort pentru ca fata s-o audă bine, o anunţă că este pregătită să deschidă negocierile.

— Astfel a început totul, râse Teodora încet, iar Asaf îşi întinse braţele, ca şi când s-ar fi trezit dintr-un vis ciudat; – apoi au venit şi au locuit aici cu mine, ea cu încă un prieten şi o prietenă — cei mai buni prieteni ai ei – şi mi-au făcut un program tare ordonat.

Cu speciile de pomi din grădină, liste cu elevii din cor, interesaţi să participe la culesul fructelor într-o anumită săptămână…

— Şi astfel se încheie războiul, râse Teodora, într-o zi.

A sosit momentul, se gândeşte Tamar, şi totuşi îmi este imposibil să plec. Îşi târăşte picioarele şi nu găseşte un loc în care să stea, în toate locurile în care se opreşte i se pare că asfaltul arde sub tălpile ei. Trebuie să se relaxeze puţin; îşi aminteşte că a avut parte de multe asemenea „momente“ în ultimele luni; prima dată când îndrăznise să apeleze la cineva de pe stradă şi îi arătase poza din mâna ei, întrebându-l dacă îl recunoaşte pe băiatul din fotografie; prima dată când cumpărase de la unul din dealerii din Piaţa Ţion, un pitic purtând o pălărie de lână – o clipă şi-l imagină pe o scenă de teatru, interpretând rolul lui Trul cel vesel din ţara poveştilor – ducea negocieri scurte, nimeni nu ar fi putut să ghicească faptul că inima îi bătea ca o tobă, banii şi marfa îşi luau locul una alteia în mâinile sale, iar ea se gândea că are deja destule provizii pentru primele zile…

Dar cu toate acestea, momentul de faţă era cel mai greu. Se aşeză deodată în mijlocul oraşului, în inima aglomeraţiei, pe bulevardul Ben-Iehuda, pe care se plimbase de un milion de ori ca un om obişnuit, ca un om liniştit…

Se plimba şi cu Idan, şi Adi pe aici, lingând îngheţate Magnum când se întorceau de la cor sau stăteau să bea un cappuccino şi râdeau de noul tenor, băiatul rus care, fără ruşine, intrase în competiţie cu Idan pentru vocea întâi.

— Încă un ţăran cu gura mare din Urali, murmura Idan în cană, mişcând uşor din nări, semn pentru ele două că puteau izbucni în hohote de râs, până ce le dădeau lacrimile; şi Tamar râdea, însă cu o voce mai piţigăiată decât cea a lui Adi, poate că este mai bine să nu ştie ce gândeau despre ea în acel moment. Continuă să râdă mult în perioada aceea, fiindcă i se părea un miracol că pentru prima dată în viaţa ei apăruse un grup micuţ şi unit, care se formase în urmă cu un an, două luni, o săptămână şi o zi şi încă erau împreună, trei tineri, legaţi prin jurăminte de credinţă unul de celălalt. Astăzi, ele nu mai au nici o valoare.

Iar acum trebuie să meargă undeva, să fie singură, să-şi găsească un loc departe de rusul acela bătrân care cântă la acordeon, iar astfel o porni pe strada aglomerată ca întotdeauna, cu oameni care se opresc să vadă ceva anume; observă deja o persoană care o priveşte deranjată, afişând o vizibilă neplăcere când trecu pe lângă ea; imediat începu să se simtă ca o frunzuliţă ce alege să se întoarcă spre o direcţie diferită de cea indicată de cursul râului. Dar acum îi era interzisă orice ezitare, îi era interzis să se gândească sau să îi treacă măcar prin minte posibilitatea că ar putea fi recunoscută de cineva şi întrebată ce înseamnă toată nebunia aceasta. Ce naivitate — sau ce prostie – să creadă că dacă îşi rade părul e de nerecunoscut. Iar dacă cineva se va mai îndoi pentru o secundă că este ea, o va vedea pe Dinca şi va şti cu siguranţă. Ce prostie a făcut când a luat-o pe Dinca! Deodată deveni conştientă de toate prostiile şi greşelile pe care le făcuse. Cum fusese posibil? Uite ce ai făcut! Ce credeai, copilă proastă, că te duci să te joci de-a

James Bond? Se opri o clipă şi rămase încordată şi încovoiată. Ca şi când ar fi fost lovită de şoc, însă gândea: nu e deloc sigur că se va întâmpla aşa ceva, iar la momentul potrivit toate temerile vor dispărea, pentru că aşa i se întâmpla întotdeauna, nu-i aşa? Întotdeauna venea momentul acela în care fantezia preia controlul asupra realităţii, iar balonul umflat cu vise îi explodează deodată în faţă…

Oamenii treceau pe lângă ea din amândouă direcţiile, mormăiau şi îşi vedeau de drum. Dinca lătra încet, ca pentru a o trezi din visare. Tamar se îndreptă de spate. Îşi muşcă buzele. Gata cu autocompătimirea. Nu are vreme de ezitări şi, mai ales, nu are voie să se răzgândească. Va pleca singură. Va respecta planul. Trebuie să îşi instaleze casetofonul, să apese butonul şi să dea volumul tot mai tare şi mai tare, aici nu se află într-o cameră, ci pe stradă, pe Ben-Iehuda, vei uita de tine, din momentul acesta nu eşti decât un instrument care ajută la îndeplinirea unei misiuni, nimic mai mult; ascultă sunetele, sunetele mult iubite, chitara lui, iată cum părul lui lung, de culoarea mierii, îi cade pe obraji în timp ce îţi cântă în camera lui, lasă-l să te îmbrăţişeze, să-ţi alunge teama, iar la momentul potrivit… *Suzanne takes you down… / To her place near the river / You can hear the boats go by / You can spend the night beside her / And you know that she's half crazy /But that's why you want to be there…*

Multă vreme se gândise ce melodie va folosi pentru a-şi începe cariera de cântăreaţă pe străzi. Trebuia să plănuiască şi acest lucru, desigur, aşa cum pregătise şi apa, şi un anumit număr de lumânări şi suluri de hârtie igienică. La început se gândise la un cântec în ebraică, ceva cunoscut, Iehudit Ravits sau Nurit Galron. Ceva cald, ritmat şi personal, care să nu o deprime şi să se potrivească bine cu strada. Pe de altă parte, mai era şi tentaţia aceea veşnică de a-i ului

de la început cu ceva la care nu se aşteptau, cu aria a doua a lui Cherubino din *Nunta lui Figaro* de Mozart, de exemplu, iar în felul acesta, încă de la primul sunet, din prima secundă, tuturor le vor fi clare intenţiile ei şi vor afla cât este de diferită faţă de toţi oamenii de aici… În imaginaţie îşi înălţa vocea peste toate străzile cele îndepărtate, umplând orice spărtură şi orice gaură, ca şi când ar boteza oamenii cu un lichid fin, purificator. Şi tot în imaginaţia ei alege să cânte pe tonuri foarte înalte, sfidând limitele absurdului, producând explozii în oameni şi făcându-i să devină dependenţi de acele ritmuri pe care, atunci când le fredona, o apuca ameţeala de plăcere, văzând cum cad barierele cele mai adânci dintre ei. În cele din urmă alese „Suzanne“, pentru că iubea acel cântec, îi plăcea vocea caldă, înfrântă şi tristă a lui Leonard Cohen, dar mai mult decât atât, se gândea că îi va fi mai uşor alegând pentru început un cântec într-o limbă străină.

Dar imediat gândurile i se amestecară: ştia că începutul este firav şi ezitant. Este lipsit de carismă, dădu verdictul Idan în mintea ei. Ce i se întâmplă? Numai să nu o demoralizeze. Cântecele au fost primul şi singurul lucru de care era sigură din tot planul ei încurcat. Iar acum se pare că şi această alegere se arăta mai dificilă decât se aşteptase. Să cânte aici era ca şi cum şi-ar fi expus sufletul în faţa tuturor celor din jur. Se luptă cu sine şi încet-încet se linişteşte, este încă atât de departe de lucrul acela la care adesea îndrăznise să viseze – că deodată, la auzul primului sunet, întreaga stradă îşi va opri respiraţia şi o va asculta împietrită. Apoi îşi închipuie în detaliu cum spălătorul de geamuri de la etajul al doilea al clădirii Burger King pune capăt mişcărilor circulare, cum vânzătorul de sucuri se opreşte în timp ce stoarce un morcov…

Dar stai o clipă, nu-ţi pierde speranţa atât de repede. Iată, un bărbat, acolo, lângă magazinul de încălţăminte, s-a oprit şi se uită la

tine. Încă stă destul de departe, atent să nu se implice prea mult, dar, cu toate acestea, te ascultă. Prinde un strop de curaj. Îşi îndreaptă umerii şi îşi drege vocea: *…And she feeds you tea and oranges / That came all the way from China / And just when you mean to tell her / That you have no love to give her / Then she gets you on her wavelength / And she lets the river answer…*

Şi aşa se întâmplă pe cursul unui râu sau în tumultul unei străzi: când o crenguţă se blochează undeva, toate celelalte se adună în jurul ei. Este o lege, ţine de dinamica mişcării râului. Lângă bărbatul care o ascultă din faţa magazinului de încălţăminte, fără a se apropia, s-a oprit încă un bărbat. Încă unul şi încă unul. S-au adunat deja şase sau şapte. Acum opt. Se concentră asupra vocii şi îndrăzni să ridice ochii pentru o clipă spre micul ei public, spre cei zece oameni care se adunaseră în jurul ei… *That you've always been her lover / And you want to travel with her / And you want to travel blind…*

— Uşor, uşor, nu presa, inspiră de jos, prin degetele picioarelor respiră! – O auzea pe Halina cea tiranică şi mult admirată. Vai, cum cânţi aşa, din gât, ca Cecilia Bartoli… Tamar zâmbeşte în sinea ei, îi e dor de această profesoară; urcă de dragul ei treptele imaginare din gât până la pasărea ascunsă în mijlocul frunţii sale; iar Halina, care pare ea însăşi o păsărică, se întoarce agitată de la pian, fusta ei strâmtă fâşâie, cu o mână continuă să cânte, iar pe cealaltă o ţine pe fruntea lui Tamar:

— Mulţumesc! Bravo! Acum auzim! Poate vom auzi şi la concert?

Dar Halina o pregătise pentru a cânta la concerte naţionale şi internaţionale, în recitaluri pentru diverse festivităţi sau într-o clasă de muzică, împreună cu dirijori faimoşi sau regizori de operă geniali, care veneau în vizită din străinătate; sau la serbările de sfârşit de an, în faţa unor invitaţi iubitori de muzică; îşi amintea privirea mândră a

mamei sale (tatăl ei era târât acolo împotriva voinţei lui – odată a văzut că în timp ce ea cânta, ţinea ceva pe genunchi şi citea); uneori venea şi un cuplu de prieteni ai părinţilor săi, iar feţele lor se îmblânzeau şi se luminau când cânta ea, cea care se născuse cu un ţipăt atât de puternic, încât şi moaşa spusese despre ea că va fi „cântăreaţă de operă“ şi are şi acum o fotografie de la trei ani, când cânta la ştecărul fierului de călcat…

Însă, din păcate, căderea a venit foarte repede. Îi era clar că asta i se va întâmpla aici, singură, fără prieteni şi părinţi; era ca şi când se trăda pe sine tocmai în clipa în care avea cea mai mare nevoie de ea însăşi. Aşa este. Dulce copilă răvăşită, într-adevăr, nu ai pe cine să te sprijini, nici măcar pe tine însăţi, mai ales nu pe tine însăţi.

Dar odată cu panica apăru şi dezmeticeala, ca un şobolan care îi muşcă burta. Continua să cânte, nu se ştie exact cum, însă gândurile rele se coagulară în marşuri funebre cunoscute. Numai de nu le-ar cânta pe acestea în locul melodiei.

Nu te opri! Nu te opri! îşi strigă speriată când vocea începe să îi tremure din pricina bătăilor puternice şi sacadate ale inimii. Trupul i se micşorează, muşchii i se blochează, deja este sigură că ei aud ce se petrece în interiorul ei şi că văd expresia ei panicată, nesigură. În câteva secunde totul se va prăbuşi, o ştie, nu doar spectacolul jalnic de aici, ci tot ceea ce îl precedase, tot ceea ce atârnase de un fir atât de subţire şi nesigur. Foarte frumos, proasto, îşi spuse, înţelegi până la urmă că n-ai nimic în creierul ăla deranjat? Încotro te îndrepţi? Eşti o cauză pierdută, acum îţi vei împacheta frumuşel catrafusele şi te vei întoarce acasă cu coada între picioare. Nu, nu, vei continua să cânţi, se imploră pe ea însăşi, te rog, te rog, continuă să cânţi, se roagă pe ea ca pe un străin, ca pe un atacator care vrea să îi facă rău. Dacă ar fi avut, cel puţin, ceva în mână, o chitară sau tobe, dacă era nevoie, chiar şi o batistă, ca Pavarotti, ceva pe care să pună

mâna sau în spatele căruia să-şi ascundă trupul. Bătăile inimii se transformară într-un ritm interior, cineva înăuntrul ei organiza cu o eficienţă satanică tot ce era în neregulă. Toate privirile răutăcioase, toate şoaptele, ruşinea, păcatele şi insultele. Un convoi de şobolani agitaţi. În curând strada va descoperi faptul că eşti o impostoare. Nu: în curând vei descoperi *realitatea,* dar nu pe aceea imaginară în care ai trăit până acum, pentru că aici este *viaţa* cea dulce şi adevărată, tangibilă, viaţa pe care ai încercat de atâtea ori s-o laşi să pătrundă în tine, ca pe o prietenă cu drepturi egale, iar ea, de tot atâtea ori, te-a respins.

— Iar inspiri în piept şi nu prin diafragmă, îi spune Halina, închizându-şi fermoarul genţii negre de mână, după care se întoarce şi începe să se plimbe. – Vocea ta este deja guturală, nu, ţi-am spus de mii de ori: nu presa gâtul! Nu vreau să cânţi de parcă ai fi Mussolini la balcon! – Şi ce i-ar fi spus Idan dacă ar fi trecut din întâmplare pe acolo: „Don't call us, we'll call you". Dar nu va trece pe aici şi ştii de ce? Sigur, pentru că Idan al nostru este acum în Italia; numai nu te mai gândi la asta acum, te rog, te rog; Idan şi Adi şi tot corul, o lună de spectacole. Astăzi ei cântă la Teatro della Pergola, acum, exact în clipa aceasta au repetiţii în compania orchestrei simfonice din Florenţa. Termină cu asta acum, concentrează-te, gândeşte-te că în felul acesta va trebui să îţi câştigi existenţa. Fără banii ăştia nu vei avea ce mânca diseară. Până ieri au fost la Veneţia, la Teatro La Fenice, s-or fi dus după aceea să vadă Puntea Suspinelor şi să mănânce îngheţată de fructe în Piazza San Marco. Aproape o jumătate de an îşi făcuseră planuri privind turneul acesta, toţi trei, dar atunci nu îşi putea imagina că lucrurile se vor schimba atât de mult. Uită de Veneţia acum, dă-i înainte cu „Suzanne", lasă-ţi vocea să cânte. Dar dacă Idan şi Adi vor reuşi cumva să doarmă împreună în Veneţia – adică la aceeaşi gazdă, adică uşă în uşă?

Gândul acesta o sufocă şi tace. Rămâne mută. Chitara de pe casetă continuă să cânte. Melodia lui Suzanne fără Suzanne. Tamar opreşte casetofonul şi îngenunchează lângă el, ţinându-şi capul în palme. Oamenii o mai privesc o clipă. Ridică din umeri. Încep să se împrăştie, grăbiţi să se întoarcă la apatia şi indiferenţa străzii. Numai o femeie în vârstă, care se mişcă greu, îmbrăcată sărăcăcios, se apropie de ea:

— Copila mea, eşti bolnavă? Ai mâncat ceva azi? – Ochii ei erau plini de compasiune şi îngrijorare, iar Tamar, cu un mare efort, reuşi să schiţeze un zâmbet şters: sunt bine, am fost doar puţin ameţită. Femeia cotrobăie prin portofel, căutând printre bilete de autobuz folosite. Tamar nu înţelege ce caută acolo. Scoate câteva monede şi i le întinde:

— Ia-le, draga mea, îţi iei ceva de mâncare, nu se poate să stai aşa. Tamar se uită la bani. Femeia aceea părea că are chiar mai puţin decât ea. Se simţea ca o şarlatană. Era dezgustată de ea însăşi.

Uita că de asta se afla acolo. Ea este o parte din spectacolul pe care tot ea îl scrie, îl regizează şi îl joacă. Şi speră din toată inima că va fi cineva care să o privească de pe margine şi să vadă exact ce vrea ea să arate. Iar copila din spectacolul acesta trebuie să ia monedele, să le numere şi să le pună în geantă şi apoi să-şi zâmbească uşurată, pentru că acum are cu ce să-şi cumpere de mâncare.

Dinca îşi pune capul pe genunchii ei şi o priveşte în ochi. Capul ei mare, de câine loial. Vai, Dinca, scânceşte Tamar în sufletul ei, nu am curaj să spun lucrurilor pe nume. Nu sunt capabilă să fac asta în faţa unor necunoscuţi. Nu îţi face una ca asta, răsuflă Dinca în palma lui Tamar, în primul rând, nu există lucru pe care să nu îl poţi face, iar în al doilea rând, ia spune-mi, cine a fost singura care şi-a

dat cămaşa jos la ultimul cântec, în timpul serbării de sfârşit de an, în faţa întregului public? Dar acolo era altceva, spuse Tamar stânjenită, acolo… cum să îţi explic? Dinca se ridică puţin, cu o întrebare ironică pe chip, iar Tamar se enervează: chiar nu înţelegi? Acela a fost curajul fricosului şi exhibiţionismul timidului şi exact acest lucru o speria, întotdeauna se întâmplă la fel, acele momente de tranziţie pe care Şai le numea „slalom“, iar eu nu am puterea să… atunci vei trece prin ele aici, o opri Dinca, eliberându-se din îmbrăţişarea lui Tamar, le vei arăta exhibiţionismul timidului, vei face „slalomul“; şi dacă vor râde de cântecul meu, o imploră Tamar, ce se va întâmpla dacă voi da greş din nou? Cine va mai avea nevoie de mine?

Dar amândouă ştiau la fel de bine că teama cea mare a ei era legată de ce se va întâmpla dacă va avea succes, dacă planul ei va reuşi, ducând-o pas cu pas către ceea ce ar putea fi o capcană.

— Hai, spune Tamar obosită, tremurând. Le arătăm noi cine suntem.

La orele două după-amiaza, exact la patru săptămâni după premiera dezastruoasă a lui Tamar, Asaf plecă de la mănăstire. Soarele îi strălucea deasupra capului şi se simţea ca un om care a petrecut multă vreme pe un tărâm îndepărtat. Teodora îl condusese până la treptele din faţa camerei, împingându-l pur şi simplu să o caute pe Tamar; şi încă fără întârziere. Mai erau o mulţime de întrebări pe care ar fi vrut să le pună, dar înţelesese că nu i se va mai da nici un detaliu în plus despre Tamar şi, oricum, nici el nu mai avea răbdare să stea în camera aceea închisă.

Trupul îi era încordat şi zguduit de fiori, neştiind ce se întâmplă. Dinca mergea alături de el şi îi arunca din când în când câte o privire mirată. Poate câinii simt asemenea lucruri, asemenea tensiuni.

Începu să alerge. Dinca alerga alături de el. Lui îi plăcea să alerge, asta îl calma, dar îi plăcea şi să se gândească în timp ce fugea. Profesorul de educaţie fizică încercase nu o dată să îl convingă să participe la competiţii, spunea că avea respiraţia şi bătăile inimii regulate, dar mai ales avea spirit de echipă, atât de important în competiţiile de alergări. Dar lui Asaf nu-i plăcea tensiunea competiţiilor, în general, nici rivalitatea cu tineri pe care nu îi cunoştea şi, mai ales, nu îi plăcea să facă lucruri în faţa unui public. Era amuzant că în cursa de 60 de metri ajungea întotdeauna printre ultimii (de aceea, profesorul îl poreclise „motoraş cu reacţie întârziată“), însă la cursele de 2000 şi 5000 de metri nu avea rival, nici măcar printre liceeni:

— Când eşti talentat, eşti talentat, ce mai! îi spusese odată profesorul, iar Asaf a păstrat această frază în inima sa ca pe o medalie.

Acum simţea că toată alergătura din dimineaţa aceea începea să se transforme într-o goană adevărată, bine direcţionată. Cu un ritm bun. El alerga, iar gândurile îi mergeau la pas. Ştia că într-un fel sau altul, fără intenţie, fusese aruncat în mijlocul unui western, nu îl pândea nici un pericol real, cu toate acestea intrase, din câte se părea, într-o realitate comprimată.

Alergau unul lângă celălalt – o alergare uşoară, obişnuită. Lesa atârna între ei, iar Asaf era tentat să i-o scoată. Se gândi că era prima dată când fugeau aşa, ca un tânăr cu căţeaua lui. Îi aruncă o privire şi o văzu lângă el, cu limba scoasă, ochii cercetători şi coada ridicată. Îşi potriveşte paşii după ai ei, inima umplându-i-se de plăcerea aceasta nouă a compatibilităţii dintre ei. Şi ea ştie că sunt ca doi prieteni care au plecat la plimbare. Asaf zâmbeşte. Era ceva ce de mulţi ani nu mai trăise, ceva de care uitase şi că trebuie să îi fie dor, era ceva… ca o prietenie.

Dar când se gândi iar la fata aceea, la Tamar, calmul îl părăsi şi începu deodată să mărească paşii. Toate lucrurile pe care le auzise despre ea, toate micile întâmplări sau detaliile neînsemnate i se păreau de o importanţă enormă şi, dintr-un motiv sau altul, pline de semnificaţii ascunse (suspină; Dinca începu să se grăbească în urma lui). Încă de dimineaţă, de când începuse să audă despre ea, simţea că o senzaţie nouă ar încerca să-şi croiască drum în inima lui, să o cuprindă cu orice preţ, să îşi implânte acolo rădăcini. Lui Asaf nu-i plăceau surprizele de felul acesta. Viaţa obişnuită, de zi cu zi, i se părea destul şi fără incidente neprevăzute, iar în afară de asta – îşi aduse aminte din nou, cu panică şi se uită la ceas – ar trebui să-şi dedice puţin timp şi problemelor personale, cum să scape de presiunile lui Roi, de exemplu; chiar nu mai are chef să bată cu piciorul jumătate din Ierusalim pentru a căuta o necunoscută cu care nu are nici o legătură şi nici nu va avea vreodată; ce reprezintă ei unul pentru celălalt – o coincidenţă stranie a adus-o în calea lui şi, dacă e să ne gândim aşa, cel puţin pe Dafi o cunoaşte, iar cu prostiile ei nu trebuie să se acomodeze, pentru că o făcuse deja, dar cealaltă, cea nouă, care are, ce-i drept, o căţea drăgălaşă şi care iubeşte pizza cu măsline şi caşcaval… nu-şi mai amintea cum începuse gândul acesta.

Deodată, Dinca i-o luă înainte şi începu să alerge mai repede. El nu înţelegea ce se întâmplase. Îşi ridică privirile, dar nu văzu după cine goneşte astfel. Singurul om care alerga pe stradă era el însuşi. Dar ştia deja că se putea baza pe simţurile ei şi se gândi că poate văzuse sau mirosise pe cineva care se ascunde de el. Îşi întorcea faţa ascuţită în toate direcţiile, ca şi când un motor puternic ar fi fost pus în mişcare în interiorul ei şi se repezi spre Parcul Independenţei, printre tufişuri şi spaţii verzi amenajate, cu urechile date pe spate, iar Asaf alerga în urma ei, gândindu-se la miracolul pe care îl

reprezenta mirosul dezvoltat al câinilor – Dinca e capabilă să simtă pe cineva fără să îl vadă – şi la ce îi va spune acelui om când va pune mâna pe el.

— Te-am prins! rosti cineva din urmă, sărindu-i în spinare cu putere şi trântindu-l la pământ.

Era atât de şocat, încât rămase câteva clipe culcat, fără să se mişte şi fără să gândească. Simţea că bărbatul îi întorcea mâna la spate, gata-gata să i-o rupă, apoi începu să strige.

— Urlă, urlă, spuse cel care stătea călare pe spinarea lui – imediat vei începe să boceşti!

— Ce vreţi de la mine? gâfâi Asaf, săgetat de durere. Ce v-am făcut? – Bărbatul îi apăsa capul în pământ, în gură şi în nas îi intrase praf. Simţea că fruntea îi sângerează. Două degete puternice îi apăsară obrajii, forţându-l să deschidă gura şi imediat după aceea alte degete îi cercetară interiorul fălcilor, căutând ceva acolo, după care se retraseră. Asaf era şocat, iar furnicile şi mucurile de ţigară din faţa ochilor lui deveniră gigantice. Sub nasul lui era o foaie de hârtie, un fel de legitimaţie. Privi într-o parte, dar nu văzu nimic. Era prea aproape de pământ. Ochii îi erau înceţoşaţi şi înlăcrimaţi. Atacatorul îl apucă de păr, ridicându-i cu brutalitate capul, iar apoi îi împinse din nou sub nas legitimaţia aceea. Asaf se gândea că ochii îi vor ieşi curând din orbite. Ca prin ceaţă, văzu fotografia unui tânăr negricios, zâmbăreţ şi însemnele poliţiei, iar în clipa aceea se simţi uşurat. Dar numai pentru o clipă.

— Hai, sus. Eşti arestat.

— Eu? Pentru ce? Ce-am făcut?

Şi a doua mână îi fu răsucită la spate, iar el auzi un sunet pe care îl cunoştea numai din filme. Cătuşe. Îi pusese cătuşe.

— Ce-ai făcut? se auzi sec din spatele lui. Îţi spun eu imediat *exact* ce ai făcut, ticălos mic. Hai, ridică-te.

Asaf îşi cufundă capul între umeri cât de mult putu şi nu mai scoase o vorbă. Măruntaiele sale o luaseră razna. Se temea să nu facă diaree. Deodată simţi că puterile îl părăsesc. (Întotdeauna se întâmpla la fel: când cineva îi vorbea atât de vulgar, lui sau altcuiva, orice voinţă de a trăi îl părăsea pe loc. Simţea dintr-odată că nu mai doreşte să se afle într-un loc în care oamenii vorbesc astfel.) Dinca, spre deosebire de el, era plină de furie; se ţinea la distanţă şi lătra din toate puterile, neîndrăznind însă să se apropie.

— Ridică-te, ţi-am zis! urlă bărbatul şi îl apucă din nou de păr. Asaf fu nevoit să se ridice. Firele de păr aproape că îi ieşiseră din rădăcini, iar ochii i se umeziseră şi mai tare de durere. Cu rapiditate, bărbatul îşi introduse mâinile în buzunarele pantalonilor lui Asaf şi îi pipăi fundul, apoi şi le trecu printre picioarele lui. Poate caută arme sau ceva de felul acesta, se gândi Asaf. Era atât de speriat, încât nu îndrăzni să întrebe nimic.

— Ia-ţi adio de la lumea asta! zise bărbatul, ameninţător. Hai, mişcă-ţi fundul! Dacă faci scandal, te distrug, te fac una cu pământul, ţi-e clar? Scoase un obiect micuţ, ca o staţie de emisie-recepţie şi îl bruscă pe Asaf, îndreptându-l spre ieşirea din parc.

Mergea încătuşat pe străzile Ierusalimului. Îşi lăsă capul în jos şi se rugă ca printre oamenii care îl priveau să nu fie nici un cunoscut al său sau al părinţilor lui. Dacă ar fi avut mâinile legate în faţă, şi-ar fi tras cămaşa peste cap, aşa cum fac suspecţii de la televizor. Dinca mergea în spatele lor, izbucnind din când în când într-un lătrat furios, iar bărbatul îi arunca de fiecare dată câte o înjurătură şi lovea cu piciorul în direcţia ei. Lui Asaf încă nu îi venea să creadă că omul acela chiar era de la poliţie, din pricina felului violent în care se purta cu el şi cu Dinca. Dar era detectiv şi îl conduse pe Asaf până la o maşină care îi aştepta deja în parcarea

de pe strada Agron. Poliţiştii îl duseră la secţia din cartierul rusesc, iar doi dintre ei vorbeau cu detectivul care îl prinsese.

— Imediat l-am recunoscut, se făli detectivul, după nenorocitul de câine. Cureluşa portocalie de la gât. Credeau că mă pot păcăli pe mine!

Când ajunseră la secţie, detectivul îl conduse într-o cămăruţă. Pe uşă era scris cu litere albastre „Sala de interogatoriu pentru minori". Camera avea pereţi foarte groşi, iar Asaf se gândi că sunt aşa *pentru ca nimeni să nu poată auzi strigătele mele în timp ce mă agresează*, însă detectivul îi lăsă acolo pe el şi pe Dinca, încuind uşa în urma lui.

În încăpere se aflau o masă de fier, două scaune şi o bancă lungă, aşezată lângă perete. Asaf se târî până la ea şi se întinse. Voia să meargă la baie, dar nu avea cui să-i spună. Din tavan atârna o lustră mare, care se clătina încet-încet. Îşi impuse să se gândească la copilul ce călăreşte o cămilă în Sahara. Gândurile i se învălmăşeau în minte, dar Asaf se concentra pentru a le direcţiona către băiatul care călăreşte cămila în deşert: o clipă se vede pe el însuşi în deşertul cel mare, fără sfârşit, al Saharei, unde nu există linia orizontului, într-un convoi lung de cămile (în mare parte, aceste imagini îi erau inspirate de ceea ce văzuse pe National Geographic). Pe una dintre cămile, către sfârşitul convoiului, călăreşte un copilaş, legănându-se în ritmul mişcărilor animalului, cu faţa acoperită de praf – ochii lui scrutează deşertul. Ce vede, ce îi trece prin minte? Asaf se legăna împreună cu el pe cămilă, înfăşurat în liniştea deşertului. Chiar şi la dentist, în zgomotul groaznic al frezei, reuşea să evadeze acolo. Şi nu doar acolo: într-o clipă era mus în Islanda, pe un pescador mare şi întunecat, navigând pe Marea Nordului. întreaga dimineaţă curăţase puntea de peşti morţi. Acum fumează, aşezat pe balustrada punţii şi priveşte gheţarii ca nişte munţi plutitori

dimprejurul vaporului. Cât de mult iubeşte aceste lungi călătorii pe mare? Cât de mult se teme de ele? Când îşi va revedea casa? Asaf se concentra asupra acestor gânduri. Nu ştia în ce fel îl ajutau ele, însă metoda funcţiona întotdeauna. Era ca o discuţie pe Internet, fără nici un cuvânt rostit. Ca şi când toţi singuraticii risipiţi prin lume ar crea în mod cu totul misterios un lanţ invizibil, dându-şi putere unul altuia. La fel şi acum. Cel puţin încetase furtuna aceea stânjenitoare din intestinele sale. Se îndreptă uşor. Totul va fi bine. Mama îl mângâia încet pe spate şi îi făcea masaj. Îl asigura că totul va fi bine, că din conversaţiile ei misterioase cu Dumnezeu cel Atotputernic înţelesese că întotdeauna, dar întotdeauna îi va fi bine. Reuşi chiar să îi zâmbească Dincăi. Totul va fi bine, vei vedea. Ea se ridică încet şi, cu o mişcare ce trăda familiaritate, ca între doi vechi prieteni – deşi prietenia dintre ei era de dată recentă – îşi odihni capul pe genunchii lui, privindu-l în ochi.

El nu o putea mângâia pentru că avea mâinile legate la spate.

Tamar se ridică de pe platforma de piatră, rămânând tăcută şi îngândurată, şi chiar atunci părea că se află foarte departe de locul acela; ochii îi creşteau tot mai mari, suspendaţi în atmosferă, iar deodată o imagine îi străpunse creierul şi, fără să înţeleagă, văzu un tablou ciudat şi neclar; se făcea că peste câtva timp, nu mult, peste exact patru săptămâni, ea o va fi pierdut pe Dinca, iar căţeaua va fi găsită rătăcind ca un alt suflet pierdut pe străzile aglomerate şi un tânăr pe care ea nu îl cunoştea va merge în urma Dincăi prin tot Ierusalimul.

Apoi imaginea se înceţoşa, Tamar îi zâmbi Dincăi şi uită totul. Acum spera doar că nimeni nu îşi va aminti momentele stânjenitoare de mai devreme. Derula caseta şi găsi acompaniamentul pe care îl

căuta. Ascultă în surdină acordurile de început. Potrivi instrumentele în aşa fel încât vocea să se audă bine. Îşi întinse braţele.

Pentru că, din nou, acum era momentul; acum chiar trebuia să înceapă, să iasă din rândul celor mulţi. Adică – trebuia să se scoată pe sine din anonimat, din banal, din îngrădirea şi constrângerile străzii. Trebuie, pur şi simplu, să ieşi din banal; în jur sunt doar apatie şi mirosuri de shaorma şi grăsime arsă, ţipetele venind dinspre bazar şi sunetul spart al acordeonului rusului, care poate că a fost şi el odată ca tine, un copil într-un conservator din Moscova sau Leningrad şi poate că şi el a avut o profesoară care i-a convocat pe părinţii săi la o întâlnire, iar el nu şi-a găsit cuvintele pentru a-şi exprima sentimentele.

Îşi înălţă capul şi îşi alese un punct fix pe care să îl privească pentru a se concentra. Nu este pictura de Renoir atârnată în sala de muzică şi nici candelabrul împodobit cu aur de la Teatro della Pergola; este un afiş mic pe care scrie: „Tratament împotriva varicelor. Rezultate vizibile după numai trei luni“ şi tocmai acest lucru îi plăcea; îşi opri ochii asupra lui şi începu să cânte. *Am zărit o pasăre fermecată, / Iar ea nu m-a zărit pe mine. / O astfel de pasăre minunată / Nu voi mai vedea niciodată…*

Chiar şi fără să deschidă ochii, simte cum străzile se despart, cea pe care cântă acum şi cea pe care cântase mai devreme. Este o senzaţie clară şi se simte protejată. Nu trebuie să deschidă ochii. Şi mai simte ceva: oamenii pleacă încet de la locurile lor, se învârt şi se întorc ezitând spre locul din care se aude vocea ei. Stau în picioare. Ascultă. Uită de ei înşişi.

Desigur, sunt şi mulţi oameni care întârzie sau chiar nu observă că strada se transformă. Ei îşi văd de treabă, sunt ocupaţi. Într-un magazin răsună alarma. O cerşetoare trece cu un cărucior vechi de copil, ale cărui roţi scârţâie. Nici spălătorul de geamuri de la etajul al

doilea al clădirii Burger King nu pune capăt mişcărilor circulare. Cu toate acestea, în fiecare minut, un alt om se alătură cercului din jurul ei, primul rând o acoperă deja, iar în jurul acestuia se mai formează un rând, astfel încât Tamar se simte ca într-o dublă îmbrăţişare. Mulţimea se mişcă inconştientă, asemenea unei creaturi uriaşe cu zeci de picioare. Oamenii o protejează de zgomotul străzii. Se odihnesc, aplecaţi puţin înainte. Cineva îşi ridică, din întâmplare, capul şi întâlneşte privirile celui de lângă el. Îşi zâmbesc o secundă, iar zâmbetul acela conţine o întreagă conversaţie. Tamar observă în treacăt toate acestea. Cunoaşte privirea din ochii lor, a mai văzut-o în timpul reprezentaţiilor ei anterioare, la cor: privirea aceluia care îşi aminteşte ce a avut odată. Ce a pierdut. Ce şi-ar dori să aibă din nou. *A vibrat în mine o rază de soare / Şi am rostit cuvinte de pace, / Vorbe spuse astă-noapte / Care nu mai au nici un sens azi…*

Ea încheie cu sunete care aproape că nu se aud în mijlocul roţii vii din jurul său, care acum, când melodia se stinge, începe a fremăta. Oamenii de lângă ea aplaudă, unul sau doi suspină. Tamar nu se mişcă. Gâtul îi este foarte roşu, iar privirea sobră. Stă în picioare, cu mâinile pe lângă corp. Ar vrea să sară în sus de bucurie. Fusese cât pe ce să renunţe. Dar chiar şi acum îşi aminteşte că din spectacolul ei lipsise exact lucrul pentru care venise aici. O deprima acest gând: cântecul era doar un instrument, o momeală. Greşit: Tamar însăşi era momeala. Priveşte în jurul ei cu ochi strălucitori, plini de mulţumire, dar cercetători. Caută. La prima vedere i se pare că nici unul dintre oamenii care o înconjoară nu a muşcat din momeala care este ea însăşi.

Acum îşi dă seama că, prinsă în vâltoarea de sentimente de dinainte de spectacol, uitase să pregătească pălăria în care să strângă banii. Trebuie să se aplece stânjenită în faţa tuturor şi să caute în geantă; împrăştie, desigur, haine şi lenjerie, iar Dinca se

încăpăţânează să îşi bage nasul în rucsac şi să miroasă ce este acolo şi până apucă Tamar să scoată pălăria – până în urmă cu un an îi plăcea să poarte pălării, apoi Idan şi-a spus părerea în legătură cu acest lucru – aproape toţi oamenii se împrăştie.

Dar sunt şi unii care rămân, se apropie, fie siguri pe ei, fie cu timiditate şi depun monede în pălăria şifonată.

Tamar se întreabă dacă ar trebui să se oprească aici sau să mai cânte ceva. Ştie că ar putea să o facă, pentru că are curaj. Chiar simte că vrea să continue să cânte acum. Era sentimentul victoriei care o inundă, un sentiment pe care nu îl mai simţise niciodată atunci când cântase într-o cameră închisă. Cine ar fi putut ghici că are o voce atât de puternică?

Mai ştie şi că dacă omul acela sau unul dintre emisarii lui ar fi fost lângă ea, ar fi simţit. Ar fi stat într-unul dintre rândurile exterioare, necunoscut, urmărind-o calm, ca o pasăre de pradă; ar fi cântărit-o cu mare precizie, ca şi când s-ar fi aflat închis înăuntrul ei.

Soarele auriu îi încălzea inima. Strânse repede banii din pălărie şi se îndepărtă împreună cu Dinca. Câţiva oameni încercară să îi vorbească. Un tânăr îi trezi speranţe, pentru că nu îi dădea pace – linia gurii sale era grosolană şi plină de cruzime – şi se opri pentru a-l asculta, dar în clipa în care îşi dădu seama că nu dorea decât să o provoace, îi întoarse spatele şi plecă.

În ziua aceea a mai cântat de încă cinci ori. O dată pe strada Hamashbir, de două ori lângă centrul comercial Gerar Behar şi încă de două ori în Piaţa Ţion. De fiecare dată mai adăuga câte un cântec la repertoriu, dar era atentă să nu interpreteze mai mult de trei. Şi chiar dacă aplauzele erau mai îndrăzneţe, iar reacţiile oamenilor mai entuziaste, refuza să cânte mai mult. Avea un scop, iar în momentul în care termina melodia, dacă lucrul pe care îl aştepta ea nu se petrecea, oprea caseta, aduna banii în geantă şi dispărea. Pentru că

înfăptuise ceea ce era esenţial. Fusese văzută şi auzită. De acum vor vorbi despre ea. Se răspândea pe sine ca pe un zvon. Nu putea să facă mai mult, deocamdată, doar să spere că zvonul va ajunge la urechile bărbatului pe care îl aştepta, prădătorul ei.

Asaf închise ochii şi, sprijinit de perete, îşi freca piciorul de capul Dincăi. De afară se auzea cum intrau şi ieşeau oameni, poliţişti, criminali, civili obişnuiţi. Nu ştia cât îl vor lăsa aici şi când va veni cineva să se intereseze de el, dacă va veni. Dinca se întinse la picioarele lui, pe podeaua rece. El se ridică de pe banca de lemn şi se aşeză alături de ea, sprijinit de zid. Amândoi închiseră ochii.

Apoi în minte îi răsună vocea Teodorei, iar el se cufundă în sunetul ei, căutând consolare. Era încă ameţit de salturile pe care le făcuse povestea ei, între vremuri, ţări şi insule. Îi făcea bine să îşi amintească felul în care, atunci când terminase de povestit, rămăsese aplecată şi cufundată în sine, iar lui îi păruse asemenea unei rădăcini bătrâne şi răsucite. Îi era milă de ea. Dacă ar fi fost bunica lui, s-ar fi ridicat şi ar fi îmbrăţişat-o fără o vorbă.

— Dar am trăit, îi spuse ea, ca şi când ar fi răspuns unei mişcări invizibile a lui către ea; în ciuda tuturor acestor lucruri, ascultă-mă, rogu-te, eu viaţa asta am trăit-o! – Iar când văzu scepticismul din ochii lui, bătu în masă şi spuse tăios:

— Nu, domnul meu, şterge-ţi privirea aceea de pe chip, te rog! – Se răsuci furioasă către el şi îi spuse, apăsând fiecare cuvânt:

— Încă din prima noapte, după ce am primit groaznica veste din Lyxos, când am văzut că nu am murit de atâta durere şi singurătate, m-am hotărât să trăiesc!

Era doar o copilă, avea paisprezece ani, însă înţelese foarte bine situaţia în care se afla – fără a se autocompătimi. Trecutul nu mai exista şi nu o aştepta nici un viitor. Nu cunoscuse nici un bărbat, nici

aici, nici altundeva, nu ştia nimic despre ţara în care locuia şi nu vorbea limba locului. Asaf se gândea că poate credinţa în Dumnezeu o ajutase puţin, însă ea îi explică imediat că niciodată nu crezuse cu tărie, iar după catastrofa din Lyxos, cu atât mai puţin. Avea o casă mare şi goală, primea ajutoare substanţiale în fiecare lună de la Banca Greciei şi obţinuse promisiunea că nimeni nu se va atinge de ea, în memoria morţilor care o trimiseseră aici.

— Aceasta este situaţia, îi spuse, zbârcită şi micşorată, iar eu mi-am pecetluit soarta, până la sfârşitul zilelor. – Se ridică şi începu să se plimbe prin cameră, iar în cele din urmă se opri în spatele scaunului lui Asaf şi îşi aşeză o mână pe spătar:

— Am ales singurătatea şi izolarea, mă auzi? Am ales să nu ies din camera aceasta nici dacă m-ar tăia, ci să aduc lumea înăuntrul ei.

Şi aşa a făcut. Tatăl lui Nasrian, călugărul care o ajuta pe vremea aceea, a început să îi cumpere, la rugămintea ei, toate cărţile tipărite în greceşte pe care le găsea. Îi aducea mai ales vechi cărţi sfinte, din acelea care se găseau în bisericile greceşti şi care nu o interesau deloc. În ziua în care împlini cincisprezece ani îşi făcu un cadou: îşi luă un profesor particular de ebraică şi începu să înveţe cu el limba veche şi cea modernă. Prindea repede şi reţinea uşor, astfel încât, după patru luni de studiu cu profesorul Eliasaf, începu să comande cărţi de la librăria Hans Flueger, cărţi despre Israel, ţara în care fusese aruncată cu încuviinţarea ei, despre Ierusalim, oraşul în care era întemniţată. Învăţa tot ceea ce cărţile îi ofereau despre arabi, despre evrei, despre creştini, care trăiau cu toţii în acelaşi oraş cu ea, foarte aproape, dar fără a-i vedea. Când a împlinit şaisprezece ani şi-a luat un profesor particular de arabă – literară şi vorbită – şi a citit împreună cu el Coranul şi *O mie şi una de nopţi.* De la librăria din cartierul ortodox Mea Shearim au început să îi

trimită cutii de lemn cu volume din Mishna şi Talmud. Acestea nu o interesau, dar pe fundul pachetelor, într-un săculeţ, se găseau uneori cărţi interzise, despre ultimele descoperiri ştiinţifice şi viaţa furnicilor ori despre cine ştie ce pictor cunoscut din secolul al XVI-lea. În momentul în care aceste cărţi n-au mai satisfăcut-o, începu să comande exemplare vechi şi uzate de la librăria sionistă a doctorului Hugo Bergman; editorului Eliazar Weingerten i-a plătit o sumă frumuşică, rugându-l să îi trimită toate ultimele apariţii care îi plăceau foarte mult: despre războaiele napoleoniene, descoperiri de ultimă oră, astrologie, viaţa omului primitiv, jurnale de călătorie celebre.

Nu a fost uşor, desigur: trebuia să înveţe cuvinte ce semnificau lucruri pe care nu le văzuse niciodată. Ce este acela un „telescop“, de exemplu, sau ce este „Polul Nord“? Ce sunt aceia „germeni“, „operă“, „pistă“ sau „baschet“?

— Îţi vine să crezi că am auzit pentru prima dată de New York la optsprezece ani şi tot atunci am aflat cine a fost Shakespeare? – Faţa ei se încreţi mirată şi mai şopti ceva, ca pentru sine. – Şi încă din clipa în care am intrat în casa aceasta, deja sunt cincizeci de ani de atunci, nu am mai văzut un curcubeu cu ochii mei?!

La vârsta de nouăsprezece ani şi-a cumpărat enciclopedia pentru copii *Mikhlal*. Apoi au apărut altele, în trei limbi, în zeci de volume. Teodora nu va uita niciodată intoxicaţia aceea de fericire când a parcurs, vreme de o jumătate de an, zi şi noapte, întreaga Creaţie.

Exact în aceeaşi perioadă începuse să fie interesată de prezent şi mai ales de politica internaţională. În fiecare dimineaţă îl trimitea pe tatăl lui Nasrian să cumpere un ziar în ebraică şi altul în arabă, iar apoi citea din ele cu ajutorul dicţionarului şi scrâşnind din dinţi. În felul acesta a făcut cunoştinţă cu David Ben-Gurion şi cu preşedintele Egiptului, Gamal Abdel Nasser, a aflat că fumatul provoacă o boală de plămâni numită cancer şi a urmărit emoţionată,

împreună cu alţi câţiva cetăţeni din universul acesta, procesul lui Rajib, copilul indian care până la vârsta de nouă ani fusese crescut de lupi. Încet-încet, cu mult curaj, a început să îşi deschidă orizontul spre ocupaţii şi nume noi, să-şi zugrăvească un tablou al întregii lumi, dar mai ales să-şi conştientizeze ignoranţa, neştiinţa unei copile dintr-o insulă minusculă, cea mai neînsemnată şi mai izolată din jurul Delosului.

— Şi cu toate acestea, îi spuse lui Asaf, apăsându-şi degetele pe tâmple, ca şi cum durerea ar fi izbucnit înăuntrul capului ei, cu toată fericirea şi bucuria, am rămas tristă şi plină de dor – pentru că toate erau doar cuvinte şi iar cuvinte.

Asaf o privea întrebător şi nu înţelegea la ce se referă, iar ea, ca întotdeauna când dorea să fie concisă, lovi masa cu o mână uşoară:

— Cum îi explici unui orb ce sunt verdele, violetul, purpuriul? Acum ai înţeles? – El făcu un semn din cap, încă nu era sigur că înţelesese. – Şi astfel, *agori mu,* am fost şi eu: am lins coaja, dar fructul nu l-am muşcat… a ce miroase, de exemplu, un nou-născut după baie? Ce simte un om când trenul goneşte în viteză pe lângă el? Cum bat la unison inimile spectatorilor la o minunată piesă de teatru? – Acum Asaf începe să înţeleagă: lumea ei era alcătuită numai din cuvinte şi descrieri serbede. Gura lui se strâmbă într-un zâmbet încurcat: nu exact asta îi spusese mama lui că va păţi, dacă va mai petrece atâta timp în faţa calculatorului?

— În aceeaşi perioadă am instaurat aici „Imperiul Poştei“. Şi îi povesti despre corespondenţa pe care o întreţinea deja de peste patruzeci de ani cu învăţaţi, filosofi şi scriitori din toate colţurile lumii. La început le trimitea întrebări simple, stânjenitoare prin banalitatea lor şi îşi cerea scuze pentru îndrăzneala de a o fi făcut; încetul cu încetul, însă, ele începură să devină tot mai profunde şi mai

cuprinzătoare, iar răspunsurile lor, din ce în ce mai intime şi pline de sensibilitate.

— Şi în afară de aceşti profesori, corespondez şi cu mulţi alţi prizonieri-fără-vină, ca mine; îi arătă fotografia unei femei din Olanda, care suferise un grav accident şi rămăsese imobilizată la pat întreaga viaţă, iar tot ce vedea erau frunzele unui castan şi o bucată dintr-un zid de piatră; şi portretul unui bărbat din Brazilia, care era atât de gras, încât nu mai putea să iasă pe uşa camerei sale, iar tot ce vedea de acolo era un lac micuţ (nu marea); şi un fermier bătrân din Irlanda de Nord, al cărui fiu fusese condamnat la închisoare pe viaţă în Anglia şi care se încuiase la rândul său într-o cameră, refuzând să iasă de acolo până ce fiul său nu avea să fie eliberat; şi mulţi, mulţi alţii ca ei.

— Corespondez în mod regulat cu şaptezeci şi doi de oameni, îi spuse cu o mândrie reţinută, scrisorile vin şi pleacă tot timpul, cel puţin o dată pe lună îi scriu fiecăruia, iar ei îmi răspund şi îmi povestesc despre ei, spunându-mi chiar şi cele mai bine păzite secrete ale lor… Râse, iar în ochi îi apăru un licăr de viclenie – se gândesc, probabil, că o călugăriţă micuţă, care stă în vârful unui turn din Ierusalim… cui ar putea ea să spună?

Şi iată că după mulţi ani de citit, învăţat şi studiat, şi-a dat seama că niciodată nu îi trecuse prin minte să citească o carte pentru copii. Tânărul Nasrian (care, între timp, îl înlocuise pe tatăl său) începu să îi comande la librării toate cărţile de acest gen. La vârsta de cincizeci şi cinci de ani a citit pentru prima dată *Pinocchio, Ursuleţul Pooh* şi *Lobengulu, regele din Zulu.* Nu aşa fuseseră primii ei ani şi nu în astfel de peisaje crescuse, însă copilăria ei răsuna de pe fundul mării şi nu se mai putea întoarce la ea. Într-o seară i-a căzut în mână *Mirosul serilor pe râu,* iar atunci şi-a şoptit, uimită şi fericită: „Am născut o copilărie“.

— Că veni vorba, râse, să ştii că până atunci nu am avut nici un rid! Aveam o faţă de bebeluş până când am început să citesc acele cărţi!

Acum, că avea o copilărie, putea începe să se maturizeze. Citi romane precum *David Copperfield, Demonul din clasa a şaptea, Tăticul picioare lungi.* Poarta de fier, care odată, când era pe insulă, se trântise în faţa ei, se deschise acum din nou, iar Teodora, o copilă bătrână cuprinsă de febra cunoaşterii, păşi prin ea, traversând încăperi mute, acoperite de pânze pe păianjen: sufletul, trupul, pasiunea, dorul şi iubirea. Toate se treziseră şi trăiau în poveştile pe care le citea. Adesea, după o noapte întreagă în care citise înfrigurată, lăsa cartea din mână şi simţea cum sufletul i se ridică şi se umflă, ca laptele în oală.

— Chiar atunci, îi spuse lui Asaf, abia desluşit, mă rugam pentru mântuire, pentru ceva care să zdrobească depresia şi crusta cuvintelor blestemate care mă înfăşurau.

— Şi atunci a apărut Tamar? întrebă Asaf, luminat deodată, fără să se gândească, dar regretă imediat, pentru că Teodora începu să tremure, ca şi când imprudenţa lui i-ar fi zguduit sufletul.

— Cum? Ce ai spus? se miră ea îndelung. Tamar? Da, poate, cine ştie… nu m-am gândit la acest lucru… dar ceva se rupsese în ea dintr-odată, pentru că remarca lui Asaf nu era superficială, ci una explicită – se străduise să înveţe din cărţi, din semne şi din cuvinte, iar deodată îi apăruse în faţă tânăra aceasta în carne şi oase, cu sentimente îndrăzneţe şi neîntinate.

— Hai, se scutură ea, am vorbit deja destul, dragul meu şi tu probabil că trebuie să pleci.

— Încă nu am înţeles ceva: ea…

— Du-te şi găseşte-o, iar atunci vei înţelege totul.

— Dar explicaţi-mi, bătu în masă ca şi ea, ce credeţi că i s-a întâmplat?

Teodora inspiră adânc, ezită o clipă, iar apoi zise:

— Cum să îţi spun fără să îţi spun… Se ridică neliniştită, începu să se plimbe prin cameră. Îl privi cercetător de câteva ori, ca în primele clipe ale întâlnirii lor, pentru a vedea dacă merită să audă şi să ştie, dacă e de încredere:

— Ascultă, rogu-te, poate că nu sunt decât prostiile unei bătrâne fără minte – suspină –, dar ultimele dăţi când a venit, deja începuse să vorbească despre altfel de lucruri, nu tocmai bune.

— Ce fel de lucruri? Uite că totuşi îmi spune, se gândea Asaf.

— Că lumea nu este bună, spuse şi îşi ascunse mâinile în poală, că nu este bună în esenţa ei. Că nu este posibil să te încrezi în nimeni, nici chiar în oamenii cei mai apropiaţi. Totul se mărgineşte la o relaţie bazată pe raporturi de putere şi de frică, interese şi răutate. Că omul nu este potrivit.

— Potrivit cu ce?

— Cu locul acesta. Cu lumea.

Asaf tăcu. Se gândea la fata de pe canistră, fata despre care era sigur că este arogantă şi cinică. Dar seamănă puţin şi cu mine, se gândi surprins şi o privi în mintea sa cu blândeţe.

— Iar eu i-am spus că, din contră, va avea o viaţă frumoasă. Se va îndrăgosti de un bărbat, iar acela, la rândul său, se va îndrăgosti de ea şi vor avea copii cu feţe luminate, va călători în toată lumea, va întâlni oameni interesanţi, va cânta pe scene, în săli de concert şi…

Cuvintele i se opriră pe limbă. Se gârbovi din nou, ca într-o capcană. Ce ştie ea, gândi Asaf cuprins de milă, despre toate aceste lucruri pe care i le-a spus lui Tamar, de vreme ce nici nu le-a trăit? Închisă cincizeci de ani în casa aceasta. Ce ştie ea…

Îşi amintea dezamăgirea şi durerea de pe chipul ei în momentul în care ajunsese aici, iar ea îşi dăduse seama că el nu era Tamar; înţelesese încă din prima clipă cât de importantă este fata pentru ea. Nu, nu doar importantă: prezenţa ei îi este vitală. Ca pâinea şi apa, ca dragostea de viaţă.

— Iar în ultima vreme, chiar nu ştiu ce se mai întâmplă. Nici ea nu şi-a mai deschis inima către mine ca altădată. Vine. Lucrează. Se aşază. Tace. Suspină mult. Păzeşte un secret. Nu ştiu ce se întâmplă cu ea, Asaf… Ochii şi vârful nasului i se înroşiră dintr-odată. – A slăbit foarte mult, cade din picioare. Ochii ei frumoşi nu mai au strălucire. – Îşi întoarse faţa către Asaf, iar el fu şocat să îi vadă ridurile străbătute de lacrimi.

— Ce spui, dragul meu, o vei găsi? O vei găsi?

La ora nouă seara cumpără două porţii de mâncare şi o Cola, apoi se aşeză lângă intrarea unei clădiri de birouri. Îi dădu Dincăi o porţie, iar pe cealaltă o devoră ea, pentru ca mai apoi să se distreze amândouă inspirând, expirând şi suspinând deodată, fericite că erau sătule. În timp ce îşi lingea degetele, Tamar se gândea că niciodată nu mai răsuflase după o masă ca acum, când îşi cumpărase mâncarea cu banii câştigaţi de ea din cântat.

Apoi nelinіştea reveni. Oamenii treceau grăbiţi prin fața ei, în timp ce făcea eforturi să se retragă în cutiuţa anonimităţii sale. Acum îşi dorea să fie Tamar cea din urmă cu un an, un an şi câteva luni. Întinsă pe burtă, în patul ei, înconjurată de jucării de pluş, pe care le avea de când se născuse, cu urechea lipită de receptorul telefonului şi picioarele fluturând în aer – aşa făceau fetele în filme, iar acum făcea şi ea la fel, în sfârşit avea cu cine să facă acest lucru – şi era atât de bine să stea la poveşti cu Adi – despre Galit Adlitz, care se săruta cu Tom, cu limba şi tot tacâmul, sau despre Liana de la cor, a

cărei prietenie o ceruse un băiat de la liceul Boyer, iar ea acceptase. De la Boyer, imaginează-ţi! Nu pot să cred! Apoi îşi confirmau din nou una alteia loialitatea comună faţă de artă, mai bine zis, faţă de Idan.

Un bărbat în vârstă, sprijinit într-un baston şi îmbrăcat elegant, după standardele unor vremuri de mult apuse, trecu încet şi o privi. Buzele lui schiţară o mişcare de uluire, ca buzele unui peşte. Se vedea şi ea prin ochii lui: o fată foarte tânără, la o oră foarte târzie, într-un loc nepotrivit.

Se înfăşură în tot ce avea la îndemână. Lungă mai fusese ziua aceasta, prima ei zi pe străzi, dar trebuia să se ridice şi să mai dea câteva ture; dacă cineva a observat-o în mijlocul zilei şi o urmăreşte de departe – ar putea să pornească din nou pe urmele ei la adăpostul întunericului.

Se apropiau repede. Tot timpul îi vorbiră, făcând comentarii şi aluzii. Niciodată nu mai auzise atât de multe cuvinte grosolane şi vulgare. Ea învăţase că nu trebuie să le răspundă. Nu trebuie să scoată nici măcar un sunet. Doar să îşi păzească bine bagajul şi casetofonul cel mare şi să meargă înainte. Şi Dinca o ajuta, desigur, să-i sperie pe cei care încercau să o agațe.

Pentru că atunci când începea să latre din toţi rărunchii, curajul îi părăsea pe toţi băieţii aceia care se credeau bărbaţi.

Coborî în piaţa Ha-Hatulot şi trecu printre tarabele luminate, frecându-se de umeraşele încărcate cu pantaloni turceşti şi cămăşi indiene. Îi plăcea piaţa aceasta, chiar dacă Idan şi Adi o numiseră „Picadilly a săracilor“. Se opreşte în dreptul tarabei cu „kipot“, iar vânzătorul gras glumeşte pe seama capului ei ascuţit, de tip aşkenaz. Un tânăr, expert mondial (aşa spunea el), îi propuse să-i scrie numele pe un bob de orez, iar ea zise că o cheamă Brunhilda. Un băiat frumuşel foc, în pantaloni scurţi şi cu turban pe cap, stătea

pe pământ şi ţinea în mână piciorul tânăr al unei femei, desenându-i, cu mare delicateţe, un tatuaj. Tamar se opri o clipă şi privi scena aceasta, puţin geloasă. Se îndepărtă cu greu. Trecu o dată sau de două ori printre tarabele cu mirodenii şi inspiră fumul subţire şi aromat al tămâii. Stătea în faţa tarabei cu lumânări de toate formele şi culorile şi spera că bătaia uşoară pe care o simţea de câteva secunde pe spinare ar putea fi un mesaj. Dar când se întoarse, nu văzu pe nimeni.

Pe strada vecină, Yoel Moshe Solomon, era o reprezentaţie: o fată cam de aceeaşi vârstă cu ea, cu o pălărie colorată de sub care ieşeau bucle aurii, ţinea în mână două frânghii. De ele erau legate fâşii de pânză cuprinse de flăcări, iar ea dansa cu ele, trecea pe sub ele, pe deasupra lor, cu mişcări lungi, circulare. O altă fată stătea mai departe, cu ochii larg deschişi, sprijinită de zidul magazinului şi bătea ritmul la tamburină.

Tânăra era concentrată asupra mişcărilor funiilor, iar Tamar nu se putea clinti de acolo, pentru că era vrăjită de concentrarea aceasta totală, pe care o cunoştea atât de bine. Voia să vadă cum este, mai bine spus, ce văd ei în tine, din afară. Cât din tine rămâne pe feţele lor. Ochii fetei erau albaştri şi frumoşi, urmărind cele două mici torţe, iar sprâncenele ei urcau şi coborau, într-o mirare copilărească; Tamar se gândi că ele două seamănă din acest punct de vedere, pentru că şi ea cânta „cu sprâncenele“. Două torţe mici despicau cerul nopţii și era în ele ceva care îţi umplea sufletul, o îndrăzneală fără scop. Deodată, Tamar îşi aminti unde se află şi de ce. Fără să se mişte din loc, privi în jurul ei cu grijă, în toate direcţiile. Nu ştia pe cine caută. Credea că este în căutarea unui bărbat, a unui tânăr. Acestea erau toate informaţiile pe care reuşise să le adune în ultimele şase luni: că face parte dintr-un grup de tineri, foarte duri. Unul dintre ei o va căuta pe stradă şi îi va propune să meargă cu el,

cu condiţia, desigur, ca mai întâi să treacă testul de foc, adică să demonstreze că ştie cum să capteze atenţia publicului; iar Tamar ştia deja că trecuse acest test, aceasta fusese singura, dar marea ei realizare pe ziua de astăzi.

Gura fetei cu funiile de foc se deschise într-o expresie de uitare de sine, dezvelindu-i dinţii albi. Începe să-şi amplifice mişcările, iar tamburina îşi înteţeşte ritmul. Privirile lui Tamar se plimbau cu multă atenţie de la un bărbat la altul. Erau mai mulţi tineri. Nu se putea hotărî dacă vreunul dintre ei o privise în vreun fel anume, special. Doi mici derbedei ţâşniră deodată din mijlocul publicului, veniră până lângă fată şi îi strigară ceva drept în faţă, nu neapărat cuvinte, ci urlete vulgare. O clipă, tânăra nu înţelese ce se întâmplă, iar apoi funiile se încolăciră. Îşi scoase tristă pălăria, iar buclele aurii îi alunecară pe umeri. Îşi înăbuşi încet tremurul întregului corp şi rămase neajutorată în picioare, ca şi cum cineva ar fi trezit-o dintr-un vis. Publicul răsuflă dezamăgit şi se împrăştie. Nimeni nu îi plăti pentru curajul de care dăduse dovadă până în clipa aceea. Tamar se apropie de ea şi îi puse în pălărie o bancnotă de cincizeci de şekeli, din cei pe care îi câştigase în ziua aceea, iar tânăra îi dărui un zâmbet obosit.

Şi Piaţa Ţion era aglomerată şi plină de lucruri interesante. Pe strada din josul băncii se adunau tinerii care făceau skateboarding. Nu avea nici o şansă de a cânta acolo, pentru că acela era locul familiei Breslev, hasizii care veneau cu o portavoce puternică pe care o puneau pe plafonul maşinii. Tamar şedea la colţul băncii şi o îmbrăţişa pe Dinca, acoperind-o cu totul, mai puţin ochii. Zeci de băieţi şi fete alergau de colo până colo, alcătuind un soi de talmeş-balmeş nu prea plăcut, iar din mijlocul lor se împrăştia ceva ca un zumzet mecanic, ce îi punea în mişcare prin fire de tensiune invizibile. Plecau, se întorceau, căutau cu sufletul la gură ceva.

Câţiva dintre ei vorbeau cu un tânăr bărbos de lângă balustradă. Ea văzu piticul cu pălărie de lână, înconjurat de un grup care aproape că îl ascundea complet privirilor. Îşi ţinea mâinile în buzunare. Degetele i se strânseră pentru a ascunde ceva. Un tânăr înalt, cu salopetă ca a ei, dar fără nimic pe dedesubt, se apropie de ea:

— Sora mea, spuse şi îngenunche în faţa ei; avea un cercel în sprânceană – vrei să te măriţi cu mine? Ea îşi clătină capul cu putere, nu, nu – încă avea simţul umorului şi gustă gluma – el nu făcu caz de răspunsul ei, se ridică şi plecă. Se retrase în sine, puţin şocată, nu neapărat de ceea ce îi spusese, ci de felul în care i se adresase.

Închise ochii, apoi îi deschise, iar piaţa era încă acolo, în mijlocul ei dansau hasizii Breslev. Şapte bărbaţi masivi, cu păr lung şi bărbi, îmbrăcaţi în haine deschise la culoare şi kipot albe, mari. Ştia deja, din experienţa serilor pe care le mai petrecuse înainte aici, că vor dansa astfel până la miezul nopţii, sărind întruna, cuprinşi de nebunie şi pasiune. Două fete îmbrăcate sumar, cu sâni mari, trec prin faţa ei şi se opresc să privească:

— Uită-te la ei, spuse una dintre ele. Şi sunt aşa fără ecstasy. Numai din credinţă. – Dinca se lipi de ea, nemaiputând suporta gălăgia. Îşi întoarse spatele către piaţă, cuibărindu-se în poala lui Tamar şi încercă să adoarmă. Săraca, se gândi Tamar, nu înţelege ce se petrece cu mine. Pentru ea, acesta este un coşmar.

O femeie tânără se apropie de ea. Ţinea în mână un termos şi un pahar şi o întrebă dacă vrea ceai. Tamar nu înţelegea. Blândeţea aceasta neaşteptată. Ca şi cum i-ar fi vorbit într-o limbă străină. Femeia se apleca, aşezându-se lângă ea pe trotuar.

— Avem şi prăjiturele, îi spuse zâmbind. Lui Tamar îi trecu prin minte un gând cu totul nou. Inima începu să îi bată cu putere. Poate că prădătorul ei este o prădătoare. Zvonurile spuneau că sunt şi

multe femei implicate în această afacere. Dar femeia aceasta dorea cu adevărat să o ajute. Îi spuse că face parte din grupul de voluntari care vin să fie alături de cei din piaţă. Să aibă grijă de ei. îi turnă ceai fierbinte, iar Tamar îşi puse mâinile reci în jurul paharului, invadată de un val de stânjeneală, dar şi de recunoştinţă. Mancă o prăjitură, dar refuză să vorbească. Femeia o mângâia pe Dinca, scărpinând-o exact aşa cum îi plăcea ei, şi îi dădu o prăjitură.

— Te-am mai văzut pe aici în ultima vreme, îşi aminti ea, în urmă cu aproximativ două săptămâni? Tamar clătină din cap. Am văzut şi că ai cumpărat ceva de la băiatul acela scund, iar apoi un detectiv a pornit pe urmele tale. Spune-mi, nu ai vrea să stai de vorbă cu cineva care a trecut prin asta? Tamar se gândi. Exact asta îi mai lipsea, să o ia acum de pe stradă, când încă nici nu reuşise să se integreze.

— Îţi las numărul nostru de telefon, spuse femeia şi îl notă pe un şerveţel – dacă vei dori să vorbeşti, să ne ceri ceva, să te întâlneşti cu părinţii la noi, vom fi întotdeauna la dispoziţia ta. Tamar o privi, iar pentru o clipă uită de ea însăşi, pierdută în bunătatea ochilor ei verzi. Aproape că îi venea să o întrebe dacă nu văzuse aici, în piaţă, un tânăr care cânta la chitară, un tânăr al cărui păr lung, de culoarea mierii, îi acoperă ochii. Un tânăr foarte slab, înalt şi nefericit. Tăcu. Femeia clătină din cap, ca şi când s-ar fi gândit îndelung la ceva şi ar fi sfârşit prin a nu înţelege nimic. Apoi atinse uşor braţul lui Tamar, îi zâmbi şi plecă, iar Tamar rămase din nou singură, mai însingurată decât înainte.

Un grup de băieţi stă în apropierea ei. Au cutii de bere în mâini. Sunt îmbrăcaţi în maieuri subţiri. Cum de nu le este frig? Un tânăr înalt, masiv, se apropie de ei:

— Salut, fraţilor. Ce mai e nou?…

— Caut să mă însor…

— Du-te la biliard, sunt arabi acolo… – îşi lovesc pumnii, se apleacă îmbrăţişaţi, se bat cu mâinile pe spate. Tamar îi privea enervată. Tot aşa trăise şi el cel puţin un an. Ca acela care părea că vorbeşte acum. În ce fel îi va vorbi ei? Cum i se va adresa când o va vedea?

De ce nu se integrează şi ea într-un grup? De ce tace, ascunsă în cel mai izolat colţ al pieţei? Conform planului ei, se gândea că în acest stadiu ar fi trebuit să se integreze, într-un fel sau altul, sperând că gaşca o va duce acolo unde doreşte. Părea atât de uşor din afară. Mai ales pentru fete. Te marginalizau puţin, lăsându-te să înveţi cum trebuie să te porţi, dar ar fi început să te asculte, să-ţi vorbească, să râdă puţin cu tine, să flirteze puţin, să faceţi lucruri împreună şi deja eşti integrată şi mergi să dormi alături de ei prin grădinile publice sau pe vreun acoperiş.

Dar ei nu i se întâmplă acest lucru. Nu astăzi. Poate mâine. Poate niciodată. Încă nu era capabilă să o facă. Îşi strânse genunchii la piept. Gândurile i se înlănţuiau, muşcând sarcastic în locurile cele mai dureroase. Poate că era vorba, pur şi simplu, de teama ei faţă de străini, îi şopteau ele, sau poate că este vechea ei greutate blestemată de a se împrieteni, de a se pierde într-o mulţime, de a vorbi aceeaşi limbă cu ceilalţi.

— Poţi să numeşti acest lucru snobism, şopti deodată în blana Dincăi, încălzind-o cu respiraţia ei fierbinte. Ce, crezi că nu vreau? Dar aşa sunt eu făcută, nu reuşesc să mă împrietenesc de-adevăratelea cu nimeni. Asta este. Ca şi când mi-ar lipsi partea aceea, a prieteniei, ca la lego. N-aş putea să mă împrietenesc cu cineva. Totul se duce de râpă în cele din urmă. Mă întorc de unde am plecat. Familie, cunoştinţe şi toate celelalte.

Un bărbat cu mere roşii, glazurate, trecu pentru a zecea oară prin faţa ei şi încercă să îi ofere unul. Nu îşi pierduse speranţa. Era

bătrân, purta kipa şi zâmbea cu un aer obosit.

— Ia-l, costă doar trei şekeli, este sănătos. Ea mulţumi, dar nu îl luă. Apoi bărbatul se opri şi o privi. Ce vedea la ea, ce vedeau la ea, o fată cu un rucsac mare, casetofon şi o căţea? Lângă tomberoanele de gunoi se deschise cazinoul: un bărbat slab, cu pantaloni trei sferturi şi cu picioare bronzate, ca de marinar, puse o cutie de carton pe lada de gunoi şi începu să amestece nişte zaruri într-un pahar de unică folosinţă:

— Cine dă mai mult? Cine merge mai departe? – Sentimentul singurătăţii o făcu să tresară. Nu aparţii nici unui loc, îşi învârti cuţitul în rană, nici familiei, nici corului, nici prietenilor apropiaţi, pe care nu i-ai avut niciodată, la un moment dat vei dispărea şi nimeni nu îţi va simţi lipsa. Nu, nu, mai bine să nu se gândească la asta acum. Vezi tu, Dincuş, nu cred că nu ar fi trebuit să plece în Italia, chiar nu cred, cum ar fi putut ei să mă ajute dacă ar fi rămas? – zâmbi imaginându-şi-l pe Idan stând în piaţă şi discutând cu cineva:

— Salut, frate, salut, bărbate – acesta era felul în care se purtau ei din prima clipă în care aflaseră şi doar am încercat să le povestesc puţin, dar ei, amândoi…

Nici nu mă ascultă. Aceste cuvinte îi rămaseră în gât. Hasizii Breslev schimbară caseta. Puseseră muzică psihedelică şi dansau ca nişte ţapi sălbatici, fluturându-şi mâinile, picioarele şi bărbile. Muzica făcea ca acoperişul de deasupra capului ei să tremure. Întreaga piaţă începuse să ameţească. Câţiva tineri şi tinere începură să danseze. Despre muzica aceasta vorbeau. Încerca să îşi amintească scurta prelegere pe care i-o ţinuse albinosul acela bătrân – ei i se părea că are cel puţin patruzeci de ani – pe care îl întâlnise la „Submarinul“ în urmă cu două săptămâni:

— Trance merge cu chimicalele, LSD – cămaşa îi era desfăcută, lăsând să se vadă un piept neted şi roşu, de parcă ar fi fost fiert –,

house este muzica pentru ecstasy, iar tehno… – ea uitase cu ce mergea tehno, dar îşi amintea mâna lui spongioasă care încerca să urce, cu încăpăţânare, pe coapsa ei.

Copiii hasizilor Breslev se agitau printre dansatori, încă o persoană se apropie de Tamar. Se aşezase lângă ea cu picioarele încrucişate şi tăcea. Era îmbrăcată în blugi, cu un pulover alb, decent, însă tenişii îi erau rupţi şi pupilele mult prea dilatate. Tamar aştepta. Poate era ea? Poate în acest moment va începe totul?

— Îmi permiţi? întrebă fata în cele din urmă, cu o voce subţire şi începu să o mângâie pe Dinca, iar Tamar ştiu imediat că nu era una dintre *ei.* Tânăra o dezmierdă îndelung pe Dinca, devotându-i-se în întregime, inhalându-i mirosul şi ascultând sunetele pe care le scotea. Câteva clipe se contopi cu ea în felul acesta, fără cuvinte. După aceea se ridică respectuoasă şi îi spuse lui Tamar „mulţumesc". Ochii îi străluceau. Tamar nu ştia dacă de fericire sau din pricina lacrimilor. Făcu doi paşi. Se întoarse.

— Eu am ieşit o dată pe stradă ca să îmi scot câinele de la adăpostul pentru animale, îi explică lui Tamar cu voce de copil, dar încet, pe un ton conspirativ; am strâns o sută de şekeli şi imediat m-am dus să îl scot din adăpost, dar după numai o săptămână a fost călcat de o maşină. Uite aşa, în faţa ochilor mei. Fata se îndepărtă.

Tamar o îmbrăţişa pe Dinca. Nu mai voia să stea aici nici măcar o clipă. Se ridică şi plecă încet, dar când ajunse în centrul pieţei se opri şi rămase nemişcată. Poate că acum se va întâmpla. Cineva o să vină la ea şi îi va spune să meargă cu el. Ea nu va întreba nimic şi nu se va opune. Va merge ascultătoare în urma lui, către orice ar fi aşteptat-o. Dar nimeni nu se apropie. Lângă balustradă, puţin aplecat, murmurând ceva pentru sine, stătea băiatul acela creţ, chitaristul căruia îi rupseseră degetele. Ea şi-l amintea dintr-o viaţă anterioară, acompaniind recitaluri la Academia de Muzică. Acum

venea aici aproape în fiecare seară, învârtindu-se printre găşti. Auzise că în urmă cu un an şi jumătate era artistul lor numărul unu, cel care le aducea bani frumoşi, până când făcuse pe deşteptul şi se hotărâse să fugă. Când simţi că îl priveşte, se îndepărtă, cu umerii ridicaţi până la urechi, iar Tamar suspină.

Ieşi din piaţa luminată şi zgomotoasă. Inspiră adânc. Într-o grădină, la adăpostul copacilor, se ghemui şi urină. Dinca o păzea. Mirosea şuvoiul fierbinte ce izvora dintre picioarele ei. Privi crengile copacilor, decolorate de lumina lunii, maldărele de gunoi. Freamătul pieţei ajungea până aici. Se ridică şi se îmbrăcă, gândindu-se o clipă la cât de ciudat era locul acesta. O maşină de tăiat tablă stătea lângă o betonieră, iar împreună păreau un cuplu de insecte uriaşe. Cum poate o fricoasă ca mine să facă un asemenea lucru, se gândi ea cu uimire.

Acum nu mai dorea decât să se întindă undeva şi să doarmă. Ar fi vrut să aibă un loc în care să se spele, să şteargă de pe ea ziua de astăzi. Avu o clipă de ezitare: Lea îi pregătise un adăpost, iar ea ştia că acolo va fi răsfăţată – o mâncare minunată, un pacheţel cu ciocolată pentru desert şi, desigur, un bilet drăgălaş şi fotografia lui Noiku. S-ar simţi din nou ca o fiinţă umană. Dar Tamar se hotărâse încă de dimineaţă să nu meargă acolo. Totul, totul trebuia înfăptuit numai prin propriile puteri. De ce? Aşa. Cum îi spusese Teo: nu te îndoi de minunea din tine. Grăbi paşii, iar gura i se strâmbă în timp ce se certa cu sine: explică-mi şi mie – de ce nu mergi la depozitul Leei? Nu ştii. Ca să n-o pui în pericol pe Lea? Nu ai nici un răspuns. Sau pentru că vrei să îţi bagi în cap ideea că nu există pe lume nici un om pe care să te poţi baza, în afară de tine?

Traversă bulevardul King George şi înconjură de câteva ori clădirea înaltă în care se găsea biroul tatălui ei. Strada părea goală. Ea se mişca asemenea unui robot. Intră şi coborî scările până la

subsol, la buncărul antiatomic şi găsi cheia ascunsă deasupra pragului. Deschise uşa de fier. Acolo o aşteptau o saltea subţire, o pătură uşoară şi încă ceva – un lucru pe care atunci când îl adusese, în urmă cu o săptămână, se luase singură peste picior, iar acum se agăţa de el ca şi când ar fi putut să o mântuiască – un ursuleţ maroniu de pluş cu care dormise în fiecare noapte de când se născuse.

Cheia se învârti în broască, iar Asaf se ridică de pe podea, aşezându-se pe bancă. Intră detectivul, care nu îl mai privea atât de înspăimântător, iar Asaf se simţi pe dată vinovat de ceva. Împreună cu el veni şi o femeie tânără, frumoasă, îmbrăcată în uniformă. Se prezentă – Sigal sau Sigalit, el nu reţinu, şi adăugă că este anchetator în cadrul secţiei pentru delincvenţă juvenilă şi că va sta de vorbă cu el, împreună cu detectivul. Îl întrebă dacă doreşte să participe şi vreun membru al familiei, dar Asaf aproape că strigă „Nu!".

— Atunci, să începem, spuse anchetatoarea cu blândeţe. Se uită din nou în dosarul deschis în faţa ei şi îi puse lui Asaf câteva întrebări cu caracter general, notându-şi toate răspunsurile lui. După fiecare propoziţie, fie a lui, fie a ei, îi zâmbea, ca şi când ar fi dat un verdict, iar Asaf se întreba dacă nu cumva în dosarul din faţa ei scrie şi când trebuie să zâmbească. În cele din urmă, îi spuse:

— Poate ar trebui să asculţi mai întâi ce are să îţi spună Moti.

Detectivul, pe a cărui faţă se putea citi dispreţul pentru metodele ei, se aşeză cu zgomot la masă, îşi întinse picioarele şi îşi afundă degetul mare în spatele curelei.

— Hai, mârâi el, scuipă. Distribuitori, dealeri. Tipuri de marfă, nume. Informaţii vreau!

Asaf o privi pe femeie. Nu înţelegea nimic.

— Răspunde-i, te rog, zise anchetatoarea şi îşi aprinse o ţigară, pregătindu-se să îşi noteze în dosar declaraţia lui.

— Dar ce am făcut? întrebă Asaf, ruşinându-se imediat, pentru că vocea lui nu putuse articula mai mult decât un scâncet.

— Ascultă, şmechere, începu detectivul, lingându-şi buzele cu un aer de superioritate. Ascultă-mă bine, îi spuse după câteva clipe, practic de şapte ani meseria asta şi – toţi o spun – am o memorie a feţelor fantastică. Am mai văzut câinele ăsta puturos, nu în urmă cu un an, nu în urmă cu doi ani, ci în urmă cu mai puţin de o lună; era însoţit de o copilă de cinşpe sau şaişpe ani, ceva de genul ăsta. Păr ondulat, negru, des, înălţime 1,60, mutră destul de drăguţă. Detectivul îi povestea acum anchetatoarei, fără încetare, vrând să o impresioneze cu talentele lui; – mi-ar fi căzut în plasă atunci, în mijlocul tranzacţiei cu piticul din Piaţa Ţion, dacă n-ar fi fost nenorocitul de câine…

— Acum uită-te bine – îşi ridică pantalonul, dezvelind un picior păros şi musculos, pe care se putea vedea semnul unei muşcături prinse cu copci şi îmbibate în iod.

— Până la os. Zece injecţii am primit din cauza câinelui tău puturos.

Dinca lătra, protestând.

— Taci, javră, urlă el către căţea.

— Dar ce am făcut? întrebă din nou Asaf. Deodată nu se mai putu concentra: 1,60? I-ar ajunge până la umăr, cam aşa. Şi părul negru şi cârlionţat şi mutriţă destul de frumoasă.

— „Ce am făcut?“, îl imită detectivul în bătaie de joc; îţi spun eu imediat ce ai făcut; de fapt, ce *aţi* făcut: tu, ea şi câinele. Că sunteţi împreună, aşa! – detectivul îşi lipi între ele trei degete: ce, crezi că toată lumea e bătută-n cap? Spune-mi imediat numele ei! – Izbi masa cu toată puterea, iar Asaf sări de la locul lui, speriat.

— Nu îl ştiu.

— Ce nu ştii? Detectivul se ridică şi începu să se învârtă prin cameră, iar Asaf îl urmărea cu privirea, înspăimântat. – Mergeai pur şi simplu pe stradă şi ai văzut un câine mare şi drăguţ, iar el a fost imediat de acord să vină cu tine la plimbare? Deodată se repezi la Asaf, îl prinse de gulerul cămăşii şi îl zgâlţâi. Spune tot, nenorocitule….

— Moti! strigă femeia, iar detectivul îi dădu drumul lui Asaf, îi aruncă o privire rece anchetatoarei şi tăcu, dar continuă să spumege de furie.

— Uite, Asaf, spuse femeia cu voce studiată, dacă, într-adevăr, nu ai făcut nimic, de ce ai fugit?

— Nu am fugit, nici măcar nu ştiam că este pe urmele mele.

Moti, detectivul, râse maliţios.

— L-am urmărit prin jumătate din oraş, iar acum el mă ia cu „nu ştiam“!

— Poate – anchetatoarea ridică vocea pentru a-l acoperi pe detectiv – poate ne povesteşti şi nouă în ce împrejurări ai primit câinele de la fată? Ce spui, Asaf?

— Nu l-am primit de la ea. Nici măcar nu o cunosc! strigă Asaf cu atâta patos, încât anchetatoarea îşi strâmbă gura într-o grimasă de ezitare.

— Dar cum este posibil aşa ceva? întrebă ea din nou. Îmi păreai un băiat inteligent. Tu chiar îţi închipui că eu cred că un astfel de câine a venit la tine şi s-a lăsat, pur şi simplu, prins în lesă? Oare mie mi-ar permite să fac asta? Lui Moti i-ar permite?

Îşi mişcă uşor mâna către Dinca, iar aceasta începu să mârâie.

— Vezi, mai bine ne-ai spune adevărul.

Adevărul! Cum de nu se gândise la asta!? Din pricina fricii, tensiunii şi umilinţei de a fi încătuşat. Şi, mai mult decât atât, pentru

că avea sentimentul – cunoscut, de altfel, din alte ocazii – că şi dacă nu era vinovat, cu siguranţă era pedepsit pentru *ceva*, nu se ştie exact pentru ce, ceva ce făcuse, fără îndoială, la un moment dat, iar acum venise timpul să plătească…

— În buzunarul cămăşii mele – cuvintele nu-i ieşiră, aşa că mai încercă o dată – în buzunarul cămăşii mele este o foaie de hârtie. Uitaţi-vă.

Ea îl privi pe detectiv. El încuviinţă din cap. Anchetatoarea căută şi găsi hârtia.

— Ce este asta? Ea citi o dată şi încă o dată. Apoi i-o întinse detectivului. Ce este asta?

— Formularul 76, spuse Asaf, apăsând fiecare cuvânt. Eu lucrez pe timpul vacanţei la primărie. Acesta este un câine găsit pe stradă, iar eu trebuie să îi caut stăpânii. – Din fericire, spusese „stăpânii“ şi nu se dăduse de gol că ştie cum o cheamă pe fata cea cârlionţată.

Femeia se întoarse şi îl privi pe Moti. El îşi muşcă buzele cu putere.

— Sună la primărie chiar acum, îi spuse ea; de pe telefonul acesta!

Asaf le spuse numărul şi le ceru să îl caute pe Avram Danoh. Detectivul formă numărul cu mişcări smucite. Urmară câteva clipe de linişte. Apoi Asaf auzi la celălalt capăt al firului vocea ascuţită a lui Danoh.

Detectivul îi spuse că sună de la secţia de poliţie şi că îl prinsese pe Asaf hoinărind cu un câine prin centrul oraşului. Asaf auzi râsul scurt şi amar al lui Danoh, iar apoi câteva cuvinte pe care nu le înţelese. Moti asculta. După aceea spuse „mulţumesc“, închise, iar apoi rămase nemişcat, cu gura căscată, privind furios peretele din faţa sa.

— Ce mai aştepţi, îi spuse anchetatoarea, scoate-i imediat cătuşele!

Detectivul îl întoarse violent pe Asaf, iar el auzi un sunet care îl umplu de speranţă: sunetul cătuşelor desfăcându-se.

Îşi masă încheieturile mâinilor, aşa cum se făcea în filme (acum înţelegea de ce).

— O clipă, spuse Moti. Îşi drese vocea, pentru a nu se vedea cât este de afectat. Ai găsit pe cineva care o cunoaşte?

— Nu, minţi Asaf. Nu contează ce făcuse Tamar, dar el nu era pregătit să o dea pe mâinile poliţiei.

— Ne pare foarte rău pentru cele întâmplate, spuse anchetatoarea, fără să îl privească. Vrei să bei ceva la bufet? Sau poate să suni pe cineva? Pe părinţi?

— Nu. A… Ba da. Vreau să sun pe cineva.

— Te rog, spuse ea cu un surâs sincer, formează înainte 99.

Asaf formă numărul. Detectivul şi femeia vorbeau în şoaptă. Dinca stătea lângă el, frecându-şi capul de piciorul lui. Cu mâna liberă o mângâia.

Cineva ridică receptorul la celălalt capăt al firului.

— Alo, strigă vocea.

Asaf strigă la rândul său:

— Karnaf?

Detectivul ieşi din cameră. Anchetatoarea privea fix peretele, ca şi când nu ar fi auzit nimic.

— Cine este? Asaf? Tu eşti? strigă Karnaf, încercând să acopere zgomotul maşinilor. Ce s-a întâmplat, măi bărbate?

Exact în momentul în care îi spusese „bărbat“, simţi că leşină.

— Hei, Asaf, nu se mai aude! Asaf? Mai eşti acolo? Îi pronunţă numele punând accentul pe prima silabă, ca Reli.

— Karnaf, eu… eu sunt puţin… s-a întâmplat ceva… trebuie să vorbim.

— Aşteaptă o clipă. Asaf îl auzi strigându-i lui Rami, care lucra împreună cu el, să oprească o clipă şlefuitorul.

— Unde eşti? îl întrebă Karnaf după ce se lăsă liniştea.

— La pol… nu contează. Trebuie să te văd. Poţi să vii la Sima?

— Acum? Deja am luat prânzul.

— Eu nu.

— Aşteaptă. Stai să văd. Asaf îl auzi dând indicaţii muncitorilor. Din câte înţelegea, îşi dădu seama că nimerise într-o zi foarte agitată. Asculta instrucţiunile şi zâmbea. Un bust al lui Hertzel, o femeie pe lebădă, trei Buddha mari şi şase statuete care vor fi prezentate la decernarea Oscarului israelian.

— OK, reveni Karnaf, într-un sfert de oră sunt acolo. Nu-ţi face griji. Şi nu face prostii! Vin. Apoi închise.

Piatra cea grea de pe inima lui Asaf începu deja să se ridice.

— Prietenul tău? întrebă anchetatoarea cu afecţiune.

— Da… nu tocmai. Prietenul surorii mele. Nu contează. Nu avea chef să îi spună toată povestea aceea complicată. Ea îl conduse afară, printre poliţişti şi ofiţeri, în rândul oamenilor liberi şi nevinovaţi.

— Spuneţi-mi, zise el înainte de a se despărţi, când se aflau deja afară – detectivul zicea că tânăra aceea era în mijlocul tranzacţiei. Numai de curiozitate – despre ce fel de tranzacţie era vorba?

Ea strânse la piept dosarul de carton. Privi în dreapta, apoi în stânga. Tăcea. Acum, când era liber, văzu că era într-adevăr frumoasă. Nu era vina ei, se gândea, îşi făcea, pur şi simplu, meseria.

— Nu cred că este bine să vorbim despre asta, spuse în cele din urmă, zâmbind cu părere de rău.

— Dar este important pentru mine, spuse Asaf încet, dar ferm. Cel puţin să ştiu de ce am fost suspectat.

Se lăsă pe tocurile ascuţite ale pantofilor ei negri.

— Ceva legat de droguri, spuse în cele din urmă, a cumpărat droguri de la cineva, în centrul oraşului. O cantitate nu tocmai mică, din câte se pare. Dar, te rog, nu ai auzit nimic de la mine, ne-am înţeles?

Se întoarse şi plecă.

Asaf o porni pe strada Jaffa. Mergea încet şi gândea încet. Totul se oprise şi încremenise. Alergarea din dimineaţa aceea, povestea Teodorei, micile lui speranţe şi senzaţii. Se simţea ca şi când ar fi primit un pumn în stomac. Adesea, când făcea fotografii, i se întâmpla acelaşi lucru: fotografia un bărbat pe o bancă, fără să observe în depărtare un stâlp uriaş şi abia după ce developa filmul vedea că din capul bărbatului se înalţă stâlpul de telegraf.

Şi încă ce mai stâlp! Dinca se apropie de el, frecându-se de coapsa lui cu multă grijă, iar Asaf are impresia că ea se simte stânjenită din pricina complicităţii cu Tamar.

— Dinca, îi spuse el încet, astfel încât doar ea să îl poată auzi, cum este posibil să te împrieteneşti cu ea… de ce a trebuit să se amestece în…?

Cuvintele îi zgâriau gâtul. Lovi cu toată puterea o cutie goală de bere. Erau destui care fumau în clasa lui… şi cei cinci pe care îi prinseseră cu iarbă în toaletă. Şi zvonurile de pe coridoare, despre mulţi alţii care fumaseră şi nu fuseseră prinşi. Şi petrecerile din pădurea Ben Shemen sau de pe plaja Nitzanim, la care oamenii vorbeau o limbă complet necunoscută lui. Uneori avea impresia că într-un fel sau altul toţi cei din jurul lui trecuseră prin această experienţă. Poate şi Roi, care fuma ţigarete de doi ani. Întotdeauna Asaf se ţinuse departe chiar şi de zvonurile legate de droguri, nu

dorea să ştie nimic, îl apăsa gândul că asemenea lucruri li se pot întâmpla unor oameni pe care el îi cunoaşte, unor copii cu care fusese la grădiniţă. Iar acum, cu Tamar, pe care nu o cunoştea, pe care o cunoştea puţin…

— Nu, explică-mi, să înţeleg – mergea furios şi vorbea cu Dinca, rostind cuvintele în şoaptă, totuşi destul de tare, iar ea părea a fi obişnuită cu astfel de conversaţii –, cum este posibil ca una ca ea să ia droguri, şi nu puţine? Dar ce ştii tu despre ea, se întrebă pe el însuşi, nici nu cred că ai recunoaşte-o pe stradă şi imediat ai fost atât de sigur că îţi seamănă; imediat, ca de obicei, ai început să țeşi o povestioară despre tine şi ea, am dreptate, nu-i aşa?

Dinca mergea cu capul plecat şi cu coada între picioare. Cum mergeau aşa, de-a lungul bulevardului, păreau doi îndoliaţi. Lesa dintre ei se târa pe pământ. Asaf îşi deschise palma şi o lăsă să cadă, iar Dinca rămase uluită şi speriată de gestul lui, temându-se că o va abandona, dar el se aplecă şi o ridică din nou.

Frânt de oboseală, se îndreptă cu greutate spre piaţă, spre restaurantul Sima. Cu ultimele puteri, încercă să şi-o imagineze stând pe canistră şi povestind *Uriaşul şi grădina sa.* Simţea cum se îndepărtează de el, simţea că nu este capabil să o înţeleagă şi că nu vrea să aibă deloc de-a face cu ea.

Dar ceva se rupse în inima lui în timp ce gândea astfel. Poate din cauza privirii din ochii Dincăi, care se târa la celălalt capăt al lesei. Poate din cauză că simţi că dacă s-ar fi spălat acum pe mâini de toată această poveste încurcată, adică dacă s-ar fi întors la primărie, ar fi predat-o pe Dinca şi i-ar fi spus lui Danoh că a făcut tot ce era omeneşte posibil şi că se săturase, dacă ar fi făcut toate aceste lucruri, nu numai că ar fi renunţat la singura şansă de a o vedea pe Tamar aceasta, dar s-ar putea spune şi că a abandonat-o.

Nici în cea de-a doua zi petrecută pe străzi nu se întâmplă nimic. A cântat de trei ori la intrarea în bazar, o dată în faţa clădirii Klal şi de încă două ori în Piaţa Ţion, pentru că în timpul zilei era altfel. Începuse să se evidenţieze din rândul celorlalţi: proprietarii magazinelor deja o cunoşteau; bărbatul care vindea sucuri de fructe și care îi trimitea câte o cană cu suc de mango şi piersici îi spusese că atunci când cânta ea fructele deveneau mai zemoase; poliţistele care patrulau în zonă îi zâmbeau când o vedeau, iar rusul cu acordeonul îi povesti despre viaţa lui, despre conservator şi o imploră să aştepte întotdeauna ca el să îşi termine reprezentaţia înainte de a începe să cânte, pentru că altfel îi fura pâinea de la gură.

După câteva reprezentaţii ştia deja nu doar cum să cânte, ci şi ce să cânte. „I'm sixteen, going on seventeen“ din *Sunetul muzicii* i se păruse întotdeauna o dulcegărie, dar se părea că aici era foarte gustată şi îi aducea nu doar multe aplauze, ci şi mulţi bani. La fel şi „Leaving on a jet plane“, melodia veche şi frumoasă a lui Peter, Paul şi Mary. Din acest motiv le cânta întruna, iar pentru diversitate mai interpreta şi „Prinţul din plutonul II“ sau ceva cald şi melancolic din repertoriul lui Shalom Hanokh. Însă când îndrăznise să le cânte în faţa vechii clădiri a Parlamentului aria Barberinei din *Nunta lui Figaro,* oamenii au plecat imediat, râzându-i în nas; au rămas doar câţiva tineri care şedeau în spatele ei, imitând-o. Cu toate acestea, continuă să cânte până la final şi vedea cum fiecare dintre cei ce se desprindeau de grup, precum strugurii de pe ciorchine, îi arunca o mică insultă usturătoare, ca şi când nu ar fi fost destul de bună pentru el. Atunci avu o discuţie scurtă şi dură cu ea însăşi (cu Idan, de fapt), întrebându-se dacă trebuie să îşi rămână credincioasă cu orice preţ sau să se adapteze gustului publicului – „să te supui mulţimii“, o corectă Idan – şi hotărî că pentru reuşita misiunii sale îi

este permis să cedeze (el bate uşor în masă cu degetele lui subţiri şi albe, privind-o scrutător, fără să scoată o vorbă).

Noaptea şi-o petrecu în acelaşi loc. Îşi imagina depozitul Leei plin cu mâncăruri minunate, cascade de apă în care să se spele şi cearşafuri de mătase. Dar ştia că există o mică şansă şi, cu toate acestea, una mai mare decât ieri, ca prădătorul să fie deja pe urmele sale, el sau un acolit al lui; este foarte posibil să o fi văzut cântând în dimineaţa aceea şi să le fi cerut emisarilor lui să se întoarcă şi să afle cine este, cu cine umblă, cu cine vorbeşte, dacă nu cumva este de la poliţie şi aşa mai departe.

Şi cu teama aceasta în suflet se întoarse şi în cea de-a doua seară în adăpostul puturos şi la gândacii care mişunau acolo toată noaptea. Se întinse şi-şi dădu frâu liber gândurilor. Colinda Italia pe o hartă imaginară. Numără zilele pe degete şi îşi dădu seama că mâine era ziua ei. Auzea râcâitul picioruşelor minuscule pe pereţi, pe podea şi luptă din toate puterile împotriva valurilor de autocompătimire care o inundaseră. Sunt situaţii în viaţă, îşi aminti cu amărăciune, în care oamenii trebuie să se descurce singuri. Nu reuşi să închidă un ochi până la ivirea zorilor.

— Să o abandonezi? bombăni Karnaf cu gura plină, ce vrei să spui? Nici măcar nu o cunoşti!

— O cunosc puţin…

Asaf aproape că îşi băgă nasul în farfurie pentru a-l împiedica pe Karnaf să vadă că îşi schimbase culoarea.

— Nu-mi vine să cred, zise Karnaf, părinţii te-au lăsat singur zece minute şi ai şi început să te încurci cu fete.

— Nu!

Clienţii de la masa alăturată puseră capăt pentru câteva momente conversaţiei despre politică şi se uitau la ei.

— Nu! şopti din nou Asaf, furios.

Karnaf se lăsă pe spate şi îl privi pe Asaf îndelung, cu admiraţie.

— Asaf, spuse, încă puţin şi vei începe să te bărbiereşti.

— Ce legătură are? spuse Asaf şi îşi atinse obrajii, simţind puful care îi acoperea. Mai este destul până atunci.

— Dar cum procedăm în situaţia asta? întrebă Karnaf. Asaf îl privi şi se gândi la teoria lui Reli, că la fiecare masă nu avem nevoie de mai mult de şase „îmbucături“, pentru că stomacul se umple, iar tot ceea ce înghiţim după aceea este de prisos. Şi iată-l pe Karnaf, care, având în vedere că lua prânzul pentru a doua oară, mânca atât de bine.

— Voi continua să mă plimb cu Dinca, spuse Asaf, şi poate că în cele din urmă o voi găsi.

— Vorbim despre o fată care ia droguri, Asaf. Karnaf avea o voce puternică şi fiecare cuvânt al său cădea ca un sac de ciment.

— Ştiu, dar…

— Nu ia droguri când şi când…

— Da, ştiu…

— Este o fată care cumpără de la dealeri din oraş. Pastile, ai spus?

— Nu ştiu. De unde să ştiu? Nu înţeleg.

— Şi ce crezi că vei face când o vei găsi? Îi vei spune să renunţe la droguri şi ea o va face imediat?

— Nu m-am gândit atât de departe! răbufni Asaf, vreau doar să îi dau căţeaua. Face parte din slujba mea, nu? Făcu un efort să îşi ia un aer oficial, dar nu reuşi. Dinca, aşezată lângă ei, îi urmărea cu atenţie, când pe unul, când pe celălalt.

— Ascultă, Karnaf se aplecă înainte şi începu să vorbească apăsat, ţinând în mână un sfert de pâine. Cu mine, la atelier, lucrează doi care au trecut prin asta. Tu ştii ce înseamnă „au trecut

prin asta“? Adică de cel puţin trei ori au renunţat şi au revenit. Şi, de fiecare dată, cu mai mari probleme şi mai multe pierderi, cu perioade de abstinenţă, de haos şi poliţie şi clinici şi nici acum nu sunt sută la sută sigur că s-au vindecat. – Sfertul de pâine urca şi cobora în faţa ochilor lui Asaf. Îşi frecă tâmplele cu putere. Îi era cald. Karnaf are dreptate. Trebuie să iasă imediat din povestea asta. Dar copila de pe canistră. Cum putea să o părăsească…

— Ascultă-mă, Asaf, uită de ea, încetează să mai visezi la ea. Nu ştii ce înseamnă asta până când nu scapi cu adevărat. Karnaf lăsă jos sfertul de pâine şi furculiţa şi începu să îşi frece palmele grele una de cealaltă:

— Eu toate poveştile astea despre droguri le-am mâncat pe pâine! Jumătate din cartier se droga. Ştii ce este o criză?

— Am auzit câte ceva. Nu prea ştiu. – Tot ce spunea Karnaf îl deprima, iar tot acest discurs pe care i-l ţinea i se părea ciudat. În general vorbea foarte puţin. Karnaf îşi desfăcu puţin cureaua încercând să facă loc mâncării şi să inspire adânc.

— Criza este ce se întâmplă în primele zile de abstinenţă, mă urmăreşti? Îţi vorbesc despre primele patru, cinci zile, când întreg corpul începe să strige de durere, pentru că nu îşi primeşte doza. – Se apleacă înainte şi îi vorbi lui Asaf încet, cu ochii umeziţi. – Este ca şi cum ai fi fost înfometat şi însetat timp de o lună de zile. Nu ai văzut niciodată un om pământiu, transpirat, cu mâinile şi picioarele scuturate de convulsii…

Tot timpul în care Karnaf vorbise, Asaf mişcă din cap dintr-o parte în alta, dorind, parcă, să se apere de cuvintele lui.

— Deci, ce spui? îl întrebă Karnaf când termină. O lăsăm baltă?

Asaf bea Cola cu sorbituri lungi, apoi puse paharul jos. Nu îl privi pe Karnaf. Sub nici o formă nu reuşea să pronunţe acel cuvânt.

Karnaf îl privi întrebător. Din pieptul lui mare aerul ieşi printr-o răsuflare puternică.

— Am înţeles, spuse suspinând, avem de-a face cu o situaţie complicată. – Mai muşcă din ceva, apoi se opri. În mâinile sale, furculiţa părea a fi una pentru copii. Mama lui Asaf, expertă în degete, spunea că degetele lui Karnaf sunt cele mai masculine din câte văzuse ea vreodată.

— Dar tu, îndrăzni Asaf, nu ai luat niciodată droguri?

— Doamne fereşte! – Karnaf se lăsă pe spate, iar scaunul scârţâi. – Am fost atât de aproape. Dar nu. Am avut alt viciu, ştii doar.

Îi povesti, pentru a nu ştiu câta oară – dar era în asta ceva familiar şi relaxant – cum în copilărie, când avea şase ani, mergea de sabat la sinagogă împreună cu tatăl său şi fugea să se ascundă în copacul de lângă Asociaţia Tinerilor Creştini şi stătea acolo de la nouă dimineaţa până la începerea jocului pe stadion, adică până la două şi jumătate.

— Mă uitam la meci, mă întorceam acasă, încasam câteva palme de la tata şi aşteptam cu nerăbdare următorul sabat. Asaf şi-l imagină copil, copleşit de emoţii, printre frunzele copacului şi zâmbi.

— Înţelegi, râse Karnaf – astăzi mă gândesc că poate nu jocul mă atrăgea, cât mai ales ce se întâmpla după aceea, chelfăneala de acasă. Stăteam acolo timp de cinci ore şi mă gândeam că asta va urma – acesta era lucrul esenţial pentru mine, acesta era drogul meu. În clipa în care jocul se încheia, nu mai simţeam nimic, până săptămâna viitoare. Cum am numit asta, oare? – Asaf zâmbi.

— Am numit….

— Bine, hai, spuse Karnaf, iar Asaf simţi că încerca să schimbe tactica; ţi-am făcut capul calendar. Probabil că ţi-a ajuns povestea cu cătuşele.

Mâncară câteva minute în linişte – Karnaf mânca mult şi bea puţină apă. Apoi mânca din nou şi bea din nou. Asaf devoră tot ce era în farfuria lui. Încet-încet, se relaxară. După aceea se priviră unul pe celălalt, sătui şi zâmbiră. În general, problemele dintre ei se aranjau cel mai bine în tăcere.

— Şi ce mai spun bătrânii? întrebă Karnaf.

Asaf îi răspunse că încă nu sunaseră, dar sigur o vor face astăzi.

— Sunt curios dacă mama ta s-a descurcat…

— Cu uşa de la toaleta din avion, completă Asaf şi începură amândoi să râdă. Se antrenase acasă cu mânerul de la sertarul pentru tacâmuri, căci Karnaf îi spusese că funcţionează pe acelaşi principiu, iar grija ei profundă legată de uşa aceea dăduse naştere multor glume în familie.

— Zici că nu ştii nimic de ei, repetă Karnaf şi îl privi cercetător pe Asaf.

— Nu. Chiar nimic.

— Aha.

Lui Karnaf nu îi plăcea ideea acestei călătorii. Se temea că nu îi spun întreg adevărul.

— Şi Reli? întrebă, ca şi când nu ar fi ştiut nimic.

— Cred că e bine. Lui Asaf îi păru rău că i se terminase mâncarea şi nu îşi mai putea ascunde o dată faţa în farfurie.

— Se întoarce cu ei, nu?

— Sper. Nu ştiu. Poate.

Karnaf căuta ceva pe chipul lui, un indiciu, însă Asaf nu i-l putea da. Şi el se temea foarte tare că e un secret legat de călătoria aceasta, pe care i-l ascundeau tocmai din pricina prieteniei lui cu Karnaf. Nici nu îl luaseră cu ei, amăgindu-l cu un Canon.

— Pentru că eu – Karnaf îşi aprinse o ţigară, sorbind fumul cu plăcere – am tot timpul sentimentul…

— Nu, nu, spuse Asaf repede, vei vedea că totul va fi bine. – Îşi aminti că o lungă perioadă renunţase la fumat pentru că Reli îi ceruse acest lucru, iar faptul că acum fuma nu era un semn bun. – Nu-ţi face griji. Vor vorbi cu ea şi se va întoarce la noi.

„La noi“, deci şi la Karnaf, mai ales la Karnaf.

— Şi-a găsit acolo pe cineva, spuse Karnaf cu o voce groasă şi răsuflă neputincios – vreun amărât de american. Va rămâne acolo, îţi spun eu. Simt aceste lucruri.

— Nu, spuse Asaf.

— Gata, trebuie să îmi revin. Karnaf zdrobi ţigara cu furie, deşi fumase doar un sfert din ea. Judecând după cât de mult vorbise în timpul mesei, Asaf îşi dădu seama că nu era deloc în apele lui. Era puţin stânjenit să îl vadă pe bărbatul acesta mare şi sigur pe el descoperit şi neputincios şi înţelese că în acest moment Karnaf nu avea controlul asupra situaţiei.

— Atâţia ani am continuat să mă amăgesc, zise Karnaf încet de tot, ca şi cum i-ar fi plăcut să îşi provoace durere – vei vedea şi tu ce este dragostea.

Tăcură amândoi, speriaţi. Asaf simţea cum ultimul cuvânt pe care Karnaf îl aruncase îi provoca durere, poate pentru că niciodată, nici măcar o dată, nu discutaseră despre asta.

Deodată era aici, cuvântul acela, ca o creatură ciudată, o pasăre căzută din pieptul lui Karnaf, iar acum cineva trebuia să îl ridice.

— Fata aceea, se bâlbâi Asaf fără să se gândească, aceea cu căţeaua, are o prietenă, o călugăriţă care de cincizeci de ani… Apoi tăcu, fiindcă simţea că era o dovadă de insensibilitate să vorbească despre problemele lui acum, în timp ce Karnaf suferea.

— Se va întoarce, spuse fără convingere; ce altceva putea să spună în afară de „se va întoarce“; aceleaşi cuvinte, ca într-o

rugăciune sau ca într-o incantaţie. – Unde va mai găsi ea un bărbat ca tine? Şi părinţii mei spun asta, ştii doar.

— Dacă ar fi numai după părinţii tăi… Dădu uşor din cap. Apoi îşi întinse trupul masiv. Privi în sus, apoi în părţi şi suspină. – Uite, căţeaua ta a adormit, zise.

Într-adevăr, Dinca adormise. În timpul mesei Asaf îi strecurase cartofi prăjiţi. De obicei nu primim câini aici, îi spusese Hazi, chelnerul, lui Karnaf, dar pentru domnul Tzahi… Asaf şi Karnaf rămaseră aşezaţi şi discutară despre tot felul de lucruri, îndepărtându-se de subiectul de dinainte. Karnaf îi povesti despre lucrarea pe care o alesese astăzi, a unui sculptor renumit care se certa cu toţi proprietarii atelierelor – şi cu el se certa tot timpul, ajungându-se chiar şi la bătaie uneori – dar cu toţi sculptorii se întâmpla la fel; când venise la atelier în urmă cu un an, afişând un zâmbet strâmb, fericit că ar putea obţine o slujbă nouă, Karnaf pur şi simplu nu îl putuse refuza.

— Aşa sunt artiştii, nu te poţi înţelege cu ei, pentru că nici măcar ei înşişi nu pot. Nu au nici un Dumnezeu. Fac doar ce le dictează sufletul. Cu cine să te cerţi? – Hohotul său de râs se stinse repede, poate îşi amintise că şi bijuteria este o artă.

Oamenii de la masa alăturată se ridicară.

— Mai doriţi ceva, domnule Tzahi? îl întrebă chelnerul pe Karnaf, iar acesta comandă pentru amândoi.

— Nu, spuse Karnaf când le aduse ceştile de cafea, încă nu ai învăţat. Uite aşa se bea. Sorbi cafeaua cu un şuierat. Buzele lui cărnoase şi vineţii se arcuiră ca într-un sărut. Asaf încercă să îl imite, dar nu sorbi decât aer. Karnaf zâmbi, iar Asaf îl privea. Orice femeie din lume s-ar topi după zâmbetul acesta, spunea mama, numai pe nebuna asta de Reli o lasă indiferentă – o inimă de piatră.

— Ce facem cu problema ta? spuse Karnaf, arătând spre căţea. Nu vrei să renunţi la ea, nu-i aşa?

— Mă mai plimb puţin cu ea până diseară şi apoi mai vedem.

— Şi mâine? zâmbi Karnaf. Până când o vei găsi?

Asaf ridică din umeri. Karnaf îl privi lung şi îşi supse obrajii. În timpul Războiului din Golf, Karnaf cumpărase un puzzle cu Alpii elveţieni şi îl adusese acasă la Reli şi la părinţii ei, cu gândul că va mai destinde atmosfera apăsătoare a orelor de seară. Prima cedase Reli, chiar din prima zi. În zilele următoare cedă şi mama lui Asaf, care spunea că rachetele lui Saddam sunt de preferat acestei torturi elveţiene. Tata continuă timp de o săptămână, iar Karnaf, vreme de o lună, din principiu, şi se oprise numai când i se păru că nu mai distinge bine culorile, mai ales nuanţele de albastru. Asaf, care atunci nu avea mai mult de opt ani, termină puzzle-ul la o săptămână după încheierea războiului.

— Ascultă-mă. Karnaf se gândi o clipă. Degetele lui se jucau cu lănţişorul din jurul gâtului. Maieul îi era decolorat pe margini. – Nu-mi place să ştiu că te plimbi aşa. Iar părinţii tăi mă vor omorî dacă ţi se întâmplă ceva, am dreptate?

— Da. Asaf ştia că dacă s-ar întâmpla ceva, Karnaf nu şi-o va ierta niciodată.

— Până acum ai avut noroc, nu te-a prins decât un poliţist sadic. Data viitoare ar putea fi altcineva.

— Dar trebuie să o caut, spuse Asaf cu încăpăţânare, în timp ce gândea „să o găsesc".

— Uite cum facem. – Scoase carioca roşie cu care însemna statuile. – Îţi scriu numărul meu de mobil, pe cel de acasă şi pe cel de la serviciu.

— Dar le ştiu pe toate.

— Să fie toate la un loc. Acum ascultă-mă bine, să nu spui după aceea că nu ai auzit: dacă ai o problemă, oricât de mică, nu ştiu… cineva se ia de tine, cineva merge în spatele tău chiar şi o jumătate de metru sau pur şi simplu nu îţi place mutra cuiva, imediat intri în cea mai apropiată cabină de telefon. Ai înţeles?

Asaf avea o expresie de genul: „ce sunt eu, copil?“, însă în sufletul lui nu se împotrivea cu adevărat.

— Cartelă ai?

— Ai mei mi-au lăsat cinci, şase.

— La tine, vreau să spun, ai?

— Acasă.

— Ţine. Nu te gândi că mă deranjezi. Acum, cine plăteşte masa?

— Ca de obicei, nu?

Se ridicară de la locurile lor. Îşi puseră braţele unul lângă celălalt. Asaf era puternic, în fiecare zi – prin rotaţie – făcea o sută douăzeci de flotări şi o sută douăzeci de abdomene. Acum, timp de câteva minute, se încordă şi se căzni, dar încă nu avea nici o şansă în faţa lui Karnaf.

— Devine din ce în ce mai greu, zise Karnaf din spirit cavaleresc şi îi plăti chelnerului.

Se ridicară şi plecară. Dinca mergea între ei, iar lui Asaf îi plăcea foarte mult cum arătau toţi trei: el şi Karnaf şi căţeaua dintre ei. Când ieşiră afară din restaurant, Karnaf îngenunche pe trotuarul murdar şi o privi pe Dinca în ochi. Îl privi şi ea pentru o secundă, iar apoi îşi întoarse capul, ca şi când el ar fi stat prea aproape. Prea plin de afecţiune.

— Dacă nu o găseşti pe fată, să aduci căţeaua la mine. Este inteligentă. Va avea destui prieteni în curtea aceea.

— Dar formularul? Amenda…

— Plătesc eu. Ce, vrei ca veterinarul de la primărie să îi facă o injecţie?

Dinca începu să îl lingă pe faţă.

— Hei, hei, doamnă, abia ne-am cunoscut.

Se ridică în picioare.

— Unde mergi acum?

— Unde mă va duce ea.

Karnaf îl privi şi începu să râdă cu poftă.

— Ce să mai spun despre tine, Asaf? Să aud asemenea vorbe din gura ta… Căţeaua aceasta a reuşit acolo unde părinţii tăi şi Reli au dat greş. „Unde mă va duce ea“… Doamne! Plecă, aruncându-şi un picior în faţa celuilalt, îi făcu un semn cu mâna lui Asaf şi dispăru după colţ.

Rămaseră deodată singuri.

— Ce facem acum, Dinca?

Ea se uită după Karnaf până ce acesta dispăru de lot. Amuşină aerul. Poate că aştepta ca mirosul de benzină să se împrăştie. După aceea se întoarse. Stătea cu picioarele încordate, îşi ridică privirea şi începu să adulmece în jurul ei. Urechile îi erau puţin aplecate înainte. O atrăgea ceva la una dintre casele din jurul pieţei. Asaf începuse deja să îi recunoască reacţiile.

— Ham, şi începu să alerge.

În cea de-a treia zi, deja obosită, târându-şi picioarele după o noapte de nesomn, ieşi din nou pe stradă, înainte ca birourile din clădirea în care se adăpostise să se deschidă. La cafeneaua Del'Arte cumpără micul dejun pentru ea şi pentru Dinca, iar apoi mâncară amândouă în curtea goală a clubului Experiment. Inima lui Tamar se rupea uitându-se la Dinca – strălucirea blănii dispăruse, dispăruseră şi valurile aurii pe care le făcea blana ei. Sărmană

Dincuş, te-am târât după mine fără să te întreb măcar, uită-te la tine, stai lângă mine, cu ochişorii închişi, măcar de-aş şti exact ce fac şi încotro mă îndrept.

Dar în momentul în care se afla în faţa publicului, toate grijile dispăreau.

A cântat pe strada Lunz, iar oamenii care se adunaseră în jurul ei nu mai voiau să o lase să plece, cerându-i să cânte iar şi iar. Ochii îi străluceau: de la o reprezentaţie la alta creştea în ea un impuls bine cunoscut – nu credea că îl va simţi aici cu atâta forţă – să şi-i supună, să îi subjuge de la primele sunete. Imediat, desigur, îi auzi pe Idan şi pe Adi: orice compoziţie muzicală trebuie să se dezvolte încet, să se rumenească, nu există artă instant! Se gândea că ei doi habar nu au despre ce vorbesc, pentru că aici nu sunt candelabre aurite şi nici pereţi acoperiţi cu mătase; nimeni nu are răbdare până când arta se „rumeneşte": strada este plină de atracţii pentru trecători, cu nimic mai prejos decât ea; la fiecare zece metri stă cineva cu o vioară sau un flaut sau cu torţe pe care le aruncă în aer şi încearcă să se facă auzit sau iubit; pe lângă ei mai sunt şi sute de proprietari de magazine, comercianţi ambulanţi, vânzători de falafel şi shaorma, negustorii din bazar, chelnerii din cafenele, vânzătorii de lozuri, cerşetorii, şi fiecare dintre ei strigă fără încetare, şoptind mut, cu disperare, „La mine, la mine! Vino la mine!".

Şi la cor era, desigur, o luptă crâncenă şi o competiţie permanentă pentru bucăţile cele mai bune şi de fiecare dată când se distribuia un solo cel puţin trei îşi anunţau retragerea. Dar acum acele lucruri îi păreau o joacă de copil în comparaţie cu ce se întâmplă pe stradă; ieri, de exemplu, când văzuse cercul din jurul a două fete care adunaseră mult mai mulţi bani decât ea, simţise o invidie profundă şi mult mai amară decât atunci când Atalia de la cor primise o bursă la Manhattan School of Music din New York.

Iar astăzi, când făcea plecăciuni graţioase sub privirile unor oameni cu feţe luminate, care aplaudau entuziasmaţi, ştia că vrea să joace acel joc, să se ia la trântă cu publicul ei, să îi doboare, să fie uluitoare şi îndrăzneaţă şi „de stradă“. Simţea că strada nu este decât o arenă pentru o luptă continuă, lupta pentru existenţă, care se dă aici clipă de clipă, după un paravan vesel, colorat şi civilizat; ştia că trebuie să supravieţuiască şi să se elibereze din învelişul delicat care o înconjura şi să pornească la război, precum trupele de gherilă, într-un spaţiu locuit. Făcu apoi cinci paşi mari şi se opri exact în mijlocul bulevardului, amintindu-şi de Halina, care întotdeauna o certase pentru că nu avea nici un strop de ambiţie, indispensabilă pentru un artist, şi pentru că nu se lupta să câştige un loc mai bun, ţinându-se departe de toate competiţiile – şi iată-mă acum, exact în centrul universului. Cine ar fi crezut?

Apoi cântă cu cea mai clară şi cea mai frumoasă voce „God bless the child“ a lui Billie Holliday, iar când se pregătea să înceapă a doua melodie izbucni deodată vocea acordeonistului rus – „Happy birthday to you“ şi lui i se alăturară fetele cu flautele şi violonistul orb, care cânta un fel de muzică ţigănească şi, spre surprinderea ei – chiar şi cei trei bărbaţi cu fizionomii peruviene, cu instrumentele lor exotice şi muzica lor ciudată. Cu toţii se apropiară, o înconjurară şi îi cântară, iar ea stătea în mijlocul lor, cu inima bătându-i nebuneşte, la vederea grijii pe care i-o purtau şi zâmbea fericită publicului din jurul ei, fiecărei feţe străine, luminate de o afecţiune sinceră; aproape că reuşi să nu se mai gândească la felul în care îşi petrecuse ziua de naştere anul trecut, împreună cu Idan şi Adi, pe înălţimile Muntelui Scopus, unde se furişaseră la miezul nopţii şi rămăseseră treji până la răsăritul soarelui…

Când micul concert luă sfârşit, nu mai cântă nici o melodie, se despărţi de public cerându-şi scuze şi se duse la acordeonistul rus

pentru a auzi ceea ce îşi închipuia că va auzi. Că ieri vine o femeie înaltă, aşa, şi zglobie, cu multe cicatrice pe faţă. Ne dă cinci şekeli să îţi cântăm astăzi melodia asta. Şi încă cinci şekeli de căciulă să nu întrebăm nimic. – Apoi o privi cu îngrijorare:

— Ce s-a întâmplat, Tamaruşka, nu am cântat de nota zece?

— Sută la sută, Leonard, de nota zece.

Plecă de acolo şi se gândi că lumea este totuşi bună, sau cel puţin are potenţial, dacă mai sunt încă oameni ca Lea; se gândi la descrierea pe care i-o făcuse Leonard şi îşi dădu seama uimită că încă nu observase cicatricele acelea pe care Lea le numea „pense"; se mai gândi şi la faptul că acum stătea lângă telefon şi aştepta ca cineva să o sune şi să îi vorbească.

Mergând aşa, gânditoare, îşi dădu seama că ajunsese pe strada Hamashbir. Nu-i plăcea să cânte aici, nici măcar nu-i plăcea să treacă pe aici – din cauza agitaţiei, a vânzătorilor ambulanţi, a sondajelor de opinie care se făceau aici şi a zgomotului de autobuze. Se întoarse şi voia să meargă înapoi, spre bulevard, însă ceva o reţinea aici, nu ştia ce. În ultimele clipe devenise agitată şi furioasă. Din cauza acestei zile de naştere, se părea, şi din cauza unui amestec ciudat de sentimente pe care nu le putea identifica. Se întoarse. Apoi începu să crească în ea supărarea pe Lea, care îi organizase o asemenea petrecere în mijlocul străzii, sub privirile tuturor. Dacă mai târziu, când lucrurile se vor complica, cineva o să facă investigaţii legate de femeia plină de cicatrice care i-a plătit pe Leonard şi pe ceilalţi? Mergea fără ţintă, copleşită de mânie. Ce o apucase, oare, deodată cu petrecerea asta, chiar era atât de important pentru ea?

Împotriva voinţei ei se hotărî să cânte şi aici o melodie, nu mai mult şi apoi să plece. Şi chiar aici se petrecu întâlnirea, fără ca ea să fie pregătită pentru asta: ea, care se antrenase atât de mult pentru

momentul acesta, din toate punctele de vedere, ghicise chiar cine şi cum va fi îmbrăcat mesagerul lui, tocmai acum nu îşi dădu seama că era acolo.

Termină de cântat şi îşi adună monedele. Oamenii se împrăştiară, iar ea rămase cu sentimentul acela atât de familiar, un amestec de mândrie, pentru că reprezentaţia fusese din nou un succes şi reuşise încă o dată să îşi cucerească publicul, dar şi durere, pentru că oamenii plecaseră, iar ea rămăsese deodată singură în mijlocul străzii şi ştia că mai abandonase o bucăţică din sine în mâinile străinilor.

Doi bătrâni, o femeie şi un bărbat, care şezuseră pe o bancă tot timpul în care ea cântase, se ridicară şi veniră la ea, păşind mărunţel. Se ţineau de braţ, iar bărbatul se sprijinea uşor pe femeie. Erau micuţi şi înfofoliţi în haine mult prea groase. Femeia afişă un zâmbet stânjenit, fără dinţi şi întrebă:

— Îmi permiteţi? – Tamar nu înţelese ce ar trebui să îi permită şi răspunse că da. O durea inima văzându-i pe aceşti bătrâni, înghesuiţi şi agăţaţi unul de celălalt.

— Doamne, cum cânţi! îi prinse obrajii între mâini. Ca la operă! Ca un cantor! zise şi inspiră adânc, iar pieptul i se umflă. Îi atinse braţul lui Tamar şi începu să-l mângâie cu afecţiune, iar Tamar, căreia nu îi plăcea să fie atinsă de străini, simţea cum gestul acesta blând îi zguduie întreaga fiinţă.

— Iar el – bătrâna îşi întoarse privirile către bărbatul ei – este soţul meu, Iosef, aproape că nu mai vede nimic şi nici nu mai aude, iar acum eu sunt şi ochii şi urechile lui, însă pe tine te-a auzit; nu-i aşa că ai auzit-o, Iosef? Îl bătu uşor pe umăr. Nu-i aşa că ai auzit-o cântând?

Bărbatul privi înspre Tamar şi zâmbi ştirb, iar mustaţa lui galbenă se despică în două.

— Scuză-mă că întreb, îşi îndulci bătrâna vocea, iar faţa ei blândă se apropie deodată de chipul lui Tamar – dar părinţii tăi ştiu că eşti singură pe străzi?

Tamar încă nu înţelegea şi nu bănuia nimic. Îi spuse că plecase de acasă „pentru că era destul de greu acolo“, apoi îi zâmbi, puţin jenată de faptul că era forţată să îi vorbească unei femei atât de bune despre greutăţile vieţii. „Dar sunt bine, nu vă faceţi griji.“ Cu toate acestea, bătrâna o privea pătrunzător, iar mâna ei zbârcită prinse cu o putere neaşteptată mâna lui Tamar şi deodată copila avu în minte tabloul: vrăjitoarea care o înşfacă pe Gretel, dar imaginea dispăru când privi chipul bucălat şi blând din faţa ei.

— Nu este bine, murmură femeia şi privi repede în jurul ei – nu este bine aşa, o copilă singură. Aici sunt tot felul de oameni, nu ai pe nimeni care să aibă grijă de tine? Dacă cineva vrea să îţi fure banii? Sau, Doamne fereşte, altceva?

— Ştiu să îmi port de grijă, bunico, râse Tamar şi încercă să se desprindă, se temea că va deveni mai aspră, pentru că îi atingea punctele cele mai dureroase.

— Şi nu ai prieteni sau fraţi care să aibă grijă de tine? întrebă femeia. Unde dormi noaptea? Nu este posibil aşa ceva!

Acum, pentru prima dată, în Tamar se zvârcoli ceva care îi şoptea să nu mai povestească nimic. Nu avea de ce să asculte acest îndemn; bătrânii păreau atât de inocenţi şi prietenoşi, cu toate acestea, râsul ei era diferit acum, puţin mai îndrăzneţ; se întoarse şi îi spuse femeii că nu are de ce să îşi facă griji, iar apoi vru să plece de acolo. Însă bătrâna o prinse, iar Tamar simţi cum degetele încovoiate o strângeau cu putere – şi o întrebă dacă mănâncă destul – pari atât de slabă, dulceaţă, numai piele şi os – Tamar intră în alertă mai ales din pricina acelui *dulceaţă,* îi spuse că se descurcă foarte bine, mulţumesc; bătrâna tăcu vreme de câteva clipe, iar

Tamar văzu cum buzele ei murmură un fel de întrebare în urma ei, după care cuvintele căzură grele şi apăsate:

— Ascultă, drăguţă, poate că vrei ca cineva să afle că eşti aici?

Între ei era o distanţă de numai o jumătate de pas, începuseră să o hărţuiască, pur şi simplu. O prinseră din urmă şi o înconjurară, iar ultima întrebare era ciudată, venea din locul acela spre care se îndrepta ea. Tamar se opri, îi privi uluită pe amândoi, iar gândurile începură să se înlănţuie în mintea ei – aceştia erau oamenii pe care îi aştepta, trimişii lui.

Dar nu este posibil! Se scutură şi zâmbi; ai vrea tu, uită-te la ei, sunt nişte sărmani refugiaţi. Dar ţi-au pus întrebarea cea bună. Nu, nu se poate, uită-te la ei, tata-mare şi mama-mare, bine intenţionaţi şi grijulii, ce legătură ar putea avea ei cu omul acela înfricoşător?

— O secundă, ce vreţi să spuneţi cu asta? întrebă ea, făcând ochii mai mari ca niciodată. Nu înţeleg. Ştia că trebuie să fie extrem de inteligentă şi precaută. Nici prea relaxată, nici prea încordată. Numai inima îi bătea gata să îi sară din piept, poate şi din afară puteau fi observate frământările ei.

— Noi, Iosef şi cu mine, ştim un loc foarte bun, un fel de casă în care poţi sta, vei avea mâncare bună şi mulţi prieteni şi vei fi tot timpul fericită, nu-i aşa, Iosef?

— Ce? întrebă Iosef, ca şi când ar fi adormit în spatele ochelarilor fumurii şi numai loviturile pe spate îl mai trezeau.

— Că avem mâncare bună.

— Da, adevărat, cea mai bună mâncare. Asta pentru că găteşte Henia, explică el şi o indică printr-o mişcare din cap pe soţia lui; de aceea este bună mâncarea şi avem şi băutură şi un loc de dormit şi totul este bine!

Tamar nu se grăbea. Ceva dinăuntrul ei refuza încă să creadă. Sau se temea să creadă. *Şi* ceva din privirile ei îi implora să îi

dovedească faptul că se înşelase. Căci dacă asta este ce aşteaptă, dacă ei sunt trimişii lui, înseamnă că totul este pe punctul de a începe şi nu va mai avea nici un control asupra a ceea ce avea să se întâmple, şi îşi dădu seama deodată că nu are curajul să o facă.

— Deci, ce spui, drăguţo? întrebă femeia. Tamar văzu că buzele îi erau încinse ca focul şi tremurau.

— Nu ştiu, spuse Tamar. Unde vine asta? E departe?

— Nu la capătul lumii, îşi drese bătrâna vocea şi începu să îşi fluture mâinile prin faţa lui Tamar, poate din cauza emoţiilor; e aici, imediat, la jumătate de minut. Dar vom lua un taxi sau ne va duce cineva. Numai spune-mi: da sau nu. Atâta doar – noi aşa lucrăm.

— Dar eu… eu nu vă cunosc, Tamar aproape că îşi striga frica.

— Ce să cunoşti? Eu sunt bunica, iar el este bunicul. Bătrânii! Avem un fiu, Pesah, iar el se ocupă de toate, crede-mă, este un băiat de aur! Tamar îi privi cu disperare. Asta era. Acesta era numele pe care i-l spusese Şai când o sunase de acolo. Pesah. Bărbatul care îl lovise, care aproape că îl omorâse în bătaie. Bătrâna continuă:

— Are locul acela exact pentru copii ca tine.

— „Loc“, se prefăcea Tamar, mai sunt şi alţi copii?

— Sigur că da! Ce credeai, că vei sta singură acolo? Sunt copii care joacă teatru şi alţii care fac numere de circ şi muzicanţi cu viori şi chitări, unul care face spectacole pe muteşte, ca ăla, cum îl cheamă, de la televizor, Rozen, un altul care înghite foc şi o copilă care merge numai în mâini, ho, ho! – clătină din cap cu admiraţie – vei avea mulţi prieteni acolo, vei fi fericită lot timpul!

Tamar ridică din umeri.

— Pare foarte drăguţ – mimară buzele ei, dar vocea nu i se auzi.

— Deci mergem? Gura bătrânei tremura, iar faţa îi era schimonosită de nerăbdare; Tamar nu o putea privi, i se părea

asemenea unui păianjen gras, un păianjen care îşi ţese repede pânza în jurul prăzii.

Bătrâna o luă de braţ şi înaintară împreună pe bulevard. Mergeau încet, din pricina orbului Iosef. Femeia vorbea întruna, ca şi când ar fi încercat să o anestezieze pe Tamar prin cuvinte, ca să nu înţeleagă ce i se întâmplă. Tălpile lui Tamar luaseră foc. I-ar fi fost atât de uşor în acele momente să îşi desprindă braţul de acela al bătrânei şi să plece pur şi simplu de lângă ea. Să plece şi să nu mai simtă niciodată senzaţia pe care i-o dădea atingerea pielii reci şi flasce, să nu se implice în povestea pe care femeia aceea o ţesea în jurul ei.

Şi să nu ajungă niciodată în casa aceea, în care căutase luni de zile un mod de a pătrunde.

Tamar privi cu părere de rău într-o parte şi în cealaltă, ca şi când nu va mai vedea niciodată strada aceea, magazinele, oamenii şi lumina zilei. Cu voce plângăreaţă îşi spuse: „La mulţi ani, mulţumesc pentru cadoul extraordinar“.

— Câinele chiar trebuie să vină? croncăni bătrâna nemulţumită, ca şi când abia atunci ar fi observat căţeaua mare a lui Tamar, care se târa în urma lor.

— Da, ea vine cu mine! spuse Tamar repede, sperând că îi vor interzice să ia câinele, iar atunci va avea un motiv să plece.

— Este fetiţă, căţeluşă? îşi schimonosi bătrâna gura. Şi ce se va întâmpla, va fi gestantă şi va făta şi vom avea acolo crescătorie?

— Este deja bătrână… nu mai poate face pui, şopti Tamar şi o compătimea pe Dinca pentru că la vârsta ei trebuia să treacă prin aşa ceva.

— Atunci, eu te sfătuiesc, încercă să o convingă bătrâna, să o laşi aici. La ce ai nevoie de ea… trebuie să îi dai de mâncare, în curând se va îmbolnăvi, va face numai mizerie…

— Căţeaua vine cu mine! i-o tăie scurt Tamar, iar în acel moment se priviră una pe cealaltă şi Tamar văzu ce se ascundea sub zâmbetul larg şi cutele de grăsime – o privire rece, tăioasă şi întunecată – femeia îşi întoarse prima capul:

— Nu este nevoie să urli aşa. Ce ţi-am spus? Câtă obrăznicie, să strigi aşa la noi, care vrem să te ajutăm…

Iar Tamar ştia, ştia că asta este.

Câteva clipe merseră în tăcere. Lângă piaţa Ha-Hatulot începu să se apropie încetişor de ei o maşină albastră, murdară şi lovită în toate părţile. Tamar nu o observă de la început. Abia mai târziu se întrebă de ce acel Subaru se apropia atât de mult. Atunci se sufocă de spaimă. Maşina se opri, iar bătrâna privi cu atenţie în dreapta şi în stânga.

Şoferul, un tânăr măsliniu, cu o cicatrice adâncă în mijlocul frunţii, ieşi din maşină. Îi aruncă lui Tamar o privire scurtă, plină de satisfacţie. Îi deschise apoi bătrânei portiera din faţă, ca şi când ar fi fost cel puţin şoferul unui Rolls-Royce. Aşteptă până ce soţul ei fu împins pe bancheta din spate, după care se întoarse către Tamar.

— Direct la Pesah, ordonă bătrâna, iar tânărul făcu un semn din mână că înţelesese şi maşina porni. Tamar întoarse capul spre fereastră şi privi cum strada se îngustează în urma ei, închizându-se cu repeziciune, ca un fermoar.

Ca o pasăre nebună

Bărbatul solid, cu maieu negru de plasă, avea o scobitoare în colţul gurii şi vorbea la două telefoane în acelaşi timp. La unul, care era aşezat pe masă, striga:

— De o sută de ori ţi-am explicat să verifici în fiecare dimineaţă sacul, să vezi dacă a luat cuţitele! Iar la al doilea, un mobil, spunea:

— De unde să îţi aduc eu acum o cutie de sticlă, de unde? – Când îşi ridică puţin capul, o văzu pe Tamar şi, fără să scoată o vorbă, o privi lung, mutându-şi scobitoarea din stânga în dreapta.

Tamar stătea în picioare, tăcută, cu mâinile încleştate pe cusătura pantalonilor. În ultimele săptămâni întâlnise atât de mulţi oameni dubioşi de care se temuse şi de fiecare dată se liniştea gândindu-se că ei nu sunt decât o introducere pentru ce va urma, pentru el, şi că trebuie să îşi păstreze frica pentru momentul acela hotărâtor. Acum, când stătea în faţa lui, îşi spunea că pare mai degrabă inofensiv, ca un urs mare, gras şi transpirat. Cu toate acestea, nu îşi putea controla tremurul picioarelor.

Pe unul dintre degete avea un inel negru şi gros, iar Tamar era hipnotizată de unghia lungă ca o gheară de vultur de la degetul lui mic; se întreba dacă nu cumva de la telefonul de pe masă fusese purtată conversaţia care o adusese pe ea aici şi dacă din încăperea aceasta se auzeau bătăile şi se înălţau strigătele de durere.

Bătrânul şi bătrâna, tatăl şi mama lui, stăteau agăţaţi de el şi, în timp ce vorbea, i-o prezentau pe Tamar, zâmbindu-i cu o expresie de siguranţă şi mândrie, ca şi cum i-ar fi adus un dar foarte scump. Chiar şi când şedea era mai înalt decât ei, umplând întreaga cameră cu trupul său, dându-i lui Tamar o senzaţie ciudată – ea chiar schiţă un zâmbet micuţ. Pe lanţul de aur care atârna pe pieptul lui larg erau agăţate două nume – Meir şi Iacov –, păreau a fi numele copiilor lui, şi un dinte lung de animal. La primul telefon spuse:

— Ai grijă cum aruncă, doar l-a mai tăiat alaltăieri pe unul în Akko; iar în al doilea mormăi:

— Dar într-un cufăr din lemn sau într-o cutie de carton de la supermarket nu se poate băga nebuna asta?

Dinca se întinse la picioarele ei, dar nu era liniştită. Din când în când se răsucea şi îşi schimba poziţia, iar în cele din urmă, sătulă de atâta aşteptare, se ridica din nou. Tamar privi în jurul ei cu multă precauţie: la dreapta se afla un dulap mare de fier. La fereastră erau gratii. Pe pereţi se vedeau mai multe afişe rupte: „Ai vrut să îţi ameţeşti capul, ţi-ai frânt gâtul“. Bărbatul încheie una dintre conversaţii:

— Te mai previn o singură dată: ai grijă ca nimeni să nu mai primească un cuţit în cap din senin.

În partea din faţă a capului avea o chelie mare, rozalie, iar în partea din spate, o codiţă lungă şi cearcăne mari şi întunecate sub ochi. Puse receptorul în furcă, iar pe sub pielea braţelor jucară nişte muşchi ce păreau mari cât franzelele. Spuse apoi la cel de-al doilea telefon:

— Atunci du-te la magazinul pentru animale, sigur e unul la mall, şi cumpără-i un acvariu, dar nu uita să aduci bonul! – răsuflă apoi ca şi când ar fi spus „toate cad numai pe capul meu“, o privi pe Tamar şi o întrebă ce ştie să facă.

Tamar îşi înghiţi saliva. Ştie să cânte.

— Mai tare, nu aud nimic!

Ştie să cânte. A cântat la cor vreme de trei ani. A fost solistă, se corectă în mintea ei, până la turneul din Italia.

— Mi s-a spus că poţi cânta melodiile lui Ben Iehuda, e adevărat?

Ea confirmă cu o mişcare a capului. Pe perete, în spatele lui, erau lipite două fotografii zgâriate. Părea mai tânăr cu douăzeci de ani, aproape dezbrăcat, cu pielea strălucitoare şi se lupta cu un alt bărbat, într-un fel de competiţie.

— Care-i treaba? Ai fugit de acasă?

— Da.

— Bine, bine, nu îmi povesti. Nu vreau să ştiu. Câţi ani ai?

— Şaisprezece. Astăzi, se gândi ea.

— Ai venit aici din proprie voinţă, da?

— Da.

— Nu te-a forţat nimeni să vii, da?

— Da.

El scoase din sertarul mesei încărcate o mulţime de hârtii şi dosare groase. Cotrobăi printre ele până ce găsi o hârtie cu litere decolorate. O copie după o copie. Pe ea se putea citi: *Subsemnatul, am onoarea de a vă informa prin prezenta că am ajuns la Reşedinţa Artiştilor, condusă de domnul Pesah Beit Halevi, din proprie voinţă şi nesilit de nimeni. Mă oblig prin prezenta să respect regulile casei şi să mă supun conducerii locului.*

— Semnează aici, îi arătă el cu un deget gros, roşu – prenumele şi numele de familie. – După un moment de ezitare scrise: Tamar Cohen.

Pesah Beit Halevi citi cu o privire întunecată:

— Aici toţi devin peste noapte „Cohen“, spuse; hai, dă-mi buletinul.

— Nu am.

— Atunci, altceva, orice act ai.

— Nu am nimic. Am plecat în grabă şi nu am luat cu mine nimic.

Dădu sceptic din capul său uriaş. După câteva clipe se hotărî să renunţe:

— OK. Deocamdată să o lăsăm aşa. Acum: eu îţi pot oferi un loc în care să dormi, o cameră şi un pat şi ai asigurate două mese pe zi – mâncare rece dimineaţa şi caldă, seara. Banii pe care îi câştigi din cântat mi-i dai mie, pentru a-ţi plăti masa şi casa. De la mine vei primi treizeci de şekeli în fiecare zi pentru ţigări, băutură şi ce mai ai nevoie. Îţi dau un singur sfat: nici să nu te gândeşti să mă înşeli. Vrei să întrebi de ce?

Tamar întrebă de ce.

Îşi lăsă capul puţin pe spate şi îi zâmbi scurt dindărătul scobitorii:

— Îmi pari o fată finuţă, mai bine să nu intrăm în detalii. Pur şi simplu, nimeni nu îl înşală pe Pesah. – Tamar observă cu coada ochiului ce îi povestise Şai, schimbarea aceea bruscă, aproape imperceptibilă, între cei doi oameni care se aflau înăuntrul lui.

— Nu că nu ar fi încercat, îşi lărgi zâmbetul cu un milimetru şi o privi pe Tamar de parcă ar fi vrut să îi descopere şi cele mai adânci secrete – întotdeauna se găseşte câte un deştept care să creadă că el va fi primul care va reuşi – în clipa aceea Tamar îl revăzu pe tânărul cârlionţat din piaţă, disperat, cu degetele rupte – dar cine încearcă, pot să îţi spun doar atât, mai bine n-ar fi îndrăznit… Să nu încerci nimic. – Ochii lui, se gândea Tamar, ceva nu este în ordine cu ochii aceia, nu sunt legaţi prin nimic de corpul lui. Nu ştia ce să facă pentru a-şi opri tremurul ruşinos al picioarelor.

— Pătură şi saltea îţi iei din ultima cameră, de la capătul coridorului, lângă panourile de electricitate, iar după aceea îţi cauţi o cameră. Sunt destule libere. Seara, la ora nouă, iei cina în sala de mese, la etajul al doilea. La douăsprezece fix se sting luminile. Apropo, care-i treaba cu câinele?

— Este a mea.

— O ţii cu tine tot timpul. Lipită. Nu am nevoie să-mi muşte pe careva. E castrată?

— Da.

— Dar mâncare pentru ea?

— Am eu grijă.

— Bine. Ţi-au explicat ce faci aici?

— Nu.

— Bine. Mai târziu. – Se întoarse la telefon, începu să formeze un număr, apoi se opri. – Foloseşti?

La început nu înţelese, apoi îşi dădu seama.

— Nu. Numai de nu i-ar căuta prin bagaj, se gândi. Avea acolo cele cincizeci de grame, care ar fi trebuit să fie suficiente pentru primele cinci zile.

— E interzis să foloseşti aici. Dacă te prind o singură dată, te duc direct la poliţie.

Mama lui, care stătea alături de el, clătină din cap cu putere.

— Nu folosesc. Dar, cu siguranţă, o dăduse peste cap. Se gândise că aici toată lumea foloseşte aşa ceva. Aşa îi spusese Şai la telefon, când îi povestise despre locul acesta şi o implorase să vină să îl salveze.

— Pentru că la noi, Pesah ridică vocea, este doar artă; toate celelalte mizerii nu au ce căuta aici, clar?

Tamar avu deodată impresia că nu îi vorbeşte ei, ci altcuiva, ascuns în cameră sau sub geam.

— O clipă, o clipă – lăsă din nou receptorul jos şi o examină – eşti aşa tot timpul?

— Cum aşa?

— Aşa, aproape că nu te aude omul.

Tamar se ridică în picioare ruşinată.

— Cum cânţi tu, dacă nu se aude nici ce spui?

— Cânt, cânt. Ridică vocea, făcând un efort să devină mai plină de viaţă.

— Cântă-mi ceva. Îşi întinse picioarele mari.

— Aici? Acum?

— Sigur că aici. Ţi se pare că aş avea timp să merg la concert?

În primul moment se simţi jignită. Aici? Dar imediat îşi aminti de ce se afla acolo şi înăbuşi mica revoltă izbucnită înăuntrul ei. El o privea fix în ochi:

— Hai, dulceaţă, crezi că am toată ziua la dispoziţie?

Îi cântă. Imediat. „Nu-mi spune dulceaţă“ a lui Korin Alai. Nu ar fi trebuit să aleagă un astfel de cântec, însă nu se gândise, iar el izbucnise din gura ei ca un strigăt imposibil de controlat. Poate din cauză că îi spusese *dulceaţă* într-un fel atât de lipsit de respect. Nici măcar nu visase vreodată că va cânta melodia aceasta fără acompaniament, expusă privirilor lui. Cu toate acestea, tocmai din pricina furiei care o cuprinsese, Tamar cântă minunat din prima clipă, iar pauzele pe care le făcea între versuri o acompaniau cel puţin la fel de bine ca o întreagă orchestră; cânta cu pasiune, ţinea ritmul bine şi ştia că tocmai face prima greşeală gravă în relaţia cu el; voia să se oprească, dar ştia că dacă s-ar opri nu ar mai avea nici o şansă de a rămâne acolo; însă nu avea voie să cânte aşa ceva, o melodie cu un mesaj atât de dur şi de direct: *Nu-mi spune dulceaţă, / Asta mă face să înfloresc, /Asta mă face drăgălaşă…*; ochii lor se

priveau ca şi când şi-ar fi declarat război, iar în timp ce cântecul povestea despre fata care înţelesese că nu mai are de ales decât înţelepciunea florilor, se descoperea în faţa lui, arătându-i că nu este doar copila blândă pe care o vede, ci înăuntrul ei se află o cu totul altă persoană. De ce, pentru numele lui Dumnezeu, nu alesese un alt cântec, de ce nu începuse cu *Printre chiparoşi coboară seara?* De ce trebuise să atragă din prima clipă atenţia asupra ei? Este blestemul acela, se gândi ea, exhibiţionismul timidului şi curajul fricosului. Pentru că o redusese la acel „dulceaţă“, ca şi când ea ar fi fost una singură, trebuia să îi arate şi cealaltă parte a ei, uluitoare, care izbucnea dinăuntrul ei atunci când începea să cânte, ca o torţă, ea, cântăreaţa, cea imposibil de intimidat…

Din cauza acestei cântăreţe uitase să se mai supere şi pe ea însăşi, devotându-se ritmului şi puterii interioare a melodiei; dansa şi se unduia cu ochii închişi, îşi arunca braţele în părţi, iar genunchii se mişcau sălbatic; se cufundase în locul cel mai adânc al fiinţei sale, în punctul cel mai îndepărtat de bărbatul acesta gras, care stătea în scaunul lui, cu scobitoarea în gură şi care, după câteva clipe, zâmbi surprins, se lăsă pe spate şi îşi puse mâinile la ceafă…

Când termină, focul din ea se stinse din nou, imediat. Ea îl stinse. Nu ar fi fost capabilă să stea în faţa lui iluminată, neprotejată de scutul ei. Era sigură că tot ce dorea să ascundă era deja dezvăluit. În încăpere continuă să răsune câteva secunde muzica aceea ciudată.

— Nu e rău… spuse Pesah Beit Halevi, îşi scoase scobitoarea dintre dinţi, o supse şi se uită la ea cu un amestec de suspiciune, teamă şi amuzament. După aceea o privi pe mama lui, care pe tot parcursul scurtei reprezentaţii zâmbise cu gura ei fără dinţi.

— Ce zici, dragul mamei, e ceva micuţa, nu-i aşa? – Tatăl adormise pe o băncuţă din spatele ei. Tamar făcu un efort să nu

asculte conversaţia. Spera să existe aici un loc civilizat în care să se poată spăla numaidecât. Nu este decât un escroc mărunt, repeta ea curajoasă, în gând, ce îi povestise Şai la telefon, exact din camera aceasta. Doar un escroc mărunt care şi-a găsit drumul josnic în viaţă, dar viaţa mea – suspină Şai în timpul conversaţiei – a distrus-o.

— Pe scurt, încheie Pesah, mâine dimineaţă îţi vom arăta unde te plasăm.

— Scuzaţi-mă, dar nu înţeleg.

— Nu-ţi face griji. Du-te acum, instalează-te, odihneşte-te. Până acum poate că a fost o distracţie pentru tine, dar de mâine începe munca grea. Ţi se va spune şi unde te vei duce, în ce oraş.

— Nu rămân în Ierusalim? zise cuprinsă de panică. Nu se gândise la această posibilitate.

— Vei merge acolo unde ţi se spune. Clar?

Ochii lui erau din nou goi. Ochii unui mort. Ea tăcu.

— Gata, drăguţo, timpul a expirat.

O dădu la o parte din faţa şi din gândurile lui, apoi reîncepu să formeze numere la ambele telefoane.

Ieşi din camera lui Pesah, urmată de Dinca. Nu ştia unde se află, ce era locul acela. Podeaua de pe coridor era făcută din plăci rupte, îndoite şi crăpate, iar în câteva locuri se vedea pământul şi începuseră să crească printre ele ierburi şi ciulini. Merita să vezi cum, în clipa în care omul părăsea un loc, natura se întorcea pentru a-şi urma cursul, iar Tamar se gândi că un lucru asemănător se petrecuse şi la ea acasă. Pavajul se tot retrăsese. Pe pereţi erau afişe: „Spre clinică“, „Spre sala de aşteptare“, „Spre sala de operaţii“. Privi într-o cameră a cărei uşă era întredeschisă şi văzu un pat de fier pe care se afla o grămadă de pături aruncate la întâmplare una

peste cealaltă. Poate că cineva dormea aici, poate că nu. Pe podea erau urme de rugină, semn că acolo fuseseră multe paturi. Din tavan ieşeau ţevi şi cabluri electrice. Pe un afiş era scris „oxigen“, iar lângă el era lipit un poster zgâriat cu Madonna. Găsi camera de la capătul coridorului. Se luptă cu uşa care nu se putea deschide din pricina saltelelor sprijinite de ea în interior. Din cameră ieşea un aer închis şi prăfuit. Trase de o saltea din grămadă – peticită, pătată şi foarte tare. Încercă să o pună la loc şi să ia alta, dar ce ieşea de acolo nu mai putea fi băgat la loc. Deasupra saltelelor erau pături. Se căţără pe muntele de saltele şi trase două din ele, făcând un efort să nu le miroasă. La fiecare mişcare ieşea din ele praf şi un iz de urină. Cearşafuri nu erau. Trebuia să se acopere cu ele, să doarmă în ele. Mirosul lor i se va imprima în piele. Nu contează, îşi reaminti disperată, important este să îl scoată de aici; iar pentru asta trebuie mai întâi să intre. Să intre cu adevărat, cu totul.

Târî salteaua după ea, de-a lungul coridorului. Cântărea aproape cât ea; o îndoi de la mijloc şi şi-o puse pe cap. Se gândea că există şi un avantaj în asta: nu se va întâlni cu Şai faţă în faţă până când nu va fi pregătită. Dinca se învârtea în jurul ei, încerca să se strecoare sub saltea, dar de fiecare dată era împinsă înapoi şi începea să scheaune. Din când în când Tamar se oprea, deschidea câte o uşă şi privea înăuntru, de sub cocoaşa ei enormă. În fiecare încăpere era câte un pat sau două, ceea ce însemna că cineva locuia acolo. Într-o cameră văzu o chitară sprijinită de perete, iar inima îi tresări, gata să-i sară din piept. Poate că aceasta este camera lui. Nu era nimeni înăuntru, iar pe unul dintre pereţi era scris cu litere lăbărţate, cu cărbune: „Dacă lumea nu mă înţelege, atunci asta nu e lume“. Se gândi că acesta era exact stilul lui. Dar blugii aruncaţi pe podea păreau a fi prea scurţi pentru picioarele lui lungi. Închise uşa. O deschise pe cea alăturată. Cutii de conserve goale şi

zeci de mucuri de ţigară. Pe pereţi erau atârnate două eşarfe verzi ale echipei Maccabi Haifa. Cineva şedea acolo, cu spatele la ea. O spinare albă şi slabă de băiat, absorbit de un „Game Boy“ şi care nici măcar nu observă când ea deschise şi închise uşa.

Forţa lui te seacă, îi spusese el în timpul conversaţiei pe care o avuseseră la telefon, are o putere anormală, chiar îţi doreşti să fii secat, să fii zdrobit în bucăţele minuscule, să fii distrus. Îţi vine să mori când vezi o mână de rataţi dominându-te, dar nu ai voinţă, nu ai nimic, atât de repede se distruge totul, Watson… Atunci, când rostise numele ei secret, îşi închisese ochii de plăcere, iar acesta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese înainte ca discuţia să se întrerupă: multă vreme nu îl mai auzise spunându-i aşa şi nici nu îşi dăduse seama cât de mult îi lipsise acest lucru. O clipă mai târziu auzi prima lovitură – apoi sunete înfundate de pumni şi ţipete.

Închise uşa. În timp ce se întorcea pentru a-şi continua drumul, aplecată sub saltea, văzu în faţa ochilor o pereche de picioare mari, goale şi măslinii de fată, cu degete groase şi lungi şi unghiile vopsite în violet. O voce groasă spuse râzând:

— Hei, ce te-ai îngropat aici? Să o ducem împreună.

Tamar nu îi văzu faţa. Simţi doar cum cineva vine în spatele ei, se apleacă şi ridică un colţ al saltelei, iar deodată aceasta deveni mult mai uşoară.

— Unde mergem? întrebă Tamar.

— La etajul al doilea.

Tamar tăcu. Îşi târa picioarele pe scări: urcă una, apoi încă una, salteaua se mişca în spatele ei. Ea şi fata începură să se clatine înainte şi înapoi sub greutatea saltelei şi coborâră din nou în hol, apoi rămaseră câteva clipe nemişcate. Începură din nou să urce şi să se clatine, iar Tamar auzi o voce izbucnind în râs în spatele ei:

— De ce îmi aminteşte asta? în urmă cu doi ani, la o serbare de la şcoală, am făcut *Don Quijote,* iar eu şi încă două fete eram calul şi mergeam exact aşa, cu capetele aplecate, iar deodată cearşaful s-a desfăcut şi ne-au văzut cu toţii. Amintirea îi stârni hohote şi mai puternice, contagioase, se dezechilibrară amândouă şi după o clipă căzură, iar salteaua se prăbuşi peste ele. Ieşiră târâş de sub ea şi se aşezară în fund, spate în spate, fără să se privească una pe cealaltă, apoi râseră până rămaseră fără aer. La fel şi Tamar. Se molipsise şi ea de la râsul acelei tinere.

— Şeli, spuse fata, îşi şterse lacrimile cu dosul palmei şi apoi o luă pe Tamar de mână.

— Tamar.

— Salut, Tamar.

— Iar ea este Dinca.

— Salut, Dinca.

Tamar văzu alături de ea o fată solidă, veselă, cu urme de vărsat de vânt pe faţă, cu părul de un verde fosforescent, dinţi cu strungăreaţă şi un zâmbet plin de afecţiune.

— Hai să mai încercăm o dată. De fiecare ureche a lui Şeli atârnau câte patru tortiţe, iar în nas avea o pietricică. Purta câte un cercel în fiecare sprânceană, iar când se ridică, pe coapsă i se dezveli un tatuaj. Îi întinse lui Tamar o mână puternică şi o ajută să se ridice. Atunci observă că era cu un cap şi jumătate mai înaltă.

— Ei bine, asta sunt eu, ridică din umeri, ca şi când şi-ar fi cerut scuze pentru greutatea ei – fără ocolişuri. Hai la munca de jos! – Intrară din nou amândouă sub saltea şi o ridicară împreună.

Le-a luat zece minute să urce scările. Au râs mult, s-au prăbuşit, s-au ridicat, au tuşit şi au izbucnit în lacrimi, încât atunci când au ajuns la etajul al doilea erau deja epuizate şi contopite una cu cealaltă.

Şeli deschise uşa. Camera era mai mică decât celelalte. Şi aici podeaua era stricată şi avea plăci lipsă, iar din tavan coborau o mulţime de ţevi şi cabluri, însă lângă fereastră era un pat aranjat – cele două pături de pe el erau frumos împăturite. Pe perete era agăţată o carpetă mexicană colorată, iar pe pat se vedea cartea *Pasărea sufletului;* sub geam era un dulăpior – o scândură sprijinită pe două cărămizi, iar pe el erau mai multe pietre colorate, o lumânare roşie, groasă şi cărţi, una peste cealaltă. Ochii lui Tamar se îndreptară către ele cu lăcomie.

— Îţi place camera noastră? întrebă Şeli zâmbind.

— Sincer? Nu îmi place camera voastră, răspunse Tamar, repetând vorbele ei, iar apoi văzu o sclipire de veselie în ochii lui Şeli.

— Prin urmare, nu vei sta cu noi?

— Voi sta, împotriva voinţei mele, zâmbi Tamar, pentru că locatarii mi se par foarte cumsecade. Primi de la Şeli un zâmbet larg şi o îmbrăţişare.

— Bine ai venit în iad, spuse Şeli. Simte-te ca acasă. De cât timp n-ai mai fost?

— Unde să fiu?

— Acasă.

În primul moment ezită. Şeli era atât de deschisă, iar ea încă se temea să-i spună adevărul.

— Hei, hei, nu suntem la poliţie, râse Şeli, chiar nu trebuie să îmi povesteşti nimic. Dar Tamar văzu că strălucirea aceea de voioşie din ochii ei se mai estompă.

Iar ea voia atât de mult să îi povestească. Deodată simţi că secretul acesta o sufocă, însă nu avea de ales:

— Şeli, îţi voi spune. Am, însă, nevoie de puţin timp.

— *Take your time, baby,* vom sta aici multă vreme. Toată viaţa, după ştiinţa mea.

Tamar, care începuse să îşi întindă pătura peste saltea, se opri:

— De ce toată viaţa?

Şeli se aşeză pe pat, îşi aprinse o ţigară şi îşi întinse picioarele pe grătarul de fier de la capătul lui.

— De ce? De ce? Şeli îşi contractă buzele. – Ascultătoarea Tamar din Ierusalim întreabă „de ce?". Chiar aşa, de ce? De ce mama mea s-a hotărât să se căsătorească la patruzeci şi cinci de ani cu omul acela respingător? De ce tatăl meu natural a murit când eu aveam şapte ani? E frumos? Şi de ce puricilor le place să trăiască în saltele? spuse şi îşi privi coapsa bronzată.

— Nu, serios, zise Tamar apropiindu-se de patul ei, de ce ai spus că vom sta aici toată viaţa?

— Ce, ţi-e frică? întrebă Şeli încet, cu milă. – Nu-i nimic, toţi sunt aşa la început. Şi eu am fost. Credem că venim aici pentru o săptămână, două. Ca într-o tabără de vară. O tabără de creaţie. Toţi sunt copii cuminţi care vor să iasă puţin de sub şorţul mămicuţei. Apoi mai rămân o vreme şi, chiar şi după ce încearcă să fugă, în cele din urmă se întorc tot aici. Afacerea asta e ca un vârtej, e greu să îi explici unui nou-venit. Este ca un coşmar din care ţi-e imposibil să ieşi.

Tamar se lăsă să cadă pe pat.

— Nu te invidiez, spuse Şeli şi se aşeză turceşte, eşti încă în faza în care te doare. Şi ţi-e dor. Simţi deodată un miros în aer şi atunci îţi aminteşti de mâncărurile mamei, nu-i aşa?

Tamar îşi plecă privirile. La ea nu era vorba de asta. Când stătuse mama ei ultima oară în bucătărie? Când îi spusese ultima oară lui Tamar o propoziţie pe care ea să nu o prevadă, care să nu fi fost scoasă din cine ştie ce dramă de la televizor? Când *fusese*

acolo, când fusese cu adevărat, fără masca aceea de autocompătimire şi fără să-şi bocească soarta care o adusese în familia aceasta; când stătuse cu onestitate în faţa lui Tamar şi când, pentru Dumnezeu, fusese cu adevărat *mamă* pentru toate acele Tamar, da, *toate acele Tamar* multiple şi aflate în conflict? Dar fără să vrea, chiar în contradicţie cu propria ei voinţă, o apucă un dor neaşteptat de tatăl ei; avea multe amintiri legate de el – ieşiseră într-o noapte la plimbare, numai ei doi; merseseră repede, în tăcere, o oră sau o oră şi jumătate; îi trebui mult timp până ce reuşi să se deschidă puţin, să se descotorosească de crusta aceea de aroganţă copilărească şi, încetul cu încetul, renunţă să o mai enerveze şi să îi mai întrerupă fiecare propoziţie cu remarci sarcastice, iar abia atunci văzu ea bărbatul îngropat adânc de tot înăuntrul lui, înăbuşit în mod sistematic şi cu multă cruzime; îşi amintea cum odată, în urmă cu un an, nu mai mult, o prinsese de mână înainte de a intra în casă şi îi spusese în mare grabă:

— Când îţi vorbesc ţie, este ca şi cum aş vorbi unui bărbat; iar ea ştia că, venind din partea lui, acesta era cel mai mare compliment, şi se abţinu să îl întrebe de ce nu are nici măcar un prieten căruia să îi spună ce are pe suflet.

— Eu am trecut deja peste asta, slavă Domnului, zise Şeli de foarte departe. I-am şters total. Pe amândoi. Acum eu sunt şi tatăl, şi mama mea. Sunt o familie completă! – îşi aruncă din nou capul pe spate şi începu să râdă, însă hohotul ei era acum ceva mai puternic. Căută pe pipăite într-unul dintre bagaje şi scoase un pachet întreg de Marlboro.

— Te deranjează fumul de ţigară?

— Nu. Pe tine te deranjează căţeaua?

— De ce să mă deranjeze? Dinca o cheamă, nu? Dinca să fie, atunci. Ca pe pisica din *Alice în Ţara Minunilor*?

Tamar zâmbi:

— Eşti a doua persoană de pe lumea asta care ghiceşte. – Prima, desigur, fusese Idan.

— Nu te uita aşa la mine, zise Şeli; dacă aş fi dat la liceu, sigur aş fi mers la o clasă de filologie. – Se întoarse către Dinca. Vino, Dinca – aceasta se ridică şi se apropie de ea ca şi când s-ar fi cunoscut de ani de zile – hai la mama, la mama mamei, la tatăl mamei… – îşi aprinse ţigara, inspiră fumul, apoi îl scoase prin colţul gurii – ce ochi are, murmură, înţelege tot. Deodată îşi îngropă faţa în blana căţelei şi timp de câteva minute nu se mai auzi nici o mişcare în cameră, numai umerii lui Şeli tremurau uşor. Dinca stătea. Avea o expresie frumoasă şi nobilă. Tamar îşi întoarse privirile către fereastră. Jeturi de lumină traversau camera în diagonală. Mii de grăunţe minuscule de praf se agitau fără încetare înăuntrul lor. Şeli se răsuci pe pat şi se aşeză cu spatele la Tamar.

— Este contagios, zise cu o voce spartă, de fiecare dată când vine cineva nou, purtând încă mirosul casei lui, totul începe să te copleşească şi pe tine, îţi dă peste cap întregul mecanism.

Tamar se aşeză pe pat, jucându-se cu degetele picioarelor. Apoi, cu o mişcare scurtă, se întinse. Simţi găurile din saltea şi atingerea aspră a păturii grosolane.

— Mult noroc, zise Şeli, ăsta e pasul cel mai greu aici. Ca atunci când intri în mare şi apa îţi ajunge ştii tu unde.

— Spune-mi, dar cum se face că nu este nimeni prin camere? întrebă Tamar.

— Pentru că toată lumea are reprezentaţii.

— Unde?

— În toată ţara. Seara, târziu, încep să se întoarcă. Mai sunt unii care rămân o zi, două pe afară, dar în cele din urmă se întorc. Dar

vineri seara sunt toţi aici, întotdeauna – scoase un rotocol de fum gros şi schiţă un început de zâmbet – ca o familie mare şi fericită.

— Aha. Tamar cântări bine noua informaţie. Cum sunt oamenii pe aici?

— Şi aşa, şi aşa. O parte sunt valoroşi, mai ales cei care cântă la instrumente, alţii, vai de ei. Cea mai mare parte, însă, sunt în permanenţă drogaţi. Nu vor observa că eşti aici şi nu vor vorbi cu tine – făcu un gest din mâna în care ţinea ţigara – mai bine te ţii deoparte. Dacă le faci vreo problemă, te mănâncă de vie.

— Drogaţi? Dar bărbatul acela, Pesah, mi-a spus că…

— Este interzis să foloseşti droguri. Sigur! – Spuse apoi cu o voce aspră şi tăioasă: îşi păzeşte spatele.

— Eşti sigură?

— Dacă sunt sigură? Ce fetiţă eşti, pe viaţa mea! Şeli o privi o clipă cu ochi cercetători – nu ai ce căuta într-un asemenea loc, ştiai? Aici nu este ca… îşi căută cuvintele, iar Tamar completă în gând „ca în cărţile tale“. Dar Şeli nu voia să o rănească, aşa că îi zâmbi şi abandonă subiectul.

— Dar cine le vinde marfă la preţuri exorbitante? Şi cine are grijă ca întotdeauna, dar întotdeauna să fie aici iarbă şi toate cele? Nu el? Nu buldogii lui?

— Cine sunt buldogii? întrebă Tamar încetişor.

— Cei care ne transportă şi ne păzesc. Îi vei cunoaşte destul de bine. El nu ştie nimic, înţelegi? E curat. El ne apără de pericolul străzii, dă mâncare caldă orfanilor. Dar nu trece o zi fără să încerce să ne vândă. – Şeli îşi întoarse încet gâtul şi o privi pe Tamar – bine, poate nu chiar la început, întâi verifică cine eşti, de unde eşti. Ia spune-mi, tu iei?

— Nu. – O singură dată, când fusese la Arad; fumase, dar atât. Iar alte dăţi, când i se mai oferea, refuza, nici ea nu ştia să explice

de ce. Era o legătură între sentimentele ei şi materia exterioară.

— Norocul tău. Nici eu nu folosesc. Am tărie de caracter. Nu mă ating de ele. O dată pe săptămână îmi mai împrospătez respiraţia. Uneori, când mă simt jalnic, dar numai atunci, iau ceva. Dar heroină? Un milion de dolari să-mi pună uite acum aici, nu m-aş atinge. Nu m-aş apropia nici la doi metri. *Nada!* Şi aşa viaţa mea este un gunoi, cel puţin să fiu deplin conştientă, să o văd cum se duce în jos.

Tamar voia să o întrebe despre Şai. Dacă nu îl văzuse aici, dacă ştia în ce stare se află. Dacă mai este în viaţă. Dar îşi înăbuşi această dorinţă; cu toate că Şeli era atât de drăguţă, lui Tamar îi veni în minte gândul că ar fi putut fi trimisă chiar de Pesah pentru a afla cine este. Dar nu era logic, era chiar josnic să o suspecteze în felul acela pe Şeli, însă în ultimele luni suspectase pe toată lumea, chiar şi pe ea însăşi, de teamă să nu facă nici o greşeală; cel mai rău era faptul că ştia că Şeli simte carapacea aceasta groasă sub care se ascunde.

— Dar nu înţeleg ceva, spuse după o lungă tăcere; de ce a înfiinţat locul acesta? Ce îi iese lui din asta?

— Artă, râse Şeli, o instituţie particulară, cu artişti proprii. El organizează, el decide locul reprezentaţiilor, el face transportul, el ţine în palmă întreaga ţară, telefoane, *big boss. Impresario de crapola.* El chiar iubeşte toate aceste lucruri. Şi, mai ales, să nu uităm că în fiecare zi taie chitanţe.

— Ce înseamnă asta?

— Bani. – Şeli atingea bancnote imaginare, pe care le număra umezindu-şi degetul cu o salivă imaginară – *money*, biştari… – interpreta scena cu un talent extraordinar, iar Tamar, deşi nu era într-o stare de bună dispoziţie, râse fără încetare la fiecare mişcare a ei.

— Nu asta… cu siguranţă mai este ceva, nu-i aşa? Pentru altceva sunt toate astea… – Tamar arătă cu mâna spre camera în care se aflau, spre întreg spitalul acela părăsit – este imposibil să facă asta numai pentru câţiva amărâţi de şekeli pe care îi câştigăm noi pe stradă, nu-i aşa? – Pentru că, chiar dacă Pesah preferă să fie „un escroc mărunt şi de succes“, lipseşte totuşi o piesă din acest puzzle. Nu ştia să spună exact ce. Ceva legat de muncă şi profit. Există o contradicţie între eforturile mari pe care le simţea în jurul ei – organizarea şi casa aceasta uriaşă şi transporturile dintr-un oraş în altul – şi banii pe care acest Pesah îi putea câştiga din pălăriile lor aşezate pe trotuar.

Şeli tăcu o clipă. Îşi strânse buzele în jurul ţigării:

— Acum, că zici tu… – iar Tamar, deodată, nu mai fu la fel de sigură că spune adevărul.

— Ce, nu te-ai gândit niciodată la asta?

— Ştiu şi eu? M-am gândit, nu m-am gândit, ce mai contează? Poate că la început. Cu siguranţă. La început gândim mult. Creierul lucrează ore în şir. După aceea, ţi-am spus – suntem secaţi. Îşi ridică genunchii la gură şi se cufundă în sine: te trezeşti dimineaţa, apoi te duc pe stradă. Două reprezentaţii, zece reprezentaţii. Lucrezi într-o zi în mai multe oraşe: de la Tel Aviv la Holon, la Aşkelon, la Nes Ţyiona, la Rishon, la Ţion. Te chinui să nu îi mai auzi pe cei ce stau în faţa ta, să nu mai vezi câinii de pază. Numai auzindu-i, începe să-ţi sune în cap clopoţelul lui Darwin şi îţi vine să le spui: nu, domnilor, omul nu a evoluat din maimuţă, ci maimuţa a involuat din om. Imită perfect o maimuţă, scărpinându-se pe piept, piguli ceva, privi cu atenţie, după care îşi duse degetele la gură. – O dată sau de două ori pe zi îţi cumpără ceva de mâncare. Mănânci pe stradă, prin vreo curte, în maşină, între reprezentaţii. Apoi moţăi. Te trezesc, eşti ameţită. Nu ştii dacă eşti în Bat-Yam sau în Natania. Toate sunt la fel

de jalnice. Toate străzile şi toate pieţele seamănă, pe toţi băieţii îi cheamă Din şi pe toate fetele Ifat, în afară de ruşi, care se numesc Evgheni şi Maşenka. Restul sunt doar cerşetori fără nume. Alaltăieri, unul mi-a pus în pălărie o bancnotă de douăzeci de şekeli, după care s-a aplecat să îşi ia restul de cincisprezece. Norocul meu că nu i-am tras un şut în fund. Iar după câteva zile ca aceasta nu mai ştii dacă e seară sau dimineaţă, dacă vii sau pleci. Îţi termini treaba, baţi din palme fericită, aduni banii şi mergi la locul de întâlnire, acolo te aşteaptă o maşină – sau poate că maşina aşteaptă pe altcineva, în alt oraş, iar tu trebuie să stai în soare o oră… În timp ce vorbea, îşi răsuci capul, iar faţa ei, care părea mult mai matură acum, avea o expresie de ostilitate – în cele din urmă vine şi maşina, limuzina ta, Lamborghini, ha!, un Subaru nenorocit, urci în el şi te faci cât poţi de mică şi stai aşa o oră, pentru a evita să intri într-o conversaţie cu idiotul care te conduce. La sfârşitul zilei deja nu îţi mai aminteşti unde ai fost, ce ai făcut, nici măcar cum te cheamă, iar când te aduc înapoi noaptea, abia mai găseşti putere să mănânci piureul mamiţicăi lui Pesah, după care te duci la culcare. Vezi? – îi aruncă lui Tamar un zâmbet larg, luminos. – Aceasta este viaţa strălucitoare a megastarurilor! îşi dădu ochii peste cap şi făcu o mică plecăciune, ca la sfârşitul unui spectacol.

Tamar tăcu multă vreme. Simţea cum muşchii i se întăresc, încercând parcă să prevină loviturile zilelor ce vor urma.

— Cum se face că astăzi eşti aici? întrebă ea.

— Astăzi am avut întâlnirea cu ofiţerul supraveghetor, râse Şeli, o proastă cu certificat, care se crede cea mai mare invenţie a lui Dumnezeu de la prăjitorul de pâine încoace. Da, cel puţin o dată pe lună sunt liberă pentru a asculta acel: „Şeli, spune-mi şi mie de ce refuzi să ne ajuţi, să te ajuţi şi pe tine?“.

— De ce ai un ofiţer de supraveghere? Ce ai făcut?

— Ce am făcut? Ce *nu* am făcut? – Avu o scurtă clipă de ezitare, apoi râse. – Vai, se vede că eşti nouă… aici nu întrebi aşa ceva. Aştepţi să ţi se povestească. Nu spui, nu întrebi. În orice caz, m-ai întrebat, iar eu îţi răspund: nu am atacat decât nişte pachete de Marlboro, pe care le-am luat fără să le plătesc. Ai căzut din pat?

— Nu. Ai furat ţigări?

— Portofelul mi-l săltaseră în ziua în care am plecat de-acasă. În gara centrală din Holon. Mă lăsaseră fără nimic, iar eu, mai mult decât de mâncare şi băutură, am nevoie de ţigări – sunt un om mort fără ele. De unde era să ştiu că au camere de supraveghere şi pază şi toată nebunia aia?

Dinca lătră. O umbră se scurse în cameră. Pesah stătea în uşă, umplând intrarea cu trupul său. Lui Tamar i se făcu teamă la gândul că stătuse acolo şi ascultase ce vorbeau. Îşi aplecă puţin capul, pentru a putea intra în cameră. Le cerceta cu ostilitate pe cele două fete care stăteau fiecare pe patul ei, faţă în faţă, cu mâinile pe genunchi.

— Deja îmi faceţi club aici? mormăi el.

— De ce, e interzis? protestă Şeli.

Mirosi aerul:

— Ţine-ţi gura şi ai grijă să nu arzi salteaua.

— De ce? Vrei să scoţi ceva şi de pe urma puricilor din ea? O secundă! Poate faci şi un circ, precum Charlie Chaplin, cu animale sălbatice? – Imită apoi foarte bine răgetul unui animal.

— Tu… Pesah se sprijini de perete şi începu să se frece cu spatele de el, ceea ce îi întoarse lui Tamar stomacul pe dos. Nu vrei să înveţi să te porţi, nu? – Vorbea din nou foarte rar, ca şi când ar fi silabisit fiecare cuvânt. – Într-o zi, scumpa mea doamnă, într-o zi vei avea de-a face cu mine, – făcu un semn cu două degete – şi o să te

pomeneşti deodată într-o situaţie extrem de neplăcută. Extraordinar de neplăcută.

Acum văzu exact cum se întâmpla: cum, în mod aproape imperceptibil, ursul acela gras era înlocuit de un urs de pădure, sălbatic. Iar pielea lui, se gândi uluită, arată ca şi când ar fi fost absorbită deodată înăuntru.

— De ce nu o faci acum? zise Şeli, respirând cu greutate şi întorcându-i spatele, iar Tamar o admiră în momentul acela.

— Crede-mă că nu mai durează mult. Clipa aceea este foarte, foarte aproape. Într-o zi mă vei enerva peste măsură şi vei vedea tu atunci, marea eroină. Ca atunci când ai venit plină de sânge şi bătută şi m-ai rugat să te primesc înapoi. Îţi mai aduci aminte sau ai uitat?

Şeli se adânci în sine. Urmărea din când în când fumul de ţigară care se împrăştia la întâmplare.

— Aşa că mai bine ţine-ţi gura şi nu mi-o strica pe asta mică. Sau, şi mai bine, ia coborâţi voi amândouă şi daţi o mână de ajutor la bucătărie, la pregătirea cinei.

— La piure, îl enervă Şeli. El îi trimise o privire ucigătoare şi ieşi din cameră.

— Cum de nu ţi-e frică de el? întrebă Tamar.

— Ce poate să îmi facă? Trebuie să mă ţină. Nu poate renunţa la mine.

— De ce?

— Ştii câţi bani îi aduc eu în fiecare zi? Peste cinci sute de şekeli.

— Cinci sute de şekeli? se cutremură Tamar. Numai din cântat?

— Eu nu cânt, râse Şeli, imit. Imit cântăreţe. Rita, Iudith Ravitz şi altele.

— Şi de ce nu lucrezi pe cont propriu? întrebă Tamar. De ce trebuie să îi dai lui toţi banii?

— Pentru că singur pe stradă… nu e ca la picnic. Şi două, trei zile e prea mult. Toată lumea te caută, te urmăresc de la depărtare să vadă dacă nu eşti vreun drogat sau ceva. După aceea începe adevăratul dezastru. Crede-mă, am încercat. Ai auzit ce a povestit. A patra zi m-am întors.

Tamar se gândi la cele auzite. După o clipă o rugă:

— Imit-o pe Rita.

— Pentru tine? O reprezentaţie particulară? spuse Şeli. *No problemo.* Se ridică în picioare pe pat şi trase adânc aer în piept. Tamar începu să zâmbească.

O imită pe Rita, apoi pe Madonna, iar în cele din urmă pe Ţipi Shavit cu „Toată lumea s-a dus la jambo“*.* Nu ştia să cânte, Idan s-ar fi cutremurat auzind-o, însă avea un talent autentic, plin de veselie şi efervescenţă, nedisimulat şi sănătos, iar Tamar râse până îi dădură lacrimile şi se gândi că atunci când era cu Idan şi Adi râsul era altfel, filtrat prin intelect.

După aceea Şeli obosi şi se prăbuşi imediat. Se întinse pe pat, spuse „noapte“ şi îşi trase pătura peste cap, iar în câteva clipe începu să sforăie.

Tamar rămase pe marginea patului, puţin surprinsă de despărţirea aceasta bruscă. După aceea o mângâie pe Dinca şi îi şopti „mergem“. Se hotărâse să dea o mână de ajutor la bucătărie pentru că se temea de Pesah, dar se gândea şi că în felul acesta va putea să se învârtă prin casă, poate chiar va înţelege mai multe şi se va putea pregăti pentru ceea ce va urma.

A doua zi dimineaţa o treziră la ora şase. Un băiat slăbuţ o scutură cu violenţă:

— Hai, scoală-te. Mai este o jumătate de oră şi pornim la drum.

Avea senzaţia că nu dormise toată noaptea. Până la trei dimineaţa îşi privise ceasul. Aştepta să audă uşa de la intrare deschizându-se. Se gândea că poate el va ajunge mai târziu, poate că avusese un spectacol într-un oraş îndepărtat. Acum se îmbrăcă cu greutate. Deodată se opri. Îşi privi gânditoare bagajul. Se uită la locul în care îl pusese cu o seară înainte. Observă o mică schimbare. Căută cu grijă înăuntru. Moneda de un şekel pe care o ascunsese între două şosete nu mai era la locul ei. Mai căută şi o găsi pe fundul sacului, iar în momentul acela îşi dădu seama că cineva luase rucsacul în timpul nopţii, după ce ea adormise, căutând informaţii despre ea. Norocul ei că ascunsese cele „cincizeci de grame" în chiloţi şi lăsase la biroul pentru păstrarea obiectelor brăţara din argint pe care era scris numele ei.

Şeli dormea încă, ghemuită, poate visa că este micuţă şi fragilă. Tamar o privi şi îşi aduse aminte cum o primise ieri, cu câtă naturaleţe o dusese în camera ei, îi povestise câte-n lună şi-n stele, o distrase, dar nu reuşise să îi alunge suspiciunile şi inhibiţiile, pe care le simţea întotdeauna când cunoştea oameni noi. Le sunt atât de recunoscătoare oamenilor care se poartă cu mine aşa cum a făcut ea, se gândea Tamar.

Coborî cu Dinca la primul etaj. Se învârteau deja pe acolo câteva dintre personajele pe care le văzuse la cină, cu o seară înainte. Coridorul era plin. Pesah mergea printre ei ca un comandant înainte de atac. În mână ţinea un carnet roşu, mare şi întorcea foile tot timpul.

— Tu, îl indică pe tânărul care o trezise şi care semăna cu Elvis, pe ăsta cu bastoanele îl iei în Netania. O jumătate de oră în piaţă, lângă poşta veche, o ştii? Unde era odată cinematograful Sharon? Excelent. După aceea zburaţi în Kfar Saba, în piaţă, lângă mall, el îşi termină treaba şi apoi fuguţa la Beit Ha-Etrach, nu aşa îi spune? Pe

peluza de lângă strada principală? Aşa rămâne. Veţi ajunge acolo exact la douăsprezece şi jumătate, bine? Acum: tu rămâi acolo fix cincisprezece minute, nici o secundă mai mult, la ce ai nevoie de mai mult? Iar de acolo o iei valvârtej în Piaţa Ordeia, în Ramat Gan. Câţi ai până acum? Patru? Nu-i destul. Aşteaptă o clipă.

Formă un număr pe mobil:

— Hemi, ascultă-mă, Hemi. Până la ce oră stai cu fata aia la Beit Ha-Etrach? Cât? De ce, atâta îi ia să scoată o batistă pe nas? Am înţeles. Ascultă-mă, nu-mi convine. Ieşiţi de acolo la doişpe fix, nici o secundă mai târziu. De ce? Pentru că la şi jumătate intră deja altcineva, iar eu am nevoie de cel puţin o jumătate de oră între mutări. De ce? Încă nu ai învăţat de ce? Îţi moare bateria? Bravo. Să nu ne mai certăm!

În felul acesta organiza totul, îi distribuia pe băieţi şi pe fete şi pe şoferii lor, îi amintea fiecăruia ce trebuie să îşi ia cu el, alerga după aruncătorul de cuţite, care, ca de obicei, uitase să îşi ia chiar sacul în care avea cuţitele, îi dădu ordin fetei care modela baloane să îşi ia un casetofon cu ea şi să pună muzică, pentru ca publicul să se şi mişte; îl bătu pe umăr pe băiatul acela palid cu vioara, spunându-i să facă un efort şi să zâmbească măcar o dată pe oră, pentru că publicului nu îi plac feţele mohorâte. Oamenii se îngrămădiră pe hol, apoi se împuţinară, până ce în final rămase Tamar, aproape singură, iar atunci se temu ca nu cumva să fie nevoită să mai petreacă o zi în casa aceasta care îi dădea fiori.

— Acum tu: pe tine te trimit azi la Haifa. Miko, vino aici, azi ai un pasager special. O duci întâi în Mercaz Cârmei, îi găseşti un loc bun, pentru că este prima dată când iese din oraş – apoi spuse brutal – deci cu blândeţe, bine? După aceea o duci la Neve Sha'anan… El vorbea, iar Tamar încetă să îl mai asculte, avea o metodă anume prin care înceta să mai audă, se retrăgea în sine când exteriorul

devenea apăsător. Pe mama ei o înnebunea acest obicei; unde te închizi când faci aşa, când afişezi mutra asta de *eu-nu-ştiu-nimic*, ca o carapace de nepătruns.

— Iar dacă mai rămâne timp, mai daţi o reprezentaţie la întoarcere, în Zikron Iakov, tot la piaţă, auzi ea vocea lui Pesah în depărtare – cât durează, cu aproximaţie, o reprezentaţie de-asta? Hei, trezirea! Unde ai plecat?

Tamar spuse că, în general, o jumătate de oră.

— Un sfert de oră nu îţi ajunge? Bine. Astăzi te las o jumătate de oră, vreau să te simţi bine. Mâine vedem cum facem. Gata. Patru reprezentaţii. Deocamdată este de ajuns.

Miko era tânărul care o adusese ieri aici, împreună cu mama şi cu tatăl lui Pesah. Se îndreptă spre Subaru fără a-i spune nici un cuvânt, iar ea merse în urma lui. Nu ştia unde trebuie să se aşeze, lângă el sau în spatele lui? În cele din urmă se aşeză în spate, ştiind că în felul acesta îi creează lui sentimentul că e un şofer de taxi. Dinca îşi scoase capul pe geam, inspirând cu plăcere aerul rece.

Tamar era fericită că iese din Ierusalim, că se află pe drum, în mişcare. Avea chiar uşoara senzaţie că e o persoană importantă. De parcă ar fi fost o artistă renumită, dusă la concert cu o maşină extraordinară. Îşi scoate mâna pe fereastră şi salută mulţimile de admiratori care stau de o parte şi de alta a străzii, aruncându-le orhidee din buchetul ei.

Au mers aşa, în tăcere. Tamar se întreba când va începe să îi explice tot ce trebuie să ştie. Dar el nu scoase un cuvânt. Se juca fără întrerupere cu telefonul mobil. Cu melodiile lui ţipătoare şi fragmentate, pe care le asculta una după cealaltă. Timp de aproape o oră ascultă zeci de sonerii, iar capul îi stătea să explodeze. O dată sau de două ori încercă să îl întrebe ceva, dar el nu o băgă în seamă. Când avea şase ani, Tamar locuise o vreme lângă calea

ferată şi se obişnuise să împartă lumea în două categorii – cei care o salută pe fetiţa care stă lângă calea ferată şi cei care nu. Miko aparţinea celei de-a doua categorii. Din când în când o privea în oglindă. Ochii lui erau întunecaţi şi strălucitori. O detesta, iar ea nu îşi dădea seama de ce.

— Acum ascultă, spuse el deodată, cu brutalitate, uite cum merge treaba. Eu las maşina pe o stradă de lângă centru. Tu te învârţi vreo zece minute şi începi să cânţi. Dacă mă vezi în public, nu dai nici un semn că mă cunoşti. Şi cel mai important, dacă te întreabă cineva ceva, nu ştii nimic despre mine. Ai ajuns la Haifa ieri seară, cu autobuzul. Ai dormit în gara centrală. Nu ai vorbit cu nimeni. Clar?

Tamar încuviinţă din cap fără să îl privească.

— Termini de cântat – tu cânţi, nu?

— Da.

— Termini de cântat, iei banii şi te mai învârti cinci, zece minute, nu mai mult, dar numai pe străduţe, niciodată pe bulevard, m-ai înţeles?

— Da.

— Au trecut cele zece minute, mergi la maşină şi la revedere. Bine?

— Bine.

— Să recapitulăm: dacă e pe-aproape vreun poliţist sau cineva suspect, nu te apropii de maşină. Dacă mă vezi, treci pe lângă mine ca şi când n-aş fi. Urci numai dacă e sută la sută sigur. Asta-i tot.

Ajunseră pe o stradă mică şi liniştită, care ducea către mare. Tamar văzu în jur o sumedenie de căsuţe şi mulţi chiparoşi şi pini care acopereau străduţa. Miko opri maşina, chiar aici avea abonament la parcare, iar Tamar îşi imagină că făcea asta pentru a evita orice contact cu poliţia.

— Acum: asta e Strada Chiparoşilor, să-ţi aminteşti numele. În colţ e un supermarket şi o sală de fitness. Să nu uiţi. Hai, mişcă-te.

Şi astfel, fără să aibă parte de urări sau încurajări, fără nimic, ieşi în stradă.

Când începu să cânte, sunetele erau sparte şi fu nevoită să se oprească. Apoi se sperie, iată, încă o dată se distruge pe sine. În timp ce vocea îi revenea se gândi că nu este bine să îşi formeze obiceiul de a cânta fără să îşi încălzească vocea. Pe termen lung, acest lucru este extrem de dăunător. Dar cuvintele „termen lung“ răsunau goale şi fără nici o legătură cu ea, care trăia acum numai pe termen scurt. Începu din nou, cântă „Fruntea ta încoronată“ şi „Păzeşte-ţi sufletul“*,* dar nu îi plăcea reprezentaţia ei de aici. Nu era conectată la ce exprima şi făcu eforturi uriaşe; nu mergea. Acest lucru o îngrijora puţin. Se temea că Pesah va afla de la Miko şi o va alunga imediat. Gândul acesta o măcina: depindea, poate, de părerea de „specialist“ a lui Miko! Ştia exact ce îi lipseşte acestei reprezentaţii jalnice: când cânta în Ierusalim, aproape întotdeauna strada o aprindea şi, chiar dacă pentru o clipă, uita care îi era scopul, cânta dintr-o plăcere nemărginită. Acum, cu omul lui Pesah în spatele ei, se simţea ca un canar în colivie.

La final cântă în ladino „Los biblicos“*,* pe care publicul îl cunoştea ca „Trandafirul înfloreşte“, iar căldura ritmului o mai însufleţi puţin şi oamenii începură să îi zâmbească, o senzaţie cunoscută îi inunda sufletul, iar din acest motiv le cântă, peste program, „Marionetele“ Leei Goldberg, pe care îl învăţase de pe o casetă cu melodii pentru copii de la Noa – preferata ei –, iar vocea i se înălţă şi se împrăştie deasupra lor: *Într-o lojă împodobită, / Aşteptând un carnaval, / Sub o lampă uitată aprinsă / S-au întâlnit în mod banal, / El vorbeşte, ea ascultă / Ea, Piereta, el, Piero…*

Îi zâmbea unui tânăr care stătea în public şi îi sorbea pur şi simplu vocea, iar el, pentru că începuse să tremure de emoţie, se îndreptă spre ea. „Poate ea nu e Piereta“, îi cânta, rotindu-şi ochii după el, *Poate, poate, pur şi simplu, / Este o marionetă / Manevrată doar de fire…* Publicul o aplaudă îndelung şi îi ceru să mai cânte, dar ea nu mai avea chef. Voia să îşi continue drumul, să înţeleagă ce se petrece cu adevărat în jurul ei, din ce mare spectacol făcea parte şi care era, mai precis, rolul ei.

Când termină, tânărul se apropie de ea, era aproape un copil, foarte delicat, cu o bărbuţă rară şi ochi strălucitori, îi spuse că este pregătit să o ia imediat cu el în Galileea: este acolo o peşteră cu un ecou dumnezeiesc, creată special pentru vocea ei, iar el pur şi simplu trebuie să o asculte acolo. Când rostise cuvântul „peşteră“, ea îşi amintise imediat de adăpostul ei, cu salteaua şi scaunul rupt, cu chitara sprijinită de perete, cine ştie dacă va mai reuşi să ajungă acolo vreodată. Cine ştie dacă va reuşi să îl ducă acolo şi pe Şai. Îi zâmbi politicos şi refuză printr-o mişcare a capului. Dar el nu renunţă – vino să vezi, măcar – mâna lui o prinse pe a ei şi o trase puţin – Dumnezeu te-a creat pentru vocea ta, vino, ce spui, floare rară, îmi cânţi acolo un singur cântec… Tamar îşi trase cu putere braţul din strânsoarea mâinii lui. Ochii ei cenuşii deveniră metalici: lasă-mă, ţi-am spus!, iar el o privi, văzu ceva care îl tulbură, se retrase şi plecă.

Câteva minute se plimbă pe străzile lăturalnice, simţindu-se ca un prizonier care este transportat de la o închisoare la alta. Oamenii mergeau şi vorbeau în jurul ei, maşinile îşi vedeau de drum, viaţa de zi cu zi era atât de aproape de ea, putea întinde mâna pentru a o atinge. Vedea totul ca un deţinut, printr-o barieră de sticlă. Mai târziu, în maşină, Miko nici nu se uită la ea. Îi dădu săculeţul cu bani, iar el îl cântări în palmă:

— Doar atât?

— Atât mi-au dat, spuse şi se enervă pe ea însăşi. Am ajuns să-mi cer scuze în faţa lui.

— Pentru că dacă iei ceva pentru tine, eşti terminată, ştii bine. Avem metodele noastre de a verifica.

— Nu am luat nimic, zise ea încet şi îl privi drept în ochi, până ce îl făcu să îşi aplece capul.

El porni motorul. Mergeau din nou în tăcere. Tamar începea să înţeleagă ce se întâmplă aici. În timpul reprezentaţiei îl văzuse de câteva ori mergând printre oamenii care o ascultau. Nu înţelegea de cine trebuie să o păzească şi de unde teama aceasta de poliţie. De ce Pesah, de dimineaţă, explicase cuiva la telefon că are nevoie de un interval de o jumătate de oră între două reprezentaţii? Se concentră: când tânărul acela cu peştera lui din Galileea se ţinea scai de ea, Miko nu venise să o ajute. Atunci, care era misiunea lui în toată afacerea asta? N-avea nici o noimă. O duseseră la Haifa, o ameninţaseră, o speriaseră, ea a cântat, nu s-a întâmplat nimic deosebit, iar acum o duceau la o altă reprezentaţie. Ce înseamnă toate acestea?

Atunci îl chemă în ajutor pe tatăl ei. Îi putea fi de un oarecare folos prin modul în care vedea el lucrurile. Capital şi investiţie. Cereri. Profituri. Cheltuieli. Se gândea la cei cinci sute de şekeli pe care îi câştiga Şeli în fiecare zi. Acum, era adevărat că nu toţi câştigă cât Şeli. Fiecare dintre artişti scoate aproximativ – începu să facă nişte calcule în minte. Se încurcă. Cifrele îi provocau întotdeauna ameţeli. I se făcea greaţă de la calcule. Dar nu renunţă. Închise ochii şi începu din nou să socotească. Înmulţi numărul de fete şi băieţi pe care îi văzuse de dimineaţă pe hol cu… Făcu ochii mari: ajunsese la aproximativ zece mii de şekeli pe zi. Mulţi bani. Cu toate acestea, mai era o verigă lipsă.

Şi reprezentaţia din centru a decurs fără incidente. Aici a cântat chiar mai prost, pentru că nu se simţea liberă, dar în ciuda acestui lucru entuziasmul publicului a fost chiar mai mare. Nu ştia cum să îşi explice acest fapt. O dată aşa, o dată aşa. Dar întotdeauna era puţin deprimată – pentru că atunci când o aplaudau, nu făceau decât să îi arate, încă o dată, prăpastia care se căsca între ce simţea ea şi modul în care se vedeau lucrurile prin ochii celorlalţi. Cunoştea foarte bine starea aceasta: un fel de depresie pe care o simţea după fiecare spectacol, dragostea cu care o înconjurau nu făcea decât să-i întărească şi mai mult convingerea – de fapt, era neînţeleasă.

Cum spusese Şai după un concert – „Uneori este mai jignitor să te iubească din motive neîntemeiate, decât să te urască din motive întemeiate“.

Ca de obicei, oamenii s-au apropiat de ea şi i-au strâns mâna cu emoţie, punându-i întrebări şi făcându-şi griji pentru ea – şi se simţea atât de bine văzându-le îngrijorarea.

Mai era pe acolo şi un poliţist, dar la mare depărtare. Era ocupat cu un domn elegant, care îi vorbea emoţionat, dând din mâini şi se părea că îi povesteşte despre un lucru îngrozitor, care tocmai i se întâmplase.

Poliţistul îl asculta şi scria ceva pe un carneţel, aşa că nu se uită înspre ea.

— De data asta a mers mai bine, spuse ea în timp ce îi dădea banii lui Miko şi îi fu ruşine de faptul că încerca să-l mulţumească.

Tot drumul o bântui ultima propoziţie pe care i-o spusese lui Miko: de data asta a mers mai bine. Ce a mers mai bine, ce? Că ţi-au dat mai mulţi bani? Cu siguranţă, primul spectacol a fost mai bun decât acesta; atunci, ce a fost mai bine? Dacă nu te plăteau la fel de mult, însemna neapărat că nu erai apreciată? Dacă primeşti mai puţin decât Şeli, asta înseamnă că valorezi mai puţin? Servitoare ce eşti!

Pentru prima dată de când plecase de acasă, simţea că se vinde. Îşi jură că niciodată nu îşi va mai cere scuze dacă va câştiga puţin. Nu în faţa lui Miko sau a lui Pesah, sau a altora ca ei şi, în general – nimănui de pe lumea aceasta. Se îndreptă în scaunul maşinii şi îşi ridică bărbia. Mişcarea aceasta îi aminti de Teodora, iar ea îşi adună toate puterile şi jură: misiunea ei, destinul ei este să cânte. Restul e treaba altora.

La Bat Galim a cântat „Dulcea moarte pe mare“, în portugheză. Nu pregătise melodia aceasta, însă văzând marea atât de aproape, simţi imediat cum începe să o acompanieze, se contopi cu ritmul valurilor într-un echilibru perfect, ca o cântăreaţă care se supune cântecului ei, iar apoi schimbă total registrul şi din ea izbucni „Beni, Beni, copil rău“, iar mâinile îi zburară de lângă corp, de parcă ar fi fost arsă şi începu să danseze aşa cum niciodată nu o făcuse la petreceri – era Riki Gal pe scenă, cu sălbatica ei dragoste de viaţă şi bucurie de a trăi, cu părul blond care îi înconjura chipul ca o aură, dezlănţuindu-se furtunos… un băiat şi o fată, nu cu mult mai mari decât ea, poate o pereche de soldaţi aflaţi în permisie, începură să danseze lângă ea, plini de entuziasm. Le cânta, îi făcea să tresară şi dansa în faţa lor; în cele din urmă, înţelese ce nu reuşise să o înveţe Halina de-a lungul atâtor ani – să nu se ascundă de emoţiile pe care le stârneşte, să nu se teamă de spaţiul gol dintre ea şi ei, ca şi când nu ar avea nici o legătură cu ce creează în sufletul lor; şi într-adevăr, de când ieşise pe stradă – de la o reprezentaţie la alta devenea din ce în ce mai îndrăzneaţă. Nu mai ezita să-şi privească spectatorii în ochi, să le zâmbească, să radieze către ei; deja i se întâmplase, nu doar o singură dată, să cânte fără ruşine un cântec întreg câte unui bărbat din public pe care îl plăcea şi care, i se părea ei, înţelegea

cântecul acela; îl privea intens, chiar flirta puţin cu el şi uneori simţea că privirea ei pătrunzătoare şi matură îl stânjeneşte.

Şi o înfurie când se gândeşte şi simte cum fiecare dintre ei încearcă să ghicească ce este şi cine este cu adevărat. Care este povestea ei. Acest lucru diferă foarte mult de ce se întâmpla la cor, când se pierdea printre ceilalţi copii, toţi îmbrăcaţi în aceleaşi costume. Pe stradă, în timp ce cânta, simţea pe corpul ei, pe pielea ei, cum oamenii se întreabă cine este, o privesc cercetător, sapă în adâncul ei şi încep să îi coasă pe trup poveşti pe care singuri şi le imaginează: este o copilă orfană, abuzată, nevoită să îşi câştige singură existenţa; este vedeta unei trupe rock din Anglia, îndrăgostită de un tânăr israelian care a părăsit-o şi strânge acum bani pentru biletul de întoarcere; este ultima descoperire a operei din Paris, care şi-a organizat un turneu incognito, în ţările cele mai îndepărtate, pentru a se pregăti; este o fată bolnavă de cancer, care a decis să îşi petreacă ultimul an de viaţă în mijlocul agitaţiei străzilor. Este o tânără prostituată care în timpul zilei cântă cu vocea aceasta neprihănită…

Era ceva care fluidiza reprezentaţia ei de aici, ceva în sunetul mării, ceva în vocea ei îndrăzneaţă. Deodată îşi dădu seama că este prima dată în viaţa ei când transpiră de la atâta cântat şi îi plăcea atât de mult acest lucru, încât chiar şi atunci când Miko îi făcu semn pentru a doua oară să termine, se hotărî să mai cânte o melodie, ignorându-i privirea ucigaşă; şi cântă „Prostuţa“ lui Eti Ankri, lăsându-se sedusă de ritmul valurilor, iar înţelesul ascuns al cuvintelor îi străpungea inima: *Prostuţo, prostuţo, prostuţo, / Iată unde ai ajuns, / Prostuţo, prostuţo, prostuţo, /Nu mai ai scăpare…*

Tamar dansa uşor, uitând de sine, cu o plăcere amară: *Speranţe firave / Şi vise frânte / Le-ai îngropat pe toate / În câmpuri depărtate / Şi-acum în tine încolţesc…*

După aceea, când toţi oamenii s-au împrăştiat, Tamar văzu o femeie în vârstă, lipsită de graţie, care alerga dintr-o parte în alta pe lângă locul unde cântase ea mai devreme şi căuta ceva pe jos, printre ierburi şi pe sub bănci:

— Aici, aici am stat, bâlbâi femeia, care îşi ridică ochii şi o văzu pe Tamar. Poate a căzut? Poate l-au furat? Dar cum? Spuneţi-mi ce se întâmplă. Am stat aici doar o clipă să ascult o melodie şi deodată văd – că nu mai e! Nu mai e!

— Ce nu mai e? întrebă Tamar, iar inima începu să îi bată cu putere.

— Portofelul meu, cu toţi banii şi toate actele. Avea o faţă grasă şi roşie, cu multe vinişoare în jurul nasului mare, iar pe cap îi trona un coc blond-auriu. – Azi am primit trei sute de şekeli de la şefu' pentru nunta fiicei mele. Trei sute! Niciodată nu îmi dă atâţia bani! Iar aici, în timp ce te ascultam pe tine, numai o clipă am stat, idioata de mine! Acum nu mai am nimic! – Vocea ei se stinse de durere şi uimire.

Tamar îi întinse imediat toţi banii pe care îi avea în pălărie.

— Luaţi-i.

— Nu, nu trebuie! Nu se poate! Refuză şi apucă mâna foarte subţire a lui Tamar cu multă compasiune. Nu se face… Trebuie să mănânci… Eşti ca o păsărică… Şi tu mi-i dai mie? Nu, nu e bine…

Tamar îi puse banii în palmă şi fugi. Ca o furtună care mătura coasta. Când urcă în maşină, spuse imediat:

— N-am bani. N-am nimic. Am strâns şaptezeci de şekeli şi i-am dat pe toţi femeii.

Ochii lui erau negri de furie:

— Ce femeie?

— Aceea, rusoaica de la care ai furat.

Tăcu. Miko se întoarse spre ea. Se roti încet, încet, până când îi putu vedea întreaga faţă dinaintea ei. Totul părea că se mişcă mai lent; deodată se făcu foarte linişte. Ea îi văzu cuta aceea adâncă din mijlocul frunţii tinere, părul scurt şi cârlionţat şi buzele subţiri.

Atunci o lovi. O palmă şi încă una. Capul îi zbură întâi la dreapta, apoi la stânga. Dinca se ridică de la locul ei şi începu să mârâie ameninţător. Tamar îşi puse o mână pe capul căţelei ca s-o liniştească. Lumea i se învârtea în faţa ochilor. Auzea că porniseră deja. Peisajul începuse să se desfăşoare cu repeziciune dincolo de geamuri. Vedea spinarea încordată a lui Miko şi îşi muşcă buzele cu toată puterea, îşi contractă muşchii abdomenului, dar lacrimile începură să îi curgă pe obraji. Nu le ştergea, iar prin acest gest le nega. Prostuţo, prostuţo, toată blândeţea ta este acum asprime, îi zumzăiau în minte versurile inversate, la început ca o alarmă, apoi ca un strigăt. În afară nu răzbătea nimic, răsunau doar înăuntrul ei, înlăturând tot ce o înconjura, toate lucrurile imposibil de tolerat prin care trecea. Evadă, iar bărbatul nu bănui nimic. Se închise-n camera cea mare, cu pianul şi cu Halina. Exact de asta avea nevoie acum. De Halina cea micuţă, cu ochelarii pe vârful nasului lung şi strălucirea tăioasă a ochilor. Halina ridică o palmă mică, de tirană, şi îi ordonă lui Tamar să îşi direcţioneze vocea către vârful degetului ei mare, cu unghia vopsită în mov: „L-a“, zumzăi Tamar, cu o concentrare supremă; „N-u“, zumzăi Halina în faţa ei. – „Degetul meu încă nu te simte. L-a, mai multă rezonanţă…“ – Acest lucru o ajută, îi umple golurile din creier, o relaxează şi îi aminteşte cui aparţine cu adevărat, cu ce se identifică până la pierderea de sine.

După câteva clipe simţi cum ochii lui o caută în oglindă:

— E ultima dată când îmi spui aşa ceva. M-ai înţeles? Ultima dată când mai gândeşti aşa ceva cu creierul ăla al tău. Îi datorezi lui Pesah şaptezeci de şekeli şi te descurci singură. Dacă îmi mai spui

o singură dată cuvintele acelea, te distrug. Nici mă-ta n-o să te mai recunoască după ce termin cu tine.

Continuară să meargă într-o linişte de mormânt. Capul o durea de la lovituri, întreg corpul ei striga, iar obrajii o ardeau de la palmele primite şi din pricina ruşinii. De mai bine de zece ani nu o mai pălmuise nimeni. Când era mică, mama ei era mai tot timpul nervoasă şi o lovea, iar tatăl ei intervenea. Odată, când mama ei îşi pierduse cumpătul (nu-şi mai aducea aminte ce făcuse de reuşise să o enerveze atât de tare) şi o fugărea prin casă, îl auzi pe tatăl ei urlând din birou: „Nu pe faţă!“, iar în clipa aceea îi mulţumise Cerului pentru că încerca să o protejeze.

Acum se gândea că, probabil, se temea ca nu cumva cineva să vadă semnele.

Marea lui teamă dintotdeauna: ce va spune lumea.

Îşi impuse să nu se mai gândească la ce se întâmplase. Ştia că dacă se va gândi, va plânge. Se mobiliză şi îşi ocupă mintea cu calcule complicate: dacă Miko fură la fiecare reprezentaţie a ei două sau trei portofele; dacă în fiecare zi ea are câte patru sau cinci reprezentaţii – şi vor fi zile în care va avea zece; dacă în casă sunt zece sau douăzeci de băieţi şi fete sau cincizeci; dacă în fiecare portofel sunt o sută sau două sute de şekeli. Şi, uneori, poate chiar o mie – capul i se învârtea din pricina cifrelor. Un escroc mic şi de succes. Poate nu era chiar atât de mic. Calculele ei aproximative ajungeau la o sumă de zeci de mii în fiecare zi. I se părea absurd, dar cifrele asta arătau. Palmele începură să îi transpire, încercă să aducă lucrurile la nivelul ei. Îşi spuse că Pesah Beit Halevi câştigă într-o jumătate de oră cât ar câştiga ea într-un an întreg muncind la Teodora.

La Zikron Iakov ajunseră la ora cinci după-amiaza. Tamar era stoarsă de puteri. Coborî cu greu din maşină. Nu credea că va mai fi în stare să stea şi să cânte în faţa unor străini, fără să izbucnească în lacrimi.

Dar coborî. Acesta este un spectacol, iar ea trebuie să îşi revină. Nu avea nici o legătură cu Miko sau cu Pesah, sau cu mizeria în care încercau să o târască. Ai de dat o reprezentaţie, o faci. Indiferent de starea în care te afli, o faci. Dacă nu mai găseşti putere în tine însăţi, iei de la Halina, ea nu te va ierta niciodată dacă vei renunţa: „Şi actorul se ceartă acasă cu nevasta şi crezi că atunci mai are chef să fie Hamlet? Cu toate acestea, îl joacă pe Hamlet!“.

Se târî spre piaţă, se mai învârti pe acolo câteva minute şi îşi zări imaginea reflectată în vitrina frumos aranjată a unui magazin; văzu o copilă slabă, cu ochi uriaşi şi gura ca o seceră întoarsă. Mergea printre oameni, printre familii mari şi mici. Începu să adie un vânt uşor, de seară. Copiii erau obraznici şi se alergau unul pe altul, iar părinţii le strigau să înceteze. Tamar se strecură printre ei, ca o hoaţă. Iată unde ai ajuns, prostuţo. Blândeţea nu-ţi mai este de nici un folos. La o cafenea de pe trotuar stăteau un tată tinerel, foarte frumos şi un copil de cinci, şase ani. Copilul îl ruga să îi dea să citească din ziarul de pe masă, dar nu ştia cum să ţină paginile, iar acestea se încurcară şi i se lipiră de guriţă, iar el începu să râdă; tatăl îi explică apoi, cu multă răbdare, cum se ţin paginile şi îi arătă de mai multe ori mişcarea potrivită.

Dragostea îi unea printr-un fir invizibil, iar Tamar aproape că făcu un pas către ei, vrând să îl întrebe pe tată dacă nu ar dori să îi cânte copilului. Ştia deja cântecele din *Sunetul muzicii*. O năpădi dorul de Noiku, de obrajii ei ca două piersici, de clipele în care alergau libere şi fără griji, de felul în care arăta bucătăria după ce îi pregăteau Leei o prăjitură, ca să îi facă o surpriză, de clipele în care se urcau

împreună pe patul Leei, îşi luau mutriţe de soliste dintr-o trupă rock şi dansau cu muzica la volum maxim, iar Noiku avea acum trei ani! Ce distracţie va fi când va împlini şapte ani şi apoi şaptesprezece, iar Tamar îi va fi prietena cea mai bună, sora ei, sfătuitoarea ei, sufletul cel mai apropiat. Deodată, în minte îi răsări o întrebare urgentă pentru Teodora, una dintre multele întrebări pe care numai lui Teo i le putea pune: dacă un om, nu contează cine, se decide să se întărească pe sine şi să-şi întărească sufletul trecând printr-o încercare grea, nu contează ce; după ce totul se va termina, va putea el redeveni acelaşi om, cel de dinainte de acea încercare?

Încet, târându-şi picioarele, ajunse la locul stabilit, în piaţa din faţa clădirii Aharonson, lângă o cupă uriaşă de ciment în care era plantată viţă-de-vie. Îi găsi Dincăi un loc bun în care să se odihnească şi se asigură că o putea vedea în permanenţă de acolo de unde va cânta. După aceea se aşeză în centrul unui cerc imaginar pe care îl trasase în jurul ei şi îşi ridică privirea; începuse deja să intre în atmosfera de spectacol. Îi era greu aici, la fel de greu ca prima dată, acum un milion de ani, în piaţa din Ierusalim.

Iar atunci, în mod surprinzător – şi ea rămase uimită – îşi deschise gura şi cântă.

Cânta cu forţă, cu mai multă forţă decât de obicei. Vocea îi venea din afară, din afara tuturor lucrurilor care i se întâmplaseră. Rămăsese atât de clară şi de curată, încât aproape că nu îi venea să creadă. O mira faptul că propriul glas se putea disocia de ea. Primele două cântece le interpretă aproape ameţită, concentrându-se şi făcând eforturi pentru a se apropia de propria voce, pentru a o face din nou a ei. Ce experienţă ciudată. Pentru prima dată în viaţa ei simţi de unde îi izvorăşte vocea, cerându-i să rămână curată în timp ce ea se murdăreşte. Aproape fără să se gândească, modifică programul pe care îl pregătise şi începu să cânte acele melodii ale

lui Kurt Weil pe care Halina le numise „duşmani ai omenirii“ – cântă despre Jenny, camerista exploatată, prostituata deprimată care visează să aibă un vapor cu cincizeci şi cinci de tunuri, să ajungă la ţărm şi să incendieze oraşul în care locuieşte, hotelul mizerabil în care lucrează şi pe toţi oamenii care o umiliseră. Nu era prima dată când cânta această melodie, dar acum parcă îşi aruncase în ea rădăcini adânci şi înţelese că acum o cânta din alt loc, din intestine, din pământ. Cânta împreună cu Marianne Faithful, cea care o învăţase cum să interpreteze Jenny, Marianne Faithful, pe care Şai o admira şi ale cărei cântece le iubea, mai ales pe cele compuse după ce se lăsase de droguri; stătea cu Şai în camera lui şi ascultau vocea ei răguşită, iar el spunea că numai un om care a trecut cu adevărat prin viaţă poate cânta astfel. Tamar se gândea atunci cu tristeţe că ea nu va putea cânta niciodată aşa, pentru că ce altceva se mai putea întâmpla în viaţa ei?

Mâinile începură să i se mişte, iar faţa îşi recapătă expresia pe care o avusese când primise cele două palme. Vocea ei curgea prin trup ca sângele şi îi punea în mişcare braţele, burta, picioarele. Pieptul îi era greu. Cercuri fierbinţi îi înconjurau corpul, iar ea le punea în mişcare, provocându-le, intoxicându-se. Cânta pentru sine, aproape că nu era conştientă de oamenii din jurul ei, dar aceştia îşi dădeau seama şi tocmai de aceea, se părea, voiau să vadă ce se întâmpla înăuntrul ei; însă nu îi băga în seamă, se aflau aici pur şi simplu din întâmplare. Cânta şi îşi unduia vocea din adâncurile fiinţei ei, din tunelele cele mai întunecate, niciodată nu îndrăznise să cânte din acele locuri, într-o notă atât de guturală, urâtă, înfierbântată şi pârjolită. Acum ajunsese la ei şi se tăvălea printre ei împreună cu vocea sa, murdară şi sufocată, singură şi otrăvită, până ce simţi că glasul i se ridică, părăsind-o, mântuindu-se, iar apoi înălţând-o şi pe

ea, încet-încet, pe ea, cea care era acum, cu tot ce pierduse în ultimul an, cu ce crescuse înăuntrul ei, deasupra tuturor.

Privi ca prin ceaţă – alţi şi alţi oameni se adunau în jurul ei. Mulţi oameni. Niciodată nu avusese un public atât de numeros. Cânta deja de o jumătate de oră, dar nu se putea despărţi nici de ei, nici de locul acesta nou pe care tocmai îl descoperise.

În încheiere cântă soloul ei, acela care îi fusese luat, soloul mult iubit din *Stabat mater* de Pergolesi. Exact pe acesta îl alesese pentru încheiere, cu sunetele lui pure şi transparente precum cristalul. Iar de data aceasta nimeni nu a râs. Cântecul era din nou lucrul suprem, era din nou ea. O mie de lecţii nu i-au putut da acest sentiment al tangibilului: vocea era locul ei în lumea aceasta. Casa din care iese şi în care se întoarce, în care poate să fie ea însăşi şi să spere că va fi iubită pentru ceea ce este. Dacă ar trebui să aleg între a fi fericită şi a cânta bine – scria în jurnal pe când avea paisprezece ani – nu am nici o îndoială în privinţa a ceea ce aş alege.

Un moment de surpriză, de calm şi reconciliere interioară, după care începu să se dezmeticească şi să îşi amintească unde se află. Văzu capul cârlionţat al lui Miko mişcându-se încet printre oameni, îşi strânse apoi pleoapele cu putere şi cântă; știa că acum vocea ei face pe cineva din public să uite de el însuși şi știa ce înseamnă asta, îşi înăbuşi în minte cuvintele „complice la crimă“ şi continuă să cânte.

Când termină, aproape căzu din picioare. Atât era de ameţită şi de furioasă. Cu mişcări încete, puse pălăria pe pământ. Îngenunche o secundă, îmbrăţişând-o cu tot corpul pe Dinca, trăgându-şi noi puteri de la ea. Oamenii se adunaseră în jurul ei. „Bravo!“ Pălăria se umpluse de bani şi pentru prima dată în cariera ei vedea acolo şi o

bancnotă de douăzeci de şekeli. Îi adună pe toţi, dar publicul îi cerea să mai cânte. Îi strigau împreună, în acelaşi timp: „Bis! Bis!“.

Deja nu mai avea nici un strop de vlagă, emoţiile se risipiseră, iar ei vedeau şi, cu toate acestea, nu încetau. Ştiau că acum vor primi ultimul lucru pe care ea îl mai putea oferi, mierea reginei. Era îmbujorată, ameţită şi strălucitoare, de parcă ar fi fost stropită cu rouă. Ei o aclamau, iar ea râdea. Acum se afla într-o altă ipostază, într-un punct încins şi periculos; când avea spectacole împreună cu întreg corul, era bine protejată, din toate părţile, de căderea şi umilinţa pe care le simţea întotdeauna după ce cânta. Erau acolo săli şi o cortină care cădea şi ascundea aceste sentimente. Aici nu era aşa ceva. Stătea în mijlocul lor, iar ei se hrăneau fără ruşine din ea, era o pradă în mâinile lor. Şi era în atmosfera aceea o forţă atât de sălbatică şi primitivă, încât i se făcu teamă ca nu cumva să fi dat aici prea mult din sine, să nu fi lăsat ceva ce nu va mai putea recupera niciodată.

Iar atunci, la cererea lor, cântă o melodie scurtă şi modestă, un cântec franţuzesc pentru copii despre un cioban şi o ciobăniţă: *Păstorul găsi în vale / Un ieduţ ieşit în cale / Şi i-l duse ciobăniţei / C-un sărut pe obrăjor…* Cântecul o supunea. O reîntoarse către sine. Îl vedea pe Miko depărtându-se cu paşi uşori, cu buzunarele burduşite. Ochii ei scrutau mulţimea. De unde vor mai veni strigătele de data aceasta? O durea sufletul. Cum ar sta în faţa tuturor şi ar mărturisi totul! Dar are o misiune de îndeplinit. Are o sarcină. Îşi repeta aceste cuvinte în timp ce interpreta cântecelul naiv, iar în cele din urmă reuşi să devină şi ea inocentă, dulce şi atrăgătoare; şi numai datorită unui efort supraomenesc reuşi să se abţină şi să nu cânte ceea ce o voce a vocilor urla înăuntrul ei – cum de eşti în stare, cu toate principiile tale, cu toate criticile tale la adresa acestei lumi…

— Nu-i rău, zâmbi strâmb Miko în momentul în care îi dădu săculeţul cu bani, iar ea avea o expresie de parcă ar fi suferit de o boală incurabilă. – Ai învăţat ceva, numai că data viitoare să o mai scurtezi.

El numără în linişte. Numai buzele i se mişcau.

— Uite, îi spuse el în oglindă, ai făcut o sută patruzeci de şekeli aici. Vii în fiecare zi.

Ea îşi întoarse privirea. Îi era teamă că o să vomite. Pe scaunul de lângă el era un portofel maroniu, desfăcut. Cu coada ochiului ea văzu înăuntru o fotografie mică – portretul copilului zâmbitor de la cafenea.

Începuse să se întrebe dacă se va întâlni vreodată aici cu Şai. La o săptămână după ce ajunsese în spitalul acesta părăsit înţelesese exact despre ce îi vorbise Şeli în prima zi: era secătuită. Treceau ore întregi în care nici măcar nu se gândea de ce se află acolo, pentru cine. Aproape că nu se mai gândea la viaţa ei de dinainte: ca un acrobat pe sârmă, căruia îi este interzis să privească în jos, către prăpastia de la picioarele sale, îşi şterse din minte toate gândurile legate de părinţi, de oamenii dragi, de cor şi chiar de Idan. Săptămâna aceasta călătorise mii de kilometri prin toată ţara. Numărase nouă şoferi care o transportaseră; ajunsese la Beer Sheva, Safed, Afula şi Nazareth. Învăţase să mănânce pe drum, fără să se lase pradă ameţelii şi greţurilor, să adoarmă instantaneu ori de câte ori era posibil, ghemuită pe bancheta din spate. Învăţase să cânte de cinci, şase sau şapte ori pe zi, fără să îşi încălzească vocea şi, mai presus de toate, învăţase să tacă.

Ea şi gura ei mare. Miko începuse să o educe prin palmele de atunci. După aceea învăţă că şi cu ceilalţi băieţi şi cu celelalte fete îi era interzis să vorbească orice, iar Şeli o avertizase din capul locului;

trebuie să se ferească de întrebări; toţi cei care se aflau acolo, în casa aceea, fuseseră răniţi într-un fel sau altul. Fiecare dintre ei reuşise să se salveze cumva de la dezastru. Iar comunitatea aceasta mare, vulgară şi gălăgioasă era guvernată de reguli şi principii pline de compasiune şi nobleţe sufletească. Toate întrebările despre casa de la care ai venit, din care ai fugit sau din care ai fost alungat stârneau noi valuri de durere şi rupeau crusta subţire a rănilor. Şi fiecare întrebare despre ce se va întâmpla cu tine, unde te vei duce de aici, ce te aşteaptă în viaţă – provoca numai disperare şi teamă. Foarte repede îşi dăduse seama, în mod instinctiv, că trecutul şi viitorul sunt „în afara graniţelor“ aici: casa lui Pesah trăia într-un prezent continuu, neîntrerupt.

Ea tocmai de aşa ceva avea nevoie. Se temea că prea multe cuvinte o vor da de gol. Poate că tocmai de aceea cultivase o prietenie îngrădită şi prudentă cu Şeli. Adesea, dimineaţa devreme sau seara târziu – înainte ca Şeli să se trântească, după cum spunea ea, „ca o plăcintă în pat“ – schimbau câteva cuvinte despre experienţele din ziua precedentă, deşi ar fi vrut să vorbească mai mult despre sentimentele lor, ar fi vrut să discute despre lucruri adevărate, dar şi ele, ca toţi cei care ajunseseră aici, fuseseră trădate de oamenii cei mai apropiaţi şi îşi învăţaseră lecţia: sunt situaţii în viaţă în care nu te poţi baza pe nimeni. Cum spunea cineva? Fiecare pentru sine.

În astfel de clipe se priveau cu durere una pe cealaltă, spunând parcă: şi eu, şi tu suntem luptătoare de gherilă, pe cont propriu, şi încercăm să supravieţuim într-un mediu ostil, nu putem să ne încredinţăm secretele unui străin. Şi toţi cei din jur sunt străini. Chiar dacă este un om atât de drăgălaş ca tine, Tamar sau ca tine, Şeli. Îmi pare rău. Şi mie. Mare păcat. Poate la un moment dat. Cât mi-aş dori. Într-o altă viaţă… sub o altă identitate…

Dar nu toţi erau singuri ca ea. Observase că există printre ei prieteni, şi chiar cupluri; erau chiar şi trei „camere de familişti“, precum şi grupuri mai mari sau mai mici. Lângă sala de mese era o cameră care servea drept club, în care fetele şi băieţii jucau ping-pong şi şeş-beş, iar Pesah instalase chiar şi un automat de cafea şi promisese că le va aduce în curând şi un calculator la care să poată compune muzică. Auzea adesea zvonul unor petreceri în timpul nopţii şi ştia că fumau şi cântau împreună; ştia şi îi observa cu o oarecare fericire cum se întâlnesc în sala de mese, seara. Se apropie unul de altul, se îmbrăţişează, se bat uşor cu palmele pe spinare, o dată, de două ori, hei, frate, ce se mai aude. Iar în momente de singurătate ca acesta îi invidiază.

Dar lucrul pentru care venise aici rămânea încă îndepărtat şi fără soluţie, aşa cum era în prima zi în care ajunsese în locul acesta.

Pe vremea când locuia încă acasă şi pregătea planul, era sigură că odată ajunsă acolo nu va înceta nici o clipă să acţioneze, să gândească, să descifreze gesturi şi să combine indicii. Însă din momentul în care intrase aici, creierul parcă îi fusese dat peste cap, gândea foarte încet, cu multă greutate. Atât de încet, încât uneori avea atacuri de panică, închipuindu-şi că va rămâne aici pentru totdeauna, învârtindu-se într-un cerc magic şi că, încetul cu încetul, va uita motivul pentru care venise.

Trebuia să se trezească şi să iasă de sub vraja aceasta hipnotizatoare care o umplea de disperare. Încet-încet, cu un mare efort, puse cap la cap fragmentele de puzzle: aici erau artişti, douăzeci de fete şi băieţi, poate treizeci, poate cincizeci. Este imposibil să ştii cu exactitate. Veneau, plecau, dispăreau mai multe zile şi se întorceau. Adesea se simţea ca într-o gară aglomerată sau ca într-un lagăr pentru refugiaţi. Nu ştia dacă toţi ceilalţi ajunseseră aici în acelaşi mod în care ajunsese ea. Din ce aflase, înţelese că şi

ei auziseră, ca şi ea, zvonuri despre acest loc şi îşi doriseră foarte mult ca „vânătorii de talente“ ai lui Pesah să îi caute; se părea că în toate colţurile ţării se vorbea despre pensiunea aceasta ca despre un loc romantic şi boem. Oameni din Tiberia, Eilat, Gush Eţion, din Kfar Giladi, chiar şi din Taibe sau Nazareth auziseră cu toţii de locul acesta, în care, dacă eşti primit, ai posibilitatea să dai sute de reprezentaţii în toată ţara, în condiţii de maximă siguranţă şi să ieşi pe scenă de mai multe ori decât dacă ţi-ai toci coatele patru ani într-o şcoală de artă. Dar nici unul dintre ei nu vorbea vreodată despre Miko şi prietenii lui, despre ce făceau ei; artiştii lucrau împreună cu criminalii, îşi petreceau împreună multe ore din zi, mâncau şi călătoreau împreună, dădeau reprezentaţii lângă ei, ca şi când nu ar vedea şi nu ar auzi nimic, fără să scoată o vorbă despre ce se întâmpla cu adevărat. Tamar simţea cum se petrece şi cu ea acelaşi lucru, cum începe să devină ca ei. Odată, când se întorcea noaptea de la un spectacol din Nes Ţiona, se întinse, înfofolită şi înfometată, pe bancheta din spate, gândindu-se că începe să înţeleagă modul în care oamenii se obişnuiesc să trăiască vreme de zeci de ani oprimaţi şi sub tiranie, deconectându-se de ce se întâmplă în jurul lor, pentru că dacă îşi vor conştientiza condiţia şi îşi vor denunţa cu onestitate colaboraţionismul – vor fi nevoiţi să moară de ruşine.

Şi, de vreme ce nu se putea opune faptelor lui Miko şi ale prietenilor lui, vedea numai arta. Erau aici mimi şi circari şi violonişti şi flautişti. Era şi cineva care cânta la violoncel, o fată cu o figură întunecată, ochelaristă, cu o pălărie roşie, uşoară, cu boruri rotunde, pe care nu şi-o scotea niciodată; Tamar se întreba cum este posibil să fugi de acasă cu violoncelul. Era şi un rus care se specializase în alergarea în interiorul unui cerc, iar Tamar îşi aminti că îl văzuse dând o reprezentaţie lângă ea, înainte de a ajunge aici. Mai erau şi doi fraţi din Nazareth, care uimeau publicul prin trucurile pe care le

făceau pe picioroange şi un tânăr etiopian care desena pe trotuare imagini minunate cu îngeri negri şi raze aurii. Un american, licenţiat, desena în cărbune caricaturi splendide şi pline de sarcasm ale oamenilor de pe stradă, dar şi ale celor din casa lui Pesah; îi desena fără încetare pe toţi cei care erau acolo şi toată lumea se obişnuise deja cu mişcările şi sunetul neîntrerupt al cărbunelui său; un băiat evlavios din Guş Eţion, confuz şi cu priviri întunecate, ştia să înghită şi să scuipe foc; erau şi două fete din Beer Sheva, care păreau a fi surori gemene. Ele citeau gândurile oamenilor sau cel puţin aşa pretindeau, iar Tamar încerca să nu se apropie prea mult de ele. Mai erau şi cel puţin zece jongleri care ştiau o mulţime de trucuri pentru aruncarea şi prinderea mingilor, bețelor, popicelor, merelor, torţelor şi cuţitelor; un tânăr înalt, cu o privire de mincinos, crease un număr original. El imita limbajul corpului – mişcările şi forma corpului în timpul mersului celor care treceau pe stradă: mergea în spatele lor şi, fără ca aceştia să ştie, îi imita; într-o seară, la cină, Tamar descoperi că în stânga ei stătea o tânără pe care o văzuse o dată în Piaţa Ha-Hatulot, aceea care învârtea funiile aprinse. Era şi „fata de gumă“, o tânără cu o faţă răutăcioasă, dintr-un kibbutz din nord, iar într-o vineri seară, după cină, îi uimise pe toţi, reuşind să îşi îndoaie corpul masiv până când încăpuse într-o ladă de Coca-Cola. Un băiat foarte tânăr, aproape un copil, care semăna puţin cu Efi din *Unde este Efi,* era specialist în modelat baloane de toate formele şi de toate mărimile; un băiat din Ierusalim, cu faţa foarte palidă şi păr negru, unsuros, îşi spunea „poetul străzii“; în două secunde făcea versuri la comandă pentru oricine plătea. Erau şi mulţi cântăreţi şi cântăreţe ca ea, iar cu una dintre ele chiar schimbase o dată câteva cuvinte, în drum spre Aşkalon, şi descoperise că amândouă cântau aceleaşi cântece (pe cele vechi). Erau şi cântăreţi de rap care băteau în cutii goale, colorate, unul care cânta la ferăstrău şi un altul

care putea să interpreteze o melodie întreagă frecând cu degetele buza unor pahare de vin. Erau şi cel puţin cinci chitarişti ca Şai, dar din câte auzise ea trecând prin faţa uşilor lor, nici unul nu cânta ca el. Din când în când cineva mai amintea cu respect numele lui, dar se opreau imediat, ca şi când ar fi vorbit despre o persoană dispărută.

Iar pe Şai, în carne şi oase, nu îl văzu.

Într-o noapte se trezi şi auzi voci şi strigăte. Fu ameţită câteva secunde. Crezu că este acasă. Încerca să îşi dea seama de unde vin sunetele. Urletele deveniră şi mai puternice, iar ea se nelinişti. Îşi privi ceasul: era două şi jumătate. Deodată îşi aminti unde se afla. Sări în picioare. Alergă la fereastră. Jos era o maşină, iar trei bărbaţi încercau să scoată din ea pe cineva care nu dorea cu nici un chip să iasă. Se ţinea cu mâinile de portieră. Ei trăgeau de el şi îl loveau peste degete. Unul dintre ei era Miko, apoi îl văzu şi pe Sisko, cel care semăna cu Elvis. Îşi lipi fruntea de geam, încercând să zărească totul în detaliu, însă cei trei înconjurară maşina, iar ea nu-şi dădea seama ce se întâmplă din pricina corpurilor lor. Înjurau în şoaptă şi loveau cu pumnul înăuntrul maşinii, încercând, din câte se părea, să îl sperie pe cel ce se afla acolo. Tamar urla în tăcere şi, fără să îşi dea seama, îşi muşcă pumnul până îi dădu sângele. După aceea Pesah ieşi din clădire. Aruncă o privire îngrijorată în sus, către ferestre. Se întoarse şi stinse becul de deasupra intrării. Acum îi era mult mai greu să distingă ce se petrecea. Pesah se apropie de maşină, rămase o secundă în faţa portierei deschise, îşi sprijini fruntea de caroserie, iar Tamar presupuse că vorbea cu cel dinăuntru, încercând să îl convingă cu binişorul. Apoi, cu o mişcare înceată, braţul lui mare trimise o singură lovitură înainte. După aceea se lăsă liniştea. Tamar rămase în faţa geamului, tremurând. Unul

dintre bărbaţi scoase din maşină ceva ce părea a fi un covor făcut sul. Îl puse uşor pe umăr şi se îndreptă spre casă. Se opri o secundă în faţa intrării, iar Tamar văzu palmele celui cărat. Degetele acelea lungi nu puteau fi decât ale unui singur om.

Zilele treceau. Cine ştie unde ajunsese între timp băiatul de pe cămilă, care se legăna în gândurile lui Asaf. Asaf însuşi începuse în zilele acelea de sfârşit de iulie să lucreze la primărie. Opt ore în fiecare zi stătea în camera goală de lângă Departamentul Apelor, răspundea la telefoane, trimitea faxuri scurte şi se distra gândindu-se la echipele de la FIFA 99; nici nu-i trecea prin minte că peste doar câteva zile va intra în viaţa lui o căţea care îşi pierduse stăpânii, că de dragul ei va începe să caute o tânără, şi ea puţin pierdută, şi că va înceta să se mai gândească la băiatul care navighează pe un pescador în Marea Nordului, întrebându-se în schimb, fără încetare, unde este Tamar.

Într-una din serile în care Asaf ieşea din obligaţie cu Dafi Kaplan şi zâmbea obosit la glumele proaste ale lui Roi, numărând secundele rămase până la terminarea întâlnirii, Tamar se întorcea la „pensiune“ tocmai când se pregătea cina. Venea de la Bat-Yam sau din Netania, nu îşi mai amintea exact. Urcă repede în cameră şi îşi schimbă hainele. Ca de obicei, o lăsă pe Dinca aici: dacă se întâlnea din întâmplare cu Şai în sala de mese, era mai bine ca Dinca să nu fie cu ea, să nu se repeadă fericită la el, sub privirile tuturor.

Îşi spălă faţa în chiuveta ruginită din cameră. Se privi în ochiul triunghiular de oglindă agăţat pe perete. Părul îi crescuse puţin. Ţepi negri, foarte mici, începuseră să încolţească pe craniul ei. Se gândea că exact aşa îi place, iar timp de o secundă sau două se simţi foarte obosită, nu ca de obicei, ci din cauza gândurilor din oglindă, din cauza dorului de o baie curată, de pielea ei, de Halina,

care încerca să o transforme într-o femeie frumoasă. Când intră în sala de mese, se surprinse zâmbind într-un mod imprudent; căci fu luată pe nepregătite.

Pentru că, în clipa în care intră, îl văzu şi începu să tremure. Era atât de slab şi jigărit. Ca o copie ştearsă a lui. Merse drept înainte şi trecu prin faţa lui cu mişcări încete, cu ochii în podea şi fata palidă. Şai se uită la ea, dar nu o văzu. Poate că era zăpăcit sau foarte drogat, dar un lucru era clar, *nu o recunoscuse,* iar aceasta era o lovitură neaşteptată şi cea mai grea dintre toate: poate că nu o deosebise printre străini. Stătea absorbit în sine, încovoiat ca pentru rugăciune. Văzu că purta puloverul albastru care ei îi plăcea atât de mult şi care acum era murdar şi rupt. Se juca trist cu furculiţa în piure. Cu mari eforturi, Tamar mâncă terciul acela rece care îi fusese aruncat în farfurie (mamiţica se supăra întotdeauna pe cei care ajungeau ultimii). I se părea că întreaga încăpere se cufundase în tăcere şi toată lumea se uită la ei.

Deodată Şeli dădu buzna înăuntru, vibrând de emoţie, în noii ei pantofi galbeni Doc Martens, care o făceau să pară chiar mai înaltă, şi cu părul verde strălucind în lumină. Ivirea fetei îi trezi pe toţi la viaţă. Se apropie în grabă de Tamar cu aceeaşi bucurie cu care o întâmpinase în prima zi.

— Dă-mi voie să mă aşez lângă tine, hai, mişcă-ţi fundul mai încolo, am ceva beton să-ţi spun… începu să povestească, însă văzu imediat că Tamar era îndurerată, iar ochii ei priveau în depărtare; *no problemo;* rămase tăcută câteva clipe şi se apucă apoi să sporovăie, pe acelaşi ton voios, cu băiatul care şedea în dreapta ei: astăzi, la o reprezentaţie din Aşdod, se apropie de ea directorul unui post de televiziune local şi îi propune să semneze un contract pe trei ani, cu posibilitatea de a pleca la New York… Dar în timp ce povestea începu deodată să se întrebe de ce ar asculta americanii

pe cineva care o imită pe Iggy Waxman şi Sarit Khadad, iar entuziasmul îi scăzu. Tamar se juca în farfuria cu mâncare. După aceea, cu multă precauţie, îşi înălţă capul, iar ochii ei îi întâlniră pe ai lui. El o privi pentru că era o figură nouă. Apoi încet-încet, pupilele i se măriră.

Tamar îşi întoarse imediat privirile. Nimeni nu trebuia să observe că între ei doi există o legătură. Să-şi dea seama că se cunosc din viaţa de dinainte. Gustă din omleta rece, apoi o împinse pe marginea farfuriei. Şeli, care stătea alături de ea, se înfurie pe propria prostie, îşi spuse că e mama tâmpiţilor, de vreme ce fusese capabilă să se încreadă în gunoiul ăla. O va duce pe dracu' în America. Îi arătase o invitaţie scrisă cu litere aurite, o ameţise cu vorbele lui, iar ea înghiţise momeala. Petrecuse cu el aproape o oră într-un hotel mizerabil. Acum, ca să se pedepsească, va fugi iar de aici. La Lifta va sfârşi ca o căţea. Tânărul de lângă ea încercă să o liniştească. În jur era multă gălăgie. Deasupra meselor începură să zboare bucăţi de pâine. În seara aceasta oamenii erau mai veseli decât de obicei, poate şi din cauză că nici Pesah, nici vreunul dintre buldogii lui nu erau prin preajmă. La masa de lângă uşă, câţiva băieţi începură să cânte tare şi fals „Cine ştie de ce poartă zebra pijama?“*,* iar alţii li se alăturară, cântând din instrumente şi bătând cu palmele în masă. Mamiţica urla şi ameninţa că îi va spune totul lui Pesah, dar un tânăr înalt, care imita mişcările corpului, sări de la locul lui şi începu să danseze cu ea, se aplecă şi îşi lipi obrazul de al ei, până ce reuşi să îi smulgă un zâmbet. Tamar îşi puse o mână pe frunte. Apoi îşi atinse cu un deget obrazul stâng. Îl palpă uşor, de două ori, apoi îşi atinse obrazul drept. După aceea, ca din întâmplare, ridică un deget în aer. Îşi atinse cu el urechea dreaptă. Îl flutură de două ori prin faţa bărbiei. Mai făcu încă cinci sau şase asemenea mişcări, foarte încet, deşi inima îi bătea nebuneşte.

Şai nu îşi lua ochii de la ea. Buzele lui se mişcau, ca şi când ar fi citit ceva cu voce tare. Şi chiar asta făcea. Acesta era miracolul pe care ea îl aştepta: ca el să îşi amintească. Ca, în ciuda vremii îndelungate în care nu se văzuseră, în ciuda tuturor celor întâmplate şi a drogurilor, să îşi amintească limbajul lor codificat.

— Am venit să te scot de aici, spuneau degetele ei. El îşi puse capul pe masă. Ea văzu cât de mult se scurtaseră frumoasele lui bucle. Şi cât de slabe îi deveniseră mâinile.

După aceea se îndreptă în scaun. Privi o clipă în sus, către tavan. Tamar înţelese că începuse să îşi amintească. Ezitând, îşi atinse obrazul drept. Apoi bărbia, apoi vârful nasului. Se încurcă o singură dată, îşi strânse buzele. Apoi continuă şi îi scrise literă cu literă:

— Ne vor omorî pe amândoi.

Din dreapta se auzi vocea furioasă a băiatului cu care vorbea Şeli, cântăreţul din ferăstrău:

— La Lifta? Cu ruşii? Ai înnebunit? Aia sunt cei mai varză dintre toţi!

— De ce? Ce au ei în plus faţă de ce-i aici? întrebă Şeli izbucnind în râs. Era ceva ciudat în purtarea ei astăzi, ceva exagerat şi fluctuant, dar Tamar nu era atentă la ea acum.

— Ăia au *vind*, îi explică băiatul cel înalt şi păros, cu superioritate; *vind* înseamnă *voreg,* adică „şurubelniţă“ în rusă, pentru că îţi intră în creier, ţrrrr, ca o şurubelniţă. – Şeli clătină sceptică din cap. Îi vibra până şi părul verde, strălucind la fiecare mişcare.

— Nu, ascultă-mă: este fosfor cu sirop de tuse şi oxigen, amestecate. Regele drogurilor, heroina, pare iarbă pe lângă el – şi este cel mai ieftin.

— Niciodată nu mă ating de aşa ceva, zise Şeli izbucnind în hohote de râs, îmi ajunge ce am.

În timpul conversaţiei cu Şai, Tamar îşi aminti că Şeli îi spusese prima dată când se întâlniseră că nu se atinge de heroină, numai de iarbă.

Îi scrise cu degetele:

— Am un plan.

El începu să îi răspundă. Una dintre fete observă mişcările lor ciudate şi îşi bătu prietena pe umăr ca s-o facă atentă. Tamar se aplecă deasupra farfuriei şi îşi îndesă în gură omleta rece, iar Şai arăta ca şi când ar fi cântat la o chitară invizibilă.

Spuse:

— Iau droguri.

Tamar îi răspunse imediat, fără să ridice privirile din farfurie: „zis c vr să ren“. Ai zis că vrei să renunţi. Propoziţiile lor erau scurte şi concise, iar ea îşi dădu seama că în ciuda tuturor lucrurilor care i se întâmplaseră, el încă o putea înţelege, chiar şi când spunea jumătăţi de cuvinte; şi acesta era un semn încurajator. Ca atunci când erau copii şi li se interzicea să vorbească în timpul mesei sau când încercau să ascundă ceva. Tot atunci se obişnuiseră să folosească doar începutul cuvintelor: „mer s dor“, „ce mâne rea av azi“.

Şai aşteptă două minute înainte de a răspunde:

— Nu po sing.

— Împreună.

El îşi prinse capul în palme, părea să cântărească o tonă. Tamar îşi aminti melodia pe care o cântase la cor, pe versurile lui Emily Dickinson şi începu să îi scrie „I Felt a Funeral in my Brain“*.*

Degetele lui începură dintr-odată să tremure, iar lui Tamar i se făcu teamă că toţi vor vedea ce se petrece. El scrise:

— Nu po singură.

Iar ea răspunse:

— Ba da. Şi el:

— Pleacă.

Şi ea:

— Numai cu tine.

Deodată el scoase un muget îngrozitor, din adâncul fiinţei sale. Se ridică repede, bâjbâind după paharul care se răsturnase pe masă. Apoi se lăsă din nou liniştea, încercă să-l ridice, dar degetele lui nu reuşeau să îl apuce. Paharul aluneca dintr-o parte în alta, în ciuda eforturilor sale de a-l prinde. A trebuit să îl ţină cu ambele palme pentru a-l face să stea drept. Totul durase, probabil, trei secunde, dar părea o veşnicie. Toţi ochii erau aţintiţi asupra lui. Foarte înalt şi slab, se clătina ca o trestie în vânt. Îşi duse deodată mâna la gură. Toată lumea se opri din mâncat şi vorbit, privindu-l. El făcu un pas înapoi, răsturnă scaunul, făcu un gest cu mâna – un gest de renunţare şi disperare – şi ieşi din cameră.

Tamar devora piureul, omleta, pâinea. Totul. Numai să nu îşi ridice capul şi să le vadă acum ochii.

Cineva spuse încet:

— Bietul om, dacă nu se lasă acum, aşa o să tragă toată viaţa. – Se aşternu o tăcere apăsătoare. Poate din cauză că li se amintise de viitor, de viitorul despre care era interzis să vorbeşti, de viitorul care nu exista pentru ei.

O fată care părea să fi ajuns acolo de puţin timp întrebă cine e tânărul care tocmai ieşise, iar ei îi răspunseră că este un ratat. Un cadavru care se mişcă, spuse un alt tânăr; dar cine este el, ce a fost, întrebă fata, iar Tamar înţepeni pe scaun. Cine este acest Şai. Ce a fost el. Vorbeau despre el ca despre un mort. Îi făcea greaţă să vadă cu câtă uşurinţă oameni ca Şai devin subiectul bârfelor lor. Cum să îl

descrii pe Şai, cum să îi explici bogăţia şi complexitatea sufletului în două propoziţii?

— Dar nu vorbeşte niciodată, nu-i aşa? întrebă fata, aşa cum făceau întotdeauna cei nou veniţi, iar câteva voci îi răspunseră; Tamar simţea cât de mult le place să vorbească despre el, cât de intrigaţi erau de felul lui de a fi; da, la început se gândiseră că e mut. Dar cântă ca un demon. Numai că fără marfă nu e în stare; numai când ia droguri cântă, iar banii curg. Dar la fel ca banii s-a dus şi contractul cu televiziunea; Dudu Topaz în carne şi oase îl auzise din întâmplare cântând pe stradă şi îl invitase la emisiunea lui, dar Pesah nu fusese de acord, spunea că nu se poate expune unui risc atât de mare…

— Ăsta este Jimi Hendrix al lui Pesah, spuse unul dintre chitarişti, iar Tamar simţi în vocea lui invidia aceea pe care o cunoştea atât de bine, întotdeauna era un grăunte de invidie în vocile acelora care vorbeau despre Şai. – Şi Jim Morrison al lui Pesah. Tone de talent, dar un ratat.

Nu mai era în stare să mănânce. Nu mai putea nici să îşi ascundă emoţia. Stătea nemişcată, rugându-se ca nimeni să nu se uite acum la ea. Nu era şocată numai din pricina stării în care se afla Şai, ci mai ales din pricina refuzului său încăpăţânat de a se lăsa ajutat. Iată, era exact ce îi spusese Lea: că nu va fi pregătit, că nu va fi capabil să o ajute sau, cel puţin, să se implice în acest plan de salvare. Dar el mi-a cerut să vin! se certa supărată cu Lea: el însuşi m-a sunat şi m-a implorat să trimit pe cineva să îl scoată de acolo! Lea îi explică atunci că el se teme ca de moarte chiar şi de cea mai mică schimbare în viaţa lui spulberată, se teme că îşi va pierde sursa care îi livrează doza regulată. În creierul lui Tamar începu să încolţească teroarea: iată, la acest lucru nu se gândise. Cum îl va scoate de aici fără consimţământul lui, poate chiar împotriva voinţei

lui? Simţea cum ceva o loveşte fără încetare în stomac. Uită-te la tine, copilă scumpă, uite cum se duce de râpă planul tău de megalomană!

Căci chibzuise totul în detaliu timp de mai multe luni de zile. Cu o meticulozitate nebunească prevăzuse şi încercase să ghicească tot ce se va întâmpla, să prevină toate problemele pe care le va întâmpina din momentul în care va ajunge aici şi îl va întâlni; cu aceeaşi meticulozitate inutilă plănuise cum îl va îngriji singură, după ce îl va scoate de aici şi calculase exact de câte cutii de lumânări va avea nevoie şi de câte cutii de chibrituri; îşi amintise să ducă în peştera ei şi un desfăcător de conserve şi un spray împotriva ţânţarilor şi pansamente, numai la un singur lucru nu se gândise: cum îl va scoate de aici, dacă el nu va avea puterea şi curajul să iasă?

Era şocată de orbirea ei. Cum fusese posibil aşa ceva? Cum de ignorase toate acele avertismente şi ajunsese în postura aceasta?! Se ridică şi duse farfuria la chiuvetă. Afară, în curte, stăteau deja câţiva băieţi şi fete, aşezaţi de-a dreptul pe pământ. Văzu coama verde a lui Şeli, sprijinită de umărul unui băiat înalt şi solid. Un alt tânăr, cu o faţă de indian şi o coadă lungă, apucă o chitară şi începu să cânte. Ea deschise geamul, inspiră uşor, iar melodia o acapara. Nu putea să se dezlipească de ritmul acela trist şi emoţionant: *Ecstasy cel ieftin / Alb pentru mulţimi / LSD albastru / Bine preparat / Dezlănţuie anarhia / Rupem bariere / Ne cuprinde nebunia /Ajungem la poliţie…*

Fetele din jurul lui îl acompaniau în cor: „Cum-facem-asta?“.

Iar tânărul: *Nu mai sunt minuni / Nici speranţă nu mai e / Suntem morți sau muribunzi / Facem o revoluţie…*

Apoi revenea şi cânta versurile de la început, pe un ritm monoton, iar ea stătea în picioare, legănându-se uşor şi ura

versurile, dar îşi trăgea puterea din muzică. Rămase încleştată de refren: Cum facem aşa ceva? Cum uităm să gândim exact partea cea mai importantă a planului?

Era atât de deprimată, încât simţea cum o cucereşte din interior compania a cincea de şoricei, ca de obicei. Nu ştia ce să facă acum. Să renunţe la tot? Să se întoarcă acasă cu coada între picioare? Un şoarece negru – acesta era în plus – care ţopăia şi sărea neîncetat de colo-colo o privi cu veselie şi îi urlă: N-o să reuşeşti să faci nimic în viaţă! Ia-ţi adio! Vise! Întotdeauna va exista ceva care nu va merge bine şi va sta în calea reuşitei tale, e o mare diferenţă între fanteziile tale şi lumea reală…; în jurul său se adunaseră deja toţi ceilalţi şoricei, strigându-i sălbatic: exact din cauza asta nu vei face carieră în muzică, pentru că te pierzi înainte de spectacole! În cel mai bun caz, vei primi roluri marginale – Barberine la început, Marcelline când vei îmbătrâni şi poate chiar vreo Frasquita. Îţi vei petrece toată viaţa în singurătate şi anonimat, prin coruri aciuate pe lângă centre culturale şi vei obţine, cel mult, un post de instructor într-un astfel de cor. Şi, că veni vorba: niciodată nu vei iubi cu adevărat, în legătură cu asta nu există nici o urmă de îndoială, pentru că din sufletul tău lipseşte bucăţica aceea ca o piesă de lego. Şi nici copii nu vei avea, asta este clar, ascultă la mine…

Dar tocmai gândul acesta o trezi la realitate. Alungă dintr-odată caravana de şoricei, îşi adună puterile şi se întoarse la luptă. Încercă să înţeleagă în mod raţional care fusese greşeala ei, reflectă onest şi lucid, fără să fie crudă cu ea însăşi, iar după câteva momente obţinu răspunsul – dacă s-ar fi gândit atunci, când era acasă, că Şai nu va coopera, nu ar mai fi intrat în încurcătura aceasta.

Mai bine că nu se gândise. De fapt, creierul ei *o ajutase* să-şi ascundă ei înseşi acest lucru… ciudat. Îşi îndreptă puţin spatele şi inspiră adânc: în ce mod bizar reuşise să se salveze din acest atac

atât de crâncen; se scosese pe ea însăşi din propriii colţi de carnivor. Se întâmpla ceva nou aici. O străbătea o senzaţie necunoscută de linişte. Aproape de siguranţă de sine. Sigur că va trece repede, însă rămăsese undeva în ea şi îşi va aminti întotdeauna punctul acela din corpul ei de unde izvorâse şi va încerca să o descopere din nou, ori de câte ori va fi nevoie.

Însă, între timp, îi este interzis să uite că este prizonieră aici, singură, fără partener şi că trebuie să chibzuiască pentru doi, adică să creeze condiţiile necesare pentru ca Şai să fugă împreună cu ea. Trebuia să îl pună în faţa faptului împlinit. Gândurile acestea o mobilizau. Simţi că după zile întregi de somnolenţă se întoarce din nou la viaţă. Se întreba unde o fi el acum. În ce cameră. În ce toaletă fără lumină, vomitând sau pregătindu-şi doza care să îl ajute să treacă noaptea.

Şeli o privea din curte cu un zâmbet larg, larg de tot, îndemnând-o să li se alăture. Ochii îi erau strălucitori, iar ceva din fericirea aceasta naturală a ei era tăios şi zgrunţuros ca sticla. Tamar simţea că nu mai are puterea să vadă pe nimeni în seara aceasta şi nici să mai vorbească. Trebuia să fie singură. Mintea ei înceţoşată îi şoptea că, de dragul prieteniei lor, ar fi fost mai bine să o ducă şi pe Şeli în cameră, pentru a o împiedica să se facă de ruşine şi să cadă pradă depresiei. Dar nu mai avea forţa necesară. Îi făcu un semn, „merg la culcare", şi îşi schimonosi gura într-un zâmbet. Se târî cu greu până sus şi, fără să se schimbe, fără să se cureţe de mizeria acelei zile, chiar fără să o mângâie pe Dinca, se prăbuşi pe pat.

Ce se întâmplă aici, se gândi ea epuizată, cum a început totul, cum au devenit toate acestea realitatea mea, viaţa mea? Există o secundă în care faci un singur pas mic-micuţ, îşi spuse ea, care se abate de la calea cunoscută, iar după aceea eşti obligat să îl faci şi pe al doilea şi dintr-odată te afli pe un drum străin. Şi fiecare pas

este mai mult sau mai puţin conştient, pentru că se naşte din cel de dinaintea lui, şi deodată te trezeşti în mijlocul unui coşmar.

Trecu o oră, apoi două. Nu reuşea să adoarmă. În mintea ei se stârnise o furtună. Eşti aici, lângă mine, mormăia ea ca şi când ar fi fost cuprinsă de febră, te voi scăpa. I se adresa lui, rugându-se ca el să îi poată citi gândurile; nu am idee cum, dar o să vezi că te voi scoate de aici, fie că vrei, fie că nu, te voi scoate şi voi avea grijă de tine, te voi curăţa, te voi face să redevii omul care ai fost, fratele meu, fratele meu.

Ca un orb merg pe urmele tale

După despărţirea de Karnaf, Dinca îl duse într-un cartier pe care nu îl cunoştea, în spatele pieţei. Trecură prin curţi mici şi dărăpănate. Asaf privi spre o poartă de lemn şi văzu un trandafir uriaş izbucnind roşu dintr-un ghiveci vechi şi se decise ca odată, după ce totul se va termina, să se întoarcă aici: ochiul lui de specialist observa jocul de umbre şi lumini, apoi se întoarse spre pisica neagră care stătea întinsă printre cioburile de sticlă portocalie care acopereau zidul ca nişte solzi de dragon. În curţi, de-a lungul pereţilor caselor, erau fotolii vechi şi saltele, iar pe pervazul unei ferestre se zăreau câteva borcane pline cu castraveţi. Asaf şi Dinca trecură pe lângă o sinagogă în care oamenii îşi făceau rugăciunea de după-amiază, iar muzica aceea îi era cunoscută, era muzica tatălui şi a bunicului său. Trecură apoi prin faţa unui bloc urât de beton – un adăpost public acoperit cu grafitti – încă o sinagogă, o alee foarte îngustă…

Aici Dinca se opri, adulmecă aerul şi privi spre cer ca un om care ar vrea să ştie ce oră este, dar nu are ceas.

Deodată se hotărî. Se aşeză lângă o bancă, sub un copac. Îşi puse capul pe labe, cu ochii îndreptaţi în jos. Aştepta pe cineva.

Asaf se aşeză pe bancă. Aştepta şi el. Ce, pe cine, nu ştia, dar se obişnuise deja cu situaţia aceasta. Va veni un bărbat, va apărea o

femeie. Se va mai întâmpla ceva. Şi se va mai apropia puţin de Tamar.

Dar nu ştia de care dintre cele două Tamar – aceea a Teodorei sau aceea a detectivului? Poate mai există şi o altă Tamar, a treia?

Trecură câteva minute, apoi un sfert de oră. O jumătate de oră şi tot nu se întâmplă nimic. Soarele cobora spre apus, ultimele raze ale unei zile de vară mai străluceau încă, dar pe aleea îngustă se simţea deja adierea vântului. Asaf îşi dădu dintr-odată seama cât este de obosit. De dimineaţă stătuse numai în picioare, iar cea mai mare parte a timpului alergase. Dar nu era obosit numai din cauza asta. Efortul fizic nu îl epuizase niciodată în felul acesta. Era altceva, o emoţie constantă, un foc interior, ca şi când ar fi avut febră (numai că nu se simţea bolnav. Dimpotrivă).

— Dinca, spuse în şoaptă, fără să îşi mişte buzele; oamenii treceau pe alee, iar el nu voia ca ei să creadă că vorbeşte singur – ştii cât e ceasul? Mai e un pic până la şase. Ştii ce înseamnă asta? – Dinca îşi ciuli urechea. – Asta înseamnă că acum două ore Danoh şi-a închis biroul, iar veterinarul a plecat acasă. Nu te mai duc azi acolo. Şi asta înseamnă că va trebui să dormi la mine. – În timp ce vorbea, ideea aceasta începu să îl bucure. – Avem o singură problemă, mama este alergică la părul de câine; norocul tău că părinţii mei sunt plecaţi în străinătate; va trebui doar să fii atentă pe unde te scuturi…

Căţeaua lătră şi se ridică în picioare. Un bărbat tânăr, foarte slab, puţin cocoşat, se apropia de ei. Asaf se ridică şi el. Tânărul rosti cu voce răguşită „Dinca!“ şi alergă spre ea, târându-şi un picior. Era ceva ciudat şi cu faţa lui, îşi ţinea capul pe spate; poate că vedea numai cu un singur ochi. În mână ţinea o pungă de plastic pe care era scris „Maţot Iehuda“. Când îl văzu pe Asaf, se opri şi amândoi făcură câte un pas înapoi.

Tânărul, pentru că se aştepta să o vadă pe Tamar şi se trezise cu Asaf în locul ei. Iar Asaf, pentru că îi văzuse faţa. Toată partea stângă a capului era acoperită cu tăieturi adânci, roşii-vineţii. Întreg obrazul, bărbia şi partea stângă a frunţii. Şi buzele, cel puţin până la jumătate, păreau complet nenaturale, groase, întinse şi roşii. Ca şi când cineva le-ar fi redesenat în urma unei operaţii.

— Scuzaţi-mă, bâlbâi tânărul şi adăugă repede – eram sigur că este o căţea pe care o cunosc. Se îndepărtă repede, cu spatele la Asaf, iar kipa neagră străluci în lumina soarelui.

— Aşteptaţi! spuse Asaf, alergând după el împreună cu Dinca, dar tânărul iuţi pasul şi nu se întoarse; Dinca îl ajunse şi începu să sară înaintea lui, lătrând fericită şi dând veselă din coadă; era atât de emoţionată la vederea lui, încât fu nevoit să se oprească, să se aplece şi să îi cuprindă capul în palme, iar ea începu să îl lingă pe faţă; el izbucni într-un râs ciudat, cu vocea aceea zgâriată a lui.

— Dar unde este Tamar? întrebă încet, adresându-se poate căţelei, poate lui Asaf, iar Asaf, din spatele lui, îi spuse că şi el o caută şi atunci tânărul se ridică în picioare, se întoarse spre el şi-l întrebă ce vrea să zică mai exact cu asta.

Asaf îl puse rapid la curent. Nu cu *întreaga* poveste, desigur, numai cu partea legată de primărie, de Danoh şi de adăpostul pentru câini. Tânărul asculta. În timp ce Asaf vorbea, el se mai răsuci puţin, cu mişcări scurte, aproape imperceptibile, până ce partea sănătoasă a feţei lui se opri înaintea ochilor lui Asaf.

— Ce lovitură pentru ea să îşi piardă căţeaua – spuse în cele din urmă, furios – ce va face fără Dinca? Cum se va descurca?

— Da, zise Asaf încercând să afle cât mai multe, pare foarte ataşată de ea.

— Pare ataşată? râse scurt bărbatul, ca şi când Asaf ar fi spus o prostie cât el de mare. – Cum adică, pare ataşată? Nu se poate

mişca un metru fără căţea!

Asaf îl întrebă pe un ton indiferent dacă are idee unde ar putea să o găsească.

— Eu? De unde să ştiu eu? Ea… ea nu vorbeşte, doar ascultă. – Lovi cu piciorul o piatră de pe alee – ea, cum să îţi explic… tu vorbeşti cu ea, iar ea *ascultă.* Înţelegi? Îţi goleşti sufletul în faţa ei. – Vocea lui, se gândea Asaf, o voce răguşită, ca a unui copil care suspină. – Îi povesteşti lucruri pe care nu le-ai spus niciodată altcuiva. De ce vrea să te asculte? Pentru că *o interesează* viaţa ta.

Asaf îl întrebă unde o întâlnise.

— Aici, unde aş fi putut să o cunosc? – îi arătă printr-o mişcare a mâinii banca de lângă ei. Ea trecea cu căţeaua, iar eu stăteam aici, pe bancă, era cam pe la ora asta. Întotdeauna ies din casă seara, spuse repede, aproape înghiţindu-şi cuvintele – nu suport căldura.

Asaf tăcu.

— Cât să fi trecut de atunci, poate trei luni? Vin aici şi o văd stând pe bancă. Îmi luase locul, dar nu intenţionat. Nu mă cunoştea încă. Mă mai plimb puţin, iar ea mă strigă – avu o ezitare – şi mă întreabă ceva, căuta pe cineva – el ezită din nou – nu are importanţă. O cunoştinţă de-a ei. Din una în alta, am ajuns să discutăm. De atunci nu a trecut nici o săptămână fără să treacă pe aici măcar o dată, uneori chiar de două ori. Stăm, povestim, mâncăm câte ceva din ce ne pregăteşte mama – arătă spre punga de plastic pe care o ţinea în mână. – Am ceva şi pentru Dinca. Strâng în fiecare săptămână. Să i le dau?

Asaf se gândea că Dinca nu va mai putea mânca după cât înfulecase la restaurant, dar nu voia să îl jignească. Tânărul scoase din pungă o altă pungă, mai mică şi un castron frumos şi goli în el un amestec de cartofi şi oase. Dinca se uită la mâncare, apoi la Asaf. El

îi făcu cu ochiul, încurajând-o, iar ea plecă botul şi începu să mănânce. Asaf era convins că îi înţelesese îndemnul.

— Spune-mi, vrei cafea?

Era deja a treia pe ziua de astăzi şi nu era obişnuit să bea cafea, dar spera că, acceptând, discuţia va evolua. Tânărul scoase un termos şi turnă apoi lichidul în două pahare de unică folosinţă. Pe bancă, între ei, întinse un şerveţel mic, înflorat, iar pe el puse o farfurioară cu sărăţele şi o alta cu prune şi nectarine.

— Aşa m-am obişnuit de când cu vizitele ei, zâmbi, scuzându-se parcă.

— Săptămâna trecută a venit?

— Nu. Şi nici în urmă cu două săptămâni, şi nici în urmă cu trei săptămâni, şi nici în urmă cu o lună. De aceea sunt îngrijorat. Pentru că nu este genul de om care să te lase baltă fără un cuvânt. Înţelegi? Tot timpul mă gândesc la ce i s-o fi întâmplat.

— Nu ai adresa ei, ceva?

— Râzi de mine. Nu-i ştiu nici măcar numele de familie. Chiar am întrebat-o de câteva ori, dar are nişte principii… bine, nu este frumos, dar ei ţin mult la astfel de lucruri.

Asaf nu înţelegea:

— Care „ei“?

— Ei, oamenii ca ea. În situaţia ei. – Drogurile, se gîndi Asaf, iar inima i-o luă la goană şi şi-o imagină într-una din „situaţiile“ despre care îi vorbise Karnaf. Muşcă dintr-o sărăţea, încercând astfel să se consoleze.

— Ce distractiv, chicoti tânărul cu plăcere, şi ea începe întotdeauna cu pateurile. – Avea o inocenţă ciudată, ca a unui copil care nu a învăţat încă să se ţină departe de străini. Avu o clipă de ezitare, apoi îi întinse lui Asaf o mână slabă şi lipsită de vlagă.

— Maţliah.[1]

— Poftim?

— Asta e numele meu, Maţliah. Mai serveşte. Mama le face.

Rostise cuvântul „mama“ cu multă căldură şi afecţiune. Lui Asaf îi plăcea să stea cu tânărul acesta pe banca de sub copaci. Mai luă un pateu. Nu era înnebunit după ele. Dar gândul că lui Tamar îi plac, gândul că Tamar mânca exact aceste sărățele…

Dinca linse castronul, iar apoi se întinse pe spate, îngreunată.

Deodată Asaf înţelese:

— Deci tu vii în fiecare seară aici cu pateuri şi o aştepţi?

Tânărul îşi întoarse privirile într-o parte. Ridică din umeri.

— Nu în fiecare seară. Dar ce, ţi se pare chiar atât de rău dacă vin în fiecare seară? – Se lăsă o tăcere lungă. După aceea spuse, ca din întâmplare. – Poate că vin în fiecare seară. Ştiu şi eu? Atunci când vine, vreau să fiu pregătit.

— Şi o aştepţi de o lună?

— Ce, ţi se pare greu? Eu, din întâmplare, nu am acum nici o slujbă, aşa că sunt destul de liber. Ce-i dacă vin aici seara şi aştept puţin? Mai trece timpul.

Pe alee venea un bărbat. Maţliah îl văzu apropiindu-se cu mult înainte ca Asaf sau Dinca să îl simtă. Şi imediat se întoarse, aplecându-şi capul într-o parte, până ce aproape ajunse să stea cu spatele la drum. Bărbatul trecu, un bătrân cufundat în gânduri, nici măcar nu se uită la ei.

Asaf aşteptă ca paşii să se îndepărteze.

— Şi stăteaţi de vorbă, tu şi Tamar?

— Dacă stăteam de vorbă? Glumeşti! – Maţliah îşi întinse braţele în lateral, cu o expresie de mândrie, de parcă ar fi arătat spre o mare largă. – Crede-mă! Cu nimeni din lumea asta nu este posibil să vorbeşti aşa. Pentru că oamenii se uită imediat strâmb la tine, am dreptate sau nu? Imediat judecă, ăsta e aşa, ăsta nu e aşa. Te

judecă după aparenţe, nu? Uite, eu, de exemplu. Eu, în aparenţă, nu sunt diferit de alţii, dar viaţa in-te-ri-oa-ră! Eşti de acord cu mine că esenţa se află în interior? Nu-i adevărat? De aceea îţi spun: nu am prieteni şi nici nu am nevoie de ei.

Îşi mai înfundă în gură două pateuri, împingându-le printre buzele lui rănite.

— Ce mă face pe mine om, spuse după aceea, ce este important pentru mine, este cunoaşterea, de acord? Să ştiu cât mai multe. De aceea învăţ. Nu mă crezi?

Asaf îl asigură că îl crede.

— Nu, dar te uitai aşa… ascultă, eu… îţi plac stelele?

— Ce fel de stele, de cinema? întrebă Asaf cu o ezitare.

— Care cinema, poate în capul tău! Maţliah râse îndelung, aproape fără să scoată un sunet, acoperindu-şi cu mâna jumătate din gură. – De pe cer! Ia spune-mi acum adevărul, te-ai gândit vreodată la stele? Te-ai gândit cu seriozitate, te întreb, te-ai gândit vreodată?

Asaf recunoscu că nu. Maţliah îşi lovi încet palmele de şolduri, ca şi cum ar fi descoperit încă o dată, pentru a mia oară, o dovadă în plus a incapacităţii de înţelegere a omenirii:

— Ştiai că mai există, poate, un milion de sori? Şi galaxii? Ştiai că în univers mai sunt, poate, un milion? Nu o stea amărâtă ca Pământul nostru, nu un sistem solar ca al nostru – despre galaxii îţi vorbesc!

În timp ce vorbea, se înveseli foarte tare, iar obrajii lui păreau sănătoşi, se îmbujorară. Trei băieţi trecură pe lângă ei, preocupaţi de cine ştie ce joc, iar el îşi întoarse capul şi îl cufundă între umeri, ca şi când ar fi meditat profund.

— Hei, Maţliah, spuseră ei, ce faci?

— Bine. El nu se mişcă din poziţia pe care o adoptase.

— Ce mai fac stelele? Ce mai face Calea Lactee?

— Bine, răspunse Maţliah trist.

— Să le numeri bine, îl sfătui unul dintre băieţi şi aruncă mingea la picioarele lui. Să nu ţi le fure careva. Deodată, se apropie de Asaf. – Ştii de ce Maţliah nu merge niciodată la campionatele de tenis de la Wimbledon? – Asaf tăcu, îşi zicea că imediat vor urma loviturile.

— Pentru că se teme că va trebui să se uite în ambele părţi! izbucni băiatul în râs, iar ceilalţi doi, care rămăseseră puţin în urmă, râseră cu el. Băiatul întinse o mână, luă o nectarină de pe farfurie, o băgă pe toată în gură, apoi plecară cu toţii, continuând să râdă.

— Sunt abonat la toate ziarele de profil! îi spuse repede Maţliah lui Asaf, ca şi când nimeni nu i-ar fi întrerupt. Se mai îndreptă puţin, pentru a-şi alina orgoliul rănit. – Şi în engleză! Nu mă crezi? Doi ani am învăţat engleză la universitatea publică. Prin corespondenţă. O mie cinci sute de şekeli. A fost un cadou de la mama, ca să nu fiu nevoit să ies din casă. Numai la examen trebuia să mă duc acolo, dar nu m-am dus. N-am eu nevoie de examenele şi de notele lor! Dar vino să îţi arăt în camera mea toate broşurile, *Ştiinţa* şi *Galileo,* aşezate frumos; am deja două rafturi şi jumătate! Anul viitor, dacă vrea Dumnezeu, mama mi-a spus că îmi cumpără calculator, iar atunci mă conectez la Internet, şi acolo am toată informaţia. Nici nu mai trebuie să ieşi din casă, toate informaţiile vin la tine. Tare, nu?

Asaf încuviinţă în tăcere. Se gândea că, dacă nu ar fi fost Tamar, ar fi trecut pe lângă acest om, i-ar fi privit faţa şi ar fi rămas, poate, dezgustat. Atât.

— Şi cu Tamar povesteai despre asta, întrebă în cele din urmă, despre galaxii?

— Si-gur! iar zâmbetul îi cuprinse întreaga faţă. Ea… voia să audă o dată şi încă o dată despre comete, despre găurile negre,

despre stelele căzătoare, despre expansiunea universului, înţelegi ce spun? Pentru că ea… nu văzuse nici o stea în viaţa ei. Poate din cauza asta? Ce crezi? Poate din cauza caracterului ei, poate de asta voia să ştie atâtea? Nu ţi se pare logic? – Asaf se gândea că s-ar cuveni să spună şi el ceva. Dar Maţliah se opri. – Stă aici o jumătate de oră, o oră, nu pleacă de lângă mine. Când ajung acasă după aceea, mă duc imediat la culcare, sunt terminat. Ei bine, râse el forţat, dezvelind pentru o clipă nişte dinţi neregulaţi, poate că nici eu nu sunt obişnuit să vorbesc atât de mult, pentru că mama – adevărul este că nu o prea interesează lucrurile astea legate de ştiinţă.

Lui Asaf îi răsunau încă în minte câteva propoziţii pe care le spusese Maţliah înainte. Era ceva misterios în vorbele lui. Sau poate era doar inocenţă.

— Acum, zise Maţliah şi se aplecă puţin asupra lui Asaf, când eram copil am avut un accident, nimic serios – din nou vorbea repede, însă cu indiferenţă, ca şi când ar fi vorbit despre altcineva. – Mama gătea ceva, ciorbă, şi a vărsat pe mine, din greşeală, oala cu apă fiartă; aşa s-a întâmplat, iar apoi am stat mai mulţi ani prin spitale, operaţii, o porcărie. Dar de atunci am început să învăţ cum sunt oamenii. Îţi jur, devenisem psiholog! Singur! Fără cărţi şi studiu! De aceea pot să o înţeleg şi să o ajut, chiar fără ca ea să-şi dea seama că o ajut, m-ai înţeles?

Asaf negă printr-o mişcare a capului.

— Pentru că ei au această problemă şi trebuie să le vorbeşti ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Ca şi când ar fi un lucru normal pentru tine să stai pe bancă şi să vorbeşti cu cineva, să îi explici anumite chestii, mă înţelegi?

Asaf întrebă cu multă precauţie cine sunt aceşti „ei“. Ştia deja răspunsul, dar simţea nevoia să mai audă o dată cuvântul acela şi

să mai simtă o dată lovitura aceea dureroasă în piept.

— Aceia, oamenii cu probleme. Trebuie să îi respecţi, pentru că ce altceva le-a mai rămas, decât onoarea?

— Ai văzut-o într-o situaţie… dificilă?

— Nu, râse Maţliah, aşa este tot timpul. Aşa s-a născut. Nu cunoaşte o altă stare.

— Despre ce vorbeşti? se trezi Asaf în cele din urmă şi întrebă: Cum s-a născut?

— Oarbă.

Asaf sări ca ars de pe bancă.

— Oarbă? Tamar?

— Nu ţi-au spus? Uită-te la căţea. Este câinele unui orb.

Asaf se uită: într-adevăr. Arăta exact ca un labrador, însoţitorul unui orb. Sau aproape ca un labrador. De fapt, nu prea semăna. Deschise gura să spună ceva, însă observă că Dinca îl privea concentrată, într-un fel ciudat, prevenindu-l parcă. Asaf simţea că înnebuneşte: oarbă? Şi Teodora nu îi spusese nimic? Dar vânzătorul de pizza zicea că merge pe bicicletă; şi cum mai fugise de poliţist?

Maţliah zâmbi satisfăcut:

— Te-am şocat, nu-i aşa?

Din depărtare se auzi o voce de femeie:

— Maţliah! Imediat e şapte, vino acasă!

— E mama, spuse Maţliah, apoi se ridică repede şi se apucă să strângă sărăţelele care mai rămăseseră. Aruncă restul de cafea pe jos şi începu să împacheteze totul. Cănile, farfuriile, şerveţelul. Castronul Dincăi. Asaf încă nu se putea mişca. Stătea în picioare, şocat.

— Pa. Mă duc acasă. – Maţliah îşi puse plasa pe umăr. – Ai chef să vii şi mâine? Eu voi fi aici. Să mai stăm de vorbă, de ce nu?

Asaf era uluit.

— O oră, o oră şi un sfert, spuse Maţliah ridicând un deget, – uită-te la cer. Spectacolul fantastic al universului.

Asaf întrebă ce stele pot fi identificate la prima vedere. Voia să tragă de timp. Avea impresia că începe să bănuiască ceva. Malliah ridică o mână şi îi arătă Carul Mare, Carul Mic, Steaua Nordului. Asaf nu îl asculta. Un lucru important, surprinzător chiar, începea să i se contureze în minte. Ceva legat de Tamar şi de îndrăzneala ei de a face lucruri cu adevărat nebuneşti, ca şi când s-ar fi condus numai după propriile reguli. Maţliah explica, iar Asaf se uită în jos şi surprinse privirea misterioasă şi complice a Dincăi. Supus, privi din nou cerul; se gândea la generozitatea lui Tamar, atât faţă de Teodora, cât şi fată de Maţliah; nu era o generozitate de natură materială, era greu de explicat, o generozitate de un cu totul alt fel.

— Şi eu, spuse Maţliah de undeva de lângă el, am visul meu… ca odată, dacă vrea Dumnezeu, să existe călătorii în spaţiu. Să poţi pleca uşor, aşa cum iei autobuzul din autogara centrală. – Îşi duse mâna la gură şi anunţă: „Îmbarcarea pentru Mercur se va face peste zece minute. Îmbarcarea pentru Steaua Nordului, acum!“.

— Şi te-ai duce? întrebă Asaf.

— Poate că da, poate că nu. Depinde.

— De ce depinde?

— De cum mă simt în ziua respectivă. – O mângâie din nou pe Dinca. – Pa, am plecat. Dacă o găseşti, spune-i aşa: Maţliah adună în fiecare zi informaţii pentru tine, îi spui? Nu uiţi? Maţliah e numele meu.

Când ajunse acasă, fu asaltat de viaţa reală, adică de toate acele lucruri de care scăpase pentru o zi. Pe robotul telefonului erau înregistrate cinci mesaje de la Roi, unul de la Danoh, unul de la Karnaf şi unul de la părinţii săi, care îl anunţau că aterizaseră şi totul

era bine. După aceea se duse la baie, unde citi o jumătate de pagină din *Numele jocului,* fără măcar să înţeleagă cuvintele aşternute în faţa ochilor lui. Se spălă şi îl sună pe Danoh, povestindu-i că se plimbase întreaga zi după căţea (căţea? Danoh, surprins – chiar este căţea?) şi îi ceru permisiunea să îi mai caute o zi pe stăpânii ei, iar Danoh fu de acord. În cele din urma, îl sună pe Karnaf, asigurându-l că era încă în viaţă şi îl informă că nu izbutise să facă mare lucru, dar nu era cazul să îi povestească chiar totul – avea sentimentul că merge în direcţia cea bună, că se îndreaptă spre Tamar şi o va găsi.

Dar apoi, în timp ce vorbea cu Karnaf, se cutremură, pentru că îşi aminti un lucru pe care i-l spusese Maţliah, un lucru foarte important, şi chiar voise să îl întrebe ceva legat de asta, pentru că se împrieteniseră puţin, însă din pricina evenimentelor care urmaseră, îi fugise cu totul din minte.

— Asaf, mai eşti acolo?

— Da. Nu. Mi-am amintit ceva ce uitasem. – Căuta pe cineva, îi spusese Maţliah şi probabil că se temea să nu îi fie descoperit secretul, apoi adăugase: „un cunoscut al ei“. Pe cine căuta? Cum de nu l-am întrebat? Cum de am uitat aşa ceva?

— De la bătrâni ai vreo veste? întrebă Karnaf pe un ton ezitant.

— Încă nu, zise Asaf şi încheie conversaţia, fericit că pusese punct discuţiei. Aştepta să vorbească mai întâi ceva mai mult cu părinţii săi.

Dinca era sătulă. Îi pregăti un culcuş, se aşeză lângă ea pe covor şi încercă să se gândească la persoana pe care o căuta Tamar, iar apoi adormiră amândoi, după o oră sau două, epuizaţi. Când se treziră, casa era deja cufundată în beznă, iar ecoul soneriei telefonului se stinsese. Asaf îşi pregăti o „masă caldă“ din semipreparate, la care mai adăugă nişte cârnăciori cu ketchup şi o

jumătate de pepene. Dintr-un anume motiv, nu avea chef să mănânce din ce îi pregătise mama; îi plăcea să aibă singur grijă de el; luă farfuria şi o duse în sufragerie, după obiceiul casei, apoi se uită pe canalul de sport, la un meci de acum două luni din Ligă, în reluare, şi se relaxa, lăsând la o parte toate grijile acelei zile. Telefonul sună de trei ori, dar el ştia că e Roi şi nu ridică receptorul, până când se făcu prea târziu pentru a mai ieşi din casă, iar atunci răspunse.

— Asaf, căzătură, pe unde umbli?

Asaf auzi gălăgie mare în fundal. Muzică, râsete. Îi spuse că avusese de lucru la serviciu. Roi izbucni într-un hohot de râs şi îi ordonă să-şi mişte fundul şi să meargă la Pauza de cafea, pentru că Dafi… îl aştepta nervoasă.

— Nu vin, spuse Asaf.

— Ce? Lui Roi nu îi venea să-şi creadă urechilor. Ascultă-mă bine, nulitate ce eşti: trei ore ne-am învârtit prin oraş, eu şi Meitel, cu Dafi a ta şi apropo, astăzi arată trăznet, cu o bluză neagră, strâmtă, o bombă sexy, aşa că nu mă lua tu pe mine cu texte d-astea, că eşti prea obosit de la serviciu! Ce naiba faci altceva decât să te scarpini în cur?

— Roi, zise Asaf încet, cu un calm care îl surprinse şi pe el, nu vin. Cere-i scuze lui Dafi din partea mea. Ea nu are nici o vină. Dar nu-mi arde acum de asta.

Urmă un moment de tăcere. Auzea cum se învârtesc rotiţele în creierul lui Roi. Ştia cum lucrează. I se păru că Roi era puţin băut, dar încă lucid, aşa că îşi dădea prea bine seama că Asaf nu îi vorbise niciodată astfel, pe un ton ca acesta.

— Acum ascultă-mă, bâlbâi Roi în şoaptă, cu o voce plină de venin, iar Asaf îşi aminti că îi mai vorbise cineva la fel în ziua aceea, însă nu îşi amintea cine, atâta doar că era o persoană care îi voia

răul. Desigur: detectivul. Dacă nu apari într-un sfert de oră, începând din clipa aceasta, eşti terminat. Mă înţelegi, fraiere? Înţelegi ce îţi spun? Dacă n-ai venit, pentru mine eşti ca şi mort.

Asaf nu răspunse. Inima îi bătea cu putere. Fuseseră prieteni timp de doisprezece ani. Roi era primul lui prieten adevărat. Mama povestea că în primul lui an de grădiniţă, înainte de perioada Roi, Asaf era foarte retras, dar într-o zi s-a întors acasă cu păduchi, iar ea fusese extrem de fericită, pentru că asta însemna că se apropiase de cel puţin un copil.

— Vei rămâne singur, şopti Roi cu o ură care îl făcu pe Asaf să se întrebe de unde izvora acest sentiment şi unde îl ascunsese atâţia ani. – Nimeni din clasă, din cartier, din lume n-o să mai vrea nici să se pişe pe tine, şi ştii de ce? Chiar vrei să ştii de ce? – Asaf se ghemui puţin în aşteptarea loviturii. – *Pentru că eu nu voi mai fi prietenul tău.*

Nu durea.

— Vezi tu, Roi, spuse Asaf. Îl mira faptul că vorbeşte precum Karnaf, calm şi apăsat, într-un fel care nu îi era caracteristic. – Problema este că tu de multă vreme nu îmi mai eşti prieten. – Puse receptorul în furcă. Gata, fără sentimentalisme, s-a terminat.

Se aşeză lângă Dinca. Se uita la el cu o privire sugestivă. Apoi se întinse pe covor şi începu să o mângâie pe cap, ascultând-o cum respiră. Se gândea la ce se va întâmpla de acum înainte, dacă va simţi, într-adevăr, vreo schimbare la şcoală. Era aproape sigur că nu. Pentru că în ultimii ani chiar se simţise singur. Deşi era întotdeauna cu Roi şi cu ceilalţi, făcea cu ei diverse lucruri, mergea la petreceri şi râdea la glume, juca baschet, ieşeau să se distreze în serile de vineri, stătea cu ei ore întregi în cafenele pline de fum sau în încăperi sufocante. Şi ce făceau în serile acelea nesfârşite, beau câteva beri şi un strop de vodcă cu fetele, fumau o grămadă de

ţigări, iar el, de cele mai multe ori, abia dacă intervenea în discuţiile lor, aruncând câte o frază despre profesori, despre părinţi sau despre fete, iar când fumau narghilea, inhala şi el de câteva ori, iar atunci spunea că are gust bun; când dansau, el rămânea întotdeauna lipit de perete, alături de alţi băieţi şi începea o conversaţie cu unul dintre ei, până când acesta prindea curaj, invita o fată la dans şi nu se mai întorcea. Iar în vacanţe, acelaşi lucru, numai că mult mai rău, plimbări nesfârşite prin oraş, din cafenea în cafenea, din pub în pub, iar el, în cea mai mare parte a timpului, se străduia din greu să ascundă ce gândea cu adevărat, făcea exact atât cât i se cerea pentru a-şi păstra bunul renume şi întotdeauna după o astfel de seară goală şi irosită se simţea ca un balon plin cu aer. Era într-adevăr singur, dar nu se gândise aproape niciodată la asta. Tot singuri erau şi alţi băieţi şi alte fete, Neir Hermeţ, de exemplu, care nu avea nici un prieten în clasă ori Sivan Eldor, snoaba; Asaf îi compătimise întotdeauna pentru că nu aparţineau nici unui grup, dar el cui aparţinea? Ce avea?

Îşi dădu seama că nu discutase niciodată cu Roi despre fotografie. Roi habar nu avea, şi se făcuseră de-acum trei ani, că o dată la două sâmbete ieşea cu grupul de la Cercul de fotografie în deşertul Iehuda şi în Neghev sau în nord; avea şi expoziţii (chiar dacă era cu cel puţin zece ani mai tânăr decât ceilalţi). Roi nu îl întrebase niciodată nimic despre asta, nu îl interesa şi, prin urmare, nu venise la nici una dintre expoziţii, evident. Era ciudat şi faptul că Asaf nu se gândise niciodată să îi povestească despre bucuria pe care ţi-o dă o fotografie bună, cum e să stai trei-patru ore într-un lan de grâu, până când umbra cade exact aşa cum îţi doreşti pe o staţie veche de autobuz, cu betonul crăpat, din care tufişurile ţâşnesc precum gloanţele lunetiştilor. Cumva, acest subiect nu îşi găsise niciodată locul în discuţiile cu Roi, şi cu atât mai puţin în cele pe care

le purtau când ieşeau toţi patru. Atunci se gândi la Tamar, la faptul că ar fi vrut să îi povestească despre asta, să îi spună ce schimbare extraordinară adusese fotografia în viaţa lui, cum îi deschisese ochii pentru obiectele din jur şi pentru oameni şi pentru frumuseţea din lucrurile mărunte şi banale. Numai de ar putea sta cu ea o singură dată, într-un loc frumos, nu la cafenea, şi să-i vorbească. Pur şi simplu să îi vorbească.

Dar Asaf nu îşi făcea prea multe iluzii, ştia că toată această furtună pe care ea o stârnise în viaţa lui se va sfârşi în clipa în care se vor întâlni şi el va trebui să facă faţă examenului obişnuit al vorbelor, al remarcilor sarcastice, al glumelor tăioase. Dar ştia – de câţiva ani era perfect conştient de acest lucru – că există o şansă la un miliard ca cineva din lumea aceasta, din universul acesta, să se îndrăgostească de el – şi asta numai dacă, din întâmplare, va fi capabilă să alerge lângă el pe toată distanţa de cinci mii de metri; poate că ar trebui să îşi schimbe tactica, se gândea acum, să răspundă rugăminţilor profesorului său şi să se înscrie la competiţii; poate că acolo îşi va găsi aleasa inimii, printre alergătoarele de cursă lungă.

Gândurile acestea îl umplură de nelinişte. Se ridică şi bău trei pahare cu apă, apoi, din reflex, se îndreptă spre cutia poştală. Şi încremeni: un plic verde, de la Ministerul Educaţiei; în legătură cu examenul. Două luni aşteptaseră plicul acesta, care venea tocmai când părinţii lui erau plecaţi din ţară! Cu degete tremurânde, îl rupse şi deschise scrisoarea: „Stimat/ă student/ă, suntem bucuroşi să vă informăm că aţi trecut cu succes examenul final la limba engleză…“.

Urlă de fericire odată cu țârâitul telefonului; pentru o clipă se temu că ar putea fi din nou Roi, dar era tatăl său, care îi vorbea vesel de peste Ocean:

— Asaf, dragul meu, ce faci?

— Tată, chiar la voi mă gândeam! Cum e acolo? Cum a fost călătoria? Mama s-a descurcat cu uşa de la…?

Vorbeau în acelaşi timp, ca de obicei, şi strigau, şi râdeau. Fiecare secundă a acestei conversaţii costă o grămadă de bani, se gândea Asaf, enervându-se pentru că la un moment dat va trebui să îi pună capăt – un singur minut costa cât câştiga tatăl lui într-o jumătate de zi de muncă – pe reparatul a două ventilatoare şi a cel puţin trei prăjitoare de pâine. Dar la naiba cu banii, voia să îi îmbrăţişeze, să îi sărute, să fie aproape de ei. Conversaţia aceasta îi încărca factura lui Reli, iar ea avea atâţia bani, nu-i aşa? Gândul acesta îl mai linişti pe Asaf şi râsul lui străbătu tot drumul spre Arizona, în timp ce tatăl lui îi descria lucrurile frumoase pe care le văzuse; Asaf îi spuse că aici totul era bine, am grijă de casă, iar dintr-odată, din cauza emoţiei, vocea lui răsună ca atunci când era mic şi se căţăra în dimineţile de sabat în patul părinţilor, pentru a se alinta:

— Tată, ascultă-mă puţin, au venit astăzi rezultatele de la Ministerul Educaţiei…

— O clipă, Asaf, nu-mi spune nimic! Mai bine îi povesteşti direct mamei!

Nu se mai auzi nici o voce, numai zgomotul unor paşi îndepărtându-se; se părea că e o casă destul de mare; tăcere şi susurul mării, iar Asaf încerca să ghicească ce alte conversaţii curg pe liniile telefonice paralele, poate că un băiat din Alaska îi cere acum mâna unei fete din Turcia? Poate că Phil Jackson de la Lakers îl anunţă chiar în acest moment pe Papi Turgeman de la Ha-Poal că vrea să îl invite să joace la ei în sezonul următor? Apoi, dintr-odată, se auzi mama, cu trupul ei masiv, cu sufletul ei mare şi hohotele ei de râs:

— Asafon, ursuleţul meu, deja mi-e atât de dor de tine! Cum o să rezist două săptămâni?

— Mamă, ai luat examenul!

Linişte, iar apoi o explozie de strigăte de bucurie:

— A sosit scrisoarea? Scrisoarea oficială? Ai verificat ştampila? Şi zice că am trecut? Şimon, ai auzit? Am făcut-o şi pe asta! Am luat diploma!

În timp ce în Arizona ei dansează şi se îmbrăţişează, micuţa Muki fură telefonul:

— Asaf, spune ea cu grijă, ca şi când ar fi vrut să verifice dacă nu cumva distanţa îl schimbase – în ce ţară eşti?

Îi explică răbdător că nu el plecase din ţară, ci ea; apoi Muki începu să îi istorisească despre zborul cu avionul şi cum o duruseră urechile şi ce puzzle primise de la însoţitoarea de zbor, despre ce se găseşte în America – sunt aici veveriţe. Îi povestea în detaliu despre veveriţe, iar ele ajungeau astfel până la Ierusalim, cu preţul unei conversaţii telefonice pe care o plăteşte Reli şi poate că nu de una singură; Asaf o ascultă pe Muki explicându-i despre „guatemalezele" pe care i le cumpăraseră de acolo, nişte păpuşele micuţe, micuţe, din cârpe, pe care copiii din Guatemala le pun noaptea sub pernă şi le povestesc problemele lor, iar dimineaţa problemele dispar; Asaf, care cu cea mai mare plăcere şi-ar fi transferat problemele asupra unei păpuşi guatemaleze, îi ceru cu blândeţe lui Muki să i-o dea din nou la telefon pe mama, pentru că mai aveau ceva de discutat.

— Cum să îţi spun, Asafon, zise mama pe un ton plin de grijă, l-am întâlnit. – Tăcere. Asaf aşteaptă. Ştie deja.

— Am fost foarte plăcut surprinşi, Asafon. Este blând. Este fermecător. Se pare chiar că mama lui este pe jumătate de-a noastră. Este exact ce îi trebuie lui Reli. Are o casă uriaşă, trebuie să o vezi, cu o piscină adevărată, cu jacuzzi şi are o mexicană care

îi găteşte, iar Reli a învăţat-o să facă friptura noastră de sabat; el are vechime în breasla bijutierilor de aici…

Asaf se ghemui. Se aşeză pe jos. Degetele lui se încleştară în blana Dincăi. Cum îi va spune lui Karnaf? Cum va trece el peste asta? Trădat de toţi. Bun, Karnaf bănuise tot timpul că de asta se duseseră, pentru a-l cunoaşte pe noul prieten al lui Reli.

— Asaf? Mai eşti acolo?

— Da.

— Asafon, ursuleţule, ştiu exact ce gândeşti acum şi cum te simţi şi ce ai fi vrut să se întâmple. Dar se pare că aşa ceva nu mai este posibil. Mai eşti acolo?

— Da.

— Nu-i nevoie să-ţi mai spun cât de mult îl iubim pe Haţi şi că întotdeauna, dar întotdeauna va rămâne ca şi copilul nostru. Dar Reli s-a hotărât şi gata. Este viaţa ei, alegerea ei, iar noi trebuie să luăm lucrurile ca atare.

Asaf ar fi vrut să urle şi să strige la Reli, să o scuture puţin şi să-i aducă aminte cum Karnaf îi purtase de grijă în perioadele ei cele mai grele, când încă nu devenise o „bucăţică“ atât de sofisticată, şi o iubise orbeşte din prima clipă, şi când fusese în armată, şi doi ani întregi după aceea, cu toate toanele ei, cu *spaţiul* de care avea nevoie şi cum încet-încet, devenise un fel de frate mai mare în familia lor şi îl ajuta pe tata când avea mult de lucru şi pe mama, pentru care făcea orice era nevoie, de la mersul la cumpărături până la curăţenie, dar exact acest lucru o scotea din minţi pe Reli, simţea că el se însoară mai degrabă cu părinţii ei, decât cu ea; iar Asaf se gândea acum cu amărăciune că părinţii lui – bun, nu poţi să spui că se folosiseră de el, de Karnaf, dar se ajutau foarte bine cu el într-o mie şi una de activităţi, iar Karnaf făcea totul din dragoste şi din proprie iniţiativă; Asaf îşi amintea că renunţase la parteneriatul cu

tatăl lui pentru a-şi deschide un atelier de butaforie, în special pentru că Reli se arătase extrem de entuziasmată de această meserie grea şi bărbătească, ce avea o strânsă legătură cu arta şi pentru toate astea – cum este posibil să ştergi cu buretele zece ani de zile, dar mai mult, acum, când Reli se hotărâse, în sfârşit, Asaf o va pierde, dar îl va pierde şi pe Karnaf, pentru că el va tăia toate legăturile cu familia, asta e sigur, ca să nu-şi mai amintească de ea de o sută de ori pe zi, va rupe absolut orice legătură. Şi pe Asaf îl va scoate din viaţa lui.

Nu îşi mai amintea cum se încheiase conversaţia. Cu siguranţă, pe un ton mult mai puţin vesel decât când începuse. După aceea deconectă repede telefonul, de teamă că bietul Karnaf va suna din nou ca să afle dacă vorbise cu ei. Nu ştia cum să îi spună, cum să îi dea vestea şi să pretindă că nu ştiuse absolut nimic. Îl cuprinse tristeţea. Se ridică. Se aşeză. Se plimbă prin camere. Dinca privea în urma lui uimită.

În situaţii ca aceasta, când este trist, mama se apropie de el sau îl urmăreşte prin casă, îl prinde în braţele ei groase, îl priveşte adânc în ochi şi îl întreabă ce văd acum ochii lui cei frumoşi. Abia când el reuşea să scape de privirile ei, îi spunea:

— Ce este? Şi îl lovea uşor. – Imediat în camera mea; şi îl duce cu forţa în camera ei micuţă, închide uşa şi nu îi dă drumul până ce nu îi spune exact ce îl nelinişteşte, dar în povestea aceasta complicată se părea că avusese şi el un rol, iar totul părea atât de misterios, de îngrijorător şi de neînţeles, încât trebuia să facă ceva, ceva care să schimbe totul, să o ia de la capăt, să pună ordine în lucruri şi să echilibreze – fie şi numai puţin – tot ce era blestemat şi putred în lume, ceva ce poate că Tamar ar fi făcut într-o astfel de situaţie; avea nevoie de o idee à la Tamar.

Atunci avu o sclipire, ştia, descoperise, găsise: urcă în pod, luă de acolo o găleată cu vopsea albă care rămăsese de la ultima zugrăveală şi un trafalet mare. Din debara scoase o scară şi o puse pe umăr. O fluieră pe Dinca şi ieşiră împreună din casă, apoi merse repede, fără să privească feţele celor pe lângă care trecea, până la şcoală; intră în curte printr-o spărtură din gard.

Anul trecut avuseseră un profesor, unul Haini Izraeli. Un bărbat în vârstă, singuratic şi blând, căruia ei îi spuneau „mortul". Roi inventase porecla, iar Asaf se luase după el, ca şi ceilalţi. Nu făcuse niciodată nimic rău, dar era bătaia de joc a tuturor. Şi tocmai acest profesor îl plăcea pe el, iar când descoperise că Asaf era interesat de mitologia greacă, îi adusese o carte cu legende eline pe care nu le cunoştea şi îi spusese că i-o dăruieşte.

În ultima zi de şcoală scriseseră ceva urât despre profesorul acesta, un grafitti cu litere mari, pe zidul exterior al şcolii. Se furişaseră seara, înainte de petrecerea de sfârşit de an – un grup de zece băieţi – Asaf stătuse pe post de scară, iar Roi se urcase pe umerii lui şi scrisese. De atunci, de fiecare dată când trecea pe acolo în vacanţă, inscripţia îi sărea în ochi, la fel şi tuturor oamenilor care mergeau pe bulevard şi probabil că şi lui Haim Izraeli, care locuia la doar două străzi depărtare.

Amestecă în găleată, dilua vopseaua şi se urcă pe scară. Curtea era goală şi slab luminată. Dinca stătea culcată şi urmărea cu privirea trafaletul şi cuvintele care dispăreau sub vopseaua albă, strălucitoare, unul după altul: „Haim Izraeli, spală-te pe dinţi!".

A doua zi dimineaţa, purificat şi întărit după o noapte de somn, ieşi din casă cu inima uşoară, ca de obicei.

În mijlocul nopţii simţise dintr-odată că un trup mare şi fierbinte, nu foarte curat, venise lângă el. Fără să deschidă măcar ochii, ca şi

când aşa s-ar fi întâmplat dintotdeauna, o luă în braţe şi învăţă cum îi place ei să doarmă, încovoiată, cu spatele lipit de burta lui, cu nasul în palma lui deschisă, iar din când în când tresărea, ca şi când ar fi visat că este la vânătoare. Dimineaţa deschiseră ochii amândoi deodată şi îşi zâmbiră.

— Aşa dormiţi voi acasă? o întrebă, dar nu mai aşteptă răspunsul ei. Se ridică fericit şi se duse la baie, se pieptănă cu multă grijă şi făcu ce nu mai făcuse de multe luni de zile (tocmai pentru că mama îl bătea la cap fără încetare) – îşi puse câteva picături de Oxy pe coşuri.

Bicicleta – un Raleigh vechi, moştenit de la Karnaf – o scosese încă de seara trecută. Trecuseră luni de când nu mai mersese pe ea. Trebuise să îi umfle roţile, să îi ungă lanţul, să şteargă stratul gros de praf de pe far şi de pe lanternă. În timp ce pedala în dimineaţa aceea atât de clară, foarte devreme, Asaf se simţea extrem de fericit, îi fluiera Dincăi şi îi cânta din toată inima, din toate puterile. Ea sărea pe lângă el, îl depăşea, iar apoi se întorcea şi îi trimitea priviri pline de dragoste. La lesă renunţaseră încă din seara trecută, iar acum se bucurau amândoi de legătura aceasta care se formase între ei: ea se depărta, dispărând după câte o maşină, iar apoi se întorcea din proprie voinţă.

Deja învăţase să se lase condus de ea, iar acesta era un lucru foarte bun. O chema şi o fluiera, observând cât este de obişnuită să alerge pe lângă bicicletă şi deja şi-o imagina alergând printre *două* biciclete pe o străduţă lăturalnică.

Cu toate acestea, i se părea că ea rătăceşte fără ţintă. Mergea înainte, se întorcea… fără să îşi dea seama, ajunseră pe nişte străduţe aglomerate, printre cutii de lapte şi teancuri de ziare aşezate pe trotuar, stropiţi de şuvoaiele de apă cu care vânzătorii spălau asfaltul din faţa magazinelor lor; trecură apoi pe lângă o

îngrijitoare de câini, care plimba în lesă cinci căţei, iar aceştia începură să latre nebuneşte când o văzură pe Dinca…

Încet-încet, îl conduse către ieşirea din Ierusalim. Asaf se întreba dacă îl va duce către Tel Aviv. Ea alerga alături de el, sărind când pe lăbuţele din faţă, când pe cele din spate, cu mişcări asemănătoare cu ale căluţilor de lemn din Luna Park, dar deodată îşi schimbă direcţia, ceea ce căluţii nu făceau niciodată. Asaf observă ce anume o determinase să facă acest lucru: nasul ei absorbea informaţiile din aer, iar unul dintre miile de mirosuri îi stârnea amintiri. Unul dintre ele părea că o cheamă cu mai multă intensitate decât celelalte. Se oprea, se întorcea în locul în care îl simţise, stătea nemişcată şi adulmeca, iar apoi descifra mesajul în celulele întunecate ale nasului ei, după care, cu toată puterea, începea iar să alerge într-o nouă direcţie.

El nu cunoştea cartierul şi, ca de obicei, nu avea nici cea mai vagă idee de ce îl adusese aici. Adesea, când trecea prin zonă cu autobuzul, în drum spre Tel Aviv, văzuse valea aceea care se întindea de-a lungul străzii, dar nici nu îi trecuse prin minte că aici s-ar putea afla ceva. Sau cineva. Acum coborî acolo cu atenţie, ţinând bicicleta cu o mână şi cu sacul micuţ pe umăr – pentru că cine putea şti când va lua masa următoare?

Aici Dinca era mai puţin sigură pe sine. Alerga şi se întorcea, se învârtea în cercuri mari, care lui i se păreau întâmplătoare şi pline de ezitare. Câteva clipe rămase pe loc şi adulmecă nefericită aerul în toate direcţiile, iar nu se putea hotărî. La un moment dat o zbughise entuziasmată către un dâmb nisipos, acoperit cu tufişuri, dar când ajunse acolo se opri şi suspină, privi la dreapta, apoi la stânga şi se întoarse încet la el, dând umilă din coadă.

Într-un loc anume cărarea era blocată de un maldăr de bolovani. Asaf îşi ascunse bicicleta în spatele unui tufiş, iar apoi o acoperi cu o

cutie mare de carton pe care o găsi în apropiere. Urcă pe grămada aceea de pietre şi scrută cu privirea pajiştea care se întindea în faţa lui, unde ierburile crescuseră în voie, încât până şi Asaf aproape că dispărea printre ele, iar Dinca nici nu se vedea; numai tufele se mişcau atunci când alerga. Asaf se pomeni în faţa unor case dărăpănate care se ridicau la marginea câmpiei.

Erau construcţii făcute din bucăţi de piatră mari şi grele, dar prin crăpăturile zidurilor crescuseră plante sălbatice. Asaf nu făcea nici un zgomot. Se auzea doar cântecul păsărilor. Lăcustele săreau pe sub tălpile lui. Urcă şi coborî pe rămăşiţele unor scări mici, arcuite, care legau casele între ele, iar apoi se opri şi privi clădirile. Îşi imagina că e vorba despre un sat arab părăsit, ai cărui locuitori plecaseră în timpul Războiului de Independenţă (ar fi spus Karnaf) sau fuseseră alungaţi cu multă cruzime (ar fi spus Reli). Camerele goale, cu urme de mizerie şi fecale. În fiecare încăpere era câte o gaură în podea şi alta, adâncă, în tavan. Asaf văzu că dedesubt mai era ceva, poate latrina.

Rătăcea prin satul acesta plin de stafii, simţindu-se puţin vinovat. Odată au locuit aici oameni, se gândea. Aici, pe cărarea aceasta, mergeau şi vorbeau, copiii lor alergau şi se jucau, şi nu îşi imaginau că lumea lor va fi întoarsă pe dos în felul acesta. Asaf evita întotdeauna să se adâncească în astfel de gânduri, poate din cauză că de fiecare dată când se apropia de subiecte politice, se declanşa în capul său concertul controverselor şi al dezbaterilor nesfârşite dintre Karnaf şi Reli; şi acum erau cu el şi se certau cu furie. Reli susţinea că fiecare sat părăsit, precum acesta, este încă o rană deschisă în sufletul poporului lui Israel, iar Karnaf îi răspundea îngăduitor că, dacă situaţia ar fi fost inversată, casa *ei* ar fi arătat astfel şi atunci ce era de preferat? În momentul acela, ca şi când ar fi dat glas concluziei fireşti şi banale a mamei sale (prin care încerca

să facă pace) la finalul dezbaterii, un porumbel pestriţ şi dolofan zbură pe deasupra capului lui Asaf. Se aşeză pe balustrada balconului suspendat în mijlocul unui perete înalt, fără casă în spatele lui, şi în timp ce se apropia se întrebă cum de greutatea balconului nu face ca zidul întreg să se prăbuşească.

Aparatul de fotografiat, se gândi Asaf, cum de nu mi-a trecut prin minte să îl iau astăzi cu mine!?

În faţa unei case văzu o pereche de tenişi agăţaţi de şireturi de o ieşitură din zid. Urcă scările şi privi înăuntru, erau acolo doi băieţi dormind.

Ieşi imediat. Rămase o clipă afară, mirat: ce fac aici, oare? Cum poate cineva să trăiască într-o asemenea mizerie?

Coborî două trepte şi urcă una. Se temea puţin. Nu era prea frumos să tragă cu ochiul la viaţa altora. Ajunse din nou la intrare şi privi: doi băieţi. Foarte slabi. Unul dintre ei era înfăşurat într-o pătură murdară şi decolorată, iar celălalt, aproape dezbrăcat. Dormeau pe saltele din burete galben, arse, pline de funingine pe margini. Lângă ei zăceau mai multe sticle goale de vodcă Stopka, iar muştele zburau peste tot. Zeci. Întreg aerul zumzăia. În mijlocul camerei, deasupra găurii celei mari, cineva pusese un pat de fier cu picioarele în sus, probabil ca să nu cadă vreunul dintre ei în latrina de dedesubt.

Băieţii dormeau lipiţi de perete, iar la prima vedere i se părură a fi mai tineri decât el cu cel puţin trei ani. Se gândi: nu se poate ca nişte copii să trăiască astfel.

Se întoarse din nou spre ieşire. Nu mai suporta. Dar cum putea să îi ajute? Când se întoarse, se împiedică de o cutie goală de conserve care prinse să se rostogolească, iar apoi doborî un umeraş de sârmă agăţat de fereastră. Acest şir de mici evenimente cauzate de neîndemânarea lui produse un zgomot asurzitor. Băiatul

care dormea mai aproape de intrare deschise încet ochii. Îl văzu pe Asaf, se întoarse pe o parte şi închise ochii la loc. Apoi, cu un mare efort, îi deschise din nou, îşi duse mâna sub saltea şi scoase un cuţit.

— Ce vrei?

Vocea era a unui copil. Vorbea încet şi rar, cu accent rusesc. Nici nu ai fi zis că el pusese acea întrebare. Nu se ridică de pe saltea.

— Nu vreau nimic.

Tăcere. Băiatul se întinse pe spate. Avea pieptul gol, alb şi neted. Îl privi pe Asaf fără nici o expresie pe chip, fără teamă, fără să-l ameninţe, fără speranţă.

— Poate ai ceva de mâncare? întrebă.

Asaf se pregătea să dea din cap în semn că nu, dar îşi aduse deodată aminte şi scoase din sac două sandviciuri pe care şi le pregătise de dimineaţă. Se apropie. Tânărul nu se ridică. Îi întinse doar o mână. În cealaltă mână ţinea cuţitul.

Asaf făcu un pas înapoi. Băiatul se ridică încet în capul oaselor, făcând un efort imens pentru fiecare mişcare. Mâinile îi tremurau puţin. Îşi îndesă aproape tot sandviciul în gură. Abia atunci simţi că era împachetat în hârtie, scoase ambalajul de pe bucata pe care nu apucase s-o înghită, o vârî şi pe aceasta în gură, după care închise ochii şi molfăi îndelung, scoţând mici suspine de plăcere. Labele picioarelor i se vedeau de sub pătură. Degetele îi erau negre. Pe podeaua de ciment, lângă saltea, era aruncată o carte în rusă, cu coperţi colorate. De-a lungul pereţilor erau mai multe suluri de ziare, hârtie igienică şi ambalaje de Bamba. Multe ambalaje goale de Bamba şi seringi.

Băiatul înghiţi sandviciul şi se şterse la gură cu hârtia, cu o mişcare plină de graţie care nu se încadra în peisajul acela dezolant.

— Mulţumesc.

Apoi privi spre cel de-al doilea sandvici din mâna lui Asaf. Buzele i se mişcau cu poftă.

— Pe ăsta i-l lăsăm lui, îi spuse lui Asaf şi arătă spre băiatul care dormea.

Asaf se aplecă grijuliu şi îl puse lângă cel care dormea. În timp ce se apleca, văzu la celălalt capăt al saltelei, lângă capul băiatului, un pistol negru. Îl zări doar pentru o clipă şi nu era sigur dacă e adevărat sau de jucărie. Cel care dormea nu deschise ochii.

Se întoarse lângă intrare.

— Eu sunt Asaf.

— Serghei. – Tăcere – Serghei cel mic. Există şi Serghei cel mare. Doarme acolo. Mai ai ceva de mâncare?

Asaf spuse că nu. Apoi se gândi că poate guma de mestecat le va fi de ajutor. Îi oferi tot pachetul. Şi cele două cutii de Tic-Tac. Şi pe acestea îi ceru să le împartă cu prietenul său.

Lângă salteaua lui Serghei cel mare era aşezată o foiţă de aluminiu perfect întinsă, netezită cu multă meticulozitate, iar alături de ea, două sticle de băutură şi câteva suluri de hârtie igienică începute. Asaf le măsură din ochi câteva clipe: anul trecut, la şcoală, fuseseră prinşi câţiva dintr-a şaptea care consumau heroină în toaletă. Aşa spuneau copiii, iar zvonurile ajunseseră şi la urechile lui Asaf, însă pentru el rămâneau nişte vorbe goale. Apoi cineva le explicase în curte cum se face, cu o foiţă de aluminiu bine întinsă şi cu hârtia igienică arzând dedesubt şi cum „marfa“ se topeşte de la căldură, iar atunci poţi să o verşi de pe foiţă şi să o foloseşti.

Pe pereţi, de jur împrejur, erau scrise rânduri lungi în ruseşte, cu litere mari şi urâte. Fiecare propoziţie era scrisă cu altă culoare. Asaf îl întrebă pe Serghei ce scria acolo.

— Asta? O poveste. A scris-o unul care locuia aici. A murit.

Dinca se învârtise în tot acest timp în jurul casei şi găsise ceva – acum urca scările. Serghei auzi zgomotul paşilor ei şi puse din nou mâna pe cuţit. Când o văzu, zâmbi larg:

— Câine, spuse el şi tonul vocii îi deveni mai cald, în Rusia aveam şi eu unul la fel. – Apoi se întinse din nou şi o privi pe Dinca în ochi. Asaf nu ştia cum să reînceapă conversaţia.

— Ce carte este aceasta? întinse mâna, indicând cartea aruncată lângă saltea.

— Asta? *Dragonii D&D.*

— Adevărat? se entuziasma Asaf. Este şi în ruseşte?

— În ruseşte este tot ce vrei, zise băiatul şi respiră cu greutate. În locul de unde am venit aveam o „grupa" D&D… cum se zice în ebraică?

— Grup? ghici Asaf.

— Da… grup… D&D… Ochii i se închiseră.

— O clipă, spuse Asaf.

Cine eşti, cum ai ajuns aici, cum ai ajuns în situaţia asta, ce ai mâncat săptămâna trecută, în afară de Bamba, poate că eşti bolnav, pari bolnav, unde sunt părinţii tăi, ştiu unde eşti, cum de nu răscolesc lumea să te găsească, ce se va întâmpla cu tine mâine, unde vei fi peste o lună, dacă vei mai fi.

— Eu caut o fată, spuse el în loc de toate acestea. Mai avea încă o mică speranţă că Dinca ştia de ce îl adusese aici: una micuţă, cu păr lung, negru. Umblă cu căţeaua aceasta.

Serghei deschise încet ochii. Îl privi pe Asaf ca şi când ar fi uitat că se afla acolo. Se ridică în coate şi miji ochii spre conul de lumină în care stătea Dinca. Asaf avu impresia că privirea i se ascute dintr-odată. Se întinse din nou, braţele nu îi puteau susţine greutatea corpului. Închise ochii. Nu se putea mişca. Muştele i se aşezară pe colţurile gurii, sugând resturile de sandvici. Asaf mai aşteptă câteva

clipe, dezamăgit. Prin fereastra arcuită vedea cerul albastru, coama unui munte şi câţiva pini. Voia să meargă într-acolo.

Vocea băiatului îl opri:

— A fost aici, spuse el fără să deschidă ochii, iar Asaf simţi cum i se încreţeşte pielea de pe ceafă. – Poate în urmă cu o lună? Poate cu două? Nu ştiu. Căuta pe cineva. Un copil? Un tânăr? A venit cu o fotografie, un portret. Spunem „fotografie“ în ebraică? – Asaf încuviinţă cu o mişcare a capului. Băiatul continuă: Ne-a întrebat dacă îl cunoaştem. Poate este prietenul ei? Nu ştiu.

Asaf îl asculta în linişte. Gura i se uscase. În inimă începu să îi zumzăie o durere surdă.

— Iar aici era unul, îi spuneam Paganini, – băiatul vorbea ca prin vis – cânta la vioară. Cânta, cânta, până ce i s-a rupt arcuşul şi gata cu cântatul. – Tăcu din nou câteva minute. Asaf se temea că va adormi din nou şi nu va mai spune nimic. Dar băiatul continuă, cu ochii închişi – iar Paganini îl văzuse pe prietenul ei cântând la chitară pe stradă.

— Paganini îl cunoştea pe prietenul ei?

— Nu… nu se cunosc. Cum? Dar prietenul ei cânta foarte, foarte bine la chitară. Paganini însuşi a spus-o.

Asaf ştia că nu are voie să se gândească încă la ce auzea aici, trebuia doar să afle cât mai multe. Să uităm acum de tânărul acela care cântă atât de bine la chitară.

Băiatul îşi reveni încet la viaţă. Mai încercă o dată să se ridice, iar acum reuşi.

— Iar când cântă acest tânăr, sunt mai mulţi muzicieni acolo. Dau concerte, ca artiştii, pe stradă, aşa. Ca un *grup.* Cu toţii, copii, tineri. Dar este şi puţin ciudat.

Nu ştiu. O porcărie… – se lăsă pradă neputinţei şi se întinse din nou, continuând să murmure – îmi amintesc de ea… – vocea lui se

mai îmblânzi când trase aer în piept – este micuţă, nu se teme de nimic, a venit singură aici, striga, treziţi-vă, treziţi-vă, uitaţi-vă la fotografia lui…

Apoi tăcu. Asaf mai aşteptă câteva minute. Ieşi cu multă grijă dintre ruine. Abia acum se putea gândi la el şi la ce simte. Are un prieten, asta este bine. Şi îl caută. Se pare că răscoleşte tot oraşul în căutarea lui. Şi asta este bine. Asta nu este problema mea. Eu trebuie doar să îi dau câinele înapoi. Hai, Dinca, să mergem.

Dar umerii îi căzură şi orice dorinţă de a mai face ceva îl părăsi.

Trebuie să îl sun pe Karnaf, se gândea în timp ce mergea agale în urma Dincăi. Problema devenise foarte complicată. Serghei îi spusese ceva despre un grup. Ce grup, nu pot să mă mai implic şi în asta. Oricum, nu ar fi trebuit să mă amestec în povestea asta de la bun început.

Când ajunseră înapoi la câmpul cu tufişuri înalte, Dinca se opri. Asaf observă din nou cum proceda: amuşina cu vârful nasului mirosurile care pluteau prin aerul limpede, apoi îşi alegea o nouă direcţie, în funcţie de ce simţea.

Se întoarse brusc spre dreapta, o luă la fugă, se opri, îl privi nerăbdătoare pe Asaf, mişcând repede din coadă. Apoi îşi ridică dintr-odată capul – nici dacă ar fi ridicat o pancartă cu „Urmează-mă“ nu ar fi putut fi mai clară.

Cărarea şerpuia, tăiată în piatră. De ambele părţi crescuseră rodii, lămâi şi smochini, ca nişte imense garduri vii. Un firicel de apă curgea pe lângă ea şi totul era atât de frumos, încât lui Asaf aproape că nu îi venea să creadă; iar la numai câţiva metri depărtare doi tineri zăceau în mijlocul unui morman de ruine.

În spatele tufişurilor dese era un lac micuţ, micuţ, deschis ca un ochi prietenos, verde-albastru, în lumina soarelui. Deasupra lui

pluteau aburi, iar apa era curată şi limpede.

Dinca îl privi şi latră fericită. Se uită la el, apoi la lac, apoi iar la el. Şi latră din nou.

— Dinca, spuse el, nu am putere să ghicesc acum. Va trebui să fii mai explicită.

El privi spre malul lacului, întârziind îndelung asupra pietrelor sfărâmate care îl înconjurau. Poate că aici se află ceva care îi aparţine lui Tamar. Deodată, inima i se umplu de speranţă – poate că Tamar este aici.

Se mai uită o dată în jur, cu multă atenţie. Îi era şi teamă să îşi imagineze lucrurile înspăimântătoare pe care le-ar fi putut descoperi pe fundul lacului. Dar acolo nu era nimic, nu era nimeni.

Atunci căută printre tufişuri. Dădu la o parte toate ramurile, scotoci peste tot. Găsi două seringi vechi, pagini de ziar, un prosop, coji uscate de pepene. Iar Dinca, în tot acest timp, sărea pe două labe în faţa lui, încurcându-i-se printre picioare, de două ori aproape că îl doborî, lătrând mult mai entuziasmată decât de obicei, încercând parcă să îl vindece de starea de deprimare care îl cuprinsese.

Îngenunche în faţa ei şi stătură astfel, nas în nas, ea lătrând şi el întinzându-şi mâinile şi cuprinzându-i capul, iar apoi o privi în ochi cu o disperare aproape ireală, strigându-i în timp ce ea lătra: ce, ce, ce să fac?

Ea se strecură din îmbrăţişare, eliberându-şi capul din palmele lui, se duse pe malul lacului şi îl privi ca şi cum i-ar fi spus, ei bine, dacă nu înţelegi aluziile… – şi sări.

Se auzi un plescăit puternic, iar Asaf fu acoperit de picături reci din cap până în picioare. Dinca se scufundă o clipă, dar ieşi repede la suprafaţă şi capul ei inteligent începu să se învârtă prin apă, în jurul trupului ud şi întunecat. Înota în apa mică, făcând mişcări

îndrăzneţe şi pline de entuziasm, aşa cum fac întotdeauna câinii când înoată, cu privirea preocupată şi concentrată, de parcă ar fi muncit din greu.

— Asta voiai? Să intru şi eu? Dar dacă vine cineva şi mă vede, se gândi, dar tot el îşi răspunse, cine ar putea să vină aici, cei doi Serghei dorm, abia dacă se pot mişca şi totul este atât de frumos, iar adevărul e că nu mi-ar strica să mă spăl pe cap. Imediat îşi scoase toate hainele şi, rămânând în chiloţi, sări în apă.

Tot corpul îi îngheţă, înainta, ieşind pe jumătate din apă, inhala adânc aerul din jurul său, se scufunda, pipăind cu mâinile pietrele de pe fundul lacului, iar apoi urca din nou la suprafaţă, pentru a absorbi căldura soarelui.

Dinca înota în jurul lui în cercuri mici, iar el simţea că îi pare rău că nu îşi poate exprima fericirea în cuvinte. Coada ei tăia apa, stropindu-l cu picături îngheţate, iar Asaf – despre care mama lui spunea că are o capacitate de regenerare absolut ieşită din comun, dar el nu prea înţelegea la ce se referă – o atacă şi o scufundă, dar ea reuşi să scape, lovindu-l în piept, apoi începură să se fugărească de la un capăt la celălalt al lacului şi în diagonală; Asaf apucă o piatră rotundă de pe mal şi i-o aruncă, iar Dinca se repezi după ea şi o prinse din zbor, inspira şi expira apă şi aer, apoi se îmbrăţişară ca doi fraţi care nu s-au mai văzut de treizeci de ani.

— Deci vine şi ea aici? întrebă Asaf cu faţa lipită de capul ei şi cu părul căzut pe frunte. – Acesta este locul în care vine pentru a fi singură? Şi înotaţi aici amândouă? Sau a fost numai atunci când a venit să îi întrebe despre el pe ăia doi, pe Serghei? Hei, unde e piatra?

Ea era o căţea, el era un tânăr. Nu îşi dezvoltaseră încă un limbaj comun, însă lui Asaf îi spunea inima că acum ea îi oferă această

distracţie ca pe un dar şi poate că, în creierul ei de câine, aşa îl roagă să nu renunţe, să o caute în continuare pe Tamar a ei.

Apoi închise ochii şi se întinse pe spate, iar soarele îi înţepa cu putere pleoapele. Există o fată, se gândea el cuprins de o somnolenţă plăcută, există în lumea asta o fată. Mă întreb ce va crede despre mine când ne vom întâlni.

O fată, se gândea el, iar pleoapele îi deveniră grele, care a înotat odată aici, în acest lac. Şi apa a îmbrăţişat-o şi pe ea aşa cum mă îmbrăţişează acum pe mine.

Plutea către un vis însorit. Ştia că ceva îl supără, noile informaţii pe care le primise cu puţin timp în urmă, însă, ca de obicei, reuşi să alunge acest gând; avea destulă vreme pentru asta. Încercă din nou să îşi imagineze cum arată Tamar. Aduna tot ce aflase despre ea de la Teodora şi de la detectiv. O auzi pe Dinca răsunând greu şi ieşind din apă, iar după câteva clipe îl stropi din nou, acoperindu-l cu picăturile îngheţate pe care le scutura din blana ei udă.

Asta îl readuse la realitate. Caută un băiat. Soarele intră pentru o clipă în nori, iar umbra se aşternu peste pleoapele lui. Dar ce credeai, îi şoptea o voce amară dinăuntrul lui, că te aşteaptă pe tine? Una ca ea nu va fi nici o clipă singură. Cu siguranţă este în permanenţă înconjurată de oameni. Şi nu are doar un prieten, chitaristul ăla. Asaf şi-l imagina, din creştet şi până la corzi, frumos ca un înger, cu un zâmbet de stea de cinema, în genul lui Roi, cam aşa, isteţ şi arogant, care ştie să amuze fetele şi să înnebunească pe toată lumea cu chitara lui.

OK, îşi spuse el cu ochii închişi, făcând un efori pentru a nu se lăsa pradă geloziei care îi cotropea inima, OK, are un prieten, şi ce-i cu asta? Ce mă interesează pe mine prietenul ei? Eu o caut numai ca să i-o dau pe Dinca. Cu sau fără prieten, nu e problema mea.

Se scufundă până ce atinse fundul apei şi rămase acolo cât putu de mult, încercând să elimine otrava care îi curgea prin sânge, dar nu înţelegea ce i se întâmplă; de ce îl doare atât de mult gândul că ea are un prieten, iar apoi întrezări că aşa se întâmplă întotdeauna, din câte se pare – el o caută pe ea, ea caută pe altcineva. Karnaf o voia pe Reli, Reli îl voia pe american. De ce nu poţi să dai lumii o mică lovitură, aşa cum dăm truselor de scule pline cu şurubelniţe şi pile, şi totul să revină la normal? Începuse deja să se sufoce din pricina lipsei de aer şi a frigului, ceea ce îi provoca o nouă durere, aşa că ieşi la suprafaţă, încercând să se încălzească în bătaia soarelui.

Îi încălzea burta, soarele. Îi dezmierda pieptul. Gândurile începură din nou să i se împrăştie în cercuri micuţe. Poate voi continua să o caut mai multe săptămâni, mai multe luni, poate chiar ani. Peste douăzeci de ani o voi găsi, voi bate la uşa ei, într-un cartier luxos de vile, iar majordomul îmi va deschide şi mă va întreba: da, cine eşti? Eu îi voi spune că i-am adus ceva lui Tamar. Tu? va zice el, ce ai tu cu Tamar? Nu primeşte pe oricine, fiecare clipă din viaţa ei şi-o dedică meditaţiilor profunde asupra binelui şi răului, a liberului arbitru, iar în afară de asta, acum se află într-o stare de spirit foarte proastă pentru că tocmai s-a despărţit de soţul ei, chitaristul acela celebru…

— Ai văzut cu ce stârv ne-am pomenit aici?

— Ce, nu-ţi place de el?

— De când vin pe-aici toţi poponarii?

Asaf deschise ochii şi văzu trei băieţi care stăteau de jur împrejurul lacului.

— Bună dimineaţa, drăguţo, ai dormit bine?

— Ai visat cum ţi-am tras-o ieri noapte?

În cele din urmă se ridică în picioare. Apa îi ajungea până la gât. Îi era frig. Încercă sa înoate spre mal, dar unul dintre tineri se apropie încet, şchiopătând, iar când Asaf puse mâna pe o piatră, vrând să iasă din apă, îl calcă peste degete. Asaf începu să înoate într-o altă direcţie, însă şi acolo era deja cineva cu piciorul ridicat, înota dintr-o parte în alta. Ştia că nu are nici o şansă, pentru că ei nu îl vor lăsa să iasă de acolo, dar încă nu gândea limpede. În acest timp, ceva mai departe, Dinca lătra sălbatic, cu o expresie nefericită pe chip, iar unul dintre băieţi, care părea a fi cel mai mare, o prinse de gât şi îşi puse piciorul pe capul ei, în aşa fel încât să nu poată muşca şi să nu se poată mişca.

Se jucară aşa cu el încă o vreme, într-o linişte mormântală. De fiecare dată unul dintre ei se apropia de locul prin care încerca să iasă. În cele din urmă, se depărtară puţin şi îl lăsară să ajungă la mal. Stătea acolo, gol şi paralizat de frig, iar ei îl înconjurară. Era o situaţie foarte urâtă. Cea mai urâtă dintre toate. Nu ştia ce îi vor face. Nu ştia ce îi vor face Dincăi.

Băiatul cel mare se apropie. O strângea pe Dinca de zgardă atât de tare, încât aproape că o târa după el, iar ea scâncea.

— Deci, care-i treaba, frate? îi zâmbi lui Asaf. Credeai că faci jacuzzi din piscina noastră privată?

Asaf îşi plecă privirea, iar pe chip îi apăru o expresie de nevinovăţie.

— Ia spune-mi, frate, se interesă băiatul pe un ton moale, poate că te-ai şi pişat în piscina noastră privată?

Asaf făcu semn din cap că nu. Bâlbâi că nu ştiuse că e vorba despre o piscină privată.

Băiatul scoase un fluierat lung, plin de uluire:

— Şi nu ai văzut anunţul: „Pedeapsa cu moartea pentru împuţiţii care intră fără permisiune“?

Asaf negă, mişcându-şi aproape întreg corpul. Chiar nu văzuse nici un anunţ.

— Pe dracu'! se miră băiatul cel înalt. Nici un anunţ? Avi, fă bine şi ajut-o pe surioara noastră să vadă.

Cel pe care îl numise Avi îşi împinse un deget sub bărbia lui Asaf şi îl apăsă cu putere, până îl obligă să-şi ridice capul.

— Acuma îl vezi, sufleţel? În rama aceea? Cu poza lui Cindy Crawford în costumul ei de baie cu picăţele?

Nu-l vedea. Spuse că îl vede.

— Să o aruncăm în apă, Herţel? propuse Avi, cel mai mic dintre ei, care purta o şapcă cu cozorocul întors la spate.

— Să-i dăm jos chiloţii? sugeră cel de-al treilea, băiatul şchiop cu urme de vărsat de vânt pe întreaga faţă.

— De ce, Kfir, îţi place de ea?

Doi dintre băieţi râseră. Asaf nu făcea nici o mişcare. Am încurcat-o, se gândea. Dacă mă violează?

— Nu, spuse băiatul cel mai mare şi mai înalt dintre ei, Herţel, am eu un plan mai bun pentru împuţiţii ca el. De ce nu-i adunaţi voi hainele să-l căutaţi prin buzunare, poate găsiţi ceva ce ne-ar putea oferi o compensaţie simbolică pentru faptul că s-a bălăcit în piscina noastră privată, fiind suspectat şi că s-a pişat în ea?

Şchiopul ridică hainele. Căută repede în pantaloni şi găsi cei trei sute de şekeli care, se gândiseră părinţii lui, îi vor ajunge pentru a-şi plăti masa de prânz la bufetul primăriei până la întoarcerea lor acasă; şi pe care el îi păstrase cu atâta grijă pentru teleobiectivul de 300mm pe care voia să şi-l cumpere pentru Canon-ul cel nou.

Îi azvârliră hainele în faţă cu violenţă. Catarama de oţel de la cureaua pantalonilor îl lovi peste buză. Simţi un firicel de sânge cald curgându-i pe bărbie. Fără să se şteargă, îşi îmbrăcă pantalonii. Reuşi cu greu să şi-i tragă pe picioare. Ei stăteau şi-l măsurau din

priviri. Tăcerea care se lăsase îl îngrijora. De acum încolo se putea întâmpla orice, iar Asaf ştia că partea cu adevărat îngrozitoare abia urma. Mânecile cămăşii îi dădeau mult de furcă, aşa încât în cele din urmă renunţă să o mai îmbrace, o luă în mână şi rămase pe jumătate dezbrăcat, înghiţea în sec, nu ştia ce va urma. Prin ce metode îl vor forţa să vorbească.

— Hei, surioară, spuse cel mai mare uimit şi o strânse pe Dinca lângă pulpa lui, cum de n-ai dispărut încă din faţa ochilor noştri?

— Căţeaua, zise Asaf fără să îl privească.

— Ce?!

— Trebuie să iau căţeaua. Nu avea curajul să ridice capul. Vocea îi răsună ca un ciripit.

Doi dintre tineri tăceau şi îl priveau stupefiaţi. Apoi se uitară la băiatul cel înalt şi îşi strâmbară gurile într-un zâmbet, aşteptând să afle ce trebuie să gândească.

Acesta fluieră uşor, îndelung.

— Căţea, ai spus? Credeam că e câine. Chiar mai bine pentru noi. – Mai băgă un deget pe sub cureluşa portocalie de la gâtul ei. – Dar frumos ai mai dichisit-o. Are şi număr de identificare.

— Am nevoie de ea, spuse Asaf. Cioplea pur şi simplu cuvintele din blocul îngheţat care îi umplea intestinele. Dinca îl privea lung. Coada ei căzută începu să se mişte încet, ezitant.

Ceilalţi doi băieţi văzură o anumită sclipire în ochii lui Herţel şi începură să râdă, lovindu-se cu palmele peste coapse. Herţel ridică o mână, de fapt, nu o mână – un deget, iar ei tăcură.

— Ascultă aici, târâtură, zise el sincer surprins, nu-i păcat de mutra asta urâtă a ta? Nu-i păcat să-l las pe puiul ăsta de leu să-ţi facă cine ştie ce grozăvie, mai ales că e şi în perioada de probă?

— Hai… hai să ne batem, murmură Asaf, convins că va fi mâncat, nici el nu ştia de unde îi ieşise această propoziţie.

Băiatul cel înalt făcu un pas înainte şi îşi duse o mână după ureche:

— N-am înţeles, spuse, cu un zâmbet abia schiţat.

— Tu şi cu mine, şopti Asaf, iar buzele i se albiră. Simţea, pur şi simplu, culoarea lor. Întreg trupul i se albi. – Hai să ne batem. Cine câştigă ia căţeaua.

Cei doi băieţi izbucniră din nou în hohote de râs, strigând şi bătând din palme. Alergau în jurul lui şi urlau, iar lui Asaf i se păreau asemenea unor pui de cimpanzeu sau de lup, pe care mama lor îi învaţă cum să-şi sfâşie atacatorul.

Herţel i-o dădu pe Dinca lui Avi şi se apropie de el. Era cu un cap mai înalt şi cu cel puţin o palmă mai lat în umeri. Asaf aruncă imediat cămaşa pe care o ţinea în mână. Herţel se postă în faţa lui. Mişca uşor din mână – un gest care spunea „hai, cine vine la mine?“.

Picioarele lui Asaf abia dacă-l ascultau, dar în cele din urmă începu să se învârtă în jurul băiatului. Herţel se îndrepta spre el. Asaf îi văzu braţele lungi, cu muşchii bine dezvoltaţi. Spera că totul se va termina repede – de ce să nu se termine repede –, că nu îl va durea foarte tare şi că nu îl va umili şi mai mult. Îl deranja faptul că era pe jumătate dezbrăcat. Îşi aminti ca prin ceaţă că în momentele în care omul se află în pericol, corpul începe să secrete adrenalină, o substanţă care întăreşte muşchii şi iuţeşte reacţiile, dar apoi îşi spuse cu tristeţe că în cazul lui nu se întâmpla deloc aşa. Din contră, devenea din ce în ce mai moale şi ajunse la concluzia că mai degrabă adrenalina îl *anesteziază,* poate pentru a nu simţi durerea de după lovituri şi, în special, umilinţa.

Tânărul îşi aruncă un braţ înainte, ca şi când ar fi vrut să îl provoace, să îl trezească la viaţă, iar el se retrase, clătinându-se, gata să se prăbuşească. Ceilalţi doi ţipau de plăcere. Stăteau pe margine, sărind şi ţopăind în jurul lor, foarte, foarte aproape. Unul

dintre ei îl lovi pe Asaf peste ceafă. Băiatul cel mare se opri imediat, făcu gestul acela din deget, ca șefii găştilor din filme, şi le spuse că dacă vreunul dintre ei se mai amestecă o singură dată, el, Herțel, îl face una cu pământul. În ciuda fricii care se zvârcolea înăuntrul său, Asaf aprecie logica de care dădea dovadă adversarul său.

Dar exact în aceeaşi secundă tânărul se apropie, nu foarte repede, chiar dimpotrivă, ca un adevărat profesionist, braţul i se înfipse zdravăn în gâtul lui Asaf, iar acesta, care era la rândul său destul de puternic, nici nu-şi imaginase că aşa ceva este posibil. Începu să îl aplece încet, încet spre pământ. Asaf simţea fierbinţeala corpului străin izvorând din mâna care îi strângea gâtul, aşa cum iese căldura din cuptor, apoi mirosul de transpiraţie care se împrăştia de la subsuoara lui; adversarul începu să scrâşnească din dinţi, iar Asaf avea senzaţia că uşor-uşor viaţa i se scurge din trup, iar ochii nu mai văzură nimic.

Atunci celălalt îi dădu imediat drumul, iar el rămase în picioare, ameţit de durere, simţind doar cum era întors cu multă grijă, ca atunci când asistenta pregăteşte mâna pacientului pentru injecţie; mă aşază într-o poziţie bună pentru ce o să urmeze, se gândea Asaf, dar nu era în stare să se mişte sau să fugă – apoi Herţel îi expedie, scurt, un genunchi în testicule. În timp ce Asaf se ghemuia, urlând de durere, îl mai lovi o dată în acelaşi fel, spărgându-i nasul.

După aceea, la cine ştie câtă vreme după aceea, mângâierea ciudată pe care o simţea pe pleoape deveni tot mai puternică, iar în cele din urmă îşi dădu seama că erau crengile tufişurilor în care zăcea.

— Ce mort, cum să fie mort? se auzi o voce în depărtare. Are doar faţa distrusă.

— Ce faţă, eşti nebun? Numai nasul. Uită-te cât sânge i-a curs.

Asaf ridică o mână. Cealaltă, care zăcea pe lângă corp, atârna foarte greu. Îşi mişcă încet degetele, şi asta îi luă foarte mult timp, iar apoi duse mâna la nas. Era umed şi plin de umflături misterioase. Apoi îşi descoperi nările şi tot restul. Şi buza de sus îi era spartă şi îl durea. Un dinte i se mişca puţin.

Cu toate acestea, în mod cu totul iraţional, se simţea uşurat.

Poate din cauză că toată viaţa lui îi fusese groază de bătăuşi. De oameni fără nici un Dumnezeu, cum spusese Karnaf cu o altă ocazie. Iar din prea multă frică începuse să se teamă de orice fel de atac, chiar şi de cele banale, pe care le putea înfrunta. Se resemnase din capul locului cu gândul că nu are nici o şansă de reuşită, că va fi întotdeauna umilit. La şcoală se mai lupta cu unii dintre colegii de clasă, dar ştia că acolo există nişte reguli pe care nimeni nu le va încălca; dar bătăuşii – îi ocolea de la distanţă când îi vedea pe stradă, se ţinea departe de ei în cluburi vinerea seara şi nu răspundea când aceştia îl insultau pe el sau pe prietenii lui. Învăţase să treacă neobservat pe lângă ei, adoptând o atitudine supusă, iar odată, în autobuz, se ridicase şi coborâse doar pentru că un astfel de om îi ceruse să se ridice şi să coboare. Nici măcar nu protestase. Se ridică şi coborî. Şi nu era zi în viaţa lui în care să nu îşi amintească ruşinea şi umilinţa pe care le simţise.

Acum era zdrobit şi aproape inconştient, dar, cu toate acestea, trecuse dincolo de momentul prezent. Nu pricepea exact ce se întâmplă, dar ceva se întâmpla, ca şi când ar fi trecut peste un obstacol care îi amăra viaţa.

— Hai, spuse băiatul cel înalt, ce v-aţi speriat aşa? Să mergem. – Se întoarseră pe călcâie şi plecară. Asaf se ridică. Mai bine zis, trase de jumătate din corp, până ce reuşi să stea în şezut.

— Am nevoie de căţea, spuse cineva din apropiere, cu o voce slabă, iar cuvintele păreau a fi în ebraică, păreau a fi ale lui Asaf

însumi.

— Ce-mi aud urechile? făcu băiatul cel înalt. Se întoarse încet. Asaf încerca să îşi concentreze privirile asupra lui. Poate erau doi băieţi înalţi? Cei doi se rotiră în jurul său, până se contopiră într-unul singur. Asaf făcu un efort şi văzu cureluşa din jurul gâtului Dincăi strânsă în pumnul mare al băiatului. Capul îi era apăsat sub piciorul lui.

— Hei-vrei-să-ne-mai-batem-o-dată-pentru-căţea? spuse Asaf.

Lui Herţel îi dispăru zâmbetul de pe faţă:

— L-aţi auzit pe pitic? îi privi pe prietenii săi, iar aceştia îi răspunseră cu surâsuri linguşitoare. Piticul vrea să-şi ia revanşa.

Asaf se ridică. Era ciudat cum deja îşi depăşise frica. Nu înţelegea pe de-a-ntregul ce i se întâmpla. De unde apăruse încăpăţânarea aceasta. De parcă acum, când scăpase de frică, era pregătit să încerce, să vadă mai mult şi mai mult, să afle cum e să fii bătut, la un pas de moarte.

Herţel se apropie. Începu din nou dansul acela pe care îl executaseră înainte, mişcându-se în cerc, unul după celălalt. Asaf îşi auzea respiraţia, ca şi când s-ar fi aflat sub apă. Frânturi de gânduri îi bântuiau creierul.

Ceva legat de magie, păcat că nu se putea ocupa de asta acum. Exista o vrajă foarte eficientă care se numea „aducerea“; trebuie să apeşi pe *vrajă* şi *obiectiv,* iar magia îţi dă puteri pentru a obţine obiectul dorit. Dinca, în cazul de faţă. Mai există o vrajă numită „diminuarea“ şi care poate reduce puterile adversarului la jumătate, dar unde sunt când are nevoie de ele?

Deodată, în faţa lui străfulgeră ceva, nu vedea ce; simţi doar un pumn în piept, lângă inimă, nu fusese o lovitură puternică, mai degrabă una de încălzire, ca atunci când se întâlnesc doi prieteni,

dar în situaţia lui fu de ajuns; se împiedică şi căzu pe spate. Pur şi simplu. Se supuse legii gravitaţionale şi regulii naturale conform căreia unul ca acesta îl va înfrânge întotdeauna pe unul ca el. Încă nu îl atacase. Aştepta să se ridice. Aproape că reuşise când se împiedică într-un tufiş, prăbuşindu-se din nou. Genunchii i se muiaseră şi nu mai avea nici un control asupra lor. Se întinse şi respira cu mare greutate. Începea să se simtă ridicol. Stătea culcat pe spate. Aştepta lovitura de pumn. Sau de picior. Ceva care să-l scoată definitiv din joc. O muscă bâzâia pe deasupra nasului lui. Îl scuturau fără încetare valuri de durere, din cauza loviturii în testicule. Băiatul cel înalt se apropie de el, îi întinse o mână şi îl ajută să se ridice. Pentru o clipă se uitară unul în ochii celuilalt. Era prima dată când Asaf îl vedea cu adevărat. Fără teamă. Era mai matur decât el, cu cel puţin trei ani mai mare. Avea o faţă ovală, măslinie, cu trăsături frumoase, nasul ca sculptat şi buzele fine.

— Ce s-a întâmplat, surioară? spuse el. Nu ţi-ai băut lăpticul de dimineaţă?

Asaf încercă să îl lovească cu piciorul. O biată tentativă. Se observă pe el însuşi din afară. Se văzu mişcându-se foarte încet. Cum trebuie să cheltuiască foarte multă energie pentru a-şi ridica genunchiul. Dar Herţel îi apucă uşor piciorul, prinzându-l de lângă gleznă şi, fără prea mare efort, îl aruncă înapoi. Asaf căzu din nou pe spate. Aerul ieşi din el cu un icnet când se lovi de pământ. Oasele i se ciocniră unul de altul. Herţel sări imediat şi îl întoarse cu faţa la pământ, se urcă deasupra lui şi îi răsuci mâna la spate. Asaf nu mai reuşea să respire. Se zbătea, muşca pământul, striga, poate şi plângea.

Herţel îi şopti la ureche cu un calm ciudat:

— Dacă nu taci acum – ia-ţi adio de la mână. – Asaf bâlbâi ceva. – Nu se aude, zise Herţel cu gura lui drăgălaşă.

— Eu, spuse Asaf încet de tot, trebuie să iau căţeaua.

Băiatul îi mai răsuci mâna cu încă un centimetru. Îşi imagina deja că aude „poing, poing“, în timp ce venele şi tendoanele şi tot ce mai era pe acolo încep să plesnească.

— Taci, îţi spun, vocea de deasupra lui deveni deodată groasă, ca un hârâit – te previn pentru ultima oară; Herţel răsufla greu în urechea lui şi pentru prima dată Asaf îşi dădu seama că şi el depunea un mare efort.

— Omoară-mă, nu mă interesează, vocea lui abia clacă se mai auzea, ca într-un film prost, dar-eu-am-ne-voie-de-căţea. Nu-se-poate-fără-căţea.

Răspunsul întârzia. Deodată, Asaf deveni foarte uşor. Simţea că acum nu îl mai apasă nimic pe spinare.

În liniştea care se aşternu, auzi un hohot ciudat de râs, ca o reacţie la spusele cuiva.

— Nu-mi vine să cred.

Apăsarea din braţ dispăruse. Asaf se gândea că îi rupsese mâna şi acum trăia secunda aceea de dinainte ca durerea să ajungă la creier.

Tânărul se ridicase deja de pe el, iar mâna lui Asaf zăcea încă răsucită la spate. Începu să o simtă din nou, roiuri de furnici treceau prin ea, muşcând-o. Auzea voci în jurul său. Păreau a fi strigăte furioase. Îşi imagina că se întâmplă ca în filme, când apare cineva şi îl salvează în ultima clipă. Nu putea urmări ce vorbeau. Durerile care îi sfâşiau tot corpul trimiteau unde şi valuri de nesuportat care se izbeau unul de altul la baza craniului, închise ochii, aşteptând supus. I se părea că aude în permanenţă pe cineva, foarte aproape de el, murmurând fără încetare, făcându-se de râs, că are nevoie de o căţea…

— Pentru că aşa spun eu! se auzi vocea lui Herţel, împroşcatul cuvintele în aer, departe de el. – Pentru că asta este hotărârea mea, te-ai prins?

— Dar ce să fac acum cu ea? scânci un altul, Avi, din câte se părea. – Dacă îi dau drumul, mă muşcă.

— Nu te muşcă, zise Herţel foarte încet. – Se va duce la el. – Asaf se ridică în coate. Dinca era când lângă el, când deasupra lui şi îi văzu limba apropiindu-se, după care începu să îi lingă buzele. Se întinse din nou pe spate şi rămase nemişcat, bucurându-se de atingerea ei. În depărtare, pe cărarea ce urca pe munte, îi văzu pe cei trei tineri plecând. Deja uitaseră de el. Cei doi mai mici păreau a se juca, adunau bolovani şi îi aruncau unul după celălalt, ferindu-se de lovituri cu strigăte de bucurie. Cel mai în vârstă dintre ei, acela care îl desfigurase, mergea puţin înaintea lor, drept, distant şi gânditor.

Asaf o apucă pe Dinca, se sprijini de ea şi se ridică. Se târî până pe malul lacului şi se spălă pe faţă. Îşi zări chipul reflectat în apă şi speră doar ca până la întoarcerea părinţilor săi să îi crească o barbă foarte deasă. O vedea pe Dinca lângă el, frecându-se de spatele său şi o auzea scoţând nişte sunete calde, de consolare, pe care nu le mai auzise până atunci. Se aşeză cu mare greutate pe marginea apei, iar ea şezu alături de el. Încercă să îşi stăpânească durerea care îl chinuia fără încetare. Nu reuşi. După câteva minute îşi aduse aminte că Herţel îi spusese ceva. Ceva pentru care ar fi putut să îi mulţumească. Herţel îi oferise o informaţie legată de ceva. Dar de ce anume? Îşi mai scufundă o dată faţa în apă, urlând de durere. Mâna i se plimba pe spinarea Dincăi, dar se opri dintr-odată. Asta era: Herţel îi spusese ceva despre un număr de identificare. Însă Danoh, la primărie, zisese că o găsiseră fără nici un semn după care ar fi putut fi identificată. Asaf se scutură de durere. Gândurile lui îşi croiau

drum ca printr-o cameră plină de fum. Răscoli blana Dincăi, găsi cureluşa de la gâtul ei şi o întoarse. De ieri, de când o văzuse prima dată, atinsese această cureluşă nu de puţine ori, dar nici nu îi dăduse prin minte să caute un număr de identificare, iar Herţel acesta…

Îi scoase cureluşa de la gât şi o ridică în lumină. Dinca stătea răbdătoare, îşi întoarse capul într-o parte, dându-i răgaz să verifice. Asaf închise un ochi, încercând să îşi concentreze privirea. „Biroul de păstrare a bunurilor personale, Egged 12988."

O privi şocat pe Dinca:

— Şi tot timpul ăsta tu ai tăcut?

În spatele uneia dintre coloanele din gara centrală, Asaf stătea ascuns, privind şirul de oameni care îşi aşteptau rândul. Trei băieţi alergau dintr-o parte în alta în spatele tejghelei lungi, vorbind tare şi glumind între ei, dar şi cu oamenii de la coadă şi împărţind rapid bagaje tuturor celor care veneau cu jetoane ca acela al lui. Unul dintre ei, cu şapcă de controlor de bilele, îl făcu să se îngrijoreze: era cel mai serios şi mai ordonat dintre ei şi de fiecare dată, înainte de a-i da unui om bagajul, îi cerea un act de identitate. Adică – lua buletinul şi compara într-un fel misterios numele de acolo cu cel înscris în registrul biroului, pătat cu suc de roşii. Ceilalţi doi se mişcau mult mai repede: luau jetonul, căutau pe rafturile uriaşe din celălalt capăt al camerei, luau bagajul cerul şi îl dădeau proprietarului, fără să întrebe nimic.

Asaf se aşeză la rând. Mai erau şapte oameni în fata lui. Se înainta repede, iar el ştia că, orice ar fi făcut, norocul său îl va duce direct în braţele bărbatului cu şapcă şi nu avea idee ce va face când acesta îi va cere actul de identitate şi îi va spune că numele său nu coincide cu cel înscris în registrele lui. Aştepta şi încerca să nu se

gândească la ce i se întâmplase pe malul lacului. Ştia că dacă îşi va permite să se gândească la asta, la pumnii pe care îi primise, la banii care i se furaseră, la visul său spulberat de a-şi cumpăra un teleobiectiv de 300mm, şi-ar ieşi pur şi simplu din minţi de furie şi disperare. Îşi încordă toţi muşchii, deşi îl dureau. Îşi dădea singur putere. Îşi şterse din minte, cu violenţă, atât trecutul recent, cât şi viitorul apropiat. Venise aici cu un scop. Avea de îndeplinit o misiune. Între timp, cei trei tineri din spatele tejghelei vorbeau tare despre derby-ul care va avea loc sâmbătă. Băiatul cu şapcă era suporter al echipei Ha-Poal, iar ceilalţi doi, admiratori ai lotului organizaţiei sportive de tineret, Beytar, râdeau de el, spunându-i că echipa lui nu are nici măcar o şansă la un milion să câştige.

— De ce să nu aibă nici o şansă? repetă el furios, iar vocea îi deveni mai puternică. Totul depinde de Danino, dacă se va recupera până sâmbătă; cine este la rând? Cine este la rând?!

— Şi dacă Danino va reuşi să îl blocheze pe Abuksis, râse unul dintre cei doi; şi dacă Danino nu va primi cartonaş roşu, adăugă celălalt, alăturându-se acestui spectacol al umilinţei pe care i-l organizau. – Pe scurt, las-o baltă! – Mai erau două persoane la coadă, în faţa lui Asaf. Ieşi din rând şi se apropie de standul de ziare. În buzunare îi mai rămăseseră câteva monede, un rest umil a ceea ce avusese. Îşi cumpără un exemplar din *Yediot*, aruncă primele pagini la coşul de gunoi, se aşeză deoparte şi începu să citească rubrica de sport şi informaţiile despre apropiata partidă. Se relaxa câteva minute, ascunzându-şi faţa umflată în spatele ziarului. Citi totul până la sfârşit, apoi o luă de la capăt. Îi părea rău că cei trei nu erau suporteri ai echipei de baschet Ha-Poal, pentru că aceea era specialitatea lui. După aceea intră în toaleta publică şi îşi cufundă faţa în apă rece timp de câteva minute, până ce îi dădu un aspect cât de cât normal.

Când se întoarse la rând, în faţa lui erau şase oameni. Frecă jetonul în palme până îl încălzi. Era sigur că toată lumea vede cât este de încordat. În Focul Dragonului, jocul lui preferat, erau patru personaje principale. Vrăjitorul, războinicul, cavalerul şi hoţul. Pe războinic îl interpretase deja de dimineaţă. Acum era hoţul. Când îi veni rândul, bărbatul cu şapcă îi întinse mâna.

— Hai să terminăm odată şi să plecăm.

— Sigur, spuse Asaf vesel, la două avem antrenament. Mâna bărbatului se opri deasupra jetonului şi el măsură cu suspiciune faţa rănită a lui Asaf:

— De-al cui eşti?

— De-al roşilor. Dar tu?

— Eşti fratele meu. – Îşi apropie capul de Asaf şi îi făcu cu ochiul. – Dar dacă ne mănâncă de vii sâmbătă, cum am păţit-o în derby-ul trecut? Ce se va întâmpla? – Îi rămăseseră în minte cuvintele celor doi. – Şi dacă Danino nu joacă?

— Miercuri are programat ultimul control medical, îl informă Asaf, bine documentat. – Poate are o şansă? Ce crezi? Spune-mi, spune-mi… – încercă să afişeze o expresie de mare nerăbdare.

— Greu de spus. – Tânărul se scarpină la ceafă, ca şi când Danino ar fi stat în faţa lui la masă, aşteptându-i verdictul. – Dacă are tendonul rupt, suntem terminaţi. Luă jetonul şi se îndreptă spre rafturi. Cinci, zece, cincisprezece paşi. Asaf bătea cu degetele în tejghea. Băiatul căută şi căută, cotrobăi printre genţi şi geamantane, dar nu găsi nimic. Asaf scărpina capul Dincăi, cuprins de nervozitate. Vrăjitor, războinic, cavaler, hoţ. Hoţul se bazează pe capacitatea de a fi agil şi de a se strecura neobservat, dar şi pe înţelepciune. *Alegeţi hoţul, dacă vreţi să vă scoateţi eroul din încurcătură prin viclenie și inteligenţă.*

— Când l-ai lăsat? strigă tânărul din celălalt capăt al încăperii.

— Ăăă… sora mea l-a lăsat. De ceva vreme.

Acesta nu era un răspuns bun. Nu era bun deloc.

— L-am găsit. – Scoase un rucsac mare, închis la culoare şi greu. Îl trase cu mare dificultate dintre două valize. – Cred că stă de o lună aici, aţi uitat de el? Arată-mi, te rog, cartea ta de identitate.

Asaf îi trimise un zâmbet dulce şi privi în jur pentru a vedea pe unde poate fugi. Rucsacul era pe tejghea, la zece centimetri de el. Tamar era la o distanţă de o palmă. Îşi jucă ultima carte.

— Poate că nici la Beytar nu va juca Şandor.

— Ce-ai spus? Ochii lui străluciră plini de speranţă. Şandor este accidentat?

— Nu ai auzit?

— Cum? Păi în cazul ăsta i-am mâncat! le strigă el celorlalţi doi, iar între timp, de fericire, depuse rucsacul în braţele lui Asaf. – Şandor nu joacă astăzi!

— Şandor? râse unul dintre ei. De unde ai mai scos-o şi pe asta? Ieri era la antrenament, l-am văzut cu ochii mei!

— Întindere musculară, spuse Asaf, dându-şi importanţă; face un pas înapoi, strânge la piept rucsacul preţios. – După antrenament. Citiţi ziarul. – Suporterul lui Ha-Poal zâmbi larg şi cu mare greutate îl servi pe următorul client. Ca să fim sinceri, Asaf nu era tocmai sigur dacă Şandor sau un altul, Yakovi, se accidentase după antrenament, în vestiar însă cineva făcuse întindere musculară şi atunci de ce să nu se bucure omul?

Se grăbi spre ieşire împreună cu Dinca, îmbrăţişa rucsacul cu ambele mâini şi făcu un efort să îşi îndepărteze atenţia de la durerea pe care o simţea la fiecare pas. În ultima oră începuse să se teamă – nu chiar să se teamă, dar să aibă o bănuială – că cineva îl urmăreşte. Nu avea un motiv întemeiat pentru a crede aşa ceva, cu toate acestea, poate din pricina a ceea ce îi spusese Serghei la

ruine sau din cauză că în cele din urmă începea să înţeleagă că Tamar cea complexă este vârâtă până în gât în ceva cu adevărat periculos, simţi de mai multe ori cum îi arde ceafa, ca şi când cineva l-ar fi studiat cu atenţie şi se întorsese adesea, dar nu era nimeni în spatele lui.

Pe strada pe care se afla clădirea Naţiunilor Unite îl aştepta bicicleta albă, prăfuită. Desfăcu încuietoarea şi începu să pedaleze încet, atent la fiecare mişcare. Avea rucsacul în spate, aproape uitase de durere, îşi imagina că o poartă pe Tamar, inconştientă, dar încrezătoare în el. Dinca alerga în spatele lui, de o parte şi de alta, adulmecând emoţionată mirosurile pe care le împrăştia sacul. Când ajunse în Parcul Sakar, coborî de pe bicicletă şi privi de jur împrejur, prin tufişuri. Nu se vedea nimeni. Cu toate acestea, mai aşteptă. Urmări cu privirea o libelulă frumoasă foc, care zbura pe deasupra ierbii şi mai verifică încet şi cu multă atenţie împrejurimile (în timpul acesta Dinca îl privea uimită, cu capul aplecat într-o parte, minunându-se; cine îl învăţase pe el să facă toate mişcările acestea?). Cu paşi foarte uşori, Asaf intră în tufişuri, ascunse bicicleta şi mai înaintă puţin.

Se aşeză pe pământ. Puse rucsacul în faţa lui. Se hotărâse să nu se grăbească. Voia să se bucure de fiecare clipă, pentru că era ca o primă întâlnire. La început citi bileţelul legat de el, pe care era scrisă data când lăsase bagajul la biroul pentru păstrarea obiectelor. Socoti: în urmă cu aproximativ o lună. Se pare că îşi lăsase rucsacul acolo, după care dispăruse. Dar de ce nu l-o fi lăsat acasă? Poate de teamă că unele lucruri din el ar putea ajunge în mâinile părinţilor săi? Acum îşi aminti strâmbătura din nas a Teodorei, când vorbea despre părinţii lui Tamar. Dar oare ce spusese exact? Închise ochii şi îşi aminti cuvânt cu cuvânt: „… are nevoie de bani, Tamar, iar de la părinţii ei nu poate cere, desigur“. Mai stătu o clipă pe gânduri şi

căută în minte tot ce ştia despre ea, tot ce auzise de la diverse persoane; căuta indicii care să îi explice de ce nu se putea baza pe părinţii săi. Dar nu găsi nimic. Lăsă această problemă în compartimentul întrebărilor deschise.

Apoi încercă să-şi amintească unde fusese el în ziua în care ea lăsase bagajul la biroul acela. Era ciudat că pe atunci nu ştia nimic despre ea. Ca, de exemplu, anii pe care mama şi tatăl lui îi petrecuseră în acelaşi oraş, fără să ştie nimic unul despre celălalt şi poate chiar se întâlniseră din întâmplare pe stradă sau la cinematograf şi nu îşi imaginaseră că va veni o vreme când vor avea împreună trei copii.

Dar chiar aşa, ce făcuse el atunci, în ziua în care ea îşi depusese bagajul? Mai verifică o dată bileţelul. Asta se întâmpla pe la începutul vacanţei de vară. Ce ar fi putut face? Acum viaţa lui de până atunci i se părea atât de goală, în comparaţie cu ultimele zile, în care fusese parcă electrocutat de apariţia lui Tamar.

Şi nu doar goală: îşi dădea seama că până în clipa în care Tamar intrase în viaţa lui făcea totul în mod automat, mecanic, fără să se gândească şi fără să simtă nimic. Acum, începând de ieri, tot ce i se întâmplase, toţi oamenii pe care îi întâlnise, toate gândurile lui – totul era legat şi îndreptat spre un alt centru, profund, plin de viaţă.

Deschise rucsacul. Făcea totul foarte, foarte încet. Îi provoca o plăcere extraordinară desfacerea fundei, pentru că ea însăşi o legase. Se gândea că peste câteva secunde va descoperi ceva din viaţa ei. Era aproape. Totul era foarte aproape. Lăsă pentru o clipă rucsacul desfăcut înaintea sa.

Dinca nu mai avea răbdare. Răsufla greu, nerăbdătoare, în jurul rucsacului, săpând în pământul de lângă el şi încercând fără încetare să-şi vâre nasul prin deschizătură. El băgă o mână înăuntru. Simţi cutele hainelor închise acolo de multă vreme.

Deodată deveni conştient de ce face şi se opri stânjenit. Ce Dumnezeu, îi încălca intimitatea!

Scoase repede o pereche de blugi Levi's. O cămaşă indiană colorată, foarte şifonată. O pereche de sandale uşoare. Cu multă grijă, le întinse pe pământ şi le privi ca hipnotizat. Hainele acelea îi dădeau ameţeli. Îmbrăcaseră corpul ei. Dacă nu i-ar fi fost ruşine de Dinca, le-ar fi luat în mână şi le-ar fi mirosit, aşa cum făcea ea acum, schelălăind de dor.

Şi de ce nu?

Îşi dădu seama că era într-adevăr micuţă. 1,60, spusese detectivul la poliţie. Da, exact cum se gândise: îi ajunge cam până la umăr. Se îndreptă şi trase aer în piept. Îşi îndoi picioarele sub el. Nu era încă mulţumit. Deodată – cum spusese tatăl său? – se simţi inundat de fericire până în vârful urechilor.

Căută cu atenţie printre celelalte haine care se aflau în rucsac. Dădu peste o pungă de hârtie. O puse lângă el. Începu din nou să caute. Scoase o brăţară foarte subţire din argint. Îşi trecu un deget peste ea. Nu avea calităţi de detectiv şi nici la fete nu se pricepea, dar trebuia să găsească un indiciu, în afară de ornamentele florale care erau aplicate pe ea. Tocmai el, care avusese parte de experienţa lui Reli în fabricarea bijuteriilor, trebuia să verifice cu mai multă atenţie. Dar, cine ştie, poate tocmai din cauza lui Reli, lăsă jos brăţara, se întoarse la rucsac şi nu descoperi numele întreg al lui Tamar, care era gravat pe ea.

După aceea, la câteva săptămâni după aceea, când încerca să reconstituie această călătorie ciudată pe urmele ei, cu ipotezele nesfârşite la care se gândeşte orice om – „dacă aş fi făcut aşa, lucrurile ar fi ieşit altfel", ajunse la concluzia că fusese chiar un noroc faptul că nu descoperise numele ei de familie gravat pe brăţară. Pentru că dacă l-ar fi descoperit, ar fi căutat în cartea de telefon

numărul părinţilor săi şi s-ar fi dus acolo. Ei ar fi luat-o pe Dinca, ar fi plătit amenda şi totul s-ar fi sfârşit.

În clipa aceea se gândea la un singur lucru: în faţa lui, într-o pungă de hârtie mată, era ceva. Nu îndrăznea să o deschidă pentru că simţea sau ghicea sau spera că acolo se află ceva important. O pipăi. Îşi imagina că înăuntru sunt cărţi. Sau poate fotografii de-ale ei? Dinca scâncea: nu e timp de zăbovit. O deschise, privi înăuntru şi suspină uşor. Caiete. Cinci. Unele mai groase, altele mai subţiri. Le puse deoparte, unul peste altul. Un teanc mic şi compact. Întinse o mână, care părea a nu fi a lui. Luă unul dintre ele. Întorcea repede foile, iar acestea zburau prin faţa ochilor lui şi nu îndrăznea să citească. Paginile erau acoperite cu un scris de mână des şi aplecat, greu de descifrat.

„Jurnal“, scria pe coperta primului caiet, printre abţibilduri vesele cu Bambi şi desene cu inimioare frânte şi păsări. Literele erau puţin copilăreşti, iar sub „Jurnal“ scria, subliniat cu roşu: „Nu citi! Intim! Te rog!!!“.

— Ce spui tu? se miră Asaf. De parcă ar fi vreo situaţie în care îţi este permis să citeşti jurnalul cuiva…

Dinca privi în altă parte şi îşi trecu limba peste bot.

— Ştiu. Dar poate că aici scrie unde o pot găsi. Ai tu o idee mai bună?

Îşi mai trecu o dată limba peste bot. Stătea dreaptă şi gânditoare.

Asaf deschise caietul. Pe prima pagină văzu un chenar roşu, dublu. Înăuntrul lui stătea scris, aproape ca un strigăt: „Mamă, tată, vă rog, vă rog, chiar dacă găsiţi acest caiet, nu îl citiţi!!!“.

În josul paginii, cu litere mari: „Ştiu că de câteva ori mi-aţi citit din caiete. Am semnele mele. Dar vă implor ca de caietul *acesta* să nu vă atingeţi, vă rog! Vă rog ca o singură dată în viaţa voastră să îmi respectaţi intimitatea! Tamar“.

Îl închise. Rugămintea aceasta atât de sinceră îi înmuie inima, aşa încât nu îndrăzni să treacă peste ea. Îl şoca gândul că părinţii ei sunt capabili să îi citească jurnalul. La noi acasă, se gândea el cu mândrie, aş putea să las un jurnal ca acesta (dacă aş avea) deschis pe masă şi părinţilor mei nici nu le-ar trece prin minte să se uite în el.

Mama lui ţinea un jurnal, în care scria aproape în fiecare zi. De multe ori o întrebase – în ultima vreme din ce în ce mai rar – ce scrie acolo, ce are atâta de scris, se întâmplă chiar aşa de multe lucruri în viaţa ei? Ea îi spusese că îşi scrie gândurile şi visele şi dorinţele şi bucuriile. Când era mai mic o ruga întruna să-l lase să citească. O dată îi zâmbise, strânsese caietul la piept şi îi spusese că jurnalul este un lucru intim, numai al ei. Cum? se miră el, nici chiar lui tata nu-i dai să citească? Îţi spun: nici chiar lui tata. Asaf îşi amintea acum că de-a lungul anilor îl preocupase mult misterul jurnalului: ce scrie ea acolo de nu îi lasă pe ei să vadă? Poate scria şi despre el? O întrebă, desigur, dacă scrie şi despre el. Ea râse şi râse, în hohote pline, lăsându-şi uşor capul pe spate, cu coroana lui de bucle tremurânde, iar apoi îi spuse că tot ce scrie acolo despre el îi spune şi lui prin viu grai şi chiar cu toată bucuria. Atunci pentru ce să mai ţii un jurnal? strigă el furios. Ca să fiu sigură că este adevărată. Fericirea mea.

Când mama lui spunea „fericire“, se referea întotdeauna la ceea ce el, Reli şi Muki reprezentau pentru ea. Pentru că rămăsese nemăritată până la o vârstă înaintată (aşa spunea ea, cel puţin), iar când îl întâlnise pe tata era deja sigură că nu se vor căsători niciodată, dar din întâmplare, în ciuda tuturor regulilor, problemelor şi îndoielilor, îl întâlni pe drăguţul acela, frumuşel şi zâmbăreţ, care acceptase să vină imediat, în toiul nopţii şi să repare tot ce era stricat! Dar vizita se prelungi şi ea simţea nevoia să îl reţină; atunci se aşeză alături de el şi îi puse o întrebare sau două şi rămase

foarte mirată, pentru că el începu să îi povestească despre mama lui, adică – de la începutul începuturilor şi îi mărturisi că trebuie să plece din casa părintească şi să îşi închirieze un apartament; dar mama îl prinse de mână, el nu o privea în timp ce vorbea, iar ei i se părea timid şi lipsit de experienţă cu femeile şi tocmai de aceea o ului faptul că îşi deschisese inima în felul acela (acelaşi lucru îl surprinsese şi pe el), pentru că în clipa în care îi pusese întrebarea potrivită, venită din inimă, izbucniră din el valuri de vorbe şi gânduri şi contradicţii, pe care le ţinea închise acolo de mulţi ani. Ea stătea alături de el, în fața panoului electric desfăcut, puţin mai înaltă şi mai solidă decât el, ţinându-i lumânarea şi simţea – aici urma semnul pe care li-l făcea lui Asaf şi lui Reli, iar în ultimul an şi lui Muki, ca să le atragă atenţia – cum fiecare părticică a trupului ei se îndrepta spre el.

După aceea, odată cu trecerea anilor, Asaf încetă să se mai gândească la jurnalul ei. Se antrena să nu se mai gândească la el. Se obişnuise să o vadă pe mama, mai ales seara, în camera ei cea mică, „biroul ei“, aşezată pe canapeaua veche, în pantaloni largi şi o cămaşă imensă, rezemată leneş de spătar „ca o bogătaşă din Orient“, după cum zicea ea, dar ţinând creionul în mână ca un copil de şcoală primară şi scriind conştiincioasă.

Iar acum, fără nici un motiv, se gândi din nou la el, ca în urmă cu mulţi ani: poate că scrisese acolo în urmă cu săptămâni sau chiar luni ceea ce Reli îi povestise în mare taină despre America? Poate că jurnalul ei ştia despre prietenul cel nou al surorii sale cu mult înainte ca el şi Karnaf să bănuiască măcar ceva?

Deschise din nou caietul. Dinca îi aruncă o privire scurtă. I se păru că o aude mârâind uşor, ameninţător, îl închise.

— Eu nu sunt vreunul din părinţii ei, îi explică Dincăi, dar şi lui însuşi – şi nu o cunosc, nu se va întâmpla absolut nimic dacă citesc,

înţelegi?

Tăcere. Dinca ridica ochii spre cer.

— Chiar îi fac un bine, o să pot să te duc la ea, ai dreptate? – Din nou tăcere. De data aceasta mai puţin apăsătoare. Da, i se părea logic. Trebuia să continue pe linia aceasta. – De aceea trebuie să caut orice lucru, orice indiciu, orice informaţie pentru a afla unde este!

Acum ea scoase un geamăt uşor şi săpă în pământ cu labele, aşa cum făcea întotdeauna când se simţea stânjenită. El continuă: – O să vezi, ea nici măcar nu va şti că am citit. O voi găsi, i te dau şi gata. – Începuse chiar să îi facă plăcere această putere de convingere de care dădea dovadă. – Şi cel mai important, nu va trebui să mă mai vadă niciodată, vom fi ca doi străini, străini pentru toată viaţa!

Deodată se opri din săpat. Se întoarse şi se aşeză în faţa lui. Ochii ei întunecaţi se înfipseră adânc în ochii lui. Asaf nu făcu nici o mişcare. Nu mai văzuse niciodată o privire ca aceasta la un câine. Parcă îi spunea, zâmbind câineşte: „Hai, pe bune?!“. Asaf îşi plecă privirea.

— Citesc! o informă el şi îi întoarse spatele. La început întorcea paginile repede, să se obişnuiască cu ideea, cu ce făcea el acolo. I se părea că simte mirosul mâinilor ei apăsând foile. Apoi ochii îi căzură pe câteva rânduri. Nu citea, de parcă el şi literele aşteptau să se obişnuiască unii cu alţii. Văzu un scris de copil, desene micuţe făcute cu creionul pe margine. Spirale şi labirinturi.

Deodată îi sări în ochi…

…Dar cum de Mor şi Liat şi toată lumea ştiu exact ce vor face şi ce meserii vor avea şi cu cine se vor căsători, iar ea se scufundă tot timpul în ridicol şi în imaginaţie, fără să aibă nici cea mai mică idee cum să procedeze pentru a face ca viitorul ei să înceapă, în cele din

urmă! Acum se teme că femeia din vis avea dreptate, că singuraticii şi visătorii ca ea vor avea o viaţă greşită, greşită!!!

Puse caietul pe genunchi. Nu înţelegea nimic. Despre cine vorbeşte aici? Iar ce era scris – cuvintele însele, gândurile şi semnele de punctuaţie de la sfârşit – îi provocau o ameţeală ciudată. Mai întoarse câteva pagini. Multe paragrafe micuţe. Descrierea unui bărbat nebun văzut pe stradă. A unui pui de pisică orfan pe care Dinca îl înfiase. Pe o foaie era scris un singur rând: *Cum este posibil să mai trăieşti după ce ai aflat ce s-a întâmplat în timpul* Şoah-*ului?*[2]

Deodată văzu litere într-o limbă străină. Le privi de aproape şi observă că erau în ebraică, dar scrise în oglindă. Nu avea acum destul timp pentru a descifra mesajul; dar în timp ce întorcea pagina se gândi că poate avusese un motiv pentru care dorea să ascundă ce era scris acolo. Cu încăpăţânare şi cu mare efort, citi încet, încet: *Adesea ea se gândeşte că poate există o lume* – îi va lua ore să citească o pagină ca aceasta. Se duse la bicicletă. Cu ajutorul unei şurubelniţe mici, pe care o avea întotdeauna cu el – „şurubelniţa este ca o batistă“, îl învăţase tatăl său, „niciodată nu ştii când ai nevoie de ea“ – demontă oglinda. Se întoarse la jurnal şi citi invers:

…poate există o lume în care oamenii pleacă dimineaţa la serviciu sau la şcoală, iar seara se întorc într-o altă casă, iar acolo fiecare îşi face datoria, datoria de „mamă“, de „tată“ sau de „copil“, de „bunică“ şi aşa mai departe. Şi seara să stea acolo de vorbă, să râdă, să mănânce, să se uite la televizor şi fiecare să se comporte în conformitate cu statutul lui. După aceea să meargă la culcare, iar dimineaţa să se trezească şi să plece încă o dată la serviciu şi la şcoală, iar seara să se întoarcă, dar într-o altă casă şi să o ia de la capăt. Tata este tatăl unei alte familii, copila este fiica unei alte familii, pentru că în timpul zilei uită ce s-a întâmplat în seara

precedentă, li se pare tot timpul că se află în casa lor, în casa potrivită. Şi astfel să continue toată viaţa.

Lăsă caietul să îi cadă încet din mână. Ideea aceasta îl umplu de emoţie şi nelinişte. Se gândi imediat la familia lui, desigur. Dacă este adevărat? Dacă, într-adevăr, în fiecare seară merge într-o altă casă şi întâlneşte alţi oameni, complet străini, cărora le spune mamă şi tată? Nu, se trezi el imediat, la noi nu este posibil aşa ceva. Mirosul mamei sale îl putea recunoaşte dintr-o mie de alte mame. Şi atingerea palmelor tatălui său pe obraz şi micile lui glume tăioase şi enervante, iar de Muki ce să mai spună, pe ea o putea recunoaşte cu ochii închişi dintr-o mie de fetiţe de şase ani.

Deschise un alt caiet, mai urât. Răsfoi paginile. Îl închise. Ideea aceasta ciudată a ei nu îi dădea pace. Şi dacă are, totuşi, puţină dreptate? Pentru că dacă se înşală, de ce simte el o arsură uşoară şi îndepărtată, îndepărtată, în inimă? Întoarse pagina:

Dar nu este frumoasă. Nu este frumoasă. Nu are importanţă ce spun ceilalţi. Care este motivul pentru care o mint? Liat îi spusese odată, în urmă cu doi ani, poate, „astăzi eşti aproape frumoasă“. Pentru ea acesta fusese cel mai mare compliment pe care îl putea primi, pentru că acest „aproape“ îl făcea să fie real. Dar acum, când se gândeşte la aceste lucruri, îi vine să urle, pentru că frumuseţea îi va pecetlui destinul!!!

(Dar ea chiar era frumoasă, se gândi Asaf, amintindu-şi cum o descrisese Teodora, până şi detectivul admisese acest lucru; Asaf o compătimea puţin şi se simţea uşurat datorită faptului că nu este o frumuseţe răpitoare.)

… *după ore s-a dus la cafeneaua Coroana. Acolo era o femeie în jur de patruzeci de ani. Cu păr moale şi scurt, tăiat la nivelul gâtului, cu ochelari fumurii, groşi, ciudaţi şi piele foarte urâtă. A amestecat cu linguriţa în cafea aproape o jumătate de oră, fără să bea din ea. Nici*

plin gând nu îi dădea că privirea ei era enervantă. După aceea scoase o carte, la început am crezut că este în engleză şi mai citi din ea încă o jumătate de oră, cel puţin, dar când am trecut pe lângă ea, am văzut că era în ebraică! Şi că citea de la sfârşit! Scriu aici despre asta pentru că totul este plin de mister. Nu mai sunt nici eu atât de naivă ca în copilărie şi ştiu că fiecare om din lumea aceasta are jocurile sale secrete. Şi gândul pe care l-am avut astăzi în timpul orelor: să existe o lume din care hainele să dispară, pur şi simplu să nu mai existe! Şi toată lumea ar trebui să meargă dezbrăcată peste tot, la restaurante, la şcoli, la cinematografe. Brr! Şi, pentru că tot veni vorba, femeia de la cafenea nu părea a fi vreo ziaristă sau vreo judecătoare. Dar îi era clar că tot aşa va rămâne încă douăzeci şi cinci de ani, ca o judecătoare înţeleaptă şi tristă, lângă care nu vine să se aşeze nimeni.

Asaf era stânjenit. Una este să deschizi jurnalul cuiva pentru a căuta indicii care să te ducă la persoana aceea. Şi alta este să îi răscoleşti pur şi simplu sufletul. Însă dorinţa de a citi în continuare pusese deja stăpânire pe el. Era ceva acolo, în cuvinte, în tristeţea şi singurătatea lor, de care Asaf nu se mai putea dezlipi. Dacă ar fi avut câteva zile liniştite, ar fi stat şi ar fi citit totul. De la început până la sfârşit, s-ar fi lăsat absorbit în viaţa ei. Dar Dinca era din nou neliniştită, iar el, din pricina a ceea ce descoperise în jurnal, devenise mai încordat şi mai nerăbdător să ajungă la ea. De aceea, întorcea paginile în grabă; luă apoi un alt caiet, observă că scrisul era schimbat, ca al unei persoane mature şi deja nu mai erau abţibilduri vesele pe margini. Se opri în faţa unei pagini scrise în oglindă:

…3.3.98. I. şi A. râd tot timpul, din orice. Ei au această uşurinţă pe care ea nu o are. Odată o avea şi ea. Când era mică, era aproape sigură că o avea şi ea. Dar nici I. şi nici A. nu erau tot timpul

atât de veseli. Însă ştiau să joace „rolul fericitului“. Dar poate că pentru ei este altfel, pentru că ei nu sunt ca ea. Astăzi, gânduri foarte negre. Şoareci peste tot. Ce s-a întâmplat? Nimic. E nevoie de un motiv? Ieri a vizitat-o pe Teo şi au povestit despre filmul Îngeri numiţi pasiune*. Ce film, Dumnezeule! Când va creşte, va face filme suprarealiste, în care orice este posibil. Ce idee, că îngerii pot merge alături de oameni şi le aud gândurile. Ce spaimă sublimă. (Mai simplu, doar spaimă.) S-au contrazis pe tema vieţii de după moarte. T. nu crede în Dumnezeu, cu toate acestea este sigură că există viaţă după moarte, pentru că altfel viaţa ei din „valea plângerii“ nu ar avea nici un sens. Eu am stat supusă şi ascultătoare până ce ea a terminat de povestit, iar apoi i-am spus că eu simt exact pe dos! Adică eu cred că singura viaţă este cea de aici şi Doamne fereşte să existe metamorfoză! Numai când te gândeşti că ar trebui să treci încă o dată prin toate astea!*

Trânti caietul, de parcă s-ar fi uitat până atunci într-o rană deschisă. Pentru o clipă nu îi mai produseră confuzie trecerile de la persoana întâi la persoana a treia şi invers. Tamar aceasta era atât de – căuta, dar nu găsea cuvântul potrivit. Atât de inteligentă, sigur că da. Dar şi foarte tristă, fără vise. Se joacă cu focul cu mâinile goale. Tristeţea ei nu era una obişnuită, aceea pe care o cunoştea şi el, cauzată de pierderea „acţiunii“ sau de o notă proastă. Era o tristeţe de un cu totul alt fel, ca aceea a oamenilor bătrâni, care ştiu deja totul despre viaţă. Şi Asaf trecea uneori prin starea aceasta, dar nu ştia cum să o descrie în cuvinte şi prefera să nici nu încerce măcar, pentru că dacă exprimi ceva în cuvinte, acel lucru rămâne pentru totdeauna şi te urmăreşte ca o sentinţă pronunţată împotriva ta; dar dacă Tamar ar fi fost aici, ar fi vorbit cu ea fără frică şi ar fi reuşit să îi dea în cele din urmă un nume acestui lucru ce pândeşte întotdeauna din spatele cortinei fine a vieţii şi a traiului de zi cu zi şi a

familiei şi chiar din spatele îmbrăţişării celei mai călduroase a mamei sale. Nu îi plăceau gândurile acestea; ele îl învăluiau de fiecare dată când stătea singur în camera lui sau seara înainte de a adormi. Cădea dintr-odată, lovit de un astfel de gând, simţindu-se ca şi când ar fi fost prins între colţii unei fiare.

Şi Tamar – i se părea că ea vorbeşte aceeaşi limbă cu el. Şi că este singurul om din lume care îi descrie de fiecare dată cu claritate şi seriozitate aceste lucruri încurcate şi oribile. Stătea aşezat, se legăna şi se lovea cu pumnii peste coapse, deschizând şi închizând caietul de parcă ar fi dezlegat un blestem, încercând să regleze curentul de emoţie care îl unea de jurnalul acela şi, deşi nimic nu se schimbase în jurul său, în lumea de dincolo de tufişuri, Asaf se eliberă dintr-odată de orice frică, plutind prin univers ca un om-fulg singuratic, încercând cu disperare să afle dacă mai există un asemenea om-fulg plutitor, pe nume Tamar.

Dar mai ştia, şi nu voia să îşi facă iluzii deşarte, că există o mare diferenţă între ei doi – din câte se pare, ea nu se teme de gândurile ei sau, cel puţin, nu fuge de ele, nu aşa cum face el, care adesea priveşte şi fuge, îşi aminteşte şi uită. Ea vorbeşte despre gândurile ei negre, despre compania de şoareci, ca despre cunoscuţi sau poşete. I se părea că deseori îi făcea chiar plăcere să se rostogolească printre ele. Când văzu o pagină întreagă pe care era scris de o sută de ori, ca un fel de pedeapsă, cuvântul „anormală“, simţi că vrea să şteargă cu o gumă imensă totul şi să scrie deasupra „o raritate“. Dacă i-o va duce pe Dinca, se gândea înflăcărat, se va bucura atât de mult! Dar ştia că acesta nu este singurul motiv pentru care voia să o întâlnească, mai erau multe, multe altele.

Se ridică. Se aşeză din nou. Închise caietul, îl deschise, întreg corpul îl înţepa şi îl ardea. Dinca îl urmărea cu privirea şi avea impresia că ochii ei îi caută pe ai lui: acum înţelegi despre ce

vorbesc? Deodată îl cuprinse dorinţa de a se ridica şi de a pleca. Trebuia să alerge. Să umple golurile care îi împânziseră sângele. Cuvintele i se îmbulzeau în creier, lovindu-l în tâmple. Pentru că ea, Tamar, era mai mult decât inteligentă, mai mult decât tristă, nu era doar o raritate. Era emoţionantă, acesta era cuvântul pe care îl căuta, cuvântul pe care mama îl spunea după ce vedea un film bun: „Ah! Emoţionant!“, iar cuvântul acesta rostit de buzele mamei sale îi dădea fiori, chiar şi după ce îi pătrunsese sensul; iar din ceea ce Tamar scrisese aici el descifra tocmai emoţia, ca şi când cineva ar fi venit şi i-ar fi amestecat tot ce avea în suflet, în minte şi în măruntaie.

Dinca lătra. Nu e timp, nu e timp! Continuă să răsfoiască jurnalul, iar inima îl durea pentru că nu avea destulă vreme pentru a citi totul. Ajunse la Tamar cea de la vârsta de cincisprezece ani: aici, dintr-odată, lucrurile se schimbau. Dispăruseră tristeţea şi problemele. Întâlni o fată fericită. Chiar entuziastă. Ce frumos, se bucură el, dar se calmă imediat: se pare că era astfel datorită prieteniei cu Idan şi Adi. Numele lor umpleau paginile; mai ales cel al băiatului: Idan a spus aşa, Idan a făcut aşa, Idan a informat-o că, Idan s-a hotărât să… Asaf bănuia că Idan este prietenul acela al ei, chitaristul, pe care îl caută acum. Părea să fie îndrăgostită de el. Continuă să citească şi îşi dădu seama că acest Idan nu îi este loial, ba chiar se joacă puţin cu ea şi poate chiar şi cu cealaltă, Adi, şi era clar că, dacă Idan iubea pe cineva, atunci acel cineva era el însuşi; îl surprindea faptul că Tamar nu simţea acest lucru, cum de nu citea lucrurile pe care ea însăşi le scrisese aici?! Dinca, ia spune-mi tu cum este posibil ca ea, cu toate principiile şi criteriile ei, să fie atât de entuziasmată de Idan ăsta?!

Când privi data de la sfârşitul caietului, descoperi că ultima consemnare în jurnal fusese făcută în urmă cu aproximativ un an.

Verifică repede şi datele celorlalte caiete. Îşi dădu seama, fără nici o urmă de îndoială, că dacă mai exista vreun caiet – scris în ultimul an şi care ar fi putut să îi dezlege misterul faptelor ei – acela nu se afla aici.

Rămase o clipă dezamăgit. Era nelămurit din pricina atâtor sentimente bizare. Dar nu avea timp să se lase pradă dezamăgirii. Trebuia să continue să alerge. Ciudat: nu se întâmplase nimic neobişnuit, care să îi provoace acest nou sentiment de panică. Cu toate acestea, în ultimele minute simţise cum lucrurile se rostogolesc cu repeziciune, apropiindu-se de punctul culminant.

Puse totul înapoi în rucsac. Haine, sandale, caiete. Nu ştia încotro va merge acum. Poate pe Ben-Iehuda, să îl caute pe chitaristul despre care îi vorbise Serghei? Nu îi făcea nici o plăcere să îl întâlnească. Şi nu avea nici puterea să facă lucruri simple, precum a merge pe strada aglomerată, a vedea oameni străini sau a rosti cuvinte pe care toată lumea le foloseşte. Avea sentimentul că în timpul în care el stătuse ascuns în tufişuri se întâmplase ceva, ca o sărbătoare. Nu numai în el însuşi, ci în general, în lumea întreagă. Lucrurile nu mai funcţionau după aceleaşi principii ca în urmă cu o oră. Deodată simţi nevoia urgentă de a o întâlni şi de a-i povesti despre asta. Poate că nici măcar nu va fi nevoie să îi spună nimic, poate ea înţelege deja, în clipa aceasta, indiferent de locul în care s-ar afla acum, chiar fără să ştie cine este el, fără să ştie nimic despre el, ea deja simte.

1. În limba ebraică, *maţliah* înseamnă *victorios.*

2. *Şoah* este termenul ebraic pentru Holocaust.

Cum se face că o singură stea îndrăzneşte

Nu ştia când îl va mai vedea pe Şai. În prima seară de după întâlnirea lor nu venise la masă. Tamar nu-şi dădea seama dacă e în Ierusalim sau înnoptase într-un oraş îndepărtat sau dacă nu cumva evita să o întâlnească. Stătuse la masă şi mâncase piureul zilnic, cu privirile aţintite asupra uşii. În ziua următoare veni, se aşeză la locul lui şi rămase acolo, fără să ridice capul din farfurie până la sfârşitul cinei şi fără să răspundă privirilor insistente sau strigătelor pe care i le trimiteau degetele ei. Terminase de mâncat şi se dusese la culcare, iar următoarea seară lipsi din nou.

În schimb veni Pesah Beit Halevi, se aşeză la masă şi mâncă împreună cu ei – era într-o stare de spirit bună. Pantalonii lui scurţi îi plesneau pe coapse, iar Tamar se gândea că probabil nu se spală niciodată, nu îşi spală nici hainele şi nu îşi schimbă maieul acela din plasă. Glumea şi le spunea poveşti şi amintiri din armată – fusese comandantul unui pluton oarecare – şi le vorbea cu aroganţă despre competiţiile de lupte la care luase parte, iar Tamar se gândea că dacă va continua să aştepte ca Şai să se hotărască, dacă nu acţionează imediat, într-un fel sau altul, îşi va ieşi pur şi simplu din minţi.

Se uită către Pesah cu coada ochiului şi rămase puţin surprinsă de contradicţiile care se puteau citi pe chipul bărbatului. Pentru că buzele lui cărnoase exprimau desfrâu şi chiar bestialitate, o înclinaţie spre tiranie, iar ochii erau goi, ca ai unui mort, dar avea şi o frumuseţe necizelată şi nedisimulată, de „băiat bun“, care îl făcea admirat şi iubit. Se ridică de la masă, îşi pipăi buzunarele pantalonilor săi scurţi şi spuse că şi-a uitat pachetul de ţigări în maşină, iar apoi întrebă cine îi dă o ţigară. Repede, din toate colţurile zburară ţigări, iar Tamar era dezgustată de obedienţa lor; atunci îi mai trecu o dată prin faţa ochilor gestul pe care îl făcuse căutând ţigările în buzunar, iar inima începu să i-o ia la goană: buzunare goale, maieu din plasă, fără buzunare. Acum ori niciodată.

Aşteptă până ce unul, care se considera un fericit, probabil, îi aprinse ţigara şi trase cu plăcere primul fum. Atunci se ridică, o anunţă cu voce tare pe Şeli că merge la toaletă, să nu îi ducă farfuria la spălat. Ieşi din sala de mese şi începu să alerge cât putu de repede.

Coridorul era gol. Un singur bec, atârnat de un cablu, lumina pereţii. Tamar apăsă clanţa. Era sigură că uşa va fi încuiată. Întreaga ei încercare era hazardată şi lipsită de şanse de reuşită. Uşa se deschise.

Biroul lui Pesah era cufundat în întuneric, iar ea înainta pipăind obiectele din jur. Trecu pe lângă un scaun, apoi se ciocni de un altul, iar în cele din urmă dădu peste masă. Aici era mai multă lumină, pentru că razele lunii pătrundeau prin fereastră. Deschise sertarul de sus. Era plin cu dosare şi hârtii, dar Tamar căuta carneţelul roşu. Până în seara aceasta nu îl văzuse fără el. Căuta repede, încercând să nu deranjeze maldărele de documente. Carneţelul nu era acolo. La ce te-ai gândit? Cu siguranţă îl ţine ascuns, lipit de cureaua pantalonilor. Deschise şi cel de-al doilea sertar. Acolo erau dosare şi

agende mai vechi, precum şi suluri cu bilete de parcare din alte oraşe.

Deodată se auziră voci pe coridor. Cineva venea spre birou. Poate chiar două persoane. Păşeau repede. Tamar se ghemui şi încercă să se ascundă în spatele sertarelor. Dumnezeule, se gândi ea, chiar dacă nu cred în Tine, chiar dacă numai de frică Te-am invocat – zâmbi – fă să nu vină aici.

— O să vezi că în final o să-l conving să-l vândă, îl recunoscu ea pe Sisko; de un afurisit de casetofon ca ăla am eu nevoie în maşină.

— Dă-i două mii şi vezi cum vinde, spuse o a doua voce, pe care nu o cunoştea, vinde imediat, cum să nu vândă? Sigur că vinde!

Paşii se auziră trecând prin dreptul uşii, iar apoi se îndepărtară.

Mai aşteptă puţin. Era epuizată din pricina spaimei pe care o încercase. Ultimul sertar avea încuietoare. De aceea nu îşi luase caietul cu el. Îi era de ajuns o cheie. Tamar trase de sertar, fără speranţă. Apoi rămase uimită, nevenindu-i să-şi creadă ochilor: pentru prima dată în viaţa mea, se gândea, am mai mult noroc decât ghinion.

Carnetul era acolo, roşu şi gros, cu coperţi zgrunţuroase şi pătate cu grăsime de pe degetele lui Pesah.

La început nu înţelese nimic. Paginile erau acoperite cu rânduri scrise pe orizontală şi coloane pe verticală, abrevieri, nume şi cifre. Totul era scris de mână, foarte mărunt, în total dezacord cu mâna uriaşă care ţinuse creionul. Întoarse paginile către fereastră, încercând să câştige mai multă lumină. Privirea îi fugea peste rânduri: părea a fi un cod, iar ea ştia că nu are timp destul pentru a-l descifra. Închise carnetul. Închise ochii. Se concentra. Când îi redeschise, îşi dădu seama că rândurile sunt nume de oraşe, iar coloanele reprezintă datele spectacolelor. Rândurile şi coloanele se intersectau la un moment dat. Căută coloana cu data de astăzi. O

găsi. Apoi o intersecta cu rândul pe care scria Tel Aviv. În chenarul în care se întâlneau descoperi numele ei. În felul acesta descifră abrevierile: P.D. Piaţa Dizengof, reprezentaţia de dimineaţă. S.D. – Centrul comercial Suzan Dedal. Carnetul îi tremura în mâini. Făcu un efort să uite de tot ce era în spatele acelei uşi. De toţi cei care ar fi putut intra în camera aceea. Abia acum putea înţelege cu adevărat cât de curajos fusese Şai când îndrăznise să îi telefoneze de aici. Şi cât de disperat. Era zece seara, părinţii ei nu erau acasă, iar ea aproape că leşinase când îl auzise, după o perioadă atât de lungă. Se sufoca, era isteric. Îi povestea despre un accident pe care îl avusese, era greu să înţelegi ce spunea. O implora să trimită pe cineva să îl ia de acolo, să îl salveze, dar să nu cheme poliţia, pentru că dacă se implica poliţia, el era un om terminat. Ea stătea atunci în bucătărie, în seara de dinaintea examenului la trigonometrie şi îi luase ceva vreme până înţelesese ce îi spunea el. Vocea lui era alta, timbrul, ritmul îi erau schimbate. Era ca un străin. Îi spunea că locul acesta este îngrozitor, ca un fel de închisoare, unde toţi ceilalţi sunt pe jumătate liberi, doar el este condamnat pe viaţă şi o rugase să îi ceară iertare în numele său tatei, spunând că loviturile veniseră într-o clipă de nebunie; iar şeful, zicea el, este unul asupra căruia vreme de o jumătate de an nu m-am putut hotărî dacă este Satana sau un înger, ceva foarte confuz, înnebunitor…

În timp ce el vorbea, ea auzi o uşă deschizându-se în spatele lui. Ea, în bucătărie, acasă, auzise, iar Şai nu. Mai rosti câteva cuvinte, apoi tăcu şi începu să răsufle greu, tremurând şi bâlbâind „nu, nu… nu!“; după aceea se auzi o voce străină, care nu părea a fi a unui om, ca un urlet de animal sălbatic, venit direct din măruntaie, iar atunci începură loviturile, una după alta, ca un sac plin cu nisip lovit de perete. O dată şi încă o dată, strigăte şi gemete de care în primul moment nu fusese sigură dacă sunt ale unui om sau ale unui animal.

De aici, din camera aceasta.

Dar să nu se mai gândească la asta acum. Întorcea paginile. Pentru a vedea ce urma în zilele viitoare. Căută rândul pe care scria „Ierusalim“. După aceea căută rândurile pe care erau scrise numele ei şi al lui. Nu găsi nimic, nimic. De jos se auzea clinchet de furculiţe şi linguri. Încep să plece. Mai avea la dispoziţie un minut, poate un minut şi jumătate. Degetele ei alergau de-a lungul zilelor. Se opri asupra următoarei zile de luni. Găsi doar numele ei în dreptul „Ierusalimului“. Şai era în Tiberia. Degetul îi alunecă de-a lungul rândului. Se opri lângă joia următoare. Ochii i se măriră: numele lui şi numele ei, unul lângă celălalt. Şai va concerta în locul abreviat S.D., iar ea în P.Ţ., amândoi între zece şi unsprezece dimineaţa. Închise carnetul şi îl puse înapoi în sertar, iar apoi rămase o clipă nemişcată, pentru că întreg trupul îi tremura: peste nouă zile. O săptămână şi două zile. Cât de bine se potrivise totul. Nici ea nu ar fi reuşit atât de bine. Îl va scoate de aici peste nouă zile!

Acum să iasă de aici, striga fiecare fibră a corpului ei. Trecuseră cel puţin cinci minute de când plecase din sala de mese, iar farfuria ei rămăsese pe masă – poate că Pesah va trimite pe cineva după ea, să vadă unde a dispărut. Dar încă nu terminase ce avea de făcut acolo. Merse repede la uşă, o deschise încet de tot şi privi. Holul era gol. Becul spânzurat de cablu lumina pereţii în galben. Tamar o închise cu atenţie şi se întoarse în camera întunecată, îndreptându-se către masă, către telefon. Degetele îi tremurau atât de tare, încât nu reuşi să formeze bine numărul. Mai încercă o dată. La capătul celălalt suna un telefon. Spera ca ea să fie acasă, se ruga din toate puterile, Doamne, fă să fie acasă.

Lea ridică receptorul. Vocea ei era tensionată, ca şi când ar fi aşteptat acel sunet al telefonului.

— Lea… şopti Tamar.

— Tami, drăguţa mea! Unde eşti, copilă, ce mai e cu tine? Vii?

— Lea, nu acum. Ascultă-mă: joia viitoare, între zece şi unsprezece, aşteaptă-mă cu maşina…

— O clipă, nu atât de repede. Trebuie să iau comanda…

— Nu, nu am timp. Ţine minte, joia viitoare.

— Între zece şi unsprezece. Dar unde vrei să vin?

— Unde? O secundă… – îşi aminti de dubiţa galbenă a Leei. Încerca să-şi deseneze în minte străduţele din centrul oraşului. Nu ştia care dintre ele sunt deschise pentru maşini, care au sens unic şi care ar fi locul cel mai apropiat de Şai, pentru a nu fi nevoiţi să alerge prea mult.

— Tamar? Mai eşti acolo?

— Mă gândesc. Aşteaptă o secundă.

— Îmi permiţi să îţi spun ceva în timp ce te gândeşti?

— Sunt atât de fericită să te aud, Lea, suspină ea.

— Eu aici îmi rod unghiile. Au trecut deja trei săptămâni de când nu te-am mai văzut şi nu te-am mai auzit! Noiku m-a omorât, unde e mami, unde e mami; dar spune-mi, draga mea, ai reuşit? Ai pătruns acolo?

— Lea, trebuie să închid. – Pentru că pe coridor se auzeau voci. Trânti receptorul şi se ghemui în spatele mesei. Aşteptă câteva bătăi de inimă. Linişte. Se pare că auzise voci din pricina fricii. Dar, cel puţin, reuşise să îi transmită Leei informaţia. Acum trebuia doar să iasă de aici nevăzută.

Dar în timp ce se apropia de uşă cu multă grijă, o cuprinse o dorinţă puternică de a mai suna pe cineva. Era o nebunie, cel mai mare slalom între raţiune şi nebunie; dar voia să îi mai vorbească unei persoane. Stătea deja lângă uşă, atinse clanţa şi rămase astfel, nemişcată, sfâşiată. Trebuia să iasă de aici. Pe cine să sune? Pe părinţi? Încă nu. Va fi distrusă dacă va vorbi cu ei. Idan şi Adi erau în

Torino acum, nu se întorseseră încă în ţară – şi ce să le spună? Cine a mai rămas? Halina şi Teo. Halina sau Teo? Merse ca o somnambulă către telefon. Lea, Halina şi Teo. Cele trei prietene ale ei. Cele trei mame ale ei. „Teo este mama intelectului meu“, scrisese odată în jurnal, „Lea este mama sufletului meu“, iar Halina, „mama vocii mele“. Fără să îşi dea seama, ridică receptorul. În ureche auzi un fluierat ca un strigăt de alarmă, dar nu avea puterea de a se opune acestei dorinţe. Scurta conversaţie cu Lea trezise la viaţă tot ceea ce înăbuşise şi îngropase înăuntrul ei de-a lungul acelor săptămâni, iar Tamar se simţea ca măturată şi spălată de un potop, îşi amintea de cealaltă viaţă a ei, cea de zi cu zi şi de momentele scurte de răgaz, cum e să faci un lucru fără să te gândeşti de şapte ori înainte dacă nu cumva te verifică sau te urmăresc, cum e să vorbeşti fără constrângeri, să spui exact ceea ce îţi trece prin minte. Ca o somnambulă, ca o drogată care are nevoie disperată de căldură, de dragoste, mai formă un număr.

Suna. Tamar îşi imagina aparatul acela vechi, negru, cu disc şi paşii uşori şi mărunţi ai picioarelor încălţate în sandale din cureluşe de piele:

— Da, alo? întrebă vocea tăioasă, cu un timbru adânc, îmbătrânit. Alo, cine este acolo? O clipă, Tamar, tu eşti? Tamar a mea?

O mână. Roşie, grea, cu un inel negru, pătrat, cu firişoare de aur, luă telefonul şi întrerupse conversaţia.

— Nu aş fi crezut aşa ceva despre tine, spuse Pesah şi aprinse lampa, apoi privi în jurul său. – Tocmai tu? Conversaţii private de la telefonul pensiunii? Şi la cine a sunat clopoţelul? La vreo cunoştinţă de-a noastră? La mama-tata? Sau la altcineva? Şezi! tună el, împingând-o din toate puterile în scaunul lui şi începu să se plimbe

de colo până colo prin spatele ei. Ea împietrise. Cum căzuse în capcană! Exact ca Şai. Şi în aceeaşi cameră.

— Acum ai două posibilităţi. Ori îmi spui frumuşel cu cine ai vorbit, ori te forţăm. Ce alegi? – Se sprijini cu toată greutatea corpului pe masa din faţa ei. Violenţa emana din trupul lui, iar ea o simţea ca pe nişte valuri puternice de căldură; muşchii braţelor îi tresăltau pe sub piele ca nişte cimpanzei la circ. Tamar înghiţi în sec.

— Am vorbit cu bunica mea, şopti.

— Ce bunică? Acum mai ai două posibilităţi, spuse încet, iar ea vedea cum într-o secundă toată grăsimea feţei lui este absorbită înăuntru, lăsând să se vadă oasele craniului tremurând ca nişte stafii. – Fie îţi cer numărul pe care l-ai format, iar tu mi-l dai frumuşel…

Tamar tăcea.

— Fie recurgem la cea de-a doua posibilitate: îl caut în memoria telefonului.

Îl privea lipsită de orice expresie. Numai să nu îi arăt că mi-e frică. Să nu îi dau această satisfacţie.

Apăsă tasta de reapelare. Pesah îşi duse receptorul la ureche. Linişte. Un singur ţiuit. Apoi, răzbătând prin obrajii lui, Tamar auzi „alo-ul“ tăios al Teodorei, care părea acum îngrijorată şi speriată. Pesah tăcea, ascultând cu mare atenţie. Teodora strigă din nou:

— Alo? Alo!! Cine este acolo? Tamar? Tami? Tu eşti? – Şi apoi închise.

Gura lui Pesah se strâmbă într-o expresie de ezitare.

— Bine, zise Pesah în cele din urmă printre buzele schimonosite. – Din întâmplare, semăna a bunică. – Umerii lui Tamar căzură, într-un gest de uşurare. Cum o greşeală prostească i-a adus în final salvarea. La dracu’, se gândi apoi, am uitat să îi spun Leei numele străzii! Unghiile degetelor i se înfipseră în palme: îi spusese

data şi ora, dar nu şi numele străzii! Ce scăpare teribilă… Pesah păşea în jurul ei, gânditor. După aceea se opri din nou în faţa ei, cu toată greutatea şi expresia lui ameninţătoare: – Ridică-te, de data asta ai scăpat, deşi povestea pute până la cer și înapoi. Acum deschide bine urechile. – Ea stătea în continuare pe scaun, nu se mişca, se gândea că încă din prima clipă în care ajunsese aici îşi complicase singură situaţia, cântându-i *Nu-mi spune dulceaţă,* iar apoi îl numise pe Miko „hoţ", îi dăduse rusoaicei banii, acţionase mânată de impulsuri, în totală contradicţie cu interesele şi misiunea ei. – La cel mai mic gest de-al tău care mă scoate din sărite, te distrug. Poţi să cânţi precum Hava Alberstein şi Yoram Gaon la un loc, dar când vei ieşi de aici, îţi garantez că nu vei mai putea să cânţi niciodată, îţi dau cuvântul meu, ascultă-mi bine, drăguţă – îi spunea „drăguţă" – nici până acum nu mi-am dat seama prea bine ce cauţi tu de fapt aici, m-ai înţeles? Ceva pute în legătură cu tine. Asta simt eu în ceea ce te priveşte şi nu mă înşel niciodată asupra acestor lucruri. – Clipă după clipă simţea cum este inundată de substanţa aceea misterioasă despre care se spune că stabilizează şi consolidează toate organele, întreaga construcţie internă. – Să îţi intre bine de tot în cap, încă nu s-a născut omul care să-l înşele pe Pesah Beit Halevi, ai înţeles?

Tamar încuviinţă printr-o mişcare a capului.

— Acum piei din faţa ochilor mei!

Iar ea pieri.

Când termină ultimul cântec, oamenii începură să aplaude, strigând „bravo", iar apoi se împrăştiară. Câţiva dintre ei se apropiară de ea, lăudând-o şi chiar mulţumindu-i şi punându-i întrebări despre diferite melodii. În mod cu totul neobişnuit, ea rămase alături de ei, răspunzându-i fiecăruia. Cu coada ochiului îl văzu pe Miko

îndreptându-se către tejgheaua unei shaormerii din apropiere. Îi privi repede pe toţi cei care se aflau în jurul ei. Cine ar fi cel mai potrivit, în cine ar putea avea încredere. Erau două femei tinere, turiste dintr-o ţară nordică, şi îi vorbeau în engleză, rotunjindu-l pe „R". Ele nu puteau fi luate în calcul. Mai era un bărbat înalt şi slab, cu bărbuţă şi trăsături asiatice, care stătea aplecat deasupra ei şi vorbea despre puritatea vocii ei, „acest privilegiu", spunea el – … pentru că în momentul în care ai început să cânţi mă aflam în celălalt capăt al străzii şi mi s-a părut că aud un flaut. – Dar ei i se părea că are ceva fals, prefăcut, sau poate că pur şi simplu îi amintea de falsitatea şi prefăcătoria ei din acele momente; mai era şi o femeie slăbuţă, cu o piele albă, translucidă, care îi făcea semne emoţionate cu mâna, spunându-i că are să îi povestească ceva minunat, dar îşi va aştepta rândul; mai era un domn grăsuţ, care ţinea în mână un dosar. I se părea a fi un funcţionar loial şi modest. Din spatele ochelarilor se vedeau doi ochi blânzi, mari şi rotunzi; gura mică era plasată pe o mandibulă puţin teşită, cravata lată era demodată, iar cămaşa îi ieşea din pantaloni. Ea văzu că ezită, dar nu era vreme pentru aşa ceva. Se întoarse către el şi îi trimise cel mai luminos zâmbet al ei. El se destinse, îi zâmbi, la rândul său şi îi spuse că într-adevăr era „un ignorant în materie de muzică", însă la auzul vocii ei simţise ceva ce nu mai simţise de ani de zile, iar ochii i se umeziră puţin şi prinse mâna lui Tamar în palmele sale; atunci, foarte repede, înainte să înceapă şi el să îi vorbească despre „privilegiul" ei, îi întinse şi cealaltă mână, iar ochii i se înfipseră adânc în ochii lui, implorându-l. Ea văzu uimirea din privirile sale şi felul în care îşi îndreptă umerii când îi strecură în palmă o bucăţică de hârtie. În spatele lui, la o distanţă de zece metri, Miko îşi duse shaorma la gură, lingând-o în diagonală, pentru a aduna sosul care curgea dinăuntru. De azi dimineaţă aproape că nu îşi luase ochii de la ea; probabil că Pesah îi

atrăsese atenţia în mod special, după incidentul de seara trecută. Bărbatul cel scund începea să-i înţeleagă în cele din urmă disperarea, se hotărî. Strânse pumnul în jurul biletului, zâmbi forţat, iar ea îi zise „La revedere“, accentuând cuvintele, după care aproape îl împinse de acolo.

Se părea că înţelesese ceva. Se îndepărtă repede, Tamar îl urmărea îngrijorată cu privirea. Femeii slăbuţe, care îi făcea semne din mână şi aştepta răbdătoare, îi veni rândul. Cântecul lui Tamar îi amintise ceva:

— Trebuie să auzi, atunci vei înţelege exact: a fost odată o mare cântăreaţă, Roza Raiza era numele ei, care a fugit din Bialistok pe când era doar o copilă, Roza Bruchstein; nu râde, mulţi au considerat-o cea mai mare cântăreaţă din lume, după Caruso; Puccini, Toscanini, toţi o voiau… – Tamar auzea altceva. Vedea altceva. Aproba ce i se spunea în mod automat. În spatele femeii îl vedea pe bărbatul micuţ păşind repede, aproape în fugă. Chelia lui rotundă era roşie din pricina efortului şi poate a emoţiilor. Se ruga, sperând să fi ales omul potrivit. Să se fi oprit asupra persoanei potrivite. Cineva chicotea în faţa ei. Femeia aceea veselă râdea singură de propria-i anecdotă:

— …Şi într-o zi i-a venit acestei Roza Raiza să plece cu trenul în Mexic, dar Pancho Villa şi tâlharii lui au atacat vagonul în care se afla. Le-a spus că este cântăreaţă, dar nu au crezut-o, însă când a deschis gura şi a început să cânte, chiar acolo, în vagon, în mijlocul jafului, „El Guitarrico“, nu numai că au lăsat-o să plece, dar i-au dat şi puţină tequila mexicană… – Tamar îi zâmbi cu inima strânsă, îi mulţumi, îşi adună banii şi casetofonul, o strigă pe Dinca şi se îndreptă spre locul de întâlnire stabilit dinainte cu Miko. Îl vedea cu coada ochiului pe bărbatul micuţ, care ajunsese în celălalt capăt al străzii. Îi plăcea că nu se oprise imediat să citească biletul şi nu

întoarse nici măcar o dată capul înapoi. În buzunar mai avea două bileţele de acelaşi fel, pe care le pregătise cu o seară înainte. Se gândise că le va da la trei persoane diferite, însă dintre toţi cei cărora le cântase, numai de acesta fusese sigură; avusese senzaţia că el este omul potrivit.

Moşe Honigman, fost stenograf la Curtea de Justiţie, ieşit la pensie, singuratic, văduv de patruzeci de ani. La sfârşitul carierei a început să se ocupe de mai multe hobby-uri mărunte: era colecţionar de hărţi vechi, jurnale de călătorie despre Israel, discuri cu înregistrări ale unor orchestre de suflători. Juca şah prin corespondenţă cu amatori din toată lumea şi îşi făcuse un obicei – să înveţe în fiecare an câte o limbă străină, atât cât îi era necesar pentru o conversaţie uşoară. Era mai tot timpul singur, iar bătrâneţea îl surprinsese în mijlocul copilăriei. Pe lângă toate acestea, mai era şi un împătimit de cărţi poliţiste, pe care le cumpăra cu cinci şekeli din magazinele micuţe cu produse la mâna a doua, iar cu ajutorul lor, timp de două ore în fiecare zi, uita de grijile cotidiene.

Acum păşea în mare grabă pe una dintre străzile întortocheate de lângă piaţă. Inima lui bătrână bătea sălbatic, dar nu îşi permise să încetinească paşii sau să se oprească. Încă vedea în faţa ochilor privirea acelei fete care îl implora şi înţelese că era într-o mare încurcătură. Pe chipul său îngrijit cu multă meticulozitate i se puteau citi gândurile: înţelese că cineva o urmăreşte şi tocmai de aceea fusese nevoită să apeleze la el, printr-un gest atât de ciudat. Simţi că picioarele încep să i se înmoaie, de la genunchi în jos, iar atunci încetini pasul. Cincizeci de ani avusese de-a face cu infracţiunea şi crima – la cărţile poliţiste pe care le înghiţea pagină cu pagină se adăugau şi anii în care fusese stenograf în diferite tribunale – iar în situaţia aceasta se purta cu o naturaleţe surprinzătoare. Se opri în

faţa unei vitrine, îşi privi chipul reflectat în ea, părul rar şi se asigură cu mare atenţie că nu îl urmărește nimeni.

Se concentrase asupra acestei misiuni din clipa în are ochii fetei îi găsiseră pe ai lui. Ca într-una din poveştile pe care le citea, mulţumi Cerului pentru că îi scosese în cale această întâmplare, că se dovedise a fi omul potrivit la locul potrivit în momentul potrivit. Apoi îşi luă o mină de om cumsecade, afişând un zâmbet îngheţat, care, credea el, îi dă un aer de bunic bun la suflet şi care nu ştie prea multe.

După ce se învârti astfel o oră întreagă, stârnind suspiciunea trecătorilor şi a celor care şedeau pe bănci, intră în cafeneaua Rodia şi îşi comandă un sandvici cu brânză, iar apoi îşi înlocui ochelarii cu o altă pereche, pentru citit. Scoase din dosar un exemplar din *Maariv*, îl deschise şi se ascunse pe jumătate în spatele lui; abia atunci desfăcu biletul.

„Dragul meu domn sau doamnă“, scria, „numele meu este Tamar şi am foarte, foarte mare nevoie de ajutorul dumneavoastră. Ştiu că sună ciudat, dar vă rog să mă credeţi că este o chestiune de viaţă şi de moarte. Dacă vreţi să mă ajutaţi, nu mai aşteptaţi nici o clipă. Nu lăsaţi asta pe mâine. Acum, chiar acum, vă rog, sunaţi la numărul 6255978. Dacă nu răspunde nimeni, mai încercaţi. *Dar nu pierdeţi acest bilet!!!* Vă rog să vorbiţi cu o femeie pe nume Lea. Vă rog să îi povestiţi cum a ajuns la dumneavoastră biletul şi, cel mai important, vă rog, *vă rog,* spuneţi-i următorul lucru: la ora stabilită, în ziua stabilită, *pe Strada Shamai, lângă taximetre.* După aceea, vă rog, distrugeţi biletul.“

Îşi ridică foarte încet faţa rotundă şi uimită din spatele ziarului. Deci avusese dreptate! Micuţa chiar era în mare încurcătură! Mai citi mesajul de câteva ori. Încerca să ghicească de unde fusese ruptă hârtia pe care era scris. Îl ţinu în lumină, căutând indicii.

— Sandviciul dumneavoastră, domnule, zise chelnerul. Honigman îl privi uluit. Sandvici? Acum? În aceste momente? Îşi luă dosarul maro, lăsă pe masă o bancnotă şi plecă în mare grabă. La colţul străzii găsi un telefon public şi formă numărul.

— Da! strigă o voce de femeie, puternică şi răspicată, în spatele ei se auzeau oale în care fierbea ceva şi oameni trebăluind.

— Doamna Lea? întrebă Honigman cu glas tremurat.

— Da. Cine este acolo?

Respira cu dificultate, vorbea repede, înghiţindu-şi cuvintele:

— Aici este Honigman Moşe. Din păcate, nu am posibilitatea să mă prezint în cel mai politicos mod cu putinţă, aşa cum ar trebui, dar am pentru dumneavoastră un mesaj foarte interesant. Un mesaj de la – mai privi o dată bileţelul – de la Tamar. Puteţi să îmi acordaţi o clipă din timpul dumneavoastră?

La cinci minute după aceea, ameţit din pricina ultimelor evenimente, Honigman plutea înapoi spre cafenea; îl forţă pe chelner să-i aducă înapoi sandviciul, care era cald încă, şi se lăsă pe spătarul scaunului, cu o expresie de uimire şi fericire pe chip. După un minut începu să se enerveze că Lea nu mai ajungea. Se ridică, se uită la uşa de la intrare, se întoarse, oftă din toate puterile. Îşi privea întruna ceasul (avea un ceas din acelea care se făceau în Israel în perioada mandatului britanic; în loc de cifre, orele erau reprezentate de numele celor douăsprezece triburi ale poporului lui Israel. Acum era ora Zebulon şi zece minute, iar Honigman nu ştia cum va reuşi să îşi petreacă timpul până la Neftali fără zece). Se întoarse la bileţel, îl mângâia între degete de parcă ar fi fost un bilet de loterie, apoi citi şi reciti ultimele cuvinte:

„Vă mulţumesc anticipat pentru ajutorul imens pe care mi-l acordaţi. Îmi doresc să pot să vă întorc binele pe care mi-l faceţi sau, cel puţin, să vă restitui banii pe care îi cheltuiţi dând telefon. Sper să

aveţi parte numai de lucruri bune şi să vă răsplătesc aşa cum se cuvine, cu tot binele din lume. Mii de mulţumiri. Cu respect, Tamar.“

Mai erau doar şase zile până la evadare şi încă nu avea nici o idee cum va face ca ei doi să se întâlnească exact la mijlocul distanţei dintre locurile celor două reprezentaţii. Era atât de înspăimântată, încât nu reuşea să reflecteze, nici în timpul lungilor călătorii prin ţară, nici când stătea întinsă pe patul ei. Era ilogic şi dădea dovadă de lipsă de responsabilitate, dar pur şi simplu nu reuşea să spargă bariera aceea de ceaţă care cădea înaintea ei de fiecare dată când se gândea la pericolele pe care le avea de întâmpinat.

Vineri seara, după cină, băieţii şi fetele au aranjat scaunele de-a lungul pereţilor, în sala de mese. Pesah şi două dintre ajutoarele lui se alăturară grupului. Veni chiar şi soţia lui. O femeie mică şi tăcută, care îşi privea soţul cu admiraţie, iar când zâmbea îşi încorda buzele. Veni şi Şai, târându-se în urma lui Pesah, şi se aşeză pe un scaun indicat de acesta. Se formă un cerc mare, flexibil. Conversaţia curgea firesc. O fată, magiciană, spuse că scaunele de acolo sunt exact ca cele de la şcoală, îţi rup spatele, iar apoi toată lumea începu să vorbească despre şcoală, despre profesori, materii, excursii făcute în urmă cu doi ani. Ai fi zis că se află într-o tabără. Sau, cum spusese Şeli – o tabără de creaţie a tinerilor artişti.

Şai stătea încovoiat, cufundat în sine. Îi evita cu încăpăţânare privirile. Un bătrân de optsprezece ani. Se aşeză în faţa lui şi, din obişnuinţă, începu parcă să absoarbă toată nefericirea lui. Rămase astfel câteva clipe, iar corpul ei se aplecă, adoptând aceeaşi poziţie înfrântă. Semănau atât de mult în clipa aceea, încât aduceau cu două figuri identice într-un joc al amintirilor. Dacă cineva ar fi fost atent, ar fi început să bănuiască ceva. Tamar se gândea la nopţile de

sabat de acasă, înainte ca asupra lui Şai să vină acest necaz. Îşi amintea de încercările disperate ale mamei lor de a petrece, cel puţin o dată pe săptămână, la masa de sabat, o seară fără certuri şi scandal. O dată pe săptămână să fie *o familie.* Mama încercase chiar, timp de câteva săptămâni, să aprindă lumânările, să spună binecuvântările şi voia să stabilească un fel de „ceremonie“ în timpul căreia fiecare membru al familiei să povestească despre o „experienţă emoţionantă“ trăită în timpul săptămânii care tocmai se încheia… Deodată, pentru prima oară de când plecase de acasă, i se făcu dor de mama, de bunele intenţii şi de entuziasmul ei, pe care nu le aprecia nimeni din familie, de eforturile şi neajutorarea ei… Mama, care nu se potrivea deloc acelei familii înţepate şi sarcastice; viaţa alături de ei o întristase şi o înrăise şi poate că nu aşa ar fi trebuit să fie… într-adevăr, se gândea Tamar, dintr-o altă perspectivă, biata mama, toată viaţa ei trăise pe un teritoriu ostil – temându-se că tot ce spune, fie şi pe tonul cel mai profund şi serios, va fi luat în râs; condamnată, fără nici o şansă de a străpunge carapacea de sarcasm a tatălui ei sau zidul genialităţii lui Şai ori al încăpăţânării cu care ea, Tamar, se opune eforturilor ei de a-i deveni prietenă, soră mult dorită… Pentru o clipă uită de ea însăşi, uită de locul în care se afla. Un val de milă şi părere de rău îi zgudui inima, îi părea rău pentru greşeala aceea pe care o făcuse familia ei şi care nu mai putea fi reparată, pentru cei patru oameni singuri care fac parte din ea, pentru patru oameni din lumea aceasta, fiecare nevoit să aibă grijă de el însuşi. Deodată se trezi în ea dorinţa puternică de a discuta aceste probleme cu cineva, cu toată sinceritatea, cu cineva din afară, care să nu facă parte din familie, să mai împartă cu el povara aceasta care îi apăsa sufletul.

Şai suspină, iar ea îl auzi peste toată gălăgia din cameră şi suspină şi ea uşor în sufletul ei. Şedeau amândoi, privindu-se unul

pe celălalt. Cine ştie ce fac părinţii acum, se gândea ea. Sunt acasă, singuri. Stau fiecare la câte un capăt al mesei uriaşe din sufragerie. S-au întors deja din vacanţă în urmă cu câteva zile. „Mai ales anul acesta nu renunţăm la vacanţă!“, spusese tatăl său hotărât, în felul lui obişnuit. „Viaţa merge înainte. Punct.“ Umărul drept îi tresălta ca o coadă de şopârlă, încercând să contrazică expresia goală pe care o avea faţa lui. Cu siguranţă au început să primească scrisorile pe care i le lăsase Leei. „Nu mă căutaţi“, scrisese la sfârşitul fiecăreia dintre ele, după cele mai fanteziste şi şocante poveşti pe care le putuse inventa. Iar la final, întotdeauna: „Eu sunt bine, sincer. Nu vă faceţi griji. Daţi-mi o lună, nu mai mult. Treizeci de zile. Când mă întorc, vă explic totul. Va fi bine, veţi vedea, vă rog să aveţi încredere în mine“.

— Acum pregăteşte-te, îi șopti Şeli, trezind-o din visare. De fiecare dată când sărbătorim ceva, avem şi un discurs ceremonios; pregăteşte-ţi batista.

— Dragi tineri şi tinere, începu Pesah şi ridică paharul cu vin pentru rugăciune – a mai trecut o săptămână, iar noi suntem fericiţi să fim împreună, ca o singură familie mare şi fericită şi să primim sabatul cum se cuvine.

— A-min! şopti Şeli, iar Tamar îşi presă coapsa pe a ei pentru a o face să se oprească din râs.

— Şi săptămâna aceasta fiecare dintre noi şi-a îndeplinit îndatoririle, a făcut eforturi, iar prin aceasta şi-a câştigat dreptul la odihna de sabat. – Tamar îl privi pe Pesah şi din nou i se părea că arată altfel: scăldat într-o aură intelectuală, nobilă chiar. – Veteranii cunosc deja mottoul vieţii mele: arta înseamnă 20% talent şi 80% muncă.

— Şi încă 50% câştig, şopti Şeli, iar cineva din dreapta ei izbucni în râs. Pesah trimise în direcţia aceea o privire rece, întunecată.

— Vreau să vă mai spun o dată cât sunt de mândru şi de fericit pentru că am onoarea de a vă cultiva. Ştim că printre noi se află prieteni care au mai trecut din când în când prin momente dificile, dar la noi se ştie că nu este voie să scormonim în sufletul celuilalt, trebuie să îi respectăm intimitatea. Cu toate acestea, vreau să vă spun tuturor că fiecare dintre voi este foarte bun în specializarea lui şi că nici nu se poate să vă faceţi treaba mai bine; întotdeauna trebuie să ne amintim principiul nostru: chiar dacă un artist este nedreptăţit şi distrus, cel mai important lucru este ca publicul să nu simtă.

— Acum vine Rubinstein şi gata, îi spuse Şeli din vârful buzelor.

— Şi, cum a spus marele artist Arthur Rubinstein…

— …numele lui fie lăudat, continuă Şeli, iar câteva voci îi răspunseră în şoaptă „amin“.

— …în cele din urmă, arta este fericirea numărul unu a omului! cită Pesah – iar voi, dragi băieţi şi fete, ştiţi că, din punctul meu de vedere, cu toţii aveţi potenţial pentru a deveni o dată Rubinstein, iar Adina, soţia mea, vă poate confirma că îi spun în fiecare dimineaţă şi în fiecare seară – nevasta lui dădea energic din cap înainte de a auzi ce urmează el să spună – poate că într-o bună zi unul dintre cei care locuiesc acum în pensiunea noastră se va dovedi a fi un Rubinstein al secolului XXI! – Câţiva tineri şi tinere aplaudară şi îl ovaţionară, dar Pesah îi reduse la tăcere printr-un singur gest – …şi sunt sigur că îşi va aminti şi atunci lecţiile importante învăţate aici, mici trucuri prin care atragi publicul când dai o reprezentaţie şi cum să-ţi urmezi vocaţia cu orice preţ, cu orice preţ! Această bază a dobândit-o aici, la noi, în grupul nostru vesel şi unit, sabat fericit şi toate cele bune!

— Şi glorie statului Israel, încheie Şeli, sătulă de acest discurs.

Pesah bău tot vinul dintr-o înghiţitură, mărul lui Adam urcându-i şi coborându-i continuu. Câţiva tineri aplaudară cu un entuziasm

exagerat, strigând „sănătate“.

— Ce ticălos, îi şopti Şeli, nici nu pot să mă uit la el. Săptămâna trecută am fost pe la el pe acasă, pentru că trebuia să aducem pâinicile pentru sabat. Atunci el, foarte mândru, m-a dus să îmi arate *camera lui personală.* Cum să îţi explic, Tami, este camera unui adolescent din anii ’70: un poster uriaş cu Jimi Hendrix pe jumătate din perete, cranii, din plastic, bineînţeles, cu beculeţe roşii în loc de ochi şi cu ac lung înfipt într-un obuz, un kitsch, plus toate fotografiile şi toate trofeele câştigate la competiţii şi o chitară veche, pe care a furat-o, probabil, când era în armată…

— Acum, zise Pesah, după ce-şi şterse faţa udă de transpiraţie cu o batistă frumos călcată, să ne înveselim puţin. Tu, cea nouă, Tamar…

Îngheţă ca un iepure prins în capcană. Ce voia de la ea? De când o prinsese în biroul său în urmă cu câteva zile, nu o mai scăpa din ochi, aruncându-i în permanenţă priviri pline de suspiciune.

— Cântă ceva, lumea nu te-a auzit încă.

Se ghemui. Se înroşi. Ridică din umeri. Îi era clar faptul că i se întindea o cursă: era o tactică prin care urmărea să o determine să îşi dezvăluie planurile. Câţiva băieţi începură să strige „Ta-mar! Ta-mar!“, accentuând prima silabă şi bătând rar din palme. O fată, contorsionista cu faţă răutăcioasă, strigă cu antipatie în glas:

— Lăsaţi-o în pace, snoaba, nu îi face plăcere să ne cânte. – Tamar împietri. Nu reuşi să îi răspundă. Ştia că nu este iubită aici, se credea că este arogantă şi refuză să se amestece printre ei, dar cu toate acestea, fu şocată să vadă ura de pe faţa acelei tinere. Şeli sări imediat în apărarea ei:

— Hei, ce ai cu ea, ia spune tu, gumi?! urlă ea, iar vocea îi era groasă şi dură. – Ce-i, deja ai uitat cum erai când ai venit prima dată aici? Două luni nici n-ai deschis gura aia împuţită!

Contorsionista se trase înapoi şi tăcu, mai dădu doar din mâini de câteva ori, speriată. Tamar se uită spre Şeli, mulţumindu-i din priviri, însă duritatea ei o făcu să se înmoaie şi mai mult.

Pesah ridică una dintre mâinile lui mari şi îi calmă pe toţi cu un zâmbet, îşi întinse picioarele şi o îmbrăţişa pe soţia lui, pe care aproape o zdrobi în braţe, iar apoi spuse:

— Hei, ce se întâmplă, aici suntem cu toţii o familie, cântă ceva, să te cunoască şi ei puţin – ochii lui mici de animal de pradă nu o slăbeau, privind-o cu viclenie, ca şi când ar fi ştiut ceva despre ea.

— Bine, zise ea şi se ridică, evitând să îl privească în ochi.

— Vrem „Floarea din grădină“! strigă o voce, iar câţiva tineri râseră.

— Zi ceva de Yael Golan, strigă un altul.

— Eu vreau să cânt „Starry, starry night“, spuse Tamar încet, este un cântec despre Vincent van Gogh.

— Ce pedeapsă, şopti un tânăr, iar toţi cei din jurul său zâmbiră.

— Ssssst! făcu Pesah blând, lăsaţi copila să cânte.

A fost greu, aproape insuportabil. Nu avea casetofonul ca să o acompanieze (casetofonul lui Şai) şi se simţea goală în faţa privirilor lui Pesah; în jurul ei oamenii zâmbeau sau izbucneau în râs, iar Tamar îi vedea ascunzându-şi feţele în pumni, dar spinările le tremurau din pricina hohotelor înăbuşite (întotdeauna se întâmpla astfel când începea să cânte, în timp ce trecea de la o voce la alta, pentru că ele erau foarte diferite). Dar după câteva secunde, ca de obicei, tonul creştea, devenea limpede şi pur.

Îi cântă unui singur om de acolo, care de multă vreme nu o mai auzise cântând. Care îşi amintea vocea ei ezitantă, de amatoare, ce nu îşi alesese încă drumul.

Nu îl privi nici măcar o dată în timp ce cânta, dar nici nu era nevoie să îl vadă, pentru că ştia deja că este acolo şi că ascultă cu toate fibrele trupului său răvăşit.

Cânta despre Van Gogh şi despre lume, care nu mai cunoscuse pe cineva ca el, dar îi spunea şi propria ei poveste lui Şai, în culorile vocii ei bogate, cu unduirile ei calde; îi spunea tot ce i se întâmplase între timp, despre maturizarea ei, pe care el o pierduse, despre ce învăţase de când fugise de acasă, în legătură cu ceilalţi, dar şi cu ea însăşi. Strat după strat se lepăda de pielea aspră şi rugoasă, ajungând până la locul în care nu mai era nimic de spus, până în miezul fiinţei sale, iar atunci îi cântă, pur şi simplu, ultimele versuri.

Nici el nu o privi în tot acest timp. Stătea pe scaun, sprijinit într-o mână, cu ochii închişi şi faţa schimonosită de o durere ce părea cu neputinţă de îndurat.

În clipa în care termină, se aşternu liniştea. Vocea ei mai pluti câteva secunde prin încăpere, ca o creatură însufleţită. Pesah privi înjur, se pregătea să întrebe de ce nu se aud aplauze, dar înţelese ceva şi tăcu.

— Vaaai! Mai cântă ceva, o rugă Şeli cu o voce caldă.

Alte voci i se alăturară.

Şai se ridică. Ea intră în panică. Pleacă. De ce pleacă? Pesah îi aruncă o privire lui Miko şi făcu o mişcare din umăr, iar acesta o luă imediat după el. Şai ieşi, târându-şi obosit picioarele. Trecu pe lângă ea, dar nu-i aruncă nici măcar o privire.

Deja îşi pierduse orice dorinţă de a cânta. Dar dacă se va opri acum, Pesah ar putea face legătura între acest lucru şi plecarea lui. I se părea că acum o priveşte mai insistent ca niciodată, urmărindu-i reacţia la cele petrecute. Ea îşi îndreptă spatele. Cum spusese mai devreme? Că şi dacă omul este izbit de pământ, spectacolul trebuie să meargă mai departe.

Atunci cântă „Undeva în inimă a înflorit un trandafir“*.* Nimeni nu mai zâmbea. Băieţii şi fetele şedeau ghemuiţi şi o priveau. Pesah mesteca gânditor scobitoarea din colţul gurii, neputând nici el să-şi dezlipească ochii de la ea. *Prietenii îi poartă de grijă,* cânta ea, *Protejându-i petalele şi tulpina,* durerea ei curgea prin fiecare cuvânt, pentru că prietenii nu avuseseră deloc grijă de floare, nu îi întinseseră nici măcar o mână. Îi făcuseră doar semne vesele de rămas-bun şi zburaseră în Italia. *Prietenii îi dau lumină,* cânta, *Şi la nevoie îi dau şi umbră, / De aceea el nu este singur…* Îşi plângea soarta, fericirea pierdută, era atât de absorbită de sine, încât nici nu simţi cum întreaga încăpere devine *a ei:* într-o clipă, oamenii se scuturară de praful vieţii de zi cu zi, dezbrăcară brutalitatea străzilor pe care hoinăreau, expresia tâmpă şi ignorantă de pe feţele lor, indiferenţa, chiar şi umilinţa de a se purta în mod mecanic: trei-cântece-gata-la-drum sau trei-torţe-şi-la-Subaru. Ceva din concentrarea şi hotărârea de pe chipul ei le amintea de un lucru pe care aproape că îl uitaseră de când se aflau aici: că, în ciuda circumstanţelor şi a condiţiilor mizerabile în care îşi trăiesc viaţa, măcar şi temporar sunt încă oameni. Vestea aceasta curgea către ei dinspre întreaga existenţă a lui Tamar şi le aducea o interpretare nouă, reconfortantă, a greutăţilor prin care trecuseră şi a fricii care se cuibărise în inima fiecăruia dintre ei – poate că o luaseră pe un drum total greşit şi nimic nu mai putea fi îndreptat; puse într-o lumină cu totul nouă şi fuga de acasă şi izolarea şi însingurarea lor, dezrădăcinarea de orice loc şi contradicţiile care îi conduseseră până aici; deodată deveniră una cu lucrurile pe care Tamar le cânta.

Când termină, deschise ochii şi văzu că Şai se întorsese. Stătea sprijinit de tocul uşii şi o privea. Îşi adusese chitara.

Ce să facă acum? Să se aşeze la loc sau să cânte împreună cu el? Simţea cum în jurul ei pluteşte emoţia celor din cameră. Şeli îi spunea în şoaptă cuiva că Şai nu a mai cântat niciodată la astfel de petreceri.

— Nu se amestecă niciodată cu noi. – Iar Pesah spuse un lucru pe care ea spera că îl va spune, dar se şi temea de el:

— Poate veţi cânta împreună o dată?

Acesta era un prilej pe care nu trebuia să îl piardă. Dar era şi clipa în care totul ar fi putut fi descoperit. Îşi întoarse privirile către Şai, rugându-se ca vocea să nu o trădeze:

— Ce… ce cântăm?

Iată cum îi vorbea, în faţa tuturor.

El se aşeză. Îşi ridică apoi ochii obosiţi, privind pe deasupra chitării.

— Ce vrei tu. Eu mă iau după tine.

Te vei alătura orice ce aş cânta? Orice aş face? Ai puterea asta?

— Ştii „Imagine“ a lui John Lennon? zise ea şi văzu cum ochii lui zâmbiră. Era în ei o durere uşoară, durerea uitării.

Atingea corzile, acordându-le. Cu capul aplecat şi un zâmbet discret în colţul gurii, ca un somnambul. Ca şi când ar fi auzit sunete pe care cei din jurul său nu le puteau percepe.

Pentru o clipă uită de ea însăşi. El îi aruncă o privire scurtă şi începu să cânte. Tamar se încurcă. Iertare, încă nu era pregătită. Era copleşită de faptul că erau aici împreună, astfel încât stătea pur şi simplu şi se gândea la el: la tot ce ştia despre el. Frumuseţea, strălucirea şi nebunia lui, sentimentul sufocării pe care îl avea oriunde s-ar fi aflat, în orice spaţiu bine delimitat; adesea, el însuşi devenea un astfel de spaţiu îngrădit de bariere, din care trebuia să evadeze cu sălbăticie şi violenţă; se gândea la blândeţea cu care o înconjura, dar şi la agresivitatea bruscă îndreptată împotriva tuturor,

chiar şi împotriva ei. La aroganţa intolerabilă care se dezvoltase înăuntrul lui în ultimii ani, ca o crustă pentru a compensa lipsa de apărare; la tensiunea, la tremurul continuu al tuturor fibrelor trupului său, încât ea avea adesea impresia că o melodie nesfârşită se înalţă din el.

Ridică spre ea o pereche de ochi miraţi. Unde eşti? Ce se întâmplă cu tine? Ea încă visa: în faţa privirii suspicioase a lui Pesah, ea visa. Şai îşi învinse slăbiciunea, adunându-şi şi încercând s-o salveze, încercând să-i vină în ajutor surorii mai mici. Printr-o căutătură plină de afecţiune îi transmise porecla numai de ei ştiută, folosindu-se de limbajul lor secret de semne, iar inima ei crescu, plutind pe deasupra capetelor celor din cameră.

El cântă din nou primele acorduri, deschizându-i o poartă, invitând-o să i se alăture. Ea începu să cânte încet, aproape fără voce, un sunet blând, lăsându-se purtată de muzică. Ca şi când vocea ei nu ar fi fost altceva decât încă o coardă la chitara lui, modelată de degetele lui. Trebuia să fie atentă, ca ei să nu vadă cât de mult se transformase. Dar nu voia să fie atentă, nici măcar nu putea. Îi cânta lui, topind unul după celălalt blocurile imense de gheaţă dintre ei, despre lucrurile care li se întâmplaseră, despre modul în care lumea îi rănise. Despre ce li s-ar mai putea întâmpla şi de acum înainte, cu singura condiţie să fie curajoşi şi încrezători.

Când sunetele se stinseră, urmă o tăcere mormântală, iar apoi aplauze foarte puternice. Ea închise ochii. Şai privi în jurul său uluit, ca şi când ar fi uitat că în cameră mai erau şi alţi oameni în afară de ei doi. Zâmbi sec, descumpănit. Gropiţele din obraji i se adânciră. El şi Tamar nu se uitară unul la celălalt.

Pesah, puţin confuz, bănuia ceva, dar nu înţelegea ce se petrece şi, cu toate acestea, vrăjit de ceea ce văzuse, spuse râzând:

— Acum spuneţi drept: câţi ani aţi repetat pentru asta?

Toată lumea râse.

Şeli zise:

— Voi doi, împreună, sunteţi extraordinari. Clasa întâi. Ar trebui să daţi concerte.

În liniştea stânjenitoare care se lăsă, Pesah strigă cu voce puternică, vrând parcă să se scuture de vina de a-i fi trimis pe tinerii aceia să dea reprezentaţii pe stradă.

— Hai, mai cântaţi ceva!

Tamar gândea: orice, dar nu „Flautul“*.*

Şai nu o privea, atinse o coardă, făcând mişcarea aceea din cap, mişcarea prin care îndepărta şuviţa care îi acoperea ochiul drept – părul lui nu mai era la fel ca înainte, dar mişcarea rămăsese aceeaşi, fermecătoare şi plină de graţie – şi o întrebă:

— Ştii „Flautul“?

— Da.

Capul lui se aplecă deasupra chitării; începu să cânte. Degetele îi erau atât de lungi. Tamar se gândise întotdeauna că el avea câte o falangă în plus la fiecare. Inspiră adânc. Cum va putea oare să cânte melodia aceasta fără să plângă?

Flautul, / Simplu şi blând, / Vocea inimii, el, / Flautul. // Ca un susur de apă, / Ca un cântec de leagăn, / Ca o briză în livada înflorită el Flautul

Băieţii şi fetele şedeau tăcuţi şi serioşi, fiecare cufundat în el însuşi, măcinat de propriile gânduri. Când melodia se încheie, una dintre fete spuse în şoaptă:

— Este cea mai frumoasă interpretare a acestui cântec pe care am auzit-o în viaţa mea.

Şeli se ridică şi o îmbrăţişa pe Tamar, iar pe ea o bucură foarte mult acest gest. De aproape o lună nu o mai atinsese nimeni în felul acesta, de când Lea o îmbrăţişase pe alee. Se agăţă cu tot trupul de

Şeli, aşa cum ar fi dorit să facă cu Şai, cu fratele ei aflat la doar câţiva metri distanţă, dar era imposibil.

Şeli îşi şterse ochii şi spuse:

— Of, mi-e şi ruşine, chiar mi-au dat lacrimile! Iar fata cu pălărie roşie şi obrajii plini de coşuri, violoncelista, tăcută, rosti:

— Trebuie să cântaţi împreună. Chiar şi pe stradă, Pesah.

Tamar şi Şai nu se priveau unul pe celălalt.

Pesah spuse:

— Poate că nu este o idee rea. Ce părere ai, Adina? – Se întoarse către soţia lui, iar „veteranii“ ştiau deja că atunci când el o întreabă ceva, ea întotdeauna ridică din umeri, fără să dea un răspuns clar, zâmbind speriată, ştiind că Pesah a luat deja o hotărâre.

Apoi scoase din buzunar carnetul roşu. Întoarse câteva pagini. Doamne ajută, implora inima lui Tamat. Să fie de acord, să fie de acord, să fie de acord!

— Joia viitoare, zise Pesah şi notă ceva în carnet, este cea mai bună ocazie, pentru că amândoi se află în Ierusalim… Să încercăm o dată, de ce nu? Încercaţi un duet în Piaţa Ţion?

Tamar îşi ţinea mâinile strânse pe lângă corp. Încercă să pătrundă dincolo de zâmbetul acela larg, de urs blând, al lui Pesah. Se temea că îi întinde o capcană: că într-un fel sau altul simte că acolo, în timpul reprezentaţiei împreună cu Şai, va descoperi adevărul despre ea. Şai nu reacţiona, nici măcar nu auzea. Tamar înţelese că muzica îi storsese ultimele picături de vlagă.

— Dar vreau să vă daţi sufletul acolo! zise Pesah încercând să pară vesel, aşa cum aţi făcut acum aici, ne-am înţeles?

Câţiva tineri îi aplaudau, ovaţionându-i. Şai se ridică, dar era atât de firav, încât abia se ţinea pe picioare. Cu mare greutate îşi ridică de jos chitara. Tamar nu schiţă nici o mişcare. Ceilalţi o priveau ca şi

când s-ar fi aşteptat ca ea să meargă după el, aproape cerându-i să plece împreună cu el. Stătea în picioare, cu spatele drept. Şai ieşi, iar Miko alergă în urma lui, cu paşii săi abia auziţi, de tigru. Cineva dădu drumul la un aparat de radio, iar încăperea fu inundată de ritmuri *jungle*. Un tânăr cu un batic roşu, de pirat, începu să stingă şi să aprindă luminile. Pesah se ridică şi îi întinse o mână soţiei sale:

— Hai, dulceaţa mea, să îi lăsăm singuri pe cei tineri; le dădu câteva instrucţiuni unor băieţi dintre cei mai în vârstă, şuşoti ceva la urechea lui Sisko, apoi plecă.

Câteva perechi începură să danseze. Fata cu pălărie roşie se ridică brusc şi începu să se legene singură, îmbrăţişându-se. Niciodată nu păruse atât de dezinvoltă. Tamar o privea, gândindu-se că i-ar fi plăcut să o cunoască mai bine; părea inteligentă şi blândă, şi complet nepotrivită pentru viaţa de stradă, mult mai nepotrivită decât ea însăşi. Şeli dansa deja cu unul dintre prietenii ei, băiatul acela înalt, cântăreţul la ferăstrău cu chip de maimuţă. Întinse o mână bronzată spre Tamar, îndemnând-o să li se alăture. Tamar îi privea, dar într-o clipă îi apăru în faţa ochilor propriul *ei* joc în trei. Era ciudat faptul că de aproape două săptămâni nu se mai gândise la ei. Până în seara aceea. Îi făcu lui Şeli un semn de refuz. Afişă un surâs mincinos. Nu dansaseră niciodată împreună, toţi trei, pentru că lui Idan nu îi plăcea şi probabil că nici nu ştia. Din această cauză nici măcar nu se atinseseră vreodată, darămite să fie un „trio". Asta gândea Tamar. Nici măcar o îmbrăţişare şi nici prea multe motive de bucurie. Între ele două era o înţelegere tacită, ca nici una să nu îl revendice pe Idan. Dar cine ştie, poate că de două săptămâni ei dorm împreună într-o cameră cu-vedere-la-un-peisaj-splendid. Iată cum o ard din nou aceste gânduri. Îşi turnă un pahar de Sprite şi îl bău pe tot, încercând să stingă focul ce se aprinsese dintr-odată în ea. Nu îi folosi la nimic. Ultimele săptămâni pe care le petrecuse cu

ei îi treceau pe dinaintea ochilor: în momentul în care începuse să înţeleagă că va rămâne în ţară de dragul lui Şai, ei erau absorbiţi de pregătirile pentru călătorie. Începuse atunci să intre într-o lume cu totul nouă şi străină, să meargă prin locuri în care credea că ar avea fie şi o mică şansă de a-l găsi, să poarte conversaţii cu bărbaţi ciudaţi prin grădinile publice, să discute cu jucători de biliard şi paznici de cluburi, iar ei, Idan şi Adi, nu erau cu ea. Era bizar: ea continuase să meargă la repetiţii în fiecare după-amiază, de cinci ori pe săptămână şi toţi cei din cor erau cuprinşi de febra călătoriei, iar ameninţările Sharonei, instructoarea, făceau ca nervii tuturor să fie întinşi la maximum; toţi schimbau între ei replici în italiană, învăţate din Ghidul de conversaţie primit de fiecare în parte, fiindcă, deşi ştiau să cânte ariile lui Cherubino sau pe cea a Barberinei, acest lucru nu avea să îi ajute când mergeau la bar sau în piaţă; ea însăşi continuase să repete fără încetare bucata ei preferată, îşi făcuse paşaport şi citea broşuri despre locurile în care ar fi urmat să meargă, spunea conştiincioasă „Dove sei comprato i biglietti?“, însă mintea îi era foarte departe de toate aceste lucruri. Sharona fusese prima care îşi dăduse seama că nu se concentrează:

— Unde îţi este capul şi unde îţi este diafragma? Iar uiţi că trebuie să presezi în jos! Cum crezi că te vor auzi cei din loja a şasea?! După repetiţii, când se întorceau ca de obicei spre casă, încerca să le povestească unde fusese ieri-noapte, cu cine vorbise, nici nu le-ar veni să creadă ce fel de oameni trăiesc la numai câţiva metri distanţă de aici, ce viaţă mizerabilă duc, avea încă vocea şi limbajul lor comun, al trioului lor, mai bine zis, al lui Idan, însă începuse deja să înţeleagă că valurile de sarcasm îndreptate înainte către oricine nu făcea parte din grupul lor începuseră să fie direcţionate către ea, ca şi când acum ar fi fost şi ea infectată, ar fi adus un miros neplăcut în spaţiul lor. Şi apoi, după ce fusese la

gaşca de ruşi, în Lifta, şi îl văzuse pe băiatul acela, Serghei, cu faţa lui de copil şi trupul firav, simţise nevoia atât de profundă de a vorbi cu cineva, să discute pe marginea a ceea ce văzuse, dar Idan îi spusese, întrerupând-o, că îi este greu să înveţe şi italiana, şi limba drogaţilor în acelaşi timp, iar Adi chicotise, susţinându-l.

— În ultimul timp foloseşti prea multe cuvinte noi, îmi vine greu să te urmăresc – îşi scutură uşor capul, iar în clipa aceea Tamar înţelese că era deja singură, că le cere un lucru pe care ei nu pot sau nu vor să i-l dea. Din momentul acela nu mai scoase o vorbă, mergea alături de ei tăcută şi rănită, iar cei doi îşi reluară conversaţia, excluzând-o, ca şi când ar fi fost întrerupţi doar de o rafală de vânt. Ea continua să păşească pe lângă ei curajoasă, să zâmbească la glumele lor, dar o pereche de foarfeci reci şi ascuţite decupau conturul trupului ei, scoţând-o din tabloul lor.

Sala de mese se goli, tinerii se mutară afară, în curte şi dansau. Erau cuprinşi cu toţii de ritmurile muzicii. Nori negri pluteau încet deasupra lor. Băiatul acela cu părul prins într-o coadă lungă începu să cânte la chitară, iar ceilalţi i se alăturară din toate colţurile curţii. *Scutul lui David s-a frânt în două,* cântă el cu voce groasă şi profundă, iar ei îi răspunseră mormăind abia desluşit: *Principiile lui Herţel au murit de mult.* Iar el: *Au putrezit alături de spinii de cactus.* Ei ridicară mâinile, se legănau şi cântau: *Dar pentru toate există un plan.* Tamar stătea în picioare lângă fereastră, în sala de mese goală şi se uita la cei din curte. Cu toţii i se păreau nişte tulpini fragile, nişte vlăstari. *Sufletul meu voia doar odihnă, / Nu să se implice într-un joc de-a războiul. / Să ne servim ţara e obligaţia noastră, / Ah, cât de mult iubesc armata.*

(Cineva strigă cu o voce înspăimântată: „Ah, cât de mult, *cât de mult* iubesc armata!!!“.) *Ca un bărbat iau puşca în mână, / Ca un*

bărbat zbor creieri în jur, / Ca un bărbat păşesc singur spre moarte, / Şi pentru toate există un plan…

Şi dintr-odată, din toate colţurile curţii şi de pe ringul de dans se înălţă un murmur: „Să mă fut pe el de plan…“

O dată şi încă o dată, de zeci de ori, minute întregi, poate chiar o jumătate de oră, ca o rugăciune răsturnată şi şoptită, iar în cele din urmă şi Tamar începu să o murmure, stătea la fereastră şi mormăia împreună cu ei, ca ei, să se ducă dracului de plan, şi atunci întreg tabloul se întoarse pe dos, iar ea simţea că ei sunt cei care au dreptate, ei sunt cei consecvenţi cu ei înşişi, ei au curajul să se revolte, să lovească, să-şi înalţe strigătul din toate puterile.

Ce sunt eu în comparaţie cu ei, se gândea Tamar. O copilă cuminte, domesticită, cu un picior aici, cu unul dincolo. În timp ce ei, cu multă îndrăzneală, refuză să fie o parte din jocul acesta crud şi plin de culoare al lumii… pentru o clipă simţi că îi invidiază – invidia libertatea lor, curajul de a spulbera barierele tuturor regulilor, de a-şi pierde speranţa în felul acesta, până la capăt, de a renunţa la siguranţa oferită de cămin și de părinţi şi de familie, pentru că nici acestea nu sunt altceva decât o mare iluzie, un fel de drog care te ajută să evadezi din cotidian şi să îţi depăşeşti temerile…

Când se întoarse, vrând să iasă din sala de mese şi să urce în camera ei, văzu câţiva băieţi şi câteva fete blocându-i drumul. Dansau şi râdeau în faţa ei, încercuind-o şi rugând-o să mai rămână. Unul dintre ei, un băiat micuţ şi cârlionţat, unul dintre cei trei jongleri, o implora:

— Pe cuvântul meu, până acum nici nu te-am observat, nici nu ştiam că exişti! – Avea o mutriţă drăgălaşă și vocea puţin piţigăiată. – Dar când te-am auzit cântând, mi-ai furat inima! Mai rămâi puţin, stai cu noi, povesteşte-ne cine eşti, ce ţi s-a întâmplat.

Tamar râse: nu.

Veni poetul străzilor şi îngenunche înaintea ei: *Oh, Tamar, Tamar, / Nu te depărta de noi, /Nu în camera cea rece. / Oh, Tamar, Tamar, / Crudă şi indiferentă, / Lăsându-mi un gust amar, / Ce-ţi doreşti, dragă Tamar? /Fericit aş fi să aflu..*

Ea râse: nu.

În faţa ei apărură două fete: frumoase, oacheşe, misterioase. Cele două gemene care puteau citi gândurile:

— Vrei să stai o clipă între noi? Dă-ne mâna. La amândouă… numai o clipă, ce s-a întâmplat?

Se sperie. Exact asta îi mai lipsea. Zâmbi scurt, întreg grupul se adună în jurul ei, strigându-i numele, îndemnând-o. Tamar întinse mâinile, croindu-şi loc printre ei, şi ieşi. Trebuia să fie singură.

Şeli se întoarse în cameră după două ore, valvârtej, mirosind a fum. Probabil că era şi beată. Intră ca o furtună. Se împiedică în rochie şi o trezi pe Tamar să-i desfacă fermoarele de la spate. Apoi îşi ceru scuze pentru starea în care se află. Îi spuse că linsese cartoane. Tamar, pe jumătate adormită, o întrebă pe un ton ezitant ce înseamnă asta. Şeli izbucni în râs.

— Eşti aici de o lună şi încă nu ai învăţat?

Nici italiană şi nici limbajul drogurilor.

— Biluţe de LSD. Asta e. Dar, că tot veni vorba, tu şi băiatul ăla…? Şai ăla?

— Ce-i cu el? Iar în clipa aceea toate simţurile îi intrară în alertă.

— Ce sari aşa? Mi-am dat seama de ceva timp că între voi e ceva.

— Între noi?!

— Zâmbete. Priviri pline de pasiune. Tot timpul. Ce crezi, că nu am văzut? Cum îţi atingi faţa, iar el şi-o atinge pe a lui… ca un dans!

Iar în seara asta, cum ai cântat cu el!

— Nici măcar nu îl cunosc, spuse Tamar cu o violenţă exagerată.

— Poate că în trecut. Într-o altă viaţă? Să ştii că eu cred în astfel de lucruri.

— Poate că într-o altă viaţă, zise Tamar.

— Şi ai văzut ce privire avea? se entuziasma Şeli, este aici de aproape un an, dar eu nu l-am văzut niciodată astfel.

— Da, şopti Tamar, e drăguţ.

— Numai să nu te îndrăgosteşti de el, ţine minte: este un om terminat. Doborât de greutăţile vieţii.

Tamar turnă beton şi ciment peste corzile tremurânde ale vocii ei:

— Dar de ce îl păzesc aşa, de ce este întotdeauna însoţit? Nu mai este nimeni supravegheat atât de îndeaproape ca el, nu-i aşa?

Şeli se urcă în pat îmbrăcată numai în chiloţi. Nu era deloc ruşinată de propria goliciune. Îşi accepta corpul osos cu aceeaşi uşurinţă cu care ar fi acceptat orice străin. Râse:

— Mare figură eşti: toţi se uită la el, se gândesc la el, iar în final ce aud eu? Că tu eşti atentă la… buldogi? Asta pentru că încearcă să fugă.

— Să fugă? Dar credeam că cei care vor să plece… pleacă, nu?

Şeli tăcu. Coji puţină ojă mov de pe unghia unui deget de la picior.

— Şeli!

Linişte.

— Şeli, te rog, ajută-mă.

— Vei vedea, suspină Şeli în cele din urmă, că pe cei mediocri, cu reprezentaţii mediocre, vreau să spun, îi lasă foarte uşor să plece, dar numai după ce îi plătesc lui Pesah toate datoriile, desigur.

— Datorii? se miră Tamar. Îşi amintea că Şai, la telefon, îi spusese ceva despre nişte bani pe care îi datora aici.

— Are facturile lui, în carnetul negru, cât de mult îi datorăm pentru faptul că locuim aici, pentru mâncare, chiar şi pentru energia electrică. Atunci, dacă eşti un mediocru şi vrei să pleci de aici, îi plăteşti, îi implori pe părinţii de la care ai fugit să plătească pentru tine, iei de la prieteni, furi de la bătrâni şi de la copiii de pe stradă până ce îi plăteşti şi ultimul bănuţ, iar atunci el îţi dă drumul. – Îşi aprinse o ţigară şi inspiră adânc. – Acum, dacă eşti cu adevărat valoros, nu ieşi de aici atâi de repede. Pentru că Pesah are facturile lui de încasat, nici un tribunal nu te poate scoate de aici. Te va urmări până la capătul pământului. Circulă destule poveşti.

Tânărul acela cu priviri de nebun, se gândea Tamar. Cu degetele sfărâmate.

— Iar băiatul ăsta cu chitara, Şai ăsta, este bun, nu?

— Nu mă lua pe mine cu „băiatul cu chitara“! se strâmbă Şeli, dar, văzându-i faţa, deveni serioasă.

— Este cel mai bun. Cu adevărat valoros. Chiar şi în situaţia lui e sclipitor. L-ai auzit. În urmă cu ceva timp a încercat să îi fure maşina lui Pesah. Avea un Mitsubishi nou.

— Voia să fugă?

— Nu ştiu. Nimic nu e sigur cu el. Se spune că s-a izbit de un zid sau de un gard şi i-a zdrobit Mitsubishi-ul, l-a făcut praf, iar acum nu are voie să plece de aici până nu îl plăteşte, – expiră fumul – până la moarte.

Tamar se întinse la loc, gânditoare. Cine ştie unde era ea în ziua accidentului, cum se nimerise ca, în clipa în care Şai se izbea cu maşina de zid, ea să stea, poate, împreună cu Idan şi Adi la Aroma, sugând cu zgomot de pe fundul paharului un frappe.

— Ştii la ce mă gândeam când cântai? o întrebă Şeli pe un ton cald. Că la tine totul vine din interior. Din adâncurile sufletului tău. Nu, vorbesc serios, te studiez de ceva vreme şi am început să te

înţeleg: tot ce faci sau spui, chiar şi felul în care priveşti, chiar şi ce nu spui, totul este sută la sută parte din tine. Pe când eu, uită-te la mine, sunt zgomot şi pasiune. Vezi tu, eu le imit pe Rita, pe Whitney Houston, Zahava Ben, nu sunt niciodată eu însămi. – Tăcu o clipă. – Chiar şi faptul că mă aflu aici, nu aceasta ar fi trebuit să fie viaţa mea – vocea i se frânse dintr-odată –, nu-mi era scris să sfârşesc astfel, în spelunca asta, cu mintea răvăşită. Psihopată. – Brusc, fu sfâşiată de un suspin. Tamar era puţin surprinsă de trecerea aceasta rapidă de la râs la plâns, veni lângă ea şi îi mângâie părul colorat şi aspru.

— Şeli[1], îi şopti Tamar, dar Şeli o întrerupse:

— Încă ceva: numele meu, strâmbă ea veselă din nas, mama mi-a dat acest nume pentru a-mi aminti tot timpul că îi aparţin *ei*, nu mie, ei. Ai înţeles?

Tamar o mângâia, o îmbrăţişa, îi spunea că nu îşi aparţine decât ei înseşi, îi amintea cât era de iubitoare şi cât de mult o ajutase când ajunsese aici. Dar Şeli nu era pregătită să o asculte.

— Ce ne-o fi apucat acum, se înveseli Şeli dintr-odată, ştergându-şi lacrimile şi nasul, şi, ca să încheiem, nici să nu-ţi treacă prin cap să te îndrăgosteşti de el. Avem câţiva candidaţi mult mai valoroşi, crede-mă. Pe unul l-am încercat chiar eu.

— Nu-ţi face griji, spuse Tamar, nu mă îndrăgostesc de el. Doar am cântat împreună.

— Da, râse Şeli cu ochii înlăcrimaţi, aşa se spune mai nou.

— Dacă aş fi avut o pernă, aş fi aruncat acum cu ea după tine.

Tamar se aştepta să izbucnească în râs, însă nici un sunet nu străpunse liniştea, apoi Şeli zise cu o voce foarte studiată:

— *Pernă* este un cuvânt asemănător cu *ochii mamei.* Şters din dicţionar.

Se întinse pe pat şi adormi numaidecât.

Pe Tamar nu o lua somnul. Nu numai din pricina celor auzite despre Şai sau a informaţiilor legate de facturile lui Pesah, ci mai ales din cauza acelei fraze nevinovate, „mi-am dat seama de multă vreme că e ceva între voi"; o lovise într-un mod neaşteptat, amintindu-i într-o clipă de toate lucrurile de care fusese lipsită şi pe care le pierduse în relaţia cu el; inima i se chirci de durere, organul acesta, inima, o durea; iar în momentul acela îşi dorea atât de mult să mai fie cineva ca ea pe lume, poate un băiat, da, un băiat, nu călugăriţa de şaizeci şi doi de ani, nici Lea, cineva de vârsta ei şi să se spună despre ei doi: mi-am dat seama de multă vreme că e ceva între voi.

— Lasă-l pe Idan-Şmidan ăsta al tău, răsună imediat vocea Leei în mintea ei, ca şi când ar fi aşteptat răbdătoare acest moment. – Uită-l! Nu-ţi ajunge nici măcar la degetul mic! – Tamar se acoperi cu pătura de lână şi se întoarse cu plăcere la conversaţia cu Lea.

— Nu mă întrerupe! Dă-mi voie să-ţi spun ce am de spus!

— Mi-ai spus deja de o mie de ori, zâmbi Tamar, ducându-şi genunchii la piept.

— Greşeala ta constă în faptul că tu cauţi un artist ca tine, nu?

— Sigur.

— Dar la ce îţi mai trebuie încă unul ca tine, spune-mi?! Ce înseamnă prostia asta cu „sufletul-pereche"? Tu chiar ai nevoie de unul la fel de nebun? Din contră, ascultă la mine, ai nevoie, ştii de ce ai nevoie?

— De ce am nevoie? Tamar nu îşi mai putea ascunde zâmbetul. Îşi acoperi capul cu pătura pentru a nu fi văzută de nimeni.

— Ai nevoie de un bărbat cu mână mare, dădu Lea verdictul, ştii de ce?

— De ce? Ştia că acum îi va face portretul.

— Un bărbat care stă cu o mână ridicată, puternică şi cu degetele răsfirate, ştii cum stă Statuia Libertăţii? Dar fără îngheţata aia, numai cu palma deschisă spre ceruri, iar atunci tu – Lea îşi ridică mâna pătrată şi aspră, mişcând-o uşor, imitând gesturile unei păsări în zbor – tu, din depărtare, din orice loc te-ai afla, vei vedea mâna aceasta şi vei şti că acolo poţi să te opreşti şi să te odihneşti puţin. Am dreptate sau nu?

— Vai, Lea.

Nu o văzu pe Şeli nici a doua zi şi nici în ziua următoare. Nu era un lucru surprinzător, din pricina programului încărcat pe care îl aveau amândouă. Dar seara i se făcuse atât de dor de ea, încât la masă întrebă pe cineva dacă o văzuse. Acela o privi ca şi când ar fi fost căzută din cer şi îi spuse:

— N-ai auzit? Ieri dimineaţă a fugit cu ăla care cântă la ferăstrău şi nu s-a întors până acum.

Tamar era uluită. Atât din cauza celor întâmplate, cât şi din cauza faptului că Şeli nu îi pomenise nimic despre intenţiile ei în cursul discuţiei pe care o avuseseră cu o seară înainte de a fugi.

Apoi începură să sosească zvonurile. Fusese văzută la început cu băiatul ăla. Apoi într-un han al unui etiopian, pe drumul către Eilat. Unul dintre buldogii care îi escortau pe cei trei aruncători de flăcări o recunoscuse, dar era însoţită de câţiva bătăuşi din Eilat şi îi fusese teamă să intervină. Şeli avusese chiar tupeul să se aşeze la masă cu ei, râseseră puţin împreună şi le transmisese toate cele bune lui Pesah şi întregii găşti.

Tinerii povesteau că părea dezorientată. În timpul cinei Tamar reuşi să se aşeze lângă unul dintre cei care o văzuseră, iar acesta îşi aminti că Şeli îl rugase să îi transmită ei şi Dincăi numai bine. Tamar îl rugă să îi povestească tot ce văzuse şi auzise. Ce ar mai fi

de spus, ridică el din umeri, decât că Şeli are acum parte de cele mai tari momente din viaţa ei. Tamar îl imploră să încerce măcar să îşi amintească ce spusese Şeli, orice detaliu era important pentru ea. Ce a spus, se scărpină băiatul în părul decolorat, nu ştiu, zicea că a mâncat o grămadă de cartoane, că a colindat liberă, unde nu s-a dus, prin munţi, la beduini, cu hoţii, cu tâlharii, s-a culcat cu toată lumea. Şi de ce nu i-ai spus să înceteze?! urlă Tamar, suferind din cauză că nu intervenise atunci când acest lucru mai era posibil. Băiatul o privi mirat, ce să înceteze, în ce mod, nu era treaba lui. Tamar simţea că înnebuneşte.

A doua zi, foarte devreme, sosi o patrulă de poliţie, iar doi dintre poliţişti, nişte tineri cu figuri plăcute, intrară în biroul lui Pesah, unde rămaseră doar câteva clipe. Ieşi apoi şi el, palid şi speriat. Niciodată nu îl mai văzuseră astfel. Îi trimise pe fiecare la lucru, dar părea foarte confuz. Fetele şi băieţii şuşoteau, îşi dădeau cu părerea, zvonurile pluteau în aerul din jurul lor. Tamar se străduia să nu audă nimic. Fusese cea mai proastă zi a ei. Lângă Operă pur şi simplu o huiduiseră, pe bună dreptate, iar ea se oprise şi izbucnise în lacrimi. Când se întoarse la miezul nopţii la pensiunea lui Pesah descoperi înspăimântată că toate lucrurile lui Şeli dispăruseră din cameră. Cărţile, pantofii coloraţi, geanta. Patul ei era gol. Tamar ieşi şi începu să alerge pe holuri, dar clădirea era mai întunecată şi mai tăcută ca niciodată, ca şi când s-ar fi aflat sub o cupolă de sticlă. Intra în camere străine şi aprindea becurile, văzând peste tot pleoape care se strângeau din pricina luminii. Dar nimeni nu o alunga. Nimeni nu vorbea. Tamar şezu toată noaptea pe marginea patului, îmbrăţişând-o pe Dinca şi suspinând fără încetare.

A doua zi, la şase dimineaţa, deja aflase. După aceea, când se afla pe drum, între două reprezentaţii la Ashdod, o văzu pe Şeli, într-o fotografie veche, zâmbind dintr-o pagină de ziar. Erau

câteva rânduri: în Eilat, fusese sedusă de un traficant de droguri, un bărbat mai în vârstă, care o invitase la o petrecere în cinstea lor, numai pentru ei doi. Era greu de spus ce se întâmplase cu exactitate. Poliţistul spusese: se pare că amândoi erau beţi sau poate că au vrut să încerce ceva ieşit din comun. Fapt este că în momentul în care a ajuns ambulanţa nu se mai putea face nimic pentru a o salva.

Până la sfârşitul zilei întoarse lucrurile pe toate feţele. Se gândea să renunţe la planul de evadare, se gândea că nu mai poate rămâne acolo încă o zi, ştia foarte bine că nu îl mai poate lăsa nici pe Şai măcar o clipă în plus, dar unde va găsi acum puterea de a fugi şi de a-l lua şi pe el cu ea? Nu îl văzu în seara următoare – la cină oamenii erau mai tăcuţi decât de obicei, nimeni nu pomeni nici o vorbă despre Şeli – şi nici în dimineaţa zilei de joi, ziua reprezentaţiei lor comune. Artiştii mişunau pe coridor, în faţa uşii de la camera lui Pesah, aşteptând „instrucţiunile“ pentru ziua respectivă, dar Şai nu apăru. Ea mergea de colo până colo vizibil neliniştită, era sigură că ceva îi va da peste cap întreg planul. Fie pe Şai îl cuprinsese frica şi nu mai era în stare să iasă azi, fie Pesah se răzgândise în ultimul moment şi nu mai voia să îi lase să cânte împreună, fie schimbaseră regulile din pricina celor întâmplate cu Şeli sau…

Când aproape că atinsese culmea disperării, îi văzu picioarele lungi coborând scările, apoi cureaua lată care îi cuprindea talia aproape de două ori şi trupul subţire şi delicat şi îşi dădu seama, fără nici o urmă de îndoială, că atunci când va sosi momentul nu va fi capabil să fugă.

— Voi de colo, cuplul de vis, le strigă Pesah, care îşi revenise deja din şocul provocat de vizita poliţiştilor – voi veţi fi însoţiţi de

Miko şi Sisko. Ia uite, vorbesc în rime! Dar să daţi o reprezentaţie trăznet, auziţi?

Ei încuviinţară.

— Uitaţi-vă la voi, râse Pesah, parcă aţi fi un băiat de la Ieshiva şi femeia care i-a fost dată pentru a-i fi soţie. Mai aruncaţi-vă şi voi câte o ocheadă, ce aveţi, zâmbiţi puţin. Publicului îi place să vadă perechi îndrăgostite!

Tamar îşi stoarse cu greu un zâmbet, dar se gândea înspăimântată: doi. A pus doi să ne păzească. Nu vom reuşi niciodată.

În Subaru stăteau unul lângă celălalt şi priveau drept înainte. Miko şi Sisko vorbeau în gura mare despre o ceremonie de bar miţva la care fuseseră în urmă cu o seară.

Şai se aplecă şi o mângâie pe Dinca, iar ea îi linse mâna îndelung, privindu-l cu ochi plini de dragoste; scâncea şi se învârtea dintr-o parte în alta, vrând să îşi pună capul când pe genunchii lui, când pe aceia ai lui Tamar. Tamar spera ca cei doi de pe locurile din faţă să nu-i observe agitaţia. Piciorul lui Şai se mişcă încet şi-l atinse pe al ei. Simţi cum întreg trupul îi tremură.

Cu multă atenţie îşi deschise palma. Spera ca transpiraţia să nu denatureze literele. Şai nu îşi dădu seama de la început. Sisko spunea:

— Întotdeauna am preferat bufetele, pentru că îţi iei ce vrei tu, nu aştepţi după un chelner care îţi aruncă pe masă o porcărie şi îţi spune: ăsta e orez, ăştia sunt cartofi prăjiţi. – Tamar deschise şi închise palma de câteva ori. Şai îşi dădu seama că acolo scrie ceva. Ea descifra în ochii lui efortul pe care îl făcea. Se întreba dacă nu cumva scrisese cu semne prea mici. Ridică palma în faţa lui cât de sus putu, în spatele scaunelor lui Miko şi Sisko. Şai citi: „Ora naşterii, strofa a treia, fugi după mine“.

Tamar privi pe geam. Vedea strada Jaffa, uitată şi în paragină. Îşi umezi un deget şi şterse cerneala din palmă. Şai se uita pe geam de lângă el. Îi putea vedea frica în ochi, o putea mirosi. Mărul lui Adam îi cobora şi urca fără încetare. Îşi încheia şi descheia nasturele de sus al cămăşii. Acum pur şi simplu auzi murmurul dinăuntrul lui. În existenţa lor anterioară învăţase să îl descopere pe Şai, în orice cameră s-ar fi aflat, tocmai după acest murmur; uneori el continua zile întregi, scoţând din minţi întreaga familie, până se transforma în cele din urmă într-o compoziţie nouă, surprinzătoare sau într-un cântec nou pe care îl scria sau pur şi simplu în furie şi teamă. Atunci îşi întindea întreg corpul lui lung pe podea, lipindu-se cu totul de ea şi numai Tamar, prin ceea ce îi şoptea la ureche, prin îmbrăţişările ei, era capabilă să îl liniştească.

Ajunseră în Piaţa Ţion, dar continuară să mai meargă puţin, până la capătul străzii Regina Elena. Miko le arătă unde va parca şi pe unde trebuie să se întoarcă la maşină. Sisko ieşi să cerceteze teritoriul. Îl vedeau plimbându-se de colo până colo, cu mersul lui moale, de pisică, mângâindu-şi frizura à la Elvis. Totul este în regulă, îi raportă el lui Miko după câteva minute, pe telefonul mobil, sunt doar câteva femei soldat şi doi poliţişti care se ocupă de arabi.

— Hai, la muncă, îi expedie Miko, Pesah speră că veţi da lovitura vieţii voastre.

Şai îşi scoase chitara din cutie. Mergeau împreună. Umărul ei lângă pieptul lui. Dinca alerga în faţa lor, mai fericită ca niciodată. Se îndepărta, revenea, le dădea ocol. Din acest moment, se gândea Tamar, au trei minute de mers împreună, liberi, cel puţin teoretic.

Cu toate acestea, în spaţiul în care se mişcau trupurile lor, în interiorul cercurilor pe care le desena Dinca în jurul lor, ei chiar erau liberi, împreună, şi puteau să-şi imagineze că totul este aşa cum ar

trebui să fie, că ei sunt un frate şi o soră plimbându-şi câinele prin centrul oraşului.

Şai murmură din colţul gurii:

— Nu vom reuşi. Ne vor prinde.

Iar Tamar spuse, tot fără a-şi mişca buzele:

— Peste aproximativ un sfert de oră, o femeie ne va aştepta pe strada Shamai. O prietenă de-a mea, cu maşina, Şai o contrazise printr-o mişcare a capului:

— Vor răscoli tot pământul în căutarea noastră. Nu ştii de ce sunt în stare.

— Am eu un loc în care nu ne vor găsi.

— Câţi ani? Să mă ascund toată viaţa? – Vocea lui deveni slabă şi plângăreaţă. – În cele din urmă mă voi găsi. Mă va căuta şi-n gaură de şarpe. – Ea cunoştea vocea aceasta şi era dezgustată de ea. Exact aşa se plângea şi dimineaţa când nu găsea la micul dejun cerealele care îi plăceau lui sau când nu avea o anume pereche de chiloţi curată. – Îţi spun, mă va omorî. Gândeşte-te bine.

Nu avea un răspuns pentru asta. Încă un punct înspăimântător în planul ei. Şai continuă să vorbească:

— Ce idee nebunească ţi-a venit! Cine te crezi, James Bond? Eşti doar o copilă de şaisprezece ani şi asta este viaţa, trezeşte-te odată, nu trăim într-un film. Nici în cărţile tale. Lasă-mă în pace. – Nu avea putere nici să meargă, nici să vorbească, se opri şi inspiră adânc. Deodată vocea lui deveni foarte blândă. – Nu vezi în ce hal sunt? Nu înţelegi ce sunt? Nu mai pot rezista fără doză. Hai, Watson, înţelege că nu mai există nici o speranţă pentru mine.

Ea îşi înghiţi saliva:

— Dar ţi-am cumpărat pentru primele zile. Ca să fii relaxat când începem.

— Tu… *ce?*

O privi şocat. Umerii îi căzură, ca şi când cineva i-ar fi pus în spinare o povară grea. Mai făcură câţiva paşi în tăcere. Erau din nou pe strada Jaffa. Mergeau foarte încet. Mai aveau un minut de libertate, nu mai mult.

— Dar în ascunzătoarea asta – spuse Şai şi mai încovoiat — câtă vreme pot sta acolo?

— Până când vei fi complet vindecat.

— Vindecat? Şocul îl ţintui locului, iar cineva din spate se izbi de el şi corzile chitării sunară trist.

— Dar tu ai spus! Tu mi-ai cerut! se înfurie Tamar dintr-odată, în mijlocul străzii, uitând că Sisko ar fi putut să îi urmărească de undeva, izbucnind ca o fetiţă. – La telefon! Atunci aşa mi-ai spus!

— Da, am spus, sigur că am spus… – Zâmbi forţat şi continuă să meargă, iar în timp ce îşi ţâra cu greu picioarele după el, începu să îşi amintească de sora aceasta a lui, pe care, la vârsta de opt ani, când lui îi era teamă de zăpadă, tata o trimisese să mai cumpere nişte pâine de la magazin, dar când ajunsese acolo, pâinea se terminase şi începuse să ningă, iar Tamar s-a dus la un alt magazin, mult mai departe, deşi pe drum se formaseră troiene; nici la magazinul acela nu era pâine, iar Tamar se hotărî să meargă la brutăria Anghel şi străbătu în felul acesta trei kilometri pe jos, prin zăpada care îi ajungea deja la genunchi, iar în cele din urmă se întoarse pe acelaşi drum, ajungând acasă la şapte seara. Îşi amintea cum apăruse în uşă, vânătă de frig, cu cizmuliţele pline de apă, dar cu pâinea în mână.

— Nu vei putea… nu este voie să faci aşa ceva singur, sunt instituţii speciale… – vocea i se curmă – iar eu acolo nu mă duc! Uită de asta. Acolo mă vor găsi imediat. Are legături peste tot. – Valuri de lacrimi îi curgeau pe obraji, iar Tamar se gândi că dintotdeauna, de când se ştie, ea fusese, de fapt, sora mai mare. – N-avem nici o

şansă, Watson. – Se văita fără glas, fără nici o expresie pe chip. – Fugi singur. Acum. Fugi cât încă mai poţi. Pe tine te va lăsa. Nu are nimic cu tine.

I se adresa la genul masculin, ca pe vremuri.

— Dar de ce să nu încercăm? şopti ea furioasă, m-am ocupat de tot. Am citit totul. Mă pregătesc pentru asta de luni de zile. Am întrebat oameni. Chiar… Nu ştia cum să îi spună prin ce trecuse. – *Shaichuk,* Holmes, va fi foarte greu, dar vei vedea, sunt oameni care aşa au făcut-o, singuri, cu prieteni, cu rude, ştiu că au făcut-o, şi pot şi eu. Vei scăpa. Dar nu te da bătut!

Acum văzură piaţa înaintea lor. Ar fi trebuit să pună capăt discuţiei, dar erau foarte emoţionaţi. Şai nu o privea. Mergea adus de spate, târându-şi picioarele. Îşi legăna capul, nevenindu-i să creadă:

— Eşti nebună, nu înţelegi în ce ne bagi pe amândoi. Ăsta nu e un examen la Tanah, la care, dacă înveţi, treci sigur. Habar nu ai ce este o criză. Pentru că eu, pentru o doză, pot să şi ucid.

Se opri, îl prinse de umăr, întorcându-l încet către ea:

— Să mă omori pe mine?

El o privi lung şi toate trăsăturile feţei lui tremurau din pricina efortului pe care îl făcea să nu plângă.

— Ăsta este adevărul, Tami, zise el în cele din urmă, cu o voce spartă. Nu mă mai pot controla.

În piaţă găsiră un loc umbros, lângă bancă. Şai scoase husa de pe chitară şi puse jos săculeţul negru, desfăcut. După aceea se aşeză pe o băncuţă de piatră şi începu să îşi acordeze chitara.

În cele din urmă, când porni să cânte, sufletul ei se umplu de fericire.

Oamenii se opreau lângă ei. Erau unii care o recunoşteau de la reprezentaţiile anterioare şi alţii care îl recunoşteau pe el şi chiar

înainte de a începe să cânte se adunase un public mai numeros ca niciodată. În depărtare stăteau doi poliţişti înalţi care, din pricina chipiurilor, păreau a fi fraţi gemeni. Tamar era fericită că cei doi erau acolo. Le zâmbea din priviri. Amândoi îi răspunseră cu câte un zâmbet. Unul dintre ei îl atinse uşor cu umărul pe celălalt şi se apropiară încet de ea. Se decise pentru „Suzanne“*,* melodia cu care îşi începuse scurta carieră de cântăreaţă pe străzi. Şi, ca de obicei, în clipa în care vocea ei se înălţă, oamenii începură să se adune, formând deja cercuri pe patru sau cinci rânduri. Ea văzu cămaşa lui Miko foindu-se printre ultimele două rânduri. Pe Sisko nu îl văzu, iar acest lucru o îngrijora.

Termină cântecul şi făcu o plecăciune în faţa celor care o aplaudau. Oamenii se apropiau şi puneau bani în husa chitării. Un cuplu îşi trimise copilaşul, un băieţel îmbrăcat în pantaloni trei sferturi, cu o bancnotă de cincizeci de şekeli, iar el îşi croi cu greu drum până la ei, înaintând şi fiind împins înapoi de mulţime, până ce reuşi să îşi ducă la îndeplinire misiunea, în ropot de aplauze. Tamar făcu un efort să zâmbească, dar sufletul i se strânsese în aşteptarea momentelor următoare. Şai nu avea nici un fel de reacţie. I se părea că se deconectează în mod intenţionat de toate, renunţând şi la propria voinţă, depozitându-şi sau abandonându-şi destinul în mâinile ei. Când îl văzu, se gândi înspăimântată: nu am partener, sunt singură. Dinca se ridică. Se întinse, apoi se aşeză din nou, iar se ridică. Nu avea astâmpăr. Simţea tensiunea care o copleşise pe Tamar.

— „Ora naş…“*,* zise Tamar emoţionată. „Ora naşterii“.

Şai cântă primele acorduri. Tamar simţea cum vocea ei scade în intensitate, înecată de frică. Falsă, iar Şai o luă de la capăt. Cânta despre fermierul care lucra pământul, înfăţişat într-un tablou vechi

agăţat pe un perete din clasa ei. Înconjurat de chiparoşi îngălbeniţi, el munceşte pentru ca noi să avem pâine.

Încheie prima parte şi ascultă chitara, nici nu îşi dădu seama când Şai rupse linia melodiei şi începu să improvizeze, ca şi când i-ar fi şoptit ceva, un lucru pe care să îl audă numai ea; cânta încet, sunetele erau mai emoţionante decât melodia însăşi, ca o lamentaţie, ca un cântec de dor pentru ţara inocentă, copilăroasă, care nu mai este şi care poate că nu a existat cu adevărat niciodată; încet, încet, se lăsă purtată de blândeţea cântecului, îşi ridică privirile şi îl văzu pe Miko stând în spatele unei femei în vârstă. Tamar o privea şi se gândea că este foarte frumoasă: dreaptă, cu părul argintiu ridicat într-un coc în vârful capului, cu faţa bronzată şi brăzdată de riduri care trădau un caracter puternic, cu ochi albaştri, luminoşi. Îşi imagina degetele lui Miko deschizând uşor fermoarul genţii ei, cotrobăind înăuntru.

Ziarul pe care îl ţine în buzunar îi ascundea mâna de ochii celor din jur. Cuprinsă de disperare, îşi întoarse privirea şi îl căută pe Sisko. Oare unde se ascunde? Oare unde pândeşte? *Iar în imaginaţia noastră / Miracolele sunt la tot pasul: / Ciocanele cântă, / Plugurile ne asurzesc, / Fermieri şi muncitori, / O ţară de pescari / Tabloul copilăriei noastre / Atât de fru…*

Se opri la mijlocul cuvântului şi strigă din toate puterile:

— Hoţul! Poliţia! Prindeţi-l! Acolo, acolo!

Ochii lui Miko o priveau cu stupefacţie şi ură, cu un dispreţ adânc şi amar. Nimeni nu se atingea încă de el, nu îndrăznea, dar era prins între oamenii din jurul lui, iar poliţiştii se repeziră către el. Oamenii strigau, alergau de colo-colo, izbindu-se unii de alţii. Tamar apucă mâna lui Şai şi îl trase după ea. El se ridică foarte greu. Dinca sărea agitată printre picioarele mulţimii. Tamar îi striga lui Şai să fugă. El mergea. Foarte încet. Ca şi cum şi-ar fi dorit să fie prins. Dinca lătra

din răsputeri, ţintuită locului, iar Tamar o striga, sperând să o urmeze. Întreaga piaţă era cuprinsă de isterie. Oamenii alergau în toate părţile. Tamar auzi fluierul poliţiei, apoi sirena. Ei fugeau, mai bine spus, ea fugea, iar Şai se chinuia, însă după zece paşi începu să-şi piardă puterile. Ea îi luă chitara din mână. I se părea că aude paşi în urma lor, că cineva îi urmăreşte. Se ruga ca mesajul ei să fi ajuns la Lea, ca bărbatul acela cumsecade să nu strice totul. Dar în clipa în care îl privi pe Şai, înţelese cu amărăciune că nu ar putea ajunge nici măcar până la capătul străzii. Faţa i se îngălbenise şi era acoperită de broboane de transpiraţie.

— Nu te opri, nu te opri, aproape am ajuns, mai avem câţiva metri…

Dar el nu mai putea. Tuşea, scuipând o salivă închisă la culoare şi nu mai alerga, ci mergea împleticit, trădai de propriile picioare.

— Fugi tu, eu sunt terminat. Fugi!

— Nu! strigă ea. Oamenii priveau perechea aceea ciudată, o fată micuţă cu părul tăiat foarte scurt şi un băiat înalt, care părea foarte bolnav.

Ea puse chitara pe scaunul unei cafenele, renunţă la ea. Îşi trecu mâna în jurul taliei lui şi, adunându-şi toate puterile, îl ridică. Nu avea de ales, inima îi bătea nebuneşte, nu avea de ales. Nu am de ales. Îl târa după ea, îmboldindu-l, îndemnându-l să stea în picioare, înjurându-l printre buzele muşcate, ochii i se înceţoşaseră din cauza efortului, dar în depărtare văzu o pată micuţă, galbenă, era buburuza Leei; a venit, a primit mesajul meu. Lacrimile începură să îi joace în ochi, ca prin ceaţă o văzu pe Lea stând cu mâinile pe volan, cu faţa serioasă, gata să iasă în întâmpinarea lor, cu motorul maşinii pornit; încă o clipă şi erau liberi.

— Aşa deci, v-aţi gândit să fugiţi de la noi?

Sisko. Sprijinit de zid. Şi el respira la fel de greu. Le bloca drumul.

— L-aţi mai dat în gât şi pe Miko. Nu e frumos. Prietenii nu fac aşa ceva. – Faţa îi era congestionată de ură. – Gata cu joaca. Intraţi în linişte în Subaru. Pesah va încheia conturile cu voi. O să blestemaţi ziua în care v-aţi născut.

Simţea cum genunchii i se înmoaie. Era sleită de puteri. Nu era posibil, se gândea ea, nu era posibil să piardă astfel, în ultima clipă. Şai plângea. Fără reţineri, ca şi când şi-ar fi văzut sfârşitul cu ochii.

Deodată, timpul se opreşte în loc, iar lucrurile se petrec într-o altă dimensiune, de neînţeles: Sisko se împinse puţin în ei, fără să vrea şi apoi aproape se prăbuşi, iar când îşi întoarse faţa de criminal, ochii îi îngheţară, stupefiaţi.

— Dă-te la o parte, mister erou-pentru-copii, îi spuse un bărbat necunoscut, un cetăţean scund, cu umerii laţi. – Dă-te la o parte, criminalule ce eşti. Jocul tău s-a terminat!

Sisko se dădu la o parte pentru că, deşi vocea bărbatului tremura din cauza emoţiei, avea în mână o puşcă lungă, cum nu mai văzuse decât în filme. Se ghemui lângă perete, aşteptând momentul potrivit să sară şi să ia arma. Dar zâmbetul omului din faţa sa îl puse în încurcătură, era sigur că i se pregăteşte o capcană: cineva îl pusese pe piticul acesta să-l încurce şi să-l determine, într-un fel sau altul, să facă cea mai mare greşeală a vieţii lui. De aceea Sisko ezită o clipă, dar asta îi fu de ajuns lui Tamar pentru a-l împinge pe Şai în maşină, pe bancheta din spate şi pentru a urca apoi şi ea. Micuţa Noa era înăuntru, dar nu o recunoscu. Bărbatul îndesat, care lui Tamar îi părea cunoscut, dar nu îşi amintea de unde, se urcă pe scaunul din faţă cu mişcări încete şi graţioase, de parcă ar fi avut la

dispoziţie tot timpul din lume. Ţinea puşca îndreptată spre pieptul lui Sisko.

— Ascultă aici, vei plăti pentru asta, zise Sisko cu un zâmbet rece, nu te joci cu mine!

— Tu să vorbeşti numai când eşti întrebat, îi răspunse bărbatul, iar chelia i se înroşi. Porneşte, Lea dragă, mai spuse el, iar maşina porni, lăsându-l în urmă pe Sisko, mai uluit şi mai furios ca niciodată, privind în dreapta şi în stânga după tovarăşii de fărădelegi sau după vreo cameră de luat vederi de la cine ştie ce televiziune.

— Mami! strigă Noa fericită, întinzând braţele spre ea din scaunul ei special pentru copii. – Mami, cât de dor mi-a fost de tine! Unde e părul?

— Şi mie de tine, dragostea mea, îi şopti Tamar, lipindu-şi faţa de gâtul copilei şi inspirându-i mirosul.

— Doica a plecat, îi explică Lea, în ultima clipă. Nu aveam de ales, aşa că am luat-o şi pe ea. Tu eşti bine, Tami dragă?

— Sunt în viaţă, bâlbâi Tamar, agăţându-se de Noiku, de pielea ei curată, absorbindu-i privirile inocente şi vesele. Se gândeşte la Şeli. Care fusese şi ea, odată, o copilă. Care fusese, poate, iubită. Şai o priveşte pe Noa fără nici o expresie pe chip. Nu mai are putere nici pentru asta. Lacrimile îi udă încă genele lungi. Noa îl măsoară cu multă atenţie. E ceva la el care nu îi place. El simte acest lucru şi îşi întoarce faţa spre geam; în oglindă, Lea urmăreşte reacţiile lui Noa, are mare încredere în instinctele micuţei ei, iar fruntea i se încreţeşte puţin. Tamar sărută ochiul drept al lui Noa, apoi pe cel stâng şi năsucul, după care se lasă pe spate, sprijinindu-se de banchetă. Simte că întreg trupul îi miroase a transpiraţie. Se gândeşte la baia din casa Leei. La un somn într-un pat moale. La faptul că nu va trebui să fie într-un anume loc la o anumită oră. Totul se întâmplase foarte repede, aproape că nici nu îşi dăduse seama,

dar în ciuda tuturor, era clar că reuşise, planul ei funcţionase, adică ideea ei de a intra acolo şi, mai apoi, de a ieşi împreună cu el fusese un succes în cele din urmă, nu-i aşa? Caută ochii Leei în oglindă, mai are nevoie de o ultimă confirmare, cineva care să îi spună că totul se petrecuse cu adevărat, în viaţa reală, că fanteziile ei au devenit realitate… Dar Lea era concentrată la condus, iar Tamar se întreba de ce oare simte că lucrurile nu s-au încheiat încă, îşi amintea ceva, dar nu îi era clar ce, ca şi când cineva ar fi încercat să îi transmită ceva sau ca şi când ar mai fi un lucru pe care trebuie să îl facă.

— Unde mergem? întrebă Lea.

— La tine, îi zise Tamar, stăm acolo două-trei zile, ne calmăm puţin, ne înzdrăvenim, după care plecăm în altă parte.

— Unde, mai exact? întrebă bărbatul scund, cel cu puşca.

— Faceţi cunoştinţă, spuse Lea, zâmbind pentru prima dată, el este Honigman Moşe. El mi-a adus biletul tău şi s-a hotărât să rămână şi să mă ajute până la sfârşit. – Mâna ei îi atinse genunchiul cu un gest plin de afecţiune. – Puţin cam cicălitor Stallone ăsta pe care mi l-ai trimis, dar foarte drăguţ. – Se uită lung la Tamar în oglindă.

Honigman nu o asculta. Refuza încă să renunţe la misiunea de salvare care îi fusese încredinţată, cercetând cu multă atenţie străzile pe care treceau, iar buzele i se mişcau fără încetare în dosul pumnului strâns, de parcă ar fi avut acolo o staţie mică de emisie-recepţie.

Tamar îi studie uimită mişcările şi începu să-şi amintească de unde îl cunoştea; îi adresă Leei o privire neliniştită. Aceasta îi răspunse, ridicând din umeri:

— Halal comando mai suntem şi noi!

— Unde-i Dinca? întrebă Noa.

— Dinca! sări Tamar. Am uitat-o pe Dinca!

În zgomotul acela, printre picioarele oamenilor, Dinca stătea şi lătra. Era dezorientată. Se pierduse de ei.

Trebuie să se întoarcă, se gândeşte Tamar disperată, nu pot s-o abandonez. Nu va şti să meargă singură acasă. Să se ducă imediat acolo! Dar când îl privi pe Şai, cu capul căzut în piept, fără putere, cu răsuflarea tăiată, îşi dădu seama că nu se poate întoarce acum, în nici un caz acum. O mână grea îi apasă gâtul. Strânge cu putere. Cum de a uitat de Dinca? Cum de a trădat-o în felul acesta?

Se lăsă o linişte adâncă. Până şi Noiku simţi că ceva nu era în regulă şi tăcu. Lea observă expresia lui Tamar:

— O vom găsi, nu îţi face griji, îi şopti ea, fără să creadă ce spune.

— Nu o vom găsi, spuse Tamar. Se lăsă pe spate şi închise ochii. Ştia că se întâmplase un lucru oribil şi înspăimântător, iar ea nu percepea încă dimensiunea dezastrului. Dinca, pe care o avea alături de la şapte ani, prietena ei adevărată, jumătatea ei, nu mai era cu ea. Nu mai era. Gândul acesta îi străpunge inima: parcă ar fi trebuit să sacrifice ceva, pe cineva, pentru a-l salva pe Şai, iar Dinca fusese victima.

O mână îi cuprinde încet palma. Şai, cu ochii închişi, respiră greu. O trage încet spre el. Ea îşi lipeşte urechea de gura lui:

— Îmi pare îngrozitor de rău, Tamar. Mi-aş da şi viaţa, atât de rău îmi pare.

Honigman se întoarce către scaunele din spate:

— Trebuie să îl duci pe prietenul tău la un doctor.

— Voi avea eu grijă de el, îi răspunse Tamar scurt, iar deodată, cu ultimele puteri, Şai rosteşte:

— Nu sunt prietenul ei. – Este sora mea. – Capul îi cade pe umărul lui Tamar şi şopteşte: Este singurul om din lumea asta care

mi-a mai rămas. – Degetele lui se agaţă de ale ei, fără vlagă.

1. *Şeli* este o formă de pronume posesiv, persoana I, numărul singular – „al meu, a mea“ (n. tr.).

Dragostea mea, am întrebat deja toţi nomazii

La patru zile după ce Tamar reuşise să fugă împreună cu Şai şi o pierduse pe Dinca, Asaf păşea pe bulevardul Ben-Iehuda. Mai mult alerga decât mergea, încercând să îl găsească, fără a-şi face prea multe speranţe, pe chitaristul acela. Rucsacul ei, pe care îl ducea în spinare, devenise dintr-odată foarte greu, plin de viaţă, de cuvinte emoţionante, de gânduri şi strigăte de ajutor.

Se îndreptă spre o mulţime de oameni care priveau reprezentaţia unei tinere fermecătoare şi se opri pentru a asculta o clipă cântecul unui violonist foarte tânăr, aproape un copil, după care mai văzu un băiat, sprijinii de zidul băncii, care scotea sunete monotone cu ajutorul unui instrument ciudat şi al unui arcuş pe care îl ţinea între picioare. Niciodată nu băgase de seamă că sunt atât de mulţi artişti ambulanţi în acest loc; era surprins să vadă că erau atât de tineri – cei mai mulţi erau cam de vârsta lui. Îi privea şi încerca să ghicească dacă vreunul dintre ei avea vreo legătură cu tânărul despre care îi povestise Serghei.

Atunci se petrecu ceva ciudat: în mijlocul drumului se mai adunase o mulţime compactă, în jurul unei fete care şedea pe un scaun şi cânta la violoncel. Asaf nu înţelegea nimic din muzica aceasta, dar era surprins de faptul că cineva care ştie să cânte

atât de bine dă concerte pe stradă. Fata era micuţă, purta ochelari, iar pe cap avea o pălărie roşie; în clipa aceea Asaf simţi că oamenii nu se adunaseră acolo pentru muzica ei tristă, ci din pricina faptului că ea însăşi – cu violoncelul ei cel mare – era o apariţie neobişnuită.

Asaf şi Dinca trecuseră deja de grupul acela de oameni, dar căţeaua se opri, ca şi când ar fi fost atinsă de o undă de şoc nevăzută. Se întoarse agitată, adulmecând cu înflăcărare şi începu să se împingă cu încăpăţânare printre picioarele celor care priveau reprezentaţia. Asaf se târî după ea, nu avea de ales, îşi croi drum printre oameni şi se trezi stând în faţa fetei, în mijlocul mulţimii.

Ea cânta cu ochii închişi, cu o expresie distantă, visătoare. Dinca lătra din toate puterile. Fata deschise mirată ochii şi se uită la ea. Lui Asaf i se păru că se luminează puţin. Imediat îşi îndreptă spatele, privi îngrijorată în jurul ei şi continuă să cânte, dar fără emoţie, atingea pur şi simplu corzile. Dinca se împingea spre ea. Asaf o trase înapoi. Oamenii din jurul lor începură să-i ceară să plece, să ia câinele de acolo şi să nu îi mai deranjeze, iar el se temea, pentru că îşi dădea seama că toată lumea era cu ochii pe ei, că acum el şi Dinca vor deveni atracţia străzii…

Dar fata se răzgândi. Încheie melodia, se apleca repede şi îi şopti lui Asaf cu o voce sufocată, repezită:

— Ea unde e? Spune-i că e mare, că toată gaşca de acolo zice că e de nota zece! Ze-ce! Acum fugi, fugi!

Îşi îndreptă spatele, sprijinindu-se de spătarul scaunului şi îşi închise imediat ochii, de parcă ar fi vrut să şteargă amintirea ultimelor clipe, apoi continuă să cânte, subjugând mulţimea cu farmecul ei melancolic.

Asaf nu înţelese nimic din ce îi spusese. Dar, mai ales, nu înţelese de ce trebuia să fugă. Dinca însă ştia mai bine. Într-o fracţiune de secundă sări înainte, trăgând după ea mâna lui Asaf, cu

care o ţinea de cureluşa de la gât. Asaf simţea cum îl târâie după ea din toate puterile. Se răzgândise într-o clipă. Trecură pe lângă fată, se amestecară în mulţime, apoi se îndepărtară. I se păru că aude pe cineva strigându-i să se oprească. Dar nu ascultă. Dacă ar fi privit în urmă, ar fi văzut un bărbat scund şi lat în umeri care se uita după el şi forma un număr pe telefonul mobil. Asaf alerga şi îşi spunea: fata asta a cunoscut-o pe Tamar, e sigur. A recunoscut-o pe Dinca şi i-a cerut să îi transmită că este mare. Acum trebuie să gândească repede. Gaşca de acolo spune că este de nota zece? Ce o fi făcut? Şi unde o fi acest „acolo“? Alerga, iar creierul său lucra nebuneşte, aduna informaţii, le punea cap la cap, întorcându-le pe toate feţele. Ce ştia şi ce nu ştia. Inima îi spunea că merge pe drumul cel bun; că se găsea deja în locul cel mai potrivit pentru el, adâncit într-o cursă de 5000 de metri. Era absorbit în sine, ascultând povestea care începea să se nască în el, protejat de comuniunea cu Dinca. Fără să se privească unul pe celălalt, îşi croiau drum printre oameni cu mişcări bruşte, tăind străzile ca odinioară, ca la începutul prieteniei lor (ieri? Doamne Dumnezeule, se scutură Asaf, este posibil ca asta să fi fost ieri?!), dar de data aceasta fără lesă, trimiţând doar din când în când câte o privire concentrată spre Dinca, iar ea îi răspundea aprobator, confirmându-i în tăcere: sunt cu tine, şi eu sunt cu tine, fată drăgălaşă, oriunde te-ai afla acum, sunt la zece paşi în spatele tău şi sunt şi mulţi oameni între noi, dar nu îţi face griji, vin după tine; eu aud pe cineva alergând după noi; eu nu aud, dar hai să intrăm pe aleea asta; nu, eu nu intru pe acolo, miros ceva; unde; o clipă, continuă să alergi, mă apropii de ceva, nu te opri din alergat; râzi de mine; hai, nu-mi spune că nu îţi aminteşti; mă îndoiesc că ştii unde mă duci; sigur că ştiu şi vei şti şi tu în curând; hei, Dinca, locul îmi pare cunoscut, am mai fost pe aleea asta, am mai trecut pe

lângă zidul acesta înalt; deschide ochii, Asaf, chiar ieri am fost aici; tu chiar râzi de mine…; în cele din urmă ţi-ai amintit.

Se opri în faţa porţii verzi, se ridică pe labele din spate şi apăsă clanţa cu cele din faţă. Amândoi se repeziră înainte. Asaf privi peste umăr şi văzu că în spatele lor nu era nimeni, urmăritorii nu ajunseseră încă aici; intră în curte, trecu pe lângă băncuţele de piatră, pe lângă fântână, printre crengile pomilor, aplecate sub greutatea fructelor, copleşit deodată de o linişte adâncă, bine cunoscută.

Dar înainte de a se furişa grăbit în spatele casei, pe lângă fereastra mică, pentru a primi coşuleţul acela micuţ, precum cel al lui Moise, din care să ia cheia, văzu un lucru ciudat şi simţi cum dintr-odată aerul din jurul urechilor lui se răceşte brusc: uşa casei era deschisă, legănându-se uşor în ţâţâni.

Se repezi înăuntru. Dinca îl urmă. Amândoi se opriră cu ochii holbaţi.

Era un dezastru. Capela părea măturată de furtună. Podeaua era acoperită de cărţi. Sute de cărţi deschise, rupte, profanate. Dulapurile cele înalte erau răsturnate şi sparte, ca şi când cineva le-ar fi lovit cu toporul. Până şi altarul fusese mutat de la locul lui şi răsturnat pe podea. Se părea că voiseră să vadă dacă nu cumva se ascunde acolo cineva.

El se gândi, „Teodora“, iar în primul moment nu îndrăzni să urce, pentru că asta ar fi însemnat să calce pe cărţi. Apoi trecu pur şi simplu peste ele, bănuind că ceea ce se întâmplase aici avea într-un fel sau altul legătură cu el şi cu vizita pe care i-o făcuse cu o zi înainte. Repede, mânat de grijă, alerga pe coridorul circular, iar în creier i se contura imaginea atrocităţilor pe care le cunoştea din filmele de groază şi din cele mai crude jocuri pe calculator. Un copil începu să plângă în mintea lui, iar Asaf îşi repeta neîncetat: nu te

preda, nu te preda. Teodora este atât de micuţă, se gândea el, ca o vrăbiuţă, cum va putea ea să supravieţuiască unei asemenea brutalităţi. În timp ce alerga, aruncă o privire în dormitor. Paturile erau răsturnate, saltelele rupte, sfâşiate cu cuţitul. Încă se mai putea simţi în aer ura ce condusese la aceste fapte. Urcă dintr-un pas ultimele şase trepte, deschise uşa albastră şi se sili să nu închidă ochii din cauza fricii.

În primul moment nu o zări din pricina dezordinii care domnea în cameră. Abia după aceea o descoperi: în balansoarul ei, cu ochii holbaţi. Arăta ca o păpuşă de cârpă uitată pe scaun. În ochii ei nu se vedea nici o sclipire de viaţă. Apoi, după o eternitate, deschise încet gura şi ochii ei îl căutară.

— Asaf, murmurară buzele ei, fără glas, tu eşti, *agori mu?* Fugi de aici. Repede.

— Ce s-a întâmplat, Teodora? Ce ţi-au făcut?

— Fugi înainte să se întoarcă. Găseşte-o. Ai grijă de ea. – Ochii i se închiseră.

El alergă spre ea. Îngenunche şi îi cuprinse palmele în mâinile lui. Atunci văzu rana deschisă care îi cobora de la tâmplă până la colţul gurii.

— Cine ţi-a făcut asta?

Respira încet, ridică trei degete micuţe: „trei“, îi arăta, iar dintr-odată îi apucă braţul cu putere.

— Nişte bestii. Şi cel mai rău dintre ei era cel mare, şeful diavolilor. – Tăcu slăbită, însă mâna ei continua să-i strângă braţul, ca şi când toate puterile ei s-ar fi concentrat acolo. – Aminteşte-ţi, diavolul este cel care îl duce spre ea! – închise din nou ochii, de parcă ar fi leşinat, dar furia fierbea încă înăuntrul ei, iar Asaf îşi dădu seama, uşurat, că rănile trupului nu îi afectaseră capacitatea de a vorbi:

— De Tamar întreba liliacul, taurul, piaza rea şi pentru că am tăcut, uite! În obraz m-a lovit! Dar nu-ţi face griji, dragul meu – pe faţă îi înflori urma unui zâmbet cunoscut, al fetiţei răzbunătoare care fusese demult – şi eu l-am lovit, uite aşa, să nu uite lovitura asta toată viaţa.

— Dar ce voiau?

Ea deschise ochii şi surâse obosită:

— Pe ea.

— De unde au ştiut să vină aici?

— Poate că te-au urmărit.

Genele lui lungi fluturară de câteva ori, apoi se strânseră de durere. El era cel care îi adusese aici. Dar cum? Probabil că cineva îl văzuse ieşind ieri de aici, o recunoscuse pe Dinca şi era sigur că Tamar este ascunsă în casă.

Teodora gemu şi îi făcu semn că vrea să se ridice. Asaf se îndoia că va avea puterea să se ţină pe picioare. Dar ea se ridică. Se sprijini de el, clătinându-se ca o flacără firavă, dar plină de voinţă. În primele clipe nici unul dintre ei nu se clinti. După aceea, încet-încet, culoarea se întoarse în obrajii ei.

— Acum este mai bine. Noaptea trecută a fost foarte rău. Mă gândeam că nu voi supravieţui.

— Din pricina loviturilor?

— Nu. M-a lovit o singură dată. Din pricina disperării. – Asaf înţelese.

Ea îi mângâia cu un deget încheietura mâinii:

— Dacă te-au urmărit din nou?

— M-au văzut, îi spuse el, m-au urmărit. Am scăpat. Dar poate că sunt prin preajmă. – În timp ce rostea aceste cuvinte, înţelese un lucru la care până acum nu îndrăznise să se gândească: urmăritorii lui Tamar erau siguri că ei doi sunt tovarăşi.

— Dacă aşa stau lucrurile, zise ea cu o judecată limpede, peste puţin timp vor veni din nou, iar atunci te vor căuta pe tine, nu pe mine. Iar cu tine nu se vor purta cu blândeţe. Ar trebui să pleci, dragul meu.

— Dacă ies acum, mă vor prinde.

— Şi dacă rămâi, tot te vor prinde.

Tăcură amândoi, speriaţi. Apoi auziră un sunet care părea a fi al unor paşi fugind pe coridor. Dinca îi privea cu ochi strălucitori, tremurând de nelinişte.

— Şi dacă, zise Teodora.

— Şi dacă ce?

— Şi dacă ceva le distrage atenţia…

Asaf nu înţelegea:

— De unde şi până unde…

— Taci! Nu mă întrerupe.

Ea începu să se învârtă prin cameră, croindu-şi drum printre maldărele de cărţi, printre rafturile sfărâmate, printre cioburile de farfurii. Asaf nu înţelegea de unde are puterea să se mişte, să gândească, să îşi facă griji pentru el, când toată viaţa ei zăcea zdrobită în bucăţi.

Un dulap micuţ de lemn era răsturnat pe o parte Ea deschise uşiţa şi scoase de acolo o umbrelă de soare albă, cu ciucuraşi fini din lemn.

— În Lyxos, îi explică Teodora, soarele era foarte puternic. – Asaf se încorda, iar buzele i se albiră puţin; a înnebunit, se gândea, şocul i-a tulburat minţile.

Teodora îl privi şi înţelese la ce se gândea.

— Rogu-te, dragul meu, nu te îngrijora. Ţin să te anunţ că eu ies.

Încercă să deschidă umbrela. Ciucuraşii din lemn zăngăniră uşor, dar pânza albă şi fină se dezintegra în clipa în care o deschise,

capul acoperindu-i-se cu fulgi uşori, ca de zăpadă.

— Se pare că trebuie să renunţ la acest mijloc de protecţie. Pantofii or fi pregătiţi?

Vorbea într-un fel ciudat, concentrându-se asupra lucrurilor mărunte pe care le avea de făcut. Dintr-un dulăpior ascuns scoase o pereche de pantofi negri, ciudaţi, înveliţi într-un ziar îngălbenit, micuţi ca încălţările unui copil. Suflă peste ei pentru a îndepărta praful, apoi îi şterse, dându-le strălucire cu mâneca robei. Se aşeză pe marginea patului, încercând să îşi lege şireturile. El vedea că degetele i se încurcă în ele.

— Ce bătrână proastă este prietena asta nouă a ta, ridică ea privirile, ruşinată, au trecut cincizeci de ani de când nu şi-a mai legat şireturile şi deja a uitat!

El îngenunche în faţa ei şi, cu o teamă plină de sfinţenie, îi încheie pantofii, ca prinţul din povestea Cenuşăresei.

— Ia uite, picioarele nu mi s-au schimbat deloc de atunci! zise ea fără să-şi ascundă mândria, mişcându-le uşor în faţa ochilor lui şi uitând pentru o clipă împrejurările în care se găseau.

Stăteau faţă în faţă. El îi vedea obrazul rănit. Sângele coagulat îi mânjea toată faţa. Ea îi observă privirea plină de compasiune.

— Surprizele vieţii, suspină ea, timp de cincizeci de ani nimeni nu mi-a atins faţa şi, când s-a întâmplat prima dată, a fost direct o lovitură. – Lacrimile începură să îi joace în ochi, dar se prinse de vârful nasului, reţinându-le.

Apoi spuse:

— Hai, gata! Acum spune-mi, rogu-te, repede, cum este acolo.

— Nu prea bine, zise el, trebuie să aşteptaţi ca ei să vă caute.

— Nu, nu acolo! Acolo! Şi făcu un semn din umăr către lumea de afară.

— Acolo…? ezită el. Ce să îi spună? Cum poţi descrie lumea într-o jumătate de minut? – Trebuie să vezi pentru a înţelege, şopti el.

Ochii ei puţin speriaţi îi ţintuiră pe ai lui. Nici unul nu spunea nimic. Asaf ştia că va mai trece multă vreme până când va înţelege lucrurile la care era martor acum.

— Eu ies pe poarta de pe mâna asta, inspiră Teodora adânc, iar el îşi dădu seama că ea nici măcar nu ştie care este dreapta şi care este stânga.

— Tu aştepţi câteva minute în casă; dacă pândesc aici, vor veni după mine şi vor vedea că sunt doar o biată bătrână…

— Şi dacă te prind?

— Exact asta vreau şi eu. Să mă prindă pe mine, nu pe tine.

— Şi dacă te lovesc?

— Ce ar putea să-mi facă în plus faţă de ceea ce mi-au făcut deja?

O privi, uimit de curajul ei.

— Nu ţi-e frică?

— Mi-e frică, sigur că mi-e frică, dar nu de ei. Este o teamă de necunoscut. – Ea îşi plecă privirile, vorbind unui fir neascultător ieşit din rochie. – Spune-mi, rogu-te, când ies, când trec de poartă, ce voi vedea, care este primul lucru pe care îl voi vedea acolo, afară?

Asaf încerca să reconstruiască în minte peisajul: strada era una lăturalnică şi foarte liniştită. Erau maşini parcate, iar altele doar în trecere pe acolo. Pe colţ se găseau sediul unei bănci şi un magazin de electrocasnice, în a cărui vitrină era un televizor.

— Nimic special, bâlbâi el, iar apoi tăcu, înţelegând banalitatea vorbelor sale.

— Zgomot este? Cel mai mult mă tem de zgomot și de lumină. Nu ai, cumva, o pereche de ochelari de soare pentru mine?

Nu avea.

— Va fi puţin mai greu la început, spuse el şi simţi o nevoie profundă de a o proteja. Să fii atentă pe bulevard sau când treci strada, să te uiţi întotdeauna la stânga, la dreapta şi apoi din nou la stânga. Pe culoarea roşie este interzis să traversezi… – în timp ce îi vorbea înţelegea ce trebuie să îi spună pentru a o face să se descurce timp de cinci minute în centrul oraşului.

Coborâră scările împreună. Ea păşea cu dificultate, sprijinindu-se de umărul lui. Înaintau încet pe coridorul circular, iar Asaf simţea că pentru ea mersul acesta este asemenea unui marş funebru, dar şi despărţirea de ceva stabil, de nezdruncinat. Zise apoi uluită, ca pentru sine:

— Când au căzut zidurile cetăţii antice, nu am ieşit. Nu am ieşit nici când explodau bombe pe străzi şi în pieţe, deşi voiam mult de tot să donez sânge. Nu am ieşit nici când a fost asasinat Iţhak Rabin, binecuvântată fie-i amintirea, şi ştiam că întregul popor defilează prin faţa sicriului, iar acum, dintr-odată… *Hristos ke apostolos!* murmură când văzu dezastrul din capelă, apoi tăcu.

Asaf se gândea că acum se va prăbuşi, dar ea se desprinse de braţul lui, îşi îndreptă spatele slăbuţ, iar când văzu linia fermă, inflexibilă a bărbiei ei, îşi dădu seama că nimeni nu o poate înfrânge. El încerca să îşi croiască drum printre cărţile împrăştiate pe jos, dar ea îi spuse că nu este vreme pentru aşa ceva şi, cu o mişcare plină de graţie, începu să calce peste coperţi, atingându-le uşor, zburând parcă pe deasupra lor.

Înainte de a ajunge la uşa care dădea spre grădină, se opri. Îşi împreună palmele.

— Ascultă-mă, izbucni Asaf, poate că nu este nevoie. Mă descurc singur. Fug repede, nu mă vor prinde.

— Taci! îi ordonă Teodora. Acum taci şi ascultă: te duci la Lea. E posibil ca ea să te ajute. Ai mai auzit de Lea? – Asaf ezită. În jurnal descoperise de câteva ori numele ei. Îşi amintea că dusese un fel de luptă interioară care durase mai multe luni de zile şi existau nu puţine discuţii ale ei cu Tamar pe această temă, ceva legat de o fetiţă, temeri şi ezitări, ceva ce s-a încheiat, în orice caz, dacă îşi amintea bine, printr-o călătorie în Vietnam, dar nu putea să spună, desigur, că citise asta în jurnal.

El întrebă unde o poate găsi pe Lea, iar Teodora îşi desfăcu braţele, furioasă:

— Păi tocmai aici e problema, că Tamar nu spune nimic! O singură dată mi-a zis: „O am pe Lea“. Foarte frumos, am spus eu. După o jumătate de an, poate, mi-a mai spus: „Şi Lea are un restaurant“. Poftă bună, am zis eu, dar unde? Cum? Ce relaţie aveţi? A tăcut. Şi acum, ce ne rămâne de făcut? – Îl privi cu părere de rău; după aceea se aplecă deasupra Dincăi, îi mângâie urechile şi îi şopti ceva la una dintre ele. Asaf auzea frânturi de cuvinte:

— La Lea… la restaurant… ai înţeles? Repede! – Dinca o privea cu atenţie. Asaf se gândea că Teodora este într-adevăr puţin nebună de vreme ce chiar crede că Dinca înţelege aşa ceva.

Deodată îi cuprinse mâna cu palmele ei amândouă:

— Îi vei spune lui Tamar că am ieşit, nu? Iar ea nu te va crede! chicoti ea fericită. Îi va fi teamă pentru mine! Ascultă-mă, rogu-te, nu îi spune că am ieşit, să nu sufere, este şi aşa destul de chinuită. *Po, po!* Chiar şi cuvântul „a ieşi“ are un gust cu totul nou în gura mea: ies. Imediat ies. Priveşte cum ies.

Deschise uşa şi privi curtea aceea mare.

— Partea aceasta o cunosc foarte puţin. Uneori, când Nasrian aducea rufele de la curăţătorie sau cumpărăturile de la piaţă, stăteam aici înăuntru şi priveam prin uşa deschisă. Dar când stai

aici – făcu un pas către prag şi inspiră adânc – ce frumuseţe! Vederea este atât de largă.

— Vei vedea, vei vedea, murmură pentru sine şi începu să vorbească în greacă. Cuvintele se învârteau unul după celălalt şi ea se ţinea cu mâinile de cap, de parcă ar fi stat să-i explodeze. Apoi începu să se clatine pe picioare. Asaf ar fi vrut să alerge după ea, însă îi era teamă că cineva ar fi putut să îl pândească de după poarta principală. Îşi amintea de primii paşi ai lui Muki, cum se temuse pentru ea şi cât de surprins fusese când ea reuşise să ajungă singură de la pat la masă.

Teodora se îndepărta de el ca un peştişor purtat de un curent puternic. Deschise poarta, îşi îndreptă întreg trupul spre stradă şi privi la dreapta, apoi la stânga. Se părea că nu e nimeni acolo, pentru că în momentul în care se întoarse către Asaf, pe faţa ei era un zâmbet larg, ca al unui somnambul. Dacă nu este nimeni, se gândea Asaf, nu va mai trebui să iasă! O clipă! Aşteaptă! Poţi să te întorci!

Dar nici o forţă din lumea aceasta nu mai putea să o oprească, iar poarta se închise în urma ei. Asaf rămase singur în curtea goală. Şi-o imagina păşind pe stradă. Cu ochii larg deschişi. Se temea pentru ea, gândindu-se că peste câteva clipe o va vedea alergând înapoi, cuprinsă de panică, închizându-se în camera ei pentru încă cincizeci de ani. Nici în visele lui cele mai îndrăzneţe nu putea ghici fericirea pe care o simţea ea în faţa tăvălugului vieţii de zi cu zi. Toată durerea şi slăbiciunea ei dispărură într-o secundă. Picioarele o purtau pe strada Jaffa. În urmă cu cincizeci de ani, într-o noapte fierbinte, ajunsese aici cu un autobuz vechi, după care o trăsură o lăsase în faţa porţii destinului ei. Aici se opri, rămânând cu toate simţurile deschise către miracolul străzii.

Cinci minute mai târziu, el alerga din toate puterile, speriat de moarte. Mâinile lui loveau aerul cu sălbăticie, iar ochii nu mai vedeau nimic. Era pentru prima dată când nu reuşea să-şi găsească ritmul potrivit al respiraţiei. Dinca simţi imediat că se petrece ceva cu el şi întorcea adesea capul în urmă, privindu-l îngrijorată. Trăia o experienţă îngrozitoare. Privirile celor din jur îi stârneau valuri de teamă. Avea sentimentul că toţi buldogii din oraş îl pândesc. Avea dreptate: de patru zile toţi oamenii lui Pesah erau pe urmele lui Tamar şi, începând de ieri, şi pe urmele lui. Toate reprezentaţiile din afara Ierusalimului fuseseră anulate. Artiştii îi căutau şi ei – zvonurile din pensiune vorbeau despre o recompensă de două mii de şekeli, cel puţin, pentru acela care va da informaţii utile; buldogii primiseră instrucţiuni explicite să renunţe pentru moment la îndeletnicirile lor obişnuite şi să răscolească străzile în căutarea lui Tamar sau a tânărului înalt, necunoscut, care apăruse ca din senin şi se plimba cu Dinca, băgându-şi nasul peste tot, întotdeauna cu un pas înaintea lui Pesah şi a oamenilor lui.

Iar Asaf, din momentul în care ieşi din casa Teodorei, fără să ştie de ce, deveni imediat foarte grijuliu, hotărându-se să alerge numai pe străduţele laterale. O urma pe Dinca, abandonându-şi destinul în picioarele ei, nu-i păsa unde îl duce, atâta timp cât îl îndepărta de pericol. Se străduia atât de mult să se facă nevăzut, încât nu mai zărea nimic în faţa ochilor. De aceea nu l-a observat pe bărbatul scund care stătea la intersecţia străzilor King George cu Agripas, lângă toneta cu falafel, încercând să repare – de ieri – motorul unui Subaru. Acestuia îi sună telefonul mobil. Cineva de pe o stradă din apropiere, pe care se afla sediul Uniunii Muncitorilor, un bărbat cu o mână retezată care şedea la o tarabă cu lozuri, îl informă că tocmai văzuse un tânăr şi o căţea ce corespundeau perfect descrierii şi îi raportă încotro se îndreptau. Piticul primi informaţia, nu scoase nici

un cuvânt, după care formă un număr de telefon. Imediat răspunse cineva la celălalt capăt. Piticul îi transmise mesajul. Nici nu apucase să închidă, când se pomeni cu băiatul cu căţeaua trecând prin faţa lui. Asaf nu îi dădu atenţie acestui bărbat şters, cu favoriţi stufoşi, care începuse să meargă repede în spatele lui, aproape alergând şi care formă un număr de telefon şi spuse: acum sunt lângă contorsionistă, căţeaua se opreşte, ce se întâmplă? O clipă (vorbea foarte repede, ca un reporter de televiziune), acum intră în mulţime, nu îi văd de aici, spune-le tuturor să vină de urgenţă, să trimiţi şi maşina, îi am în mână, bine, am înţeles, nu urla, o clipă, ce înseamnă asta? Ce se întâmplă?

Se întâmplă că fata de gumă o recunoscu pe Dinca. Exact în momentul în care reuşise să îşi strecoare întreg trupul în interiorul unui acvariu, aşa încât îl puteai acoperi cu un capac. Deodată, privirea ei sticloasă se înrăi şi, printr-o mişcare scurtă, începu să-şi deznoade membrele, îşi scoase picioarele de sub braţe şi îşi desfăcu mâinile din jurul gleznelor, apoi se ridică în picioare şi strigă:

— Sisko! Căţeaua! Căţeaua ăleia!

Izbucni o întreagă isterie. Oamenii se retrăgeau, împrăştiindu-se în toate părţile, ciocnindu-se unii de alţii, dar şi de cei patru bărbaţi apăruţi ca din senin, din patru locuri diferite, care încercau să pătrundă în mulţime. În mijlocul agitaţiei, Asaf şi Dinca dispărură, zburară, despărţiţi unul de celălalt, se regăsiră la două străzi depărtare de locul acela, unul condus de miros, celălalt de judecată, toată lumea era pe urmele lor, întreg oraşul, transformat într-un monstru, toţi oamenii din jur erau vânători deghizaţi. Acum totul depindea numai de Dinca, pentru că Asaf era aproape paralizat de frică, nu mai avea nici o şansă de unul singur. Îl târa după ea, chemându-l, încurajându-l din toate puterile ei de câine. Era husky, era St. Bernard, era lupoaică. Pe o alee îngustă, înfundată, îl duse

într-o curte mică, unde aşteptară amândoi, îmbrăţişaţi de frică şi îl văzură pe bărbatul acela slăbuţ, care îi amintea lui Asaf de Elvis Presley, trecând prin faţa lor, apoi dispărând. Dinca mârâia şi scâncea. Asaf îi acoperi botul cu o mână. O clipă mai târziu ieşiră şi porniră în direcţia opusă. Nu mai pot să alerg nici măcar un minut, se gândea Asaf, pe următoarea alee mă vor prinde; atunci se auzi un lătrat scurt, de fericire, iar în faţa ochilor lui răsări o poartă pe care scria La Lea. El scoase un strigăt de veselie. Dinca se ridică în două labe, iar el se uită cu atenţie peste umăr şi aproape că se prăbuşi când intră în curte.

În mijloc creştea un palmier tânăr. Câteva mese şi scaune erau împrăştiate în jur, pregătite pentru prânz. O pereche de oameni în vârstă şedea la o masă, vorbind încet; nici nu ridicară privirile în momentul în care intră el. Asaf şi Dinca străbătură curtea, urcară scările şi intrară într-o încăpere spaţioasă. Şi acolo erau mese aranjate şi aproape la fiecare dintre ele stăteau oameni care luau prânzul, iar Asaf era încurcat, nu ştia către cine să se îndrepte. Cu toţii se uitau la el. Se simţea murdar, pierdut şi înfometat, dar Dinca îl conducea printre mese, deschise o uşă batantă şi se treziră deodată în bucătărie.

Îl năpădi un amestec de mirosuri şi senzaţii – o oală mare în care fierbea ceva, arome de condimente necunoscute, tigăi sfârâind, cineva striga de afară printr-o ferestruică „Cicoare cu Roquefort!“, un băiat tăia felii de roşie, un bărbat scund, rotofei, arăta ca picat din lună, iar o femeie înaltă şi furioasă, cu o faţă brăzdată de cicatrice lungi care nu arătau deloc îmbietor, se întoarse deodată spre el, se postă în faţa lui, cu mâinile încrucişate pe piept, întrebându-l ce naiba caută în bucătăria ei.

În momentul acela o văzu pe Dinca, iar ochii i se luminară deodată:

— Dinca, Dincuş! strigă ea şi îngenunche în faţa căţelei, mângâind-o şi îmbrăţişând-o. Exact în acelaşi fel o îmbrăţişase şi Teodora, se gândea Asaf, străduindu-se să-şi recapete răsuflarea.

— Dinca, mămicuţo, drăguţa mea, unde ai fost vreme de patru zile? Te-am căutat prin tot oraşul! Zion, dă-i repede apă, nu vezi cât e de însetată?! – Asaf folosi acest prilej pentru a se uita spre uşă, verificând dacă nu cumva urmăritorii dăduseră buzna în restaurant.

Femeia se ridică, aşezându-se în faţa lui.

— Tu cine eşti?

Ochii ei deveniră dintr-odată atât de reci, încât în clipa aceea Asaf amuţi. Nu ştia cum ar fi putut să îi explice felul în care aterizase din senin în mijlocul bucătăriei ei. Toţi angajaţii – doi chelneri, tânărul care tăia zarzavatul, bucătarul care ridicase o mână pentru a-i indica ucenicului raftul pe care se găseşte cicoarea – toţi rămaseră nemişcaţi, oprindu-şi gesturile la jumătate. El privi încurcat înjur. Apoi se hotărî să se poarte ca o persoană oficială.

— Ştiţi cumva cine sunt stăpânii acestei căţele? întrebă el cu cea mai funcţionărească dintre voci, vocea formularului 76.

— Te-am întrebat *cine* eşti tu? Vocea ei era aspră şi răguşită. Nu face pe deşteptul cu mine. – Îl privea cu atâta suspiciune, încât Asaf se simţi profund jignit şi fu gata să izbucnească într-un discurs furios, care clocotea în el de două zile. (Ce mă tot întreabă asta cine sunt? Sunt cel care aleargă cu căţeaua asta prin tot oraşul pentru a o restitui proprietarei de drept, cel pe care toată lumea încearcă să pună mâna, pe care toată lumea îl urmăreşte ca să-i facă de petrecanie.)

Însă, în loc de asta, rosti:

— Lucrez la primărie şi îi caut pe stăpânii căţelei.

— Poţi să o laşi aici, zise ea hotărâtă. – Îţi plătesc eu. Acum avem treabă.

Deschise uşa, punând o mână mare şi puternică pe umărul lui. Bucătăria micuţă reveni la viaţă, umplându-se de mişcare. Băiatul care tăia roşii se reîntoarse la treabă, bucătarul îşi îndruma plin de afecţiune ucenicul.

— Nu, zise Asaf, nu pot să fac asta.

Femeia se opri la jumătatea mişcării, la fel şi angajaţii:

— De ce nu? Care e problema ta?

— Pentru că… pentru că nu tu eşti stăpâna ei.

— Chiar aşa? – Acest „chiar aşa“ al ei părea înfăşurat în sârmă ghimpată. – Şi de unde ştii, mă rog, că nu sunt stăpâna ei?

Dincuş, care bea cu înghiţituri zgomotoase din castronul cu apă, lătră dintr-odată. Se opri din băut, veni către Lea, se aşeză în faţa ei şi începu să latre cu o violenţă neobişnuită. Apa îi curgea pe mustăţi, dar nu se oprea pentru a-şi linge botul: stătea între ei doi, privind-o insistent pe Lea, părând chiar gata să o muşte de picior.

— Gata, Dinca, zise Asaf stânjenit, e Lea. Ce ai?

Dar ea nu se linişti. Se învârti în jurul lui, ca şi când ar fi vrut să îl protejeze, trasând un cerc magic, apoi aşeză cu spatele la el şi cu faţa la Lea şi mai lătră o singură dată, foarte tare.

— Vom vedea, spuse Lea în şoaptă.

Ceva i se înfipse în spate. Chiar sub rucsacul lui Tamar. Voia să se întoarcă, dar durerea era prea puternică. Parcă l-ar fi împuns cu o ţeava de fier.

— Răspunde-i doamnei la întrebare, se auzi vocea unui bărbat în vârstă, care stătea în spatele lui. – Dacă nu vrei să bag în tine un potop de gloanţe, unul după altul, şi să-ţi împrăştii corpul în mii de bucăţele, să te fac una cu pământul…

— Moşe! strigă femeia, furioasă, nu trebuie să ne faci o descriere amănunţită. Oamenii mănâncă aici!

Au înnebunit, se gândea Asaf, o puşcă? Mă ameninţă cu o puşcă? Ce i-a apucat? Ce-a făcut Tamar de toată lumea îşi iese din minţi din cauza ei?

— Număr până la trei, spuse bărbatul, după aceea degetul meu începe să apese încet-încet pe trăgaci.

— Nu apeşi pe nimic! se înfurie Lea, pleacă imediat cu puşca aia de lângă el. Samir, pregăteşte o masă pentru două persoane în spate şi dă-i Dincăi ceva de mâncare aici. Pe tine cum te cheamă?

— Asaf.

— Vino cu mine.

Ea îl conduse într-o încăpere micuţă, în care se aflau doar două mese, ambele goale. Se aşeză în faţa lui.

— Acum explică-mi, de la început până la sfârșit. Dar te previn – şi mişcă uşor din nas – nasul ăsta miroase imediat minciuna.

Asaf îi arătă formularul şi îi povesti despre metoda lui Danoh de a-i găsi pe stăpânii câinilor pierduţi. Dar Lea aproape că nici nu se uită la formular. Îl privea cu atenţie pe Asaf, examinându-i trăsăturile, de parcă ar fi dorit să îl absoarbă înăuntrul ei.

— Că veni vorba, îl întrerupse ea în mijlocul propoziţiei, eu sunt Lea. – Îi întinse o mână mare, bărbătească şi fu surprinsă când simţi strânsoarea mâinii lui, care aproape o zdrobi pe a ei.

— De unde ai căpătat asta? arătă spre nasul lui umflat.

El îi povesti.

— Nu înţeleg, ce căutai acolo, cum de ai ajuns acolo?

El îi povesti. Şi despre cei doi Serghei.

— Şi asta? arătă ea spre o zgârietură lungă de pe frunte, de care el şi uitase.

— Asta? De unde… de ieri. Mi-a făcut-o un detectiv.

Şi îi povesti.

Iar Lea asculta.

— Iar ăsta e al ei, spuse el şi ridică în cele din urmă rucsacul, istorisindu-i cum reuşise să îl ia de la biroul pentru depozitarea obiectelor.

Ea nu spuse nimic. Şedea doar şi se uita la el, iar cele două riduri de pe frunte i se adânciră foarte mult. Deodată zise, ca trezită dintr-un vis:

— Cu toată alergătura asta, sunt sigură că nu ai băgat nimic în gură toată ziua! Acum mănâncă. Vorbim după aceea.

Auzind-o, el simţi o muşcătură adâncă şi dureroasă în intestine.

— Dar ce s-a întâmplat cu Tamar? bâlbâi el, înghiţindu-şi saliva, cred că nu avem timp, trebuie să ne grăbim. – Lea îi văzu mărul lui Adam urcând şi coborând şi îi auzi vorbele, iar ceva dinăuntrul ei fu atins de ele. De aproape doisprezece ani conducea acest restaurant şi până în clipa aceasta nu întâlnise nici un om care să se lipsească de o masă.

— Tamar este într-un loc sigur, spuse ea, uitând de toate măsurile de precauţie, mănâncă mai întâi.

— Dar nu am nici un ban, îşi aminti el cuprins de disperare, mi i-au furat.

— Este din partea casei. Ce îţi place?

— Tot, zâmbi Asaf, întinzându-şi piciorul şi simţi că dăduse răspunsul potrivit.

— Vei primi tot, zise ea şi se ridică, îndreptându-şi trupul masiv, mă duc la bucătărie, dar nu-ţi face griji, nu te părăsesc.

Se înfruptă cu plăcere din felurile pe care i le trimitea Lea. Mâncarea era delicată şi condimentată, gustul ei provocându-i surpriză după surpriză, ameţindu-i şi fermecându-i simţurile, şoptindu-i că cineva vrea să îi facă un bine.

Prin fereastra micuţă din bucătărie, Lea îi arunca din când în când câte o privire afectuoasă şi gânditoare, pofta lui de mâncare

sănătoasă, autentică, provocându-i o plăcere enormă. Deodată se ridică, foarte dreaptă, de parcă ar fi apucat-o o durere de spate sau i-ar fi venit o idee, îl strigă pe Samir şi îi şopti ceva în mare taină. Îi ceru să meargă la ea acasă, să îi dea liber doicii şi să o aducă pe Noiku. Repede. Samir o privi surprins.

— Aici? Când avem atâta treabă? Eşti sigură?

Da, da, era sigură. Repede. Trebuia să lămurească un lucru important.

— Uite, ştiu că a dispărut, spuse Asaf, care simţea că a venit momentul să vorbească despre treburi serioase. Lea şedea în faţa lui, amestecând într-o ceşcuţă de cafea neagră. – Mai ştiu şi că este în încurcătură, vreau să o găsesc. Mă ajuţi?

— Aş vrea, zise ea, dar nu pot.

— Aha, spuse Asaf dezamăgit, nici Teodora nu a putut. – Urmă un lung moment de tăcere, iar o tensiune uşoară plutea în aer. Lea se minună:

— Cum? Ai ajuns şi la Teodora? – Era ceva la el care o emoţiona în permanenţă. Nu ştia ce. Asaf tăcea. Se gândea că aşa ceva nu este posibil. Cineva trebuia să îl ajute, singur nu se mai descurca. Nici Lea nu se simţea prea bine din pricina faptului că îl refuzase, simţind nevoia să reînnoade conversaţia:

— Ştii că eu nu am cunoscut-o niciodată pe această Teodora? – Ridică din umeri. – Adesea m-am gândit, îți dau cuvântul meu, că o fi doar o născocire de-a lui Tamar. Bun, zise, cântărindu-şi vorbele, deci ştii deja că inventează tot felul de lucruri şi are tot felul de idei, nu-i aşa?

Asaf se gândi la fata de pe canistră şi zâmbi.

— De asemenea… – Lea îşi spunea că înaintează pe o gheaţă foarte subţire vorbind despre Tamar unor urechi străine, cu toate

acestea, instinctele îi spuneau că face totul *pentru binele* fetei. – Este extrem de important pentru ea ca prietenii ei să nu se întâlnească unul cu celălalt; cu fiecare dintre ei trebuie să fie singură, într-o lume a lor, spuse ea, măsurându-şi din nou cuvintele şi gândindu-se că, pe deasupra, el mai are și un zâmbet care te scoate din minţi. – Iar când o întreb de ce face asta, ce crezi că îmi răspunde? „Dezbină şi cucereşte!“ Ce înţelegi de aici?

— Ce înţeleg *eu?* Era atât de mulţumit de faptul că i se dă şansa de a vorbi despre Tamar; ca şi când pe parcursul căutării sale ar fi acumulat o mulţime de experienţe şi informaţii, care să îl ajute acum să discute despre ea. Spuse:

— Poate… poate că în felul acesta are mai multă libertate, sunt înclinat să cred că aşa are mai mult…; deodată îi veni pe limbă cuvântul lui Reli… *spaţiu.*

— Exact aşa m-am gândit şi eu! se entuziasma Lea, dacă mă întrebi pe mine cum interpretez acest „dezbină și cucereşte“ al ei, aş zice că aşa se poate purta în mod cu totul diferit cu fiecare dintre ei, nu-i aşa?

— Şi eu cred la fel, încheie Asaf discuţia, este vorba pe libertatea ei. Cel mai important lucru pentru ea. – Rămase o clipă tăcut, ceva îl tulbura, dar nu legat de momentul acela, ci de Reli şi Karnaf; pentru că timp de o secundă îi trecu prin minte că poate există un sens şi în ce spunea Reli.

Lea îşi cuprinsese bărbia în palma ei mare şi îl privea; se lăsa purtată de gânduri, dar în cele din urmă se întoarse la el:

— Ia spune-mi – cum să întrebe aşa ceva –, în afară de şcoală, cu ce te mai ocupi? Eşti artist sau ceva?

— Nu…, râse el, de unde şi până unde?

— Aşa, mă gândeam… Un zâmbet abia schiţat îi apăru pe buze. Asaf se întreba dacă fotografia poate fi considerată o artă. Poate că

da. Profesorul lui de la cercul de fotografie aşa credea. La expoziţia de sfârşit de an selectaseră şi cinci lucrări de-ale lui, dar niciodată nu se gândise la el însuşi ca la un „artist". Chiar îl deranja acest lucru. Poate din cauză că Reli insista să fie recunoscută ca „artistă", iar acest lucru i se păruse întotdeauna puţin fals; artişti adevăraţi erau Cartier-Bresson sau Diane Arbus şi toţi cei ale căror lucrări le admira şi despre care învăţase o mulţime de lucruri, dar unde este el şi unde sunt ei.

Un pacheţel urlător trecu prin faţa ochilor lui. Samir îi întinse Leei, cu un oftat de uşurare, un ghemotoc de fetiţă, explicându-i că atunci când ajunsese acasă, dormea, iar pe drum plânsese fără întrerupere.

Asaf presupuse că are doi sau trei ani. Era o făptură exotică, cu pielea albă ca fildeşul şi părul negru şi foarte moale, cu ochi negri, migdalaţi, care din pricina plânsului înverşunat aproape că nu se vedeau. Îşi mută privirea de la ea spre Lea, apoi din nou la copilă, încercând să stabilească o legătură între femeia aceasta masivă, cu pielea întunecată şi faţa acoperită de cicatrice şi fetiţa cu ochi oblici, iar deodată înţelese. Era atât de simplu.

— Lea! se auzi o voce din bucătărie. Şi marinata?

Lea se ridică, ţinând în braţe fetiţa care urla, ezită câteva secunde în faţa uşii de la bucătărie, apoi se întoarse şi, cu o mişcare bruscă, i-o întinse lui Asaf. El primi copila micuţă, puţin surprinsă, care cântărea jumătate cât Muki, despre care mama spunea că este „fata cu două coapse pe pământ"; uşoară ca un fulg, mirosea plăcut şi era foarte frumoasă, atât cât se putea desluşi printre braţele agitate şi pumnişorii pe care îi mişca întruna, lovind în toate direcţiile. El îi zâmbi, iar ea urlă, el îşi linse buzele, imitând-o pe Dinca, iar ea îl lovi cu picioarele. El lătră, iar ea tăcu. Îl privea uimită. Aştepta. El

lătră din nou, mişcând din urechi. Îşi întoarse privirea inteligentă de la el spre Dinca. Zâmbi printre lacrimi. El ridică un deget în aer. Ea îşi întinse, la rândul ei, un degeţel şi îl atinse pe al lui. El îi făcu semn din cap că „da“, apoi făcu şi ea la fel, îi făcu semn că „nu“, iar ea îl imită şi astfel, fără vorbe, numai din priviri şi gesturi şi mişcări ale buzelor, îl cuprinse un dor nebun, dureros, de Muki. Noa îi atinse cu mâna ei micuţă faţa, îi mângâie ochii, nasul umflat, venele albăstrui, iar Asaf şedea cu ochii aproape închişi, dându-i voie să facă ce vrea, bucurându-se de aceste clipe, iar când deschise ochii, văzu că Lea se întorsese şi încerca să ia fetiţa, dar aceasta nu voia să se despartă de el.

— Văd că Noa te place foarte mult, spuse ea serioasă. Acum…

Dar Noa nu voia să îl împartă cu nimeni. Îi apucă faţa cu ambele mâini şi o îndreptă spre ea, povestindu-i emoţionată despre copilul de la grădiniţă care s-a tăiat într-o sticlă şi i-a curs sânge… – Asaf se concentră asupra cuvintelor ei, descifrându-le unul după celălalt. Când Muki era la vârsta la care copiii rostesc doar silabe în loc de cuvinte, Asaf pregătise un dicţionar special, pentru ca doica să o poată înţelege. Lea se ţinea deoparte, ascultând conversaţia lor, iar faţa largă i se lumină treptat.

— Acum ascultă-mă, îi spuse ea în cele din urmă, când Noa se hotărî să îl lase în pace și începu să se rostogolească împreună cu Dinca pe podea. – Vreau să îţi povestesc ceva.

Deveni pe dată serios, concentrat. Ea îşi ridică palmele, lipindu-și vârfurile degetelor în formă de cort, iar de deasupra acestui cort mititel ochii ei îl ţintuiau, înguşti şi sticloşi;

— Să ştii că dacă îi faci vreodată vreun rău acestei fete, te caut până la capătul pământului şi cu mâinile astea te omor. Ai auzit ce am spus?

Bâlbâi un răspuns. Îşi amintea că şi Teodora îi spusese un lucru asemănător, dar în ce o privea pe Lea, avea sentimentul că ea nu era străină de astfel de activităţi.

— N-oi fi eu cea mai deşteaptă de pe lumea asta, continuă ea pe un ton ceremonios, diferit de acela de la începutul discursului, şi numai Dumnezeu ştie câte prostii am făcut în viaţa mea… – Degetele ei se plimbau peste cicatricele lungi; i le făcuseră cu un briceag trei criminali dintr-o bandă cu care erau în conflict. – Nu am făcut nici o facultate, dar ştiu câte ceva despre oameni; te urmăresc deja de o oră şi am aflat tot ce trebuia să ştiu despre tine.

Asaf nu pricepea încotro se îndreaptă discuţia, dar nu voia să o întrerupă.

— Asta este situaţia, spuse ea, lipindu-şi palma deschisă de masă. – Tamar s-a băgat într-o afacere murdară.

Droguri, se gândi Asaf.

— Ceva deloc limpede, cu tot soiul de personaje dubioase, chiar şi criminali.

El asculta. Până acum, nimic din ce spunea nu-l luase prin surprindere (dar îl mirase altceva – faptul că era capabil să stea aici şi să discute fără inhibiţii cu o persoană pe care abia o întâlnise şi, cu toată neliniştea şi toată frica, Asaf se simţea asemenea unui om care a învăţat pe nesimţite un dans extrem de complicat).

— Şi, cum te-au urmărit când ai venit aici, asta e sigur, dacă îţi spun unde se află ea acum, *cu siguranţă* te vei duce acolo şi nici nu vei apuca să zici „pâs“, că vor fi pe urmele tale. Şi nu vei putea să fugi de ei. Sunt mult mai buni decât tine. Acum înţelegi de ce îmi fac griji?

El tăcea.

— De aceea îţi cer să laşi căţeaua aici.

— De ce?

— Din câte mi-am dat eu seama, ei caută un tânăr cu o căţea, nu-i aşa? Dacă pleci fără căţea, nimeni nu va mai avea treabă cu tine. Ştiu cum gândesc ăştia.

Asaf cugeta.

— Ce spui?

— Că o iau pe Dinca şi voi continua să o caut pe Tamar, ca şi până acum.

Ea oftă, privindu-i faţa rănită.

— Spune-mi – şi îi puse aceeaşi întrebare care îi fusese adresată şi ei, în urmă cu cincisprezece ani: – Tu chiar nu te temi de nimic?

— Sigur că mă tem, râse el şi se gândi: ar fi trebuit să vezi cum arătam acolo, pe malul lacului. Şi cum tremuram venind încoace. – Dar o voi găsi. – Nu ştia de unde izvorăşte această încredere în sine. Simţea că şi el, asemenea bărbatului cu puşca, vorbeşte ca un erou de film. – Nu, asta e sigur, murmură pierdut în gânduri, uitând de sine pentru o clipă, în cele din urmă tot o voi găsi…

Ea îl privea cu o plăcere de un alt fel: cum se apleacă uşor înainte, apropiindu-şi genunchii şi încrucişându-şi degetele mâinilor cu o mişcare copilăroasă, visătoare, ca şi când ar fi aşteptat o nouă întrebare. Zâmbetul lui timid, interiorizat, ieşi la suprafaţă, plutind în colţurile gurii, iar Lea fu inundată de un val de emoţie.

— Da… şopti ea fără vlagă, într-un mod ciudat, ca şi când ar fi răspuns propriilor sale gânduri.

— …De când o caut am început deja să o cunosc, rosti Asaf, spre marea lui uimire. Vorbele pur şi simplu izbucniră dinăuntrul lui.

— Am fost sigură de acest lucru din clipa în care am început să vorbim, zise ea încet.

— Cum? tresări el, surprins de conversaţia aceasta între somnambuli.

— Hai, spuse ea ridicându-se hotărâtă, să mergem puţin la plimbare.

— Unde?

— Vezi tu imediat. – Şi, ieşind pe uşă, mai spuse ceva: – Noi, fetele, trebuie să ne ajutăm una pe alta.

Îi dădu câteva indicaţii bucătarului, îi pregăti lui Noa o sticlă cu apă şi scrise ceva pe o bucăţică de hârtie pe care o puse într-un plic. Asaf nu puse nici măcar o întrebare. Când ieşiră din curtea restaurantului, el se uită imediat la dreapta, apoi la stânga. Nu trecea nimeni pe alee. Văzu că Lea priveşte şi ea în jur, iar Dinca cerceta teritoriul. În parcare îl conduse la o „buburuză“ galbenă şi veche; o aşeză pe Noa într-un scaun sofisticat pentru bebeluşi, care părea mai scump decât maşina. O vreme înaintară pe străduţe laterale şi înguste, uneori Lea se oprea pe marginea drumului timp de mai multe minute, după care continua să meargă. O dată frână brusc, deşi strada părea goală, intră într-o parcare micuţă şi aşteptă. După câteva clipe trecură în goană pe acolo doi bărbaţi, iar Asaf îl recunoscu pe unul dintre ei, pe cel slab, care îl urmărise mai devreme. O privi uimit pe Lea, nu înţelegea cum de îi simţise înainte de a-i vedea.

— Câinele îl recunoaşte pe câine, zâmbi ea şi goni în direcţia opusă. Mai merseră astfel câteva secunde, conduşi de instinctul ei. Asaf băgă de seamă că se uita tot mai mult în oglinda retrovizoare, dar nu întrebă nimic.

— Ascultă-mă, spuse ea puţin mai târziu, nu te supăra, dar vreau să închizi ochii. Este mai bine să nu vezi unde mergem.

El înţelese imediat. Închise ochii. O auzi:

— Dacă, Doamne fereşte, te vor prinde vreodată, nu vei putea să le spui unde ai fost.

— Vrei să mă leg la ochi?

— Nu, râse ea, am încredere în tine.

Îi plăcea să călătorească astfel. Să se odihnească puţin după alergătura din ziua aceea înainte de a înfrunta ceea ce urma să se întâmple. Noa adormise pe bancheta din spate, iar Asaf se gândea că şi lui i-ar prinde bine un pui de somn.

— Vrei să asculţi muzică?

— Nu.

— Vrei să asculţi o poveste? Nu deschide ochii!

— Da.

Atunci Lea îi povesti despre restaurant, despre anii de ucenicie petrecuţi în Franţa şi simţi nevoia să adauge ceva, pe scurt, desigur, despre viaţa ei de dinainte; se uită să vadă dacă el este speriat, dar nu era. Trase adânc aer în piept, îşi puse ambele mâini pe volan şi continua să vorbească încet, aşa cum vorbea adesea cu Tamar. Nici măcar nu încerca să lupte cu neliniştea ciudată care o apăsa, predându-se în faţa acelui farmec irezistibil, familiar pe care Asaf îl emana în aerul din jurul său. Pentru o clipă se întrebă dacă să îi spună despre Şai, dar se gândi că vorbise deja prea mult şi oricum îi va mai povesti şi Tamar, iar restul va trebui să descopere de unul singur. Îl privi de câteva ori din profil şi îi trecu prin minte că poate să ghicească exact în ce fel va arăta el peste zece ani, peste douăzeci, peste treizeci. I se părea că doarme şi tăcu, dar el mormăi uşor, iar ea continuă. Şi îi povesti despre Noiku, ca despre cel mai frumos cadou pe care i-l făcuse viaţa, cu mult ajutor din partea lui Tamar, care o îndemnase să facă pasul acesta; deodată izbucni în râs:

— Nu ştiu de ce îţi spun ţie toate lucrurile astea. Probabil că acum crezi că le spun fiecărui om pe care îl întâlnesc.

— Sigur. Mai povesteşte-mi.

Drumul gonea înaintea lor. Noa ofta uşor în somn, Lea vorbea. Apoi tăcu. Chiar şi fără să deschidă ochii, el simţi că devine foarte încordată. Mergeau pe o pantă cu multe gropi. Razele soarelui de amiază se odihneau pe pleoapele lui. Lea conducea acum foarte încet.

— Dacă m-ai fi întrebat, spuse ea deodată cu o voce schimbată, ţi-aş fi spus.

— Ce? întrebă Asaf.

— Că aici am adus-o pe Tamar alaltăieri.

El deschise ochii. Văzu că se aflau lângă o staţie de autobuz goală. Pe o pancartă din carton scria cu litere luminate de beculeţe „La Nunta lui Sighi şi Moti". Lea îşi scoase ochelarii de soare, privi de jur împrejur cu multă luare-aminte, apoi în oglinda retrovizoare. Noa se trezise şi începuse să plângă. Îl văzu pe Asaf şi îi zâmbi. El îi mângâie obrajii moi, iar ea îl prinse de deget, rostindu-i numele.

Coborî din maşină, iar Dincuş, care dormise tot drumul, alergă după el, scuturându-se. Lea scoase plicul şi i-l întinse.

— Să-i dai asta lui Tamar din partea mea. O scrisoare în care îi explic totul. Să nu mă urască. Ai grijă de tine – ea îi trimise un sărut. – Mult succes, Asaf, să ai grijă şi de ea.

Se întoarse şi dispăru.

Traversă imediat bulevardul. Se ghemui în spatele unui bolovan şi aşteptă câteva clipe, ascultând dacă nu cumva se opreşte vreo maşină în locul în care îl lăsase Lea. Era o linişte de mormânt. Nici zgomot de motoare, nici paşi. Era singur, fără urmăritori. Dar nu îi plăcea faptul că nu ştia unde se află.

Printre bolovani şerpuia o cărare. Asaf coborî de-a lungul ei. Dinca se concentră din nou, era atentă. Trebuia să o strige în permanenţă, pentru că se îndepărta de el. Lângă un stejar îndoit o opri, îngenunche lângă ea şi îi şopti:

— Trebuie să ne apropiem încet. Să nu latri acum, bine? Nici un sunet până vedem ce se întâmplă acolo. Ne-am înţeles?

Mai coborâră un timp, valea era mult mai adâncă decât părea de sus. Mergeau pe cărarea îngustă. Păşeau încet, în mare linişte. Trecând printre două dâmburi, auziră voci.

Nu ştia din ce direcţie vin. Erau strigăte, glasuri care se certau. Un bărbat foarte tânăr urla isteric: „asta nu ajută la nimic, nu mă poţi ţine aici cu forţa, nu sunt prizonierul tău“, iar o fată plângea sau implora ceva.

Dinca se smulse din mâna lui şi reuşi să o prindă abia înainte de a ajunge pe vârful deluşorului plin de praf, acoperind-o cu trupul său. Amândoi respirau greu. Asaf o imploră în şoaptă să tacă. Taci, Dinca, nu încă. Nu ştia ce să facă acum. Era descumpănit şi speriat şi poate că de aceea îşi scoase cureaua şi o legă pe Dinca de trunchiul unui copac. Ea îl privi atât de jignită, încât el aproape că nu izbuti să strângă nodul. Apoi sui încet în vârful dealului. Jos, în spatele unui copac, văzu ceva ce semăna cu o gură imensă şi care se dovedi a fi intrarea într-o peşteră. Acolo stătea un băiat transpirat, gâfâind, cu mâinile tremurându-i pe lângă corp. Era înalt, foarte slab şi se clătina pe picioare. După câteva secunde, Asaf îşi dădu seama că mai era cineva acolo, zăcând nemişcat, în praful de la picioarele tânărului. Crezu că este un alt băiat, pentru că avea părul foarte scurt. Asta îl derută: cine sunt ăştia? Unde o fi Tamar? Dar băiatul îi observă prezenţa, ochii îi străluciră de panică şi o rupse la fugă în direcţia opusă. Asaf, încurcat, se luă după el. Urmărirea dură câteva secunde. Băiatul se mişca încet, fără vlagă, iar Asaf se apropia tot mai mult, silindu-l să se îndrepte, cuprins de panică, spre deal. Într-o porţiune acoperită de tufişuri, Asaf îl doborî, se urcă pe spinarea lui şi îi îndoi braţele la spate, aşa cum îi făcuseră şi lui alţii, nu de puţine ori în ultimele zile. Băiatul zăcea pe pământ şi plângea, implorându-l

pe Asaf să nu îl omoare, iar Asaf se gândea că aici se petrece ceva cu totul lipsit de noimă: era imposibil ca unul ca ăsta, atât de slab şi speriat, să reprezinte o ameninţare pentru Tamar. Băiatul încercă să scape din strânsoare. Trupul îi era răsucit, contorsionat. Asaf îl ţintui la pământ, strigându-i să nu se mişte. În aceeaşi clipă auzi paşi repezi apropiindu-se prin tufişurile din spatele lui. Se întoarse foarte încet, văzu ceva strălucind deasupra lui, apoi cerul se despică în două şi se prăbuşi, înţelese că primise o lovitură puternică în cap. După aceea, nimic.

Cât de frumoasă eşti când îţi întinzi aripile

— Nu te mişca! Nu te ridica! Dacă încerci…

Asaf auzise, dar trebuia să se mişte. Se temea că dacă va continua să stea întins, creierul i se va scurge pe una dintre urechi. Durerile provocate de bătaia pe care o încasase de dimineaţă, redeşteptate de această ultimă lovitură, stârniră în trupul său o orchestră dezlănţuită de noi suferinţe.

— Cine eşti? urlă Tamar. Ce vrei?

Asaf o privea, încercând să se concentreze asupra imaginii pe care o avea dinaintea ochilor, însă capul acela acoperit de un păr foarte scurt refuza să corespundă vocii care îi răsuna în urechi. Prin ceaţa care îi invadase mintea, reuşi să gândească: asta este o fată, nu un băiat. Cine o fi?

Deodată îl străbătu o durere ascuţită, distinctă: ea este. Dar unde îi este părul? Unde este coama ei neagră?

Apoi răsună un lătrat. Tamar, poate din cauză că era atât de concentrată asupra lui Asaf, nu auzi. El voia să îi spună că este Dinca, dar înainte de asta trebuia să se ridice, să-şi controleze durerea. Se îndreptă puţin, dar Tamar făcu un salt înainte şi rămase deasupra lui, ameninţătoare, ţinând în mână o bucată de scândură. Când privi spre ea, până şi ochii începură să-l doară. Din scândura

aceea ieşeau cuie ruginite, iar Asaf spera că nu îl înţepaseră. Îşi atinse capul, puţin mai sus de ureche, dar nu simţi sânge. Numai o nouă umflătură mare şi fierbinte. Băiatul cel slab şedea pe jos, sprijinit de un bolovan nu departe de el, cu ochii închişi.

— Ce cauţi aici? – Vocea ei era sugrumată şi aspră din pricina încordării şi a fricii. – Ce vrei? – Asaf începu să se lămurească: ea credea că este unul dintre cei care o urmăreau. Trebuia să îi explice. încercă să se ridice, cu mare chin.

— Dacă te ridici…

El nu ştia ce să facă. Ea sărea în faţa lui, înainte şi înapoi, sălbatică, înfricoşată şi primejdioasă. O privea şi se gândea că şi aşa, cu părul tăiat, zguduită de valuri de furie, cu scândura în mână şi hainele murdare, chiar şi aşa, este mult mai frumoasă decât îşi imaginase el sau, cel puţin, mult mai frumoasă decât se considera ea, judecând după ce scrisese în jurnal. Stătea pur şi simplu şi o privea, încercând să adauge imaginii ei tot ce ştia deja despre ea, tot ce îşi închipuise şi sperase în adâncul inimii sale şi, cu toate acestea, ea era mult diferită. Ochii, de exemplu, Teodora spusese ceva despre ei, descriindu-i privirea ei sinceră, dar nu rostise un cuvânt despre culoarea lor unică, de un albastru întunecat, aproape cenuşiu (fotografiase odată o astfel de culoare, un cer de vară, la ora asfinţitului, pe Muntele Scopus) şi nici despre faptul că sunt atât de depărtaţi unul de celălalt, parcă pentru a încăpea între ei linişte; *spaţiu.*

Avea atât de multe lucruri să îi spună, dar nici nu deschise gura. Nu pentru că s-ar fi temut de ea, ci pentru că aşa se purta întotdeauna în prezenţa fetelor. Cu orice fată, aproape. Şi când se afla în faţa uneia care îi plăcea, simţea cum începe să coboare, ascultător şi supus, treaptă după treaptă pe scara evoluţiei.

Şedea, înconjurându-şi genunchii cu braţele. Băiatul cel slab se legăna înainte şi înapoi, cu ochii închişi şi amândoi păreau a fi prizonierii ei, iar din pricina faptului că tăcerea se prelungea, Asaf începu să se înfurie pe el însuşi: sperase că se va purta altfel cu ea, după ce trecuse prin atâtea, că va fi puţin schimbat; chiar şi cu Lea simţise că începe să se schimbe, dar ce folos? A rămas acelaşi amărât care se teme şi să caşte gura.

Deodată, fără să deschidă ochii, băiatul spuse:

— Asta nu e Dinca?

— Dinca? tremură Tamar. Privi în direcţia dinspre care se auzeau lătrăturile.

Asaf spuse:

— Ţi-am adus-o.

— *Tu* ai adus-o? Dar cum…, de unde…?

— N-are importanţă. Trebuia să ţi-o aduc, aşa că ţi-am adus-o. – Îşi strecură o mână în buzunarul cămăşii, atingând foaia aceea, formularul 76, pe care aproape că nu se mai puteau distinge cuvintele tipărite. – Nu are importanţă, murmură, mototolind petecul de hârtie şi îndesându-l la loc în buzunar. Încă o sută cincizeci de şekeli, cel puţin. Lentile telescopice nu va vedea el anul acesta.

Tamar păşea repede, cu spatele, nedezlipindu-şi ochii de la Asaf, cu scândura încă în mână. Când strigă „Dinca!“, aceasta pur şi simplu rupse cureaua, zburând în direcţia din care fusese chemată. Un nor de praf se ridică în locul în care se întâlniră. Strigăte de fericire, scâncete şi lătrături. Asaf le privea şi, în ciuda durerii, reuşi să zâmbească.

Se ridică cu greu, revenindu-şi. Ştia că acum va pleca, pur şi simplu, se va întoarce la casa lui şi toată viaţa se va urî pentru slăbiciunea şi frica lui şi nu va mai putea să schimbe nimic. Dacă ar fi fost Roi în locul lui, i-ar fi vorbit de la început, ar fi fermecat-o cu

poveşti şi, mai ales, ar fi amuzat-o. Doar ar fi amuzat-o? Ar fi făcut-o să râdă în hohote, să se tăvălească pe jos de râs.

Când dădu să se mişte, ea ridică imediat scândura. Asaf făcu doi paşi înainte. Ridică din umeri, îi arătă că avea mâinile goale, să îl lase să treacă şi să se ducă acasă. Misiunea lui luase sfârşit, iar mâine îl aştepta o nouă zi de muncă la primărie. Tamar îl privea uimită, pentru că toate frământările i se puteau citi pe chip şi părea acum foarte tulburat şi trist. Nu înţelegea cine este şi nu mai era atât de convinsă că reprezintă un pericol real, dar încă se temea, iar în momentul în care mai făcu un pas către ea, strigă înflăcărată:

— Dinca! *Go!* – Asaf o privi uluit. (El nu avea de unde să ştie, desigur, că în urmă cu nouă ani tatăl lui Tamar fusese de acord să îi cumpere un câine, punând însă condiţia să fie dresat în aşa fel, încât să ştie când Tamar se află în pericol. Acum, după nouă ani, ea îşi amintise dintr-odată acest lucru). Dinca îşi ciuli urechile, dar nu se clinti.

— *Go,* Dinca, *go!* urlă Tamar înfricoşată, imitând fără să îşi dea seama accentul sud-african al dresorului. Dinca făcu câţiva paşi, se apropie de Asaf şi îşi frecă botul de genunchiul lui, împingându-şi nasul în podul palmei lui. Tamar era uluită. Nu o văzuse niciodată pe Dinca făcând acest lucru cu altcineva în afară de ea. Asaf zise:

— A găsit-o cineva alergând prin oraş, a adus-o la primărie, iar eu lucrez acolo în vacanţă…

— La primărie?

— Da, tatăl meu cunoaşte pe cineva acolo… nu contează. Atunci am început să mă plimb puţin cu ea şi te-am găsit.

Tamar se uita la Dinca, aşteptând parcă o confirmare din partea ei. Dinca privi în dreapta, apoi în stânga, trecându-şi limba peste bot. După aceea se ridică pe două labe, sprijinindu-se de pieptul lui Asaf.

Tamar se rezemă în bâtă.

— Văd că te-au şi bătut pe stradă.

— De obicei nu arăt aşa, zise el stânjenit.

— De obicei, nici eu nu lovesc aşa.

Asaf tăcu. Îşi mută greutatea de pe un picior pe altul. Se scărpina cu pantoful deasupra gleznei.

— Ăăă, am atâtea mesaje de salut pentru tine, îţi aminti el deodată. De la Teodora, de la vânzătorul de pizza. De la Maţliah. De la Lea. Şi de la Noa, da, şi de la Honigman, unul care era cu Lea – cu fiecare nume pe care îl rostea, ochii ei deveneau tot mai mari –, de la unul, Serghei, şi de la un detectiv care odată aproape că a pus mâna pe tine. Şi de la o fată care cântă la violoncel pe stradă, cu o pălărie roşie.

Tamar făcu un pas către el. El se gândea că are ochi de lupoaică, sobri şi trişti.

— I-ai întâlnit *pe toţi*?

O scărpină stânjenit pe Dinca:

— Ea m-a condus la ei.

Alături, pe bolovanul lui, Şai se legăna şi murmura. Nici unul dintre ei nu îl băga în seamă. Perechea de ochi din faţa fiecăruia reprezenta lumea întreagă. Tamar se apropie de Asaf, fixându-l cu o privire concentrată, uitând de sine, ca şi când ar fi absorbit ceva din ochii lui, din gura lui, din trupul lui înalt. Asaf nu făcu nici o mişcare. În general, privirile ca aceasta îl tulburau. Îi provocau ameţeli şi nesiguranţă. Acum nu simţea decât un tremur uşor al picioarelor.

— Eu sunt Tamar.

— Da, ştiu. – După o secundă îşi aminti. – Iar eu sunt Asaf.

Urmă o clipă de tăcere stânjenitoare. Să-şi strângă mâinile? Prea comun. Ei erau deja într-un alt plan.

Tamar îşi reveni prima şi arătă spre Şai:

— Acesta este fratele meu, Şai.

— Fratele tău?!

— Fratele meu. De ce? Nu ştiai?

— Tot timpul am crezut că este, adică tu şi el…, chiar nu ştiam!

Ea înţelese imediat:

— Credeai că este prietenul meu?

Asaf chicoti. Se îmbujora. Ridică din umeri. O mică rotiţă zimţată din creierul lui începu să se învârtă mai repede: „Dacă este aşa, înseamnă că este aşa, nu?“. Iar din cauza aceasta, în interiorul lui Asaf lucrurile începură să se mişte deodată într-un ritm nou, ameţitor. Sufletul şi trupul i se înnoiau. Ca şi când un alt chiriaş i-ar fi împrumutat corpul acum, începând să-l *mobileze* plin de vervă, mutând mese grele, aruncând afară dulapuri vechi şi mâncate de cari, aducând în loc ceva uşor ca aerul, flexibil şi moale. Şi simţi că trebuie, acum, imediat, să clarifice o problemă care stătea între ei. Scoase rucsacul din spate şi i-l dădu. Ea îl cuprinse imediat cu braţele, îmbrăţişându-l strâns şi privindu-l pe Asaf surprinsă şi bănuitoare:

— Chiar şi asta…

El îşi îndreptă umerii şi spuse:

— Ascultă-mă, ăă… am citit puţin. Din caiete. Nu aveam de ales.

— Ai citit din jurnal?! Ea se dădu puţin înapoi, iar pe el îl duru îndepărtarea ei, chiar şi cu un pas. – Ai citit din jurnalul meu?! – Ochii ei străluceau de furie, era pregătită de luptă pentru a-şi apăra libertatea, iar Asaf înţelese că o pierduse exact în clipa în care o găsise.

Brusc, ridică şi el steagul de bătălie. Îi aruncă o privire plină de durere şi dezamăgire.

— Am citit numai puţin, murmură el, numai câteva pagini, de ici, de colo. M-am gândit că poate, cu ajutorul jurnalului, mă înţelegi? Că voi reuşi să te găsesc…

Nu avu nici o reacţie. Îşi rotunji doar buzele, cu o mişcare ce-i devenise obişnuită. Era furioasă, dar cel mai mult o mira faptul că îi mărturisise. Imediat ce o întâlnise, îi dezvăluise acest lucru. I-ar fi putut ascunde, iar ea nu ar fi ştiut niciodată. Ciudat, se gândea ea, cum simţise nevoia să se elibereze imediat de această povară, ca şi când ar fi vrut ca nici un secret, nici o minciună să nu stea între ei.

— Deci ai citit, se întoarse ea şi îşi spuse încet, încercând să descifreze semnificaţia acestui lucru pe care încă nu îl înţelegea prea bine: îi citise jurnalul intim. Acesta era cel mai îngrozitor lucru pe care să i-l facă. El ştie. O cunoaşte la fel de bine cum se cunoaşte ea însăşi. Îl privi cu atenţie. Asta nu îl îndepărta de ea. Era puţin ameţită şi dezorientată. Era ceva cu totul nou. Mai avea nevoie de puţin timp pentru a se obişnui cu ideea.

Asaf interpretă greşit tăcerea ei:

— Gata, deja am uitat totul.

Ea simţi o durere necunoscută până acum.

— Nu, nu uita nimic, spuse repede, surprinzându-l, minunându-se pe ea însăşi. Tot ce ai citit acolo mă reprezintă. Asta sunt eu. Acum ştii.

El zise:

— Nu chiar. – Ar fi vrut să spună „Tocmai de aceea voiam să ştiu mai multe“, însă aproape că nu mai putea să rostească fraze lungi fără a se opri să-şi înghită saliva în mijlocul lor.

— Şi acum? întrebă ea, puţin stânjenită de statura lui înaltă şi de faptul că se aflau atât de aproape unul de celălalt, faţă în faţă, vrând de fapt să spună: „Ce ne facem acum?“.

Deodată i se făcu dor de părul ei cel des; ar fi putut, cel puţin, să-şi ascundă chipul în el şi să nu se mai simtă atât de vulnerabilă, expusă, aproape goală. Şi cum de vorbeşti asemenea prostii? Ce înseamnă „facem“ ăsta comun? Ce are ea de împărţit cu el? Încercă

să facă un pas înapoi, dar nu reuşi. Simţea cum crăpături lungi îi străbat trupul din cap şi până în picioare.

— Ce vrei tu.

— Cum? Ce ai spus? – Nu înţelegea. Căldura ce emana din corpul lui avea mai mult înţeles decât cuvintele stângace. El tăcea. De ce tace? Ea îşi încrucişă braţele, ca şi când i s-ar fi făcut deodată frig. Îşi aplecă privirile şi zâmbi pentru sine, aşa cum nu o mai făcuse de multă vreme, deşi nimic nu o amuza. Apoi se uită la urechea lui stângă şi la pantoful drept. Îşi linse buza de jos. Ridică puţin din umeri, fără motiv şi îşi frecă palmele una de cealaltă. I se părea că lucrurile îi scapă printre degete. Corpul ei începu să facă nişte mişcări ciudate, de parcă ar fi îndeplinit un ceremonial din alte vremuri sau ar fi executat un dans cu reguli bine stabilite acum milioane de ani şi cărora nu face decât să li se supună.

— Orice vreau eu? zâmbi ea, iar cineva făcea un slalom rapid în inima ei. Zâmbi şi Asaf. Ridică din umeri. Apoi îşi întinse braţele deasupra capului. Dintr-odată, întreg corpul îi fu cuprins de agitaţie. Tropăi puţin pe loc pentru a-şi dezmorţi picioarele. Îşi trecu mâna prin părul dezordonat. Simţea furnicături îngrozitoare pe spate, sus, între omoplaţi, acolo unde nu putea ajunge singur.

Zâmbetul ei se lărgea tot mai mult.

— Păi ai spus că ai venit să mi-o aduci pe Dinca. Mi-ai adus-o, nu? Şi acum?

Îşi privea concentrat vârful pantofilor, niciodată nu observase modelul lor interesant, combinaţia fascinantă dintre pielea lor neagră şi talpa albă. Apoi i se părură prosteşti şi urâţi, dar mai ales foarte mari: cum este posibil ca un an întreg să fi mers încălţat cu asemenea monştri? Şi se mai mira că toată lumea râdea de el? Se mai mira că lui Dafi îi era ruşine cu el? Iar întrebarea cea mare, întrebarea vieţii lui, era dacă Tamar îi observase deja sau mai putea

încă salva situaţia. Cu multă precauţie, dar foarte repede, îl trecu pe unul în spatele celuilalt şi-şi pierdu echilibrul, gata să se prăbuşească. Exact asta îi mai lipsea, să cadă în faţa ei. Ce naiba să mai facă? Faţa îi luă foc dintr-odată. Cine ştie câte coşuri îi ieşiseră chiar în clipa aceea? Iar furnicăturile de pe spinare îl înnebuneau. Ce se întâmplă cu el?

Îşi îndreptă umerii, îşi întinse braţele, apoi şi le împreună pe piept, încercând parcă să capete noi puteri, după care spuse un lucru pe care nu credea că va îndrăzni vreodată să îl spună:

— Dacă tu vrei… vreau să zic, vrei să rămân?

— Da, da. – Apoi tăcu, speriată. De unde ieşiseră aceste două „da“-uri? Asta vrea? De unde izvorâse această dorinţă? Ce legătură este între ei doi? Nici măcar nu îl cunoaşte. Cum de este în stare să îl facă părtaş la un lucru atât de intim, chiar de viaţă şi de moarte?! – Stai o clipă! strigă ea şi păru dintr-odată mult mai matură decât el. – Ai idee în ce te bagi?

Asaf ezită. Ştia că ea se ascunde de cineva, rosti el, și vede bine că Şai nu este într-o condiţie foarte…

— Ia heroină de aproape un an, zise Tamar scurt, urmărindu-i reacţiile. Figura lui îi uşură misiunea – Sunt aici cu el de alaltăieri. Acum este destul de bine, dar chiar înainte să vii, am avut o…

— Da, zise Asaf, am auzit. Dar de ce este aşa?

— Are o criză. Ştii ce este o criză?

Asaf încuviinţă printr-o mişcare a capului. O posibilitate cu totul nouă, surprinzătoare, începu să se contureze în mintea lui. Drogurile pe care le cumpărase; s-ar fi putut oare să nu fi fost pentru ea?

— La noapte, mâine şi mâine noapte va fi punctul culminant, îi zise ea pe un ton ferm, observând efectele acestor cuvinte asupra lui –, punctul culminant al crizei cel puţin aşa mi-au spus câţiva, ăăă, specialişti.

— Lea?

— *Ce?!* Din pricina şocului, de pe vocea ei căzu unul dintre vălurile care îi înfăşurau goliciune! apărând-o de privirile străinilor. – Da, şi Lea. – Tăcu.

Îl privea cu ochi pătrunzători, începând să-şi dea seama că el va continua să o surprindă în permanenţă, în toate privinţele şi ştia că nu are timp să reflecteze la acest lucru acum, pentru că trebuia să se întoarcă pe terenul accidentat al realităţii imediate. – În general, la un om în starea lui, criza durează patru-cinci zile. Două şi jumătate au trecut deja. Gândeşte-te bine dacă vrei să rămâi, pentru că nu va fi uşor. – Tăcu o clipă, apoi adăugă, extenuată. – Mai ales pentru tine va fi foarte greu.

— Cum, nu, eu sunt bine. Dar spune-mi un lucru…

— Da? Se întorsese deja pentru a-l ridica pe Şai, care îşi întinsese braţele ca un bebeluş neajutorat. Dar şi pentru a-i oferi lui Asaf posibilitatea să plece, acum, când aflase adevărul, pentru a nu-l obliga să rămână. El veni lângă ea:

— Dar de ce… de ce a ajuns în starea aceasta? Aici nu are droguri?

— Încearcă să se lase. Noi… – Nu ştia cum să îi explice. – Noi amândoi ne străduim ca el să se lase.

Şai urlă. O durere profundă îi măcina corpul. Trecu brusc de la somnolenţă la agitaţie şi strigăte. Tamar îl privi lung pe Asaf. Clipa lor de intimitate luase sfârşit. Ochii ei întrebau: „rămâi?“, iar ochii lui răspunseră „da“. Ea zise:

— Hai să îl ducem în peşteră. – Asaf mai avea de pus multe întrebări. Avea şi multe lucruri de povestit, despre ieşirea Teodorei, de exemplu. Dar acum era nevoie să acţioneze. Să acţioneze în ferm, decisiv, îl prinse pe Şai de subsuoară şi îl ajută să se ridice, minunându-se cât de uşor era. Parcă ar fi fost doar conturul unui

trup. Şai se agăţă de umerii lui Asaf cu degetele lui subţiri. Asaf îşi spuse că este foarte ciudat, nu schimbaseră nici o vorbă – el şi Şai – şi acum se găseau îmbrăţişaţi astfel.

Gândul acesta îi veni în minte iarăşi şi iarăşi, de zeci de ori în timpul serii, apoi al nopţii, până se dizolvă complet. Şai urla şi vomita peste tot în jurul lui. Adesea se întindea, scărpinându-şi braţele şi picioarele până când îi dădea sângele. Cam o dată pe minut urla tare, prelung, cu gura atât de larg deschisă încât maxilarele aproape că i se dislocau. Adormea câteva clipe, epuizat, dar deodată trupul întreg îi era zguduit de convulsii, aproape ridicat de la pământ. Asaf şi Tamar se ocupau de el în permanenţă. Îl spălau, îl curăţau, îi schimbau hainele, îi dădeau apă, îi ştergeau broboanele de transpiraţie. Asaf nu simţi când apuse soarele şi nici când se lăsă întunericul adânc al nopţii. Timpul nu se mai măsura în secunde, ci în acţiuni. În fiecare clipă era câte ceva de făcut. În interiorul peşterii nu se auzea decât vocea lui Şai. Tamar şi Asaf aproape că nu îşi vorbeau. Îşi creaseră rapid un limbaj fără cuvinte, înţelegându-se din priviri, ca medicii într-o sală de operaţie sau scafandrii în adâncuri. Asaf îşi şterse din minte toate gândurile legate de lumea din afara peşterii. Nu mai exista nici o altă lume. Dispăruseră cei dragi lui, nu mai era nici Karnaf, care probabil a trimis deja poliţia în căutarea lui, şi nici oamenii aceia care îi urmăreau pe el şi pe Tamar. Când se gândi la cele două zile pe care Tamar le petrecuse singură cu Şai, se întrebă cum reuşise să se descurce. Apoi îşi dădu seama că probabil nu închisese un ochi din clipa în care ajunsese aici. Dar nu se plângea de nimic. Se aplecă deasupra lui Şai, el se apropie prin spatele ei, luându-i din mână cana de apă goală şi înţelese din privirea ei că trebuie să o umple. Pe buzele ei citi „hârtie igienică“, şi îşi spuse că are buze frumoase, ca pictate. Se duse în colţul peşterii şi îi aduse două suluri. Ea deja îi scosese lui Şai pantalonii. Asaf luă

imediat hârtia murdară. În aceeaşi clipă observară amândoi că Şai purta boxeri cu Snoopy şi rămaseră uimiţi, apoi se uitară unul la celălalt, ca pentru a se asigura că ceea ce văd este adevărat, Snoopy în mijlocul acestei scene de coşmar.

O oră şi încă o oră. Trei ore, cinci ore. Opt. Nu vorbeau aici în scurtele răstimpuri în care Şai adormea. În primul rând din cauza oboselii, dar şi din pricină că li se părea ciudat să înceapă deodată o conversaţie politicoasă care să-i ajute să se cunoască mai bine, aşa cum fac doi oameni care tocmai s-au întâlnit. Stăteau la căpătâiul lui Şai, care dormea, lungiţi de-a latul celeilalte saltele, cu picioarele întinse pe pământ. Inspirau adânc, privind zidurile peşterii şi încercând să-şi tragă sufletul, dar nu reuşeau. Erau foarte atenţi să nu se atingă. Amândoi simţeau cum prezenţa celuilalt îi umple de noi forţe, nebănuite, dar în acelaşi timp erau gata să se lase furaţi de somn. Din când în când, Tamar îi dăruia câte un zâmbet trist, arătându-i că îi împărtăşeşte părerea de rău. Nu aveai tu nevoie de toate astea, spunea zâmbetul ei, iar Asaf îi răspundea cu cel mai blând şi mai încurajator surâs al său. Dar ea vedea cât este de frământat, de măcinat – nu de efortul fizic, părea clădit dintr-un material rezistent, ci de tortura la care era supus Şai, de realitatea aceasta în care se pomenise atras fără să-l pregătească nimeni.

La ora două după miezul nopţii, Şai se trezi şi începu să îşi caute doza ca un vânător prada. Era sigur că Tamar mai avea ceva. O descusu de mai multe ori: câte doze cumpărase de la *dealer*-ul din Piaţa Ţion? Cincizeci de grame, nu? Unde sunt zece? Patruzeci am luat deja, unde sunt celelalte zece?

Explicaţiile ei nu ajutară la nimic. A mia oară îi spunea că folosise deja cele zece grame când erau la Lea. El alerga prin peşteră ca un

animal sălbatic, din colţ în colţ, deranjând lucrurile pe care ea le pusese în ordine, scotoci în interiorul chitării pe care i-o adusese de acasă, apoi în pantofi. Îi sili pe Tamar şi pe Asaf să îşi scoată pantofii, iar apoi controla şi în ei. În timpul căutării lui disperate dădu peste ascunzătoarea în care se aflau cătuşele. Rămase nemişcat, privindu-le vreme îndelungată. Tamar se gândea că acum, când descoperise ce îi pregătise, lucrurile prosteşti pe care se gândise că va avea curajul să le folosească, era sigură că o va ucide. Dar creierul lui funcţiona în mod cu totul diferit, lumea lui era constituită din două părţi distincte: doza şi tot ce nu era doză. Cătuşele nu îl interesau. Dar Asaf le văzu, bănui ceva şi se uită şocat la Tamar. Ea ridică din umeri: aveam oare de ales? Iar el începu să priceapă în cele din urmă planul lui Tamar şi tot ce făcuse.

Şai se prăbuşi disperat la pământ şi începu să pipăie buretele saltelei, centimetru cu centimetru. Din când în când scotea câte un chiot de speranţă, un strigăt de fericire, după care lovea salteaua cu violenţă, dezamăgit. Asaf şi Tamar îl priveau nemişcaţi. Asaf îşi spunea – nici nu-i pasă că sunt aici, îi e indiferent faptul că un străin, apărut de nicăieri, i se alăturase lui Tamar. Îl interesa doar un singur lucru. Tamar se întreba din nou câtă vreme va rezista Asaf în nebunia aceasta. Când anume se va ridica şi va pleca sau va dispărea pur şi simplu fără să spună un cuvânt? Adesea, când era ocupată cu Şai, simţea cum Asaf, în spatele ei, se îndrepta spre ieşirea din peşteră. Se uita atentă înapoi. Îl vedea stând în picioare, drept, inspirând aerul rece al nopţii. Se forţa să nu îl mai privească. Trebuia să îi lase posibilitatea de a mai face un pas afară din peşteră şi de a dispărea. Ce nevoie are el de toate astea, se gândea. De ce s-ar implica un om normal în aşa ceva? Persoane mult mai apropiate decât el o lăsaseră singură în situaţii mult mai uşoare. Imediat după aceea o treceau însă valuri plăcute de căldură în momentul în care îl

auzea păşind uşor în spatele ei, luându-i din mână cana cu apă sau hainele murdare şi toată povara care o apăsa în clipele acelea.

Şai se târî cu greutate până într-unul din cele patru colţuri ale peşterii. Încerca să sape cu unghiile în pământul tare. Timp de câteva minute nu se auziră decât sunetele degetelor sale scormonind pământul şi respiraţia lui agitată, sacadată. Nu îşi puteau lua ochii de la el, era ca un coşmar. Săpa repede, vârtejuri de praf se ridicau în spatele lui. Din gură îi ieşeau mormăieli ciudate. Dar dintr-odată îşi ridică ochii, privindu-i cu un zâmbet viclean, de om sănătos:

— Aţi putea să-mi spuneţi şi mie, este cald sau frig?

Toţi trei izbucniră într-un hohot de râs neaşteptat, ca trei copii aflaţi într-o tabără – Râdea şi Şai, iar pentru o clipă dădu impresia că este un om liber; Tamar se prăbuşi pe spate, epuizată de tensiunea ultimelor clipe, îşi întinse braţele şi râse până îi dădură lacrimile, iar printre ele îl privi pe Asaf şi se gândi că are un râs dulce, de bărbat.

Dar apoi durerile reveniră. Şai simţea că întreg corpul i se fărâmiţează. Totul se rupea şi exploda înăuntrul lui. Muşchii începură să îi tremure, aşa spunea el, să se dezlipească, să se micşoreze, să îi şerpuiască prin trup. Nu ştia că are muşchi în atât de multe locuri, chiar şi în spatele urechilor, de exemplu, sau în gingii. Tamar îşi amintea cum încă de acasă era capabil să descrie în amănunt orice durere, fie ea cât de uşoară, pe un ton răsfăţat şi plângăreţ, iar acum trebuia să treacă peste amintirea aceasta – nu peste durere – care se trezi în mintea ei. Încerca să îi distragă atenţia, să îl amuze puţin. Îi povestea despre diafragmă, care este tot un fel de muşchi pe care nu îl simţi în mod obişnuit, dar fără de care nu se poate cânta. O imita pe Halina, care îi cerea, „Apasă! Apasă pe diafragmă!“, iar apoi îi ţinu o întreagă conferinţă, imaginându-şi ce va spune când va

auzi că Tamar a cântat pe stradă – „Serios? Şi le-a plăcut? Foarte interesant… dar cum ai putut cânta pe tonuri atât de înalte? Cu mine niciodată nu poţi, cu mine după fiecare ton înalt ai nevoie de o pauză…“. Şai nu râdea la glumele ei. Asaf, în schimb, se distra copios. Tamar îşi dădu seama că era o persoană uşor de amuzat, îi făcea plăcere să îl facă să râdă, se gândea că Idan nu râsese niciodată la poantele ei, poate chiar credea că nu are simţul umorului, iar Asaf, din locul în care stătea, îi văzu gropiţa aceea graţioasă despre care îi vorbise Teodora şi începu să ghicească ce făcuse Tamar pe străzi în ultima lună de zile. Se întreba dacă o va auzi vreodată cântând. Se hotărî ca de acum înainte să caute în ziare toate informaţiile despre concerte şi dacă va găsi numele ei – deodată îl lovi un gând amar: astea sunt vise, nu ştie nici măcar numele ei de familie!

Dar nu era momentul potrivit pentru a se lăsa pradă deprimării, Şai începu să delireze, vorbind despre o larvă pe care o numea Duda şi care se târăşte înăuntrul lui, sugându-i intestinele. O simţea şerpuind şi muşcând din carnea lui la fiecare mişcare. I se părea că trupul i se dezintegrează în organe, muşchi, celule. Picioarele i se mişcau singure, scuturate de convulsii, apoi şi mâinile. Asaf vedea, dar nu îi venea să creadă: un trup atât de lung şi slab tremurând în neştire. Tamar se aşeză lângă el, îmbrăţişându-l strâns, iar Asaf îi văzu braţele subţiri şi puternice şi inima lui – aşa cum îl asigurase Teodora – bătu pur şi simplu din aripi şi zbură spre ea. Ea îi vorbea fără încetare lui Şai, spunându-i că îl iubeşte, că îl va ajuta, că peste puţin timp, o zi sau două, totul se va sfârşi şi vor începe o viaţă nouă. În plină criză, capul lui Şai se prăbuşi pe spate, apoi el adormi.

Ea se rostogoli deasupra lui. Nu mai avea nici un strop de vlagă. Pete de transpiraţie îi apăruseră la subsuori. Pe haine avea urme de vomă şi urină de la Şai. Asaf o mirosea, ştiind că şi ea face acelaşi

lucru. Se aşeză, privindu-l pe Asaf cu ochii aceia ai ei care vedeau mai multe decât ai celorlalţi oameni. Cu ochii larg deschişi. Tamar avea sentimentul că acum este complet goală în faţa lui, dar nu îi păsa şi nici nu avea puterea să înţeleagă ce i se întâmplă. La început, de pildă, o deranja faptul că el vede goliciunea lui Şai – pentru că asta însemna o încălcare a intimităţii, dar şi pentru că, dezvelind trupul fratelui său, dezvelea şi o parte din ea însăşi, materia din care era şi ea făcută. După câteva ore se obişnuise, însă. Acum încerca să adoarmă. Îl auzi din nou pe Asaf ridicându-se încet şi îndreptându-se către gura peşterii. Îşi analiză sentimentele şi descoperi că nu se mai temea că el va fugi; încă o barieră dispăruse dintre ei. El ieşi. Silueta îi fu înghiţită de întuneric. Dinca se ridică, privind şi ea în urma lui. Trecu un minut, apoi încă unul. Tamar se gândea, făcându-şi curaj, că nu-i strică să respire puţin aer curat. Chiar să facă o scurtă plimbare. Poate se dusese să urineze? Mai trecu un minut. Nu se auzea nici un zgomot de paşi. Tamar îşi spunea că îi va rămâne veşnic îndatorată pentru ceea ce făcuse deja, chiar dacă nu se va mai întoarce. Apoi îşi dădu seama, surprinsă, că nici măcar nu îi ştie numele de familie. Coada Dincăi începu să se mişte pe podea. Silueta lui Asaf se contură în întuneric. Dinca se întinse din nou, iar Tamar începu să respire normal. El se întinse cu multă grijă alături de ea, de-a latul saltelei, fără să o atingă. Ea înţelese deodată cât de multă plăcere îţi poate oferi o respiraţie firească, nesufocată, apoi auzi lângă ea răsuflarea lui uşoară şi, fără să ştie de ce, o cuprinse un val de fericire, doar pentru că îl ştia stând astfel lângă ea. Îi trecu prin minte că acesta este un mod tare ciudat de a cunoaşte pe cineva. De a te împrieteni cu cineva. Pentru că asta ni se întâmplă nouă, se gândea ea, suntem, într-un fel, puţin prieteni, ne apropiem unul de celălalt – nu mi-e clar în ce mod – mai bine zis, nu ştiu deloc în ce mod – fără să

ne cunoaştem, fără să se fi întâmplat nimic între noi. Acum, când stătea atât de aproape de ea, îşi dădu seama că nu aflase nimic despre el, unde locuieşte, de exemplu, unde învaţă, dacă are prieteni sau prietenă, nu îi spusese nimic, dar simţea că ştie deja ceva despre el, deţine o informaţie clară şi solidă, care deocamdată îi era de ajuns.

Erau şi momente în care acest lucru o rănea; sentimentul că aici se întâmplă ceva, poate ceva cu totul nou, în timp ce ea trebuie să-i fie devotată în întregime lui Şai, fără nici o reţinere. Era mult prea obosită pentru a-şi explica sieşi prin ce trece; în alte împrejurări, cu siguranţă mintea ei s-ar fi ascuţit ca lama unui bisturiu, dar acum nu avea putere şi nici dispoziţie pentru aşa ceva, ştia doar că undeva se deschidea o rană: ca şi când Şai ar fi devenit deodată doar mijlocul prin care să se stabilească această legătură. Iată. Reuşea să îşi explice. Se sperie, se ridică şi privi în jurul ei, văzu lampa de veghe gata să se stingă, se asigură că Şai doarme, că Dinca doarme şi că Asaf o priveşte. Se întinse din nou. Cel mai tare o deranja faptul că Şai nici nu simţise emoţia aceasta ciudată care plutea prin aerul din jurul lor. Sau poate că totul se petrecea doar în imaginaţia ei? Poate că toate acestea nu sunt decât fanteziile ei romanţioase şi Asaf nu simte nimic? Poate că nu este decât un tânăr cumsecade care s-a hotărât să o ajute? Se întoarse obosită pe partea cealaltă, lovind cu mâna pieptul lui Asaf. Vai, îmi cer scuze, nu am vrut, pentru o clipă am uitat că eşti aici, aţipisem. Culcă-te liniştită, nu ai dormit deloc în ultimele zile, nu-i aşa? Nu prea îmi amintesc, cred că nu; dormi, rămân eu de veghe.

Când îi spuse „dormi, rămân eu de veghe“, când îi luă povara de pe umeri cu atâta blândeţe şi uşurinţă – dar nu, mai bine să nu se gândească la astfel de lucruri acum. În acea clipă aproape că uită de

nodul care îl strângea gâtul, voia să îi povestească totul, pentru a se elibera puţin de ce i se întâmplase de când pornise la drum, să-i spună prin ce trecuse aici, în peşteră, împreună cu Şai; pentru că dacă Iadul există, se gândea ea, aici a fost, în ultimele zile, singură cu el, înainte de venirea lui Asaf. Dar simţea că dacă va deschide gura, dacă va mai face o singură zgârietură, cât de uşoară, pe sufletul ei, va izbucni din ea într-o clipă un şuvoi de durere şi se va elibera, într-adevăr, dar era încă prea devreme, îi era încă interzis să facă aşa ceva. Şi, în afară de asta, îşi spuse cu o strângere de inimă, nici măcar nu îl cunoştea.

Se întoarse pe o parte, el stătea cu spatele la ea, îi simţi mirosul de transpiraţie şi se gândi cât de bine se va simţi în momentul când totul se va termina şi va putea să facă un duş. Poate că se vor mai întâlni o dată atunci, în lumea de afară, vor sta la o cafea, spălaţi, curaţi şi parfumaţi. Îşi vor povesti unul altuia cine sunt cu adevărat. Poate că îi va cumpăra, pentru a-i mulţumi într-un fel amuzant, un deodorant scump. Iată, din nou uita să se gândească la Şai, permiţându-şi să se lase furată de închipuire. Ca şi când întotdeauna cineva trebuie sacrificat, îşi spuse, pentru ca după aceea să înceapă o viaţă nouă. Despre ce vorbeşti, îşi înăbuşi ea gândurile, ce viaţă nouă? Nici nu-i pasă de tine. Apoi adormi adânc, întinsă pe pământ, iar gândurile acelea încurcate şi nedesluşite o însoţiră în somn.

Asaf se ridică şi se uită la ea cum doarme, iar priveliştea ei îi umplu inima. Voia să o apere, să îi cureţe faţa de praf. Să-i facă un bine. Cel mai mare bine pe care i-l putea face acum era să nu o trezească. De aceea rămase complet nemişcat. O privea doar fără încetare, o sorbea din ochi, minunându-se cât este de frumoasă. Ea suspină şi se acoperi, odihnindu-şi capul în palmele împreunate. Avea degete lungi şi fine. În jurul gleznei murdare purta un lănţişor

subţire din argint, aproape invizibil; o privea, dar nu îi era de ajuns. Vorbea cu ea în gând: ştii că ai nişte ochi aşa cum nu am mai văzut niciodată? Da, mi s-a mai spus asta de câteva ori, dar pentru că tot veni vorba, ştii de ce au devenit astfel? Pentru că ai privit lumea cu mirare? Oh, eşti imposibil! Chiar ai citit totul, nu-i aşa? Nu, doar câteva pagini, de ici, de colo; este frumos ca tu să ştii atâtea lucruri despre mine, iar eu să nu ştiu nimic despre tine? Dar tu, de exemplu, ai fi acord să-ţi citesc jurnalul? Eu nu am jurnal; dar dacă ai fi avut? Dacă aş fi avut…? Da, dacă ai fi avut, ai fi fost de acord? Dar ce nevoie ai de jurnal? Pot să îţi povestesc totul.

Ea întredeschise o pleoapă şi îl văzu zâmbind pentru sine, cu degetele lipite unul de celălalt într-un gest copilăros, ca şi când ar fi vrut să pună o întrebare, apoi adormi din nou, liniştită. Asaf se ridică în picioare. Se întinse. Se gândea că, într-un fel sau altul, a doua zi va trebui să iasă de aici pentru a-i telefona lui Karnaf şi părinţilor săi, în America, înainte ca bunul Karnaf să alerteze toată poliţia Israelului. Asta îl întrista. Lumea îi atinse umărul cu o mână rece. Îl chinuia din nou întrebarea cum să-i spună lui Karnaf despre Reli? Acum i se părea chiar mai complicat decât înainte şi nu ştia de ce: poate pentru că înţelesese deodată că până acum nu bănuise nici pe departe ce simţea Karnaf pentru sora lui? Poate. Dar poate că şi lui Reli îi fusese greu alături de Karnaf, se gândi el, îndreptându-se cu grijă spre lampa de veghe care stătea să se stingă. Căută prin peşteră după săculeţul cu bateriile pregătite de Tamar. Imediat observă că nu se potriveau. Îşi aminti că în sinea lui o acuzase întotdeauna pe Reli că nu îl iubea destul pe Karnaf. Şi întotdeauna îi fusese limpede, lui şi tuturor celorlalţi, că el, Karnaf, iubeşte *mai mult* şi că nimeni nu s-ar putea măsura cu dragostea lui grijulie şi generoasă. Cotrobăi printre lucruri şi cutii de conserve, găsi câteva punguţe cu prăjiturele şi începu să desfacă ambalajul din plastic.

Gândurile acestea îl nelinişteau. De exemplu, în cele mai multe dintre conversaţiile lor, Karnaf revenea negreşit la cât de dor îi era de Reli, totul transformându-se într-un adevărat ceremonial. Asaf putea chiar să repete, cuvânt cu cuvânt, lamentaţiile lui Karnaf legate de felul în care o pierduse pe Reli şi ce greşeală enormă făcuse când nu insistase să se căsătorească cu el imediat după ce terminase armata şi cât de idiot fusese când o lăsase să plece în America. Scoase două fire de sârmă dintr-un tub de plastic, le înnodă şi le îndreptă. Din buzunarul blugilor scoase o rolă de bandă izolatoare („şi banda izolatoare este ca o batistă“, spunea tatăl lui), apoi aşeză şase baterii micuţe una lângă cealaltă, minus cu minus şi plus cu plus. Şi dacă e să fim sinceri – prinse sârmele de baterii şi le conectă la bec, acum era bine – niciodată, în nici una din discuţiile lor, nu vorbiseră despre Reli, despre ce simte ea, se gândea Asaf, inima îi izbea cu putere pieptul, iar el nu ştia de ce, pentru care dintre ei, poate pentru Karnaf şi numaidecât îşi îndreptă gândurile spre altceva, spre ce se va întâmpla de acum înainte şi spre felul în care Karnaf va suporta vestea aceasta venită din America şi cum va supravieţui el, oare, dacă cea pe care o iubeşte atât de mult nu va fi a lui.

Când deschise ochii (se pare că adormise fără să-şi dea seama), Şai nu mai era în peşteră. Într-o secundă, Asaf sări în picioare. Se întrebă dacă ar trebui să o trezească pe Tamar şi hotărî că deocamdată nu. O fluieră încet pe Dinca şi ieşi. Afară începea deja să se lumineze. Cerul era tivit cu o panglică roz. Asaf alerga, cu Dinca alături de el. O apucă într-o parte, dar nu găsi nimic. În alta, nici aici nimic. Făcea eforturi disperate pentru a-şi păstra calmul. Ştia că Şai, în starea în care se afla, nu putea ajunge prea departe. Dinca fugea în faţa lui. Căutând, adulmecând. Asaf avea mai multă

încredere în ea decât în el însuşi, alerga în urma ei, abia acum își dădu seama că de când ajunsese aici Dinca se retrăsese pe un plan secund, ca şi când misiunea ei ar fi luat sfârşit în clipa în care el şi Tamar se întâlniseră. O chemă şi îngenunche lângă ea. Îşi afundă mâinile în blana ei, lipindu-şi capul de botul căţelei. Mirosurile lor se amestecară. Ea le amuşină cu plăcere. Apoi începură din nou să alerge.

Pe bulevardul de deasupra lor trecea un camion Asaf fu cuprins pe loc de panică: Şai nu trebuia să ajungă, cu nici un preţ, la şosea. Va merge în oraş, unde îşi va procura doza, iar toate cele trei zile de coşmar şi chinurile acelea supraomeneşti se vor duce de râpă. Exista însă un scenariu şi mai rău: în clipa în care Şai ajunge în oraş, cei care îl caută vor pune mâna pe el. Deodată fu scăldat în sudoare. Îi venea să-şi pună capăt zilelor pentru că adormise şi o dezamăgise pe Tamar.

La poalele muntelui, sprijinit de un molid, cu întreg corpul aplecat înainte, stătea Şai. Şuvoaie de lichid verde izbucneau din gura lui. Asaf alergă spre el. Îl prinse cu o clipă înainte de a se prăbuşi. Avea ochii daţi peste cap, dar îi murmură lui Asaf să nu-i stea în cale, pentru că trebuie să ajungă la şosea. Îi promise şi bani, dacă îi va arăta unde ascunsese Tamar doza. Asaf îşi trecu o mână peste picioarele lui şi îl ridică pe umăr. Coborâră astfel în vale, spre cele două dâmburi între care se căsca gura peşterii. Chiar înainte de a intra, Şai îi cuprinse cu putere gâtul. Îl sili să se oprească:

— Dacă doarme, ai face bine să nu îi spui că am ieşit. – Apoi îl imploră. – Nu îi spune, nu îi spune. – Asaf stătu pe gânduri câteva clipe. Loialitatea faţă de Tamar şi rugămintea plină de disperare a lui Şai, care nu dorea să o dezamăgească.

— OK, dar asta este ultima ta încercare de a fugi. – Şai făcu o mişcare din degetele sale lungi, prin care părea a spune „da“. Asaf îl

aşeză pe saltea. Îl întinse şi îi aranja membrele lungi şi subţiri, ca şi când ar fi culcat o păpuşă. Tamar îi auzi mişcându-se lângă ea şi se trezi. Deschise ochii. Se întinse cu plăcere, uitând pentru o clipă unde se află.

— Vai, cât am dormit… hei, eşti acolo? De ce stai în picioare? – Asaf tăcea. Şai îl implora din priviri. Asaf ridică din umeri:

— Voiam doar să mă dezmorţesc puţin. – Tamar îi zâmbi, un zâmbet dulce, de dimineaţă. Şai, de la locul său, clipi în semn de mulţumire. O lumină curată, plină de viaţă, îi străbătu privirea întunecată, iar Asaf îi zâmbi. Tamar observă schimbul acesta de priviri. Închise ochii şi se gândi că poate, în cele din urmă, lucrurile vor reveni la normal.

Ziua care urmă fu ceva mai liniştită decât cea de dinaintea ei. Şai suferea mai puţin, însă continua să-şi caute ore întregi drogul prin saltea sau prin crăpăturile din zidurile peşterii. Era sigur că văzuse ieri doza care lipsea, fără îndoială o văzuse, doar că acum nu îşi putea aminti unde. Tamar şi Asaf încetaseră deja să îi mai asculte întrebările. Îi masau mereu picioarele pentru a-i potoli durerile şi pentru a-i stimula circulaţia sângelui. De mai multe ori îl forţară să bea câte puţină apă, iar adesea Asaf era nevoit să îl imobilizeze pentru ca Tamar să îi poată strecura în gură câteva picături, ca unui bebeluş, iar în clipele acelea Şai părea un pui uriaş de pasăre. Când ochii ei îi întâlniră pe ai lui, ştiu că şi el vede exact acelaşi lucru pe care îl vedea şi ea şi fu zguduită de o undă uşoară de şoc, de parcă ar fi privit în adâncurile sufletului lui Asaf, dar imediat îşi aminti surprinsă ce crezuse întotdeauna despre sine, că îi lipseşte acea parte a fiinţei, acea piesă de lego care să-i permită să se împrietenească cu cineva; dar poate că problema aceasta cere acum să fie reconsiderată, se gândea ea.

Jos, pe fundul văii, curgea un pârâu, aproape un firicel de apă. Ea porni într-acolo, ducând cearşafurile murdare şi hainele lor. În timp ce şedea îngenuncheată pe mal, frecând hainele în apă, îşi spunea că de când intrase în pensiunea lui Pesah, aproape că nu mai fusese nici o clipă singură. Asta i se păruse cel mai greu de suportat acolo, pentru că dintotdeauna, încă din copilărie, avusese nevoie – ca de aer – să fie singură cu ea însăşi cel puţin o oră sau două pe zi. Acum era puţin descumpănită: din clipa în care venise Asaf îşi putea permite mici „vacanţe“, să se plimbe singură prin vale, să nu mai simtă respiraţia altcuiva alături de a ei, însă, dintr-un motiv necunoscut, această nevoie profundă tocmai dispăruse. Se spălă şi ea în apa râului, apoi începu să urce dealul, fericită ca o fetiţă. *Prietenii se joacă cu el, pentru că râul a secat…,* cânta veselă, întinzând hainele la uscat pe crengile tufişurilor, într-un loc ferit de lângă peşteră; *Şi pentru că râul a secat, el…,* se opri dintr-odată, certându-se pentru prostia şi naivitatea ei, îşi mai adresă câteva cuvinte dure şi sarcastice, pe scurt, se reîntoarse la starea ei de dinainte, amintindu-şi cine împotriva cui luptă, însă în tot acest timp stătea în picioare, uitându-se la salopeta ei albastră care flutura uşor lângă cămaşa cu mâneci scurte a lui Asaf.

Ea îşi pregătise dinainte haine de schimb, însă Asaf nu avea aşa ceva. De aceea, purtase o parte din hainele pe care le adusese pentru Şai – foarte puţine îi veneau. Apoi, când şi acestea se murdăriră, îmbrăcă o cămăşi largă de-a ei, pe care o adusese special pentru misiunea pe care o avea de îndeplinit aici; asta e din perioada când eram grasă, îi povesti ea lui Asaf, iar el răspunse că îi vine greu să creadă că fusese vreodată astfel; ea râse, stai să vezi pozele, ce, eram ca o balenă, iar inima lui crescu de fericire, pentru că acest „stai să vezi“ îi dădea nădejdea unui viitor alături de ea.

— Of, se gândi Asaf în momentul în care ea îşi scoase periuţa de dinţi, eu nu am.

— Ia-o pe a mea, spuse ea după ce se spălă, iar Asaf – da, dacă mama lui ar fi ştiut, acesta i s-ar fi părut lucrul cel mai dezgustător dintre toate cele care se întâmplaseră în acele zile – se spălă cu periuţa ei, fără nici o problemă.

Reprizele de vomă luară sfârşit, la fel şi urletele. Începu diareea, încă un test care trebuia trecut şi îl trecură împreună, amândoi, de fapt toţi trei, pentru că Şai începuse deja să îşi revină – şi îi reveni şi ruşinea, şi întrebările pe care şi le punea în legătură cu Asaf, cine este şi ce caută aici; Tamar îi răspunse simplu că este un prieten. Dar când Asaf îi spuse că trebuie să se întoarcă în oraş pentru o oră sau două, pe faţa ei se putu citi atâta tristeţe, încât el fu la un pas să renunţe.

— Nici o problemă, du-te, zise ea, ca şi când ar fi înţeles într-o clipă, şi fără posibilitatea de a mai schimba lucrurile, că el nu se va mai întoarce. Se aşeză, sleită de puteri dintr-odată, cu spatele la el, părând furioasă pe sine pentru că îi arătase încredere. El îi explică în detaliu lucrurile pe care trebuia să le facă afară. Încerca să îi vorbească în modul cel mai raţional cu putinţă, dar simţea că ridicase deja un zid între ei şi nu ştia ce să facă pentru a o linişti, nici nu înţelegea cum de se mai poate îndoi de el după tot ce se întâmplase noaptea trecută. O privea furios, disperat şi simţea cum latura complicată şi dificilă a fiinţei ei preia controlul, cum se lasă pradă cu o plăcere bizară „companiei de şoareci“ şi îşi dădu seama că numai cu ajutorul vorbelor nu va reuşi niciodată să o convingă.

Când ieşi din peşteră, Tamar se ridică şi îi mulţumi pentru tot ce făcuse. Politeţea ei îl insultă. Se despărţea şi de Şai, dar mai ales de Dinca, uluită şi ea că îl vede plecând: alerga în urma lui, apoi se întorcea la Tamar, ţesând golul tot mai mare care se căsca între ei.

Când era deja departe de peşteră se întoarse, pentru că auzi sau îşi imagină vocea lui Tamar strigându-l, de parcă ar fi vrut să verifice dacă el o poate auzi de acolo. Alergă la chemarea ei, aproape plutind, mânat de valuri de emoţie şi durere. Şi pe Tamar o uimi sentimentul care îi umplu sufletul atunci când îl văzu întorcându-se la ea. Da, ce s-a întâmplat? întrebă el, răsuflând greu. De ce te-ai întors? îl întrebă ea mirată; pentru că m-ai strigat şi pentru că am uitat să-ţi dau scrisoarea de la Lea; scrisoarea de la Lea?; da, mi-a dat-o pentru tine, dar când am ajuns a fost faza cu lovitura în cap, apoi am început cu Şai şi am uitat. El îi întinse scrisoarea. Stăteau unul în faţa celuilalt. Într-o atitudine oficială, sfâşiaţi pe dinăuntru; ea împături scrisoarea. El văzu o venă albăstruie umflându-se pe gâtul ei şi ar fi vrut să întindă un deget, să o atingă, să o calmeze. Atunci îşi aminti să o întrebe de ce îl strigase.

— De ce? întrebă Tamar surprinsă. Ăăă, o clipă, da. Ca să mă auzi.

Îl întrebă apoi dacă este pregătit să îi mai facă un mare serviciu, ultimul. Asaf îşi desfăcu disperat braţele şi aproape că se prăbuşi din picioare, de ce „ultimul“, de ce? Dar nu spuse nimic, luă numărul de telefon pe care ea i-l notase şi îi ascultă mulţimea de avertismente şi instrucţiunile detaliate, precum şi întrebarea pe care îl rugase să le-o pună. Ca să fim sinceri, misiunea aceasta i se părea cam dificilă şi total nepotrivită pentru el. Iar ea ştia:

— Este clar că eu ar trebui să vorbesc cu ei, desigur, dar cum? De aici? – El o asigură că va face tot ce i-a cerut. – Atunci, hai, mai spune-mi odată ce trebuie să le zici. Îl silea să îşi amintească întrebarea exact în forma pe care o dorea ea, iar el repeta, puţin amuzat să vadă, pentru prima dată de când o cunoscuse, rigiditatea şi inflexibilitatea cu care vorbea, dar temându-se oarecum de încurcătura aceasta ciudată, de legătura cu familia ei, care îi era

prezentată acum în toată urâţenia sa. Şi ea simţea la fel, desigur, şi după ce el trecu cu succes testul repetării, mâinile ei căzură pe lângă trup şi prin ele i se scurse toată încordarea.

— Uite ce e, ţie îţi povestesc lucruri pe care nici măcar celor mai buni prieteni ai mei nu le-am spus.

— Ascultă-mă, la trei sunt înapoi.

— Da, da, eu trebuie să mă duc la Şai. – Plecă spre peşteră, dureros de lucidă, ştiind cât îi va fi de greu să se întoarcă în coşmarul acesta, după ce va fi gustat din nou viaţa obişnuită, de afară.

Ajunse la bulevard, luă autobuzul şi îşi dădu imediat seama unde se află, cu ajutorul plăcuţelor indicatoare şi al numelor de străzi, până ce reuşi să refacă în memorie drumul pe care îl adusese Lea cu ochii închişi. Acasă, ascultă mesajele înregistrate pe robotul telefonului (Roi îl sunase din nou, vorbind de data aceasta pe un ton mult mai calm: poate că el şi Asaf ar trebui să aibă o discuţie ca între bărbaţi? I se părea că Asaf trece printr-un fel de criză şi acest lucru trebuia clarificat, nu? Nu, zise Asaf şi trecu la mesajul următor). Părinţii lui îl anunţau că vor pleca într-o excursie de trei zile în deşert, să nu îşi facă griji din pricina lor. Asaf zâmbi: trei zile. Exact de această absenţă avea nevoie acum. Mai ascultă o dată vocile lor vesele: depăşiseră deja problemele generate de diferenţa de fus orar. De dimineaţă vizitaseră o expoziţie de aparate electronice şi până şi tata, care era electrician de treizeci de ani, spusese că nu a mai văzut aşa ceva în viaţa lui.

Erau apoi şapte mesaje de la Karnaf, unul după celălalt, iar ultimul spunea că, dacă Asaf n-o să dea nici un semn de viaţă până la ora douăsprezece, telefonează la poliţie.

Îi mai rămăseseră zece minute. Bău trei pahare cu suc de mango, unul după altul, apoi sună la atelier. Mormăitul lui Karnaf reduse la tăcere zgomotul maşinăriilor din spatele său. Asaf îşi aduse imediat aminte de ce îl iubea atât de mult, dacă mai era nevoie să îşi amintească. Îi povesti totul. Fără să-i ascundă nimic, în afară de veştile din Statele Unite şi de ce simţise alături de Tamar (cu alte cuvinte, totul, mai puţin ce era esenţial). Karnaf îl asculta fără să îl întrerupă. Iată, acesta era încă un lucru pe care îl iubea la el: puteai să îi spui o poveste întreagă, de la început până la sfârşit, fără ca el să intervină cu nenumărate întrebări prosteşti. Când sfârşi, Karnaf spuse încet:

— Deci ai făcut-o şi pe asta, nu? Ai întors tot Ierusalimul pe dos, iar în cele din urmă ai găsit-o… nu-i aşa, Asaf? Nu credeam că vei reuşi. – Şi abia atunci, pentru prima oară, Asaf înţelese că într-adevăr reuşise să o găsească pe Tamar, era ciudat faptul că până acum nici nu-i trecuse prin minte acest lucru, poate din pricină că în clipa în care o găsise se aruncase cu toate forţele într-o nouă misiune, aceea de a-l îngriji pe Şai, iar după aceea nu mai avusese timp nici să respire. Apoi Karnaf se lansă într-un scurt tir de întrebări: dacă Asaf ştie cine sunt oamenii care îi urmăresc pe Tamar şi pe Şai; dacă Tamar şi Şai se află, din câte ştia el, în pericol din cauza acelor oameni; unde se găseşte restaurantul Leei şi, dacă este posibil, să îi dea coordonatele locului în care se află peştera, pentru situaţii de urgenţă. De trei ori îl preveni pe Asaf să aibă mare, mare grijă să nu fie urmărit, pentru că se pare că există persoane care îl caută şi pe el. După aceea întrebă, ca din întâmplare, ce se mai aude despre „exilaţii“ din America.

Asaf răspunse că încă nu reuşise să discute cu ei. Că i-au lăsat un mesaj, destul de sec, prin care îl anunţau că pleacă într-o excursie de trei zile, dar se pare că sunt bine cu toţii. Vorbea puţin

mai repede decât de obicei, emoţionat, sperând ca bunul Karnaf să nu simtă acest lucru în zgomotul infernal făcut de maşinile care lucrau în spatele lui.

După aceea formă numărul pe care Tamar i-l notase pe ambalajul inscripţionat cu sigla firmei Vaca roşie. Conversaţia aceasta, care dură numai trei minute, fu mai dificilă decât cea de dinainte. Stabili o oră de întâlnire şi un loc – la cafeneaua de la mall, aflată exact la mijlocul distanţei dintre ei şi le descrise felul în care arată, pentru ca ei să îl poată recunoaşte.

Îi luă o jumătate de oră să se spele, să îmbrace haine curate şi să plece spre mall. Puţin ameţit din cauza aerului condiţionat, se plimbă printre magazinele frumos aranjate. În locul acesta nici măcar el însuşi nu părea real, ca şi când cel care se găsea aici nu ar fi fost decât învelişul exterior al lui Asaf cel adevărat. Cu banii de rezervă pe care mama lui îi lăsase în cutiuţa cu ace de cusut cumpără patru hamburgeri (unul pentru Dinca), franzele, alune şi Kif Kef, pentru că Şai nu se oprea din ronţăit ciocolată, iar proviziile pe care le pregătise Tamar aproape că se terminaseră. În timp ce trecea printre oamenii aceia calmi şi liniştiţi, retrăi sentimentul pe care îl avea când intra în camera lui Muki, pe vremea când ea avea doar un an: dormea aşa cum dorm copiii mici, pe spate, cu mâinile şi picioarele desfăcute, abandonată la cheremul lumii întregi. Asaf înţelegea atunci cât este de inocentă şi de neştiutoare şi simţea nevoia să o protejeze. Iar acum, în magazin, avea senzaţia că toţi oamenii aceia nu ştiu nimic despre ce se petrece nu departe de ei şi nici cât de întunecată, periculoasă şi fragilă este viaţa lor.

Când întâlnirea luă sfârşit, era atât de transpirat şi de slăbit, încât cântări pentru o clipă posibilitatea să se întoarcă acasă şi să se spele din nou. Nu avea nici un motiv întemeiat pentru a se simţi astfel. Întâlnise o pereche de oameni foarte curaţi, îmbrăcaţi cum se

cuvine, cultivaţi. Erau puţin mai tineri decât părinţii lui, foarte serioşi, aproape că nu îl lăsaseră să deschidă gura, iar la tot ce spunea el aveau un răspuns gata pregătit şi de aceea – cu toate că *el* venise pentru a le povesti *lor,* se purtau de parcă ei ar fi fost aceia care îi fac un bine. Îl şi certau – mai ales bărbatul – ca şi când s-ar fi făcut vinovat de ceva, luptându-se să îi câştige admiraţia şi recunoştinţa pentru câtă dreptate au ei şi cât de mult suferă. Asaf pur şi simplu nu ştia cum să se poarte cu ei. Nu căuta să îi contrazică. Le transmise ce fusese rugat să le transmită. Refuză să le oferişi alte detalii, puse o singură întrebare, întrebarea pe care Tamar îi ceruse să o pună şi fu uluit să constate cât de mult efort îi trebuie bărbatului din faţa lui pentru a se lepăda de sine, pentru a încuviinţa.

Dar în clipa în care făcu acest lucru, buzele prinseră să-i tremure. Umărul drept îi tresărea ca şi când ar fi fost o creatură independentă, cu o existenţă proprie şi, parcă sfârtecat pe dinăuntru, bărbatul acela masiv începu să plângă, acoperindu-şi faţa cu palmele; femeia izbucni şi ea în lacrimi, sub privirile uimite ale oamenilor din jur – fără să se atingă sau să încerce să se aline unul pe celălalt, să se liniştească. Stăteau la distanţă, despărţiţi, plângându-şi fiecare plânsul, groaza; iar Asaf, din câte auzise de la Tamar, ştia că este acum martorul unui fapt imposibil, al unei minuni – o renunţare totală la comportamentul de faţadă. Nu ştia ce să facă pentru a-i potoli, drept care începu să vorbească despre Tamar. Ei plângeau, iar el vorbea, le spuse că ea îi va ajuta, că se pot sprijini pe ea cu toată încrederea, că totul va fi bine şi alte asemenea prostii. Ei nu se mai opreau din suspinat, lacrimile se adunaseră în ei de multă vreme, din câte se părea, iar când se liniştiră puţin, rămaseră aşezaţi, tăcuţi, nefericiţi şi cu inimile frânte. Atunci conversaţia reîncepu de la capăt, ca şi când până acum nu ar fi auzit ce le spunea. Îl întrebară, cu o voce ezitantă şi supusă, lucruri la care el nu avea răspuns, pentru că

nu ştia prea multe despre Şai şi despre Tamar, nici prin ce trecuseră până în clipa în care îi întâlnise. Chiar dacă el nu le putea răspunde, continuau să pună întrebări, iar Asaf avea sentimentul că acelea erau întrebările pe care nu îndrăzniseră să le rostească multă vreme, poate nici măcar pentru ei înşişi. El tăcea, mai spunea din când în când un cuvânt sau două, iar în cele din urmă fu nevoit să îi oprească, înainte ca hamburgerii să se răcească, dar mai ales pentru că ştia că în tot acest timp Tamar stă singură acolo, convinsă, deşi în chip cu totul neîntemeiat, că el nu se va mai întoarce niciodată.

Ieşind din cafenea, îşi spuse că mama lui are atât de multă dreptate să se minuneze că pentru a profesa cea mai grea meserie – aceea de părinte – nu ai nevoie de acordul nici unui comitet şi nu trebuie să treci nici un examen de capacitate.

Stăteau toţi trei în faţa peşterii, devorând mâncarea pe care o adusese. Mai bine zis – Asaf şi Dinca mâncau cu poftă, Şai gusta de ici, de colo, numai Tamar nu era în stare să înghită nici o firimitură. Ochii ei nu se puteau dezlipi de Asaf, erau strălucitori şi plini de fericire, ca şi când ar fi privit un dar căzut din ceruri. După ce mâncară, stătură puţin la soare, întinşi în iarbă în formă de triunghi – capul lui Şai la picioarele lui Tamar, capul ei, pe genunchii lui Asaf, iar capul acestuia, rezemat de rucsacul ei. Şai povestea pentru prima dată despre ceea ce i se întâmplase în ultimul an. Asaf simţea prin ţesătura blugilor cum se chirceşte Tamar la auzul vorbelor lui – locurile, umilinţele, insultele, toate îi străpungeau inima. Din când în când mai povestea şi ea câte ceva, își amintea de câte o reprezentaţie amuzantă din Ashdod sau Nazareth, vorbea despre călătoriile nesfârşite, despre cântatul pe străzi, în faţa străinilor. Asaf o asculta şocat, gândindu-se că nu ar fi fost niciodată în stare să

facă ce făcuse ea; fie şi numai felul în care plănuise totul, punct cu punct, fără să renunţe, fără să dea înapoi – un asemenea om poate fi considerat un adevărat alergător de cursă lungă.

Şai şi Tamar începură să schimbe impresii despre reprezentaţiile date pe stradă, povesteau despre Pesah, iar când pomeniră de codiţa lui, Asaf îşi dădu seama că el este bărbatul care o lovise pe Teodora. Dar Tamar părea atât de fericită şi de uşurată, încât nu voia să îi spună acum lucruri care ar fi întristat-o. Ea istorisea despre buldogi, despre furturile din buzunare, despre rusoaică, despre tatăl acela pe care îl văzuse cu băieţelul la cafenea şi despre mulţi alţii la jefuirea cărora fusese martoră. Apoi ea şi Şai îi demonstrară lui Asaf felul în care vin oamenii şi depun monede în pălărie. Şai dădea instrucţiunile, iar Tamar interpreta; îi imita pe cei care încercau să ascundă de ceilalţi suma pe care o lăsaseră, pe cei care îţi aruncă banii ca şi când te-ar cumpăra, pe cei care, din prea multă delicateţe, nu-ţi dau nimic, pe cei care îşi trimit copiii, pe cei care ascultă întregul program, iar în clipa în care ultimul cântec se termină, exact după ultimul sunet, dispar, nu mai sunt…

Ea se juca şi râdea şi se legăna cu uşurinţă şi graţie, puteai să vezi cum trupul ei revine la viaţă, cum înfloreşte sub globul de sticlă care o acoperea. Şi ea ştia că i se întâmplă acest lucru, se simţea ca personajul din cartea lui Iehuda Amichai, numai că de data aceasta titlul era răsturnat – pumnul s-a transformat într-o palmă deschisă, cu degetele răsfirate, iar când sfârşi, făcu o plecăciune de prinţesă şi Asaf o aplaudă, gândindu-se că i-ar plăcea foarte mult să o fotografieze, să îi surprindă toate acele expresii izvorâte chiar din adâncul sufletului.

Şai îl întrebă pe Asaf de unde este. Era prima dată când i se adresa direct; îl întrebă şi unde învaţă, îşi aminti de doi băieţi de la şcoala lui pe care îi cunoştea; Asaf, care nu uita niciodată figurile,

spuse că i se pare că îl văzuse pe Şai la un meci al lui Ha-Poal. Este posibil? Şai râse, era posibil. Asaf se interesă dacă mai merge încă pe stadion. Şai răspunse:

— Am fost, acum vorbesc despre toate la trecut. – Asaf întrebă:

— Atunci ce caută aici Manchester United, pentru că pe zidul peşterii stă agăţat un poster cu ei? – Şai râse:

— Ea l-a adus, nu ştia, credea că sunt suporterul lor; o greşeală capitală, Watson! – Şi aruncă spre ea câteva pietricele. Tamar zâmbi:

— Ce contează dacă e Manchester sau Liverpool, nu sunt toate la fel? – Iar cei doi băieţi protestară în cor şi îi explicară cum că un adevărat suporter al lui Ha-Poal nu va putea să susţină niciodată o echipă ca Manchester. Dar de ce? voia ea să afle, prelungind discuţia dincolo de graniţele ei fireşti.

— Explică-i fetiţei de ce, suspină Şai, pentru că eu nu mai am putere. – Iar Asaf îi spuse că un adevărat suporter al lui Ha-Poal nu poate susţine o echipă victorioasă, precum Manchester.

— Noi putem să ţinem doar cu învinşii, numai cu echipele care au fost *la un pas* de a lua cupa, echipe ca Liverpool, de exemplu (echipa lui Şai) sau Houston…

— Şi acum imaginează-ţi că deasupra capului meu atârnă Manchester! strigă Şai. Cum să mai ies eu vreodată din starea aceasta dacă deasupra mea stau Beckham şi York? – Tamar râse din toată inima; îşi aminti o întrebare urgentă, care o tulbura de multă vreme – dacă un om, în timpul unei anumite misiuni, se decide să se închidă în sine, să îşi închidă sufletul, după ce misiunea se va fi terminat, va putea el redeveni omul care a fost? Asaf povestea despre un prieten de-al său, Roi, şi el suporter al lui Ha-Poal, de fapt un fost prieten, care nu are în cameră nimic galben, nici eşarfa, nici îmbrăcăminte, nici cană, nici covor, nici un semn care ar putea

aminti de Beytar. Continuară astfel să pălăvrăgească vrute şi nevrute, iar Tamar ascultă încuviinţând din cap, înghiţindu-le vorbele ca pe un medicament pentru două dureri diferite. Din când în când mai punea câte o întrebare, de exemplu despre fostul prieten al lui Asaf, iar el îi răspundea fără să-i ascundă nimic, şi Tamar îl asculta cu multă atenţie şi se gândea cu uşurare că el este exact opusul ei – în ariile de interes (sau de plictiseală), în ritm, în ce priveşte familia din care provenea, imposibilitatea lui incurabilă de a purta măşti. Niciodată nu se gândise că ar putea avea răbdare cu un om atât de calm ca el, darămite să îl mai şi placă. Este unic, se gândea ea, chiar dacă îl răsuceşti cu faţa către spate, va rămâne neschimbat. Are o voce curată, îşi spunea, iar acesta nu este un lucru pe care să îl înveţi cu instructorul de la cor. Prin blugi simţea sângele curgând încet prin venele coapselor lui şi se gândea că va trăi, cu siguranţă, o sută de ani şi în tot acest timp va creşte şi se va transforma, încet, încet, că va învăţa tot felul de lucruri pe drumul său profund şi misterios şi nu va uita nimic.

Apoi fură nevoiţi să intre în peşteră, pentru că doi excursionişti începură să coboare dealul, îndreptându-se către fundul văii. Ar fi trebuit să fie mult mai alarmaţi de prezenţa celor doi bărbaţi care nu păreau deloc îmbrăcaţi pentru plimbare, dar ei erau atât de relaxaţi şi de fericiţi, încât nu mai făcură şi alte cercetări, nesocotindu-şi primul instinct. Împachetară repede lucrurile pe care le aveau cu ei afară, acoperiră intrarea în peşteră cu crengi şi dispărură înăuntru.

Imediat după aceea durerile reveniră, totul păru o scurtă vacanţă care luase sfârşit, iar Asaf şi Tamar reîncepură să-l îngrijească pe Şai. Avea din nou crampe musculare, nu mai erau atât de grave, dar încă greu de suportat; întreaga peşteră se umplu de mirosul înecăcios al uleiului pe care Tamar îl cumpărase pentru Şai. El se

plângea că din pricina lui îl trec valuri de frig şi căldură şi dintr-odată cedă, lăsându-se pradă suferinţei, renunţând la orice efort de a o controla şi copleşind-o pe Tamar cu reproşuri: că abuzează de el, că îl brutalizează şi cine avea nevoie de toate acestea, că viaţa lui de dinainte nu fusese atât de rea, că nu va mai putea cânta niciodată ca atunci când se droga, o asemenea senzaţie nu puteau avea decât Dumnezeu şi Jim Morrison. Şi el o avea, dar acum o pierduse. După o clipă îşi imagină că e pe cale să-şi primească doza, că se întâmplase un miracol şi se afla acum într-un taxi, în drum spre Lod. Stătea întins şi le descria drumul, amintindu-şi chiar şi de păduricea prăfuită de la intrarea în cartierul acela rău famat. Ei nu ştiau despre ce vorbeşte, dar îl ascultau hipnotizaţi. Acum îi spune şoferului să oprească şi să îl aştepte; se apropie de casa cu ziduri înalte; bate la uşă. Proprietarul nu deschide, dar scoate o doză prin zid. Nu îl văd, dar îl aud şi ştiu ce are în mână, apoi întind banii prin gaura din perete, iar el, Dumnezeule, îmi dă cele cincizeci de grame, sunt ale mele, iar eu am urcat din nou în taxi, hai, să mergem, tai marginea cu cuţitul, of, Doamne, unde este foiţa de staniol, Tamar, unde este foiţa mea de staniol?!

Începu deodată să strige, frecându-şi mâna de coapsă, ca şi când ar fi răsucit o foaie de hârtie, apoi prinse să tremure, urlând:

— Ce mâncărimi, nu mai pot! – Adormi pentru câteva secunde, se trezi tresărind, se ridică în picioare pe saltea, întărit şi le vorbi: ce sunt oamenii? Un mare zero, o marfă de mâna a doua. Se tem de geniu ca de moarte. Orice comunitate umană are doar un singur scop, să distrugă geniul, să îl domesticească. Acest lucru este valabil pentru ţări, pentru popoare, pentru familii, mai ales pentru familii! El nu va avea niciodată o familie, niciodată! De ce ar avea nevoie de o astfel de ipocrizie, să facă după aceea copii, să mai aducă pe lume o generaţie de nefericiţi? Oamenii sunt gata să-şi

devoreze progeniturile numai pentru a-şi salva imaginea, pentru a nu se face de ruşine în faţa prietenilor lor. Respira cu dificultate, iar ochii aproape că îi ieşiseră din orbite. Chipul lui părea acoperit cu cenuşă. Tamar ştia că aceasta nu mai era o reacţie provocată de criză, ci furia şi teroarea, care acum, în lipsa drogurilor, se eliberau şi izbucneau dinăuntrul lui. Când vru să se apropie de el şi să-l liniştească, el o împinse cu toată puterea, iar ea căzu pe spate, ţipând de durere. Asaf se ridică imediat pentru a-l stăpâni pe Şai, dar acesta nu o lovi, cel puţin nu cu palma: îi strigă că este exact ca ei, că şi ea încearcă să îi sufoce genialitatea, să îl îmblânzească, să îl domesticească. Furia îi creştea din ce în ce mai mult, iar vorbele sale deveneau din ce în ce mai grosolane. Asaf se gândea că trebuie să pună capăt acestei nebunii, dar când o privi pe Tamar înţelese sau, mai bine zis, simţi că ea n-ar vrea să intervină, pentru că aceasta era o problemă ce trebuia lămurită numai între ea şi Şai, iar el îşi puse întrebarea dacă nu cumva se autopedepseşte silindu-se să asculte vorbele lui, aşa cum aflase din jurnalul ei că obişnuia să facă.

Şai se calmă brusc, fără nici un motiv aparent. Se ghemui pe saltea, prinse mâna lui Tamar şi o sărută, o rugă să îl ierte pentru lovitura de mai devreme şi pentru tot. Plângea din adâncul inimii, ea este atât de bună cu el, ca o mamă, întotdeauna fusese astfel, chiar dacă era mai mică decât el cu doi ani; niciodată nu o va lăsa să plece de lângă el, ea este singurul om din lumea aceasta care îl înţelege, nu aşa fusese mereu? Nu aşa era acasă? Numai pentru ea merita să trăiască; apoi se ridică dintr-odată, ca un somnambul şi începu din nou să urle la ea, strigându-i că vrea să îl omoare, fiindcă întotdeauna îl invidiase pentru faptul că e mai talentat, e un artist, e *complet* şi *absolut,* iar acum ştie că fără droguri este un zero barat, un castrat ca şi ea, pentru că ea, asta e foarte clar, se va

compromite în cele din urmă, îşi va vinde arta pe nimic, se va duce să înveţe dreptul sau medicina, se va mărita cu un oarecare, un funcţionar, ca tata; sau chiar mai rău – cu un informatician. Cu cineva precum cârnatul ăsta de aici.

Când, în cele din urmă, adormi, ieşiră amândoi din peşteră, lăsându-se să cadă fără vlagă sub un copac. Dinca şedea în faţa lor, cu o înfăţişare la fel de nefericită. Tamar se gândea că peste încă o clipă ar fi explodat. Dacă toată nebunia aceea ar mai fi durat doar o singură secundă, s-ar fi repezit la el şi i-ar fi aruncat în faţă tot ce o măcina. Îi stătea pe vârful limbii să-i spună că numai pentru el se afla aici, că pentru el renunţase la călătoria în Italia şi, odată cu ea, poate că şi la orele de canto, la cor şi chiar la întreaga ei carieră. Măruntaiele i se zvârcoliră din pricina urii pe care o simţea acum pentru el şi din pricina ideilor lui, pe care le cunoştea deja de multă vreme – pentru că, de fiecare dată când trecea printr-una din acele „perioade“ ale lui sau se certa cu părinţii, dădea buzna în camera ei, fără s-o întrebe dacă are timp pentru el, dacă are dispoziţia necesară pentru a-l asculta; încuia uşa, după care începea să-i ţină discursuri pe un ton rece, plin de furie şi continua în felul acesta ore în şir, vorbind şi gesticulând, povestindu-i despre tot felul de filosofi despre care ea nu auzise, despre „egoismul nobil“ şi despre faptul că la sfârşitul lumii oamenii vor acţiona conduşi numai şi numai de egoism, chiar şi în relaţiile cu părinţii şi copiii lor se vor purta astfel, chiar şi în iubire, şi nu putea scăpa de el până când nu îi dădea dreptate; se gândea atunci că dacă i-ar cunoaşte cu adevărat inima, toate sentimentele lui, mica ei lume burgheză s-ar prăbuşi. Cu toate acestea, mai ales în cursul ultimului an, avea senzaţia că aceste gânduri reuşiseră să se strecoare în sufletul ei, otrăvind-o.

Acum îi dezvăluia lui Asaf ce ţinuse închis în sine, ce nici măcar Leei nu-i povestise, pentru a nu-l pune pe Şai într-o situaţie jenantă.

— Uneori şi eu gândesc la fel în ce priveşte umanitatea şi egoismul, zise Asaf, luând-o prin surprindere. – Este destul de deprimant să-ţi dai seama că în anumite privinţe are dreptate.

— Da, destul de deprimant, spuse Tamar cu amărăciune, şi destul de greu de contrazis. Pentru că ce poţi să îi răspunzi?

— Există trei răspunsuri, zise Asaf după ce stătu puţin pe gânduri – unu: eu, de fiecare dată când reuşesc să îmi depăşesc puţin egoismul, mă simt mai bine.

— Dar Şai şi prietenii lui filosofi numesc acest lucru act de ipocrizie! sări Tamar. Te temi să acţionezi în mod diferit faţă de ceilalţi şi preferi să fii bun pentru că, pur şi simplu, ţi-e frică să fii rău. – Da, se gândi ea, aceasta este marea problemă: el, într-adevăr, se teme să fie rău, doar e un „băiat bun“ prin constituţie. De aceea este acum aici, cu mine. Niciodată nu mă va înţelege.

— Ba din contră, zise Asaf serios, pentru că, dacă egoismul este o trăsătură comună tuturor, atunci tocmai prin faptul că reuşesc să-mi depăşesc această slăbiciune devin dintr-odată *diferit* faţă de toţi ceilalţi, nu?

— Chiar aşa? zâmbi Tamar, puţin surprinsă. Stai puţin, acesta a fost primul răspuns. Şi al doilea?

— Al doilea este o frază pe care mi-a spus-o Teodora, în legătură cu altceva: este limpede că există pe lume astfel de oameni, aşa cum încearcă Şai să devină, dar mai sunt şi ceilalţi, ca persoana care l-a scos pe Şai din mocirla în care se afla. Nu-i aşa? – Ea îl privi o clipă cu ochi adânci, pătrunzători, iar inima îi făcea toc-toc înăuntrul pieptului. – Şi, pentru că tot veni vorba, continuă Asaf, Teodora mi-a spus că tocmai pentru aceştia, pentru ceilalţi, merită să trăieşti.

Dar ce spunea el o făcu să se gândească la un lucru deloc plăcut, care dădu naştere unui întreg conflict interior: i-ar fi plăcut să

audă ce i-ar fi răspuns Idan în acest caz. Dar, înainte ca această întrebare să ia amploare în mintea ei, realiză că ar fi mult mai interesant să audă ce i-ar spune Asaf lui Idan, dacă s-ar întâlni cumva vreodată.

— Şi cel de-al treilea răspuns? întrebă ea.

— Al treilea este situaţia în care nu am un răspuns la aceste întrebări filosofice. Lângă casa mea este o pajişte micuţă, iar din când în când simt, pur şi simplu, nevoia să mă duc acolo. Mai e şi o groapă de gunoi veche, plină cu mizerii şi o grămadă de sticle. Pun câte o sticlă pe un bolovan şi trag la ţintă cu pietre. O oră, două, câte douăzeci, treizeci de sticle, iar asta mă ajută. Mă curăţă. – El râse. – Ca să înţelegi mai bine, fiecărei sticle îi dau câte un nume, nu doar nume de oameni, ci şi de gânduri, de… – el ezită o clipă – exact ce tu numeşti „şoareci"… – Tamar îl privea cu o expresie tăioasă, plină de durere, retrăgându-se din faţa acestei invazii în inima intimităţii ei, dar imediat fu inundată de o plăcere neaşteptată (avem un secret, se gândea, începem să avem secretul nostru, aşa cum spunea Lea despre cuplurile adevărate…).

— Şi pur şi simplu le sparg, una după cealaltă şi mă liniştesc puţin, până data viitoare. – Zâmbi, cerându-şi scuze. – Prostii de idiot.

— Dar nu eşti deloc idiot, zise ea repede, poate puţin prea repede. – Mă duci şi pe mine o dată acolo, cu tine? Cât mi-ar plăcea să am acum câteva sticle de spart!

Intrară. Şai dormea, iar din când în când striga prin somn, cu trupul chircit, de parcă cineva l-ar fi lovit în vis. Tamar şi Asaf se hotărâră să doarmă cu rândul, pentru a-l putea veghea, dar nici unul nu reuşi să pună geană pe geană. Când veni rândul lui Asaf, Tamar se întinse pe saltea şi se acoperi cu o pătură subţire. Ochii ei rămaseră însă deschişi, privindu-l. Nu îi vorbea, dar simţea nevoia

să îl vadă. Tot timpul. Ca şi când imaginea lui, mişcările lui largi şi stângace, zâmbetele timide pe care i le adresa din când în când erau un fel de leac rar pe care trebuie să îl înghită pentru a-şi veni în fire.

Şai dormi vreme de trei ore (dar pretindea că nu închisese un ochi), se trezi, mâncă patru ciocolățele şi adormi la loc. Era furios, poate că îi părea rău pentru ieşirile de mai devreme, însă nu era capabil să îşi ceară scuze. Pe la unu noaptea se trezi, îşi luă chitara şi, ieşind în faţa peşterii, începu să cânte. Ei rămăseseră înăuntru şi ascultau. Lui Asaf muzica i se păru splendidă, însă Tamar auzi imediat cum se lupta cu corzile, pierzând ritmul, alergând după ceva ce odată, chiar în urmă cu o săptămână, se ascundea în ce cânta. Îşi spunea că interpretarea lui a devenit plată şi mediocră. Apoi se lăsă liniştea. Tamar îi făcu semn lui Asaf că trebuie să iasă. În timp ce se ridicau auziră un trosnet puternic, de parcă cineva ar fi izbit cu toată forţa un copac, apoi un bocet lung de corzi de chitară. Şai se întoarse, ţintuind-o pe Tamar cu ochi speriaţi, acuzatori:

— Nu mai am har, ţi-am spus. L-am pierdut pentru totdeauna. La ce mai sunt bun acum? – îngenunche pe saltea, neputincios, scâncind. Tamar se aşeză lângă el şi îl îmbrăţişă cu tot corpul, şoptindu-i la ureche vorbe liniştitoare, ca un cântec de leagăn, iar el, de prea multă frică şi disperare, adormi imediat.

— Nu vrei să ştii ce a scris Lea? întrebă ea după aceea, când îi veni rândul, în timp ce şedeau ghemuiţi lângă Şai cel adormit, înfăşuraţi într-o singură pătură, încercând să se încălzească.

— Ce a scris? întrebă Asaf încurcat.

Tamar zâmbi:

— Nu, vreau să îmi spui că eşti curios.

— Sunt curios, sigur că sunt curios, hai, ce a scris?

Ea îi întinse hârtia mototolită. „Dragă Tami“, citi el, „nu te supăra pe mine, dar era o şansă unică. Bruce Willis şi Harvey Keitel în acelaşi ambalaj!!! Uită-te şi spune-mi dacă nu are exact mâna Statuii Libertăţii?! Chiar şi Noiku mi-a confirmat că el este alesul.“

Asaf nu înţelegea. Ea se sprijini de el, stăteau umăr lângă umăr. Voia să ştie ce impresie îşi făcuse despre Lea, iar el îi povesti ce se întâmplase când ajunsese la restaurant, iar în final îşi aminti că încă nu îi spusese nimic despic Teodora.

Tamar asculta, înăbuşindu-şi strigăte de stupefacţie, iar când termină, îl rugă să îi mai spună o dată, cu şi mai multe detalii, întreaga poveste a întâlnirii lor, ce îi făcuseră oamenii aceia, primii ei paşi în afara casei, modul în care privea strada, ce expresie avea atunci pe chip. Apoi se ridică şi începu să se plimbe prin peşteră, de la un perete la altul. Zicea că o înnebuneşte faptul că nu poate fi acum alături de Teodora, să-i îndrume primii pași făcuţi în afara destinului şi a casei ei. Se gândea că, dacă şi Teodora ieşise în cele din urmă, poate că exista o şansă ca Şai să îşi revină.

— Mă întreb cum e posibil ca ea să-ţi fi povestit felul în care ne-am întâlnit noi două? Şi cum de Lea ţi-a spus totul? Şi toţi ceilalţi? Ce le-ai făcut?

El ridică din umeri. Sincer? Şi pe el îl nedumerea acest lucru.

— Eşti vrăjitor. Îi faci pe toţi să-ţi vorbească. Acesta este un mare dar.

În mintea lui răsuna ceva: războinicul, hoţul, cavalerul, vrăjitorul. Am interpretat deja trei dintre aceste personaje, lipseşte doar cavalerul (pentru o clipă se nelinişti: nu avea idee cum ar putea ajunge vreodată cavaler). Brusc, Dinca începu să latre cu furie, iar Asaf ieşi să verifice împrejurimile peşterii, dar nu văzu nimic. Apoi nu mai vorbiră despre asta.

La ora două noaptea urmă schimbul lui, iar de data aceasta Tamar îl avertiză să nu adoarmă, orice s-ar întâmpla. Se duseră până la intrarea în peşteră. Încercară să găsească o poziţie confortabilă; aşa sau aşa sau poate aşa? În cele din urmă, se aşezară spate în spate şi se mirară simţind amândoi cum sentimente, încurajări şi cuvinte se transmit prin spinările lor! În starea aceasta de apatie! Iar acest lucru îi tulbura atât de mult, încât uitară ce se întâmpla acolo şi reluară discuţia, vorbind despre lucrurile care îi preocupau acum; Asaf îi povesti din nou, pentru a treia oară, despre întâlnirea pe care o avusese în cursul după-amiezii la cafenea cu părinţii ei. Nu îi ascunse nimic, în afară de lucrurile care ar fi putut să o supere şi mai mult. Ea îi povesti despre ultima serbare de la sfârşitul anului şcolar şi încerca să îi explice cum nişte oameni atât de civilizaţi şi inteligenţi se pot purta astfel. Erau gata să renunţe la fiul lor aproape fără luptă. Îl decupaseră, fără părere de rău, din viaţa lor. Îi istorisi totul, certurile lui Şai cu ei, sentimentul pe care îl avusese întotdeauna, că el şi ei trăiesc în două planuri diferite, iar în urmă cu aproximativ doi ani începuse să dispară de acasă zile întregi, nu se întorcea nici nopţile, iar când revenea nu spunea nimic; deşi îl vedeau în tot felul de locuri, părinţii refuzau încă să creadă. După aceea au început furturile de lucruri mari şi mici, pentru că avea nevoie de bani, tot mai mulţi bani pentru droguri, iar apoi ultima scenă, de coşmar, când tatăl ei încercase să îi interzică să mai iasă din casă şi loviturile pe care şi le dăduseră unul altuia.

— Atunci, în prima săptămână, văzându-l pe tata lovit şi umilit, i-am înţeles furia. Dar după aceea? Dar mama? Cum a fost posibil? În toată perioada aceea, mai mult de un an, s-au dus doar de două ori la poliţie, poţi să crezi aşa ceva? De două ori?! Dacă li s-ar fi furat maşina, nu ar mai fi contenit cu căutările şi ar fi alarmat toate

cunoştinţele, fără ruşine, dar pentru copilul lor… Când poliţia a aflat că Şai este major şi că a plecat de acasă din proprie voinţă, au spus că nu au cum să intervină – nici măcar nu au încercat! Se lovi cu palma peste frunte. – Poţi să le înţelegi raţionamentul? Părinţii tăi le-ar fi permis să vorbească astfel?

— Nu, zise Asaf, lipindu-şi spatele de al ei şi se gândi că şi-ar dori ca ea să îi cunoască odată părinţii lui şi imediat fu inundat de certitudinea că se va simţi atât de bine cu ei, aşa cum i se întâmplase lui Karnaf, apoi îşi reprezentă cu multă claritate în minte felul în care ea va veni la el acasă, cum se va juca împreună cu Muki, cum va vorbi cu mama lui în bucătărie, cum vor intra amândoi în camera lui, iar el va închide uşa în urma lor, se decise imediat că trebuie să scoată din cameră câteva lucruri compromiţătoare, rămăşiţe ale unei alte vieţi, precum colecţia de figurine Boglin viu colorate şi mai ales monstruosul Doink şi colajul cu el şi rabinul Kaduri, grămezile de mingi şi posterele uzate cu Power Rangers, care stăteau acolo de când avea zece ani.

Ea se duse să vadă ce face Şai. Era treaz şi îi ceru apă. După ce bău, se întinse pe spate şi o privi, rugând-o să îl ierte pentru tot ce făcuse şi spusese. Apoi rosti foarte încet, aproape fără voce, că viaţa lui nu mai are nici un sens fără muzică. Tamar îi explică răbdătoare că în starea lui nu are nici o şansă să cânte ca înainte, dar peste o lună sau două îndemânarea îi va reveni, odată cu restul aptitudinilor. El clătină din cap şi îi spuse că se minte pe sine, dar el nu îşi face nici un fel de iluzii.

— De ce nu mă laşi să mor aici? o întrebă, iar ea se strădui să nu simtă durerea pe care i-o stârneau în suflet aceste cuvinte.

— Încă nu ai înţeles, Sherlock? făcu un efort să îi zâmbească. Nu te voi părăsi niciodată. Orice nu poţi să faci sau nu îndrăzneşti – eu

vin în urma ta şi te ajut. Chiar nu înţelegi că nu ai de ales? Câteva clipe se priviră unul pe celălalt în tăcere şi numai ei doi puteau înţelege ce îşi spun fără cuvinte, ca întotdeauna, încă din copilărie, ca şi când ar fi fost una şi aceeaşi persoană, două chei pentru aceeaşi încuietoare.

— Chiar vei avea grijă de mine?

— Tu ce crezi?

— Că da. – El trase aer în piept, adânc de tot, iar ea ştia că îi face în acea clipă un mare dar, cel mai mare pe care îl putea face cuiva. – Gata, hai, – zise el hotărât – mai cântă şi pe la altă masă, acum adu-mi un fruct, ceva, sunt mort de foame, şi du-te la prietenul tău, du-te, hai, îmi dau seama că abia aştepţi să te duci la el, eu mă descurc şi singur.

Se întoarse la Asaf şi îl informă sec că Şai se simţea mai bine. Mai stătură aşa câteva minute, fără să spună nimic. Tamar ştia că pe măsură ce Şai se însănătoşeşte, în sufletul ei se face tot mai mult loc pentru Asaf, pentru ea însăşi, dar şi pentru lucruri la care până acum îi fusese interzis până şi să se gândească.

Începu să îi povestească despre Şeli, despre bucuria cu care îşi trăia viaţa, despre graţia şi umorul ei, despre înclinaţia ei spre autodistrugere. Aproape o oră vorbi fără întrerupere, iar Asaf o ascultă. Îi descrise felul în care Şeli o ajutase să care salteaua, cum o primise în camera ei, cum nu se temea de nici un om de pe lumea aceasta. În timp ce povestea începu şi ea să întrevadă, în cele din urmă, adevărata faţă a lucrurilor.

— Şeli nu mai este, zise uluită, ca şi când abia acum ar fi aflat. Nu mai este şi nici nu va mai fi vreodată. Ea, persoana aceea unică, nu va mai fi de găsit niciunde în lume. Înţelegi? Rostesc aceste cuvinte, dar nu le înţeleg pe de-a-ntregul. De ce nu sunt capabilă să

înţeleg? Ia spune-mi, crezi că e ceva în neregulă cu mine? Crezi că-mi lipseşte ceva?

Din pricina faptului că stăteau spate în spate nu îi putea vedea chipul, dar se gândea că nu mai cunoscuse niciodată un astfel de om, care să ştie să asculte cu un asemenea devotament şi cu atâta căldură. După aceea – nici măcar nu-şi dădu seama cum se întâmplase – el o făcu să vorbească despre cântat. Ea îi povesti despre schimbarea uriaşă care se petrecuse în viaţa ei în urmă cu trei ani, când îi convinsese pe părinţi să o înscrie la cor. Atunci începuse deodată să înflorească, să simtă că este un om cu o oarecare valoare. Îi vorbi şi despre Halina, în care crezuse încă de la început şi de ai cărei spini nu se temea, aşa cum nu se temea nici de temperamentul ei dificil. Asaf îi spuse că el nu are nici o înclinaţie către muzică, dar cel mai greu de înţeles i se părea modul în care ea reuşea să cânte în faţa publicului; Tamar râse şi îi răspunse că şi pentru ea este greu, de fiecare dată, dar era curioasă să afle de ce acesta i se părea lui lucrul cel mai complicat de făcut. El se gândi un moment, două. Ea aştepta răbdătoare.

— Pentru că oferi ceva dinăuntrul tău, zise el în cele din urmă, ceva ce izvorăşte din interior şi oferi acest lucru unor oameni pe care nu îi cunoşti şi nu ştii în ce fel vor primi ce le dai…

— Ai atâta dreptate, spuse ea, dar pentru mine este şi o provocare, înţelegi? Să stai de fiecare dată în faţa altor necunoscuţi şi să încerci să îi cucereşti…

— Înţeleg, dar eu sunt altfel. Eu nu aş fi în stare. Râse, imaginându-se pe sine cântând în faţa unui public, iar ea se împinse şi mai mult în spinarea lui, pentru a absorbi înăuntrul ei hohotele lui, pentru a nu-l pierde pe nici unul. – Pentru că m-aş opri, cu siguranţă, după fiecare cântec şi m-aş întreba, oare a fost bine? Nu a fost

bine? Aşa trebuie să fie? – Ridică din umeri. – Nu ţi s-a întâmplat asta niciodată?

— Exact asta am încercat să învăţ de-a lungul anilor! – Respira greu, gândindu-se că el reuşeşte să atingă exact punctele cele mai sensibile şi mai dificile, lucruri ce o preocupaseră de mai mulţi ani, pe care nici măcar Halina nu ştia să i le spună atât de clar. – Trebuie să învăţ să renunţ, mă înţelegi? Trebuie să renunţ la această îndoială de sine, la această neîncredere şi la criticile înăbuşitoare, dar încă nu ştiu cum să procedez. De fiecare dată când mă opresc pentru a mă gândi la ultimele sunete ale melodiei – s-a terminat. Mă închid în mine, împietresc. – El simţea că ar fi putut continua să vorbească toată noaptea şi nu înţelegea cum de putea sta astfel, tăcut, reţinut, în timp ce spinarea îi lua foc, când, de fapt, ar fi vrut să alerge pe toţi munţii de aici şi să urle din toate puterile că ce se întâmplă e adevărat, că toată viaţa lui de până acum nu fusese decât o introducere, un preludiu, şi că în cele din urmă *începe să trăiască.* Ea vorbea, iar el nu mai ştia dacă este bolnav sau sănătos, îl durea tot trupul din pricina presiunii cu care sentimentele sale faţă de ea se îngrămădeau înăuntrul lui. Îl dureau până şi dinţii, până şi unghiile.

— Dar când cântai bine, întrebă el, adunându-şi ultimele puteri, cum era atunci, cum te simţeai?

— Ah, cel mai frumos sentiment din câte există, zise Tamar fericită, pentru mine este ca o experienţă mistică. Atunci am senzaţia că toate lucrurile din universul acesta se află la locul lor… – exact cum simt acum, se gândea ea. – Ascultă, ai vrea să vii odată la un recital de-al meu?

— Sigur că da. Dar va trebui să-mi explici totul dinainte.

— Nu îţi face griji. Vei fi pregătit. – El ar fi vrut să o roage să îi cânte ceva acum, acum să îi cânte. Dar îi era ruşine, pentru numele

lui Dumnezeu, îi era ruşine!

Din când în când, unul dintre ei se ridica şi mergea să vadă dacă Şai se simte bine. Când rămânea singur chiar şi pentru o clipă, simţea cum trupul lui strigă după atingerea celuilalt. Dinca lătra şi amuşina aerul. Prin tufişurile din jurul peşterii se auzeau tot felul de sunete ciudate, dar Asaf şi Tamar erau absorbiţi şi concentraţi asupra poveştilor lor, erau atât de orbi şi surzi la ceea ce se întâmpla în jurul lor, încât renunţară la pază cu o neglijenţă de-a dreptul criminală.

Aproape fără să îşi dea seama, îşi sprijiniră capetele unul de altul. Tamar îl întrebă dacă nu cumva părul ei scurt îl înţeapă, iar Asaf zise că nu, pentru că are un păr foarte moale. Apoi îi mărturisi cât de surprins fusese când o văzuse astfel, pentru că toată lumea îl pregătise pentru o coamă uriaşă. Ea îl întrebă dacă o place şi aşa, iar el răspunse că da.

— Numai „da“? întrebă ea, iar Asaf completă „foarte mult“ şi că oricum nu îl interesa ce fel de păr are, pentru că, fie aşa sau altfel, el era sigur că este frumoasă. De fapt, pentru el era îngrozitor, îngrozitor de frumoasă. Tăcu, uimit şi ameţit de propriile vorbe.

Dinca lătră, mult mai puternic de data aceasta. Tamar simţi capul lui Asaf lăsându-se greu pe capul ei. Simţi o plăcere infinită, pentru care nu putea găsi motiv. Aproape că se ridică, îndepărtându-se; ce se va întâmpla când misiunea lor aici se va încheia, dacă vraja aceasta se va rupe în momentul în care vor ieşi din peşteră? Nu se clinti de lângă el până când căldura corpului lui nu topi toate blocurile de gheaţă dinăuntru ei, împrăştiind apoi în locul lor o stare de bine. Aceasta este realitatea, se gândea ea ca prin ceaţă, imaginaţia mea se îngemănează cu realitatea şi balonul nu îmi explodează în faţă. Asaf o întrebă ce se întâmplase, de ce suspina astfel, iar ea îi

răspunse că nu era nimic. Dar înăuntrul ei rostea altceva, o formulă bizară: „Felicitări, suntem fericiţi să vă informăm că aţi fost acceptată în rândul umanităţii“.

— Mai devreme am vrut să te rog ceva, dar nu am îndrăznit, zise Asaf (şi nu îi venea să creadă că poate vorbi astfel, că poate încerca).

— Ce? Spune-mi. – Vocea din spatele lui era caldă şi limpede.

— Să îmi cânţi.

— Ah, asta era?

Nici măcar nu se ridică. Pentru a nu se dezlipi de el. Îi cântă cu naturaleţe, fără a încerca să îl impresioneze. Îi cânta „Cum se face că o singură stea îndrăzneşte“. I se părea că vocea ei sună diferit şi nu înţelegea de ce. *O singură stea, eu nu aş fi îndrăznit…,* spate în spate, amândoi închiseră ochii. *Şi nu sunt singur…,* cânta ea încet şi ştia că ceva se petrece cu vocea ei, chiar de ultima dată când cântase în piaţă, o schimbare extrem de subtilă, ca şi când ar fi dispărut din ea orice urmă de copilărie şi începuse altceva, o vârstă nouă, dar nu ştia să îşi explice exact care anume.

În mijlocul cântecului, Dinca se ridică şi începu să se învârtă neliniştită prin peşteră. Lătră de câteva ori, în toate direcţiile.

— Poate este vreun animal ascuns prin tufişuri, zise Asaf când Tamar îşi sfârşi cântecul. Îi făcea plăcere să o simtă liniştită în spatele lui. Încă nu îi pomenise despre faptul că iubea fotografia, dar nu voia să vorbească acum despre asta.

— Să luăm o lanternă şi să ne uităm?

— Nu, rămâi aici.

Ea îşi aduse deodată aminte:

— Astă-seară, la Milano, în urmă cu doar câteva ore, a avut loc ultimul concert al corului, iar Adi a cântat soloul meu.

— Cântă-mi-l mie, aici.

— Serios? Vrei?

— Da. Dacă te mulţumeşti cu un public atât de restrâns.

Ea se ridică. Îşi îndreptă umerii, îi arătă cum îşi îmbracă rochia neagră de seară, se întoarse şi îi arătă decolteul adânc de la spate, pantofii de piele cu toc înalt, care o fac să pară mai matură cu cel puţin trei ani, apoi desenă prin aer conturul unei coafuri elegante, stilate. După aceea făcu o plecăciune în faţa spectatorilor din sală, apoi încă una pentru cei din lojele cele mai îndepărtate şi pentru cei din lojele laterale. Falsă uşor şi făcu un semn către pianist…

— O clipă, zise Asaf şi sări îngrijorat în picioare. – Totuşi, e cineva aici.

Iar atunci se întâmplă. Fără veste, ca un accident. Asaf, până în ultima clipă, încercă să înţeleagă ce se petrece, pentru că erau atât de aproape de un final fericit şi dintr-odată totul se prăbuşea peste ei. Un lucru prostesc îi stăruia în minte: sentimentul că joci „scara de funii", ajungi spre final la numărul nouăzeci şi nouă şi exact atunci cazi de pe scară şi te duci tot mai jos, până la treisprezece.

Şi ce mai treisprezece.

„Ca un exerciţiu militar", gândea Asaf o secundă după aceea, „ca un coşmar", îşi spunea Tamar. Din toate părţile, de pe dealuri, din spatele bolovanilor. La început li se părură zeci. Apoi îşi dădură seama că erau doar şapte: şase buldogi şi Pesah, iar în primele clipe, măturată de teamă ca de o furtună, Tamar îşi spuse că au stat acolo multă vreme şi au ascultat, murdărind prin prezenţa lor cel mai sfânt moment din viaţa ei şi a lui.

Cineva îl lovi pe Asaf peste spate, iar altcineva o îmbrânci pe Tamar. Auziră ţipete şi izbituri înfundate venind din peşteră, iar apoi îl

văzură pe Sisko lovindu-l cu brutalitate pe Şai, care era dezorientat şi ameţit. Din gură îi curgea sânge.

— Templul este în mâna noastră, zise Sisko şi o privi pe Tamar cu ură. Acum să ne ocupăm de Mormântul lui Abraham.

Asaf văzu cum faţa ei se micşorează, iar cineva din spatele lui îl lovi din nou, împingându-i capul în praf. Se gândi că în cele din urmă se va obişnui cu gustul.

Pesah avea un plan.

— Uită-te bine, Şai cel inteligent, zise el stând drept în faţa tânărului, uită-te ce ţin în mâna dreaptă şi ce ţin în mâna stângă.

Şai încerca să se concentreze. Asaf îşi ridică puţin capul din praf. De data aceasta nu îl mai trântiră din nou la pământ. Când dădu cu ochii de codiţa bărbatului, înţelese că totul era pierdut.

— Ceva ce îţi place ţie, zise Pesah pe un ton viclean, ceva ce îţi va dărui cântarea cea mai frumoasă din lume.

Tamar suspină sfâşietor, îngropându-şi capul adânc în pământ.

— Ce-i asta? întrebă Şai slăbit, iar picioarele lui începură să păşească singure înainte. Arată-mi, arată-mi.

— În mâna dreaptă am cincizeci de grame, gata ambalate, direct de la sursă. – Şai scoase un strigăt de încântare, nevenindu-i să creadă. Îşi şterse faţa cu palma. Într-o clipă fu complet vrăjit.

— Nu te atinge de marfă! îl opri Pesah, acum uită-te aici, în mâna stângă, ce am? Surpriză! Un carton micuţ şi drăguţ, un nenorocit de carton! Te trimite direct în Ceruri! Ce spui? Cu ce începi?

Şai gâfâia. Gâtul lui lung şi graţios era întins înainte; ca gâtul unei lebede, se gândea Tamar; care merge la tăiere, se gândea Asaf.

— Pentru că am auzit, spunea Pesah lungind cuvintele, sursele mele m-au informat că sora ta cea drăgălaşă îţi face aici un mic

tratament de dezintoxicare, de capul ei, nu-i aşa?

Şai confirmă printr-o mişcare a capului. În lumina lunii, Asaf văzu cum nuanţele întunecate ale crizei îi colorează din nou faţa.

— Poate nu eşti interesat de oferta pe care ţi-o facem? întrebă Pesah vesel şi, ca prin farmec, ascunse cele două doze. Şai, ca vrăjit, clătină din cap în semn că nu, mormăind dezamăgit când văzu drogurile dispărând.

— Şai! urlă Tamar din toate puterile. Şai!

Bărbatul care o ţinea îi împinse din nou capul în pământ, dar strigătul ei îşi atinse ţinta: Şai tresări, făcu un pas înapoi şi păru să se trezească dintr-un vis. Lui Asaf i se păru că abia acum îi vede cu adevărat ochii.

— Nu, zise Şai.

Pesah îşi făcu mâna pâlnie la ureche, cu o mişcare exagerată şi batjocoritoare.

— Cum?!

— Am spus nu, strigă Şai slăbit, am terminat cu asta. Aşa cred.

— Crezi că ai terminat, zise Pesah rece şi se apropie de el, dar ştii foarte bine că nu ai terminat şi nici nu vei termina vreodată. Pentru că nici o forţă din lumea asta nu te poate vindeca. Şi ştii de ce? – Se aplecă spre Şai şi îşi puse o mână grea pe umărul lui slab. Tamar simţea cum valurile de violenţă care pornesc din trupul lui se rostogolesc pe lângă ea, iar răutatea începe să otrăvească aerul din jurul său. Asaf îi privea pe cei care stăteau pe margine, supraveghind întreaga acţiune şi vedea cum se tem ei înşişi de gesturile largi şi ameninţătoare ale bărbatului aceluia uriaş.

— Chiar vrei să ştii de ce nu vei putea renunţa niciodată? Pentru că eşti un *zero,* un zero barat fără doza ta, nu poţi să trăieşti fără ea nici măcar o jumătate de zi, nu îndrăzneşti să ieşi pe stradă şi să vorbeşti cu oamenii dacă nu te droghezi, nu ai curajul să intri într-o

cafenea, să vorbeşti cu un prieten, să glumeşti cu o fată, nici atât. Darămite să te mai şi bagi cu ea în pat. Cu scula aia a ta? Mă faci să râd. Poate doar noaptea, în vis, reuşeşti s-o faci să se scoale fără doză. Iar eu, Pesah, mama şi tatăl tău, prietenul şi prietena ta, agentul tău, viitorul tău, îţi fac această ofertă – ia, ia de bunăvoie.

Tot timpul cât Pesah vorbise, Şai rămase cu capul plecat. Cu fiecare propoziţie pe care acesta o rostea, Şai se mai chircea puţin, ca şi când ar fi fost bătut cu un ciocan şi înfipt în pământ. Când îşi încheie discursul, Şai îşi îndreptă umerii, îşi alungă ceaţa de pe ochi şi spuse nu.

— Păcat de tine, zise Pesah, ai mâinile lui Jimi Hendrix, dar dacă asta vrei… – Se dădu un pas înapoi şi îi făcu un semn lui Sisko. Acesta se apropie, cu o privire rece, întunecată şi îi ridică lui Şai mâna dreaptă, cea pe care o folosea pentru a ciupi corzile. Şai urla şi încerca să scape.

— Adevărul este că nu prea ştiu cum să procedez, se scărpină Pesah în cap, dacă primul deget să fie pentru Mitsubishi-ul pe care l-ai făcut praf sau pentru prietenul nostru Miko, nevoit acum să mănânce rahatul ruşilor. Voi ce ziceţi? – Se întoarse către acoliţii care stăteau în jurul lui şi îl priveau ca hipnotizaţi. – Mai bine tăiem întâi şi după aceea ne decidem.

— Sau nu, rosti răspicat o voce străină şi gravă chiar de deasupra peşterii. Asaf crezu că visează.

Sisko îngheţă în mijlocul gestului. Şai îşi retrase scâncind mâna şi o ascunse la spate. Buldogii priviră neliniştiţi la dreapta, la stânga, apoi în sus, Dinca lătra spre cer ca ieşită din minţi, în vreme ce Pesah se retrăgea încet, iar ochii începură să-i fugă dintr-o parte în alta.

— M-am gândit să intervin puţin, zise Karnaf coborând deluşorul, aproape pe deasupra capetelor lor. – Halal loc v-aţi găsit. Mi-am rupt picioarele până aici; fă prezentările, Asaf.

Cu accentul pe prima silabă, desigur.

În zilele următoare, când Asaf reconstituia în minte povestea pe care o trăise, avea impresia că finalul ar fi trebuit să fie altul. Un pic mai dramatic. Ceva cu scene incendiare, cu lupte pe viaţă şi pe moarte care să dureze ore întregi…

Pe scurt, fusese aproape dezamăgitor: e clar că participase şi poliţia, nouă detectivi îmbrăcaţi în civil, care încă de la orele serii aşteptau pe fundul văii, ascunşi în iarbă, printre tufişuri. Era şi un ofiţer de la biroul antidrog, un bărbat tăcut, cu ochelari şi foarte slab, care făcuse parte din compania lui Karnaf în vremea războiului din Liban, care îi povesti apoi lui Asaf că el, cum să spună, îi datorează acestuia viaţa. Îl recunoscuse şi pe Pesah, în timp ce încerca să îl convingă pe Şai să ia din nou droguri.

— Da, da, dovezile sunt mulţumitoare, zise el, ca şi când ar fi fost un poliţist de la Scotland Yard.

Întreaga scenă nu dură mai mult de zece minute. Lumea se întoarse pe dos, apoi reveni la normal. Pesah încercă să fugă. În ciuda greutăţii sale, era destul de agil şi de sprinten, patru poliţişti fură trimişi pe urmele lui. Dar nu se lăsă prins cu una, cu două. Dinspre ei se ridică un nor imens de praf şi răzbătură zgomote înfundate de lovituri, Tamar îşi aminti că în tinereţe Pesah fusese luptător, dar în cele din urmă îl trântiră la pământ, cu faţa în jos şi mâinile răsucite la spate. Când îl ridicară, părea umil, gol şi înfricoşat. Poliţiştii îi imobilizară şi pe ceilalţi şi îi aşezară spate în spate, interzicându-le să vorbească. Una dintre perechile de cătuşe se pierduse în norul de praf şi nu mai aveau cu ce să-i lege mâinile

lui Pesah. Tamar intră în peşteră şi scoase de undeva o pereche nouă, pe care o dădu poliţiştilor; feţele acestora împietriră. Unul dintre ei o întrebă:

— Poate ai şi o pereche de ochelari cu infraroşii? Ai mei s-au stricat.

Apoi se apropiară şi cercetară interiorul peşterii, încercând să înţeleagă ce se petrecea acolo. Ofiţerul îi puse lui Tamar câteva întrebări, îşi notă concluziile şi, judecând după modul în care i se aburiră ochelarii, se putea bănui că e destul de şocat.

— Şi dacă nu ai fi reuşit? întrebă el, în cele din urmă. Dacă totul ar fi fost împotriva ta, ce ai fi făcut atunci?

— Aş fi reuşit, răspunse Tamar, pur şi simplu nu aş fi avut încotro.

Şai stătea deoparte, sprijinit de un bolovan, cu trupul fierbinte şi scăldat în sudoare. Ea se apropie de el, se aşeză alături şi îi cuprinse umerii. Vorbeau în şoaptă. Asaf o auzi spunând:

— Noaptea asta, acum. Te vom duce pur şi simplu acolo, vei apăsa pe clanţă şi vei intra.

El se îndoia:

— Niciodată nu vor fi de acord. Ai văzut, nici măcar nu m-au căutat.

Tamar îi zise că despre asta era nevoie să mai discute cu toţii, despre toată această perioadă de coşmar, dar ştia că ei îl aşteaptă. Şai râse, voia să afle de unde vine siguranţa aceasta. Ea îi făcu semn lui Asaf, care se aşeză lângă ei şi îi povesti lui Şai, cu voce domoală, despre întâlnirea pe care o avusese la amiază, la cafenea. Ce le-a spus el şi ce au răspuns ei şi cum începuseră la urmă să plângă.

— Nu-mi vine să cred, zise Şai, a plâns el? În văzul lumii? Eşti sigur că acelea erau lacrimi?

Poliţiştii plecară, în fruntea micului convoi furios şi înfrânt. Karnaf rămase alături de cei trei. Se oferi să îi ducă acasă cu maşina. Iar a doua zi se vor întoarce aici pe lumină şi vor lua lucrurile. Asaf îşi simţea inima strângându-se. Cum, aşa se termina totul? Pentru că aici se legase o vrajă, trebuie să trăiască aici, împreună cu ea, cu toată fericirea aceea dureroasă şi cu momentele acelea de plăcere rară.

Urcau dealul, Dinca alerga înaintea lor, iar Karnaf îl susţinea pe Şai. După o vreme, Karnaf i-l încredinţa pe Şai lui Tamar şi începu să păşească alături de Asaf. Acesta îl întrebă cum reuşise să organizeze totul şi cum descoperise Pesah că ei se află aici. Karnaf îi povesti că de câteva zile, de când o fată fugită din pensiune murise la Eilat, Departamentul Antidrog îl ţinea sub supraveghere pe Pesah, îi ascultau telefoanele, întocmindu-i un dosar frumuşel, le mai lipsea doar cireaşa de pe tort; când Karnaf îl sunase pe prietenul lui, ofiţerul avusese o reacţie aproape de veselie.

— Iar atunci lucrurile au devenit foarte simple. Astăzi, după prânz, Pesah a primit un telefon anonim, poate chiar de la mine, şi i s-a explicat exact unde pot fi găsite cele două păsărele fugite din cuib. Iar asta a fost chiar foarte uşor.

Luna se ascunse. Era aproape cu neputinţă să desluşeşti ceva în întuneric. Asaf încercă de câteva ori să îi povestească lui Karnaf despre Reli, dar nu găsea cuvintele potrivite. Îşi croiau drum printre tufişurile dese. Se auzea doar sunetul respiraţiei lor şi hârâitul plămânilor lui Şai. Asaf privi în lături. Karnaf părea ceva mai gânditor decât de obicei. Băiatul îşi spuse că vorbele nu îşi mai au locul aici şi acum.

Apoi urcară în maşină. Toţi tăceau. Numai Şai rosti la un moment dat:

— Acum, de exemplu, nu aş fi refuzat un *joint.* – Tamar ştia cât de mult îl speria ce urma să se întâmple şi faptul că trebuie să facă faţă întregii situaţii cu pieptul gol, fără scutul drogurilor. Asaf şedea cu privirea pierdută în întunericul de afară, gândindu-se la el însuşi, la faptul că peste zece minute totul se va termina, încă cinci minute, încă unul.

Un singur bec lumina grădina din faţa casei. Tamar se uită pe geamul maşinii, amintindu-şi cum ieşise de aici în urmă cu o lună. Dinca adulmeca, începând să se agite. Iar Asaf văzu casa aceea frumoasă, grădina bine îngrijită, cele două maşini argintii de pe alee, iar inima i se strânse.

Şai coborî, dar rămase în faţa porţii. Dinca sări afară, alergând fericită prin iarbă. Apoi Şai se întoarse către Tamar:

— Ce faci, nu vii?

Tamar privea casa.

— Du-te tu, zise, întâlneşte-te cu ei. Trebuie să vorbiţi singuri. Eu vin mâine dimineaţă.

Asaf o privea surprins. Karnaf stătea cu spatele la ei, bătând uşor cu degetele în volan. Dintr-odată, spatele lui deveni foarte mare.

— Mă gândeam, zise Tamar pe un ton ezitant, mă gândeam că eu am nevoie să mai petrec o noapte acolo. Nu m-am despărţit de locul acela cum se cuvine.

— Singură? întrebă Karnaf mirat. Cum o să mergi acolo singură?

Se lăsă liniştea.

— O să fie Dinca, şopti Tamar.

— Ăăă… eu… şi eu, spuse Asaf, cuprins de o slăbiciune neobişnuită.

Karnaf ridică din umeri. Îşi sprijini capul într-o palmă, iar pe cealaltă o ţinea pe volan. Îl văzură prin parbriz pe Şai păşind înainte şi deschizând poarta, iar în acel moment înţeleseră cu toţii că drumul

lui spre viaţă abia acum începe, pentru că până atunci nu fuseseră siguri că va reuşi. Când ajunse la uşă se întoarse o clipă către ei. Avea privirea unui animal hăituit. I se părea că Asaf şi Karnaf, împreună, devin gigantici. Tamar îi făcu un semn din cap. Apăsă clanţa. Nu se deschise. Aşteptă exact o secundă, după care se răsuci pe călcâie, furios şi umilit, dar în casă se aprinse o lumină, apoi încă una. Şai se opri. Pregătit să fugă în orice clipă. Văzură uşa deschizându-se. Şai le trimise o privire lungă, plină de fericire. După aceea păşi încet peste prag şi intră, iar uşa se închise în urma lui. Asaf auzi lângă el un scâncet slab şi îi văzu faţa udată de lacrimi, iar atunci se gândi că până acum nu o văzuse plângând.

— Nu plâng, îi spuse ea la ureche, gândindu-se că iată, tocmai acum se lăsa înfrântă în felul acesta. Asaf atinse cu degetul o lacrimă ce se prelingea pe obrazul ei.

— Nu, nu, zâmbi ea cu ochi umezi, refuzând să se predea – sunt doar puţin, nu ştiu, alergică la tristeţe.

Asaf îşi gustă degetul.

— Asta este o lacrimă – el se lăsă pe spate şi, de-a lungul drumului de întoarcere, ea suspină cu faţa îngropată în umărul lui, eliberându-se de toate experienţele dificile şi amare prin care trecuse în ultima lună.

Karnaf îi lăsă în staţia de autobuz de deasupra văii. Se despărţi de ei şi o porni pe drumul său. Era încă întuneric, dar cerul începea să se lumineze. Dinca alerga în jurul lor, fluturându-şi fără încetare coada. Păşeau pe marginea drumului, apoi începură să coboare, ajutându-se unul pe altul să traverseze porţiunile dificile, căutând motive pentru fiecare atingere de mână. Nu vorbeau. Tamar se gândea că nu mai cunoscuse până acum un om alături de care să îi placă atât de mult să tacă.

26.11.99